

2.1.d.

3

Walteri Hemingford,
CANONICI
DE GISSEBURNE,
VOLUMEN SECUNDUM.

Vol. II.

L1

WALTERI HEMINGFORD
CHRONICON
 EDVARDI TERTII.

De gestis Regis Edwardi 3ⁱⁱ. et ceteris eventibus.

EDWARDUS igitur post conquæ- A. D.
 stum 3us, annos 14. in festo Sancti 1326.
 Bricii, ante coronacionem suam,
 jam habens, in festo Purificacionis
 beatæ Mariæ ¹ apud Westmonaste-
 rium solempniter coronatur.

Eodem anno in festo Sancti Bri- A. D.
 cii Rex Edwardus 3us tenuit Parliamentum apud West- 1327.
 monasterium, in quo civibus Londoniarum omnes li-
 bertates, prius perditas, et de novo alias, ac etiam

¹ A. D. 1326. juxta computum eccl. Angl. sed 1327. secund.
 alios.

A. D. 1327. quod omnes pro latrocinio vel homicidio in libertate Londoniarum capti coram Majori in domo communi adjudicarentur, libere concessit.

Post hæc Edwardus 2us. de Kenylword ad castrum de Berkley est translatus, ubi in mense Septembri, die Sancti Mathæi, immisso per posteriora cornu, veruque ferro candente per medium cornu usque ad interiora intromisso (ut ferebatur) fuit interfectus.

Hoc anno circa Pentecosten Rex Edwardus 3us, cum magno exercitu Anglorum et Hunaldorum, Scociam oppugnare proponebat; sed Scoti, quorum capitanei fuerunt Thomas Randolf Comes Moraviæ, Jacobus Douglas, parkum de Stanhop in Wardale intrantes, 15 diebus à Rege Angliæ sunt obsessi. Sed quia Hanoniensibus Anglici invidebant, vel (ut putabatur) quorundam Anglorum prodicione, sine lædente Scoti libere manus illorum evaserunt. Jacobus autem Douglas, miles strenuus, exercitum Anglorum latenter nocte quadam cum paucis admodum intravit, et usque fere ad Regis Papilionem, ut Regem surriperet vel etiam interficeret, appropriavit, sed, capellano suo (viro audaci et armato) cum quibusdam aliis extincto, vix ad suos illæsus evasit.

Hoc eodem tempore fuit in Westmerlandia senex quidam venerabilis (ab Edwardo post conquæstum primo, cui in adolescentia servierat, sufficienter ditatus) operibus Elemosinæ deditus, hospitalitati intentus, et, quanquam per unum miliare, et amplius, à domo sua semota foret ecclesia, nulla ymbrium molestia, aut æris intemperie, impeditus, singulis diebus Missam audire solebat. Nocte vero quadam, dum sopori membra dedisset, usque ad plana Salesbiriæ per longa terrarum spacia subito se translatus videbat. Et ecce!

à septentrione exercitus magnus et terribilis cum equis, armis et universo apparatu, pice nigrioribus, apparebat; quem nudus quidam, præter femoralia, antecedens, crucem in humeris bajulavit; ab austro vero processit exercitus non modicus, in omni eorum apparatu albissimus, quam virgo quædam pulcherima, vexillum Sancti Georgii in manibus ferens, præibat, quæ, cum uterque exercitus appropinquare videretur, ante nudum hominem illum genibus flexis prostrata est dicens: *Fili dilectissime, sapius clemenciam tuam humili exoravi prece, quatinus, peccatis Scotorum invalescentibus, qui terram Anglia tociens injuste vexare non desistunt cade, incendio et igne, in præsentique preces fundo, super scelera eorum vindictam accelerare ne differas. Cui ille ait: Num ignoras, mater, Scotos excommunicatos esse, et abominabiles factos? Si enim vindicta super nequicia eorum fieret festina, reprobis manerent in aeternum et dampnati. Parumper enim, si forte se emendaverint, et ab iniquitatibus resipuerint, misericorditer expectabo: sin autem, manu extenta veniam contra eos, et in virga ferrea et ulciscente taliter percuciam, quod per orbem merito vertentur in fabulam et exemplum.* Hiis dictis, sicut subito uterque venerat exercitus, sic et disparuit ab oculis suis. Senex enim, qui hæc vidit, vicinis suis per odium retulit, et, Scotos Anglorum manus vice illa evadere, firmiter asseruit.

Hoc anno, in festo conversionis Sancti Pauli, Edwardus 3us duxit in uxorem Philippam, Comitissæ Hannoniæ filiam.

Hoc anno, 12. die mensis Julii, Rex ¹Scociæ, filius Roberti Brus, duxit in uxorem apud Berewycum, Jo-

A. D.
1327.

A. D.
1328.

¹ David scilicet. Regem autem vocat, quantumvis pater adhuc re vera in vivis esset, quia ipse fere rebus omnibus præesset, patre valde infirmo, ac regnum gubernare minus valen-

A. D. 1328. hannam de Turri, sororem Edwardi à conquæstu tertii, occasione cujus matrimonii excitatus fuit et inductus rex Angliæ, minoris tunc ætatis, per matrem suam præcipue et Rogerum de Mortuo mari, ad resignandum omne jus et vendicationem superioritatis, quod ipse, vel progenitores sui temporibus quibuscunque habuerunt, vel, ratione temporis præteriti, successores eciam habere poterunt in futurum. Illis enim diebus Rogerus de Mortuo mari ¹thesaurum regium congregavit, potestatem Regiam usurpavit, Regem (ut videbatur) suppeditavit, ita quod Comes Lancastriæ, Henricus Senior, in coronacione Regis per Procerum consensum Regis ²certos deputatus Regi appropriare, consulere, nec certiore valens consilio Archiepiscopi Cantuariensis, Episcoporum ac aliquorum procerum, ductus circa festum S. Hillarii cum magno exercitu, ut defectus reformaret, errataque pro posse corrigeret, contra dictum Rogerum circa Leicestriam et Bedefordiam moram traxit, mediantequæ Archiepiscopo ac multis aliis, Comes Henricus Regi se humiliavit, et, ut in Parlamento responderet errori inter eos satisfaciendo, repromisit.

A. D. 1329. Hoc anno Robertus Brus, Rex Scociæ, lepra percussus obiit 7 Idus Junii.

Eodem anno Rex Edwardus cum paucis ad Regem Franciæ transfretavit, et in die Pentecostes rediit.

---

lente. Nisi magis placet iis adstipulari, qui transverso ordine hæc de Davide poni censeant. Non desunt etiam forsitan, qui opinentur, satis commode quadrare locutionem cum ejusmodi alibi dictionibus, quibus, honoris ergò, tituli filiis tribuuntur, patribus (jam sane viventibus) tantummodo vere debitis.
¹ Sic MS. Neque aliter Tr. ² F. certorum. Et tamen certos etiam in Tr.

Dominica XL^a. Philippa Regina Angliæ apud Westmonasterium coronatur. Prima septimana XL^a. factum est Parliamentum apud Wyntoniam, ubi, in crastino Sancti Gregorii, Edmundus, Comes Cantix, Avunculus Regis, fuit arestatus, et in vigilia Sancti Cuthberti morti adjudicatus; ab hora vero diei prima usque ad vesperam extra portas, nullo in eum manum mittere volente, stetit condempnatus, donec miser quidam de Marescallia eum jussus est decollare.

Eodem anno ¹ die Veneris ante festum Sancti Botulfi natus est Regi filius suus primogenitus Edwardus à conquæstu 4us.

Hic nascitur Princeps Angliæ manu diversa.

In festo Sancti Clementis coronati sunt et inuncti David Rex Scociæ, et uxor sua Johanna soror Regis Edwardi 3ⁱⁱ. Factum est Parliamentum apud Nottingham, ubi in crastino Sancti Lucæ Evangelistæ Rex arestari fecit Rogerum de Mortuo mari, Galfridum filium suum, Symonem de Bedefordia militem, et ad turrin Londoniarum transmisit. In vigilia vero Sancti Andreæ proximo sequente dictus Rogerus, Comes Marchiæ nuper factus, Londoniis tractus est equis atque suspensus, ac post duos dies de gratia Regis fratribus minoribus corpus ejus conceditur, et die sequenti honorifice sepelitur.

In hoc Parlamento Londoniarum Rex, de communi consensu Procerum, recepit in manu sua omnes terras, prius matri suæ concessas, et quod singulis annis mille libras perciperet ordinavit.

¹ Id est, A.D. 1329. rectius autem sub anno 1330. colles, quo profecto anno decimus quintus dies Junii (quo die in lucem editus est Edvardus princeps) in diem Veneris incidit, id quod recte monuit cl. Barnesius in vita Edvardi III. p. 44.

- A. D. Die Jovis, in Septimana Paschæ, Rex Edwardus cum
 1331. paucis mare transivit, Regi Franciæ Philippo pro terra Vasconia homagium fecit, ac rediit, et intra 15. dies apud Dertford torneamentum tenuit. Die vero Lunæ post festum S. Matthæi Apostoli, Londoniis inter crucem et Soperlane 13 milites hastiludia contra quoscunque, venire volentes, per 3 dies tenuerunt.

De gestis illius temporis. 1^a.

- A. D. **E**DWARDUS de Baliolo, jus in regnum Scociæ vendicans, in principio Augusti, habens in suo exercitu Henricum de Bello monte Comitem de Bogham, Gilbertum de Umfrevile Comitem de Angos, et Davidem comitem de Athels, cum 2 militibus et quingentis armatis et peditibus, Scociam apud Kyncorm intravit, ubi Comes de Fif et Robertus Brus (filius Regis Roberti nothus) Comes de Karrik, cum 10. milibus Scotorum, Anglicos in ripa ad pugnam provocant, sed per paucos Architenentes et alios pedites, antequam armati terram tangere possent, repelluntur, reliquis in fugam lapsis, una cum Alexandro de Seton (filio Alexandri) milite 900ⁱ. interficiuntur, et statim versus Abbatiam de Dunfermlin, victualibus refertam, processerunt. Quadraginta quoque milia Scotorum in loco, qui **Glaskmore** vocatur, parata ad pugnam venerunt, sed Anglici per diem illum, videntibus Scotis, in ripa cujusdam aquæ morantes, in nocte, Alexandro Moubray præcedente, aquam transeunt, et montem, ubi Scoti erant, ascendunt. Mane autem facto, exercitus, dimissis equis, exceptis ²exceptis" 40. ³Atamai-

¹ Idem valet quod cetera, sive (ut vulgo) et cetera. ² Dele. Et quidem deest in Tr. ³ Alamainis manu prima; sed l

nis in equis à tergo existentibus, congregiuntur. Scoti A. D. 1332.
 virtute divina revera, non humana devincuntur. Comites de Mar, de Menetheth, de Athels, de Morref, de Karrik, vitæ finem dederunt. Nigellus Brus, Alexander Brus, 12 Barones, 800 milites, 2000 armatorum, 13300 peditum, sunt occisa. Ex parte vero Anglicorum ceciderunt 2 milites, 33 scutiferi, et in transitu aquæ nocte præcedenti Rogerus de Swynerton miles fuit submersus. Duravit autem hoc bellum ab ortu solis usque ad horam diei tertiam. Cadavera enim Scotorum altitudine unius lanceæ (ut ferebatur) fuerant elevata, et multo plures corporibus oppressi, quam in ore gladii interfecti, fuerant suffocati. Scoti enim, paucitatem Anglorum perpendentes et deridentes, ut laudem sibi adquirerent et nomen, in tantum ad pugnam præpropere festinarunt, quod qui recto erant præcedentes sub pedibus comprimentes conculcarunt, et super eos ceciderunt, sicque facile multi à paucis occisi sunt. In crastino vero Anglici villam Sancti Johannis, victualibus repletam, ceperunt, fossis largis et profundis circumducunt. Cito quoque post hæc Patricius Comes de Dunbar, Archibaudus Douglas, cum 40 milibus urbem illam diebus aliquot forti vallarunt obsidione. Johanni Crabbe nautæ cuidam experto, apud Berewycum moranti, qui multa mala sæpius per mare pluribus annis Anglis intulerat, ad subjugandum et comburendum naves Anglicorum in aqua de Teye cum navigio suo festinare jusserunt, qui confestim cum 10 navibus superveniens, bargam Henrici de bello monte subito cepit; sed Anglici viriliter resistentes, naves omnes Scotorum, una cum barga præ-

in t commutavit manus recentior. Quid quod & Atamainis etiam legitur in Tr.?

A. D. dicta, incendunt. Johanne Crabbe prædicto usque ad
 1332. Berewycum vix per terram fuga dilapso, homines sui omnes aut submersi sunt aut interempti die sancti Bartholomæi Apostoli. Cognito autem hujus rei eventu, dimissa obsidione, Scoti ad sua redierunt.

Eodem anno, 5 Kal. Octobris, Edwardus de Baliolo apud Monasterium de Scone in Scocia in Regem sollempniter coronatur. Inde vero rediens, apud Rokeburgh cum Scotis congressum habuit, ubi et Andreas de Moravia captus fuit, et apud Dunelmiam in custodia detentus. Post hæc, Patricius Comes et Archebaudus Douglas ab Edwardo de Baliolo usque ad purificationem treugas pecierunt et optinuerunt, ut tunc, habito Parlamento, pars utraque pro pacis reformatione plenius tractaret. Rex vero Edwardus, doli ignarus, gentem suam ad propria remisit. Die enim assignato Scoti armati ex improvviso accedentes, quotquot invenerunt, Edwardo sibi vix fuga consulente, peremerunt.

A. D. Hoc anno 7 Idus Marcii Edwardus de Baliolo, et
 1333. multi nobiles Angliæ, Scociam intrantes, cæde & incendio cuncta devastarunt, et quæcunque mala facere poterant, incolis ubique inferebant, fortalicium, in quo quondam capti sunt Robertus de Coleville miles, 10 armati, et pedites multi ceperunt et destruxerunt, captivosque usque Berewycum secum duxerunt, quam potenter per mare et per terram obsederunt.

Die circa proxima ante Annunciationem Dominicam, Archebaudus Douglas Angliæ marchiam cum 3^{bus} milibus intravit, pagum de Gilleflondia per 16 leucas in longum, et 6 in latum combussit, cum præda magna et captivis in Scociam sine resistencia remeavit. Antonius de Lusci nobilis miles, et Willelmus de

de lacu Mabonis, cum 800 hominibus nocte quadam per 20 miliaria Scociam ingressi sunt; et in redeundo combusserunt, occiderunt, et maximam animalium prædam ceperunt; quibus Willelmus Douglas cum magna multitudine occurrit, sed devictus est et captus, una cum Willelmo Barde, et cum aliis. Humfridus de Bosco, Humfridus de Gardino, milites, Willelmus de Carliolo, cum 160 valentibus, gladio perierunt. Rex Angliæ cum milicia magna ad obsidionem Berewyci venit 9 Kal. Maii, ¹ Edwardus de Baliolo, tanquam stipendiarius, auxilium præbiturus. unde et ² 15 Kal. Junii tam per mare quam per terram villa Berewyci fortiter fuit expugnata. Durante autem insultu valido, supervenit subito horribile incendium infra villam, unde animo consternati qui inclusi sunt et conturbati, et quid agerent ignorantes, gratiam regum, misericordiam, et treugas in crastinum, factis certis promissionibus, de villa et castro reddendis, juramento firmatis, postea tamen non observatis, pecierunt et optinuerunt.

Qualiter Scoti devicti sunt per Regem Angliæ et Edwardum de Baliolo.

POST hæc vero, 5 Idus Julii, omnes Proceres Scociæ cum exercitu maximo congregati, ad succurrendum villæ Berewyci, usque Twedemouth accesserunt. Quibus, ne obsessis quoquo modo succurrere possent, per Anglicos impeditis, partes Northumbriæ per 6 dies comburendo, et mala, quæ poterant, inferendo, ac incolas devastando, redierunt. Septimo ve-

---

¹ Ita etiam Tr. F. Edwardo. ² 17 Tr.

A. D. 1333. ro die per suos de castro & villa Berewyci, præcipue-
que per Willelmum de Keth militem, rogati et infor-
mati, quod si redirent, ad pugnandum cum duobus re-
gibus se disponderent, indubitanter prævalerent. con-
fidebant enim in multitudine populi sui, quia, respectu
Scotorum, exiguus valde videbatur exercitus Anglico-
rum. Redierunt igitur, et 4 acies disposuerunt, in qua-
rum prima fuit Comes Moraviæ, dominus Jacobus Fri-
fel, dominus Symon Frifel, barones; milites vero no-
biles, Walterus Steward, Reginaldus de Chene, Patri-
cius de Grame, Johannes Graunt, Johannes de Bar-
dale, Patricius de Berechere, Robertus de Caldecotes,
Phylippus de Meldrom, Willelmus de Gardin, Tho-
mas de Kyrkopatrik, Gilbertus Wyseman, Adam Gor-
doun, Willelmus Gordoun, Jacobus Garnegarthe, Al-
lanus Graunt, Robertus Boid, et cum illis 300 arma-
torum et 2200 de communitate leviter armati. In 2^a.
acie Senescallus Scociæ, Jacobus avunculus suus, Mal-
colmus Fleming, Willelmus Douglas filius ¹Jacobus
Douglas, Dunecanus de Cambel, David de Lyndesey,
barones; Willelmus de Keth marescallus exercitus, et
plures quam undecim milites, cum 300 armatis, et de
communitate 3000 leviter armatorum. In 3^a. acie Do-
minus de Carich, Archebaudus Douglas, Alexander Brus
comes de Levenax, Johannes Cambel, et plures quam
17 milites, cum 300 armatis, et de communitate 4300
leviter armati. In 4^a. acie comites de Ros, de Sondir-
land, de Stretherne, et plures quam 12 milites, cum
200 armatis, et de communitate 4000 leviter armati.
Hii enim 14 Kal. Augusti dictos Reges invaserunt, sed
virtute divina victi sunt, et cuncti fere procures Sco-

---

¹ Jacobus Tr. L. Jacobi.

tiæ, cum multitudine maxima corruerunt populi, uno tantum milite et peditibus 10 Anglicis interfectis. In arto utique positi sunt Anglici die illo, et inter 4^{or}. genera hostium quasi undique conclusi. Ex una parte erat mare, altera Tweda fluvius in fluxu suo valde spaciosus, 3^a. villa Berewyci hostibus plena, et in 4^a. Scottorum exercitus copiosus, terram operiens sicut locustæ.

A. D.
1333.

Hoc anno, 14 Kal. Julii, Edwardus, Rex Scociæ, aput Novum Castrum, in domo fratrum Prædicatorum, fecit et juravit homagium et fidelitatem Regi Angliæ Edwardo, pro toto regno Scociæ, et insulis Scociæ adjacentibus, occasione cujus homagii communitas Scociæ contra utrumque Regem insurrexit, et plures, eis adhærentes, cepit, et aliquos occidit; unde Rex Scociæ, ad Angliam se transferens, aput Raneshelm pro tempore moram traxit, cui, post principium mensis Novembris, Rex Angliæ aput Novum castrum in adiutorium venit, et 3°. die post festum S. Martini ambo Reges usque Rokesburgh pervenerunt, in fine vero mensis Decembris Rex Scociæ, cum exercitu sibi per Regem Angliæ assignato, per vallem Avandiæ usque Glaskouue, Carryk et Conygham incendio "incendio" cuncta consumpsit et prædas egit. Rex vero Angliæ Lodoueam et partes adjacentes invasit, & quosdam malefactores cepit, eorumque capitaneos interfecit: redeuntibus vero Regibus versus Berewycum, Comes Patricius, qui fidelitatem juraverat, et homagium fecerat, ab eis recedendo, quanquam Rex Angliæ multas curialitates sibi fecerat, suum homagium per literas suas eas remisit. Circa finem mensis Julii Rex Angliæ,

A. D.
1334.

---

1 Dele. Nam deest in Tr.

A. D. 1334. cum suo exercitu Scociam ingressus, incolis plura mala intulit. Hoc idem Rex Scociæ cum suo exercitu ex parte sua cum Comite Warenniæ faciebat. Tandem aput villam S. Johannis ambo Reges convenerunt, ubi Comes de Athels, et Alexander Mowbrai, et alii, qui, propter homagium Edwardi de Baliolo Regi Angliæ factum, à prædictis regibus discesserant, sub certis conditionibus utriusque Regis graciæ se submiserunt, sicque Comes de Athels regnum, vice Regis Scociæ, ultra mare Scoticum suscepit, quem Scoti hostiliter aggressi, atrociter 'hostiliter' per insidias occiderunt.

Eo anno captus fuit Comes Morraviæ per Willelmum de Prestfen, et usque Londonias carcerali custodiæ deputandus transmissus est.

A. D. 1336. Circa finem mensis Maii Rex Angliæ misit Henricum, filium Comitis Lancastriæ Henrici, cum exercitu magno ad Regem Scociæ, qui villam Sancti Johannis ingressi, partes adjacentes undique vastaverunt, ad quorum adjutorium Rex Angliæ cum paucis admodum personaliter accessit, et paucis diebus ibi quiescens, ultra montes Scociæ cum exercitu procedebat, partes illas circumquaque præda et incendio consumendo, et usque Elgyn in Morravia et in Dirnes patriam infestando, per multa milia ultra quam unquam fuerat avus suus. Interim vero aput Aberdene interfectus fuit quidam miles strenuus, per navim veniens, Thomas Roscehm nominatus; cujus mortem Rex Angliæ plurimum ponderans, per Aberdene rediit, et villam comburi fecit, ac partes adjacentes, secundum rebellantium demerita, devastavit. Rediens vero ad villam S.

Johannis, Castra de Strivilyn et Botheville denuo reparavit et munivit, dimissaque cum Rege Scociæ milicia copiosa, Angliam rediit. In fine mensis Octobris Johannes de Eltham, germanus Regis Angliæ, Comes Cornubiæ, obiit in villa S. Johannis, et Londoniis honorifice sepelitur. Obiit eciam ibidem Hugo de Fresnes, miles quidem, sed, ratione Comitissæ Lincolnæ, Comes factus fuit.

A. D.
1336.

Qualiter Comitatus Cornubiæ Ducatus factus est, et de ceteris eventibus illius temporis.

HOC anno mense Marcii Rex Angliæ tenuit Parliamentum apud Londonias, ubi filium suum primogenitum Edwardum post conquæstum 4^m, tunc Comitem Cestriæ, in Ducem creavit Cornubiæ, quod antea ab adventu Anglorum in Britanniam visum non fuit. Fecit eciam in eodem Parlamento 6 Comites, videlicet Henricum de Lancastre juniorem Comitem de Derby, Willelmum de Monte acuto Comitem Sarum, Hugonem de Audeley Comitem Gloverniæ, Willelmum de Clinton Comitem de Huntingdoun, Willelmum Boun Comitem Norhamtôn, Robertum de Ufford Comitem Southfolch, et terras certas sive redditus ex munificencia sua illis conferendo, in quorum sollempnitate fecit Rex apud Westmonasterium maximum convivium dominica 3^a. 40^a.

A. D.
1337.

Interea dum hæc agerentur, Comes Patricius, et Andreas de Moravia, et Willelmus Douglas, plura fortalicia, videlicet S. Andreæ et Botheville, invadentes, ceperunt, et castrum de Strevelyn obsederunt. Quo audito, Rex Angliæ ad partes Scociæ se direxit. Audientes vero Scoti ejus adventum, castrum prædictum for-

A. D. 1337. forcius sunt aggressi. In quo conflictu Willelmus de Keth, qui de obsidentibus principalis erat, interfectus est, sicque dimissa obsidione ante Regis adventum recesserunt. Rex enim Angliæ, castrum illud victualibus et novis stipendiariis muniens, vulneratos, vexatos, debiles et infirmos in Angliam secum duxit.

Eodem anno, post festum Corporis Christi, Rex Angliæ aput Stanfordiam magnum consilium tenuit, misitque nuncios solempnes ad Regem Franciæ pro pace inter eos reformanda, videlicet Episcopum Lincolnæ, Comites Sarum et Huntingdoniæ, et alios quosdam nobiles. qui mare intrantes, aput Boloniam in principio mensis Junii applicuerunt, per quosdam intelligentes voluntatem Regis Franciæ mutatam, et transitum suum fore periculosum, versus Comitatum Hanoniæ, quamtocius poterant, properabant cum Ludovico, Duce Baviaræ, regnum Almanniæ tunc occupante, et cum Comite ¹et Gelrs ac aliis Proceribus Almanniæ foedus, in Regis Angliæ subsidium, inierunt. In redeundo vero, duas naves, de Flandria versus Scociam navigantes, 250 Scotorum oneratas, capiunt; inter quos fuerunt Episcopus Glasguensis, Johannes Steward, et alii filii nobilium de Scocia, videlicet David de la Hay, Hugo Gyffard, Johannes de la More, Willelmus Baly, Alexander Frisel, cum 2^s. Clericis, magistro ²Thomas Fygas, magistro Willelmo Muffet, et uno Monacho de Dunfermelyn, et cum mulieribus quibusdam nobilibus: quibus omnibus fere interfectis, Episcopus, antequam navis ad portum applicuit, obiit, et aliter in capite vulneratus.

---

¹ F. de Gelrs. *Conjecturam firmat Tr. ubi de supra et legitur.* ² Potius, Thoma. *Itaque male in Tr. magister Thomas Fygas, m^r Wills.*

Hoc tempore 'Angliæ" Rex Angliæ custodiam Marchiæ Scociæ Comiti Warewyci et aliis Proceribus commisit, qui, diversis vicibus Scociam intrantes, modicum profecerunt. Scoti vero ter Angliam intrantes, loca nonnulla igne prædaque devastarunt, et castrum de Edinburgh obsederunt.

Nocte Pentecostes, in parochia de Kingesley, Winton. diocesi, et decanatu de Aultôn, mulier quædam, Johanna nomine, in sompnis amasium suum, Willelmum nomine, à quodam visitare monita, in crastino à spiritu incubo, dilecti sui specie sibi apparente, in foresta de Wolmere est cognita. Qua ad domum reversa, gravissima infirmitate detinetur, à dilecto visitatur, et, quod per malignum spiritum fuerat seducta, rei veritas per utroque facile declaratur, sicque muliere ejulante, & devote delicta ²confidente, intolerabili quasi foetore domus repletur, post triduum toto corpore inflato, una cum ventre et labiis in nigredinem versis, obiit, ab 8 viris ³vix" ad tumulum propter ejus molem vix delata.

De muliere
ab incubo
cognita
manu diversa.

Hoc anno Comes Sarum et multi nobiles Angliæ 5 Kal. Febr. castrum de Dunbar obsident, et obsidione 19 septimanis durante, acceptis sub certis condicionibus treugis, nichil proficientes, Angliam redierunt. Quæ quidem dimissio et treuga majoribus Angliæ et eciam multitudine congregatis plurimum displicuit, quia obsidio ipsa fuerat Anglicis dispendiosa, nec honorifica nec segura, sed Scotis utilis atque grata. Hoc anno quasi completo, mense s. 4 Marcii, in villa de

A. D.
1338.

1 Dele. Neque exstat in Tr. 2 L. confitente. quo pacto corrigitur etiam in Tr. 3 Vix supra lin. manu alia. Proinde delend. Qua de causa & virgula sub hac voce ponitur in Tr. 4 Ecclesiæ Anglicanæ computum sive supputationem hinc sequitur au-

- A. D. 1338. Leghtōn, juxta Huntingdoun ad 6 miliaria, natus est vitulus, duo habens capita, et 8 pedes. Quædam galeæ et naves, plurimis armatis oneratæ, in antevigilia Annunciationis beatæ Mariæ apud Portismudam applicuerunt, villam quasi totaliter, præter ecclesiam parochialem et hospitalet, combusserunt, et illæsi cum spoliis ad naves sunt regressi.
- A. D. 1339. Hoc anno Rex Angliæ, cum Regina, et comitibus de Derby, Northampton et Sarum, ac milicia copiosa, Idibus Julii apud Orewell' in mare se posuit contra Regem Franciæ: transitoque prospere mari, apud Andwerp moram traxit, habitoque juxta Coloniam cum Ludovico de Bavaria, regnum Almanniæ tunc occupante, consilio, de toto imperio citra Coloniam ejus Vicarius factus est, et omnibus imperium tangentibus vicem ejus gerens.

Qualiter Edwardus scripsit Papæ et Cardinalibus.

AMABILIVM Deo patrum, sacrosancta Romana ecclesia Cardinalium, Collegio venerando, Edwardus, Dei gratia, Rex Angliæ, Dominus Hybernæ, et Dux Aquitanniæ, salutem, et sincera dileccionis affectum. Sanctissimo patri Domino, summo Pontifici, post debita reverencia munera, scripsimus in hac verba: Fus natura ¹prævium, pariter animalia cuncta docens, contra violentas injurias licenciam defensionis indulgit, statuens universaliter jure factum, quod quisque (vim injuriamque propulsans) suam fecerit ad cautelam. Sane cum dudum animosa guerrarum pericula, injuriosa dampnorum discrimina nobis mota fuerint et illata, quæ toti mundo notoria, ²et nostra etiam intimatione

---

stor. 1 Potius, primævum. Vide Rob. de Avesbury, p. 28.
2 Ex al.

A. D.
1339.

frequenti apostolica sedi facta, satis pro constanti supponitur beatitudini vestra nota: Nos, cor habentes pacificum (novit Deus) pro vitandis illis, et pacificis subducendis, obtulimus nos voluntarie persequentem reverenter et humiliter forte nimis amabiles vias pacis, non sine nostrorum magno jurium interesse, ut, neglecta prosecutione alia cujuscunque juris nostri, tempore illo justis doloris, quapropter accensam furoris Soldani Babilonia rabiem, et crucis hostium aliorum ex causa jurati contra eos passagii, et solemniter publicati in partibus transmarinis peribant, et pereunt Christiani, et crescunt immaniter injuria crucifixi: possemus, sicut debemus et propensius anelamus, intendere causa Christi, qua negligitur, immo verius imponitur in magnam cujuscunque Christianicola Regis maxime ¹ Regis maxime demerentis infamiam et ignominiam magna notam. Sed nescimus veniat quo peccato, quod de pacificis oblati humiliter (ex quibus surgere debuit pacis amor) in eo, qui nos sola voluntate ² persequitur, majoris iracundia, majorisque duricia crevit tumor. Contra nos tamen illum non provocat (Deo et conscientia nostra teste nobis) aliquod factum nostrum, vel attemptatum per nos aliquid contra eum, immo vident oculi mundi, publici testes nostri, praefatus persecutor noster (Francia Regem se nominans) dampnosa injuriis quot et quantis nos et nostra jura vulnerat et defalcatur. Ipsi quidem regni Francia (quod ad nos omni successorio jure legitimo pertinere cognoscitur) est invasor et illicitus occupator, regnum ipsum (quod debuit nobis vocatis vel defensis legitime debito juris ordine petere) non veritus occupare, cum ³ vir essemus, et quod persona essemus, cujus principaliter interesset, notorie certum esset, et in regno ⁴ ipsum jus nostrum foret tam notorium quam communi jure fundatum: supposito, sicut evidencia facti notorii praesupponit, quod

¹ Dele. Nam omittit etiam Tr. ² Prosequitur, al. ³ Ubi pro vir Robertus Avesburiensi. ⁴ Ipso al.

A. D. 1339. *celebris recordacionis Philippus olim* ¹ *Rex Francia, immediate defuncti, et serenissima Domina Isabella Regina Angliae matris* ² *nostrae, fuerit avus noster, cum* ³ *eidem Karolo, tempore mortis suae, ex descendantibus secum ab eodem Philippo masculus superstes proximior* ⁴ *fuerit nullus nobis, et persona feminea dicti regni per jus in eodem regno servatum antiquitus sit non capax, quod* ⁵ *nos" jus regni praesati, favorem in viam causae finalis attendens, ne regnum ipsum sub feminea fragili gubernacione labatur, et propter hoc personam mulieris excludens, non excludit personam masculi, per sic exclusam feminam descendantis, ne fiat iuribus* ⁶ *super odibilis prorogacio odiorum, personae videlicet ad personam, sexus ad sexum, causae ad causam, odii ad favorem,* ⁷ *neve, contra legum traditiones communes, femineum genus, ubi maxime de odio agitur, concipiat masculum. Ad* ⁸ *hac etiam per jus memoratum à regno fragilitas muliebris* ⁹ *excludit, ut regno salubrius consulatur, et proximior masculus admittendus aliàs admittatur potissime ad jus illud, quod primordialiter à matre sic exclusa non oritur, sed in nepotem propagatum ab avo originaliter derivatur. Alioquin sequeretur et alia iniquitatis absurditas, per prorogacionem odibilem supradictam, quod* ¹⁰ *excluderetur collateralis conjunctorum, ut remocior vocaretur, cum tamen, ipso jure gentium naturali, fratres et sorores eorumque filii in successione mutua, collateralibus aliis alterius lineae praeferrantur, et* ¹¹ *unde dictum jus pro* ¹² *regni favore, ac* ¹³ *odii femineae inhabilitatis*

¹ Rex Franciæ, pater claræ memoriæ Caroli Regis Franciæ immediate R. Avesb. & Tho. Walsingh. recte.
² Lege ex Avesburiensi, p. 31. nostræ, maternus fuerit.
³ Eodem Avesbur. ⁴ Fuit al. ⁵ Dele. Et tamen exstat in Tr. ⁶ Potius, semper, cum Tr. Rob. Avesb. & Tho. Walsingh.
⁷ Ne, al. ⁸ Hoc al. ⁹ L. cum Tr. Avesb. & Wals. excluditur. ¹⁰ Excluderentur collaterales conjunctorum, al.
¹¹ Inde Wals. ¹² Regum Avesb. & W. ¹³ Odio Avesb. Odiis, Tr. ad

ad regnum, exoritur tam¹ viris quam descendencium, ² per A. D. 1339.
 femineam masculorum injuriam occasio nasceretur. Nec est
 putanda memorati juris intencio sic iniqua, ut matrem et
 filium ratione contraria simul dampnet. Immo ³ è contrario
 juris ejusdem judicio, quo mater à successione expellitur, filio
 gradum matris ingresso successio tunc differtur, similitudine
 filii, qui gradum parentis deficientis ingreditur, ut ad ⁴ pa-
 trui successionem cum patruis etiam admittatur, ut sic me-
 rito tristis mater, præfato rigore regia hereditate nudata,
 substitutione taliter sibi facta, de filio gaudeat consolata, nec
 afflictioni afflictionem accumulet, quod sancta consideracio le-
 gis abhorret, sicut videmus etiam ubi onus afflictionis præa-
 mabile non intulit lex, sed casus in lege, s. ⁵ quod consuetudi-
 nariam legem dampnat, bona concedentem alii naufrago-
 rum, qua ratione quod in expresso legali pro vitanda afflic-
 tionis adjeccione corrigitur, multo forcius in ⁶ tacito prohibe-
 tur. Legi ergo regni Franciæ sufficiat, plus quam ⁷ pleni
 matri, non suo vicio. Sed naturæ factò, ⁸ quod feminam fe-
 cit, illam radices regias succidiſſe, quodque mater expresse
 per legem ipsam exheredacionis propriæ, quasi quoddam nau-
 fragium paciatur, absque eo, quod, ex legis præfata conse-
 quenti tacito, omni ⁹ jure contrario, cum filio exheredato ite-
 rum naufragetur, et sine culpa pœna inveniatur augeri, cum,
 ubi etiam culpa est, debeat emolliri. Aliter ¹⁰ etiam si pro eo
 quod mater ex jure non ¹¹ admittetur ad regnum, repelli jure
 filius intelligeretur à regno, Judaorum regnum contra fidei
 fundamentum non pervenisset legitime ad Ihesum, qui ¹² tum

1 Juris Avesb. & Walf. 2 Potius, cum W. ne per.
 3 Omittunt Avesb. & Walf. 4 Patris W. 5 Quæ Avesb.
 & Walf. 6 Tanto Avesb. & W. 7 Plenæ A. & W.
 8 Quæ A. & W. 9 Juri A. 10 Enim si A. 11 Admit-
 teretur A. & W. 12 Potius, tamen, cum A. & W. Quod
 liquido etiam liquet ex Tr. in quo tñ.

A. D. ^{1339.} natus Dei misterio, non virili consorcio, ex ¹ feminea regali prole Davitica Maria virgine, ad regnum hujusmodi non admissa, nec etiam admittenda, per certam fidei veritatem, Rex verus et legitimus extitit Judæorum. Absit etiam, quod Ihesus filius David regalis successio legalis observancia, sive nodi fuerit fractura sive solutio, cum ² dicitur legem non venerit solvere, sed adimplere. Hoc autem excellentissimum legitimæ successionis exemplum rationabiliter imponit silentium loquacitati ³ contrarii ⁴ juri nostro in regno Francia memorato, ne quo ad legitimum gradum et ordinem succedendi separemur in constitutione vel interpretatione juris, quos quo ad hoc parificat idempnitas rationis. Ne dum autem debita nostri vocacio, nostraque defensio (ubi de tanto nostro agebatur ⁵ judicio) est ⁶ obmissa, sed etiam nostri procuratores, qui in Franciam ierant, ut pro nobis et nostro jure legitime comparerent, non solum fuerunt in judicio non admissi, sed mortis horribilis comminatione repulsi. Et sic nostrum memoratum titulum factum 12 parium Francia non excusat, qui quoad nos (quibus etatis tenella minoritas tunc favebat) relictis ⁷ relictis partibus judicium, ex hoc functi partibus sunt prædonum; quorum processum, factum in nostrum præjudicium, ipso jure nostra fecit invalidum minor atas, qui quoad ⁸ majorem efficacem non fuisset, taliter defensione sublata, qua competit homini ex jure naturæ, quod ⁹ tali nequit à Principe, nec à jure. Notum etiam communiter est ubique, qualiter in Aquitannia nostro Ducatu ¹⁰ super invaserit et colliserit jura nostra, terras nostras invadens et dissipans, quas capere potuit, aliis nostris terris quas occupavit adjungens,

¹ Femina A. & W. ² Dele. Et quidem abest Tr. ³ Contrariæ A. ⁴ Juris W. ⁵ Præjudicio A. & W. ⁶ Admissa, W. Sed omissa in Tr. ⁷ Dele. Nam omittit etiam Tr. ⁸ Majorem etiam efficacem A. & W. ⁹ Tali etiam in Tr. L. cum A. & W. tolli. ¹⁰ Semper Tr. W. & A.

A. D.
1339.

et (jus sibi dicens ad libitum, Dei timore postposito) sibi tenens. Scoti etiam, quos nostra corona subjecerant jura temporum antiquorum, sed, iniqua rebellionis ¹dementia contra naturalem dominam calcitrantes, continuati in nostros prædecessores, et nos, læsa majestatis criminis rei erant, ut contra nos nichil injuria obmitteret, ad nostras injurias ²scedere adjunxit, in tanto crimine nostra injuria fovens eos, qui jure sanguinis et ³natura debuit potius nos juvare. Cumque præmissa omnia non implerent de nostris injuriis votum suum, collectis undique viribus quicquid potuit, ut nos ira sua torrens suborbeat, ⁴aggravavit, tollere nos de mundo sollicitus, ad illud non ⁵intentus, forsitan ex intento facto suo contra nos, nostram contra se ⁶mentitus intentum, ⁷quid colligere vel metiri ⁸nequivit per alicujus actus nostri judicium ⁹non-dum actum. Donum insuper nobis impensum divini numinis agre ferens, ¹⁰extimare visus est suam injuriam in Anglia regno nostro nos vivere super terram, et si quantum dabat Dominus prospere, saltem per omnia pacifice quoad eum, quodque serviens nobis populus, vel verius cui servimus, nostris temporibus Dei dono fuerit gloriosus. Hac autem non statim audita vel cognita nos moverunt, sed illa sub dissimulatione transivimus, nulli parcentes oneri vel honori, ut contra nos persecutio sua injuriaque quiesceret, nostramque cum eo pacificum tempus esset, donec propinquum nobis vidimus gladium nostra ac nostrorum neci et exterminio præparatum. Sed nunquid aliquis est, qui credat, quod ¹¹animus, nobis

1 Dementiā MS. quasi dementia legend. esset. Sed notam sexti casus duntaxat esse existimo. Fateor tamen, apud Avesburiensem legi, per iniquam rebellionis demenciam, & (omisso per) iniquam rebellionis dementia apud Tr. 2 Scedere se astrinxit, A. 3 Naturæ A. 4 Aggregavit, A. & W. 5 Intentos, W. 6 Metitus A. & W. 7 Quod Tr. A. & W. 8 Nequiunt A. & W. 9 Nedum A. 10 Æstimare W. 11 Avunculus, W.

cogni-

A. D. 1339. cognitus, ¹principis tantæ potencie, ²et sic, ut præmittitur, occupatæ, nobis fuerit negligendus, qui suæ ³viribus voluntatis armatus, potencia undique vocata vallatus, solum ut possit liberior, pro sua voluntate, nos persequi, juratam deserit causam Christi? Quid ergo pro suo jure suaque securitate non licuit regi, sui status sui que populi periculum jam videnti, dicat qui noverit, quid non liceat homini, de vitandis injuriis dampnisque certanti, in illis præsertim ⁴qui ad vitæ statusque radices securim ponere ⁵probabant. Levissime timor dici poterit aut vanus, qui pro nobis si potuit conjunctorum nobis illustrium forciūque constancia corda concutere, multo forcius debuit etiam nos terrere, quos solos periculorum concepta molimina concernebant? Propter hoc igitur jure naturæ dictante, facti tam nostri, quam nostrorum jurium, non voluntarii sed necessarii defensores, ac ⁶oportunis caucionibus attendentes, juxta rei militaris documenta probata illustrium antiquorum, quod potencia magnæ pericula conspirata periculosius expectantur, in laribus illis nuper currentibus ad nostræ lucis et salutis occasum consulcius venimus in occursum, ne contra nos forte discriminose procederent, sed sui ortus præfocarentur ⁷loca eorum, ⁸frequenti consilio et auxilio nobis oblato, quos nobis consanguinitas et affinitas conjungebat, et ad quos simul ⁹spectabant nobiscum periculis nostræ destructionis occurrere, illaque consiliis et auxiliis præcavere, ponentes in manu Dei, quam in manibus Apostolica sedis vestræ, vel aliorum bonorum virorum ¹⁰communium, quondam voluimus justificatam, quantum potuimus, causam no-

¹ Princeps *W.* ² Etsi (ut præmittitur) occupatis nobis, *W.* ³ Juribus *W.* ⁴ Quæ *W.* ⁵ Sic distinximus. Neque aliter interpungendum esse, jam olim etiam conjecimus apud Avesburiensem. Adstipulatur *Tr.* ⁶ Optimis *Tr.* ⁷ Loco *A. & W.* ⁸ Freti consilio *A. & W.* ⁹ Spectabat *A. & W.* recte. ¹⁰ Communium, ponere quondam voluimus, *W.*

A. D.
1339.

stram, ut ipse, rectum ex alto prospiciens, sententiam justam ferat, et in sui gladii viribus exequatur. Nec credimus, alme pater, quod arbiter quivis rectus, vel eciam judex justus, sic interpretetur aut torqueat nostrum factum, ut, quod pro nostrorum tuicione et asssecucione jurium, in tanto discrimine nostram fecimus ad defensam, alterius, quod non intendimus, non agimus nec agemus, putet injuriam vel offensam. Immo credimus et certi sumus, quod facti nostri intentio attendetur, et quid, ubi, ac propter quid fiat, debita consideratione librabitur, et justus statere judicis appendetur, et, sicut sanccio legis docet, non factum ex dicto, sed dictum pensetur ex facto. Non esset equidem juris presumpcio nobilis, quod supponit factum ab homine fieri suo jure, non benigna interpretacio vel civilis, qualem semper fieri dictat censura legalis, si nostri juris usum notorium, nostraque defensionis compendium, dispendium offensionis illicite quis diceret aliena. Cesset igitur, quasumus, omnis conjectura in actibus nostris, certis quae locum duntaxat sibi vendicat, in non certis. Denique dicet forsitan accusator, calumpniosus nostra accionis interpret, quia suscepimus hominem, contra quem processisse fertur ecclesia vel non parentem ecclesiae vicario, non dicet quod fratris et affinis vicibus fungimur, non ad juris habendum titulum, necessarium nobis potencia solum usum, ut necessario fulti prasidio ubi nunc sumus, nos a congestis in nostram ruinam periculis defendamus, et propter nostrorum justa jurium asssecucione certemus. Non dicet, quod intendimus nos defendere, pro nostro jure certare, non eccle-

1 Statera *W.* 2 Certisque locum duntaxat sibi vendicet, non autem in incertis. Denique *W.* 3 Fertur vel ecclesia vel parentis ecclesiae vicarius, non dicet *W.* 4 Sed necessarium *A.* 5 Usum asciscimus, ut necessario *W.* 6 Congestis *A.W.* Conquestis *Tr.* 7 Nostri *W.* 8 Pro nostrorum *A.W.* rectius, nisi mox asssecucionem legamus.

A. D. 1339. *siam impugnare vel ejus impugnacioni favere, pro cuius¹ utique certaremus honore, nullius habita² respeccione periculi, sicut catholicam excellenciam regum decet, cum tamen, ut omnis juris³ cesset intencio, ac⁴ ac" cujuslibet accionis finalis causa, vel⁵ ratio principaliter attendenda, et ex noticia voluntatis atque propositi, surgat distincta certaue cognicio operis accusati, solumque de gestis hominum realis accio non verbalis concepcio ponderetur. Non dicet, quod facimus de materia ista scutum contra eum, qui nostro⁶ prominebat capiti mortis ictum, quodque fecerimus medici sapientis exemplo, qui materiam morte plenam, currentem ad partes corporis ubi vita se recipit, divertere facit ad membra, in quibus materia nequit fore suspecta, qua ad proximum fuerat interitum preparata. Sic loquitur, sancte pater, sic loquitur propter vehemenciam, qui in suis insidiis nos invenire quarebat incautos et penitus imparatos. Sed proculdubio caucius fuit nobis, (juxta militarem⁷ theoriam edocentem, quod mota guerra periculum plus evitat qui eam à terra sua limite prosequestrat,) contra notorium hostem nostrum pro jure⁸ nostro congregi, et terris⁹ potentum potentibus sociatos, quam in propria persona nostra solos. Non igitur apud vestra viscera misericordiae et sanctitatis locum inveniant detrahendum informacio amula, vel sinistra facta de filio, qui suorum hereditario jure majorum,¹⁰ in nostrorum praedecessorum nostra et apostolica sedis gracia et obediencia semper inconcussa perstitit et persistet. Immo, si quaevis de filio taliter facta suggestio pulsaverit vestra beatitudinis forsitan aures, non*

¹ Ubique *A.W.* ² Racione *A.* ³ Censet *A.W.* ⁴ Dele, cum *Tr.* ⁵ Ratio fit principaliter *A.* ⁶ Minabatur pro prominebat *in W.* ⁷ Theoricam *A. & W.* ⁸ Nostro nos congregi, *A. & W.* ⁹ Potencium *A.* ¹⁰ In vestra, & apostolicae sedis gracia &c. *W.* rectius, ut videtur. Vide *Rob. Avesb. p. 41.*

prius à vestra ¹ dignacione sancta credulitas illi detur, quam A. D.
 auditus sit filius qui ² tangetur, qui confidit, et indefinenter 1339.
 intendit, ante sanctitatis vestre iudicium omni præsidentis crea-
 tura (quod negare heresim est probare) iustam dicere, vel iu-
 stam facere quamlibet causam suam. Illud demum dici-
 mus, ad nostre intencionis maiorisque devocionis evidenciam
 subjungentes, quod si sit aliquis de nobis fœdere natura con-
 junctus, nobisque ad nostram defensionem ³ conjunctus, qui per
 viam obediencie apostolicæ sedis vestre non ambulet sicut de-
 bet, dare intendimus, ⁴ quod non parum utiliter dare posse
 confidimus, operam ⁵ indefensam, ut, omni dimisso devio, ad
 viam obediencie redeat, omnemque faciat semitam suam re-
 ctam. Unum rursus, quod à multis audivimus, petita venia
 cum reverencia, non tacemus, quod aliàs inauditum, (quan-
 to consideratur attentius, pungit acucius mentem nostram,)
 videlicet, quod adversarii nostri manus, notorie nunc (ut
 prius) ⁶ ut nostri ad tantum laborantis ⁷ exercitium, cum
 guerram faceret nemo sibi, nec ipse alii nisi nobis, de Christi
 patrimonio sit armatus. Quod certe Reges Angliæ nostros
 predecessores, illustres Christi pugiles, fidei athletas, sanctæ
 Romanæ matris ecclesiæ amantissimos zelatores, ejusque man-
 datorum devotissimos servatores, vel nos eciam, nec scimus
 nec credimus, meruisse. Et licet propter hoc dicatur à plu-
 ribus, non à nobis, quod contra nos facta subvencio, quoad
 nos, actus patris vel matris non extiterit, sed novercæ; ni-
 chilominus tamen constanter asserimus, quod sumus, et per-
 severanter erimus, vestre sanctitatis, vestraque sedis, devo-
 tus et humilis filius, non privignus. Ex quo non sine ratio-
 ne speramus, quod nostra humilitas ⁸ sancta major et firmior

1 Dignitate A. 2 Tangitur, W. 3 Adjunctus, W.
 4 Quam non parum W. 5 Indefessam, ut omnium di-
 missio W. 6 Ad nostrum tantum A. Ad nostri tantum W.
 7 Exitium, W. 8 L. facta cum A. & W.

A. D. ^{1339.} per illud, quod non meruit, nocumentum, vestra paterna caritatis et gratia ¹ inveniri debeat exuberantius incrementum, ut quod nobis infontibus intulit, ² quod ³ non ⁴ processit, asperitas punccionis sequens deleat et compenset vestra ⁵ lenitatis unccionis. ⁶ Hoc autem ⁷ vestra justitia, et contra nos injuria ⁸ et ⁹ sic ⁹ multiplicitate, processum, praeminencia ¹⁰ vestra sancti culminis intimamus, ut vestra summa sanctaque mensura boni et aequi, cujus ¹¹ à Deo sibi competit, dare ¹² clavis, aperire et claudere in terra ¹³ possitis portas caeli, prout exigit plenitudo suae potestatis, et praeclencia sui fori, quantum fuerit rationis, favere debeat ¹⁴ vestro juri, parati semper, nedum à vestro sancto cunctis praesidente judicio, immo et à quolibet alio de veritate contrarii, si quis eam ¹⁵ noverit, humiliter ¹⁶ informari; et qui sponte rationi ¹⁷ subicimus, aliam datam nobis intelligi veritatem cum plena et humiligratitudine complectemur. Quia vero vos, Patres ¹⁸ conscripti, estis in partem sollicitudinis et consilii dicti Domini summi Pontificis condignis meritis evocati, sibi que lateraliter ad dandam plebi Christi salutis scienciam assidetis, ista vestra ¹⁹ paterna cupimus noticia, ut, cognita causa nostra justitia, ²⁰ veritate possitis impendere quod debetis. Ad ²¹ quam circumspectionem vestram providam, qua solet sine

1 Invenire A. & W. 2 Quae A. W. 3 Omittit A. 4 Praecessit, A. W. & Tr. 5 Lenitas A. Bonitas W. Lege proinde, --- ut quod nobis infontibus intulit, quae praecessit, asperitas punccionis, sequens deleat et compenset vestra lenitas [sive bonitas] unccionis. 6 Hunc autem A. W. 7 Nostrae W. recte, ut videtur. 8 Deest W. 9 Multiplicatae A. W. 10 Nescio an, vestri. certe vestri supra vestra scribitur in Tr. 11 Adeo W. 12 Claves, W. 13 Ponitis A. (ubi positis conjeceram.) Positas W. 14 Nostro A. W. & Tr. recte. 15 Voluerit A. 16 Informare, A. 17 Subicimur A. Subjicimur W. 18 Circumscripti W. 19 Potius patere, cum A. W. 20 Veracitati A. Veritati W. 21 Quod A. W. & Tr.

personarum acceptione jura singulorum a quo libramine ponderare, votivis precibus excitamus. Et si forsan in facto nostro quicquam appareat ¹ cautelam exposcentes consilii sanioris, à vobis super hoc cupimus salubriter informari, parati in agendis nostris singulis cedere rationi. Data apud Andwerp 16 die Julii, anno Domini 1339.

A. D.
1339.

Qualiter summus Pontifex rescripsit Regi Anglia Edwardo.

BENEDICTUS Episcopus, S. S. Dei, karissimo in filio Christo, Edwardo &c. Dudum te, fili karissime, clara imitari vestigia progenitorum tuorum Regum Anglia, qui ² gracia Domini, & sacrosanctam Romanam Ecclesiam, velud peculiare ejus alumpni & devoti filii, plenitudine devotionis & fidei claruerunt, ³ tuæque splendor prosapia à quavis obfuscatione ⁴ nebulosi contagii præsentarunt, eaque in te pralucere cupientes clarius, ⁵ & paternæ caritatis & dilectionis ⁶ affectu, quo te statumque tuum prosequimur, nostras tuæ celsitudini literas ⁷ detexisse meminimus, inter cetera recensentes, qualiter excessus, per nobilem virum Ludovicum de Bavaria, olim, ut asserabatur, discorditer in Regem Romanorum electum adversus Deum, & eandem Romanam Ecclesiam, ac felicitis recordationis Johannem Papam 22, prædecessorem nostrum, per coacervationem multiplicium & atrocium offensarum, nequiter perpetrati, tuum præterire nequibant auditum, quos, velud toti mundo notorios, non omnes, (cum proluxa nimis eorum narratio exstitisset,) sed ex eis

¹ Cautelam exposcens consilii sanioris, à vobis semper cupimus *A.* Cautelæ, exposcentes consilii sanioris à vobis, super hoc cupimus *W.* ² Erga Deum, & sacrosanctam *Tr.* ut & *Walsinghamus* p. 124. *Ed. Parker.* ³ Suæque splendorem *W.* ⁴ Nubili *W.* ⁵ Ob paternæ *W.* ⁶ Affectum *W.* ⁷ Direxisse *W.*

A. D. aliquos, in eisdem literis providimus, ut sequitur, recitan-
 1339. dos. Idem namque Ludovicus (contra processus prædecesso-
 ris ejusdem, et inhibitiones ipsius de consilio fratrum suorum
 ejusdem Romanæ ecclesiæ ¹ Cardinalium factos et habitos, di-
 versas spirituales et temporales pœnas et sentencias continen-
 tes) intravit Italiam, et nonnullos hæreticos, de hæresi publi-
 ce et notorie condemnatos, ² et consortium publicæ partici-
 pacionis admisit, et asserens hæreses manifestas, ac ³ favendo
 secumque tenendo hæreticos, publice dogmatizantes prædicta-
 rum ⁴ hæresum detestabiles et horrendos ⁵ errores, hæretica
 quoque dogmata scienter, immo potius dementer approbans,
⁶ et, in evidenciam approbacionis hujus, ea per diversas litte-
 ras, sigillo suo noto munitas, deduxit ⁷ in aliorum publicam
 nocionem: sibi eciam nomen imperiale postmodum usurpare,
 et administrare jura imperii in eadem Italia et Almannia,
 contra processus et ⁸ inhibitiones prædictos, detestabili teme-
 ritate præsumpsit. ⁹ Et huius, præter pœnas alias, excommu-
 nicacionis et anathematis sentencias incurrendo, et tandem,
 ausus ausibus, et excessus accumulando excessibus, se conferre
 non expavit ad urbem, ubi in illam nequiciæ prorupit insa-
 niam, ut meditatus urbi et orbi ¹⁰ universali scismatis susci-
 tare dispendium, quendam ypocritam, diabolicæ præsumpcionis
 virum, nomine Petrum de ¹¹ Cobaria, velud abhominacionis
 horrendæ simulacrum in apostolica sede, pro Romano Pontifice
 statuere moliretur. Idque, quantum in eo ¹² fuit, produxit

¹ L. Cardinalium, cum Tr. ² In consortium W. ³ Fo-
 vendo W. ⁴ Sic MS. Sed hæresum in Tr. ⁵ Horrores,
 W. ⁶ Et evidenciam approbacionis hujus, per diversas W.
⁷ In aliarum discrimen nacionum, sibi W. ⁸ Prohibitio-
 nes prædictas W. ⁹ Ex W. quo modo etiam scribitur supra
 lin. in Tr. ¹⁰ Universalis W. Universal' Tr. ¹¹ Corba-
 ria W. ¹² Fuit pro vi actum, fuit veneratus ut Papa, con-
 secrationumque immo potius execrationum W.

A. D.
1339.

in actum, fuit veneratus in papam, consecrationemque, immo
 verius execrationem, ac diadema imperiale de facto recepit
 ibidem; ut de multis ¹ insanis aliis processibus, quinimo de-
 testandis excessibus, per eosdem Ludovicum et Petrum præ-
 sumptione perpetratis hæretica, taceretur. Propter quæ di-
 ctus prædecessor præfatum Ludovicum fore à ² Domino denun-
 ciavit omni honore et dignitate privatum, et in eum (tanta-
 rum ³ hæresum et scismatum maculis ⁴ irritum) exercens
 gladium apostolica potestatis, ⁵ eum cum omnibus, qui adhæ-
 rerent eidem, vel præstarent auxilium, consilium, vel favo-
 rem, seu pro Romano Rege, aut Imperatore, scienter habe-
 rent, tenerent, vel nominarent eundem, non solum excom-
 municacionis et anathematis, sed etiam alias pœnas et sen-
 tencias, tanquam in fautores ⁶ hæreticos et scismaticos, pro-
 mulgavit, et à jure declaravit prolatas, sicut in diversis pro-
 cessibus, per præfatum prædecessorem habitis, serius conti-
 netur. ⁷ Super quidem pœnis, quantumcunque per ipsum
 Ludovicum promeritis, et in eum justo Ecclesia judicio pro-
 mulgatis, si vere pœnitens se ⁸ humilitasset ad gratiam, be-
 nignam reperisset ⁹ eadem ecclesiam, quæ ipsum, tanquam fi-
 lium prodigum de longinquo redeuntem, ad suum gremium
 apertis brachiis recepisset, immolatura pro eo (in ubertate
 divinæ laudis) vitulum saginatum. Rursus, adjecimus in
 litteris supradictis, quod ¹⁰ quanquam tam prædictorum ex-
 cessuum, ¹¹ quam eorundem processuum, per dictum prædeces-
 sorem contra dictum Ludovicum exigente justitia postmodum
 habitorum, noticiam habuissimus et etiam habemus; ut ta-
 men ipsum, à peccatorum nexibus liberatum, de faucibus

¹ Insanis & aliis *W.* ² Dominio *W.* ³ Sic *MS.* Sed hæ-
 resum in *Tr.* ⁴ Irritum *W. & Tr.* ⁵ Deest in *W.* ⁶ Hæ-
 reticorum & schismatis *W.* ⁷ Super quibus quidem *W. &*
Tr. ⁸ Humiliaffet *W.* ⁹ Eandem *W.* ¹⁰ Tanquam *Tr.*
 sed cum tam *supra lin.* ¹¹ Contra pro quam in *W.*

sem-

A. D. ¹339. *sempiternæ mortis possemus eripere, postquam fuimus ad Apostolatus summi apicem assumpti, diversos nuncios ejus (diversis vicibus et temporibus ad nos missos) receperamus benigne, ac pro reconciliacione ipsius, per fructum veræ pœnitentiæ promerenda, prolocuciones varias habueramus cum eis, et tunc pendebat eciam ad ¹prolongandum ulterius, terminis assignatis, in quo proculdubio per nos non stetit, quo minus ulterius fuerit super negotio reconciliacionis ejusdem processum. Quare (fili dilectissime) serenitatem tuam requirendam tunc ²diximus per easdem litteras, et rogandam, ut prudenter advertens, et in scrinium internæ consideracionis adducens, gravitatem pœnarum in quas inciderent, et sententiarum quas incurrerent, quantisque periculis et discriminibus implicarent, qui præfato Ludovico, sic notorie et publicè ³de pravitate hæresis, et sic ⁴odiose toti Christianitati scismatis condempnato, antequam reconciliacionis gratiam ejusdem ecclesiæ meruisset, ⁵præcipitare præsumerent, sibi que impenderent auxilium, consilium et favorem, vel sibi, tanquam imperatori, vel Regi Romanorum, reverentiæ cultum seu titulum regalis vel imperialis nominis assignarent scienter, ac cujuslibet participacionis ⁶fœdere contrahendo cum ipso, et exhibicione reverentiæ & honoris sibi tanquam Regi vel Imperatori, quousque dictus Ludovicus reconciliacionis ejusdem ecclesiæ meruisset gratiam optinere, penitus te retrahere, et totaliter abstinere curares, ut tibi fama integritas et illibata tui generis claritas servarentur. Cum autem rumor implacidus et admodum infestus ad nos ⁷perduxerit hiis diebus, quod tu, fili, requisicionibus et rogacionibus nostris ⁸hujusmodi" utique salutaribus, et de fonte prodeuntibus ca-*

¹ Proloquendum *W.* ² Duximus *W.* Et sc etiam supra lin. in Tr. ³ Ab omnibus hæresis, *W.* ⁴ Odiosi *W.* ⁵ Participare supra lin. in Tr. ⁶ Fœdera *W.* ⁷ Perduxit *W.* ⁸ Omittit *W.*

A. D.
1339.

ritatis, non sine detrimento tuæ salutis et fame, quod dolentes referimus, obauditis, non solum cum prædicto Ludovico, nondum eidem reconciliato ecclesiæ, nec à pœnis et sententiis, quibus (propter præmissa et alia multa gravia commissa) per ipsum prædecessores nostrum implicatus esse noscitur, liberato, nec eciam ¹ processus sapefati prædecessoris, per quos (ut præmittitur) adversus omnes & singulos cujuscunque præminenciæ, dignitatis, condicionis, vel status, etiamsi pontificali, ² regali, vel quacunque alia, ecclesiastica seu mundana, dignitate fulgerent, præfato Ludovico adherentes, seu præstantes, directe vel indirecte, publice vel occulte consilium, auxilium, vel favorem, vel sibi, tanquam Imperatori, aut Regi Romanorum, reverenciam exhibentes, seu titulum Regalis vel Imperialis nominis assignantes seu ascribentes, graves, spirituales ac temporales, pœnæ ac sententiæ infliguntur (nequaquam relaxatis, ³ immo sui roboris efficacia perdurantibus) participaciones, confœderaciones, ⁴ jure" sibi que adharere, ac præstare favorem, auxilium et consilium præsumpsisti. immo, quod perniciosius (proth! dolor) et dampnabilius noscitur existere (si veritas ⁵ relatibus suffragetur) vicariatus officium per totam Almaniam, et Germaniam, ac universas et singulas earum provincias, sive partes, ab eodem Ludovico (sub Imperialis nominis titulo, ut asseritur) suscepisti de facto: cum ipse Ludovicus nec Rex nec Imperator sit, ut præfertur, cujus prætextu nonnullis prælatis ecclesiarum, et ⁶ personas ecclesiasticas in terras imperii constitutas, ac in nostra et ecclesiæ memoratæ devocione ac fidelitate debitis persistentibus, sub pœnis gravibus, per tuas ⁷ eis literas ⁸ com-

1 Processibus corrigitur in Tr. 2 Regali quacunque, vel alia ecclesiastica W. 3 Immo in sui W. 4 Deest in W. 5 Relationibus W. 6 Personis ecclesiasticis in terris imperii destitutis, [f. constitutis,] ac in nostra et Ecclesiæ W. 7 Ei W. 8 Comminatas W.

A. D. 1339. minatis, mandasse diceris, et districcius injunxisse, ut ad te, tanquam ejusdem Ludbvici in Almania, et Germania, et partibus supradictis, vicarium, et audituri sententiarum et judiciorum ipsius Ludovici, tuorumque mandatorum rectitudinem, ac præsisturi eidem Ludovico, vel tibi ejus nomine, recogniciones, homagia de terris, bonis et juribus, quæ tenent ab Imperio, convenirent. De te igitur, fili, ¹ubi sit tua tuorumque consiliariorum prudentia, ex ²co præsertim non sufficimus admirari, quod cum tu (sicut audivimus) pro illorum repetitione jurium, quæ ad te asseris pertinere, non ³fri grandium personarum periculis, ac expensarum et sumptuum profluviiis, ⁴peregrinari ad partes Almannia curaveris, et multos super hac feceris apparatus, nunc spretis ejusdem prædecessoris processibus, et deductis dampnabiliter in contemptum pœnis et sentenciis supradictis, ⁵quæ te manifeste (si, quæ nobis referuntur, vera sint) non absque horrenda nota, quæ non parum obfuscatur tui claritatem generis, ⁶proculdubio multiplicati. Et nichilominus quamvis nos te nunquam offenderimus, nec contra te aliquid fecerimus; quanquam et intelleximus, ⁷falso et ⁸mendaciter suggestum tibi per eos, qui te ⁹saltem, et honorem tuum, minime diligunt, fuerit, quod nos karissimo in Christo filio ¹⁰nostro regi Franciæ illustri (in auxilium ¹¹genere suæ) ingentem pecuniæ quantitatem, de nostra camera dederamus, quodque institutionem personarum ecclesiasticarum concesseramus eidem in omnibus Ecclesiis regni sui, quæ ¹²in" omnimoda carere veri-

1 Ut sit W. 2 Ea W. 3 Idem quod fratri valet. Sed lege (cum Tr.) sine. 4 Peregrinatus sis ad partes Almanniæ, & multos super hoc W. 5 Quibus te W. 6 Quam proculdubio multiplicasti. Et nihilominus W. 7 L. falso cum W. 8 Fallaciter W. 9 L. salutem cum W. 10 Nostro Philippo regi W. 11 L. guerræ, cum W. Neque aliter supra lin. in Tr. 12 Omitte cum W. Et tamen inde fere reposituerim. Nam in MS. (pariter ac in Tr.) 1 scribitur, quod idem at-

A. D.
1339.

tate noscuntur. talia namque nunquam postulata fuerunt à nobis, nec ea concessissemus quomodolibet, cum ¹ quantumcunque instancia petita fuissent, nec decimas contra te regi ² Franciæ concessimus, sed adversus Teutonicos ³ Ludovicos⁴ Ludovico ⁴ adhaerentes prædicto, ipsiusque Ecclesiæ Romanæ inimicos, qui ad invasionem regni Franciæ se (ut habebat rumor publicus et notorius) disponebant, sicut in concessione decimarum ipsarum continetur expresse. Non fuit nempe nostra intencionis adversus te fomentum ministrare discordia ⁵ tui, vel eos alicujus subsidii administracione fulcire. Quinimo statum ⁶ regni et eciam regni Franciæ, pacis et concordia prosperitate et unanimitate potiri, summis desideriis affectantes, ad hoc, serenitati ⁷ suæ, et dicto regi Franciæ, per nos sæpe directis litteris, et eciam nunciis (videlicet sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, ad partes illas de latere nostro misis) votis ardentibus ⁸ laboramus, et labore non cessamus, nec cessabimus, ut inter te et regem eundem, et utriusque regna, pacis et unitatis serenitas illucescat. Tu tamen, fili karissime, fide (ut videtur) adhibita prædictis falsis suggestionibus et mendosis, te nostrum et ejusdem Romanæ ecclesiæ persecutorem et hostem, invadere ac occupare honores et jura nostra, et ejusdem Ecclesiæ (ad quos regimen et administracio Imperii Romanorum eo vacante, sicut nunc vacare noscitur, pertinent pleno jure) ⁹ moliris, molestando prælatos et personas Ecclesiasticas, in nostra et ipsius Ecclesiæ devocione ac fidelitate debitis, ut præmittitur, ¹⁰ persistis, ipsosque

atque in (id est, per apocopen, inde) valet. ¹ Quantacunque W. Quacunque Tr. ² Francorum W. ³ Deest in W. Linea sub hac voce ponitur in Tr. ⁴ Adhærentes, prædictæque ipsius Ecclesiæ W. ⁵ Deest in W. Tui (id est, tantum) scribitur in Tr. ⁶ Regni tui et etiam W. & Tr. ⁷ Tuæ, W. Neque aliter supra lin. in Tr. ⁸ Laboravimus, & laborare W. & Tr. ⁹ Moliri, W. ¹⁰ Persistentes, W. & Tr.

A. D. 1339. *ad obedienciam dicti Ludovici, de diversis (ut præmittitur) hæresibus et scismatibus, aliisque criminibus sentencialiter condemnati, ac jure ¹ regio et Imperii (si quod forsan ad eum compecierat vel etiam competebat) iusto Dei et Ecclesiæ judicio privati, ac præstacionem hujus recognicionis et homagii sibi, vel tibi ejus nomine, faciendam attrahere, et inducere coactivis ² impulsibus et commonicionibus ³ satagendo. Utinam fili (antequam de hiis tam periculosis et detestandis ⁴ te" involvas amplius) attente consideres, et matura deliberacione prævia constituas ante oculos mentis tuæ, circuitus periculosos et nodosos laqueos, quibus te (subtilibus ingenii et fraudibus exquisitis) aliqui, de suis potius quam de tuis solliciti negociis et comodis, præmissis involvere, tibi que onus (quod à se quodammodo rejicere cupiunt) non minus leve, ⁵ sed diligenter circumstantias ⁶ attendens, imponere moliti sunt, et non sine periculo tui præcipicii moliantur. Nec te latere volumus, quod præfatus prædecessor olim, per quandam constitutionem, ab ipso ⁷ de dictorum fratrum suorum editam consilio, in omnes et singulos (cujuscunque status, dignitatis, vel condicionis existerent, ⁸ et si patriarchali vel quavis alia ⁹ sacriori, aut pontificali, vel Regali, ¹⁰ dignitati fulgerent) ¹¹ et" qui, absque sedis Apostolicæ licencia speciali, vicarii, seu cujuscunque alterius officii, nomen in prædicti terris imperii (eo vacante, sicut tunc vacabat, et nunc etiam vacat, ut præmissum est) assumere, vel assumptum ultra terminum ²⁰ mensium præsumerent retinere, seu dimissum reassumere ¹² quoquo modo, ac inobedientes, parentes et intendentes eis-*

¹ Regni *supra lin. in Tr.* ² Impulsionibus *W.* ³ *Comma tantummodo post satagendo in Walsingham; sed plena distinctio in cl. Barnesii Vita Edwardi III. p. 132. quam videsis. Atque ita etiam in Tr.* ⁴ Omittit *W.* ⁵ Si pro sed *in W.* ⁶ Attenderis, *W.* ⁷ Deditorum fratrum *W.* ⁸ Etiamli *W.* ⁹ Superiori, *W. & Tr.* ¹⁰ Dignitate *W.* ¹¹ Deeft *in W.* ¹² Quoquomodo, inobedientes ac non parentes *W.*

A. D.
1339.

dem, excommunicationes ac alias graves sententias promulgavit. Nos itaque (qui erga te, fili, claudere viscera paternæ dilectionis nequivimus, et cordis dolore tangimur intrinsecus) cum talia percipimus ¹ ad tuum, tuique honoris, statum, salutis et famæ dispendium machinari, tuam rogamus magnificenciam, requirimus, et in Domino attentius exhortamur, sano paternoque tibi nichilominus consilio suadentes, quatinus ea quæ præmisimus, et alia quæ circa ² illa tibi possunt occurrere, deducens in rectæ deliberacionis et discussionis examen, ac insuper tenens cercius et attendens, quod dictus Ludovicus (ut præmisimus) nec Rex, nec Imperator est, nec aliqua quæ ipse fecerit, vel faciet, quamdiu fuerit et erit dictis processibus ac pœnis et sentenciis ³ irrititus, quicquam valuerunt, vel valent, nec sunt, ⁴ fuerunt alicujus auctoritatis, roboris, vel momenti: quodque tibi periculosum est, ⁵ et multipliciter formidandum, te bellorum subicere discriminibus, maxime ⁶ si esses suprascriptis processibus, pœnis et sentenciis (à quibus liberari non posses, nisi duntaxat per sedem Apostolicam, quæ absolucionem earum sibi expresse retinuit) involutus, ac Dei et ejusdem Romanæ Ecclesiæ persecutor et hostis effectus, à quibus te misericordiarum Dominus protegat et defendat. Consideransque præterea diligenter, quod licet humanum sit peccare, in peccatis tamen perseverancia diabolica est ⁷ censenda, Te à præmissis singulis sic horrendis devius ⁸ si' ad illa forsan declinaveris serpentina deceptione seductus, antequam invalescant perniciosius, seu in conspectu ⁹ Dei et hominum fateant deterius et ¹⁰ putrescant, resilire penitus, pedesque tuos ad viam rectam, Deo placitam, ac tuis

---

1 Ad te, tuumque honoris statum salutis & famæ *W.*
 2 Illa, *absque virgula, in W.* 3 Irritatus *W.* 4 Aut fuerunt *W.* 5 Aut *W.* 6 Si omnibus suprascriptis *W.* 7 Censenda, quodque à præmissis *W.* 8 *Deest in W.* 9 Domini *Tr.* 10 Putrescant, cupimus te resilire *W.*

A. D. 1339. statui, saluti & honori congruam, dirigere ¹ quamtocius non postponas eorundem Cardinalium, qui te statumque tuum sincere diligunt: super reformatione pacis inter te et dictum Regem ² mutuo, placabili Deo et amabili hominibus, adquiescens. Videtur equidem, ³ quod si etiam prædicti vicariatus valeret officium assignari, ⁴ ad huc⁵ tamen tuum (qui tam magnus tantusque Rex et Princeps existis, tantoque nomine ac titulo regio existere nosceris insignitus in orbe) non deceret honorem, quod nominareris vicarius alicujus domini temporalis. Quanto minus ⁶ ergo tuam decuit vel decet excellenciam, illius vicarium appellari, qui auctoritate nulla (⁶ sicut saepe dictum est superius) præminet, sed (proth dolor!) tantorum existit respersus labe criminum, ⁷ tamque gravibus pænis et sentenciis, cum omnibus sibi adhaerentibus implicatus? Sciturus (fili amantissime) quod ⁸ si monitis nostris hujusmodi salutaribus adquieveris, cum effectu (tibi sic impulsio, ut caderes) manum benignam porrigemus (quantum cum Deo poterimus) sublevantem: aliàs autem non poterimus desistere, cum id à nobis exigat officium Apostolica servitutis (quominus super prædictis providere de ⁹ oportunis remediis) procedendo contra te, (quod molestum et grave nobis erit admodum) si necesse (quod absit) fuerit, prout, exigente iusticia, debet et poterit fieri, procuremus. Dat' apud Avinionem Id' Novembris, Pontificatus nostri Anno ¹⁰ 4°.

---

¹ Quam ut decreta postponas *W.* ² Mutua, placabili *W.* ³ Quod etiam si prædicti *W.* ⁴ Deest in *W.* ⁵ Igitur *W.* ⁶ Ut *W.* ⁷ Tantisque gravibus *W.* ⁸ Si his monitis nostris salutaribus *W.* ⁹ Optimis *W.* ¹⁰ IV item apud Odoric. V al. Vide cl. Barnesii vit. Edv. III. p. 133.

Qualiter Flandrenses Regi Anglia favent, et de mutacione sigilli sui, et de gestis inter ipsum et Regem Francia habitis.

REX Angliæ hoc anno Flandrenses in amicitiam suam attraxit, à majori parte illorum, fidelitate sibi jurata, relicto domino suo naturali, fœdera suscepit, mutatoque sigillo et armis suis utriusque Regni, Francorum s. et Anglorum, arma integra, more tamen quadripartito, sibi ¹appropriavit, Regem Angliæ et Franciæ in litteris suis se scribi iussit. Misit insuper litteras suas patentes, sigillo suo novo signatas, locis Flandriæ conterminis, et portis Ecclesiarum in Gallico talia continentes affigi fecit ². *Edwardus, Dei gratia, Rex Francia et Angliæ, dominus Hybernæ, omnibus Prælatibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, ³communibus* Regni Francia, cujuscunque fuerint conditionis, veritatis cognitionem. *Quia vero notorium est, quod dominus Karolus, bonæ memoria, dudum Rex Francia, de Regno Francia hereditarie seysitus, viam universa carnis ingressus est, et quod nos filius germana Sororis dicti Karoli esse dinoscimur, post cujus obitum prædictum Francia Regnum nobis hereditario jure existit devolutum, dominusque Philippus de Valesio, filius Avunculi dicti domini Karoli, in longinquiori gradu persistens, contra Deum et justiciam, dummodo minoretas nos fovebat, per suam potenciam dictum Regnum usurpavit et injuste detinere non timuit: Nos vero, per morosam grandemque deliberacionem, in fiducia Dei, bonarumque gentium ac nobilium, Regimen prædicti Regni, sicut tene-mur, assumpsimus et nomen, et cum illis, qui erga nos fa-*

¹ Malim, cum Tr. appropriavit. ² Vide Robertum de Avesbury, p. 50. ³ Communibusque Tr.

A. D. 1339. *cere voluerint quod tenentur, firmo perseveramus proposito et stabili, graciose, quod nobis incumbit, operari. Nec est utique intencionis nostræ, justicias vestras & jura indebite vobis auferre, sed aquitatem & justiciam cunctis, Deo propicio, facere meditamur, bonasque consuetudines, tempore progenitoris nostri sancti Ludovici promulgatas, reassumere. Nec est voluntatis nostræ nostrum emolumentum quarere, vestrumque dispendium, per monetarum excambia, seu per exactiones indebitas et vectigalia, cum sufficienter, laudetur Deus, pro statu nostro manutenendo et regendo habeamus, sed subditos nostros, quantum poterimus, alleviare et exonerare intendimus, et libertates et privilegia Sanctæ Ecclesiæ pro viribus nostris fovere, ac specialiter defensare, in negociisque dicti Regni, Prælatorum, Nobilium et aliorum sapientium fidelium nostrorum in eodem Regno, sine alicujus rei subita vel voluntaria inceptione vel accensione, salubre consilium vivis affectibus amplexari et sequi. Dicimus itaque vobis et asserimus, quod ferventissimo desiderio, præ ceteris mundi hujus prosperis, anelamus, quatinus omnipotens dominus, per laborem nostrum et fidelium, inter Christianos, præcipue tamen inter nos, pacem apponere curet, et quod passagium unum festinum versus terram sanctam, ad eripiendam eam de manibus inimicorum Christi, ad quod, Deo nobis favente, speramus, fieri posset. Noverit eciam universitas vestra, plures rationabiles pacis vias prædicto domino Philippo nos sapius obtulisse, quibus non solum assentire non curavit, verum eciam in aliis terris nostris nobis guerram commovit, totaliter nos annihilare non solum nisus est, verum eciam pro viribus suis de mundo tollere sollicitus. Idcirco enim nos et nostra defendere, ac jura perquirere, necessitate non modica inducti sumus et coacti. Veraciter tamen mortalitatem*

I L. spiramus.

A. D.
1339.

et depopulationem non quarimus, sed personas singulas ac bona, quantum in nobis est, si per eos non steterit, servare ac indemnitatem gaudere affectamus. Quocirca, volumus, et de gracia nostra speciali ac benignitate concedimus, quod cuncti fideles dicti Regni, cujuscunque fuerint condicionis aut status, qui (nobis sicut karissimi et fideles nostri patriæ Flandrensis, jus nostrum considerantes, fecerunt) quod justitia¹ suabit, et illis incumbit facere, citra Pasca proximo futurum nos suum Dominum et Regem agnoscere voluerint, ad pacem nostram specialem, protectionem et defensionem suscipiantur, et possessionibus mobilibus et immobilibus, sine diminutione et gravamine, pro quocunque contra nos temporibus retroactis commisso, gaudeant, illos viis et modis, quibus poterimus, prout exigit ratio, defendere volumus et protegere. Et quia supradicta ad noticiam omnium de levi specialiter pervenire non poterunt, in portis Ecclesiarum diversarum et locis aliis, ad confortacionem fidelium nostrorum et rebellium terrorem, ut per ignoranciam nullus se valeat excusare, aperte figi mandavimus. Dat' apud Gaunt 8 die² Februarii anno Regni nostri Francia primo, et Angliæ 14.

Eodem anno³ Rex Angliæ, in mense Septembris, in vigilia Sancti Mathæi Apostoli, cum milicia sua, una cum Duce Brabanciæ, Comite Gerlensi et Gillers, ac multis nobilibus, comburendo et prædas agendo, Franciam in pago Cameracensi intravit. In crastino Sancti Mathæi dominus Edwardus de Monte acuto castrum quoddam cepit, et Gallicos intus repertos trucidavit, aliudque castrum sibi redditum fuit. Et dominus Walterus de Mauney castrum de Toner subju-

¹ L. suadebit. Suadit in Tr. ² Anno scilicet Domini 1339 pro ecclesiæ Anglicanæ computo, sed A. D. 1340. juxta supputationem vulgatam, quam in hoc Chronico maxima ex parte sequitur auctor. ³ A. D. videlicet 1339.

A. D. 1339. gavit, et Rex Angliæ sibi contulit illud. Rex autem Angliæ juxta Cameracum, quasi 1 miliare, per 15 dies moram traxit, et patria circumquaque igne prædaque vastata est. Die Mercurii post festum Sancti Michaëlis venit ad Regem Angliæ Marchio de Brandeburgh, filius Ludovici de Bavaria. Die Sancti Dionisii Rex Angliæ arripuit iter suum versus Veremondoys, et dominum Laurencium de Hastyng fecit comitem ¹Pembrochiæ, nonnullosque alios nobiles eodem die fecit milites. In crastino vero domini Cardinales ad tractandum de pace accesserunt ad regem. Eodem die ad castrum de Hunycourt dirum fecerunt Anglici insultum, ubi interfectus fuit dominus Thomas Ponnynges miles, cum aliquibus aliis Almanniis et Anglis. In vigilia S. ²Wylfridi domini Cardinales cum suis responsis redierunt. Die Sancti Kalixti venit ad quendam locum, qui dicitur Orny S. Benedicti, ad 2 leucas de Sancto Quintino, et fecit per exercitum proclamari, quod omnes, qui ad pacem suam venirent, vitam et membra, terras et tenementa sua eis conferret, et qui non venirent, extra condicionem illam positi forent. Per 10 quasi miliaria circumquaque ab exercitu patria fuit combusta. In Vigilia S. Lucæ Evangelistæ venit ad Regem Dux Brabanciæ, victualium allegans penuriam, simul frigus hyemale, quasi præsens amplius morari suum non esse commodum assererat. Cui Rex, tristis valde effectus, dixit, *Dilectissime consanguinee, procedamus ad perficiendum negotium inceptum supplico. Deus enim sicut incepit, ita et auxilium nobiscum continuabit. Copiam victualium nostrorum omnem tibi tuisque conferimus, caretas nostras, onusque grande caragii,*

¹ Sic etiam Tr. L. Pembrochiæ. ² Sive, Walfridi.

quod habemus, relinquimus, de peditibus equites faciemus, et, quousque inimicis nostris obviaverimus, equitando indies festinare debemus, et sic victualium habundanciam Deo propicio reperiemus. Dux vero ceterique magnates, habito consilio, ulterius procedere suum nequaquam fore proficuum communiter inter se dicebant.

A. D.
1339.

De litteris inter exercitus missis, et qualiter Rex Francia Anglorum Regi terga dedit.

EODEM die, dum hæc agerentur, Rex Boëmiæ, dux Lothoringiæ, Constabularius Franciæ, dominus de Niez miserunt litteras Regi Angliæ, sub sigillo Galli de Labasme, magistri Balistariorum Regis Franciæ. Et quia Gallus prædictus Regi Angliæ notus non fuerat, misit illas consanguineo suo domino Hugoni de Geneue, qui in exercitu Anglorum moram traxit, sub hac forma. *Dilectissime consanguinee, litteras meas, Domino Regi Angliæ excellentissimo scriptas, vobis transmittito, ex corde rogans, quatinus ex parte mea sibi illas præsentare velitis. Et quod ista vera sint dominus Rex Boëmiæ, dominus de Niez, dominus Constabularius, dominus Lothoringia mihi per litteras suas testes effecti sunt. Dominus noster vos conservet. Script. apud Sanctum Quintinum 17 die Octobris.* Littera vero, per magistrum Balistariorum Anglorum Regi directæ, talis erat :

Trementissime Domine, Noveritis, quod dominus meus Rex Franciæ michi in præceptis dedit, quod vobis scire faciam, quod sæpe ad aures suas pervenit, quod ubique palam vos facitis, si sciretis, ipsum debere, vel eciam velle, vobiscum pugnam inire * 15 diebus, aut certe septimanis 3^{bus}, cum

* 17 Tr.

Q9 2

mili-

A. D. 1339. *milicia nostra et exercitu, sub condicione bellum committendi cum ipso ardenti affectu moram faceretis. Super quibus sciatis, quod, si usque ad diem Mercurii proximo futurum expectaveritis, dominus meus rex vobis sic approximando castrametabitur, quod die Jovis vel Veneris sequente, si tamen in loco communi aquis, vel aliis impedimentis, deceptionibusve nobilibus, nullatenus impedimento fueritis, bellum vobiscum committere non tardabit. Et si, ut pramittitur, moram feceritis, ex parte domini mei Regis, quod non deficietis, vobis fidejussor ego sum. Tremmentissime domine, si pradipta vera esse non creditis, dominus meus Boemia, dominus de Niez, dominus Constabularius, dominus meus Lothoringia, sicut vobis scribo, per litteras suas testes fient. Script. apud Sanctum Quintinum 17 die Octobris in nocte.*

Responsio Domini Hugonis de Geneue, jussu Regis Angliæ, talis erat. Dilectissime Consanguinee, litteras vestras recepi, et intellexi, reverentissimoque domino meo, Regi Angliæ, illas, sicut rogastis, presentare non distuli. Super quibus bene nostis, nec vos latere potest, cum notorium sit et apertum, quod Rex Angliæ dominus meus regnum Franciæ intravit, tribusque septimanis, et amplius, in illo mansit. mora sua ita est notoria et aperta, quod dominus vester Rex Franciæ, si voluisset, diu est quod bellum habuisset. Dominus meus vero Rex Angliæ in dicto regno usque ad diem, per vos assignatum, causa bellum committendi, si Rex Dominus vester venire voluerit, adhuc moram faciet. Et hoc ergo, jussu Domini mei Regis Angliæ, de consensu domini Marchionis de Brandebregb, ducis de Gelre, Marchionis de Fulers, domini Johannis de Hannonia, et aliorum nobilium, cum vobis decrevi nunciare, dum penes vos et magnates de patria vestra cognitionem non habeant. Et scire vos facio, quod, si ex parte vestra, sicut per litteras vestras apparere videtur, bellum affectatis, in petitione vestra deficere non potestis.

ffis. Dominus noster vos custodire dignetur. Script. juxta A. D.
Orny Sancti Benedicti 18 die Octobris. 1339.

Littera Regis Boëmiæ et Ducis Lothoringiæ, domino Hugoni de Geneue transmissa in Gallico, talis erat. Johannes, Dei gracia, Rex Boëmiæ, et Comes de Lucenburgh, et Radulfus eadem gracia dux Lothoringiæ, Dilecto consanguineo nostro, domino Hugoni de Geneue, domino de Vorai et Anchon, Salutem. Quæ enim Balistariorum magistro domini nostri Regis Francia scribere curastis inspeximus, et vos scire facimus, quod dominus noster Rex Francia, quæcunque prædictus magister Regi Angliæ scripserit, sine dilacione non desinet adimplere, et hoc vobis testificamur pro veritate. Ita tamen, quod loco sufficienti fiat, et quod Rex Angliæ sic lente procedat, quod dominus noster Rex Francia ipsum sequi valeat, et sicut talem exercitum, sic Regis Francia et Angliæ fore noscuntur, procedere decet. Et sciatis, quod die Mercurii proximo futura versus exercitum Angliæ sine dilacione movere se proponit. In testimonium, quod quicquid magister Balistariorum Regi Angliæ scripserit, veritatem contineat, præsentibus litteris sigilla nostra sunt apposita. Dat. in castris dicti domini nostri Regis Francia juxta villam S. Quintini, die Martis die 19 Octobris, Anno Gracia 1339. Idie S. Lucæ Evangelistæ Rex Angliæ in eodem loco Gallicos, si forte venire vellent, expectando moram fecit. In crastino versus patriam de Tyrais per 3 miliaria motus est exercitus, die Mercurii per 2 miliaria, die Jovis infra patriam de Tyrais per 3 miliaria intravit, et circumcirca per 6 miliaria igne concremavit. Die Veneris in eodem loco per totum diem Gallicos expectavit. fuit enim dies ultimus, per litteras (ut præmittitur) assignatus. In vespere enim, cum magnates exercitus Anglorum con-

A. D. 1339. cordati fuissent in crastino ad sua redire, supervenit nuncius quidam ex parte Regis Franciæ, Anglorum Regem interpellans, quatinus in crastino locum sibi placitum eligeret, et sine dubio ad pugnam Rex Franciæ sibi obviaret. Quibus auditis, Rex Angliæ ingenti læticia repletus est, et Anglici nocte illa locum suum illis aptum eligere festinarunt. Et ecce! eadem nocte Comes de Salebiri, et dominus Walterus de Mauney, cum suis versus exercitum Franciæ equitantes, usque ad vigiles pervenerunt, et fortiter exclamantes, totum exercitum, terrore et timore perterritum, quasi ad pugnam paratum, per totam noctem armatum stare fecerunt. Et capto milite quodam cum suo scutifero, ad suos redierunt. Facto autem mane, Anglici de equis descenderunt, et Rex architenentes juxta armatos collocari fecit, et Wallenses cum suis lanceis juxta eos constituit, aciesque suas meliori modo, quo potuit, ordinavit. Veneruntque Alamanni et Brabantini, ut aciem Anglorum dispositam modumque videret. Et videntes dispositionem exercitus, admirati sunt. Considerantesque Regem et suos ad vivendum et moriendum paratos, vultuque et animo constantes, multum animati, ad acies suas redierunt. Et misit Rex quosdam de suis, qui patriam exercitumque Francorum explorarent. Qui circa primam ejusdem diei revertentes, quendam Gallicum captum secum adducunt coram Rege, qui Gallicos festinanter advenire, et ad pugnam se parare firmiter asseruit. Et accesserunt statim plures ad Regem, et milites de manu ejus facti sunt. Post hæc Rex Angliæ et Comites de Northamton et Salesbiri afferri vina jusserunt, et eciam magna potantes læticia, miles eodem die captus sub con-

---

1 L. viderent, cum Tr.

di-

licione sequente vitam et membra consecutus est. A. D.
Mittitur ergo ad Regem Franciæ, cui et diceret, quod 1339.
curiales et probos se non ostenderent Rex Franciæ et
gens sua, nec sicut deberent fecissent homines, labori-
bus fessos, indies modo tali procrastinando, ex quo per
itteras suas die assignata ardenti, ut videbatur, deside-
rio bellum implorassent. Regresso ad suos milite præ-
dicto, processit Rex Angliæ ad videndum et consideran-
dum aciem suam, quæ in 3 alas seu acies divisa fuit.
In quarum 1^a fuerunt domini episcopus Lincoln' Hen-
ricus de Burghass, Henricus de Flandria, Johannes
Darci, Henricus de Ferrariis, Edwardus de Monte
Hermeri, Johannes de Bellomonte, dominus de Se-
grave, Willelmus filius Warini, Reginaldus de Cob-
ham, Walterus de Maunay, Robertus de Ferrariis,
Galfridus de Scrop, Johannes de Norwic', Nicholaus
de Cantilupo, Johannes Molyms, Mauricius de Berk-
lee, Johannes de Strivelyn, Johannes de Montgomery.
In 2^a vero ala dextera Comites de Derby et Sothfolk,
dominus de Sai, et alii plures nobiles. In 3^a ala fini-
tra Comites Northampton, Salesbiriæ et Pemrochiæ,
et ceteri nobiles multi. In media vero custodia sive
acie fuerunt Marchio de Brendesburgh, Dux Gelren-
sis, Marchio de Julers, Comes Moncium, dominus J.
de Hannonia, dominus de Facomond, Constabularius
Selandiæ et Holandiæ, dominus W. de Ufford. In 3^a
vero solus dux Brabanciæ cum gente sua. Dux quo-
que Brabanciæ, postquam modum Anglorum et ordi-
nationem eorum in acie sua vidisset, nec non vultum
eorum animique constanciam, et quod ad pugnandum
paratissimi erant, lætus ad suos regressus, fecit procla-
mari, quod quicumque de suis amplitudinem unius
palme de vexillo Regis Franciæ sibi deferret, mille
flo-

A. D. 1339. cordati fuissent in crastino ad sua redire, supervenit nuncius quidam ex parte Regis Franciæ, Anglorum Regem interpellans, quatinus in crastino locum sibi placitum eligeret, et sine dubio ad pugnam Rex Franciæ sibi obviaret. Quibus auditis, Rex Angliæ ingenti læticia repletus est, et Anglici nocte illa locum suum illis aptum eligere festinarunt. Et ecce! eadem nocte Comes de Salebiri, et dominus Walterus de Mauney, cum suis versus exercitum Franciæ equitantes, usque ad vigiles pervenerunt, et fortiter exclamantes, totum exercitum, terrore et timore perterritum, quasi ad pugnam paratum, per totam noctem armatum stare fecerunt. Et capto milite quodam cum suo scutifero, ad suos redierunt. Facto autem mane, Anglici de equis descenderunt, et Rex architenentes juxta armatos collocari fecit, et Wallenses cum suis lanceis juxta eos constituit, aciesque suas meliori modo, quo potuit, ordinavit. Veneruntque Alamanni et Brabantini, ut aciem Anglorum dispositam modumque ¹videret. Et videntes dispositionem exercitus, admirati sunt. Considerantesque Regem et suos ad vivendum et moriendum paratos, vultuque et animo constantes, multum animati, ad acies suas redierunt. Et misit Rex quosdam de suis, qui patriam exercitumque Francorum explorarent. Qui circa primam ejusdem diei revertentes, quendam Gallicum captum secum adducunt coram Rege, qui Gallicos festinanter advenire, et ad pugnam se parare firmiter asseruit. Et accesserunt statim plures ad Regem, et milites de manu ejus facti sunt. Post hæc Rex Angliæ et Comites de Northampton et Salesbiri afferri vina jusserunt, et eciam magna potantes læticia, miles eodem die captus sub con-

---

1 L. viderent, cum Tr.

dicione sequente vitam et membra consecutus est. A. D.
Mittitur ergo ad Regem Franciæ, cui et diceret, quod 1339.
curiales et probos se non ostenderent Rex Franciæ et
gens sua, nec sicut deberent fecissent homines, labori-
bus fessos, indies modo tali procrastinando, ex quo per
litteras suas die assignata ardenti, ut videbatur, deside-
rio bellum implorassent. Regresso ad suos milite præ-
dicto, processit Rex Angliæ ad videndum et consideran-
dum aciem suam, quæ in 3 alas seu acies divisa fuit.
In quarum 1^a fuerunt domini episcopus Lincoln' Hen-
ricus de Burghafs, Henricus de Flandria, Johannes
Darci, Henricus de Ferrariis, Edwardus de Monte
Hermeri, Johannes de Bellomonte, dominus de Se-
grave, Willelmus filius Warini, Reginaldus de Cob-
ham, Walterus de Maunay, Robertus de Ferrariis,
Galfridus de Scrop, Johannes de Norwic', Nicholaus
de Cantilupo, Johannes Molyms, Mauricius de Berk-
lee, Johannes de Strivelyn, Johannes de Montgomery.
In 2^a vero ala dextera Comites de Derby et Sothfolk,
dominus de Sai, et alii plures nobiles. In 3^a ala fini-
stra Comites Northampton, Salesbiriæ et Pemrochiæ,
et ceteri nobiles multi. In media vero custodia sive
acie fuerunt Marchio de Brendesburgh, Dux Gelren-
sis, Marchio de Julers, Comes Moncium, dominus J.
de Hannonia, dominus de Facomond, Constabularius
Selandiæ et Holandiæ, dominus W. de Ufford. In 3^a
vero solus dux Brabanciæ cum gente sua. Dux quo-
que Brabanciæ, postquam modum Anglorum et ordi-
nationem eorum in acie sua vidisset, nec non vultum
eorum animique constanciam, et quod ad pugnandum
paratissimi erant, lætus ad suos regressus, fecit procla-
mari, quod quicumque de suis amplitudinem unius
palmae de vexillo Regis Franciæ sibi deferret, mille flo-

A. D. 1339. florenos pro suo labore sibi conferret. Circa horam 9 cum miles prædictus ad Regem Franciæ venisset, retulit ei, quo modo captus ad Regem Angliæ ductus fuerat, et sibi vitam et membra contulerat sub conditione, et cuncta per ordinem, sicut prædicta sunt, eidem patenter enarravit. Cumque seriatim Gallici omnia audissent, et, quod Anglici animosi et parati ad pugnam forent, perpendissent, quasi mente consternati dixerunt inter se, *Demencia plenus est Rex Anglia, qui terram nostram ausus est intrare, gentem nostram interficere, villas incendere, castra prostrernere, et contra vires Franciæ et ejus potenciam in campo ad pugnandum adhuc resistere.* Tunc Rex Franciæ per sanctum Dionisium juramento firmavit, quod, licet Rex Angliæ gentem suam confusioni exponere vellet, ipse tamen, cum coram Deo pro tanta stulticia responderet, nullatenus hoc faceret, *Sed redeamus (inquit) et pro voluntate nostra aliâs ei melius obviare debemus.* Cumque ad aures Regis Angliæ pervenisset, miliciam Gallicorum sic regressam, mirabatur in immensum, quod gens, ab antiquo tam famosa, convenciones, litteris suis affirmatas, non servasset. Regresso itaque usque ad Sanctum Quintinum Rege Franciæ, Rex Angliæ cito post in Angliam transfretavit.

Qualiter Papa cito post hac scripsit Regi Angliæ.

BENEDICTUS episcopus, Servus ¹ Servorum, karissimo in Christo filio Edwardo, Regi Angliæ illustri, Salutem et Apostolicam benedictionem. Dum diligenter at-

---

¹ Dei addit *Walsinghamus*, p. 129. Ed. Park. Neque aliter Tr.

tendimus, et profundis cogitationibus meditamur, quanta summi et aterni Regis fuerit benignitas, et misericordissimæ affluencia pietatis, quod pridem tuis, karissime fili, et karissimi in Christo nostri illustris Franciæ Regis, ejusque ¹collegiatorum ordinatis aciebus, et multum ex propinquo ad configendum terribiliter et animose dispositis ²hinc inde et secuta non exstiterint pericula, quæ tantus fragor armorum et armatorum impetus minabatur, eidem laudum exsolvimus præconia, cum et hoc ad donum Dei maximum et grande operatum misericorditer à clemencia divinæ providentiæ, ³quæ in sui dispositione non fallitur, miraculum reputetur. ⁴Ex hoc quidem colligi potest etiam apercius, quod altissimo, qui bella conterit, et gentibus, ea volentibus, per prophetam dissipacionis exterminium comminatur, ⁵tanta sanguinis redemptorum precioso cruore ⁶Dominico, quantam fudissent, si conflictum sibi dedissent acies prædictæ tunc temporis, in totius Christianitatis dampnum et obprobrium, ac animarum multarum periculum, ⁷effusio non placebat. Regalis quoque circumspexio potest etiam advertere ⁸diligenter, quantum et cum Rex prædictus ⁹indignacionem haberetis formidare divinam, si plures de eis, quos ipse à periculis animarum et corporum ¹⁰eripuit sic benigne, iterum simili ¹¹subjacere discrimini curaretis. Timendum esset proculdubio, ut à Deo ¹²accenderetur, et præsertim vehemencius contra illum, qui ¹³hujusmodi discrimini daret ampliorem operam, et ira Dei, ut tanta strages tantaque confusio sequeretur, quod tota con-

¹ Collegiatorum *W.* ² Hinc & inde secuta non extiterunt pericula, *W.* ³ Qui *W.* ⁴ Et pro ex in *W.* ⁵ Tantum *W.* ⁶ Dominico fustum, quantum si conflictum *W.* ⁷ Deest in *W.* ⁸ Omitit *W.* ⁹ Indignationum haberetis formam divinam, *W.* ¹⁰ Comma non post benigne, sed mox post eripuit in *W.* minus recte. ¹¹ Subjicere discrimini curaretis, timendum *W.* ¹² Attenderetur, *W.* ¹³ Hujus discr. *W.*

A. D. 1339. *cuteretur Christianitas, et reformatio pacis et concordia, ¹ non difficilis, sed impossibilis, quod non sinat miserator et misericors Dominus contingere, redderetur. Et insuper nec minus considerandum videtur, quantum, occasione guerrarum præfencium, multis et variis modis, ut fertur, regii subditi non modicum sunt exhausti pecuniis et aliis bonis suis, et etiam si ² continuationem talium onerum, quod absit, amplius gravarentur. Quodque bellorum eventus est dubius, et multum, ³ nisi Dei timetur indignatio, formidandus. Ideoque regiam magnificenciam rogamus in Domino attentius, et hortamur, nichilominus per ⁴ Domini misericordiam obsecrantes, quatinus præmissa, et alia, quæ possunt occurrere circumspeditioni ⁵ regie in hac parte, revolvens infra claustrum regii pectoris, et deducens in exactæ deliberacionis examen, ad reformandam pacem cum Rege ⁶ præfate, vel treugas ineundas, vel tuis, dilectissime fili, tuorumque ⁷ obvietur periculis, et Deo, qui pacem ⁸ diligit, et in viris pacificis delectatur, magis placeas, teque accepiorem eidem ⁹ efficias, animum habiles regium et inclines, dilectorum filiorum nostrorum Petri tituli Sanctæ Praxidis presbiteri, & Bertrandi, Sanctæ Mariæ in Aquiro diaconi, Cardinalium Apostolicæ sedis, nunciorum zelatorum utique regii honoris et comodi, quos dudum ad partes illas propterea, de consilio fratrum nostrorum, destinavimus, monitis et salutaribus circa ¹⁰ hac persuasionibus effectualiter nichilominus adquiescens. ¹¹ Sane tamen præter ea quæ præmissa sunt, et quia hujusmodi et aliis innumeris periculis, ex guerris prædictis iminentibus,*

---

¹ Non solum difficile, sed impossibile, *W.* ² Continuatione *W.* ³ Ubi Dei *W.* ⁴ Dei *W.* & *Tr.* ⁵ Regis *W.* ⁶ Præfate, & treugas ineundas, ut tuis *W.* Ut etiam *supra* vel *in Tr.* in quo tamen præfate. ⁷ Obviaretur *W.* ⁸ Dirigit, *W.* ⁹ Efficias totum corroboret regnum, *W.* ¹⁰ Hoc *W.* ¹¹ Sane cum præterea *W.*

A. D.

1339.

obviari ¹ salubriter, et ut inter te, fili amantissime, dictum-
 que Regem, nexu propinquo sanguinis et affinitatis conjun-
 ctum, pacis plenitudo et mutua caritatis dilectio vigeant,
 pacis reformationem ² hujusmodi ferventibus desideriis per-
 optamus, si forsan per eosdem Cardinales ad pacem illam at-
 tingi non ³ posset in illis partibus, tuque, ⁴ precarissime fili, et
 Rex prædictus vos ad mutuam ⁵ habitantes concordiam, Deo
 placabilem, hominibus amabilem, Christianitati utilem, ac
 utrique vestrum multipliciter ⁶ oportunam, consentire volue-
 ritis, ut nos ad pacem ipsam reformandam, tanquam tra-
 ctatores amicales, propria persona intendamus, et, initis
 aliquibus invicem treugis, vel concessis sufferenciis, ab inva-
 sionibus et commocionibus bellicis usque ad tempus ⁷ oportu-
 num, intra quod tractatus pacis inchoari, continuari, et, si
 misericordiarum Dominus dederit, ad finem possit deduci fe-
 licem, et votivos nuncios ⁸ nostros, mandatis suffultos ⁹ ydo-
 neos, ad vos propter ea destinando: Nos, licet arduis et im-
 portabilibus agitemur continue ¹⁰ contra vires, paratos, ad
 desiderium pacis prædictæ, nos offerimus, ¹¹ aliis, quantum
 comode cum honestate fieri poterit, prætermittis, efficaciter,
 super reformatione ¹² hujusmodi, pro quiete, utilitate, ac ho-
 nore utriusque partis, interponere, sicut præmisimus, prout
¹³ Rex ex alto nobis ministrabitur, sollicitudinis nostræ par-
 tes, super quibus matura deliberacione pravia rescribat no-
 bis, quæsumus, Regalis ¹⁴ magnificencia sua beneplacitum
 voluntatis. Dat' &c.

¹ Salubriter possumus, et ut *W.* ² Hujus ferventibus
W. & Tr. ³ Possit *W.* ⁴ Percharissime fili, rex prædi-
 ctus vos *W.* ⁵ Habilitantes *W.* ⁶ Optimam, consentire
 volueratis, ut & nos *W.* ⁷ Optimum, infra *W.* ⁸ Deest
W. ⁹ Idoneis *W.* ¹⁰ Supra *W.* ¹¹ Omittit *W.* ¹² Hu-
 jus *W. & Tr.* ¹³ Deest *W.* In *Tr.* prout rex alto, sed sub
 rex lineola ponitur, & ex superne scribitur. ¹⁴ Magnificen-
 tiæ *W.*

A. D.
1339.

Responsio Regis Edwardi.

REVERENTER et devote recepimus sanctitatis vestrae litteras ¹ ultimò nobis missas, per quas pacem reformandam, vel treugas ineundas, cum domino Philippo de Valesio nobis vestra benignitas persuasit, clementer adiciens, vos velle ad ipsam ² pacem reformandam in propria persona, tanquam tractator amicabile, intendere, si nos et Philippus praedictus ³ in hoc voluerimus consentire. Nos quidem, sanctam affectionem vestram, de filiorum quiete sollicitam, in Domino contemplantes, de salubri persuasione vestra, oblatione ⁴ in tanta tamque pia, grates et gratias vobis humiliter exsolvimus quas valemus, et, sub firma ⁵ dilectionis relictitudinisque vestrae fiducia, sanis vestris cupimus inhaerere consiliis, nosque ⁶ sanctis beneplacitis vestris conformare, sed in publicam noticiam jam devenit, qualiter idem Philippus regnum nostrum Franciae, ad nos per mortem celebris memoriae domini Karoli, ultimi regis Franciae, avunculi nostri legitime devolutum, sibi contra iusticiam usurpavit. et eo non contentus, terras nostras in Ducatu Aquitaniae sibi attraxit juxta vires: Insulas nostras in mari, et eciam regnum nostrum Angliae, invadens ⁷ hostiliter navigio, quod sub colore sancti passagii transmarini parare se finxerat, ⁸ deformat, quam juraverat, causam Christi. Scotos eciam in nostri rebellionem perperam concitavit, machinans omnino nos depri-
mere, ut sic dictum regnum nostrum Franciae, et alias terras nostras hereditarias, juxta insatiabile suum dominandi desi-

¹ Ab ultimo *W.* ² Omittit *W.* ³ Ad *W.* ⁴ Deest *W.* Et delend. esse notatur etiam in *Tr.* ⁵ Dilectione *W.* ⁶ Sanctis vestris beneplacitis conformare, *W.* ⁷ Hostiliter cum navigio, *W.* ⁸ Deformat, cum juraverat in causam Christi. Scotos *W.*

derium, liberius possit retinere. Cui, ¹ sic aliàs sanctitati vestra scripsisse nos meminimus, plures obtulimus amabiles vias pacis, volentes ab eo pacem redimere, cum non modico nostrorum jurium detrimento, sed ipse per tractatus varios diu protrahens sub incerto, et magnis sumptibus nos exponens, ut nostrum exhauriret arrarium, et sic nos ad nostrorum recuperacionem jurium efficeret impotentes, finaliter ² ad nobis facere non curavit, sed semper in ³ nos per amplius persecutio sua crevit, propter quod, impellente necessitate, ad partes venimus transmarinas, ad induendum amicorum nostrorum potenciam, pro reformandis illatis et propulsandis inferendis per eum nobis injuriis, et juribus nostris hereditariis optinendis, pro certo negligere non intendimus, sed ea, ⁴ nisi aliam viam congruam poterimus, prosequemur pro ⁵ viribus Deo duce. Et licet coram reverendis patribus ⁶ P. tituli Sancta Praxedis presbitero, et Bertrando, Sancta Maria in Aquiro Diacono ⁷ Cardinalibus, et Sanctitatis vestrae nunciis, qui circa pacis negotium laudabiliter et sollicite laborarunt, petatum sit nostro nomine dictum Regnum Francia, quod ad nos pertinere noscitur omni jure: nosque prefatis Cardinalibus, sub certis viis pacis, velle nostrum bona fide fecerimus aperire, offerentes semper ad omnem viam pacis rationabilem nos paratos, pro certo ⁸ tamen de voluntate partis adversa, nec per ⁹ predictos Cardinales, nec alios, hucusque scire nequivimus, quod ¹⁰ idem dominus Philippus quicquam nobis facere voluerit, vel offerre. Et revera si nobis oblacionem ¹¹ et mediocrem tunc fecisset, ad vitanda guerrarum discrimina et expensarum ¹² profluvia, super ¹³ ea rationabilem fecisse-

A. D.
1339.

¹ Sicut *W. & Tr.* ² *Lege, cum W. aliquid.* Et quidem aliquod *supra* ad *in Tr.* ³ Nos grassando persecutio sua *W.* ⁴ Ubi *W.* ⁵ Juribus *W.* ⁶ Petro *W.* ⁷ *L. cum W.* Cardinalibus. ⁸ Tum de *W.* ⁹ Dictos *W.* ¹⁰ Idem dictus Philippus, *W.* ¹¹ Etiam *W.* ¹² Profluvia, *W.* ¹³ Ea respon-

A. D. 1339. *mus deliberacionem; sed jam non videmus, quid per viam pacis ulterius cum honore nostro facere valeamus, si tamen adhuc placet prefato domino Philippo nobis offerre rationabilem viam aliquam, vel etiam vestra consideracio provida, seu dicti domini Cardinales, ¹ hujusmodi viam congruam (cui pradietus ² dominus" Philippus consentire voluerit) nobis fecerint aperiri, statim (cum de illa constiterit) deliberacionem habere volumus super ea, ³ ac cum omni celeritate facere responsionem, qua sanctitati vestrae (et cunctis, considerata, rectam, et ordinatam rationem habentibus) videri debeat rationabilis et accepta. Et si forsitan in supradicta via nostrorum amicorum et fidelium foret requirendus et optinendus assensus, circa illum optinendum poneremus omnem diligenciam quam possemus, ita quod per nos non stabit, quin concordia bona fiat, si pars altera velit condescendere rationi. Supplicamus igitur vestrae clemencie toto corde, quatinus vestras justiciam et intencionem, in veritate fundatas, velit, si placet, debite ponderare, nosque vos et Sancta Romana Ecclesia in ⁴ omni devocionis plenitudine, et solida dileccionis et favoris gracia, incidenter confovere, de nobis ut de filio devotissimo sencientes. Nam testis est nobis conscienciarum Dominus, quod honores et libertates Ecclesiasticas extollere cupimus et tueri, et, si Deus nobis prosperari concesserit, ad ipsius bella ⁵ contra" inimicos fidei peragenda devotis et humilibus affectibus aspiramus. Conservet &c.*

A. D. 1340. *Factum est Parliamentum apud Westmonasterium hoc anno in 40^a. in quo concessa sunt Regi nonum velus, nonus agnus, nona garba, per biennium, ab omnibus, qui per Baroniam tenerent, et ad Parliamentum venire tenerentur. Et Prælati Religiosi ac ceteri de*

---

sponsionem rationabilem fecissemus, sed jam W. 1 Hujus W. 2 Deest W. 3 Ac talem in omni W. 4 Omnium W. 5 Deest in W.

Clero, ut præmittitur, solventes decimam Regi antea concessam, solvere minime artarentur illa vice. Insuper illi, qui ad Parliamentum venire non consueverunt, Prælati s. religiosi, et ceteri de Clero, solum decimas, antea Regi concessas, solvere tenerentur, pro hac autem concessione remisit dominus Rex et condonavit omnia catalla felonum et fugitivorum, evasiones incarcerationum, fines, exitus, forisfactiones, et amercia-
 menta murdrorum, et omnia alia delicta de viridi, de venacione, vasta, et quæcunque alia delicta infra forestas facta, adjudicata vel adjudicanda, relevia, scutagia, usque ad passagium suum versus Brabanciam, videlicet 8^m diem Julii, anno regni sui 12°. Et insuper auxilia faciendi filium suum militem, et filiam suam maritandi pro toto tempore suo. Insuper concessit, quod debita, terminata in Scaccario ante tempus suum, et in tempore ¹ suo debitis antiquis ante tempus suum debit, et multa alia essent condonata, remissa et adnichilata imperpetuum. Ita tamen, quod ² terminata, facta de debit³ et suo tempore ortis, starent in robore suo. Confirmavit etiam magnam Cartam, et Cartam de Foresta, et aliqua alia.

A. D.
1340.

De bello navali, inter Anglicos et Gallicos in mari commisso, et de littera per Regem Prælati missa.

REX Angliæ Edwardus cum paucis ⁴ ad modum navibus, et armatorum tenui manu, ad transfretandum versus Flandriam se paravit; sed, Deo volente, de ⁵ glasse Gallicana, quæ mare juxta Sclufam

---

¹ L. suo de debit³. Vide Tho. Walsingh. p. 133. Ed. Park.

² Terminata, Tr. ³ A supra et in Tr. ⁴ Scribend. admodum, cum Tr. ⁵ Classe emendatur in Tr.

quasi

A. D. 1340. quasi operuerat, præminitus, infra 7 fere dies per loca diversa et portus in persona propria, cum paucis valde equitando, navigium, armatorum copiam, et architenentes, meliori modo quo potuit, festinanter congregavit. Erectis velis, navigioque vento et mari commisso, juxta Scusam ad tria miliaria ad villam, quæ Ays dicitur, die Veneris, in vigilia Sancti Johannis Baptistæ, quasi in meridie, prospere applicuit. Gallici vero cum 250 navibus, armatorum et Balistariorum multitudine optime munitis, quasi in ostio fluvii, de Scusa decurrentis, ad mare se statuerunt. Die autem Sabbati, in festo Sancti Johannis Baptistæ, orto vix Sole, velis depositis 4 acies navales, colligatis magnis cathenis ferreis et cordis insimul navibus, Gallici statuerunt, schaphasque suas parvulas, lapidibus plenas, in medio mali suspendentes, castella sua lignea in summitate mali erexerunt. Misit autem Angliæ Rex ad "ad" villam de Ays Episcopum Lincolnensem, ut Flandrenses, et ceteros Anglicos ibidem repertos, cum tempus infestandi inimicos oportuno arrideret, Rege Gallicos impugnante, congregaret, ac paratos exire ad bellum faceret: spes tamen ejus evanuit. In conflictu enim stantes in ripa maris Flandrenses, exitum belli, ut parati victrici favere valerent, ut dicebatur, solum expectabant. Et eodem die, parum ante horam vesperarum, navis domini Roberti de Morlee navigio Gallicorum primo omnium insultum dedit, post illam navis Comitis de Huntingdoun, dein Comitis de Northampton, dein Walteri de Maunay, sicque singulæ naves versus inimicos festinantes, solem et ventum secum habuerunt juxta votum. Et quasi in agonis principio 3 maximos cogones, quos vocabant Edwar-

dum, Katerinam et Rosam, olim de manibus Anglorum in mari sublato, adepti sunt. Subjugataque prima navali acie, qui intus erant gladio deletis, et conculcato Regis Franciæ vexillo, Regisque Angliæ in sublimi in tribus dictis navibus elevato, reliquæ naves singulæ fugam inire temptabant; circumclusæ tamen ab Anglis, depositis armis suis, qui intus erant scaphas intrabant, sed antequam terram tangere possent, naviculæ nimis oneratae, submersis circa 2 milibus hominum, profundum maris pecierunt, sicque 3 aciebus subditis, in 4 acie, circa 60 naves habente, erant nonnulli armati à prædictis fugati navibus difficiles ad subiciendum. Transactaque media nocte, occisis multis milibus, vix subjugari potuerunt. In hoc enim ultimo bello perdiderunt Anglici unam navem et galeam de Hull, cunctis, qui intus erant, lapidibus oppressis. Illi vero qui erant in navi, ubi garderoba Regis Angliæ posita est, præter 2 homines et mulierem quandam, omnes occisi sunt. Navis tamen postea ab Anglicis adepta est. Ceciderunt autem ex parte Gallicorum tum ferro, tum ex illis, qui in mari saltaverunt, tum ex illis, qui, de magnis navibus ¹et naviculas parvas descendentes, nimio navali pondere submersi sunt, circa 30 milia virorum. Ex parte vero Anglicorum nullus nobilis, præter solum dominum Thomam de Monte hermer militem, interfectus fuit die illo. Collata ²itaque super Francigenas à Domino victoria, Rex Angliæ, cum quibusdam ad terram veniens, summas altissimo gratias humiliter referebat. Cito vero post hæc misit Rex Angliæ litteras suas diversis Angliæ Præ-

A. D.
1340.

¹ L. in, *cum Tr.* ² Itaque, ut præmittitur, à Deo victoria, *Tr.*

A. D. 1340. latis, ut et ipsi gratias ¹ Deo referrent pro victoria sua, sub hiis verbis. *Edwardus, Dei Gracia, Rex Angliæ et Franciæ, Venerabili in Christo Patri &c. Effusam circa nos hiis diebus propiciacionis divinæ clemenciam ad vestri contemplacionem et laticiam vobis duximus intimandam. Scitis autem, immo vos et alii fideles nostri quadam participatione sensistis, quantis fuimus et sumus guerrarum lacesiti turbinibus, et velud in mari magno procelloso fluctibus agitati. Sed licet mirabiles sint elaciones maris, mirabilior tamen est in altis Dominus, qui procellam convertens in auram, jam inter tot adversa clementissime nos respexit. Nam cum pridem ordinassemus passagium nostrum necessarium versus partes Flandriæ, dominus Philippus de Valesio, persecutor noster infestissimus, hoc prævicens, classem maximam navium armatarum, quam in expugnationem nostri nostrorumque fidelium parari fecerat, ad insidiandum nobis in portu de Swyna transmisit, ut vel sic nos caperet, vel nostrum transitum impediret. Qui transitus si, quod absit, fuisset impeditus, ardua negocia, quæ prosequimur, fuissent penitus in ruina. Quin immo nos et nostri fuisset verissimiliter periculo confusionis magnæ subjecti. Sed Dominus misericordiarum, videns nos in tantis periculis constitutos, gravior et cicius, quam humana ratio judicare poterit, misit nobis magnum navale subsidium, et insperatum numerum armatorum, ac semper ventum prosperum juxta votum. Et sic, sub spe cœlestis auxilii, et justiciæ nostræ fiducia, dictum portum navigio venientes, invenimus dictam classem et hostes nostros ibidem paratissimos ad prælium in multitudine copiosa. Quibus, in Festo nativitatis Sancti Johannis Baptiste proximo præterito, ipse spes nostra Christus Deus per conflictum fortem et validum nos prævalere concessit, facta stra-*

ge non modica hostium dictorum, capta etiam quodammodo tota dicta classe, cum lésione gentis nostræ modica respectivè, sicque tucior de cetero patebit transitus nostris fidelibus supra mare, et alia bona prælia sunt ex hoc nobis et nostris fidelibus verisimiliter proventura. De quo spes pulcherima jam arridet. Nos autem, tantam cœlestem gratiam devotissime contemplantes, ipsi Salvatori nostro laudes et gratias humiliter exsolvimus, deprecantes, ut, qui jam et semper in oportunitatibus copiosis et graciis nos prævenit, continuatis nos auxiliis prosequatur, et nobis regere temporaliter sic concedat in terris, ut in eo latemur æternaliter in cœlis. Dilectionem etiam vestram attente rogamus, et per Dei misericordiam obsecramus, quatinus soli Deo vivo, qui tantum signum nobis fecit in bonum, in devotæ laudis præconium assurgentes, nos, jam in remotis agentes, et nedum jura nostra recuperare, sed Sanctam Ecclesiam catholicam attollere, et in justitia populum regere, cupientes, sibi devotis oracionum instantiis recommendare curetis, facientes pro nobis missas, et alia piæ placacionis officia, misericorditer exerceri. Et ad hoc clerum et populum vestræ diocesis salutaribus monitis inducatis. Ut Deus ipse miseratus nobis progressum felicem et exitum annuat graciosum. Detur servo suo cor docile, ut recte possimus judicare et regere, et sic facere quod præcipit, ut mereamur exequi quod promittit. Dat. Anno regni nostri Angliæ 14, regni vero nostri Franciæ primo.

A. D.
1340.

Qualiter Rex Angliæ Gallicis multa mala intulit, Tornacum obsedit, et de litteris inter Reges mutuo missis.

REX Angliæ Edwardus cum sua milicia Franciam intravit, villas nonnullas incendio deformavit, blada vastavit, prædas egit, civitatem Tornacensem victualibus et armatis optime munitam obsedit.

A. D. 1340. dit. Rex autem Franciæ, collecto exercitu quasi innumerabili, et nostris temporibus inaudito, juxta Tornacum ad 3 miliaria, aqua profunda utrumque exercitum secernente, loco (ut ferebatur) paludibus circumsepto, castrametatus est. Tandem, mediante præcipue Comitissa Hanoniæ, matre Reginæ Angliæ, adjectis condicionibus multis, captivisque interim partis utriusque libere dimissis, usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ initæ sunt treugæ. Quibus elapsis, paceque inter Reges nondum forte reformata, captivi redirent ad carceres, vel redemptiones solverent prætaxatas. Sicque Comites 2 Sarum et Southfolk, qui dudum cum ¹ pacis villæ, quæ Insula dicitur, minus provide apropiantes, à loci incolis inclusi et capti, Parisiusque diu carcerali custodia detenti, initis treugis libere dimissi, Angliam redierunt. Ferebant enim nonnulli, pecuniæ inopiam Anglorum Regem plurimum coartasse: si enim thesauri copiam habuisset, ² treugas illis non consensisset. Posuerat quoque in Regno suo custodes et ministros, avariciæ suæ (ut videbatur) consulentes, profectibusque propriis inhiantes, qui, ³ salutis honorisque regii parum curantes, Regem quasi pecunia destitutum dimiserunt et egenum. Re enim vera si gesta Regum à monarcha primo Anglorum revolvissent, accurateque considerassent præteritorum, filium 28 annorum tam strenuum, misericordem et humilem, insulam produxisse minime reperissent. Ante Tornaci obsidionem misit Rex Angliæ Francorum Regi litteras, ipsum nullatenus Regem, sed Philippum de Valesio, nominando, inter cetera talia continentes,

---

1 Sic etiam Tr. L. paucis cum Walsinghamo, p. 135. 2 L. treugis, cum Tr. & W. 3 Salutem honoremque regium W.

quod, quia, per nuncios suos, plures pacis vias rationabiles, A. D. 1340.
 pro jure suo in regno Francia hereditateque debita recuperandis, actenus ab ipso contra Deum et justiciam detentis ac occupatis, ei obtulisset, nec ei rationem neque justiciam, ut videbatur, facere decrevisset, idem Rex Angliæ per medium¹ Francia, sicut dominus superior, transierat, collectaque secum terræ ejusdem forcium potencia, versus ipsum se attraxerat in jure suo, finem Deo placabilem affectans facere breviorē. Et quia causa inter ipsos duos fuerat mota, pro oppressione populi, vastacione ac strage evitandis, bellum inter eos fieret singulare. Et si via forte ista sibi non placere contingeret, ex parte utraque centum cum Rege suo forciores ac validiores convenirent, bellumque² committeret. Quod si ista Philippus prædictus acceptare non curaret, infra 10 dies, proximo sequentes, juxta civitatem Tornacensem cum universo exercitu suo bellum daret. Et quid prædictorum eligere³ deliberaret, ei per litteras suas remitteret sine mora. Rescripsit autem ei Rex Franciæ in Gallico⁴ sub hac forma. Philippus, Dei gracia, Rex Franciæ, Edwardo, Regi Angliæ. Litteras vestras, curiæ nostræ Philippo de Valesio missas, aliquas petitiones, dicto Philippo factas, continentes, perspeximus. ⁵ Sed quia litteræ nec petitiones prædictæ, sicut illarum tenore evidenter apparet, nobis missæ nequaquam fuerant nec factæ, vobis nullatenus respondemus. ⁶ Et quia per prædictas litteras, et aliter, intelleximus, quod Regnum nostrum Franciæ in manu armatorum valida⁷ intrare præsumpsistis, dampna non modica nobis, Regno nostro ac populo voluntate ductus non ratione, ea, quæ homo ligius domino suo

¹ Flandriæ W. Neque aliter apud Rob. Avesburiensem, quem videtis p. 60. ² Potius, committerent, cum W. ³ Deliberaret, W. & Tr. ⁴ Autographum Gallicum videas, si lubet, apud Avesburiensem, p. 62. ⁵ Et quia Tho. Walsingh. p. 135. ⁶ Sed quia W. ⁷ Intrastris, dampna W.

A. D. ¹³⁴⁰ *facere tenetur, minime considerando, intulistis. Intraſtis ſiquidem dudum homagium noſtrum ligium, nos (ſicut ratio exigit) Regem Francia recognoſcens, ¹ obedienciam, qualem ligio domino ſuo quis promittere tenetur, ſicut litteris veſtris patentibus, magno ſigillo veſtro ſignatis, quas penes nos habemus, et eciam vos habere debetis, liquet manifeſte, ² promiſiſtis. Noſtra vero exiſtit intencio cum aptum nobis decreverimus ad honorem noſtrum, Regni noſtri populique commodum, vos de Regno noſtro ejicere ac effugare. Et ad hoc quoque complendum perficiendumque, firmam ſpem, à quo nobis data eſt potencia, habemus in Chriſto. Per veſtram quippe guerram, voluntarie irrationabiliterque ³ motam, paſſagium ultramarinum retardatur, non modica Chriſtianorum copia ⁴ morti ſubitur, ſervicium divinum minoratur, ſancta que Eccleſia ⁵ minis teneretur. Quod vero aſſeritis, Flandrenſium animos ſive auxilia vos poſſidere, ⁶ æſtimavimus certi eſſe, quod probi patriæque communitas erga conſanguineum noſtrum comitem Flandriæ dominum ſuum, noſque ſuperiorem dominum, taliter ſe habebunt, quod honorem ſuum fidelitatemque ſervare non omittent: et quod huc uſque commiſſum eſſe diſcoſcitur, per malum eorum conſilium, qui commune commodum ſive utilitatem non conſiderant, ſed proprium, perpetratum eſt.*

Qualiter Rex Edwardus miniſtros ſuos ammovit, et Archiepiſcopus ei litteram miſit.

REX Edwardus, mari tranſito, Angliam intravit, miniſtros ſuos, videlicet Cancellarium, The-

---

¹ Obedientiamque qualem *W.* ² Promiſiſti *W.* ³ Motam, ſecundum paſſagium *W.* ⁴ Morti eſt adducta, ſervitium divinum minoratum, *W.* ⁵ Minus æſtimatur. Quod *W.* ⁶ Æſtimamus certe quod ipſi patriæque tota communitas *W.* fau-

saularium, et alios ¹ ammovit, non clericos, immo seculares, ad placitum suum substituit, non nulla (ut in sequentibus patebit) fautorum ductus consilio inchoavit, unde et Johannes, Cantuariensis Archiepiscopus, ei litteram in ² Gallico scripsit ³ talia continentem. *Karissime Domine, dominacioni vestra scire placeat, quod res excellentissima, qua reges et principes debito ⁴ oportunoque detinet statu, sapiens est consilium. Et ideo dicit sapiens, ubi multi consiliarii, videlicet boni, ibi salvacio. Scribitur enim libro Regum, quod Salomon, regum sapientissimus, seniores sapiencioresque terra sua ascivit, provido quorum consilio, sensuque proprio, totam terram Israël in pace optinuit, et quiete, omnesque Reges, sibi conterminos, voluntati sua tributarios habuit et subiectos. Illo ⁵ autem viam universa carnis ingresso, regnavit filius suus Roboam, qui praetermisso seniorum (qui cum patre ⁶ fuerant) consilio, juvenibus, sibi placere volentibus, adhesit, unde et terram Israël, prater duodecimam partem, sibi à Domino reservatam, iuste amisit. Multique Reges Israël, terrarum insuper aliarum, malo ducti consilio, ad magnas inopias devenere. Et, ne vobis, domine, displiceat, recolitis quidem, quod, per iniquum consilium dudum domini ⁷ nostri regis patris vestri, quem Deus absolvere dignetur, contra ⁸ leges terræ, magnamque cartam, majores terræ, aliosque, cepit, morti adjudicavit, bona ⁹ dirupuit, ¹⁰ nonnullos redemptionibus gravissimis vexavit. Et ¹¹ quid illa de causa acciderit, vobis manifestum est. Post*

A. D.

1340.

A. D.

1341.

¹ Amovit non clericos, immo seculares *W.* Sed rectius (ut videtur) cum commate post amovit. ² Gallice exstat apud Avesburiensem, p. 72. ³ Die scil. primo Januarii. ⁴ Optimoque *Walsingh.* p. 136. ⁵ Deest in *W.* ⁶ Steterant, *W.* ⁷ Vestri *W.* minus recte. ⁸ Legem *W.* ⁹ Diripuit, *W.* ¹⁰ Nonnullosque redemptionibus *W.* ¹¹ Quid sibi illa *W.*

A. D. ¹ejus tempus, per consiliarios, vobis adherentes, fere corda
 1341. populi terræ ²vestræ" amisistis, à quibus (ut sibi placuit) vos
 eripuit Jesus Christus. Post hæc autem, per bonam circum-
 speccionem discrecionemque Prælatorum, Magnatum, ac ter-
 ræ sapientum, negocia vestra taliter sunt deducta, ut integre
 corda populi vestri possidetis, et ita clerici, sicut et laici, ma-
 gis quam alicui progenitorum vestrorum manus porrexerunt
 adjutrices. Sicque sano mediante consilio, populi vestri suf-
 fragio, gracia necnon vobis à Deo ³collata, de inimicis ve-
 stris Scociæ et Franciæ gloriose triumphastis, inter Christia-
 nos ⁴Principes nobilior reputati estis. Sed impræsentiariarum,
 per iniquum quorundam terræ vestræ ⁵consilium, (qui com-
 modum proprium sive utilitatem magis, quam honorem ve-
 strum, populivæ salutem, affectare noscuntur) clericos et alios
 terræ vestræ capi facitis, processus contra leges terræ, quas
 per sacramentum, in coronacione vestra ⁶præstitum, custodire
 tenemini, peragitis indebitos, necnon contra cartam magnam,
 contra quam venire præsumentes per Prælatos Angliæ, bul-
 lamque Papalem, quam penes ⁷nos habere dinoscimur, sunt
 excommunicati. Quæ quidem in animæ vestræ non modicum
 periculum, status honorisque detrimentum (proth dolor!) acta
 sunt. Et quanquam iidem, qui Rectores terræ, ⁸magis quam
 statui illorum congruit, se faciunt, et consiliarios, intelligere
⁹vos conantur, quod ea, quæ in præsentī ¹⁰agitis, populo vestro
 complacere debent, certissime tamen asserimus, modo nulla-
 tenus inchoato, et hoc reperietis. Dubitamus enim non mo-
 dicum, quod, si modum profecuti fueritis jam inceptum, cor-

¹ Ejus vero tempus *W.* ² Deest in *W.* ³ Collocata, *W.*
⁴ Princeps *W.* ⁵ Consilium, aliorumque (qui *W.* ⁶ Fa-
 ctum *W.* ⁷ Vos *W.* perperam. ⁸ Magis etiam quam *W.*
⁹ Nos *Tr. & W.* Sed ne de lectione *MS.* nostri ambigamus, fa-
 cit interpretatio *Barneſiana in Vita Edv. III. p. 215.* ¹⁰ Per-
 agitis, populo vestro complacerebunt, certissime *W.*

da gentis vestrae, nec non auxilia, ¹ bonam ac rectam amittetis, et querelam ² taliterque citra mare vos implicabitis, quod guerram vestram perficiendi nequaquam vires possidebitis nec potestatem, inimicis vestris occasionem insurgendi contra vos dabit, et destruendi, bonamque famam vestram ac terram (quod Deus avertat) amittendi. Quare (Domine) ob honoris vestri terraeque salvationem, querelam vestram nec non confovendam, magnates terrae ac sapientes coadunare, et, ut negotia vestra felicem sortiuntur effectum, Seniorum ac Magnatum ³ secundum assensum, quorum sine consilio auxilioque terram vestram regere, nec etiam querelam potestis perficere, velitis ⁴ et operari. Et quia aliqui vobis collaterales sive faventes, prodicionem nobis et falsitatem imponere non formidant, eos excommunicatos fore denunciamus, et sicut pater vester spiritualis pro talibus eos tenere velitis exoramus. Ob quorundam insuper vobis ⁵ ministrantium in ⁶ Ecclesiâ iniquum etiam vestri absentia ⁷ sive famulatum, villam Tornacensem, alios nec non honores quamplurimos, amisisse nos asserunt et imponunt, velitis, ⁸ Domine, si placeat, Prælatos, Magnates, terraeque nobiles, ubi cum Prælati secure convenire poterimus, loco competenti congregare, et in quorum manibus ab initio guerrae vestrae, lanae, denarii, et alia quaeque, usque in hodiernum diem vobis concessa, deveniunt, qualiterque ministrata ⁹ fuerunt, per quorumque defectum Tornacensis civitas non subacta, sed taliter extiterat dimissa, diligenter inquirere, et, velud dominus aequus et iustus, secundum leges terrae, prout demerita exegerint, culpa-

1 Bonum ac rectum *W.* 2 Taliter citra mare contra vos concitabitis, *W.* 3 Secundum capere assensum *W.* 4 Deest in *W.* 5 Ministrantium inertiam iniqua *W.* 6 F. ecclesiâ. nam lineolam ejusmodi non raro idem esse atque circumflexum in Codicibus MSS. satis mihi liquet. 7 Sine famulatu, *W.* 8 Deest in *W.* 9 Fuerint, *W.*

A. D. *biles castigare. Et quantum nos attinet, iudicio parium no-*
^{1341.} *strorum, ¹ Sancta Ecclesia statu ac ordine nostro aliàs (sicut*
sape scripsimus) semper salvis, in omnibus nos submittere pa-
rati sumus. De nobis itaque, nec aliis terra vestra ² fide-
bus ac probis, priusquam veritas cognoscatur, nisi bonum ³ cre-
dere, nec cuiusquam dictis fidem adhibere, velitis. Si enim
⁴ gens sine responso (veritate ne agnita) puniantur, de bonis et
malis, reis et insontibus, unum iudicium foret et ⁵ idem. Ini-
micos insuper Gallia et Scotia adeo fortes attentius matu-
reque considerare curetis. Si enim Pralati, Magnates, ac
tocius terra ⁶ vestra" sapientes, die nocteque sine ⁷ divisione
seu discrepacione, una voluntate forent congrua et assensu,
negocia vestra, supra modum ardua, discrete ac circumspecte
⁸ ordinandi, guerram vestram jam inceptam, honorem vestrum,
terraque salvacionem ⁹ conservandi, satis modicum ¹⁰ fore vi-
deretur. Nec vobis displiceat (domine reverende) quod veri-
tatem vobis simpliciter sic mittimus et grosse. ¹¹ Affeccio enim
magis, quam erga vos habemus, habuimus, et semper, Deo
auctore, habebimus, honoris vestri ac terra conservacio, et
quanquam indigni, Primas tamen tocius Anglia existimus,
et pater vester spiritualis, excitare ¹² vos dinoscitur, pericu-
la anima vestra ac status detrimentum ¹³ denunciare, man-
dare, ac prae munire cum effectu. Spiritus Sanctus, Domi-
ne, corpus ¹⁴ vestrum" et animam salvet et custodiat, gra-
ciamque bonum consilium habendi et sanum, ac credendi, vi-

¹ Ut sancta ecclesia statuet, ordine *W.* ² Legalibus *W.*
³ Credere, vel etiam cuiusque dictis *W.* ⁴ Gentes *W.*
⁵ Idem, inimicos siquidem vestros *W.* ⁶ Omittit *W.* ⁷ Di-
 visione aliqua seu *W.* ⁸ Ordinando, *W.* ⁹ Conservando,
W. ¹⁰ Foret & exile. Nec *W.* ¹¹ Affectio siquidem
 magna quam erga vos habuimus, & semper *W.* ¹² Ita
 etiam *W.* Repone nos, cum *Tr.* quo modo & ipse quoque legit
cl. Barnesius, vit. Ed. III. p. 216. ¹³ Dicere, mandare, *W.*
¹⁴ Deest in *W.*

Fortiam nec non inimicorum vestrorum vobis concedere dignetur.

A. D.
1341.

Qualiter Archiepiscopus scripsit Cancellario Angliæ.

SCRIPSIT eciam idem Archiepiscopus Cancellario Angliæ in Gallico sub tali forma. *Johannes, permissione Divina, Cantuariensis Archiepiscopus, totius Angliæ Primas, et sedis Apostolicæ legatus, domino Roberto le Bourser, Cancellario Angliæ, libertates sanctæ Ecclesiæ et terræ leges illibatas conservandi voluntatem. Dicit enim sapiens, quod veritas præcognita ac prævisa pericula non modica evadere facit post futura. Ideoque vos intelligere volumus, quod decimæ sanctæ Ecclesiæ, per unum annum per clerum nostræ Cantuariensis provincie domino nostro Regi ultimo concessæ, citra festum S. Johannis Baptiste proximo futurum, certis terminis, cum aliis decimis à retro existentibus persolvendæ, sub certis concessæ fuerant condicionibus, certisque articulis, à domino nostro Rege dicto clero concessis, et per cartam suam confirmatis. Et insuper, quod dictus clerus nulla alia porcione seu contributione, domino Regi faciendis, vel eciam concedendis, illa vice foret oneratus. Post hac quoque, in Parlamento, apud Westmonasterium, i. 40. proximo elapsa, congregato, concessæ sunt Regi nonum vellus, nonus agnus, nona garba, certis tamen modis et condicionibus adjunctis, videlicet, quod nulli Pralati, nec eciam aliquis de clero prædicto, ad hujus nonæ contributioni porcionis aliquatenus tenerentur, nisi tantum illi, qui per Ba-*

1 Deest in W. 2 Roberto Boufer Tho. Walsingh. p. 138.
3 Et prævisa, ac præmissa pericula W. 4 Circa W. 5 Onerandus W. 6 Westmonast. quadragesima proxime W.
7 Deest in W. 8 Nonæ portionis contributionem aliquatenus tenerentur, W.

A. D. 1341. *roniam tenerent, et ad ¹Parliamentum venire solent. Quod-
que ad solucionem decimæ, ut præmittitur concessa, Prælatis
et ceteri de ²de" clero, 9 porcionem prædictam solventes,
nullatenus forent ³astricti. Sed quidam nostra dicta Provin-
cie nonæ porcionis collectores, à Prælatiis et ceteris de clero,
qui decimam ante dictam solvunt, et per Baroniam de Rege
nichil tenent, nec ad Parliamentum venire astricti sunt, no-
nam, ut præmittitur concessam, levare, et per districtiones
varias nituntur exigere. Insuper, et ab hiis, qui ad solu-
cionem hujus nonæ astringuntur, contra Deum et justiciam,
ac concessionem sæpèdictam, viros Ecclesiasticos onerando, de-
cimam exigunt memoratam. ⁴Quocirca in Domino vos hor-
tamur et requirimus, quatinus personas religiosas et Eccle-
siasticas, nisi secundum formam et concessionem antedictas, one-
rari vel vexari nullatenus permittatis, nec etiam consilium
seu assensum in dicta cartæ præjudicium, seu privilegiorum
ac libertatum Ecclesiasticarum subversionem, præbeatis quo-
quo modo: si vero breve, commissio præceptumve aliud contra
formam magnæ cartæ, privilegia, ac libertates antedictas,
à cancellaria huc usque fuerint ⁵emissa, infra 10 dies post
harum receptionem litterarum, sicut tenemini, revocari et
annullari faciatis. ⁶Voluntas etenim domini nostri Regis,
cartam præfatam, privilegia, ac libertates Ecclesiasticas, (ut
certi sumus) fovere existit, ac conservare. Nec est siquidem
voluntatis ejus, nec esse debet, quod clerus, ultra concessio-
nem suam spontaneam, à quoquam oneratus sit, vel grava-
tus: hoc enim in præjudicium sanctæ Ecclesiæ (quod tollera-
re non possumus) non modicum ⁷verteretur et gravamen. Si*

---

¹ Parliamentum tenerentur venire. Quodque *W.* ² De-
le cum *Tr.* ³ Comma post astricti tantummodo in *W.* Sed distin-
ctioni nostræ adstipulatur *cl. Barnesius, in Vit. Ed. III. p. 217.*
uti etiam *Tr.* ⁴ Quare *W.* ⁵ Transmissa *W.* ⁶ Voluntas
revera domini regis, *W.* ⁷ Vergeret & gravamen, si vero præ-

autem (ut præmittitur) prædicta revocare nequaquam curaveritis nec annullare, remedium quale sancta Ecclesia permittere poterit apponere non omittemus. Et quid in præmissis feceritis, velut filius spiritualis, fidelis, et Deo ¹ acceptus, infra 8 dies post harum receptionem litterarum per litteras vestras nos certificare curetis. Spiritus Sanctus, sicut iusticias suas sibi, ² quantum in vobis est, servaveritis illibatas, corpus vestrum et animam salvare dignetur et custodire. Dat. ³ Cant. 28 die mensis Januarii, anno ⁴ ut supra, et translationis nostræ 7°.

A. D.
1341.

Qualiter Archiepiscopus scripsit Regi, consilioque suo⁵.

MISIT quoque Archiepiscopus Regi, ac consilio suo, cedula[m] sive billam in Gallico, talia continentem. Domino nostro Regi, consilioque suo, ac omnibus et singulis dicti consilii sui personis, monstramus nos Jo. permissione divina, Cantuariensis Archiepiscopus, totius Anglia Primas, et sedis Apostolica Legatus, Quod cum omnes, clericos capientes, in carcerem invite mittentes ⁶ seu detinentes, ac eos, ⁷ quoscunque voluerint, libere ire non permittent, ⁸ illos clericos, et publice ac notorie pro talibus reputatos, scientes, et ut clericos se habentes, qui crimina non confessi, nec de criminibus convicti nec ⁹ iudicati, nec eciam notorie in criminibus sunt deprehensi, à canone lata senten-

prædicta revocare (ut præmittitur) nequaquam *W.* 1 Acceptus post tempus supra dictum infra octo dies per litteras vestras vos certificare *W.* 2 Omittit *W.* 3 Cantuariæ *W.* 4 Ut supra consecrationis nostræ. 7. *W.* 5 Hæc epistola est Gallice in Adamo Muremuthensi. et Fox 477. inquit vir quidam eruditus in *Tr.* is nempe ad quem apographum illud Collegii Trinitatis aliquando pertinebat, & qui examinabat. 6 Sive *W.* 7 L. quocunque cum *W.* quo modo etiam corrigitur in *Tr.* 8 Illos ut publice *W.* 9 Indictati, *W.*

cia

A. D. 1341. *cia existunt innodati: ¹ Illam sententiam in Ecclesia nostra Cantuariensi ² publicavimus, et per omnes fratres nostros ³ et ⁴ suffraganeos provincie nostrae Cantuariensis fecimus publicari. Post cujus siquidem ⁵ sententiae publicationem (ut praemittitur) factam, capti sunt, et in castellis diversis et locis ⁶ aliis Angliae in carceres missi ac invite detenti, Johannes de Sancto Paulo, Michael de Wath, Robertus de Chikwell, Johannes de Thorp, et Henricus de Stretford, in praedictum Dei, et Sanctae Ecclesiae, ⁷ et contra leges ac clericorum privilegia omnium, nec non animarum illorum in periculum, qui talia commiserunt, consilium dederunt et assensum. Quare dominum nostrum Regem, qui libertates sanctae Ecclesiae (prout in actibus suis Dominus Deus temporibus elapsis feliciter ⁸ monstravit, clarumque fecerit) et iura ac privilegia semper conservare curavit illibata, exoramus, quatinus dictorum clericorum, et singulorum, contra cartam magnam, leges terrae ac consuetudines, detentorum, ⁹ ereptionem à carcere sive deliberationem dominationi suae praecipere placeat indilate. Rogamus insuper et ¹⁰ hortamur in Domino, omnes consiliarios ¹¹ illos, qui talia committendi consilium ¹² domino Regi dare praesumpserunt, deliberationi detentorum ¹³ praefata nullatenus obviare. Dissimulare enim non valemus, quin ea, quae nobis incumbunt, faciamus in hac parte. Item, quod personae ¹⁴ laycae, hominesque liberi, contra magnam cartam, leges ac terrae consuetudines, capti, adhucque in carcere detenti, ¹⁵ ejiciant, libereque abire permittantur, praedictaque et alia secundum*

¹ Illamque sententiam *W.* ² Publicamus, *W.* ³ Omittit *W.* ⁴ Cantuariæ *W.* ⁵ Sententiae denunciationem sive publicationem *W.* ⁶ Deest in *W.* ⁷ Deest in *W.* ⁸ Monstraverit, *W.* ⁹ Exceptionem *W.* ¹⁰ Obsecramus *W.* ¹¹ Omittit *W.* ¹² Deest in *W.* ¹³ Abest *W.* ¹⁴ Laici, *W.* ¹⁵ Ejiciantur, praedictaque alia, ac secundum formam *W.*

formam, in bulla Innocencii quarti contentam, per quam omnes, contra magnam cartam venire presumentes seu illam violantes, sententiam excommunicationis incurrunt, dominus Rex reformare placeat ac emendare. ¹ Item, cum non solum ministri sui diversaque condicionis officiales, terram peragrantes, domos, grangias, ac loca alia Archiepiscoporum, Episcoporum, religiosorum aliorum, nec non virorum Ecclesiasticorum, intrant, sine custodum ²firmariorumve voluntate, bona pro libito capiunt, inviteque asportant, immo premissa fieri precipientes, actaque suo nomine rata habentes et grata, saepe fata sententia sunt innodati: dominus Rex remedium apponere ³placeat oportunum. Dissimulare enim non possumus, quin contra tales (prout pastoralis officii cura exegerit) et per fratres nostros et suffraganeos, quod nobis et eis incumbit exequamur. Nostra tamen intencionis non ⁴est, dominum nostrum Regem, dominam Reginam, aut liberos eorundem, dictis sententiis involvi seu comprehendi, quatenus de jure poterunt excusari.

A. D.
1341.

Qualiter Archiepiscopus Cantuariensis scripsit Episcopo Londoniensi.

POST hæc quoque Archiepiscopus Johannes, Pater venerabilis, de quo non pauca sinistra plebs indocta retulit, simplex et rudis, incertis ac rumoribus intenta, vanisque favorabiliter aurem inclinans, Episcopo Londoniensi litteras misit, ut subsequitur continentes.

Johannes, Dei &c. venerabili fratri nostro Radulfo, Dei gracia, Londoniensi Episcopo, Salutem et fraternam in Do-

---

¹ Item quod non *W.* ² Firmariorum voluntate, *W.*
³ Dignetur pro placeat in *W.* ⁴ Existit, Dominum *W.*

A. D. 1341. *mino caritatem. Cum animosa guerrarum pericula, et injuriosa dampnorum discrimina, domino Edwardo, Dei gratia, Regi nostro illustri, in variis mundi partibus, et potissime per Philippum de Valesio, se regem Franciæ prætendentem, et per Scotos, dicti domini nostri Regis inimicos notorios et rebelles, indebite mota fuerint et illata, adeo quod, ob violencias et diversas invasiones ac injurias manifestas, oportuit eum, pro defensione Regni et Ecclesiæ Anglicanæ, recuperationeque jurium suorum, detentorum injuste, usque ad exinanicionem quasi totaliter exponere patrimonii sui vires: Unde Nos, ceterique Pralati, nec non viri Religiosi et Clerus nostræ Cantuariensis Provinciæ, hujusmodi inevitabili necessitate attenta, unam decimam bonorum Ecclesiasticorum, secundum taxationem currentem certis persolvendam terminis, quorum ultimus est in festo S. J. Baptiste proximo nunc futuro, una cum decimis aliis prius per Nos, Pralatos, Religiosos ac Clerum prædictos, eidem domino Regi concessis, eisdem eciam terminis persolvendis, benevole duximus concedendam. Hiis eciam condicionibus manifeste adjectis, quod Pralati, ¹Religiosi et Clerus prædicti, hujusmodi solventes decimam, ad nullius alterius porcionis, dicto domino nostro Regi concessa per alios, vel eciam concedenda illi, contributionem faciendam aliquatenus tenerentur. Quodque idem dominus noster Rex certas libertates Ecclesiæ concederet Anglicanæ, et Cartam super hoc faceret consignari. Postmodum vero nos, et nonnulli Ecclesiarum Pralati, in Parlamento apud Westmonasterium 40^a. proximo præterita, una cum Comitibus, Baronibus, aliis Regni proceribus, et cum Communitate regni Angliæ, congregati, ad ipsum venire artati, necessitatem prædictam propicius intuentes, nonam garbam, nonum agnum, et nonum vellus, per biennium tunc proximo secuturum, sicut ipsi Comites, Barones, procures et Com-*

¹ Sic MS. sed religiosi in Tr.

A. D.
1341.

munitas prædicta concesserunt dicto domino Regi, sub certis modis et condicionibus eidem liberaliter duximus concedenda. Ita videlicet, quod nulli Prælati, vel eciam aliquis de clero prædicto, ad hujusmodi nonæ contribucionis porcionem aliquatenus tenerentur, nisi tantum illi, qui per Baroniam tenerent, et ad Regis parliamentum tenerentur venire. Quodque ad solucionem decimæ, ut præmittitur concessa, ipsi Prælati, Religiosi, seu alii de clero, nonam porcionem prædictam solventes, nullatenus forent astricti. Pro qua autem concessione porcionis prædictæ, remissiones multas, libertates et privilegia, Prælatis, Comitibus et Baronibus, ac Communitati terra suæ, idem dominus Rex gratanter concessit, Cartamque, super hoc factam et consignatam, fecit hujusmodi communitati liberari: sed quidam, vel non intelligentes præmissa, vel saltem in præjudicium cleri prædicti infringere maliciose conantes, absque ipsius domini nostri Regis, ut credimus, connivencia, à prælatis, viris religiosi clericisque secularibus, qui et ipsi decimam solvere dicto domino nostro Regi tenentur, et per Baroniam nichil tenent de ipso, nec ad parliamentum suum, ut præmittitur, venire sunt astricti, nonam rerum prædictarum sic concessam levare, et per districciones varias, et contra prædicta concessionis formam, exigere moluntur, in ipsorum Prælatorum et cleri præjudicium manifestum, cum nec ipsi parlamento interfuerunt prædicto, sicut interesse minime tenebantur, nec consensum ad dicta 9^a. porcionis præstacionem aliquatenus præbuerunt. de contrario et aliqui maliciosi nituntur à Prælatis et aliquibus religiosi, qui ad solucionem hujusmodi nonæ astringuntur, contra prædicta decimam exigere ¹ memoriam. Cum igitur nichil magis congruit humana fidei, quam ea, qua placuerint, inter partes fideliter custodire, ac gracia, qua de concedentis be-

¹ F. memoratam. Vide Tho. Walsinghamum, p. 138. Et quidem ita corrigitur in Tr.

A. D. 1341. *nignitate procedit, recipientem evidenter reddit ingratum, si vertitur in abusum, aut dominacionis frugalitas deducitur in irrisum, quod non contenta suis finibus in donantis extendit lesionem: Nec non si premissa sic fierent, clerusque non concessa paritate laicali compelleretur, quod absit, in ecclesia sancta et cleri prajudicium perpetuum ac manifestum gravamen: vobis, in virtute obediencia firmiter injungendo, mandamus, quatinus, cum abusus, tam in Ecclesia sancta Dei perniciem, quam virorum Ecclesiasticorum subversionem, tendat, bona fidei occultata, nonam rerum predictarum ab illis viris Ecclesiasticis, qui Decimam predictam, juxta concessionem hujusmodi, tenentur solvere dicto Domino nostro Regi, Decimam vero ab aliis viris Ecclesiasticis, qui ad nonam predictam eidem Domino nostro Regi solvendam, ut premittitur, astricti, exigi vel levare in vestra Londoniensi Diocesi nullatenus permittatis, sed exactores hujusmodi, si nonam vel decimam supradictam ab hujusmodi viris Ecclesiasticis alio modo quam premittitur exegerint, per quasunque censuras Ecclesiasticas canonice compellatis. Quod si exactores hujusmodi, Ecclesiasticis contemptis censuris, nobis parere non curaverint, sicut decet, ab exactione residui Decima, ultimo sic concessa, supersedere in dicta vestra Diocesi faciat omnino, quousque fidem servare promissam feceritis in premissis. Nullam Decimam in virtute concessionis predicta à Prelatis et viris Ecclesiasticis dicta vestra Diocesis, qui Nonam, ut premittitur, solvere sint astricti, exhibentes, levare aut exigi facientes, cum à Decima hujusmodi concessa prestatione liberi et immunes esse debeant ex condicto. Et qui feceritis &c. Dat. &c.*

Qualiter Archiepiscopus excommunicari fecit pacis perturbatores et privilegia Ecclesiæ infringentes.

MISIT autem Archiepiscopus ad omnes Confratres suos et Suffraganeos, ut et ipsi in suis Diocesibus et locis singulis sententias, ut subsequitur, publice promulgarent. *Johannes, permissione divina, Cantuariensis Archiepiscopus, totius Angliæ Primas, et Apostolica sedis Legatus, Venerabili Fratri nostro c. Sacrosancta Ecclesia, quæ debet libera esse, variis exactionibus indebite et angariis infestis opprimitur hiis diebus, cujus bona (ad quæ laica manus non ¹ deberet extendi) pro libito diripiuntur in prædam, ² Clerusque nostræ Cantuariensis provinciæ vexatur injuste, ac probroso contemptu nequiter ³ conculcata, justitia (quæ principaliter elucere deceret, et quæ Regibus dat regnare, ac populo quietem præparat oportunam) debito cultu non colitur, sed ad injurias et oppressiones iniquas multorum frenum laxatur impune. Nos, oppressorum gemitibus paterno compacientes ⁴ affectu, attendentes ad apostolicam dignitatem nos ideo divina Clemencia sublimavit, non ut dies nostros inquiete et deliciarum affluencia duceremus, sed ut, ex injuncto nobis administracionis officio, nostrorum prædecessorum exemplis salubriter instructi, pro Domo Domini ascendentibus ex adverso nos murum inexpugnabilem præparemus, ⁵ et errantes ad viam veritatis, inspirante Domino, reducamus, quasdam Excommunicationum sententias, à sanctis Patribus et prædecessoribus nostris in subscriptis casibus adversus delinquentes actenus promulgatas, per denunciatio-*

¹ Debet *Tho. Walsingh.* p. 140. ² Clerus quoque nostræ *W.* ³ Conculcatur, *W.* ⁴ Affectu, ac considerantes attente, quod ad Apostolicam *W.* ⁵ Ut *W.*

A. D. 1341. *nes publicas, in locis eminentibus faciendas per*¹ *vos, et ceteros confratres ac suffraganeos nostros, palam duximus omnibus intimare, ne ignorantia affectata*² *nebuloſe valeant, qui nequam sunt, aliqualiter excuſare praeſextu*³ *veritatis occultata, et ut decet minime*⁴ *publicata, ſed ut ſinguli melius ſibi caveant*⁵ *pro futuro. Noſtra tamen intencionis non exiſtit, Dominum noſtrum Regem Angliæ illuſtrem, Dominam Reginam, aut liberos eorundem, dictis ſentenciis, aut aliqua earum, involvi, ſeu ſub denunciacione*⁶ *huiusmodi comprehendendi, quatenus de jure excuſari poterunt in hac parte. Mandantes &c. quatinus &c. Tenor vero*⁷ *huiusmodi articulorum talis eſt. In Dei nomine, Amen. Nos J. permiſſione Divina etc. Omnes et ſingulos, qui Eccleſias ſuo jure privare, vel per maliciam infringere ſeu perturbare præſumunt libertates et liberas conſuetudines earundem, et*⁸ *eos præcipue qui antiquas libertates aut liberas conſuetudines noſtræ Cantuarienſis Eccleſiæ violaverint, ſeu in aliquo diminuerint, vel contra privilegia eidem indulta ſcienter venerint, aut contra ea fecerint, nec non et illos qui pacem et tranquillitatem Regis aut Regni Angliæ nequiter et injurioſe perturbare præſumunt, ſeu ad hoc dederint conſilium, auxilium vel favorem, majoris Excommunicacionis*⁹ *ſentencia, ſicut ſunt à ſanctis patribus, innodatos et excommunicatos fuiſſe et eſſe denunciamus, et à liminibus ſanctæ Matris Eccleſiæ ſequeſtramus, autoritate Dei Patris Omnipotentis,*¹⁰ *beatæ Mariæ Virginis matris ſuæ, beati Thomæ Martiris glorioſi, Sanctorumque omnium, publice et ſollemniter in hiis ſcriptis. Item, cum*¹¹ *in" Magna Carta Henrici, quondam Re-*

¹ Sic etiam Tr. Nos W. Neque aliter cl. Barnesius in vita Edv. III. p. 218. ² Nebula ſe W. ³ Veritatis vecorditer occultata, W. ⁴ In marg. puplicare. Quid quod & publicare quoque legitur in Tr.? ⁵ De W. ⁶ Hujus compr. W. ⁷ Hujus W. ⁸ Illos W. ⁹ Sententiam, W. ¹⁰ Beatiffimæ W. ¹¹ Deest in W.

A. D.

1341.

gis Angliæ, sit concessum ac eciam ordinatum, quod nullus liber homo Regni Angliæ capiatur vel imprisonetur, aut diffiatur de libero tenemento suo, vel libertatibus aut liberis consuetudinibus suis, seu ¹ outhlagetur vel exulet, aut aliquo alio modo destruat^{ur}; Quodque super liberum hominem huiusmodi ² Rex non ibit, ³ vel mittet, nisi per legale iudicium parium suorum, vel per legem terræ Anglicanæ; Et quod Rex nulli negabit, nulli vendet vel deferret rectum vel iusticiam; Quodque civitas ⁴ Londoniensis habeat omnes ⁵ antiquas & liberas consuetudines suas: aliaque nonnullæ libertates et libera consuetudines in dicta Carta Regno Angliæ, ad ⁶ Dei laudem et gloriam, Ecclesiæ Catholicæ pacem, et regni quietem ⁷ proinde sunt concessæ; et ab Archiepiscopis, ⁸ Episcopis dicti Regni, excommunicati, anathematizati, et à liminibus Sanctæ Matris Ecclesiæ fuerunt sequestrati, qui, post concessionem dictæ Cartæ, libertates et liberas consuetudines, in ipsa, et in carta de Foresta, contentas et concessas Ecclesiæ Anglicanæ, quacunque arte vel ingenio violaverint et infregerint, diminuerint, seu ⁹ imminuerint, clam vel palam, factò, verbo vel consilio, contra illas, vel illarum aliquam, in quocunque articulo temere veniendo: Quam plures nichilominus ¹⁰ præmissorum, contra dictas cartas, libertates, et liberas consuetudines, in cartis ¹¹ huiusmodi concessas, venire temere jam conantur, et eas infringere ¹² plures sunt moliti. Nos, ipsorum ausus nephandos ¹³ reprimere cupientes, ac velatam ignoranciam et captatam fugare, ad omnium noticiam deducentes præmissa, monemus in genere omnes et singulos,

¹ Uthlagaretur, aut exulet, *W.* ² Lex *W.* ³ Nec *W.* ⁴ Londini *W.* ⁵ Antiquas libertates et liberas consuetudines *W.* ⁶ Omittit *W. male.* ⁷ Provide *W.* ⁸ Et Episcopis *W.* ⁹ Mutaverint, *W.* ¹⁰ Præmissorum non ignari, contra *W. rectius.* ¹¹ Hujus *W.* ¹² Plurimum sunt *W.* ¹³ Opprimere *W.*

qui

A. D. 1341. qui contra præmissa ¹ fecerint in aliquo quovis modo, ² aut contra dictas Cartas, vel earum alteram, statuta ediderint, vel edita servaverint, consuetudines ³ introduxerint, vel servaverint introductas, scriptores eciam statutorum, nec non consiliarios et executores, et qui secundum ea præsumpserint judicare, quod debite se corrigant, et ordinariorum arbitrio plene satisfaciant de commissis infra 15 dies, à tempore monitionis nostræ continue numerandos, quos, non parentes, ex tunc in dictam majoris Excommunicationis sententiam, per Innocencium Papam 4^m. ex certa sciencia confirmatam, denunciamus publice et solempniter incidisse. Item, omnes et singulos, qui de domibus, maneriis, ⁴ grangiis, aut locis aliis, ad Archiepiscopos, Episcopos, vel alias personas Ecclesiasticas, pertinentibus, quicquam, præter voluntatem Dominorum, vel eorum qui sunt ⁵ hujusmodi rerum custodes deputati, abstrahere, capere, consumere vel ⁶ contractare præsumerint, capi, consumi, ⁷ seu contractari fecerint, vel hujusmodi abstractionem, capcionem, ⁸ consumptionem, suo nomine, vel à familiaribus suis, factam, ratam habuerint, Ecclesiastica libertatis et immunitatis violatores existere, et Excommunicationis Majoris ⁹ sententiam, contra Violatores Libertatum Ecclesiæ in Concilio Oxoniensi latam, ipso facto incurrere denunciamus publice et solempniter ¹⁰ in hiis subscriptis. Item, quia temporis malicia ¹¹ clericis Laicos reddit infestos, adeo quod ipsos capiunt et detinent invitos, aut quo voluerint abire libere non permittunt: Nos omnes et singulos Clericos et Laicos nostræ ¹² Cantuariensis Provincia subditos, qui,

---

1 Fecerunt *W.* 2 Deest in *W.* 3 Introduxerunt *W.*
 4 Grangis, *W.* 5 Hujus rei custodes *W.* 6 Contrectare præsumpserint, *W.* 7 Vel contrectari fecerint, vel hujus abstractionem, *W.* 8 Consumptionem, aut contractionem sub nomine *W.* 9 Sententiam dictam contra *W.* 10 In his scriptis *W.* 11 Clericos laicis tradit infestos, *W.* 12 Cantuariæ *W.* scien-

A. D.

1341.

scientes esse Clericos, et publice ac notorie pro Clericis habitos et reputatos, et eciam se gerentes, de crimine non confesos, non convictos, nec eciam indictatos, in custodia vel carcere ponunt, et ¹detinent, ausu sacrilego invitos temerarie in casu à jure vel de consuetudine Regni Anglia non permissso, in Cleri obprobrium et injuriam manifestam, majoris Excommunicationis sententia, à Canone lata ²in parte, denunciamus publice et solempniter involutos. ³Item, omnes et singuli, qui in nostra Cantuariensi provincia alicui vel aliquibus crimen falso ex odii fomite maliciose imponunt, cum super crimine ⁴sic imposito apud bonos et graves prius non fuerant infamati, cujus impositionis occasione quovis modo graventur, majoris Excommunicationis sententia, in Concilio ⁵Oxonienſi contra diffamatores ⁶hujusmodi à sanctis Patribus rite lata, sint et fuerint innodati, ac delinquentes scienter in Archiepiscopos, ⁷aut Episcopos, patres spirituales, Christi Legatos, Ecclesie Columnas, ex dignitate ⁸offensorum culpam gravioſorem committant, ⁹adeo quod in ipsos acerbioris debet indignacionis si poterit aculeus merito desavire", ¹⁰auctoritate qua fungimur, omnes et singulos, qui in nostra Provincia Cantuariensi Archiepiscopo, vel Episcopo, vel alii cuicunque, crimen prodicionis, seu aliud quodcunque, falso, nequiter et maliciose, actenus imponere ¹¹temere" ac publice præsumpserint, vel in futurum imponent, contra Constitutionem prædictam, dicta majoris Excommunicationis sententia, in præfato Concilio ¹²proinde lata, denunciamus publice innodatos, et à sanctæ matris Ecclesie liminibus sequestratos.

---

¹ Detinent, aut invitos temerarie *W.* ² In hac parte *W.* ³ Item, cum omnes *W.* ⁴ Hic *W.* ⁵ Oxoniæ *W.* ⁶ Hujus *W.* ⁷ Aut eos patres spirituales *W.* ⁸ Offensarum *W.* ⁹ *Desunt in W.* ¹⁰ Nos ea auctoritate *W.* ¹¹ *Omit:it W.* ¹² Provide *W.*

Qua-

A. D.

1341.

Qualiter Rex Edwardus scripsit Episcopo Londoniensi contra Archiepiscopum.

AUDITIS ita literis Archiepiscopi prædictis, et singulis intellectis, aliis insuper nonnullis finistris ab aulicis (ut putabatur) Archiepiscopo impositis, Rex Edwardus misit Episcopo Londoniensi literam¹, ut subsequitur continentem. *Edwardus, Dei gracia, &c. Venerabili in Christo Patri, R. eadem gracia, Episcopo Londoniensi, salutem. Veteribus probatur hystoriis, & ex hiis, quæ cotidie geruntur, clarius elucescit, quomodo multi, probitate principum, & honore qui in² eis collatus est, in superbia abutentes, nituntur interdum maliciæ suæ commentis regum laudabilia studia³ deprivare. Et ut manifestius, quod dicimus, cunctis fidelibus nostris innotescat, à vestra & eorum memoria non credimus excidisse, quod nos dudum in annis adolescentiæ ad regni solium exaltati, in ejusdem suscepto regimine, sanis consiliis dirigi cupientes, quia Johannem, tunc Wyntoniensem, nunc vero Cantuariensem Archiepiscopum, fidelitatis et discrecionis virtute credebamus aliis præminere, ejus consilio super hiis, quæ animæ nostræ salutis expediunt, et regni nostri augmentum et conservacionem respiciunt, spiritualiter et temporaliter usi sumus, et in tantam familiaritatem est à nobis susceptus, ac illam in se humanitatem expertus, ut pater noster vocaretur, et adoraretur ab omnibus post regem secundus. Cumque postmodum regnum Franciæ ad nos jure successorio fuisset devolutum, et à domino Philippo de Valesio de facto notorie usurpatum, idem Ar-*

¹ Exstat tum apud Avesburiensem, p. 77. tum & apud Walsinghamum, p. 142. & Stephani Birchingtoni Historiam Archiepiscop. Cant. à cl. Whartono evulgatam in Angl. Sacr. T. I. p. 23.

² Eos al. ³ L. depravare. quo modo etiam emendatur in Tr. chie-

A. D.
1341.

chiepiscopus nobis importuna instancia persuasit, cum principibus *Almannia* contra dictum *Philippum* fœdus inire, et guerrarum dispendiis exponere nos et nostra, promittens et affirmans, quod expensas, ad hæc necessarias, de terrarum nostrarum proventibus, & aliunde quasitis subsidiis, habundanter faceret ministrari; adiciens insuper, quod solummodo de personis ad bella doctis et strenuis solliciti essemus, quia ipse pecuniam necessariam pro nostris necessitatibus, et eorum stipendiis efficaciter procuraret: unde nos, mari transito, manum ad ardua misimus, et circa bellicos apparatus immensas, ut oportuit, expensas fecimus, & confœderatis nobis in maximis pecuniarum summis nos obligavimus, de promisso nobis auxilio (ut præmittitur) confidentes. Sed, heu! quoniam illusoris baculo arundineo, ¹ cum, juxta sententiam propheticam, si innixus fuerit homo, intrabit in manum ejus et perforabit, eam fiduciam posuimus, et subtracto nobis (utinam non ² fraudulenter) sperato subsidio, necessitate compulsi, sub usuris gravissimis, quasi importabilia contraximus onera debitorum, et sic retardata expeditione ulteriori, coacti sumus ab inchoatis magnanimiter hostium aggressibus ea vice desistere, et in *Angliam* remeare, ubi expositis præfato archiepiscopo nostris arumpnis multiplicibus et infortuniis memoratis, convocatoque super hoc parlamento, Pralati, Procures, ceterique fideles ejusdem regni nostri, nonæ partis garbarum, agnorum et velerum suorum, præter decimam nobis à clero concessam, tale nobis dedere subsidium, quod si fideliter collectum fuisset congruo tempore et obtentum, ad expeditionem dictæ guerræ, debitorum solutionem, et inimicorum confusionem, non modicum adminiculum præstitisset; et forte (secundum multorum opinionem) verisimiliter suffecisset. Idem

¹ Cui pro cum legunt alii. ² Non post fraudulenter, sed mox post sperato, distinguitur in *Avesburiensi* atque *Walsinghamo*. minus recte.

A. D. 1341. archiepiscopus ad dicti subsidii colleccionem, et aliorum nobis necessariorum subministracionem, iterum promisit efficaciter interponere partes suas. Unde nos, ejus promissionibus inherentes, resumptis viribus navigio ad hoc congregato, versus Flandriam navigantes, commisso gravi prælio navitico cum hostibus, qui in nostram et totius gentis nostræ Anglorum perniciem conjuraverunt, misericordissima ejus clemencia, qui ventis et mari imperat, non nostris meritis; ¹optinuimus de tantorum hostium multitudine numerosa victoriam et triumphum. Quo peracto, cum prægandi exercitu, pro jurium nostrorum recuperacione, exinde progredientes, castrametati sumus prope civitatem fortissimam Tornacensem, in cujus obsidione aliquamdiu jugiter occupati, et continuatis expensis et laboribus fatigati, præstolantes in silencio promissum nobis adjutorium, sperabamus indies, ministerio dicti archiepiscopi, in tot et in tantis nostris necessitatibus relevari; tandem, spe concepta frustrati, licet per plures nuncios, et diversas litteras, plene significaverimus præfato archiepiscopo, et aliis consiliariis nostris sibi adherentibus, nostras indigencias, et pericula varia, quibus expositi fuerimus propter defectum promissi subsidii memorati, utilitatem insuper et honorem, quos ex succursu pecuniæ ² conscripsimus nos posse faciliter optinere, nullum tamen ab eis emolumentum recipere potuimus, quia, sua non nostra negocia curantes, et commoda propria curantes, frivolis excusacionibus, et fucatis verborum faleris, suam desidiam, ne dicamus fraudem vel maliciam, palliabant, similes illusoribus, qui (ut ait Ysaïas) deridendo ludificant, dicentes, Manda remanda, manda remanda, modicum ibi, modicum ibi. Unde (proth dolor!) factum est, ut, dum triumphandi super inimicos nostros arrideret nobis graciousissime spes propinqua, prævalente penuria cogeremur inviti treugis initis consentire, cum verecun-

¹ Obtinuimus *al. rectius.*   ² Potius conspeximus *cum aliis.*

da nostræ expeditionis retardacione, et exultacione non modica amulorum. Reversis nobis in Flandriam, cum essemus pecunia vacui, et aris alieni mole pressi, nec superesset quicquam in nostris aut nostrorum marsupiis, unde possemus nostris necessitatibus consulere, et debita stipendia nostro obsequio militantibus erogare, compulsi sumus usurarum ¹ voragini nos submergere, et humeros supponere cumulatis generibus debitorum. Tandem convenerunt ad nos amici fideles, peregrinacionis nostræ comites, et tribulacionis nostræ participes, cum quibus tractatum habuimus diligentem super optatis remediis, quibus à tanta infortuniorum tempestate possemus commodius respirare. Visum est omnibus, præfata retardacionis eventum ² tristibilem, et egestatis nostræ incommoda multiplicia, culpa vel desidia, ne dicamus malicia, præfati archiepiscopi, de cujus discrecione tota regni nostri disposicio pendere videbatur, et ceterorum officialium quos ejus consilio super nostri regni negocia constituimus, accidisse; et vehementer mirantes, ac contra nos murmurantes, super hoc, quod dictorum Archiepiscopi et officialium insolenciam regia mansuetudo tanto tempore relinquere voluit incorrectam, sunt publice protestati, quod, nisi super hiis faceremus congruum remedium celeriter adhiberi, oporteret eos de nostris obsequiis se subtrahere, et ab inito sædere retroire, et hoc utique in regni nostri submersionem, et nostram perpetuam ignominiam, et nacionis Anglicanæ sempiternum obprobrium redundare, quod avertat temporibus nostris clementissimi patris benignitas, in cujus soliditate fixa est immobiliter anchora spei nostræ. Unde nos, ad disciplinam et correccionem hujusmodi nostrorum officialium mentis aciem dirigentes, quosdam ex eis, quos ex causis probabilibus de mala administratione, justiciæ subversione, ac subditorum nostrorum oppressio-

A. D.
1341.

¹ Voragine al. ² Tristabilem al.

A. D. 1341. ne, acceptorum munerum corruptione, ac aliis offensis gravibus, suspectos habuimus, à suis fecimus officiis (prout nobis iunct) amoveri; alios quoque inferioris gradus, in præmissis culpabiles, sub tuta custodia detineri, ¹ ille, si libertatem solitam potirentur, supplantaretur eorum astucia justiciæ executioni, et deluderetur callide inquisicio veritatis. ² Quoniam cum ex dicti archiepiscopi animi latebris eo cercius et plenius elicere crederemus, quo nichil eorum, quæ ad informationem nostram in hac parte conferre poterant, ipsum verisimiliter latere debuerat, cui totius rei publicæ nostræ administrationem, et summam rerum gerendarum à multo tempore duximus committendam, sibi per fidelem nostrum Nicholaum de Cantilupo, ad hoc specialiter destinatum, mandavimus, quod ad nostram præsentiam, quia ejus personali colloquio frui volebamus, ³ Londoniis venire maturius non tardaret. Ipse vero, semper tumidus in prosperis, et timidus in adversis, trepidans timore, ubi non erat timor, ⁴ sibi periculum ⁵ per alios quos nobis assistentes intemptatum et comminatum, si ab ecclesia Cantuariensi recederet, imminere minus veraciter allegavit, quia hoc (teste Deo et propria consciencia) nunquam in mentem nostram cecidit, nec alicujus nobis assistentis (ut credimus) tetigit cogitatum, quanquam clero et populo regni nostri malignitatis suæ merito se reddidit odiosum. Nos autem, qui cunctos ad nostram præsentiam accedere, præcipue nostris ad hoc litteris vel nunciis ⁶ advocans, plena volumus securitate gaudere, ad convincendam ejus maliciam, dilectum et fidelem nostrum Radulphum de Stafforde, hospicii nostri senescallum, ad ipsum destinavimus, ut ei securum conductum offerret et faceret; regias super hoc nichilominus lit-

¹ L. ne, si. ² Quam cum ex vel Quoniam eam ex al.
³ Londoniam vel Londinum al. ⁴ Mortis sibi al. ⁵ L. per aliquos nobis. Neque aliter corrigitur in Tr. ⁶ L. advocatos.

teras patentes, sigillo regio consignatas, ei fecimus presentari, iterato mandantes, quod ad nos personaliter accederet, inchoatam sollicitudinem nostram informaturus super regni negociis, quæ longo tempore gesserat, ut præfertur. Ipse vero, precum et mandatorum nostrorum lenitate contempta, vultu et animo indignato respondit, quod se nostris conspectibus, seu colloquiis, nequaquam conferret, nisi in pleno Parlamento nostro, quod in hiis diebus ex causis rationabilibus nullatenus expedit convocari. Sicque idem archiepiscopus, quem regalis benignitas beneficiis et honoribus magnificis ampliavit, et in suæ familiaritatis sacrarium, et unanimitatem amicitiae, et vinculum fœderis, accersivit, super quem, sicut patrem karissimum, noster spiritus et animus requievit, ¹ quin etiam, dum ejus ² voluptatibus per omnia adquievimus, sophisticæ dilectionis faciem, fuco mendacis benevolentiae palliatam, more patris amabilis, nobis prætereundum consuevit, subito in victricum onerosum et gravamen crudeliter est conversus, pro beneficiis acceptis ingratus tumoris arrogantia beneficium persequitur, et illam nobis retributionem reddidit, quam, juxta vulgare proverbium, mus in pera, serpens in gremio, ignis in sinu, suis consueverunt hospitibus exhibere. Nam licet nobis, ad regale fastigium jure hereditario, divina cooperante gracia, sublimatis, detestabile semper sit et fuerit, abuti potentia magnitudine, qui summis desideriis affectamus clemencia et lenitate cum moderamine justiciæ gubernare subiectos, ³ et optata mortalibus cunctis pace populus ⁴ pace" fruatur: ipse tamen nostram innocenciam, ac consiliariorum et officialium nostrorum, regalem justiciam prosequencium, fidelitatem et diligenciam conviciis lacerat, publice prædicando, et suis litteris patentibus in diversis partibus publicare mandando, quod potestate regia nostris tempo-

¹ Qui etiam, *al.* ² Voluntatibus *al.* ³ L. ut. ⁴ Dele. Et quidem prius pace deest in Tr.

A. D. 1341. *ribus contra iusticiam opprimitur populus, clerus confunditur, regnum variis exaccionibus et talliis pręgravatur. Et quia nomen boni pastoris, (quo actenus semper caruit) cum sit vera, juxta communem oppinionem, et confessionem propriam publice (ut fertur) emissam, notorie mercenarius, fallaciter nititur usurpare, fucatum zelum, vulpinę calliditatis ¹fucoperizomate palliatum, ad liberationem ecclesię, cujus vexaciones, si quas in rebus vel personis nostro tempore sustinuit, pręfati archiepiscopi duntaxat remissioni, et callidis adinvencionibus, et reprobis consiliis, sunt veraciter ascribenda, nequiter simulat se habere, et quasdam excommunicationum sentencias, ²et ecclesiastica libertatis et magnę cartę violatores in genere dudum latas, ad suggillandam opinionem regiam, et pręfatos ministros regios diffamandos, ac sediciones in populo nobis commissio proditorie suscitandas, et devotionem comitum, procerum, et magnatum regni nostri, majestati regię subtrahendam, specificatis nonnullis articulis, pręter et contra solitum modum in concilio provinciali traditum, mandavit per suas litteras in pluribus locis insignibus publicari. Quamobrem nos, volentes, ut tenemur, integritati famę nostrę prospicere, et pręfati archiepiscopi malicię obviare, paratosque nobis et nostris ab ipso laqueos caucius declinare, providimus, pręter ea quę superius expressa sunt, ut ad pręsens de multis ejus actibus taceamus, aliqua deducere in publicam ³notionem. Nempe ejus improvido consilio et succursu in minori etate constituti, tot donaciones prodigas, ac alienaciones prohibitas, ⁴ac gracias fecimus excessivas, quod per eas arrarium nostrum totaliter est exhaustum, et fiscales redditus sunt enormiter diminuti; ⁵ipsa-*

¹ Fuci al. ² L. cum aliis, in pro et. quo modo etiam emendatur in Tr. ³ Noticiam, al. ⁴ Atque sic reponend. in R. Avesburiensi, ubi (p.88.) ad legitur. ⁵ L. ipsumque. Neque aliter corrigitur in Tr.

que munerum acceptione corruptum, magnas pecuniarum A. D.
 summas, nobis debitas, quibusdam sine rationabili causa (cum 1341.
 id nulla necessitas vel utilitas exposcebat) comperimus remi-
 sisse, et plurimos proventus et redditus, qui pro nostris utili-
 tatibus et necessitatibus conservari debuerant, suis suorum-
 que usibus applicasse, et aliis personis male meritis erro-
 gasse. Qui etiam nedum munerum, sed etiam personarum
¹acceptores, contra votum nostrum, et præstitum nobis fide-
 litatis iuramentum solitum, ad officia publica in terris nostre
 dicioni subjectis, dignis et bene meritis ²postpositis, et repul-
 sos et indignos admisit, multaue alia animo ³infrunito te-
 mere attemptare præsumpsit, in status nostri detrimentum, et
 dignitatis regie læsionem, ac populi nobis subditi dampnum
 non modicum et gravamen, potestate tradita et commisso sibi
 officio abutendo. ⁴Qui si ⁵in elata obstinata obstinatione, et
 obstinata rebellionem et continuata, persisterit, congruis loco et
 tempore intendimus apercius declarare, vobis firmiter injun-
 gendo ⁶mandamus, quatinus hæc omnia et singula singilla-
 tim et clare, locis ⁷quibus expederitis, publicetis, et facia-
 tis per alios publicari, piam intencionem quam habemus ad
 subducenda incomoda et promovenda commoda subditorum,
 ipsis, juxta datam ⁸et vobis à Deo sapienciam, commen-
 dantes, et in hiis taliter vos habentes, quod vestram debeat
 sollicitudinem merito commendare. Teste me ipso apud
 Westmonasterium &c. Anno regni nostri 15.

¹ Acceptor, *al. rectius*. ² Postpositis et repulsis, indi-
 gnos *al. me probante*. Nam & in Tr. repulsis corrigitur, li-
 neaque sub et indignos admisit ponitur. ³ Audaci pro infru-
 nito in Tr. ⁴ Quæ *al.* ⁵ L. cum aliis, in elata obstina-
 cione. ⁶ Mandantes, *al.* ⁷ L. cum aliis, quibus expedire
 videritis. ⁸ Omittunt alii.

A. D.

1341.

*Qualiter Ludovicus revocavit vicariatum, regi Angliæ col-
latum.*

SCRIPSIT enim Ludovicus, dux Baviaræ, regnum
Almanniæ occupans, Anglorum regi Edwardo sub
hac forma. *Ludovicus, Dei gracia, Romanorum ¹impe-
rii semper Augustus, Edwardo regi Angliæ, fratri suo ka-
rissimo, salutem et fraternæ dileccionis affectum. Licet in-
numera grandiaque negocia nostris incumbant humeris, et
circa illa multipliciter et assidue distrahamur; tamen, cum
discordia inter te et Philippum regem Franciæ, affinem no-
strum prædilectum, orta tibi et tuo regno quamplurimum per-
sonarum et rerum dispendia, ipsa non sedata, in futurum
poterit generare, et nostris se ²representant obtutibus, men-
temque nostram specialiter angit et excitat, ut ad tollendam
ipsam studium et operam nostræ sollicitudinis apponamus;
propter quod te scire volumus, quod præfatus Philippus, ad
requisicionem nostram, dedit nobis suis litteris, potestatem
tractandi inter te et ipsum super discordia inter vos suscitata;
quam et tibi et tuo regno (pensatis diligenter omnibus condi-
cionibus tuis et alligatorum tuorum) multipliciter expedire
credentes, amicitia tuæ persuademus, teque cum diligencia
hortamur, ut ad hoc tuum assensum præbeas, quod te et ipsum
revocare possimus ad concordiam, et inter vos pacis fœdera
ordinare, ad quæ libenti animo vacare volumus, et impen-
dere onerosa prosecucione labores. In quo si consiliis nostris
consentire volueris et adquiescere, ut speramus, placeat et
nobis tuis litteris dare potestatem præmissam tractandi con-
cordiam, et treugas ad annum vel biennium ordinandi. Nec*

¹ Imperator, semper Augustus præclarus, Edwardo R.
Avesbur. p.90. quem videfis. ² L. cum aliis, repræsentat.

te moveat amicitia, inter nos et Philippum regem Franciæ inita et contracta. Nam ex quo ¹ in treugas et certos terminos, ad tractandum de concordia inter te et prædictum regem Franciæ, accepisti, absque nostro scitu, et voluntate, et assensu, de consilio nostrorum principum, qui ligias, pacta, et uniones nostras noverunt, (quibus visum fuit, quod hoc, salvo honore nostro, facere possemus) concordiam et amicitiam cum dicto rege Franciæ contraximus, et unionem ² univimus, Vicariatum, tibi per nos commissum, ex causis revocavimus prænotatis, pro firmo sciturus, quod in tractatibus nostris sic tibi fraterne providebimus, quod, si nostris consiliis adquiescere volueris, causa tua ad finem bonum (mediante nostro consilio) perducetur. Super quibus, ³ tuam amicitiam de nostra intencione plenius informandam, religiosum virum, fratrem ⁴ Ebachardum, lectorem ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini, specialem nostræ curiæ capellanum, tuæ fraternitati transmittimus, quem petimus super præmissis celeriter expeditum remitti. Dat' Fraunchunfordiæ &c. Anno imperii nostri ⁵ 17°.

A. D.
1341.

Qualiter Edwardus Ludovico rescripsit, et etiam Episcopis Angliæ.

REX autem Angliæ Edwardus Ludovico prædicto rescripsit in hæc verba. *Serenissimo principi, Domino Ludovico, Dei gracia, Romanorum ⁶ imperii semper Augusto, Edwardus, eadem gracia, Rex Franciæ et An-*

¹ L. cum R. *Avesb.* tu pro in. ² Inivimus, vicariatumque, tibi *al.* ³ *Conjeceram* ad tuam, *sicut monui in Avesburiensi.* ⁴ Eliarhardum, A. Edwardum, W. Everhardum, *al. quod idem atque Herwart esse monuit cl. Barnesius in vita Edv. III. p. 237.* ⁵ 14°. *al.* ⁶ Imperatori, semper Augusto, *al.*

A. D. 1341. *glia, et Dominus Hybernia, Salutem, et votivis semper successibus gratulari. Serenitatis vestrae litteras reverenter recepimus, inter alia continentes, quod Philippus de Valesio ad tractandam inter nos et ipsum concordiam dedit vobis, ad requisicionem vestram, suis litteris potestatem. Et si placeret nobis, potestatem huiusmodi vobis dare, libenti daretis animo labores et operam ad dictam concordiam reformatandam, et quod amicitia, inter vos et Philippum inita, minime nos¹ admoveret. Nam ex quo, sine scitu, et assensu vestro, treugas² ad terminos ad tractandum de pace inter nos et dictum Philippum accepimus, dictam amicitiam cum eo, de consilio principum vestrorum, quibus visum fuerat, quod hoc (salvo honore vestro) possetis facere, contraxistis, Vicariatum nobis per vos commissum³ revocastis. Et quidem zelum, quem habetis ad faciendam dictam concordiam, plurimum commendamus, et revera votivum foret nobis admodum et acceptum, si posset fieri per tanti mediatoris instantiam pax optata. Sed quia scimus jus nostrum in regno Franciae satis clarum, illud arbitrio dubio non proponimus ducere alicui per nostras litteras committendum. Verum dum attenta meditatione pensamus, qualiter vestra consideracio circumspecta, videns nostram patentem iusticiam, et dicti Philippi duriciam obstinatam et injuriam, nobiscum contra dictum Philippum⁴ vestri gracia ligiam fecistis, velud in specialem adoptionis filium de dileccionis exuberancia nos admittentes, ut cum pace vestra loquamur, mirari non sufficimus, quod prapotens vestra sublimitas, quae ad laudem bonorum & vindictam malorum est divinitus instituta, contra nos dicto Philippo injuriatori nostro notorio se ligavit. Et illud quod dicitur, nos, sine scitu et assensu vestro, cum praefato Philippo treugas ad tractatum pacis iniisse, non debuit,*

1 Moveret *al.* 2 Et certos terminos *A.* 3 Revocantes *W.* 4 Vestra *al.*

consideratis facti circumstanciis racionaliter, movisse, quia dum obsidebamus civitatem Tornacensem, oportuit nos eorum sequi consilia, qui nobis auxilia et comitivam tunc fecerunt; et hyemis subita vicinitas, ac locorum distancia vestram super hoc consulere celsitudinem minime permiserunt. Immo nobis aliàs (si recolitis) concessistis, quod, si oportunitas arderet, tractare possemus de pace vobis inconsultis: ita tamen, quod sine consensu vestro pacem finalem cum dicto Philippo ¹ nullatenus faceremus; quam nunquam facere ² proponemus, priusquam vestrum super hoc providum consilium habuissemus et assensum. Sed in votis gessimus, vobis in omnibus facere, quod debuimus, juxta vires, sperantes, quod fraterna nostra plenitudo benevolencia nos ad tempus benignius supportasset. Videtur etiam aliquibus, quod revocacio dicti vicariatus facta fuerit premature, ³ juxta sponsionem super hoc per imperiales apices nobis factam, non debuisset fieri, quo usque regnum Francia, vel majorem partem ejusdem fuisset adepti. Pramissa quasumus velit vestra nobilitas debite ponderare, et ulterius facere quod debebit; quia, per Dei gratiam, vobis et vestris semper, juxta mensuram impensæ nobis benevolencia, ⁴ gratis faciemus pro viribus ⁵ repensivam. Celsitudini vestra donet altissimus votiva felicitatis augmentum. Dat. Londoniis anno regni nostri Francia 2. regni vero nostri Angliæ 15.

A. D.
1341.

Mortuo Benedicto 12. successit Clemens 6. Hic de abbate ordinis S. Benedicti factus est Attrebatensis episcopus, postea successive ad Archiepiscopatus Senonensem et Rotomagensem assumptus, demum ad cardinalatum, et tandem ad papatum ascendit.

A. D.
1342.

Scripsit autem Edwardus, Rex Angliæ, Episcopis suis

¹ Non pro nullatenus in Tr. ² Proponebamus, al. re-
ctius. ³ Malim, cum A. cum, juxta. ⁴ Gratam A. ⁵ Re-
pensam A.

A. D. 1342. ¹ sub forma. Edwardus, Dei gracia, Rex Anglia et Francia, et Dominus Hybernia, &c. salutem. Terribilis in iudiciis, et inscrutabilis in consilio, rex cœlestis, qui digne flagellat filios, quos diligit, ostendit plerumque peccanti populo dura, peccantes propter iniquitates suas humilians, ut sic ad se reversi querant humiliter nomen ejus. Pensantes itaque, quantis guerrarum incommodis et adversitatibus nos, et subjectus nobis populus, peccatis nostris, vel ipsius populi, seu utriusque forsitan, exigentibus, fuimus à longe retro temporibus, et adhuc sumus, immaniter laceßiti, ac facultatibus collapsi graviter et exhausti, ac considerantes periculosa discrimina, nobis et nostris ² visibiliter imminencia, nisi divina providencia clemencius respexerit nos ex alto, in tanta tribulatione malorum et dolore dum ³ nostrum conspiciamus imperfectum, ⁴ divinam contemplantur omnipotenciam, sperantes, quod justus iudex, verax Deus, benigne respiciet causam nostram veritatem et iusticiam, et humiliabit calumpniatorem, et sic, sub miseracionis divinae fiducia, rem aggredientes arduam, passagium nostrum versus partes Flandria ordinavimus validum et festinum, et alium exercitum versus partes Scotiae duximus transmittendum, ut sic, per Dei gratiam, comminatis nobis occurramus periculis, et fidelibus nostris, post magnam, quam passi sunt, inquietudinem quietis pulcritudinem præparemus. Cum ergo constituti sitis pro hominibus à Domino, ut offeratis dona et sacrificia pro peccatis, attendite, quæsumus, prædicta, nedum nostra sed publica, pericula, preces pro felici progressu nostro fundentes altissimo, suplentes vices ⁵ Moyse, ut nos et nostri possimus adversariis

---

¹ Sub hac forma Tr. ² Verisimiliter T. Walſingh. p. 147. Universaliter Tr. ³ Sic etiam Tho. W. Malim tamen, nostram conspiciamus imperfectionem. ⁴ Divinam contemplamur omnipotentiam operantes, quod justus W. ⁵ Moyses, W.

in vestrarum ereccione manuum prevalere, et ut augmentum gratia nobis, multiplicatis intercessoribus, largiatur, faciat per vestras civitates et dioceses pro nobis ¹ missas celebrari, predicationes et processiones fieri, et alia pia placacionis officia misericorditer exerceri, ut Deus misericordiarum super nos et exercitus nostros manum suae benedictionis extendat, et actus nostros in beneplacito suo sic dirigat, ut sibi cedant ad laudem, nobis ad meritum, et subjectis nobis fidelibus commodum et quietem. Dat. &c. anno regni nostri Angliae 16. regni vero nostri Francie 3°.

A. D.
1342.

Revocacio sententiarum et poenarum, quas incurrerunt prelati, qui scolares ad studia non miserunt.

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacrosancta Romana Ecclesia, de cunctorum fidelium cura sollicita, circa animarum salutem sedulo vigilat, et intendit ac salubriter obviat periculis animarum eorundem, et super hiis, ex quibus ipsa pericula prospicit provenire, oportunis remediis studet salubriter et utiliter praevenire. Dudum siquidem felicitis recordacionis Benedictus Papa 12. predecessor noster, pro statu et reformatione religionis nigrorum Monachorum, non nulla statuta et ordinationes edidit, quae mandavit et voluit in eadem religione perpetuis futuris temporibus observari, in transgressores eorum diversas sentencias variasque poenas spirituales nichilominus promulgando. Verum quia (sicut habetur multorum Pralatorum et aliorum professorum fidedignorum et proborum virorum religionis ejusdem, zelancium statum ejus prosperum et tranquillum, exposicio facta nobis, et experientia facti docet) hujusmodi poena et sententia periculosa nimium

---

I Omittit W.

fore

A. D.
1342.

fore dinoscuntur, et frequenter preparant laqueum animabus: Cum multi prælati, et eorum subditi, religionis ejusdem asserantur excommunicationum, suspensionum et interdictorum ¹sentenciis, nec non inhabilitatum et irregularitatum maculas, aliasque pœnas, propter transgressionem statutorum et ordinationum hujusmodi, incurrisse: Prædicti, et non nulli abbates, et quamplures alii ejusdem religionis Professores, in nostra præsentia personaliter propter ea constituti, nobis humiliter supplicarunt, ut suo, et aliarum personarum religionis ejusdem, statui, et animarum saluti, in hac parte de oportuno providere remedio dignaremur. Nos igitur, personarum dictæ religionis (cujus etiam nos alumpni et professores existimus) animarum saluti affectu paterno ²confusse, et animarum obviare periculis in futurum salubriter intendentes: Considerantes etiam, quod ne dum exaggeratione pœnarum quinimmo immanluetudine, et dulcedine lenitatis subditi in viam rectitudinis et justiciæ diriguntur, omnes et singulas pœnas et sentencias, spirituales et temporales, in ordinationibus et statutis contentas, apostolica auctoritate, præsentium tenore, suspendimus. Omnes, qui temporales pœnas, quas prælati et personæ prædicti per ordinationes et statuta nobis (ut præmittitur) ³constitutos, ac petentes à nobis ab eisdem sentenciis, si quas, occasione transgressionis statutorum et ordinationum hujusmodi, quomodolibet incurrerint, humiliter se absolvi, à sentenciis absolvimus memoratis, cum prælatis et personis prædictis, præsentibus (ut præmittitur) nobis etiam, super irregularitatis macula et ⁴inhabilitate, si qua pro eo quia sic ligati prædictis sentenciis præsumpserunt celebrare divina, vel se immiscere eisdem, seu pœnam aliâs, occasione transgressionis statutorum ipsorum, quomodolibet in-

¹ Sentencias corrigitur in Tr. recte. ² Conjeceram confusi. Sed consulere in Tr. ³ F. constitutas. ⁴ Inhabilitatis, Tr.

A. D.

1342.

currerunt, misericorditer dispensantes. et nichilominus confessoribus, quos abbates et pralati predicti absentes religionis ejusdem, qui pœnas et sentencias statutorum et ordinacionum hujusmodi per transgressionem eorum incurrerunt, elegerunt in hac parte ipsos abbates et pralatos, à pœnis et sentenciis hujusmodi auctoritate apostolica, juxta formam ecclesie, absolvendi, et cum eis super irregularitate et inhabilitatibus, præmissorum occasione, contractis auctoritate predicta dispensandi, et tam eisdem, ligatis predictis sentenciis atque pœnis, post absolucionem hujusmodi, quam aliis abbatibus et pralatis dicta religionis, præfatis pœnis et sentenciis non ligatis, ex nunc universos et singulos eorum subditos ab omnibus pœnis et sentenciis, quas per constitutiones et statuta hujusmodi incurrisse noscuntur, auctoritate predicta absolvendi, et cum ipsis subditis super irregularitate et inhabilitatibus, si quas ex præmissis, vel eorum occasione, forsitan contraxerunt, auctoritate predicta modo simili dispensandi, injunctis eis salutarî pœnitencia, et aliis, quæ viderint expedire, plenam et liberam, tenore præsentium, concedimus potestatem. Nulli ergo omnino homini &c. Dat' Avinion. kl' Junii, pontificatus nostri anno primo.

De treugis inter reges Angliæ et Franciæ initis.

HOC anno inita est treuga inter reges Franciæ et Angliæ, in hunc modum, videlicet, quod super omnimodis controversiis et dissensionibus, mitterentur ad curiam Romanam aliqui de sanguine regum dictorum nobiles, et alii habentes potestatem concordiam ordinandi, affirmandi et roborandi, super ¹ causis et partibus ostensis, secundum tractatum domini papæ et nobilium predictorum. Et

---

¹ Causis, à partibus Tho. Walsingh. p. 147.

¹ pote-

A. D. ^{1342.} ¹poterit partes proponere et dicere rationes suas coram domino papa, non tamen ad finem diffensionis et dandi sententiam, sed pro facienda pace meliore et tractatu. Item, quod antedicti nobiles, qui ad curiam mittentur Romanam, sint in curia citra festum sancti Johannis Baptiste proximo futurum, negociaque prefata, ² Domini mediante suffragio, summi nec non pontificis instantia, citra festum natalis Domini, etiam de assensu dictorum nobilium, termino illo nullatenus prolongato, maneant expedita. Si vero dominus papa impeditus fuerit, vel pacem et concordiam inter reges prefatos reformare non poterit, treuga nichilominus usque ad terminum infra positum perseverent, et firmiter ab omnibus conserventur. Ad finem quoque illum, quod negocia supradicta meliorem pleniorumque forciantur effectum, concedantur treuga usque ad festum sancti Michaelis in mense Septembri proximo futurum, et à festo illo usque ad finem trium annorum ³ proximo sequencium, inter predictos reges Angliæ et Franciæ, Regemque Scociæ, comitem Hanonia, Duces Brabancia et ⁴ Gerl', Marchionem de Gillers, dominum Johannem de Hanonia, et gentem Flandria, omnesque eis adhaerentes, in omnibus terris eorundem, à tempore data treugarum prefencium, per totum tempus supradictum. Insuper rex Scociæ, comes Hanonia, et dictis regibus ceteri nobiles alligati, mittant nuncios suos ad curiam prefatam, cum potestate consensuendi et affirmandi, secundum tractatum coram domino papa ⁵ habiturum, in quantum eos attinet, citra festum sancti Johannis ⁶ prænominatum: si vero dictorum nobilium aliqui nuncios (ut præmittitur) ad curiam Romanam mittere non curaverint, negocia supradicta nequaquam ob hoc maneant prolongata. Conserventur quoque predicta treuga in Britannia

¹ L. poterunt, cum Tho. W. & Tr. ² Divino mediante W. ³ Proxime W. ⁴ Gelræ, W. ⁵ Habendum, W. ⁶ Prænominatum W.

A. D.
1347.

inter reges supradictos et eis adherentes, quanquam in ducatu illo jus se dixerint ¹præsidere. Durante vero treuga, ²civitas Vanetensis in manibus Cardinalium nomine domini papæ detineatur, elapsisque treugis, de urbe illa suam faciant voluntatem. Cardinales insuper partes suas diligenter apponant, pro absolutione Flandrensiū, et sentenciis, quas incurrerunt, ammovendis, et quod via bona et rationabilis inveniat, ³curiose vices suas interponant. Comes Flandriæ sicut ⁴dominus durante treuga remaneat in Flandria, ita tamen quod hoc fiat de assensu populi Flandriæ. Si vero aliqui in Vasconia, vel alibi, durante ⁵durante" treuga, vicinis suis vel inimicis ⁶partis adversa guerram suscitent, dicti Reges ⁷nec" per se, nec per alios, directe vel indirecte, se nullatenus intromittant, nec ob hoc treugæ violatæ sint ⁸nec" infectæ. Dicti vero Reges partes suas diligenter sine fraude apponant, ne unius partis subditi, durante treuga, parti alteri in Vasconia et Britannia guerram moveant quoquo modo, nec ⁹aliqui, uni parti ¹⁰adherens, pendente treuga, parti alteri fœdus inire sive amiciciam ¹¹permittantur. Nec detur vel promittatur quicquam durante treuga directe vel indirecte pro guerra suscitanda, et tam per terram quam per mare treuga firmiter ab omnibus sint conservatæ. In Vasconia vero et in Flandria infra 15 dies, in Anglia et Scotia infra 40 dies treuga maneant proclamata. Omnes captivi partis utriusque à dominica ante festum S. Vincencii proximo præterita, usque ad diem præsentem, de carceribus ¹²libere" eiciantur, bona rapta reddantur, et liberi, prout ratio exigit, dimittan-

1 L. possidere, cum W. & Tr. 2 Civitas de Vanes W. 3 Curiose studeant laborare. Comes W. 4 Dominus sine medio, & medius velut superior, durante W. 5 Dele, cum Tr. 6 Partis alterius guerram W. 7 Deest in W. 8 Omittit W. 9 L. aliquis, cum W. 10 Obediens, W. 11 L. permittatur, cum W. 12 Deest in W.

A. D. 1342. tur. Nulla ¹nocumenta, invasiones, durante treuga inter partes in prajudicium treuga fiant vel despectum. Dicti quoque Reges et eis adhaerentes durante treuga in tali remaneant possessione et ²seisura, qua hodie persistunt, in omnibus bonis, terris et possessionibus, quas detinent vel ³adquisierunt quoquo modo. Et secure de una terra in alteram ⁴ibunt et redibunt ⁵omnes mercatores cum mercibus ⁶suis, et ceteri singuli fideles, tam per terram quam per mare et ⁷aquas, consuetis tamen in regno persolutis, ita libere veniant et secure, sicut tempore pradecessorum dictorum regum ire solebant et redire, exceptis bannitis dictorum regnorum pro aliis causis ⁸et pro guerris regum supradictorum: sed Barones Vasconia, et ceteri de ducatu eodem banniti, in dicta treuga continentur, et ire et redire poterunt, durante treuga sapedita; banniti vero et fugitivi patriæ Flandrensis, qui fuerunt ex parte regis Francia durante treuga, Flandriam intrare non ⁹poterunt nec venire. Dicta quoque treuga continebunt et comprehendent Hyspanos, Cathalanos, Januenses, Provinciales, episcopum Cameracensem, et capitulum ¹⁰Cameracum, castra pagi Cameracensis, dominum de Bret, Vicecomitem de ¹¹Frousak, dominum de Tynbon, dominum Johannem de ¹²Vermyn, dominum de Roya. Dominus vero Odo dux Burgundia, dominus petrus dux de Bourbon, in animam domini Philippi Regis Francia: et dominus ¹³Henricus de Lancastria, dominus Willelmus de Boun, dominus Willelmus de Monte ¹⁴acuto, in animam domini regis Anglia Edwardi,

---

1 Potius, nocumenta vel invasiones, cum W. 2 Seisina, W. 3 Acquisierant W. 4 Desunt in W. 5 Et omnes W. 6 Abest W. 7 Aquas consuetas, tamen W. 8 Quam pro et legisse videtur cl. Barnesius in vita Edv. III. p. 284. 9 Poterant: dictæ quoque treugæ W. 10 Cameratum, W. 11 Fronsas, W. male, pro Fronfac. 12 Vernun, W. 13 Henricus Lancastria, W. 14 Acuto comites, in animam W.

secundum mandatum, eis per reges sapefatos factum, tactis A. D.
sacrofanctis Ewangeliiis juramentum præstiterunt ¹corporale. 1342.
Dat. in prioratu sanctæ Mariæ Magdalena de Male-
trete, ordinis S. Benedicti, diocesis ²Vanetenensis. 19 die Ja-
nuarii, anno Domini ³1342.

Qualiter Magnates Angliæ scripserunt papæ contra proviso- A. D.
res, sive impetrantes in curia dignitates vel prabendas. 1343.

SANCTISSIMO ⁴in Christo patri domino Clementi,
divina providencia, sanctæ Romana et universalis Ec-
clesiæ summo pontifici, sui humiles filii et devoti principes,
duces, comites, barones, milites, ⁵cives, burgenses, et tota
communitas regni Angliæ, in parlamento apud Westmona-
sterium in quindena Pasce proximo præterita congregati, pa-
riter adunati, devota pedum oscula, bonorum cum omni re-
verencia et humilitate. Sanctissime pater, discrecio sancta,
regimen et aquitas, quæ in vobis ostensa sunt, et in prælato
tam eccellente et sancto, totius matris ecclesiæ capite, re-
gnare debent, per quem eciam sancta ecclesiæ populusque Dei
velud sole illustrantur, nobis spem firmam conferunt, quod pe-
titiones justæ, ad honorem Dei sanctæque ecclesiæ sanctitati
vestræ monstratæ, graciosè à vobis ⁶erant auscultatæ; ⁷ini-
quitates omnes et errores, cum fructuosa expeditione et re-
medio, gracia sancti spiritus, qui ad statum tam excellen-
tem vos eligere dignatus est et acceptare, abjecti protinus et
expulsi. Quocirca, pater sanctissime, nos omnes et singuli,

¹ Concordale W. ² Nauet. W. De Nantes cl. Barne-
sius. ³ 1343. al. & forsitan rectius. Videfis cl. Barnesii vit.
Edv. III. p. 284. ⁴ Hæc litteras Gallice habes apud Rob.
Avesburiensem, p. 110. ⁵ Sic à prima manu, sed in duces com-
mutavit manus alia. Duces etiam legitur in Tr. sed cum linea
subter ducta. ⁶ L. cum Tr. erunt. ⁷ Et iniquitates al.

A. D. 1343. cum plena deliberacione et assensu communi, sanctitati vestre humiliter notificamus, quod illustres reges Anglia, et progenitores nostri et antecessores, simul et nos (secundum gratiam sancti spiritus illis et nobis collatam) devote ordinarunt, fundarunt et dotarunt, ordinavimus, fundavimus et dotavimus infra regnum Anglia Ecclesias cathedrales, collegiatas, abbatias et prioratus, aliasque domos religiosas, prelatos et rectores dictis locis assignantes. Terræ quoque, possessiones, patrimonia, libertates, advocaciones, patronatus, dignitates, prebendæ, officia, ecclesiæ, aliaque diversa beneficia, ad finem illum et intencionem illis assignata sunt locis, quod cura et regimen dictorum beneficiorum talibus forent collata, per quos servicium divinum fidesque Christiana essent honorata, ampliata et decorata, hospitalitates et elemosina factæ, ædificia honeste conservata, preces devote pro fundatoribus fusæ, parochiani pauperes confortati et adjuti, et ab illis, qui curam habent, in ydiomate proprio in confessionibus et aliis plene instructi et informati. Et quia, sanctissime pater, errorum noticiam et personarum defectus partibus tam remotis, nisi informati plenius fueritis et instructi, commode habere non potestis; nos, plenam et certam noticiam errorum, et defectuum condicionumque personarum, experimento¹ perspicati possidentes, sanctitati vestræ significamus, quod, propter diversas reservaciones, provisiones et collaciones, per prædecessores vestros summos pontifices, vestroque tempore per vos, pater sanctissime, largius solito factas, tam diversis personis nacionum diversarum, aliquibusque inimicis nostris, noticiam lingue Anglicanæ non habentibus, quam insufficientibus et minus ydoneis, pericula et calamitates animæ consequuntur, servicium divinum annihilatur, elemosina subtrahuntur, hospitalitates pereunt, ecclesiæ et ædificia ruinam

¹ Prospicati Tr. F. perspicaci,

A. D.
1343.

minantur, caritas restringitur, cura et regimen animarum evanescit, devotio populi minoratur, honesta regni persona et sufficientes, promotione congrua carentes, scholas relinquunt, thesauri regni, contra fundatorum intencionem, asportati sunt. Quos quidem errores et defectus ac scandala, pater sanctissime, pati non ¹ possimus, nec eciam debemus: et ideo humiliter sanctitatem vestram requirimus, quatinus, prædictis diligenter consideratis, placeat excellenciæ vestræ, tales reservaciones, provisiones et collaciones ex integro revocare, et, quod amplius non fiant, ordinare, pro malisque, quæ ex causis præmissis emergere poterunt, in futurum remedium apponere opportunum: et quod beneficia, adificia et libertates, cum pertinentiis, ad honorem Dei per personas dicti regni Angliæ regi possint et defendi et amodo gubernari. Insuper sanctitati vestræ placeat, intencionem vestram super petitione nostra sine morosa dilacione nobis per litteras vestras sanctas significare, intelligentes pro certo, quod negligere non incendimus, quin labores nostros et operam in causis supradictis pro remedio opportuno et correccione debita faciendis celeriter apponamus. In quorum testimonium litteris istis patentibus sigilla nostra apposuimus. Dat. in pleno Parlamento apud Westmonasterium 18 die Maii, anno gratiæ 1343.

Qualiter rex Angliæ scripsit papæ pro eodem negotio.

SANCTISSIMO in Christo ² patri, domino Clementi, divina providencia, sacrosanctæ ³ Romanæ Ecclesiæ summo pontifici, Edwardus, ⁴ eadem gratia, ⁵ rex Angliæ et Franciæ, et dominus Hybernæ, devota pedum oscula ⁶ bono-

¹ L. possumus, cum Tr. ² Patri ac domino, domino Clementi, Tho. Wals. p. 250. ³ Romanæ ac universalis ecclesiæ W. ⁴ Eiusdem W. ⁵ Rex Franciæ & Angliæ, & W. ⁶ Beatorum W.

A. D. 1343. *rum. Pensata sedis apostolicæ clemencia, quæ de fomento devocionis Christi fidelium, et animarum salute, solet esse summe sollicita, non quærens quæ sunt sua, sed quæ sunt potius Ihesu Christi, tenet probabiliter nostra fiducia, quod vestra maturitas in specula celsitudinis apostolicæ, præ claritate meritorum et scienciæ, divinitus jam erecta, ea, quæ decus ecclesiæ et devocionem plebis attenuant, ac animarum et rerum pericula comminantur, curabit misericorditer reformare. In publicam autem non ambigimus noticiam¹ pervenisse, qualiter, ab exordio nascentis ecclesiæ in regno nostro Angliæ, progenitorum nostrorum regum Angliæ, et procerum ac fidelium² digni regni, digne recolendi prioritas propter divini cultus augmentum construxit ecclesias, et ipsas³ amplius dotavit possessionibus, ⁴ privilegiis communivit, ⁵ et⁶ ponens in eis ministros ydoneos, qui fidem catholicam in subiectis sibi linguis, et populis⁶ fideliter propagarunt, per quorum curam et sollicitudinem vinea Domini Sabaoth in cultu et fructu ibidem mirifice sæcundavit; sed quod dolendum est, ipsius vineæ propagines degenerantur in labruscas, et exterminant⁷ illam apri de silva, singularesque feræ depascunt eam, ⁸ dum impositiones et provisiones sedis apostolicæ, quæ solito gravius invalescunt, ipsius peculium, contra piam voluntatem et ordinationem donatorum, manus occupant indignorum, et præsertim exterorum, et ejus dignitates et beneficia pingua personis conferuntur⁹ indignis ac¹⁰ alienigenis, plerumque nobis suspectis, qui non resident in dictis beneficiis, et vultus commissorum eis pecorum non agnoscunt, linguam non intelligunt, sed, animarum cura neglecta, velud mercennarii solummodo temporalia lucra quærunt, et sic diminuitur*

¹ Provenisse, *W.* ² *L. cum W.* dicti regni, digne recolenda. *At in Tr.* recolende non recolendi. ³ Amplis *W.* ⁴ Et privilegiis *W.* ⁵ Deest *W.* ⁶ Fœliciter peregerunt, per *W.* ⁷ Eam *W.* ⁸ Dum per imp. *W.* ⁹ Desunt *W.*

A. D.
1343.

Christi cultus, animarum cura negligitur, subtrahitur hospitalitas, ecclesiarum jura depereunt, ruunt adificia clericorum, attenuatur devotio populi, clerici dicti regni, viri magna litteraturæ et conversationis honestæ, qui curam et regimen ¹ possent salubriter peragere, et forent pro nostris et publicis consiliis oportuni, studium deserunt, propter promotionis congruæ spem ablatam, quæ divinæ scimus non esse placita voluntati. Quinimmo grave nostrum et fidelium nostrorum versatur in præjudicium et ² inestimabile periculum, nisi super hoc cicius et consultius caveamus. Nam jus patronatus, quod nos et fideles nostri in talibus optinemus beneficiis, enervatur, curia nostra, in qua duntaxat causæ super jure patronatus dictorum beneficiorum tractari debent, deluditur, et sic jura coronæ nostræ tam probrose quam dampnose depereunt, et regni thesaurus ad extraneos, ne dicamus nostros malivolos, asportatur, subtili forsitan conjectura, ³ et regni depresso sacerdotio, ⁴ et arrarii exhausto thesauro, redditur regnum debile in adversis, quæ singula, et alia, quæ ex præmissis secuntur, incommoda, ⁵ fuerunt coram nobis in parlamento nostro generali ⁶ per communitatem dicti regni palam exposita, unanimi et ferventi petitione subjuncta, ut prædictis dispendiis, quæ ⁷ prædictæ communitati videntur intollerabilia, celeriter occurramus. Nos autem Anglicanæ depressionem ecclesiæ, et exheredacionem ⁸ coronæ regiæ, ac mala prædicta, quæ dissimulata diucius adicerent verisimiliter graviora, patulo cernentes intuitu, ad vos, ⁹ successorem apostolorum principis, qui ad pascendum, non ad tondendum, oves dominicas, ac ad ¹⁰ confirmandos, non ad deprimendos, fratres suos man-

¹ Possent sibi salubriter *W.* ² Inestimabile *W.* ³ Ut *W.*
⁴ Et ejus exhausto t. reddatur regnum debilius *W.* ⁵ Fuerunt nuper coram *W.* ⁶ Pro communitate *W.* ⁷ Dictæ *W.* ⁸ Coronæ nostræ, ac *W.* ⁹ Successores *W.* ¹⁰ Confirmandum, & non ad deprimendum *W.*

A. D. datum à Christo suscepit, ista deferimus, votivis affectibus
 1343. supplicantes, quatinus, præmissis debite ¹ ponderatis, ac con-
 siderato, quod de jure creandi sunt de vico populi magistra-
 tus, et, juxta dictum propheta, dandi sunt ² de sedentis loco
 populi munitores, quod per bonos apostolos legitur esse factum,
 dum gentibus viros linguarum suarum habentes noticiam
³ transmiserunt; pensata eciam devocionis plenitudine, qua
 domus nostra regia, et clerus et populus dicti regni perslite-
 runt actenus in obedienciam dictæ sedis, propter quod non ha-
 beret paternus affectus eis onera et gravamina cumulare, ⁴ ve-
 litis", ut pater filiis thesaurizans, ⁵ alleviare dictarum im-
 posicionum, et provisionum, ac onerum, ⁶ jam per sedem apo-
 stolicam invalescencium, gravitatem, permittentes ulterius,
 ut patroni patronatus sui solacium non amittant, ecclesiæque
 cathedrales et aliæ dicti regni liberas electiones et earum ef-
 fectum habeant, quas quidem ecclesias dicti progenitores no-
 stri dudum ⁷ in" singulis vacationibus earundem personis ydo-
 neis jure suo regio libere conferebant, et postmodum, ad ro-
 gatum et instanciam dictæ sedis, sub certis modis et condicio-
 nibus concesserunt, quod electiones fierent in dictis ecclesiis
 per capitula eorundem, ⁸ quæ suas dictis capitulis electiones
 adimit supradictas, et nobis jus et prerogativam, quæ, juxta
 formam dictæ concessionis, nobis competunt in hac parte, pro-
 pter quod, juxta legem dicti regni nostri, ex quo lex in con-
 cessione posita non ⁹ servatur, concessio ¹⁰ resolvitur, et res
 statum revertitur in primævum super præmissis. Itaque di-

1 Ponderatis ac consideratis, *W.* 2 De eodem loco po-
 puli vinitores, quod per beatos Apostolos *W.* 3 Trans-
 fumpserunt, *W.* 4 *Deest W.* 5 Allevians *W.* 6 Tam *W.*
 7 *Deest W.* 8 Quæ concessio fuit per sedem apostolicam
 ex certa scientia confirmata. Sed contra formam conces-
 sionis & confirmationis prædictarum, dicta sedes per re-
 servationes & provisiones suas dictis capitulis *W.* 9 Ob-
 servatur, *W.* 10 Revolvitur, et rei status *W.*

gnetur, quasumus, vestra benignitas, ad honorem Dei et salutem animarum, necnon ad ¹ tollenda scandala, præjudicia prælibata, festinum et salubre temperamentum apponere, ut nos et ² nostri, personam vestram sanctissimam et sanctam Romanam Ecclesiam revereri cupimus ut debemus, cessantibus dictis malis intollerabilibus, in paternæ vestræ dilectionis dulcedine quiescamus, revirescat ³ vestra devotio per ostensam nobis piæ moderacionis vestræ clemenciam recreata. Conserve vos altissimus ad regimen ecclesiæ suæ sanctæ per tempora prospera et longava. Dat. apud Westmonasterium 26 die Septembris anno regni nostri Franciæ 4. regni vero nostri Angliæ 17.

A. D.
1343.

Commissio nunciorum ad curiam Romanam transmissorum, et qualiter rex scripsit delegatis ac notariis graciæ domini papæ, et Vic. suis.

UNIVERSIS, presentes litteras inspecturis, Edwardus &c. Salutem. Noveritis, quod cum, ob reverentiam sanctissimi in Christo patris domini Clementis, divina providencia, papæ 6. et sedis apostolica legatorum, et ad laboriosam instantiam reverendorum patrum ⁴ P. Penestrini et A. Tusculani episcoporum, ad nos nuper, dum eramus in Britannia, pro reformatione pacis inter nos et consanguineum nostrum Philippum de Valesio, per dictum summum pontificem specialiter transmissorum, quedam treuga inter nos et dictum Philippum sub certa forma inita sit et formata, et etiam, inter alia, concordatum, quod, circa festum sancti Johannis Baptiste proximo futurum, mittantur ex utraque par-

¹ Tollendum scandala & præj. W. ² Nostri, qui personam W. rectius. ³ Vestraque devotio W. ⁴ Sive Petri Palestrinæ et Annibaldi Tusculani &c. Vide Barnesii Vit. Edv. III. p. 313. Vide item infra ad p. 378.

A. D. 1343. *te ad curiam Romanam solennes nuncii, cum potestate sufficienti ad tractandum coram dicto domino summo pontifice, non ut papa, vel ut iudice, sed ut persona privata, et amico communi, de pace et finali concordia inter nos et dictum Philippum per Dei gratiam reformanda. Nos, volentes ea, quae in hac parte condita fuerant ac promissa, quatenus ad nos attinet, observare, ac de fidelitate et circumspeccione provida venerabilis in Christo patris &c. ac dilectorum et fidelium nostrorum &c. plenam fiduciam optinentes, ipsos 6. 5. 4. et 3. eorum nuncios et procuratores nostros facimus et constituimus speciales; dantes et concedentes eisdem 6. 5. 4. et tribus eorum plenam potestatem et mandatum speciale, ad tractandum coram dicto summo pontifice, non ut iudice, sed ut privata persona, et amico communi, non in forma nec in figura iudicii, sed extra iudicium amicabiliter cum procuratoribus partis adversae super jure, quod habemus, vel habere poterimus, in regno, et ad regnum et coronam, Francia, necnon super quibusdam dominiis, et dignitatibus, et honoribus, terris, possessionibus et juribus, ad nos quocunque jure vel colore et titulo pertinentibus, de quibus inter nos et dictum Philippum diffencionis vel controversiae materia est suborta, vel poterit suboriri. Ac etiam insuper universis et singulis questionibus, querelis, controversiis, arrestis, demandis et debatis, accionibus realibus, personalibus atque mixtis, ac litibus et processibus super hiis dependentibus, quae mutuo competunt vel competere poterunt, necnon super omnimodis dampnis et injuriis, hinc inde tam in terra quam in mari datis et illatis, et expensis interesse, quae exigere poterunt hinc inde, et generaliter super omnibus diffencionibus et guerrarum commocionibus, inter nos et ipsum exortis, et tam super praedicto regno et jure, nobis ad dictum regnum et coronam Francia competentibus, quam praedictis aliis universis et singulis concordandis, pacificandis, componendis, et ¹ pacem*

perpetuam et finalem concordiam ineundis. Eaque sic contracta, concordata, pacta, composita, transacta fuerint quacunque securitate firmandis, ac securitatem, quæ à nobis fieri debeat in hac parte, stipulandi et recipiendi, et omnia alia et singula faciendi et exercendi, quæ in præmissis necessaria vel oportuna fuerint, eciam si mandatum exigant speciale. Promittentes, pro nobis et heredibus nostris, nos ratum et gratum ¹ habituri quicquid per dictos nostros procuratores et nuncios 6. 5. 4. tres eorum, actum vel gestum fuerit in præmissis et quolibet præmissorum. In cujus rei &c. Dat. &c. anno regni nostri Angliæ 17°. reg. vero n. Francia 4°. Scripsit autem Rex Angliæ delegatis ac notariis graciæ domini papæ, et vicecomitibus suis, sub hac forma: Edwardus &c. delegatis, subdelegatis, executoribus, subexecutoribus graciæ, personis alienigenis de beneficiis ecclesiasticis regni nostri Angliæ, vacantibus vel vacaturis, per sedem apostolicam concessarum, ac ipsis alienigenis, et procuratoribus, ac nunciis, et eorum substitutis, ac notariis publicis, et omnibus fidelibus suis salutem. Quia provisiones, per sedem apostolicam ² excessimus solito personis alienigenis, de beneficiis ecclesiasticis regni nostri Angliæ hiis diebus, ne dum in depauperationem dicti regni, et diminutionem divini cultus ibidem, sed in nostri et juris coronæ nostræ regiæ intollerabile præjudicium, et exheredacionis nostræ et subditorum nostrorum periculum manifestum, ac diminutionem et enervacionem juris patronatus et advocacionis, ad nos et fideles nostros in hac parte spectantium, cedere dinoscuntur, (ex quibus, nisi Deus avertat, gravia timeri possunt discrimina provenire) Nos, ad instantissimam requisicionem communitatis dicti regni nostri, in parlamento nostro, apud Westmonasterium in quindena Pasce ultimo præterita convo-

A. D.
1343.

¹ F. habituros. ² F. concedi solitæ.

A. D.
1343.

cato, nobis factam, de consilio et assensu comitum, baronum, justiciariorum, et aliorum fidelium nostrorum, ibidem tunc existentium, volentes tantis periculis occurrere, et conatus eorum, qui advocaciones et jura corona nostra regia nituntur præripere, pro viribus, ut constat, refrenare, vobis, super omni, quod nobis foris-facere poteritis, prohibemus, ne vos delegati, subdelegati, executores, subexecutores, hujusmodi gracias per vos vel alios exequamini, nec vos alienigena, procuratores, et substituti, et nuncii, ipsas gracias prosequamini, ne vos notarii super ipsis graciis, vel aliquibus factis, ipsas provisiones seu processum eorum concernentibus, instrumenta publica vel prothocolla faciatis, nec vos aliquando fideles nostri dictis alienigenis, vel eorum procuratoribus, nunciis, aut eorum substitutis, delegatis, subdelegatis, executoribus, subexecutoribus, notariis, in hac parte pareatis, vel aliquatenus intendatis. Nec vos vel vestrum aliquis quicquam in hac parte faciatis, vel attemptetis per vos vel alios publice vel occulte, quod in præjudicium dignitatis et juris nostri regii, ac enervacionem et diminucionem juris, patronatus et advocacionis, nobis et fidelibus nostris competencium, possit aliququaliter redundare. Teste &c. anno ut supra. Scripsit quoque Rex Vic. sub hiis verbis: Rex Vic. &c. Præcipimus tibi, firmiter injungentes, quod in singulis locis infra ballivam tuam, ubi expedire videris, publice proclamari, et ex parte nostra firmiter inhiberi, facias, ne quis, cujuscunque status seu condicionis fuerit, sub gravi forisfactura nostra, infra regnum nostrum Angliæ deferat litteras, bullas, processus seu instrumenta aliqua, nobis, seu populo nostro, præjudicialia, seu quicquam aliud, quod in lesionem corona et dignitatis nostre, seu dicti populi nostri præjudicium, cedere valeat, archiepiscopis, episcopis &c. in regno nostro Anglia

¹liberandis. Et quod nullus ea aliquo modo, sine mandato nostro speciali, sub forisfactura prædicta, recipere præsumat, et omnes, quos, contra proclamacionem et inhibicionem prædictas, bullas, processus seu instrumenta aliqua, nobis seu populo nostro præjudicialia, seu quicquam aliud, quod in nostri seu populi nostri præjudicium cedere valeat, deferentes inveniatis, ea ab ipsis capias, et corpora hujusmodi deferencium capi et arestari, et in personis nostris salvo custodiri, facias, donec aliud inde praeceperimus &c. Teste &c.

A. D.
1343.

Qualiter papa scripsit regi, quia nuncios ad curiam non misit.

CLEMENS episcopus &c. karissimo in Christo filio Edwardo, regi Angliæ &c. Serenitatis tuæ regia litteras, nobis per dilectos filios Michaëlem de Northburgh canonicum Lichfeldensem, et nobilem virum Nigellum de Loring militem, nuncios regios, præsentatas, (per quas, inter cetera, te, fili karissime, excusabas, quia dilectos filios nobiles viros Henricum de Lancastria comitem Derby, et Bartholomeum de Burghass, prout aliàs ordinatum extiterat, ad nostram præsentiam non mittebas) benignitate recepimus consueta, et intellectis plenius, quæ continebantur in eis et illis, nichilominus ²que prædicti nuncii, præsentibus venerabilibus fratre nostro Wilhelmo episcopo Norwycensi, et dilecto filio magistro Johanne de Oford decano ecclesiæ Lincolnienfis, nobis super causis, quæ ad desistendum à missione nunciorum ipsorum movebant, ex parte tuæ celsitudinis exponere curaverunt, satis de hujus tui mutacione propositi fuimus admirati, considerantes, causas ipsas, per prædictos nuncios ex-

A. D.
1344.

¹ F. liberanda. ² q̄ MS. quod que sane valet. alioqui quia fortean malit nonnemo.

A. D. 1344. *positas, non sic existere, si in libra recti deducantur iudicii, efficaces, quod, attentis hiis, quæ (ut regalis novit excellencia) tractata fuerant, à priori laudabili proposito te retrahere debuissent. Profecto, fili dilectissime, quanto nobis, qui regis pacifici vices ¹in fratris licet immeriti gerimus, inter cunctos fideles omni tempore debet existere pax acceptata, tanto econtrario discordia inter illos, præsertim ex quorum discidio animarum pericula, strages et excidia, ac bonorum dispendia innumerabilia, necessario proveniunt, est proculdubio displicibilis et exosa, maxime temporibus istis, quibus contra Turcos, in transmarinis partibus constitutos persecutores et blasphemos Christiani nominis, qui fideles illarum partium, sine sexus et ætatis delectu, crudeliter, in nostri creatoris contumeliam, et totius Christianitatis obprobrium, opprimunt, et eorum scientes sanguinem, in ipsos inhumaniter ferali rabie debacantur, et quam plures, zelo fidei et pia devocionis affectu accensi, se ad repellendam dictorum infidelium proterviam, et confortandam ac corroborandam fidelium impotenciam, viriliter et utiliter accingebant, qui, occasione guerra, si eam inter te et karissimum in Christo filium nostrum Philippum, regem Franciæ illustrem, moveri (quod absit) contigerit, non sine magno Christianitatis dispendio, et animarum periculo, verisimiliter extimatur, à tam utili, et Deo grato, proposito retrahantur. Ideoque diligentius attendentes, quod ex parte mutua, præter alia varia commoda, Christi negotium promoveri posset felicius, et ex guerra prædicta periculosius impediri, Nos, vias omnes, per quas ad pacem quomodolibet pervenire poterat, perquirentes, post labores diversos, quos voluntarie, multis aliis negociis arduis prætermisissis, ut pax inter te, fili karissime, et prædictum regem Franciæ posset haberi, duximus subeundos, adhuc nos*

I F. in fratrem licet immeritum.

offerebamus, paratos, si præfati comes et Bartholomæus de A. D.
intencione tua, sicut scripseramus et conditum fuerat, in- 1344.
structi venissent, non parcentes laboribus et sumptibus, nec
calores vel frigora, seu passionibus alias temporis, formidan-
tes, amore tam fructuosæ pacis, tam Deo placabilis, et ne
dum utilis, sed ¹ necessitate, prædicto negotio transmarino to-
tis viribus fideliter et sedule laborare. Quo circa magnifi-
cenciam regiam plenius deprecamur affectibus, et rogamus
attente, quatinus, hiis, et contentis in aliis nostris litteris,
dicti negotii transmarini statum plenius describentibus, intel-
lectu pio et benigno collectis, et intra claustra tui pecto-
ris diligentius recensitis, non ad guerram, ad quam te pa-
rare plures asserunt, quod credere non valemus, maxime pro-
pter treugas dudum initas, juramento, prout celsitudo regia
non ignorat, firmatas, adhuc usque ad festum beati Michaë-
lis proximo futurum, et abinde inantea per annum unum,
continue duraturas, sed potius ad pacem, mundo desiderabi-
lem, effectualiter te disponas, treugas ipsas, quas (prout ha-
bet relatus quorundam displicibilis) aliqui de parte tua in-
fringere moliuntur, facias inviolabiliter (sicut decet hone-
statem regiam) observari; cum et præfatus rex Francia, cui
observacionem treugarum ipsarum, et quibusdam aliis tra-
ctatum prædictum tangentibus, per venerabilem fratrem no-
strum Guydonem episcopum Edwen^m serius scripseramus,
nobis rescripsit, se velle prædictas treugas servare, et, quan-
tum in eo erat, hucusque inviolabiliter observasse, et quod in-
ibi tu nuncios tuos ad nostram præsentiam destinares, ipse
suos mitteret, super hiis, quæ scripseramus eidem, plenius in-
formatos. Ceterum super illa dispensacione, quam, ne desi-
derata pacis obstaculum præbere valeat, et ex aliis certis et
racionabilibus causis, de præfenti non concedimus, nos habeat

---

1 L. cum Tr. necessariæ.

A. D. *regalis excellencia, quæsumus, excusatos. Dat. Avinion. 10.*
 1344. *kl. Aprilis, anno 3°.*

Anno Domini 1344. 15. die Novem. dominus papa fecit unum principem in consistorio publico, ubi maxima fuit populi pressura; et in creacione illius assumpsit pro themate, dicens, *faciam principem super gentem magnam*, et optime prædicavit et prosequabatur materiam, et, qualiter ad ipsum pertinuit, hujusmodi creacio optime tetigit. Et fuit ille, qui creatus fuit, unus ex ambassiatoribus regis Franciæ. vocabatur dominus Ludovicus de Hispania. et nominavit ipsum, *principem fortuna sive insularum fortunatarum*. Et illo die papa fecit magnam sollennitatem, et tenuit magnum festum. Et die sequenti princeps ille tenuit festum sollenne apud fratres prædicatores. Factum utique laude dignum fuisset, si pacificam possessionem contulisset. Sunt enim prædictæ insulæ 9. vel 10. et in illis insulis sunt homines, qui non sunt Christiani nec Saraceni, sed vivunt sicut bestię, et incedunt nudi, et blada ibi crescunt non seminata, et panem suum scindunt cum lapidibus, et cum talibus armis pugnant, quia non habent ferrum, neque cultellos, nec alia arma. Et ibi crescunt arbores, quæ habent in longitudine 115. pedes.

A. D. *Qualiter Rex Angliæ declaravit treugas per Philippum violatas, et ipsum ab observacione illarum fore immunem.*
 1345.

REX omnibus, ad quos præsentis litteræ pervenerint, Salutem. In publicam non ambigimus noticiam devenisse, qualiter, celebris memoria Karolo, Rege Franciæ, fratre serenissimæ dominæ Isabellæ, reginæ Angliæ, matris nostræ, viam universæ carnis ingresso, dicto regno ad nos, ut

A. D.
1345.

ad proximum heredem masculum dicti regis tunc in humanis ¹ agentis, incommutabiliter devoluto, dominus Philippus de Valeſio, filius avunculi dicti regis, et sic ipsum in gradu remociori consanguinitatis attingens, dictum regnum, dum eramus in annis ² minoribus constituti, sibi per potenciam contra Deum et justiciam usurpavit, et sic illud detinet occupatum, invadens ulterius, vastans, et occupans terras nostras in ducatu nostro Aquitannia, et contra nos Scotis rebellibus nostris se adjungens, et alias ³ ad nostri nostrorumque subversionem tam in terra quam in mari ⁴ laborans pro viribus et initens. Et ⁵ licet vero, pro vitandis dampnis inextimabilibus, quæ timentur ex ⁶ communicacione guerra inter nos et ipsum posse verisimiliter provenire, obtulerimus prefato Philippo plures amabiles vias pacis, non sine magno nostrorum jurium detrimento, ut sic contra blasphemos ⁷ Christiani nominis, in sancto passagio transmarino, possemus, sicut cupimus, intendere guerra Christi, ⁸ quæ negligitur, proth dolor! in ignominiam non modicam milicia Christiana; ⁹ ipse tamen, vulpina calliditate diu sub incerto nos protrahens, nichil nobis facere voluit in ¹⁰ effectum, sed semper pendentibus simulatis tractatibus cumulavit per amplius mala malis. Propter quod, donum Dei, qui nobiscum in devolucione dicti regni suam mirificavit gratiam, nolentes negligere, sed volentes, ut ¹¹ constat, circa recuperanda et defendenda jura nostra hereditaria, sub spe cælestis auxilii, et justiciæ nostræ fiducia, laborare, ex quo per oblatas vias pacificas ¹² proficere nequivimus, impellente necessitate, vim armatam induimus,

¹ Agentem, A. ² Junioribus A. ³ In nostri & nostrorum subv. A. ⁴ Atque sic etiam reponend. apud Avesburiensem, ubi laborats perjuriis legitur. ⁵ Licet nos, pro A. ⁶ Commocione A. ⁷ Deest W. ⁸ Qui A. ⁹ Ipse, cum vulpina A. ¹⁰ Effectu, A. ¹¹ Convenit, A. ¹² Perficere A.

A. D. ^{1345.} *venientes Britanniam pro reformandis ¹ illatis, et pro pul-
sands inferendis nobis, per eum injuriis, et juribus nostris
hereditariis obtinendis, volentes potius ad succursum nobis ad-
harencium sibi patenter occurrere, quam comminata nobis
pericula in laribus expectare. Et cum ibidem in expedicio-
ne guerra nostra ageremus, supervenerunt ² reverendi patres,
P. ³ Penestimus et A. Tusculanus episcopi, Cardinales, san-
ctissimi in Christo ⁴ patris domini Clementis papæ 6. et sedis
apostolica nuncii, de treugis cum præsato Philippo ad tempus,
infra quod coram dicto domino summo pontifice tractari posset
de pace finali, ineundis, ex parte ejusdem ⁵ domini" summi
pontificis nos rogantes, ⁶ adicientesque, quod præsatus ⁷ do-
minus" summus pontifex crederet invenire viam, per quam
pax posset comode reformari, ⁸ et" sub spe pacis bona, per
sanctam mediacionem suam faciendæ, specialiter ob ipsius do-
mini summi pontificis dictaque sedis reverenciam, ⁹ consensi-
mus dictis treugis, et propter hoc nuncios cum potestate suffi-
cienti ad præsenciam suam destinavimus, fueruntque treuga
sic initæ inter nos et dictum Philippum, ita quod servaren-
tur ubique infra potestatem parcium, et specialiter in ducatu
Britannia, inter nos et ipsum Philippum, et adharentes nobis
vel sibi, eciam si jus in dicto ducatu ¹⁰ se habere prætendant.
Et ¹¹ quod coadjutores et alligati parcium remanerent in tali
possessione rerum et bonorum, qua fuerant tempore treuga-
rum initarum, et sub aliis modis et condicionibus expressis
plenius in eisdem; ¹² et sic cum, spe pacis arridente, sub di-
ctarum treugarum fiducia, redeuntes in Angliam, dimissis*

---

¹ Illatis, propulsandis & inferendis *A.* ² Venerandi *A.*
³ Penestrinus *A.* *Vide supra ad p. 369.* ⁴ Patris nostri
Domini Papæ Clementis 6. *A.* ⁵ Absit *A.* ⁶ Adicientes,
quod *A.* ⁷ Deest *A.* ⁸ Omittit *A.* ⁹ Consentimus, *A.*
¹⁰ Prætenderant se habere. Et *A.* ¹¹ Quod omnes co-
adjutores *A.* ¹² Et cum sic, spe *A.*

A. D.
1345.

paucis ministris "nostris" in Britania pro regimine dictarum parcium et coadjutorum nostrorum ibidem, ordinassemus nuncios nostros ad dicti domini summi pontificis præsenciam, pro tractatu pacis, prout condictum fuerat, transmittendo, supervenerunt nobis nova certa, non leviter pungencia mentem nostram, de morte videlicet quorundam nobilium nobis adharencium, captorum in Britannia, et de speciali praecepto dicti Philippi Parisius ignominiosa morti, contra formam dictarum treugarum, tyrannice traditorum, necnon de strage et depopulatione magna fidelium² et bonorum nostrorum in Britania, Vasconia et alibi, ac tractatibus subdolis et occultis cum alligatis et subditis nostris habitis, quos sic à nobis auferre et sibi attrahere nitebatur, ac aliis de facili non numerandis injuriis et³ flagitiis, contra dictas treugas, per partem præsati Philippi tam in terra quam in mari factis et attemptatis, per quas dicta treuga noscuntur per partem dicti Philippi notorie dissoluta; et licet, treugis per culpam dicti Philippi sic dissolutis, potuissimus, sicut adhuc de jure possumus, guerram contra eum statim licite resumpsisse, ad vitanda tamen guerrarum discrimina, volentes primitus experiri si possemus reformationem attemptatorum hujusmodi⁴ amabiliter optinere, misimus diversis vicibus⁵ diversos⁶ nuncios nostros ad ipsius domini summi pontificis præsenciam, tam ad tractandum de pace prædicta, quam ad petendum reformationem attemptatorum prædictorum, statutos terminos ad sic tractandum pluries prorogando, reservata nobis semper libertate resumendi guerram, per culpam⁶ præsati Philippi nobis, ut prædicitur, acquisita. Et quia jam⁷ elapsi sunt statuti termini ad tractandum, et adhuc nulla via pacis rationabilis nobis, seu dictis nunciis nostris, est aperta, nec idem

¹ Deest A. ² Et locorum nostrorum A. ³ Fallaciis, A. ⁴ Amicabiliter A. ⁵ Deest A. ⁶ Dicti A. ⁷ Lapsi A.

A. D. 1345. Philippus attemptata prædicta in aliquo reformare curavit, licet per litteras ¹ dicti summi pontificis, super hoc sibi missas, rogatus fuisset et monitus, sicut idem dominus summus pontifex per litteras suas nobis scripsit, sed semper multiplicantur contra nos tyrannide conspiraciones et ² alliganciæ, in subversionem ³ nostrum, per præfatum Philippum, contra formam dictarum treugarum, subdole machinata, ut taceamus de excessibus per ⁴ nuncium dicti summi pontificis, pridem ⁵ pro conservacione treugarum prædictarum missum in Britaniam, perpetratis, qui, quod sedasse debuit, dissidium propencius excitavit, non conservatorem treugarum, sed partem contra nos et nostros potius se ostendens: super quo idem dominus summus pontifex, salva pace sua, remedium non adhibuit, licet super hoc fuisset, ut decuit, requisitus: penes Deum et ⁶ homines excusari debemus, si ⁷ illatas nobis et injurias, cum aliud non reperimus remedium, propulsemus, præsertim ⁸ cum certam justissimam et mundo notissimam habeamus. Et ideo reputantes, sicut sunt, treugas prædictas, ex causis prædictis, quas scimus, et, pro loco et tempore, probare volumus, esse veras, et præfatum Philippum, ⁹ adhærentes sibi, maxime in dicto ducatu Britania ¹⁰ prætendens se jus habere, fore ¹¹ dissolutas, nosque ab ¹² earum" observacione liberos et exutos, præfatum Philippum, ut violatorem dictarum treugarum, ac inimicum et persecutorem nostrum capitalem, et regni nostri Francia occupatorem injustum, et aliorum jurium nostrorum temerarium invasorem, sicut impellit necessitas, diffidamus, protestantes, nos nolle quicquam in offensam, quod absit, ¹³ ipsius

---

1 Dicti Domini summi A. 2 Allegaciones, A. 3 Nostram, A. 4 Nuncium hujusmodi Domini Summi A. 5 De A. 6 Hominem A. 7 Illatas nobis vim & injuriam, A. 8 Cum causam justissimam A. 9 Et adhærentes A. 10 Prætendentes A. 11 Dissolutos, A. 12 Deest in A. 13 In ipsius A.

domini summi pontificis, vel sedis apostolicæ, quos revereri cupimus in omnibus ¹in omnibus", ut debemus, nec in aliqujus injuriam attemptare, sed solum cum ordinato modamine jura nostra prosequi, et defendere nos et nostra; est tamen semper intencionis nostræ, pacem rationabilem ²amicabiliter admittere, cum eam habere poterimus bono modo. Hæc autem, quæ, propter defectum remedii, facimus et inviti, dicto domino summo pontifici præfatique Cardinalibus, per quorum mediacionem dictis treugis ³consensimus, significare duximus, per eos, ut personas medias, parti alteri ulterius intimanda. Et ne fama volatilis, fictis et detractoriis conductæ relatis, ⁴vobis in hac parte aliud de nobis sentire faciat, ⁵vel amicorum corda perturbet, puram et ⁶justam facti veritatem vobis duximus explicandam, universitati vestræ nostram recommendantes innocenciam et justiciæ ⁷veritatem. Dat. apud Westmonasterium 14. die Junii, anno regni nostri Angliæ 19. regni vero ⁸nostri" Franciæ sexto.

A. D.
1345.

Qualiter rex Franciæ scripsit David Regi Scociæ.

A. D.
1346.

HOC anno rex Angliæ Edwardus, congregato magno exercitu, transito prospere mari, apud Hogges in Normannia applicuit, ante cujus adventum rex Franciæ Philippus direxit litteras suas Scotorum regi David, in Gallico ut subsequitur continentes. Karissime ac dilectissime consanguinee, litteras vestras amicabiles cum immenso incolumis status vestri gaudio, quem nobis significastis, recepimus, et vobis scire facimus, quod nos, regina, liberique nostri, cum præsentis de curia nostra emanarunt litteræ, sospitate (laudetur Deus) gaudebamus et sa-

¹ Dele. Et quidem desunt in A. ² Amicabiliter A.
³ Consentimus, A. ⁴ Vos A. ⁵ Vel aliquorum corda A.
⁶ Nudam A. ⁷ Comunitatem A. ⁸ Deest in A.

A. D. 1346. *lute. Et hoc in veritate intelleximus, quod rex Anglia ad gravandum nos et nostros in regno nostro festinum adventum maturare intendit, nobisque videtur, amantissime ac dilectissime, quod cum illis, qui ad partes nostras venire præsument, conquirendi patriam suam, vel dampnum, quod nunquam recuperare poterit, inferendi, emolumentum consequi poteritis non exile. Idcirco, præcarissime Rex, forciori modo, quo valetis, parare vos satagite. Aliàs enim tempus tale contra dictum regem Anglia, inimicum nostrum, arri- dere non videmus, qui, sicut nostis, in tantum inhonerare, dampnificare vos nititur et gravare. Quæ revera oblivioni tradere non debetis, et certos vos esse volumus, ¹ est vero", quod ad partes nostras, sicut per suum apparatus appareret bellicum, applicuerit, vel non tantam in Angliam cum armatorum copia ² transmittemus classem, qua, Dei nostrique mediante suffragio, ipsum subicere meditamur. Vos itaque requirimus, et, in quantum sufficimus, exoramus in fide et dilectione, tam per consanguinitatem, quam per alligancias inter nos et vos habitas, nobis debitis, et aliter, quatinus in præsentis articulo omnem diligenciam vestram et curam apponere nullatenus omittatis. Vice namque præsentis, divino favente auxilio, nos et vos ad nostrum propositum devenimus et intencionem, sicut pro vobis faceremus. Papa scripsimus ad finem, quod decimas petitas possidere valeatis. Insuper et pro comite marchia, prout fuimus requisiti, eidem cum affectione scribere curavimus non exili. Dat. apud hospitale de Mesy 20. die Junii. Nostro karissimo ac dilectissimo consanguineo regi Scocia. Idem vero Philippus, postquam rex Angliæ apud portum de Hogges terram arripuit, prædicto David sine mora litteram in Gallico direxit sub hac forma: Karissime ac dilectissime con-*

¹ F. *delend.* Sed in Tr. verum est pro est vero. ² F. transmitteremus.

A. D.
1346.

sanguinee, verum est, quod rex Anglia ad partes regni nostri versus Constanciensem jam applicuit, et juxta navigium suum moram trahit, remansitque patria Anglia vacua praesidio et immunita. Nam major pars exercitus sui cum ipso est, altera pars in Vasconia, et altera in partibus Flandria et Britannia divisa est. Idcirco enim in Anglia forcium copia et armatorum esse non potest, cunctisque videtur, quod in tota patria Anglia si diligenciam vestram et curam apponere vultis, maximum sibi dampnum inferre potestis. Quocirca non nulli in immensum admirari non desinunt, quod aliter sibi dampnum nondum intulistis, nec inseritis. nam magis emolumentum, quam in praesenti possidetis, nunquam habere potestis. Exoramus itaque vos et requirimus, super dilectione et alligancia habitis inter nos, quatinus, meliori modo et foriori quo valetis, ipsi ac toti patriae suae Angliae dampnum inferendi, cum tempus jam arrideat et punctum, vos ordinare curetis, et amorem promissionesque, quos penes nos habetis de corde et opere nobis, ostendatis. Et scire vos facimus, quod, si in Angliam suam maturaret regressum, confestim et sine dilacione aliqua classem nostram, cum armatorum copia (quia parata est, completa et munita) si regrederetur in Angliam per mare, ¹ transmitteremus. Idcirco enim negociandi festinate et dampnificandi dictum regem, nostrum inimicum et vestrum, quia si negotium bene manucapere vultis, destruetis et conquiretis maximam partem patriae suae. Et scire nos faciatis de novis parciis vestrarum, et de statu vestro, quem prosperum faciat dominus noster. Spiritus sanctus vos custodire dignetur. Dat. apud sanctum Dionisium in Francia 22. die Julii. Nostro karissimo ac dilectissimo consanguineo regi Scotiae.

---

1 F. transmitteremus.

Qua-

A. D.

1346.

Qualiter rex Angliæ et Franciæ ante bellum de Cressi mutuo litteras trans miserunt.

REX enim Franciæ Philippus Anglorum regi Edwardo ante conflictum de Cressi per 12. dies in Gallico transmisit litteram, ut subsequitur continet. Philippus, Dei gracia, rex Franciæ, vobis Edwardo, regi Angliæ, veritatis cognitionem. Viis omnibus et modis, quibus potuistis, sine causa rationabili nobis guerram commovistis, veniendo et faciendo contra fidem et fidelitatem ac ligianciam, quibus nobis, sicut homo noster ligius, astricti estis. Et de novo, in proposito vestro irrationabili perseverantes, regnum nostrum Franciæ cum exercitu vestro intrastis, concremastis, devastastis et depradati estis patriam et populum nostrum et subditos nostros, et, si nullus resisteret, pejora, pro posse vestro, et mala malis indies nitimini cumulare. Quocirca nos, considerantes gravamina injusta et depradaciones, quæ populo nostro et subditis nostris inferre non timuistis, et pro jure nostro et honore illibate conservandis, molestias populi nostri grave non modicum sustinemus, non in superbia et elacione, præsumptione, nec in fiducia potestatis gentis nostræ, sed et confidencia Dei et justiciæ, quas habemus, et quod guerra ista finem forciatur brevior, vobis scire facimus, quod, si vos, qui in elacione et præsumptione terram nostram intrastis, ausi fueritis et expectare vultis inter sanctum Germanum de pratis extra Parisius et vallem Girardi, vel inter Francam villam et Pontasium, proximo die Jovis, Sabbati, die dominica, vel die Martis proximo sequente, vel quo die assignato acceptare decreveritis, pugnandi contra nos et exercitum nostrum, una cum subditis nostris et amicis fortunam, quam nobis omnipotens donare dignetur, amplexabimur. Idcirco enim vos, qui terram vultis conquirere, si bel-

lum

A. D.
1346.

lum affectatis sicut asseritis, oblacionem istam refutare non debetis. Et quod omnibus palam fiat, quod per nos mora prolixior fieri non contingat, locum communem, ubi tales exercitus Francia et Anglia forma congrua et decente congressum habere poterunt, vobis capere offerimus et liberare. Et quod interim vos et gens vestra dampna, combustiones et depraedaciones, quales facitis, non committatis. Et sine dilacione per litteras vestras super hiis voluntatem vestram nobis certificare curetis. Si enim per vos, qui multum (ut asseritur) bellum affectatis, oblacio prefata neglecta non fuerit, sed acceptata modo prescripto conflictum possidendi, deficere non potestis. In quorum testimonio sigillo nostro magno litteras istas fecimus sigillari. Dat. apud sanctum Dionisium in Francia 14. die Augusti, anno gracia 1346.

Responsio Regis Edwardi.

PHILIPPE de Valesio, litteras vestras intelleximus, per quas nobis significastis, quod inter sanctum Germanum de Pratis extra Parisius, vel inter Francam villam et Pontasum, die Jovis, sabbati, vel die dominica, vel Martis proximo sequentibus, contra nos et exercitum nostrum bellum committere vultis, et quod nos et gens nostra dampna, combustiones et depraedaciones interim non committamus. Super quibus vos scire facimus, quod in fiducia Dei, et juris nostri clarissimi, quod in corona Francia habere dinoscimur, quam in exheredacione nostra, contra Deum et justiciam, injuste occupare non formidatis, non in superbia et elacione, nec in presumptione, regnum nostrum Francia intravimus, ad terminandum guerram et nostrum bellum, versus te dirigentes iter nostrum; sed quia vos, qui bellum quasi ad placitum habere valuistis, pontes inter nos et vos sponte prosterni facitis, ne vobis appropinquare, nec aquam Secana, quous-

A. D. 1346. que Pussiacum veniremus, pertransire possemus. Ibi enim pontem, per vestros prostratum, reparari fecimus, et 3. diebus, vos et exercitum vestrum per vos congregatum, ibidem prastolantes. Secundum enim voluntatem vestram ex una parte aqua vel altera in eodem loco nobis obviasse potuistis; sed hoc quidem facere, sicut evidenter apparet, sic vos à nobis subtrahentes, votivum affectum non habetis. Quocirca, deliberato proposito, ex quo conflictum in immensum desideratum consequi non valemus, per regnum nostrum antedictum transeuntes ad confortandum amicos nostros et fideles, ad castigandum nostros rebelles, quos injuste subditos vestros asseritis; et in dicto regno nostro pro expeditione guerra nostra continue morari intendimus, ad majus nostri commodum, quo valemus, et vestri dampnum et rebellium nostrorum. Si enim voluntatem congregiendi contra nos, et, quos subditos vestros asseritis, salvos facere, sicut per litteras vestras apparere videtur, in presenti de facto monstrare valetis: Deo vero propicio, quem pro communi Christianitatis comodo summe affectamus, ad resistendum vobis in campo, si veneritis, nos semper paratos invenietis, ex quo nullam rationabilem pacis viam tractare dignamini nec acceptare. Quo ad hoc enim, quod nobis locum et diem belli assignare decrevistis, consulti non sumus, nec volumus per vos taxari, nec sub conditionibus pradiictis de vobis locum et diem belli acceptare, sed secundum modum nostrum proprium, et gratiam nobis à Deo collatam, sicut rex in suo regno, nosmetipsos taxare volumus et ordinare. Dat. sub sigillo nostro *15. die Augusti, Anno regni nostri Francie 7º. et Anglie 20º.

---

¹De bello inter reges Anglia et Francia, apud Cressy commissio.

---

* 17 al. et rectius, ut videtur. Vide cl. Barnesii Vit. Ed. III. p. 349. I Deest hoc lemma in Tr.

A N O-

ANONYMI
HISTORIA
EDVARDI TERTII

ANTEHAC INEDITA.

E Codice veteri MS. describendam curavit
cl. TANNERUS.

Nos chronologiam ad marginem designavimus, notulisque
aliquot illustravimus.

LIB. VII. CAP. 43.

OST hæc, in Vigilia Purificatio- A. D.
nis B. Mariæ, Edwardus, post con- 1326.
quæstum tertius, primogenitus Ed-
wardi II^{di}. puer 15. circiter anno-
rum, vivente adhuc patre sub cu-
stodia, apud Westmonasterium co-
ronatus est per Walterum¹, Archie-
piscopum Cantuar. Quo etiam die filii Domini Ro-
geri de Mortuo mari, cum multis aliis, milites insi-
gniti sunt.

A. D.
1326.

Item dos assignata tunc fuit Reginæ talis et tanta, quod Rēgi filio suo regni pars tertia vix remansit. Hoc anno, in vigilia * Sancti Nich. fuit magister Jacobus de Berkeleye, non obstante reservatione Papæ, ignoranter, licet concorditer, in Episcopatum Exon. electus, et Dominica mediæ Quadragesimæ à Waltero Archiepiscopo, metu, ut postea dicebat, ad hoc induc-
to, Cantuariæ consecratus.

Postea, quia videbatur aliquibus, quod Dominus Edwardus, pater regis, apud Kenleworth fuit minus delicate tractatus, ordinabatur, quod Dominus Thomas de Berkeleye (frater prædicti Jacobi Exon.) et Dominus Johannes de Mautravers custodiam ipsius haberent; unde, circa ramos palmarum, fuit usque Berkeleye secrete ductus, et quia timuerunt aliquorum adventum ad ipsum liberandum, de loco prædicto fuit deductus de nocte ad loca diversa, viz. ad Korff, et aliqua alia secreta loca: sed finaliter reduxerant eum ad Berkeleye, ita quod vix sciri potuit ubi fuit. Sed semper Dominus Thomas de Berkeleye habuit custodiam ejus uno mense, qui erga eum humaniter se habebat, et Dominus Joannes de Mautravers alio mense, qui erga eum aliter se habebat: Regina vero misit sibi indumenta delicata, et literas blandientes; sed ipsum videre volebat, fingens, quod communitas regni non permisit; expensas autem habuit taxatas ad libitum Reginæ, viz. centum marcas pro mense. Et sic apud Berkeleye et alibi, non quo volebat, sed quo voluit dictus Johannes de Mautravers, taliter qualiter victavit, usque ad tempus inferius annotatum.

Novus itaque rex juvenis, cum matre sua et stipendiariis suis alienigenis, Hunis vel Hanonienſibus, con-

A. D.
1326.

gregans magnum exercitum, versus Scotiam se transfudit; cum quo venerunt plures, tam voluntarie quam inviti. Sed apud Eborum fuit gravis conflictus inter Anglicos et Hannonienses; sed Anglici deteriore partem habebant. Facta tamen pace, se versus Scotiam transtulerunt, ubi fuit exercitus Scotorum apud ¹Scanopark, et licet exercitus Regis Angliæ fuisset in triplo major et fortior, Scoti tamen, per prodicionem quorundam magnorum Angliæ, sine læsione fugerunt, et Rex juvenis Angliæ est cum dolore et sine honore reversus, et remisit Hannonienses et stipendiarios ad partes suas.

Hoc anno, in festo Sancti Johannis Baptistæ, mortuus est Dominus Jacobus de Berkeleye, Episcopus Exoniæ, apud Petreshey in introitu suæ diœcesis, antequam ecclesiam suam intrasset, expectans literas Apostolicas approbationis suæ, quia, non obstante Apostolica reservatione, se fecerat consecrari; et licet Joannes de Godeleye, Decanus Wellensis, concorditer postmodum fuisset electus, Papa tamen motu proprio, cum unanimi Cardinalium assensu, pridie Idus Augusti providit Ecclesiæ Exoniensi de Domino Joanne de Grandifono, nuntio prædicto sedis Apostolicæ, tunc in Vasconia apud Sanctum Macharium exeunte, hoc penitus ignorante, licet Rex pro Magistro Thoma de Cherleton supplicasset; qui Joannes in festo proximo Sancti Lucæ Evangelistæ fuit in curia per Dominum Petrum Penistrinum, et Vicecancellarium consecratus. Postea ²10°. Kal. Oct. Anno Dom. ³XXVIII mortuus fuit, qualiter nescitur, Rex Edwardus, pater

---

¹ Stanhop=parke, al. ² XI. al. ipso nempe festo S. Matthæi. ³ Potius XXVII.

A. D. 1326. Regis, in castro de Berkeley, in quo, ut præmittitur, fuit carceri mancipatus seu detentus. Et licet multi Abbates, priores, milites, et Burghenses de Bristolia et Glocestria, ad videndum corpus suum integrum vocati fuissent, et tale superficialiter conspexissent, dictum tamen fuit vulgariter, quod per ordinationem Johannis de Mautravers et Thomæ de Gorney per cautelam occisus: propter quod ipsi duo et quidam alii fugierunt. Sed dictus Thomas de Gorney fuit post triennium notus et captus in remotis partibus, et remissus versus Angliam, pœnam pro demeritis recepturus. Sed in mari fuit decapitatus, sub ¹quo colore, ne forte magnas, et magnos prælatos et alios in Anglia de consensu et conniventia mortis regis accusaret: sed Dominus Joannes de Mautravers se transtulit ad partes remotas, et ibi mansit.

Hoc anno mortuus fuit Dominus Carolus de Valoys, patruus Regis tunc Franciæ, qui, ut prædictum est, in Vasconia contra fratrem Regis Angliæ equitavit. Qui Carolus in vita sua habuit Anglicos semper exosos. Item hoc anno fuit mortuus Robertus le Brus, relicto filio suo David 7 vel 8 annorum, quem Scoti receperunt pro Rege. Item mortuus fuit Comes Moraviæ Thomas Radulf.

C A P. 44.

A. D.
1327.

ANNO Dom. 1327 à festo Sancti Michaëlis, dicti vero Joannis Papæ 12º, ac Regis Edwardi tertii à conquæstu anno primo. Et nota, quod iste ter-

---

¹ F. quodam colore, ne forte magnas personas, et magnos.

minus à *conquæstu*, qui à quibusdam sapientibus mundi est repertus, ad denominandum certum Edwardum, eò quod plures præcesserant ante et post Willelmum, dictum *conquæstorem*, male ab aliquibus interpretabatur: quia revera minus provide videtur dictum, eo quod idem Willelmus verus erat successor Beati Edwardi.

A. D.
1327.

Anno gratiæ prædicto Papa fecit consecrari Dominum Joannem de Grandisano in Episcopum Exoniensem in festo Sancti Lucæ Evangelistæ, qui in Romana curia per aliquod tempus tardavit, pro diminuenda quadam immoderata obligatione per prædecessorem suum Jacobum in camera Papæ pro servitio communi ¹nominato: Quod servitium multas Ecclesias in servitutem diabolicam redegit, ut pene Symoniacam Hæresim (salva gratia Romanæ curiæ) sapere videatur. Cujus promotio fuit in die cinerum postea Exoniæ publicata. Et in octava die Assumptionis, ob devotionem glorificationis, seu resurrectionis Beatæ Virginis, quæ per Octavarum significatur numerum, fecit se in Ecclesia Exon. intronizari, accepto in sermone themate, *Tenuisti manum dextram meam, et in voluntate tua deduxisti me, et cum gloria suscepisti me*, de Beata Virgine exponendo. Constituitque postea, ut eadem dies celeberrima in ipsa Ecclesia haberetur, similiterque ut in capella ejusdem virginis tam matutinæ quam vespere, et aliæ horæ de eadem quotidie cantarentur, cuilibet feriæ per Hebdomadam officium juxta Beatæ Mariæ festa distinguendo, et in singulis anni temporibus officium proprium ordinando. Fundavit etiam idem Joannes Episcopus novum Collegium Canonorum et Cle-

1 F. nominata.

A. D. ricorum secularium apud Otry Sanctæ Mariæ, ejusdem
1327. diœcesis, in honore Virginis gloriosæ.

Anno Pontificatus sui decimo in fine adquisivit etiam à Rothomagensibus idem dominium cum Ecclesia, quod per trecentos fere annos capellæ Rothomagensi fuerat appropriatum, à Sancto Edwardo Rege et confessore datum. Fuit autem idem Joannes filius Domini Wilhelmi de Grandifono, fratris Domini Othonis, nominatissimi militis, orti in Burgundia imperiali: cujus mater erat neptis Sancti Thomæ Herefordensis. Soror ejusdem Catherina conjugata fuit Domino Willemo de Monte acuto, Comiti Sarum, Regi acceptissimo.

Hoc anno mortuus fuit Carolus Rex Franciæ, tertius frater: Qui post mortem Philippi, patris sui, regnavit. Cui successit in regno Philippus Domini Caroli filius de Valoys, qui Anglicos nunquam dilexit. Item hoc anno juvenis Rex Angliæ supradictus duxit filiam Comitis Hanoniæ Philippam in uxorem, quæ fuit etiam filia sororis dicti novi Regis Franciæ. Licet illa affinitas, nec aliqua alia cum Francigenis unquam contracta Angliæ valuisset.

Hoc anno tenuit juvenis Rex Angliæ Parliamentum Northamptoniæ in quindenam Paschæ, ubi fuit notificata turpis pax inter Anglicos et Scotos: Ita facta, quod David, Filius R. le Brus, duceret sororem Regis in uxorem; quod et post factum est verum et dolendum. Rex Angliæ juvenis et infra ætatem existens fecit Scotis chartas, cujus tenoris vel continentiæ communiter ignoratur. Sed per chartas, ut dicebatur, albas; et totum per ordinationem Reginæ, et Rogeri de Mortuo mari, et Jacobi Duglas, qui fuit strenuus miles et cautus in guerra pro Scotia. Qui post nuptias, inter dictum puerum David le Brus et sororem Regis apud
Bere-

Berewick celebratas, adivit Fronterum Hispaniæ ver-
sus Granatam contra infideles, et ibi mortuus est. Rex
autem Angliæ juvenis prædictus, post dictum Parlia-
mentum Northamptoniâ, cito quod post festum San-
ctæ Trinitatis, se transtulit versus Herefordiam, ubi
fuerunt solennes nuptiæ inter filias Domini Rogeri de
Mortuo mari, et quosdam alios nobiles, viz. filium Co-
mitis Mariscaldiæ et heredis Domini Joannis de Ha-
stings. Item fuerunt ibi hastiludia solennia, quibus in-
terfuit Regina mater. Item hoc anno mense Novem-
bri obiit Walterus Cantuariæ episcopus, cui successit
per electionem canonicam Magister Symon de Mep-
ham, qui fuit Magister in Theologia, et canonicus Ci-
cestriæ, de Cantia oriundus.

A. D.
1327.

Hoc anno mortuus fuit Magister Thomas Cobeham
episcopus Wigornia, cui successit per provisionem Pa-
pæ Adam episcopus Herefordiæ, tunc præsens in cu-
ria pro negotiis Regis Angliæ; et statim Ecclesiæ
Herefordiæ de Magistro Thoma de Charleton, in cu-
ria tum præsentem, qui consecratus fuit cum prædicto
Joanne Exoniensi.

Hoc anno, incipiendo annum à festo Sancti Michaë-
lis: unde in præcedenti anno et isto multa sunt trans-
posita et aliquando anticipata.

CAP. 45.

A NNO Dom. 1328. dicti vero Joannis Papæ 13°.
Regni vero dicti Regis Edwardi tertii à con-
quæstu anno secundo, à festo Sancti Michaëlis incipien-
do annum, post quindenam ejusdem festi tenuit Rex

A. D.
1328.

1 F. papa providit ecclesiæ.

Vol. II.

D d d

Par-

A. D. 1328. Parliamentum Sarum, in quo fecit tres Comites, sc. Dominum Joannem de Eltham, fratrem suum, Comitem Cornubiæ, et Dominum Rogerum de Mortuo mari, sæpe nominatum, Comitem Marchiæ Walliæ, et Boteler Hiberniæ Comitem de Ormondia. Ad quod Parliamentum Dominus Lancastriæ Comes, et Dominus de Wake, et alii quidam nobiles non venerunt, licet prope venerant armati: de quo Rex fuit offensus. Qui tamen postmodum in æstate se gratiæ Regis, procurante non sine nota displicitatis archiepiscopo, submiserunt.

Eodem anno, circa festum Ascensionis, Rex Angliæ transivit mare, fratre suo Comite Cornubiæ custode in regno relicto, et Ambianis fecit homagium suum Regi Franciæ pro toto ducatu Aquitaniæ, et comitatu Pontyniæ, sub quibusdam (ut dicebatur) protestationibus: quod homagium Rex Franciæ recepit sub aliis protestationibus: fecit videlicet, quod non admisit homagium pro terris, quas pater suus Karolus (ut præmittitur) ¹equitavit, donec esset sibi satisfactum de damnis et expensis.

Eodem anno, die Veneris post purificationem Beatæ Mariæ, Symon, archiepiscopus Cantuariensis, tenuit consilium provinciale London, in quo ordinavit aliqua, ²scilicet modicum ponderando, scilicet, quod in die Perascevæ, et in commemoratione omnium animarum, ab omni servili opere cessaretur. Item ipse et omnes episcopi præsentés excommunicarunt et excommunicatos denunciarunt omnes illos, qui Walterum de Stapuldon, Exoniæ episcopum, interfecerunt, seu manus violentas quomodolibet injecerunt in eum; et

---

¹ Vendicavit *Tho. Walsingh.* p. 110. ² Licet *Tho. W.*

omnes, qui eis opem, assensum, vel consilium, præbuerunt.

A. D.
1328.

CAP. 46.

ANNO Domini 1329, dicti Joannis Papæ 14, dicti vero Regis Edwardi à conquæstu tertio. A. D. 1329.
Hoc anno circa mediam quadragesimam tenuit rex Parliamentum Wintoniæ, ubi, procurante Regina et Rogero de Mortuo mari, fuit Comes ¹Cantuariæ, patruus Regis, et multi alii accusati de eo, quod quidam, confingentes patrem Regis vivum, conspiraverant eum liberare, et ad statum regni reducere. Licet hoc totum falsum et phantasma rei exitus postmodum declaravit, tamen dictus Comes, propter quasdam confessiones suas, et quasdam literas secum inventas, licet nullæ illarum confessionum, vel literarum, et si veræ essent, deberent causam tribuere morti suæ, fuit decollatus ibidem. Alii vero accusati dimissi fuerant sub manucaptione, ut episcopus Londoniæ. Alii vero carceri mancipati, ut Robertus de Tantoniam clericus, et quidam alii. Dictus tamen Comes eo minus à populo conquerebatur, quod malam habuit familiam, Res populorum cundo per patriam auctoritate propria occupantes, et parum vel nihil solventes eisdem.

Hoc anno, circa mediam quadragesimam, vacavit Ecclesia Sarum, per mortem Magistri Rogeri de Mortevaui. Cui Ecclesiæ Papa providit de Roberto de Wyveley, qui scripsit speciales literas Regine ²matris, viro utique ³sufficienter (ut dicebatur) literato, quem

¹ Potius Cantia vel Cantii. ² F. matri. ³ Id est, mediocriter.

A. D. 1329. si Papa vidisset, nunquam eum (ut creditur) ad tantum apicem promovisset. Item hoc anno mortuus fuit ¹ Joannes, episcopus Batoniensis ; et licet Magister Radulphus de Salopia fuisset concorditer electus, confirmatus, consecratus per Symonem, Cantuariæ archiepiscopum, postea tamen ² de curia Romana se redemit, ut rata essent facta de ipso, non sine magna (ut dicebatur) pecuniæ summa.

Item hoc anno Papa fecit graves processus iterato contra Ducem Bavariae, electum Imperatorem, et contra sibi adherentes : et pro sustinenda guerra contra eum, omnes fructus beneficiorum vacantium per quadrennium reservavit. Parcat sibi Deus, quia licet in omnibus aliis bonus et justus habetur, in hujusmodi tamen decimarum et primorum fructuum, ac beneficiorum, maxime dignitatum, reservatione, et curialium Clericorum promotione, et principum complacentia, videbatur in gloria sua maculam posuisse. Sed nemo vix sine macula reperitur ; unde est sibi in his, tanquam homini aliàs bene merito, ignoscendum.

CAP. 47.

A. D. 1330. **A** NNO Domini 1330, dicti vero Joannis Papæ 15°, ac dicti Regis Edwardi tertii à conquestu 4°, die Veneris proxima post festum Sancti Lucae Evangelistæ, fuit Parliamentum apud Notingham, ubi fuit captus de nocte, in camera Reginae, matris Regis, Dominus Rogerus de Mortuo mari, Comes Marchiae, per Dominum Willelmum de Monte acuto et alios, ipso Rege præsentem ; ubi fuit occisus Dominus Hen-

---

1 *Id est*, Joannes de Drokenesford. 2 *Sive*, in.

ricus de Turpington, et quidam alii resistentes. Et A. D. 1330.
statim fuit missus dictus Comes ad turrin Londoniæ
usque ad Parliamentum, quod fuit parum ante festum
Sancti Andree, in quo Parlamento apud Westmona-
sterium, in vigilia Sancti Andree fuit idem Comes ¹in-
dictatus ad mortem per pares suos: non tamen venit
coram eis, nec habuit responsionem. nec mirum, ²quin
à morte Comitum Lancastriæ, usque ad mortem istius
Comitis, omnes nobiles, ad mortem traditi, sine re-
sponsione et sine convictione legitima, voluntarie per-
ierunt. Et, ut patet ex præcedentibus, quod quisque
juris in alterum ³statuit, aut usus extitit, eo jure et ea-
dem mensura, qua aliis mensi fuerant, erat remensum
eiusdem. Et eadem Vigilia Sancti Andree fuit dictus
Comes Marchiæ Rogerus de Mortuo Mari suspensus
apud ⁴Elmii super communi furca latronum, ubi pen-
debat per biduum, et postea fuit sepultus Londoniæ
apud fratres minores: sed per multa tempora postea
transportatus extitit ad Wigomore.

Hoc anno concessit Papa decimas Regi Angliæ
omnium bonorum Ecclesiasticorum in Anglia per qua-
driennium, medietate sibi retenta. Item hoc anno,
cito post Pascha, ⁵anno 31, Dominus Rex Angliæ,
cum Domino Johanne de Stratfordia (Episcopo Wintoniæ)
et Domino Willelmo de Monte acuto, et aliis
paucis admodum, transivit mare, sicut Mercator cum
⁶manticis et sine harnesiis, ita quod vix habuit secum
quindecim equites: (et fecit proclamari Londoniæ,

¹ Indicatus *al.* ² *Potius*, quoniam. ³ Statuit, usus ex-
citit eo jure; & eadem *al.* ⁴ Elmes *ſive* Elmis *al.* ⁵ An-
no ſcilicet 31, *al.* Pro 31 autem malim cum aliis 30. *Erro-*
ris cauſſa eſt, quod diverſis calculis uſus ſit, id quod & ipſe in ſu-
perioribus agnoſcit. ⁶ Mantellis *al.*

quod

A. D. 1330. quod ivit in peregrinationem, & non ex alia causa: licet comuniter diceretur, quod ibat ad Regem Franciæ, ad eum placandum, prout postea claruit evidenter:) et interim fecit Custodem regni Dominum Johannem de Eltham, fratrem suum: & rediit Rex ante finem mensis Aprilis, in cujus reditu fuit torniamentum apud ¹Herefordiam.

Hoc anno, parum ante festum Sancti Michaëlis, fecit Dominus Rex pulcherrima hastiludia Londoniæ, in Chepe. ubi Regina ²juvenis, cum multis Dominabus, cecidit de quadam machina, sine læsione tamen corporum, de quo plurimi mirabantur. Causæ vero mortis dicti Comitis Marchiæ, sc. Rogeri de Mortuo mari, quæ imponebantur eidem, fuerunt infra scriptæ.

Prima, quia dicebatur, quod ipse fuit consentiens, quando pater Regis in castro de Berkeley fuerat suffocatus. ex qua causa Dominus Johannes de Montra-vers, & Dominus Thomas de Gorneye senior, qui fuerunt deputati Custodiæ dicti patris Regis ibidem, præter prædictum Comitem Marchiæ, et quidam alii, se ³retraxerunt ad partes transmarinas, et propterea Dominus Symon de Beresfordia fuit suspensus.

Secunda causa imposita fuit, quod ipse impedivit honorem Regis et regni apud **Stannon park**, ubi Scoti fugerunt, qui capi et interfici faciliter potuissent, ⁴sed ipse, qui fuit tunc major de consilio Regis, Anglicos cum Scotis tunc congregari fecisset.

Item tertio, quod ipse recepit * 30000 librarum à Scotis, ut illos permetteret evadere: et turpem pacem postmodum inter Scotos & Regem Juvenem procuravit, & super hoc chartam Regis eisdem fecit fieri, et

¹ Dertafor*d al.* ² Juvencula, *al.* ³ Extraxerunt *al.*
⁴ *L. cum aliis*, si ipse. * 20000 *al.*

etiam vile matrimonium, contractum inter Sororem A. D.
Regis Angliæ et David, filium Roberti le Brus, fieri 1330.
consuluit & procuravit.

Item quarto, quod male consumpsit totam pecuniam
inventam in thesauris Regis et ¹ Dominorum de Spen-
fers et omnia bona regni, postquam Angliam ² Regina
intravit, ita quod ipse et Regina abundabant, & Do-
minus Rex fuit egenus.

Item quinto, quod appropriavit sibi custodias &
maritagia pingua per totam Angliam, et quod fuit ma-
lus Consiliarius Regis & Reginæ matris et nimis se-
cretus cum ea, ut de aliis taceamus.

CAP. 48.

ANNO Domini 1331, dicti vero Johannis Papæ A. D.
decimo sexto, ac dicti Regis Edwardi tertii à 1331.
conquæstu Angliæ quinto, tenuit Dominus Rex solen-
niter natale apud Wells usque Epiphaniam, ubi fie-
bant multa mirabilia sumptuosa.

Archiepiscopus vero Cantuariæ Symon³, tunc visi-
tans Diocesim Batoniæ, tenuit natale apud ⁴ Wenellif-
comb; qui postmodum se velle inchoare visitacionem
suam mandavit in Ecclesia Exoniæ. Conceperat autem
prius (ut dicebatur) indignacionem contra Joannem de
Grandissono, episcopum Exoniæ, unde ⁵ comminebatur
contra eum ⁶ ut ejus Clericos gravia attemptare. Sed

¹ Domini Hugonis Dispenser *al.* ² Cum Regina, *al.*
³ Mepham. ⁴ Wembliscumbe, *Tho. Wals.* p. 113. Wynel-
combe *al.* Wivelcomb in hundredo de North Curry esse existi-
mo, non Winscomb in hundredo de Winterstoake. Sed quid mi-
rum, si per n scribatur, quum u & n in MSS. inter se invicem sæ-
pissime confundantur? ⁵ L. comminabatur. ⁶ F. et.

A. D. 1331. idem episcopus Joannes Exoniæ præveniens, accessit Romanam curiam, impetrans * privilegium, ne ipse aut sui ¹ possunt quibuscunque censuris archiepiscopi alligari. Unde archiepiscopus magis provocabatur, et contra * privilegium ejusdem fide appellavit. Sed tamen non prosequabatur, quia dictus Johannes, episcopus Exoniæ, causam ipsam in Curia defendendo inhibitionem obtinuit ex causa potissime ordinis Diocesum visitandarum non observati: et tum postmodum venit ad visitandum archiepiscopus in civitate Exonia die Lunæ proximo post festum ascensionis Domini. Quod ne fieret, Exoniæ episcopus appellaverat. Qua appellatione non obstante, dicto die Lunæ accessit idem archiepiscopus ad civitatem Exoniæ; sed non fuit sibi permissum ecclesiam neque ² clausum intrare, unde inanis recessit, et episcopus suam appellationem usque ad inhibitionem est (ut dicitur) prosecutus.

Hoc anno, circa festum nativitatis B. Mariæ, fuit concilium provinciale Londoniæ congregatum; sed, propter discordiam inter archiepiscopum & suos suffraganeos, contra eum appellantes, sine effectu aliquo vituperabiliter terminatum; quod maximæ discordiæ inter eum & Exoniensem imputabatur. Item parliamentum tunc ibidem sine aliqua utili expeditione finitur. Rex tamen habuit quintam decimam, à civibus & Burgenfibus sibi per unum annum concessam.

Hoc anno, circa festum Sancti Laurentii, venit in Angliam Dominus Edwardus de Bayllel, dicens, se habere jus in regno Scotiæ; cui adhæserunt Dominus Henricus de Bello monte, Comes de ³ Assel, Dominus Richardus Talbot, et multi alii nobiles, asserentes, se

* *Vel*, privilegium. 1 *F.* possent. 2 *Claustrum al.*
3 *Vel* Asseles. *Rectius vero aliis* Athels.

jus habere ad terras & possessiones in dicto regno, vel ratione juris hereditarii, vel ratione uxorum suarum, volentes ingredi Scotiam per regnum Angliæ; sed Rex Angliæ, ¹ fictè contemplatione sororis suæ, nuptæ David, filio Roberti de Brus, ipsos per terram suam Scotiam non permisit intrare: unde ipsi in ² Angliam intraverunt mare, et postmodum per mare ingressi sunt Scotiam, circa festum Sancti Laurentii, juxta Abbatiam de Dunfermelyn, ubi statim in littore maris resistantiam habuerunt; sed pedites Angliæ, pauci numero, citius ad terram applicantes, omnes Scotos, qui ibi fuerant, fugabant, & plures interfecerunt, antequam viri armati ad terram poterant applicare.

Postea vero infra paucos dies habuerunt conflictum prope Abbatiam, ubi duo millia Anglicorum vicerunt quadraginta millia Scotorum, præ multitudine & prefura seipsos etiam opprimentium: de quibus Scotis quinque Comites, et alii multi, interfecti & oppressi fuerunt; et hoc totum non sua virtute, sed gratia Dei, ipsi Anglici factum esse dixerunt, et ideo Deum laudaverunt.

C A P. 49.

ANNO Domini 1332, dicti vero Johannis Papæ ^{A. D.} 17°, ac Domini Regis tertii Edwardi à conquæ- ^{1332.}stu 6to, continuata fuit guerra ³ inter Scotos, ut præmittitur, inchoata per dictum Edwardum Baillel et alios nobiles supradictos; et circa festum Sancti Johannis Baptistæ multi alii nobiles & viri bellicosi voluntarie propriis sumptibus accesserunt, & villam &

¹ Deest *al.* ² Recte Angliam, non (ut nonnemo forte conjiceret) Anglia. ³ In *al.*

A. D.
1332.

castrum de Berewyck obsiderunt. Rex autem Angliæ, considerans multa vituperia sibi & Antecessoribus suis per Scotos illata, & quod concordia facta inter ipsum & Scotos fuit inita per prodicionem, et ipso ¹ juniori ætate notorie constituto, & in custodia matris suæ ² existente, quæ consilio Domini Rogeri de Mortuo mari per omnia regebatur, contra ³ concilium matris suæ, collecta multitudine armatorum ad Berewyk viriliter & potenter accessit, et ibi aliquamdiu permansit, ubi tenentes castrum & villam habuerunt cum illo multos dolosos tractatus, ut ab extra adiutorium expectarent, sicut exitus declaravit. In festo enim Sanctæ Margaretæ virginis, anno Domini 1333, venerunt Scoti in maxima multitudine, de tota Scotia congregati, volentes obsidionem remove, si possent. Quibus Rex cum exercitu suo peditando, et ipso Rege exercitum præcedente, et omnes bono vultu & audaci animo confortante, ita viriliter se habebat, quod, post aliqualem numerum occisorum, ⁴ manu ad manum pugnaverunt universi, Scoti sunt in fugam conversi. Quos Dominus Rex et suus exercitus, occidendo et fugando, per quinque milliaria ⁵ sequebatur; ita quod vix evaserunt aliqui magni, nisi pedites & agrestes. Numerus vero occisorum & fugatorum, per æstimationem se ad 60000 extendebat, et cito postea reversus est Rex ad eos, quos dimisit circa obsidionem castri et villæ de Barewyck, quod castrum et villa statim reddebantur eidem. Et sic dicebatur publice, quod guerra Scotorum fuit finaliter terminata, quia nullus remansit de natione illa, qui posset, sciret, aut vellet homines ad prælium congregare, aut regere congregatos. Sed non

¹ In minori *al.* ² Existente, *al.* ³ *Potius*, consilium.
⁴ Dum manu *al.* ⁵ Sequebantur; *al.*

sic contigit, ut postea patuit evidenter. Facta igitur Regis voluntate de iis, qui fuerunt in villa et in castro, et relicta custodia nomine suo in ipsis; quia dixit, illa sua esse jure hereditario, et ex conquæstu antecessorum suorum, dimisit Edwardum de Baillel cum aliis nobilibus, qui secum erant, ad custodiam totius regni Scotiæ: et ipsemet Rex Angliæ, cum modica familia, quasi per totum autumnum ad diversa loca devota Angliæ, ad quæ sua devotio eum duxit, peregre est profectus. Prælati vero totius Scotiæ in Franciam fugerunt, et aliqui ad summum Pontificem accesserunt, conquerentes Regi Franciæ et summo Pontifici de eorum infortunio, adjutorium et remedium requirentes; sed hucusque suo desiderio sunt frustrati.

A. D.
1332.

Hoc anno, parum ante festum Sancti Michaëlis, vacavit ecclesia Dunelmensis, per mortem Domini Lodovici de Bello Monte; de cujus successore infra proximo anno patet.

C A P. 50.

ANNO Domini 1333, Pontificatus Johannis Papæ 18, ac Regis Edwardi tertii à conquæstu 7, circa festum Sancti Kalixti Papæ, vacavit ecclesia Cantuariæ per mortem Symonis de Mepham, qui 7 Cal. Novembris Cantuariæ est sepultus: cujus loco capitulum Cantuariæ magistrum Johannem de Stratfordia, Wintoniæ episcopum, postularunt, faciendo de necessitate virtutem. ¹ Sciverunt enim, quod Dominus Rex scripsit summo Pontifici pro eodem, et ipse fuit bene in gratia Papæ, cui Papa providit de dicto archiepisco-

A. D.
1333.

¹ Sciverant *al.*

E c c 2

pa-

A. D. 1333. patu, primo die Decembris, non virtute postulationis capituli Cantuariæ, sed proprio suo motu.

Eodem anno, primo die Decembris, transtulit Papa magistrum Adam de Orletonia de ecclesia Wigornienſi ad Wintoniam, ad preces Regis Franciæ, ut dicebatur; cujus translationem Dominus Rex Angliæ non habebat acceptam, imponens ſibi, quod ipſe erat tunc nuncius Regis Angliæ ad Regem Franciæ; et quod ipſe plus placuit Regi Franciæ, quam Regi Angliæ, nec ejus negotia utiliter procuravit; et quod idem Rex Franciæ ſcripſit Papæ, pro ipſo ad Wintoniæ eccleſiam ¹transferendum. Item ex eo Rex Angliæ erat magis offeſus, quod ipſe pro alio, ſc. Domino Symone de Monte acuto, fratre Willelmi de Monte acuto, Domino Papæ ſcripſit pro epiſcopatu eodem: ſibi que viſum fuerat, quod preces ſuæ pro epiſcopatibus & dignitatibus in Anglia citius audiri deberent, quam preces Regis Franciæ ſupradiſti.

Hoc anno, cito poſt feſtum Sancti Michaëlis, capitulum Dunelmie elegit unum monachum ejusdem eccleſiæ, nomine ²Richardum, qui cito poſtmodum per archiepiſcopum Eborum fuerat confirmatus, et ante feſtum natalis Domini in eccleſia Eborum ſolenniter conſecratus, non obſtante fama per totam Angliam volante, quod Papa ipſum epiſcopatum contulit Domino Richardo de Bury, Clerico ³diſto Domini Regis, quam famam rei exitus poſtmodum comprobavit. nam idem Dominus Richardus, cito poſt feſtum Natalis Domini, optentis literis Apoſtolicis, ⁴ſupra ſua proviſione, ſe fecit, auctoritate Apoſtolica, in monaſterio de Charte-

¹ Transferendo *al.* ² Malim Robertum, *ut intelligatur de Roberto de Grayſtanes, de quo videſis Angl. Sacr. Part. I. p. 762.* ³ Diſti *al.* ⁴ Super *al.*

sey, per Dominum Wintoniæ episcopum, electum Cantuariæ, consecrari; et à Domino Rege obtinuit temporalia ipsius episcopatus integre liberari, quod prius dicto monacho facere denegavit. Quo viso et intellecto, idem monachus electus et consecratus, ad claustrum sine episcopatu episcopus est reversus.

Hoc anno Dominus Edwardus de Baylel, Rex Scottorum, tenuit Parliamentum cito post festum Michaëlis; ad quod venerunt nobiles regni Angliæ, terras ibidem et possessiones habentes, et finito Parlamento in pace sunt reversi.

Hoc anno tenuit Rex Angliæ natalem Domini apud Walingford, cum Regina prægnante; et, finitis festis, misit eam apud Woodstock ad pariendum: et ipse, post Purificationem beatæ Mariæ, se transtulit versus Eborum, ad tenendum Parliamentum ibidem, quod die Lunæ, in secunda hebdomada Quadragesimæ, inchoavit; ad quod Parliamentum vocatus fuit Rex Scotiæ, sed non venit, propter insidias inimicorum suorum, in insulis juxta Scotiam ¹ latitantibus: propter quod misit excusatores solennes, sc. Dominos Henricum de Bello monte, et Willelmum de Monte acuto, et quosdam alios milites seu Barones.

Hoc anno, circa festum Sancti Joannis, Rex Angliæ recepit homagium Edwardi le Bayllol, Regis Scotiæ, apud Novum castrum super Tynam; et cito postea recepit homagium Ducis Britanniæ, pro Comitatu Richemondia. et postmodum vocavit prælatos et Magnates, quod, infra sex dies post translationem beati Thomæ, venirent ad eum apud Notingham, pro concilio et aliis tractatibus habendis ibidem. et tunc ² te-

---

¹ F. latitantium. ² Ordinavit *al.*

A. D. 1333. nuit Parliamentum Londoniæ, et archiepiscopus convocavit clerum ibidem ad Sanctum Paulum, die Lunæ post festum exaltationis Sanctæ crucis: et quia nova venerunt ad Parliamentum, quod Scoti omnes insurrexerunt, et ceperunt Dominum Richardum Talbot, et sex alios milites, et multos pedites occiderunt, Rex promisit, se iturum versus Scotiam, pro Scotorum malitia ¹refrenanda. Populus concessit sibi ^{*}20 denarium de temporalibus, et de civitatibus et Burgenfibus decimum denarium, et Clerus concessit unam decimam. ²In dicto Parlamento Dominus Rex consensit, quod iret in terram sanctam, propriis sumptibus; ³sed certum inchoandi iter non expressit, sed ordinavit mittere archiepiscopum ⁴Cantuariæ ad Papam, et ad Regem Franciæ, ut possent de tempore concordare, ita quod illi duo Reges possent, cum suis potentiis, arripere dictum iter simul.

C A P. 51.

A. D. 1334. **A**NNO Domini 1334, dicti Johannis Papæ 19°, Regis vero Edwardi tertii à conquæstu 8vo, incipiendo ⁵festum in festo Sancti Michaëlis, et continuando usque ad finem ⁶eiusdem: in festo Sancti Dionysii, archiepiscopus prædictus ⁷Cantuariæ, instituit, solenne convivium more solito celebravit, et, in festo Apostolorum Simonis et Judæ, transivit mare ⁸usque ad Regem Franciæ cum aliis nunciis, sicut prius fuerat ordinatum.

¹ Refrenanda, & populus *al.* ^{*} 15 *al.* ² Item in dicto *al.* ³ Sed tempus certum *al.* ⁴ Joannem scilicet Stratford. ⁵ L. annum cum aliis. ⁶ Eiusdem anni: in festo *al.* ⁷ Cantuariæ, ecclesiam intravit, *al.* ⁸ Versus Regem *al.* Hoc

Hoc anno, cito post festum Sancti Michaëlis, Rex se transtulit versus Marchiam Scotiæ, et in illis finibus hyemavit: et audito, quod Comes de ¹Afeles fuit proditiose conversus ad Scotos, et quia Dominus Henricus de Bello monte fuit in quodam castro obsessus à Scotis, Scotiam intravit, et obsidionem fecit ammove-
 ri, et tenuit festum nativitatis apud Rokesborch.

Hoc anno, circa festum Sancti Martini, Dominus Edwardus le Boun fuit submersus in Marchia Scotiæ, dum voluit liberare ²domicellum suum, fugantem prædam animalium: ita quod neuter evasit.

Item hoc anno, in nocte Sancti Clementis, per nimiam inundationem maris per totum regnum Angliæ, et maxime in Thamisia, fuerunt rupti muri maritimi, et animalia infinita submersa, et terræ fructiferæ in saluginem sunt conversæ, adeo quod ad fertilitatem solitam per multa tempora non speratur posse redire.

Item hoc anno, quarto die Decembris, obiit Johannes Papa 22us. in palatio suo Avinionæ, et in ecclesia beatæ Mariæ, eidem palatio contigua, est sepultus, in qua ipse fuit episcopus ante cardinalatus honorem. Vacavit sedes Apostolica diebus 15, ³ quod 20° die ejusdem mensis Decembris fuit electus in Papam frater Jacobus, ⁴ tertius Sanctæ Priscæ presbyter cardinalis, qui fuit monachus ordinis Cisterciensis, et Magister in

---

¹ Athels al. ² Pulchrum quendam juvenem. Quos vero domicellos tunc temporis vocabant, nos vulgo appellamus valettos sive **valetts**. Multi autem sunt nobis auctores, antiquis temporibus eo nomine signatos fuisse magnatum filios; adeo ut existimem, & Edwardi le Boun domicellum nobilem itidem quendam fuisse juvenem, quem ob venustatem pariter atque virtutem magni aestimabat Edwardus. Me tamen non fugit, historicos recentiores à servis vulgaribus non distinguere. ³ Quia al. ⁴ Tituli Sanctæ al.

A. D. Theologia, de Comitatu Fuxensi juxta partes Tholo-
 1334. sanos oriundus, et die Dominica post Epiphaniam tunc
 1 sequentem fuit coronatus apud fratres Prædicatores
 Avinoniæ.

Archiepiscopus Cantuariæ rediit circa Epiphaniam,
 et, statim post Purificationem, ecclesiam suam, civita-
 tem et diocesim Cantuariæ visitavit. Et, cito post E-
 piphaniam, Rex Franciæ misit nuncios Règi Angliæ,
 scil. episcopum 2 Ebricensem et quendam Baronem, pro
 pace Scotorum; qui usque ad diem Lunæ mediæ Qua-
 dragesimæ in 3 Angliam expectarunt, et tunc apud No-
 tingham concessæ fuerunt treugæ usque ad festum San-
 cti Johannis Baptistæ tunc futurum, ut interim fieret
 Parliamentum super illis, et aliis tangentibus statum
 regni. In quo Parlamento, apud Eboracum celebra-
 to, extitit ordinatum, quod Rex et Comites et Baro-
 nes cum suis exercitibus irent in Scotiam, et mare Sco-
 ticum pertransfarent; quod cito postea fuit factum. Sed
 Scoti, campestre bellum expectare nolentes, finxerunt,
 se velle habere pacem; et post modicum tempus, cir-
 ca festum Sancti Michaëlis, multi venerunt ad pacem, et
 præcipue Comes de 4 Assellia, sed alii noluerunt: ita
 quod postmodum captus fuit Comes de 5 Morf apud
 Ednebroh, et in Anglia carceri mancipatus, et Domi-
 nus Richardus Talbot pro duobus millibus marcarum
 redemptus: Comes vero de 6 Arsellia, volens ostendere

---

1 Sequentem *al.* 2 Abricensem, *al.* Abrincensem *recen-
 tiores. cum nimirum. atque hanc veram esse lectionem, non de-
 sunt qui affirmant. minus animadvertentes, n de industria sa-
 pe omisisse veteres. Hinc quoties vulgatus est quam quo-
 tiens.* 3 Anglia *al. et rectius. Licet promiscue usurpatum in
 MSSis. reperiam.* 4 Athels, *al.* 5 Morif *al.* At Moravia
 Thomæ Walsinghamo. 6 Athels, *al.*

se ¹ vere, reversus, equitavit contra Scotos ad obsidionem unius castri, et subito cum paucis equitans, ² incidit in magna multitudine hostes constipatos; et nolens se reddere, sed pugnare, cum * 13 peditibus mediocribus est occisus post festum Sancti Michaëlis. Rex autem semper in illa ³ Marchia morabatur, à qua adhuc nuntii Papæ et regis Franciæ nullatenus recesserunt, sed, ut aliquam pacem, vel longam treugam, nobis inutilem, facerent, expectarunt.

A. D.
1334.

C A P. 52.

A NNO Domini 1335, Domini Papæ Benedicti 12 anno 1°, Regis vero Edwardi tertii à conquestu nono, incipiendo annum à festo Sancti Michaëlis, et continuando usque ad idem festum anno revoluto. Rege in Marchia Scotiæ contra suos inimicos ⁴ continuo remanente, et, mediantibus nunciis Papæ et Regis Franciæ, multi tractatus pacis inutiles habebantur; et multæ treugæ ex parte Scotorum, subdole agentium, concessæ fuerunt, sed nihil efficaciter expeditum; quia, illis ⁵ recedentibus, interfecerunt Comitem de ⁶ Arcellis, sicut supra proximo capitulo est expressum. Rex autem non permisit Johannem, archiepiscopum Cantuariæ, ab ipso longe distare. Hoc anno habuit Rex decimam à Burgensibus, quindecimam ab aliis, decimam à clero; et circa Pentecosten habuit Parliamentum ⁷ Norham, ubi dimisit prælatos et alios tractare,

A. D.
1335.

¹ Vere ad regem Anglorum conversum, reversus *al.*
² Incidit in hostes, magna multitudine constipatus; & nolens *al.* * 13 personis mediocribus *al.* ³ Marchia Scotiæ morabatur, *al.* ⁴ Continue *al.* ⁵ Pendentibus, *al.* ⁶ Athels, *al.* ⁷ Northamtoniæ, *al.*

A. D. 1335. et ipse secrete equitavit versus Scotiam, cum paucis, usque ad Berwick, et, assumptis secum paucis armatis, equitavit ad castrum Sancti Johannis, ubi invenit suos, qui de suo stupebant et admirabantur adventu, et dictam villam fecit muniri fossatis et muris: et suos Comites misit cum Rege Scotiæ per patriam, si possent invenire Scotos resistentes; sed nulli ausi sunt eos expectare, sed per montes, et paludes, et nemora latitabant.

CAP. 53.

A. D. 1336.

ANNO Domini 1336, Papæ Benedicti 12 anno secundo, Regis vero Edwardi tertii à conquestu anno decimo, incipiendo annum à festo Sancti Michaëlis, et continuando usque ad idem festum anno revolutu, tenuit idem Rex Parliamentum Londoniæ in Quadragesima; et apud Eltham tenuit Pascha; et post Pascha misit versus Scotiam tres juvenes, Comites viz. Lancastriæ, Warwyk et Arundelliæ, et multos alios nobiles, et ipse tenuit Pentecosten apud Wodestock, et postea se transtulit versus Scotiam, ubi castra munivit, et fecit bonum quod potuit: sed Scoti nunquam voverunt bellum expectare campestre, sed fugientes semper, montes, paludes, nemora, et loca abscondita petierunt.

Hoc anno, in mense Octobris, mortuus est Johannes de Eltham, Comes Cornubiæ, frater Regis Angliæ, in Scotia sine bello. Item hoc anno Dominus Rex in singulis ecclesiis Cathedralibus fecit capi totam pecuniam, collectam et repositam in subsidium terræ Sanctæ. Item hoc anno Papa revocavit decimam sexannalem, concessam in subsidium terræ sanctæ, pro eo quod Rex

Fran-

A. D.
1336.

Franciæ versus terram sanctam ¹ nimis distulit iter suum, et ² noluit quod solutum redderetur: sed in Anglia nihil fuit redditum, quia fuit per clerum Angliæ concessum. Hoc anno, circa festum Epiphaniæ, Rex et archiepiscopus venerunt de partibus borealibus Londonias pro sepultura Johannis de Eltham, Comitis Cornubiæ, qui apud Westmonasterium est sepultus. Et tunc convocavit Rex Parliamentum suum ad diem Lunæ, post festum Sancti Matthiæ Apostoli; in quo Parlamento fecit filium suum primogenitum Ducem Cornubiæ, et Dominum Henricum de Lancastria filium suum Comitem Derbeiæ, et Dominum Willelmum de Boun Comitem Northamptoniæ; Dominum Willelmum de Monte acuto Comitem Sarum; Dominum Henricum Audele Comitem Gloucestriæ; Dominum Willelmum de Clynton Comitem Huntingdoniæ; Dominum Robertum Dufford Comitem Suthfolchiæ. Et isti facti fuerunt Dominica secunda Quadragesimæ, apud Westmonasterium, ubi etiam fecit viginti quatuor milites.

Item in eodem Parlamento statutum fuit, quod ³ nulla in Anglia lana regnum exiret; sed quod ex ea fierent panni in Anglia, et quod omnes operatores pannorum, undique in Anglia venientes, ⁴ reciperent; et quod loca opportuna assignarentur iisdem cum multis libertatibus et ⁵ privilegiis, quia à Rege haberent vadia quousque possent commode de sua arte lucrari.

Item statutum fuit, quod nullus uteretur panno extra Angliam operato, et in posterum deferendo, Rege

---

¹ Minus *Tho. Walsf.* ² Voluit *Walsf. id quod ipse etiam malim.* ³ Nulla crescens in Anglia *al.* ⁴ Reciperentur; *al.* ⁵ Privilegiis; & quod haberent vadia regis, quousque *al.*

A. D. et Regina et eorum liberis duntaxat exceptis: quorum
 1336. statutorum nullus sequebatur effectus, nec aliquis ea
 fervare curabat.

CAP. 54.

A. D.
1337.

ANNO Domini 1337. Benedicti Papæ 12 anno
3°, regni Regis Edwardi tertii à conquæstu un-
decimo, incipiendo à festo Sancti Michaëlis, Rex ha-
buit Parliamentum Londoniæ, et archiepiscopus eo-
dem tempore convocationem Cleri apud Sanctam Bri-
gidam ultra Fletebrigg Londoniæ cito post festum San-
cti Michaëlis; ubi fuit concessa Regi per Clerum de-
cima triennalis. Item comunitas regni concessit sibi
triennem decimam de burgis, et civitatibus, et quin-
tumdecimum denarium de   in subsidium
guerræ imminentis contra regem Franciæ, et ad sol-
vendum Theutonicis, Brabantiis, et aliis, cum quibus-
dam sibi confœderatis in marchia Almanniæ contra Re-
gem Franciæ, propter quod ipse Rex fecit capere ad
manum suam omnes lanas regni sui alicujus quantita-
tis, sub certa forma, inter mercatores conventa, pro
modico pretio   et cum illis lanis, quæ ad
numerus triginta milium * saccorum se extendebant.

I *Quid sibi velit faccus, pariter atque petra inferius commemorata, ne te lateat, interque dubii sermonis vocabula ponas, operæ pretium fore censeo ut Lexicographos consulas, qui doceant, faccum lanæ apud nos Anglos continere 26 petras; petram autem 14 libras. idque ad decretum parlamenti regnante Edvardo III. Sic enim Statutum I. an. 14. dicti Regis cap. 21. And the Sacke ought to conteyne XXVI. stones, and ewerie Stone XIII. li. Quo facilius etiam intelligas illa, quæ hic, atque in subsequentibus, memoriæ prodidit historicus de lanis, non abs re erit & alios leges, eo circiter tempore latas, per-*

A. D.
1337.

misit in Brabantiam episcopum Lincolnensem, Comitem Northamptoniæ, et multos armatos, et architectes, et Wallenses, cum navium magna classe, quæ naves fuerunt per totam æstatem præcedentem et per autumnum in Tamisia et aliis portibus detentæ, ad magnum damnum totius regni, quia tota utilitas mercatorum et nautarum, vinorum ac omnium mercimonia vehendorum et reportandorum per mare fuit illo anno nequiter impedita, et Dominus Walterus de Manny juxta Flandriam exercuit magnam sævitiam, quia interfecit omnes, quos invenit in quadam insula, quæ vocatur Caget, et cepit fratrem naturalem Comitis Flandriæ: et hoc fecit, quia interfecerunt duos Anglicos, qui applicuerunt ad terram insulæ, pro aqua dulci quærentes: sed Dominus Rex fratrem dicti Comitis cito remisit, pulchris muneribus, equis et jocalibus honoratum.

Hoc anno circa festum Sancti Andreæ venerunt Londoniæ duo Cardinales, missi per Papam pro pace inter Reges Angliæ et Franciæ reformanda, viz. Dominus Petrus Hispanus Cardinalis Sanctæ Praxedis presbiter, et Dominus Bertrandus de monte Favensio Sanctæ Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinales: quibus archiepiscopus Cantuariæ, Wigornia, Eliensis, Cicesterensis et Coventriæ episcopi et comunitas Londoniæ dederunt obviam parum citra Sheterehelde: et Dux Cornubiæ cum Comite Warrenniæ, et multi alii nobiles per unum milliare extra London: sed Rex obviavit eis in hostio minoris aulae suæ in Westmonasterio, et introduxit eos in cameram pictam, ubi negotium, pro quo venerunt,

---

legere ac expendere. maxime si nancisci possis easdem leges, in vett. membranis conceptas, Codicibus impressis et (ut videtur) plenioribus et correctioribus.

ex-

A. D. 1337. exponebant. Quibus auditis, Dominus Rex iussit vocari Parliamentum suum ad crastinum Purificationis sequentis, tractandum et consulendum super huiusmodi negotio, et ad deliberandum super bona responsione danda iisdem; sed ipsemet tenuit natale suum apud Guldestade, et infra 8 dies arripuit iter versus Scotiam. Qui quidem Cardinales habebant potestatem recipiendi procurationem tantam, quantam unus Cardinalis, qui plus receperat, recipere consuevit. Nec fuit inventum in aliquibus scripturis, quod unquam receperunt nisi 4 denarios de marca, et sic illi duo non deberent percipere nisi portionem unius, viz. 3 denarios tantum; sed ipse, more solitæ cupiditatis Romanæ, primo voluerunt de marca 8 denarios habuisse; sed finaliter de marca 4 denarios habuerunt, propter favorem prælatorum omnium fere per sedem Romanam creatorum, nolentium, vel potius non audentium, recalcitrare. Non longe prius fuerat Regi concessum per Laicos, quod haberet pro mediocri pretio medietatem lanæ eorum per totum regnum in æstate futura, quam etiam recipit à nolentibus Laicis, quibus tamen nihil solvit. Et licet Cleri ad hoc non fuerunt vocati, exceptis paucis prælatis, qui Clerum ab injuriis defendere non curarunt; tamen Rex à Clero lanas exegit, et pro magna parte postea vi extorsit. Item in dicto Parlamento per Regem, ut præmittitur, decreto tractatum fuit de transitu Regis ad partes transmarinas: omnes vero majores et seniores non consenserunt, quod Rex in persona propria transfretaret, sed expressius dissenserunt: in quo vellet modis omnibus transfretare consuluerunt, quod in terram

suam propriam, sc. Vasconiam, se conferret: sed Rex, A. D. 1337.
 quorundam consilio, nescitur quorum, hominum aut
 mulierum, contrarium attentavit, de quo quid con-
 tigit inferius apparebit.

Item hoc anno, circa festum nativitatis Beatæ Ma-
 riæ, apparuit stella cometa per quindecim noctes et
 amplius, quæ futuram guerram maximam, secundum
 Astrologos, designabat. Item hoc anno, die sabbati, in
 festo translationis Sancti Benedicti Abbatis, Ann.Dom.
 1338, dicti duo Cardinales, frustrati totaliter de in-
 tentione, intraverunt mare apud Doveriam. Et eodem
 die, circa horam nonam, applicuerunt apud Withfond,
 et Johannes archiepiscopus, et Richardus Dunelmen-
 sis episcopus, ¹ cum ad tractandum de pace cum rege
 Franciæ, si bono modo posset fieri, transfretarunt. Et
 die Jovis tunc sequente, viz. 17 Cal. Augusti, Dominus
 Rex et Regina prægnans, et duæ filiæ Regis, cum ma-
 gna classe CCCCC navium, intraverunt mare apud Gip-
 peswike: de cujus transitu quidam versificator compo-
 suit istos versus:

M. simplex. C. ter. X. triplex. V. semel. I. ter
Belliger rex E. ter. trans mare sumpsit iter,
Ortus vigeno ² sex, regni duodeno,
XV. lux Julii, sit tibi navigii.

Qui versus tantum significant, quod Ann. Dom. 1338.
 Edwardus rex Angliæ tertius à conquæstu, anno à na-
 tivitæ sua vigesimo sexto, et anno regni sui duode-
 cimo, decimo quinto die mensis Julii, intravit mare
 versus Brabantiam, et applicuerunt apud Andwarp, ubi
 fuerunt prima facie cum honore recepti, et sibi ³ de-
 derunt obviam ibidem Dux Brabantiæ, Comites Ha-

1 F. cum illis ad. 2 F. sexto. 3 Vel venerunt.

A. D. noniæ, de Gelre, et de ¹ Julke, et alii magnates partium
 1337. illarum, parati ad suum servitium, ut dixerunt; dum
 tamen mentio facta servaretur eisdem, viz. quod solveretur eis magna quantitas pecuniæ pro expensis, ad quod Regis ærarium non suffecit. Post Rex accessit ad Coloniam, ad quam descendit Dux Baviaræ, Rex Alemanniæ in imperatorem electus, loquuturus cum eo, et habito cum eo aliquali tractatu, et facta inter eos quadam confœderatione, rediit Rex ad Mechelinam in Brabantia; cardinales vero, et archiepiscopus Cantuariensis, et Dunelmensis remanserunt in civitate.

Hoc anno in quodam consilio sive Parlamento, tento apud Northamptoniam per Ducem Cornubiæ, sive custodem Angliæ et prælatos multos et Barones, concessa fuit lana Domino Regi per eos qui fuerunt præsentis, ad gravissimum onus populi. Sed quia Clerus regni ad illud concilium vocatus non fuerat, ordinatum est, quod vocaretur; unde, facta convocatione Londoniæ, ad primum diem mensis Octobris, Anno Domini 1338, Clerus concessit Regi Angliæ unam decimam pro anno tertio tunc sequente, ultra duas decimas prius promissas. et quod decima anni tunc præsentis solveretur terminis brevioribus quam prius ordinatum fuerat. Solutionem vero lanarum expresse negarunt, quas tum Laici solverunt, ad gravissimum onus ipsorum, quod ad duplum quintædecimæ prius solutæ per eos.

Et attende diligenter, quam mirabiliter, vel potius miserabiliter, ista extorsio lanarum excogitata fuerit et perfecta. Nam in priori Parlamento in Quadragesima Londoniæ, cum de modo succurrendi Regi tra-

staretur, conclusum fuit per majores prælatos laterales Regi, quod nulla alia via foret nisi haberentur lanæ, quas debebant; jam de elapso anno in numero sexaginta millium saccorum superesse, eo quod transire non permittebantur: ad hoc sc. quod panni fierent in Anglia, et stapulæ certæ assignabantur, et ut Flandrenses et alii mercatores magis inde Regi submitterentur.

Unde, ne forte tumultus fieret in populo, ordinatum fuit isto modo, ut illi, qui lanas ultra unum saccum haberent, medietate sibiipsis retenta, aliam medietatem præteriti anni duntaxat Regi, sub bona securitate, usque ad 30 millia tantum saccorum, comoderent, et sic ab omni alia exactione interim cessaretur. Sed ecce totum in contrarium est perversum. nam et pro medietate totalis, pro securitate severitas; pro præteritis tam præsentis quam futuræ pariter successerunt. Qui siquidem nec lanas, immo nec unquam ovem, aut ovis pellem vel vellus, habuerant, petras lanæ, quam nunquam totonderant, emere et reddere ab ancilla ad molam stante usque ad ingentem parietem sunt coacti. Qui autem lanas habebant, ipsas integras dare, non fœnerare, sine aliqua parte etiam sibi retenta vel securitate recepta, quinimo potius plures lanas, ad exactorum judicium vel magis libitum, superaddere compellebantur.

Et quod magis aggravabat, prædicta cum moneta terræ exhausta, et extra regnum quasi totaliter portata, fuisset, et propter hæc blada, vel animalia, propter pretii vilitatem, ad modicum, vel nihil, se extenderent, tamen pecunia pro lanis ab eis, qui neutrum ha-

---

i F. assignarentur.

A. D. bere poterant, exigebatur: ad ultimum super omnem
 1337. populorum dolorem vulnera addiderunt regii exactores, qui etiam pro seipsis in omni villa et villula et parochia, ultra prædicta fisco applicanda, cum revera vix idem dotem rex habiturus esset, portionem suam pecunialiter non mediociter emulserunt: et heu! sic non duplici sed decupli contritione sunt attriti.

Item hoc anno, parum ante Pascha, ¹Stephanus, episcopus Londoniæ, ab hac luce migravit, et circa festum inventionis Sanctæ crucis electus fuit concorditer Richardus de Benthworth, qui, circa festum Ascensionis, apud Oxoniam fuit per archiepiscopum confirmatus: et, circa festum Sancti Johannis, apud Lambeth per Cicestræ episcopum consecratus, et statim eodem die intronizatus apud Sanctum Paulum.

CAP. 55.

A. D.
 1338.

ANNO Domini 1338. Benedicti Papæ 12 quarto, regni Regis Edwardi tertii à conquæstu 12º, incipiendo à festo Sancti Michaëlis, galeæ regis Franciæ ceperunt 5 majores naves regis Angliæ, stantes in portu de Sclus, fere tamen vacuas, dum nautæ fuerunt in villa, et eas ad partes Normanniæ perduxerunt. et die Lunæ post festum Sancti Michaëlis venerunt subito quinque galeæ, plenæ armatis hominibus, quasi hora nona apud Southamptoniam, et in illo die villam deprædaverunt, et quicquid poterant ad galeas et naves suas portarunt, et per totam illam noctem in eadem villa manserunt, fugatis et interfectis omnibus, qui in villa fuerunt; et in crastino percipientes, quod se pa-

¹ Stephanus sc. de Gravesend.

tria

tria congregaret, posuerunt ignem in quinque locis
ejusdem villæ, et ad galeas redierunt.

A. D.
1338.

Hoc anno per totum hyemem Rex Angliæ perendinavit apud Andwerp et locis vicinis, ubi regina Angliæ peperit sibi filium, quem fecerunt vocari Leonem. Moritur Thomas Heminale, episcopus Wigornia, qui fuit monachus Northwicensis et electus in episcopum Norwic. et eligitur frater Wolstanus, prior Wigorniensis, et de eadem civitate oriundus, qui bis antea in episcopum ejusdem ecclesiæ electus fuit. Qui, post varia impedimenta injuriosa, per Cicestrensem episcopum, vicarium generalem archiepiscopi Cantuariæ, in partibus transmarinis cum Rege existentis, confirmatus, et die dominica in ramis palmarum Cantuariæ consecratus, die Paschæ sedem suam Wigornia intrauit.

Item per istum hyemem congregabatur lana per totum regnum Angliæ domino regi trans mare mittenda; et congregatæ fuerunt multæ naves lanis onustæ apud Herewich, ubi diu steterunt propter ventum contrarium, quem habebant; et quia galeas timuerunt, plures naves expectarunt, ut possent secure transire.

Item hoc anno rex noster suscepit vicariatum imperii à Lodovico Bavaro, super quo Papa scripsit regi litteras redargutionis et comminationis, satis dure conceptas, de data Idus Novembris, pontificatus sui anno quarto.

Item hoc anno, in jejuniis quatuor temporum, ante natale Papa fecit sex cardinales, viz. quinque de regno Franciæ, et unum solum de Italia.

Item hoc anno, in vigilia Annunciationis, incipiente anno Domini 1339. venerunt novem galeæ ad Herewich, et dederunt insultum ibidem, et posuerunt ignem

A. D.
1339.

A. D. 1339. in tribus locis: sed non multum nocuit ignis propter ventum, qui contrarius fuit eis; et patria cito occurrebat eis viriliter resistendo: et sic recesserunt, modo damno dato.

Item hoc anno, à principio Octobris usque principium mensis Decembris, ceciderunt tot pluviae, quod reddiderunt terram quasi totam aquosam, quod Anglici, ut deberent, non poterant seminare. et à principio mensis Decembris venit gelu durissimum, quod totam terram sic aquosam adeo congelavit, quod tota terra quasi glacies videbatur. Quod gelu duravit duodecim septimanas, adeo quod omnia semina hyemalia quasi mortificata fuerunt, adeo quod in Martio, Aprili, et Mayo quasi nulla apparuerunt, et maxime in vallibus pinguibus, et aliis bonis terris, et omnia genera bladorum in modico pretio habebantur, non propter copiam bladorum, sed propter monetæ defectum.

Item hoc anno ante Pentecostem venerunt piratæ Regis Franciæ in galeis et ¹spinaceis prope Hamptoniam. Et quia patriam ibi bene paratam ad resistendum viderunt, se protinus retraxerunt; et quia ibi non audebant applicare, nec in insula Vecta, quæ fuit bene munita, se transtulerunt ad alia loca quasi campestria, et multa mala, quasi latrunculi, commiserunt. Et postea, in festo Corporis Christi, apud Hastingsiam quædam tuguria piscatorum combusserunt, et aliquos homines occiderunt. Item contra insulam Taneti se multotiens ostenderunt, et contra Doveriam, et etiam contra Folkstoniam: sed ibidem multa mala non fecerunt, nisi contra pauperes, quia patria semper parata fuit contra eos. Sed in ²portibus Devonix, in hebdoma-

---

1 *Spinaces.* 2 *F. partibus.*

da Pentecostes sequente, feria quarta, venerunt piratæ, cum galeis et spinaceis octodecem, ad portum de Plimmouth in Devoniam, et ibidem¹ septem naves de Bristolia, et locis aliis remotis, nec non alias naves ejusdem portus; ad quas illi de villa statim accesserunt, ad reprimendum sævitiam hujusmodi piratarum. Et habito inter nostrates et eos conflictu bene longo, in illo occisi erant de villa sexaginta et plures, et alii de nostratibus, et de locis remotis viginti et novem: ex parte vero illorum quingenti ad minus, secundum æstimationem, exceptis vulneratis et multitudine copiosa, qui postea in partibus aliis decesserunt. Dicti etiam piratæ feria sexta ad villam se resumptis viribus conferentes, omnes naves nostras combusserunt, ingressique terram, quasdam domos de villa concremarunt, et eadem die Dominus Hugo Courtenay senior, Comes Devoniam, propter laborem præcedentem, et senectutem suam, recessit vicecomiti Devoniam, cum aliis militibus et patria ibidem dimissis. Illi vero piratæ, se dominica sequenti conflictum facere promittentes, eadem dominica, in festo Trinitatis, bello campestri non expectato, vecorditer conferentes se ad portum de Hamptoniam, ubi duas naves statim postea combusserunt.

A. D.
1339.

CAP. 56.

HOC anno conventum et concordatum inter Reges Angliæ et Franciæ, excepto quod sigilla regum ad scripta indentata nondum apponebantur; quod sc. rex Angliæ haberet omnes terras suas de du-

A. D.
1353.

¹ *Subintelligend. forte combusserunt.*

- A. D. 1353. catu Aquitaniæ, per Regem Franciæ hæcenus usurpatas, ita quod Rex Angliæ dimitteret & resignaret Regi Franciæ totum jus & claimeum, quod habebat ad regnum Franciæ. Super quo negotio missi sunt, ex parte Regis Angliæ, solennes nuntii, viz. Henricus nobilis Dux Lancastriæ, Richardus comes Arundeliæ, Wilielmus episcopus Norwicensis, & Guido de Bryan miles, ad curiam papalem, pro pactis imbullandis, sed, subrepente fraude ¹Rex Franciæ, una cum convenientia Domini Papæ, irritata sunt pacta & rejecta. Qua de causa paravit se Anglia ad dimicandum pro suffractis recuperandis. Dominus Rex Angliæ cum valida manu militum intravit regnum Franciæ, sed, audita captione Berwici, rediit in Angliam, & Berwicum de Scottis liberavit.
- A. D. 1355. ne Berwici, rediit in Angliam, & Berwicum de Scottis liberavit.
- A. D. 1356. Hoc anno tanta fuit siccitas, ut per tres menses continuos, scilicet Aprilem, Maium & Junium, vix caderet gutta pluviae super terram.

Feria tertia, in hebdomada Pentecostes, combusti sunt duo fratres, de ordine minorum, apud curiam Avinionæ, pro quibusdam erroneis opinionibus, prout videbatur Papæ & cardinalibus. Eodem anno, in festo B. Mariæ, transfretavit Edwardus, primogenitus Regis Angliæ, in Vasconiam, cum nonnullis comitibus, et sagittariis quam pluribus, ad recuperandum terras, quas Rex Franciæ de ducatu Aquitaniæ jam diu usurpaverat, ubi moratus plene per annum sine congressione. Sed medio tempore urbes Narbonam & Carcathonam, & quasdam alias sibi rebelles, cepit, diruit, deprædavit & incendit. Tandem in fine anni adventus sui, vigesimo primo die mensis Septembris,

¹Princeps Edwardus prædictus, Duce Lancastriæ in Britannia minore, in obsidione civitatis Berenensis, ²ex-
eunte, ripas Ligeris fluminis, quæ sunt de ducatu A-
quitaniæ, perageret, congressus est cum eo Rex Fran-
ciæ copiosum ducens exercitum, sed devictus est, &
captus, atque in urbem Burdegalam in Vasconia addu-
ctus, ubi demoratus est usque ad Pentecosten sequen-
tem.

A. D.
1356.

CAP. 57.

HOC anno, circa festum Pentecostes, transfreta-
vit Edwardus prædictus de Vasconia in An-
gliam, una cum Johanne, Rege Francorum, & statim
missi sunt in Angliam, ex parte Papæ, duo cardinales,
ad tractandum de concordia inter duos Reges, ubi per
annum plene demorati, et tertius cardinalis ultimo ve-
nit pro Rege Franciæ consolando, & cum aliis Lon-
doniæ morabatur. Hoc quoque anno, circa festum
Omnium Sanctorum, liberatus est David Rex de Bruce,
Scotiæ Rex, de diutina custodia, sc. undecim annorum,
qua detinebatur apud castrum de ³Odinam, magna
mediante redemptione. Hoc etiam anno magna con-
troversia cœpit in curia Romana inter episcopum Hi-
bernæ Armachanum et fratres mendicantes. Eodem
etiam anno facta est magna vastatio in Britannia & Nor-
mannia per Philippum (fratrem Regis Navarriæ) Do-
minum Navarre, Dominum Jacobum de Pipe, Rober-
tum de Knollia, & alios quamplures Angliæ sine ca-
pite, mandato Regis Angliæ.

A. D.
1357.

¹ F. cum Princeps. ² F. existente. ³ Odiham po-
tius.

A. D. 1358. Hoc anno, circa festum Assumptionis B. Mariæ, Edwardus Rex Angliæ, ejus Primogenitus Princeps Walliæ, Dux Lancastriæ, et omnes fere Proceres Angliæ, cum magno exercitu equitum & sagittariorum, congregati cum mille curribus apud portam de Sandwichia aliquamdiu sunt morati. Dux autem prædictus, circa festum Sancti Michaëlis proxime sequens, apud Valoys transfretavit. Rex autem & Princeps circa festum Omnium Sanctorum ad eundem locum, & immediate post regnum Franciæ, equitare cœperunt. Sed in partibus Burgundiæ & Campaniæ sub divo usque ad festum Annuntiationis B. Mariæ manserunt, & interim Normani cum modica navium classe Angliam apud Wynchelsea Idus Martii appulerunt, & pro parte combusserunt. Sed ex piratis quam pluribus ibidem occisis & submersis, ad naves redire, & ab Anglia recedere sunt compulsi per Abbatem de Bello & sibi adherentes.

A. D. 1360. Hoc anno, circa festum Sancti Dunstani, Rex Angliæ cum exercitu suo, treugis initis ac spe pacis cum Francis concepta¹ in Angliam & reversus, cum non modico populi sui, equorum, curruum detrimento, per tempestatem juxta Parisium, octavo die post Pascha, causato, & circa ad vincula Sancti Petri proxime sequens, Armachanus & ordines mendicantes, ad præceptum summi Pontificis à controversia inter se convenerunt.

Illo etiam eodem tempore princeps Walliæ, dux Lancastriæ, et alii quam plures magnates Angliæ, una cum rege Franciæ, Calesiam pro pace reformanda accesserunt, et ibidem pace vinculo juramenti ab utraque parte reformata, Rex Angliæ et Franciæ in sua re-

---

¹ F. in Angliam est reversus.

gna repedaverunt circa festum Sancti Michaëlis sequens. Et cito post missi sunt nuncii summo pontifici Avinionis, pro pace et pactis mutuis confirmandis. Deinde in Parlamento apud Westmonasterium facta collatione concordie inter reges præhabitos, placuit universis eidem consentire. Item celebrata missa de Trinitate apud Westmonasterium à Cantuariæ archiepiscopo, astante rege cum suis filiis et magnatibus, illos, qui non præstiterunt alibi juramentum super huiusmodi de pace formanda, fecit rex jurare, supra sacrosanctum corpus Domini, tam Francos quam Anglicos nobiles maxime, huiusmodi pacem servare.

A. D.
1360.

Decefferunt hoc anno Reginaldus Wigornis, Michaël Londonis, Thomas Eliensis, quibus successerunt, provisione Papæ, Magister Johannes ¹Bernert ad Wigorniam, Symon Langham ad Eliensem, et magister Symon Sudbury ad Londonis ecclesias.

A. D.
1361.

Item isto anno idem princeps Walliæ duxit in uxorem comitissam Cantis, relictam Domini Thomæ Holland, quæ olim fuit seperata à Comite Sarum causa dicti militis.

C A P. 58.

EODEM anno, sexto die Maii in meridie, fuit eclipsis solis. Sequebatur etenim magna siccitas, et, ob defectum pluvie, frugum et fœni sterilitas. In Burgundia cecidit pluvia sanguinea, et in Bolonia, in festo Corporis Christi, apparuit in aëre crux sanguinea à mane usque ad sextam horam, et illico, multis videntibus, se movebat, et in medio mari cadebat.

---

¹ Vel, ut infra (sub A. D. 1363, & 1366.) Bernert. Aliis Barnet. ² Idem quod vere sive autem.

A. D. 1361. Quo etiam anno, verno tempore, in locis planis et insolitis apparuerunt, tam in Anglia quam in Francia, duo castella, de quibus egressi sunt duo exercitus armatorum, unus albo, alter nigro colore coopertus. inito certamine vicerunt albi, et iterum readuniti vicerunt nigri, et ingredienti eorum castra omnes disparuerunt.

Vacante sede Londoniæ, postulatus fuit ad eandem frater Symon Langham, Abbas Westmonasterii; provisum ¹tum fuit per Papam dictæ sedi de magistro Sudbury, et fratri Symoni Langham de episcopatu Eliensi. Item fuit hoc anno magna mortalitas in Anglia hominum, præcipue masculini sexus, ²quorum feminæ, quasi degeneres, sumpserunt maritos, tam extraneos quam alios, imbecilles et vecordes, pudori non parcentes, prout est vitium quarundam mulierum, ³proprio honore oblitos, de viris sublimioribus descendendo, se cum inferioribus copulare.

Idcirco incliti et nobiles prælatique ecclesiarum hoc anno quamplures obierunt, de quibus licet ⁴nunc de omnibus, tamen de aliquibus dignum est mentionem facere: sc. de duce Lancastriæ Henrico, de Reginaldo Cobham, et Wilhelmo filio Warini, viris utique præclarissimis.

Item hoc anno dominus Johannes Gaunt, filius regis Edwardi, factus est dux Lancastriæ, ratione suæ uxoris, filiæ et heredis Henrici, quondam ducis Lancastriæ. Item hoc anno orta est magna comitiva diversarum nationum coadunata. ducem habuerunt de Anglicis. vocabantur tamen *gens sine capite*. villam San-

---

¹ F. tamen. ² F. quoniam. ³ F. proprii honoris obli-
titarum. ⁴ F. non.

Ati Spiritus ceperunt Franciam, vastaverunt villas, et castella diutius occupantes, nec valuit eos Rex Franciæ à suis finibus expellere ullâ cautelâ. Item isto anno emanavit alia comitiva, vocata *alba comitiva*, quæ per provinciam transivit in Lombardiam, redemptionem de castris, civitatibus, atque villis multiplicem acceperunt. Istius comitivæ major et duces erant Angligenæ, aliqui stipendiarii, aliqui rapinis et redemptionibus dediti, inibi diu sunt morati.

A. D.
1361.

Quintodecimo die Januarii, circa horam vesperrum, ventus vehemens Notus, Auster, Africus, tanta rabie erumpens, quod flatu suo domos altas, ædificia sublimia, turres, campanilia, aliaque durabilia et fortia, violenter prostravit penitus et impegit, sic quod residua, quæ exstant, sunt adhuc deteriora, de quo quidam metricus sic ait:

A. D.
1362.

*C. ter erant mille, decies VI. unus et ille,
Luce tua, Maure, vehemens fuit impetus auræ.*

Innuunt istius versus, quod Anno Domini 1361, in festo Sancti Mauri Abbatis, contigit iste ventus insolitus, et hoc est verum secundum computationem ecclesiæ Anglicanæ, sed secundum computationem ecclesiæ Romanæ vera est quotatio, superius posita in margine.

Hoc anno Symon Langham, Abbas Westmonasteriensis, factus est episcopus Eliensis in festo Apostolorum Petri et Pauli. Contulit Rex Edwardus ecclesiæ Westmonasteriæ vestimenta Sancti Petri, in quibus idem Apostolus missam celebravit.

Eodem anno Edwardus, primogenitus regis Edwardi, accepit principatum Aquitanix, factis patri homagio et fidelitate. Quo etiam anno in Vasconia transfretavit cum uxore et suis. Item eodem anno Rex Ed-

A. D. wardus Leonellum filium suum fecit ducem Clarentiæ, et Johannem Ducem Lancastriæ, et quartum filium Edmundum comitem Cantabrigiæ.

1362.

Hoc anno obiit Innocentius papa sextus. Successit ei Urbanus quintus, vir quidem insignis, et multæ literaturæ peritus. Hic, secundo pontificatus sui anno, constitutionem edidit contra clericos, pluralitates beneficiorum optinentes, tamen modicum profuit, quia tunc temporis clerici quamplures variis beneficiis, ope et favore dominorum, ita essent suffulti, ditati pariter et elevati, quod prædicta constitutio, vocata horribilis, mediantibus prece et pretio nullatenus potuit fortiri effectum.

A. D.

1363.

Statutum est hoc anno in Parlamento, quod homines juris regni de cetero placitarent in lingua materna. Hoc anno Londoniæ quidam inhumani corpus cujusdam sacerdotis in quatuor partes dividebant, quas per quatuor partes civitatis contemptibiliter projece-
runt: auctores vero hujus sceleris usque in publicum nondum venerunt.

Fama exorta in cunctis regnis et provinciis de probitate et virtutibus regis nostri et suorum, venerunt ad eum tres reges isto anno; Rex Franciæ, Rex Cypriæ, Rex Scotiæ, gratia visitandi et alloquendi eum. à quo plurimum honorati duo illorum ad propria sunt reversi: Rex vero Franciæ gravi morbo detentus in Anglia remansit.

Item hoc anno obiit bonæ memoriæ Radulphus de Shrowsberry, episcopus Batoniæ, qui in elimosynarum largitione et in aliis piis operibus erat valde devotus. Tunc Papa transtulit Magistrum Johannem 'Bernet de

---

1 Vide supra ad A. D. 1361.

Wigornia ecclesia ad Batoniam, Magistrum Willelmum de Wittelesseye de Roffensi ecclesia ad Wigorniam, et Magistrum Thomam Trilleke in episcopatum Roffensem confirmavit. A. D. 1363.

Hoc anno fuit forte gelu, et diu duravit, viz. à festo Sancti Andreæ usque ad 14 Calend. Aprilis: quo tempore Abbas de bello, eundo versus Londoniam, cui-dam, damnato ad furcas in Marecallia Domini Regis, "quem" obviavit, quem, ex virtute libertatum suarum, à necis interitu liberavit: et licet Rex et alii magni factum ejus graviter corde tulerunt, chartas tamen suas per placitum ibidem habuit approbatas.

Item hoc anno in Britannia, apud Doveri commissum est bellum valde lethale, inter Dominum Johannem de Monte forti et Dominum Carolum de Bloys. Cessit victoria Domino Johanni prædicto, ope tamen et auxilio Anglicorum captis nobilibus militibus et armigeris ac aliis infinitis: in quo bello cecidit ipse Carolus cum innumerosa multitudine, ac ex parte nostra ceciderunt tantummodo septem viri.

Obiit hoc anno apud Saveye Johannes Rex Franciæ, A. D. 1364. cujus exequias Dominus Rex Angliæ in diversis locis procuravit honorifice celebrari, ac usque Dovoriam à diurnis personis conduci regaliter ordinavit sumptibus suis et expensis, sepultusque est apud Sanctum Dionysium in Francia, et regnavit Carolus filius ejus pro eo.

Eodem anno accusati sunt Lombardi mercatores à consortiis suis de magna infidelitate, in mercimoniis suis facta regi; unde major pars illorum in turri Londoniæ aliquamdiu fuit inclusa, quousque finem Regi juxta voluntatem ipsius fecissent.

A. D. 1364. Hoc anno Edmundus Langheley, filius Regis, filiam comitis Flandriæ et heredem disponisset, nisi linea consanguinitatis attigissent, unde pro dispensatione habenda missum est ad Papam: quod audiens Rex Franciæ, ne matrimonium procederet impedivit viribus cummulatis. demum mulier prædicta nupta est Philippo, fratri regis Franciæ, duci Burgundiæ.

Eodem anno commissum est bellum lethale inter Christianos et Paganos in die omnium Sanctorum in plano Turkiæ, ubi principes Christianorum fuerunt Johannes rex Hungariæ, Siwardus Rex Gornia, magister hospitalis insulæ de Rodes, cum Christianorum multitudine. Occubuerunt Pagani quadraginta millia numerati, et multi absque numero sunt occisi: de Christianis autem quinque millia numerati CCX in illo prælio corruerunt; in quo quidem ex parte Paganorum princeps Soldanus Babiloniæ, rex Turkiæ, rex Baldac, ¹rex Belmarus, rex Tartarorum, rex de Lætowe, ex quibus tunc tres Reges fuerant interfecti, ut ipsi, qui interfuerunt dicto prælio, referebant.

A. D. 1365. Hoc anno natus est principi Walliæ et Aquitaniæ filius vocatus Edwardus, qui septimo ætatis suæ anno vitam finivit. non tamen præmature, ut plurimi asserabant. Vigesimo septimo die mensis Julii dominus de ²Cowfi apud Wyndeshore cum maxima solennitate ³ducens in uxorem Isabellam, filiam regis Angliæ, qui solum pro amore voluit desponsari.

Eodem anno capta est civitas Alexandriæ per Regem Cypriæ, perempta ibidem magna multitudine

---

¹ Belmarinus *Tho. Walsingh. p. 174.* ² Paulo post creatus comes de Bedford. Vide *Dugdali Baronag. Tom. I. p. 761.* Male autem Comyn pro Cowfi apud *Tho. Walsingh.* ³ F. duxit.

Paganorum; quod illi ægre ferentes, surrexerunt contra eum in multitudine glomerosa. Ipse vero cernens, sibi periculum imminere, consumpta igne magna parte civitatis, divitiis immensis ditatus abcessit cum suis post quartum diem. Quo damno captionis species propter hoc erant diu postea cariores.

A. D.
1365.

Hoc anno decessit Symon Illepe, Archiepiscopus Cantuariæ, vir utique Deo devotus: cui successit Symon de Langham, episcopus Eliensis, provisione Papæ, qui etiam transtulit Magistrum Johannem Bernet de ecclesia Batoniæ ad Eliensem, et Magistrum Johannem Harewel in episcopum Batoniæ et Wellensem.

A. D.
1366.

Eodem anno natus est ¹Burgaliæ Domino Edwardo principi secundus filius Richardus, quem Richardus, Rex Armoricarum, de sacro fonte levavit.

Circa istud tempus, ad jussu Domini Regis Edwardi, ²redditis regi Franciæ per magnam comitivam in Francia diu possessit Dominus Bertrandus Cleyken, miles belligerosus, ³quietis impatiens contra Dominum Regem Hispaniæ cum præfata comitiva processit, causa ejiciendi eum à Regno suo, fretus auxilio et favore Domini Papæ, quia innotuit sibi, quod pessimam duxit vitam. qui timore perterritus, fugit ad Vasconiam ad Dominum Principem pro subsidio habendo ab eo. quo fugato, frater ejus Bastardus, de consensu majoris partis Hispaniæ, in Regem est levatus et coronatus. Numerus dictæ comitivæ erat circiter 60000 pugnatorum.

Obiit hoc anno Dominus Willelmus de Edyngtonia, episcopus Wintoniensis; cui successit per electionem Dominus Willelmus de Wikeham, ad procuratio-

¹ Potius (ut alii) Burdegaliæ. ² F. redditus regis. ³ F. qui quietis.

A. D. 1366. nem Domini Regis Edwardi: cujus tamen electionem Dominus Papa per aliquod tempus, ob certas causas, distulit confirmare.

CAP. 59.

A. D. 1367.

TERTIO die Aprilis in lato campo juxta villam de Naser in Hispania commissum est bellum fortissimum inter Dominum principem Aquitaniæ et Henricum Hispaniæ intrusorem. cessit victoria, Deo favente, dicto Domino principi; unde plures nobiles ex parte Hiberorum erant capti, et ad 7000 ferro et aqua occisi. Inter alios capti erant ibidem Dominus Comes de Deen, et Bertrandus Cleyken, qui fuit principalis fautor ex parte dicti intrusoris, et dux primæ aciei. Post princeps illustris prædictus præfatum Dominum Petrum restituit in regnum suum; et postea in dolo sæpe dicti intrusoris in mensa jugulatus¹ occubuit.

Habita vero victoria, multi strenui et nobiles de Anglia in Hispania fluxu ventris et aliis diversis infirmitatibus perierunt. Eodem anno, in principio mensis Maii, Papa Urbanus quintus de Avinionia cum tota curia sua transtulit se versus Romam, ubi, circa festum Sancti Lucæ Evangelistæ, applicuit,² summo cum honore est receptus. in cujus præsentia major in populo causabatur lætitia, quia à tempore Bonifacii Papæ octavi, nullus eorum nisi iste visus³ fuisset. Statim loca sancta collapsa et ecclesias dirutas reparavit; reliquias sanctorum auro et argento ac gemmis pretiosis

¹ Petrus scilicet. ² F. & summo. ³ Subintellige, ibidem.

splendide adornavit: multa quoque et alia bona ibi fecit, propter quæ pia opera memoriale suum in seculum seculi erit in laude. A. D. 1367.

Hoc anno mense Martii visa est stella comata inter partes septentrionales et occidentales, versus Franciam suos radios porrigens. A. D. 1368.

Hoc anno, mense Aprilis, Leonellus, filius regis Edwardi et Dux Clarentiæ, cum electa multitudine nobilium Anglicorum transivit versus Mediolanum, ad ducendum filiam ¹ Colias in conjugem, cum qua haberet medietatem dominii Mediolani. Tandem matrimonio inter eos cum ingenti gloria celebrato, ipse Dux circa festum nativitatis Beatæ Mariæ diem clausit extremum.

Eodem anno, mense Octobris, Symon Langham, Archiepiscopus Cantuariæ, creatus est in cardinalem; et sequente anno, ² mensis Aprilis, versus curiam profectus est: unde Papa transtulit Magistrum Willelmum Wincheseæ, episcopum Wigornia, ad ecclesiam Cantuariæ, et Magistrum Willelmum Lyme, episcopum Cicestriensem, ad ecclesiam Wigornia: et Magistrum Reede in episcopum Cicestriæ promovit.

Eodem anno Francigenæ pacem fregerunt, equitantes super terras regis Angliæ, in comitatu de Pountif, catalla, oppida, et villas et munitiones optinuerunt: homines vero quosdam occiderunt, et quosdam ceperunt. Causam fractionis pacis Anglicis cautelose imponebant et subdole.

Hoc anno obiit Ducissa Lancastriæ, filia Henrici, quondam ducis Lancastriæ; et in ecclesia Sancti Pauli honorifice sepelitur. Circa finem mensis Maii Rex A. D. 1369.

¹ Gallias sive Galeas alii. Vulgo Galeasum vocant. Is fuit Dux Mediolanensis. ² L. Mense.

A. D. 1369. Edwardus tenuit Parliamentum apud Westmonasterium, in quo tractavit de rupto fœdere inter ipsum et regem Franciæ: et qualiter se super injuria, sibi illata, melius vindicaret. Hoc anno erat magna pestilentia hominum ac grossorum animalium, ac per inundationes aquarum sequebatur magna damnificatio bladi, in tantum, quod proximo anno sequenti modius frumenti pro tribus solidis vendebatur.

Eodem anno mortua est regina, mulierum nobilissima, et apud Westmonasterium honeste humatur. Eodem anno Magister Henricus Percy Norwicensis, Magister Lodowicus Charleton Herfordensis, et Dominus Johannes de ¹ Grauntston Exoniæ episcopi obierunt. Quibus, ² auctoritate, Magister Willelmus Courteney ad Herfordiam, Magister Henricus de le Spencer ³ de Norwicensi, ac Dominus Thomas Brentyngham, favore literarum Domini regis, ad Exoniæ ecclesias successerunt. Eodem anno, circa festum natalitatis Sancti Johannis Bap. Dux Lancastriæ et Comes Herfordiæ, magna militum caterva stipati, in Franciam transfretarunt, ubi ingens exercitus Francorum super montem de Chalhullia et exercitus Anglorum juxta montem prædictum longo ⁴ tempore. Quidam valentes de Anglicis bellandum fore cum Francigenis decreverunt, sed prædicti Domini ratum noluerunt habere. Igitur postquam innotuit Francigenis de adventu comitis de Warewyk, antequam ad terram venit, relictis tentoriis suis cum victualibus latenter in fugam sunt reversi. Comes vero ad terram applicans cum suis versus Normanniam properavit, insulam de Caws ferro et igne vastavit, sed (heu!) in redeundo versus An-

---

¹ *Sive* Grandison. ² *F.* auctoritate papæ, magister.
³ *F.* ad Norwicensem. ⁴ *Subaudi*, jacuerunt.

giam, apud Calesiam morbo pestilentie occubuit, tam nobilem in Anglia post se non ¹reliquit. Fovebat etiam tunc temporis ecclesia Romana guerram contra Dominos Mediolani, qui terras injuste redditas, et castella de patrimonio Beati Petri longo tempore occupaverunt: contra quos etiam et cum ecclesia Dominus de Spenser arma movebat, et laudabiliter in illis partibus post mortem ducis Clarentie, cum quo advenerat ad illas partes, diu se habuit.

A. D.
1369.

Quo in tempore floruit ille famosus Miles, natione Anglicus, Dominus Johannes Haukewode nuncupatus, habens secum illam albam comitivam, superius nominatam, qui nunc contra Ecclesiam, et nunc contra prefatos Dominos, bella fovebat; et multa et magna mirabilia ibi operatus est cum suis. Hoc etiam anno, circa conversionem Sancti Pauli, Rex Edwardus, expletis sumptuosis exequiis circa sepulturam Philippæ Reginæ, tenuit Parliamentum suum apud Westmonasterium, in quo petuntur à Clero decimæ triennales. Clerus vero distulit eas concedere usque post Pascha, et tunc bene consenserunt, sic quod in tribus annis forent certis terminis persolvendæ. consimiliter à laicis triennalis quinta decima fuit concessa.

Hoc anno strenuus et sapiens miles, Dominus Johannes Chaundos, in Vasconia erat ab hominibus interfectus. Hoc anno in principio Rex Edwardus sinistro usus consilio, magnam summam pecuniæ à Prælatiis, Dominis, Mercatoribus, et aliis divitibus ², dicens, quod in defensionem Cleri et Regni illam expenderet. Nihil ³tum inde proficit, verum, nativitate Sancti Jo-

A. D.
1370.

¹ Relinquens *malint alii*. ² *Adde ex Thoma Walsf. p. 179.* mutuo petiit & accepit. ³ *Potius*, tamen inde profecit.

A. D. 1370. hannis Baptistæ, magnum exercitum fecit à Regni validissimis congregari, inter quos fuerunt aliqui Domini, viz. Dominus Fitzwater, Dominus Grauntson, et alii valentes milites, quibus præfecit Dominum Robertum Knoull, militem, in bellicis actibus valde expertum, ¹volente, ut ejus regimine et concilio omnia agerentur. Tandem in ²Regno Franciæ pervenerunt, et quamdiu in unitate insimul perstiterunt, Francigenæ irruere in illos non audebant.

Demum, circa principium hyemis, propter invidiam et cupiditatem inter eos orta dissensione, in diversas turmas se improvise diviserunt. Robertus Knollius cum suis in quoddam castrum Britanniae se recepit. Francigenæ quoque, sic in alios divisos, nec tutis locis bene munitos, acriter irruentes, omnes pro majori parte aut occidunt, aut captivos secum ducunt.

Hoc anno Urbanus Papa de Roma rediit Avinionæ, ea de causa, ut Reges Angliæ et Franciæ aliquo modo pacificaret, et pacem inter eos in perpetuum stabili-
ret; sed (proh dolor!) ante opus inceptum morte præventus, vigesimo primo die Decembris diem clausit extremum, sepultusque est ibidem ad tempus in Ecclesia Cathedrali juxta magnum altare. Transacto unius anni spatio, ossa ejus de terra erant levata, et in Abbatiam Sancti Victoris juxta Marsiliam (ubi Abbas quondam extiterat) deportatus, sepulturæ traducitur, et in utroque loco fuerunt ad laudem Dei immensa miracula, divina cooperante clementia, cui successit Gregorius undecimus, Diaconus Cardinalis, prius Petrus ³Rogii nuncupatus.

---

¹ *Rectius*, volens. ² *Malim*, regnum. ³ Rogerii *Tho. Wals.* At vero Platina monuit, Petrum Belfortem antea fuisse vocatum.

Hoc anno civitas ¹Elinavicensis rebellavit contra Principem sicut ceteræ civitates in ²Aquitania, propter graves exactiones, et alia per prædictum Principem quodammodo importabilia sibi imposita, rebellant, divertentes ab ipso, et se Regi Franciæ reddiderunt; quare exasperatus, in redeundo versus Angliam duris impugnationibus et insultibus illam expugnavit, et solo tenuis fere destruxit, inventos in ea occidit et cepit, ipse vero, propter quandam infirmitatem, quam incurrebat, et propter defectum pecuniæ (unde rebellantibus resistere non valebat) ad Angliam festinavit, et circa principium mensis Januarii cum uxore et familia ibidem applicuit, relinquens post se in Vasconia Ducem Lancastriæ, et Dominum ³Edmundum Cantabrigiæ, cum aliis nobilibus viris atque bellicosis.

A. D.
1370.A. D.
1371.

Hoc anno, annuente Rege Edwardo, venit Rex Navarræ ad Regem apud Clarindoniam, ad tractandum cum eo super certis tangentibus guerram suam, diversis pro eo in Normandia relictis obsidibus usque ad reditum suum illuc; sed Rex noster obtinere non potuit ab eo, quod petebat. Dictus Rex ad sua rediit, magnis donariis honoratus, circa principium mensis Martii. Celebrato Parlamento apud Westmonasterium, Rex petiit à Clero subsidium quinquaginta ⁴millia librarum, quod sub deliberatione in convocatione Cleri, facta post Pascha, fuit concessum, et tantum de populo laicali.

A. D.
1371.

In isto Parlamento, ad petitionem Dominorum, in odium Ecclesiæ, amoti sunt Cancellarius et Thesaurarius Episcopi, et Clericus de privato sigillo, et loco il-

¹ F. Lemovicensis. Nam Lemovicensium in T. Wals.

² Wasconia T. W. ³ Edmundum comitem Cantebrigiæ, T. W. ⁴ Millium T. W.

A. D. 1371. lorum seculares ¹ fuerant subrogati. Durante Parlamento, venerunt Londoniæ solennes Ambassiatores, missi à Domino Papa, ad tractandum cum Domino Rege de pace, ² cupientes (ut asseruit) sui prædecessoris exsequi voluntatem, sed profecto ex hoc nullus sequebatur effectus.

C A P. 60.

NONO die mensis Junii Rex Edwardus tenuit Parliamentum apud Wintoniam, et duravit per octo dies, ad quod de clero citati fuerunt ³ Episcopi et quatuor Abbates duntaxat. Factum erat illud Parliamentum, propter mercatores Londoniæ, et alios de locis diversis in aliquibus diffamatos, quod sc. rebelare voluerunt.

Hoc anno Dux Lancastriæ, ⁴ Comes Cantabrigiæ, frater ejus, de Vasconia in Angliam sunt reversi, ⁵ acceperunt sibi uxores, filias sc. Petri, quondam Hispaniæ regis. Dux vero majorem, et Comes minorem.

Hoc anno missi sunt duo Cardinales à latere Papæ, sc. Cardinalis Anglicus et Parisiensis, ad tractandum de pace inter duo regna. Unde ambo in sua provincia exeuntes, diu ibidem et in locis vicinis hinc inde tractabant. Tandem acceptis procurationibus, versus curiam absque pacis effectu iter arripuerunt.

A. D. 1372. Hoc anno erat navale bellum inter Anglicos et Flandrenses. vicerunt Anglici, et viginti quinque naves, sale onustas, ceperunt, homines occidentes et submergentes, inscii, quod de partibus illis fuissent; et pro-

¹ Fuerunt *T. W.* ² *L.* cupiente. ³ Quatuor Episcopi *T. W.* ⁴ Et comes Cantebrigiæ, *T. W.* ⁵ *F.* & al.

fecto multa mala inde contigissent, ni pax inter eos citius reformatata fuisset.

A. D.
1372.

Eodem anno Franci obsiderunt villam de Rochellia. unde missus erat Comes de Pembroke in Vasconiam, cum multitudine armatorum, ad ¹ dissolvendum obsidionem prædictam; qui sulcantes mare, ad portum de Rochellia salvi pervenerunt, ubi ² antiquam portum intrassent, subito irruit in eos classis Hispanica, quos, ad pugnam tunc inordinatos, in multo discrimine personarum vicerunt Hispani. In isto congressu omnes Anglici aut erant capti aut occisi, et quidam ex eis lethaliter vulnerati. Naves vero illorum Hiberi ³

combusserunt. Igitur captum Comitem, cum immenso thesauro regni Angliæ, et cum multis aliis nobilibus, sc. in vigilia nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, quæ est dies Sanctæ ⁴ Etheldredæ virginis, in Hispaniam adduxerunt. Verum de isto infortunio non est multum mirandum, tum quia Comes iste fuit malæ vitæ, utpote publicus adulter, tum quia in quodam Parlamento stetit contra jura et libertates Ecclesiæ, tum quia suavitati regi et ejus consilio, ut plus exigere-tur ab Ecclesia Anglicana, quam ab aliis sibi subditis in regno suo: et quia Rex et ceteri de consilio ejus perversa dicta deinceps attentarunt sequi, quod jura ecclesiastica defendere et tueri nequaquam sicut antea contra hostes suos meliorem manum, fortuna sinistrante diu, postea habuerunt. Eodem anno Rex Edwardus cum magno exercitu mare intravit, ad removendum obsidionem de Rochellia, sed ventus contrarius non permisit eum longe à terra redire; quare aliquamdiu prope littus maris commorans, ventum prosperum

¹ Sic. ² Pro, antequam. ³ Deest flammis, vel quid ejusmodi. ⁴ Sive, Ediltrudis.

A. D. expectavit, sed nondum venit. demum cum suis ad
 1372. terram veniens, illico ventus ad partes oppositas se convertit.

Hoc anno obiit Magister Thomas Trilleke, Episcopus Roffensis, cui ex provisione Papæ successit frater Thomas de Bramptonia, monachus Norwicensis, poenitentiarius Domini Papæ. Hoc anno dux Lancastriæ
 A. D. cum ingenti ¹exercitu Franciamque perisset in Burgundiam, et sic per totam Franciam usque Burdegaliæ, absque Gallorum resistantia, qualitercunque modicum ultro nullum damnum eis inferri permisit, redemptionem à diversis locis et villis accepit, et sic in quiete ab eis decessit.

Eodem anno misit Rex certos Ambassiatores Domino Papæ, rogans eum, ut super reservationes beneficiorum in Curia sua in Anglia factas de cetero ²supercederet, ut etiam electi ad Episcopales dignitates suis electionibus pleno jure gauderent, et à suis Metropolitanis, prout antiquitus fieri solebat, ³idem electi valeant confirmari. De iis, et aliis regni negotiis et regnum tangentibus, receptis responsis injunxit eis Papa, quod super hujusmodi responsis primo certiorarent eum de voluntate Regis et regni, et literis suis (nunquam præmissis articulis) aliquid determinaret.

Eodem anno obierunt Magister Johannes Thoresby Archiepiscopus Eboracensis, Magister Johannes Bernet Eliensis, Magister Johannes Lyme Wigorniae Episcopus; quibus successerunt auctoritate Papali Magister Alexander Nevyl ad Eboracum, Thomas Arundellius filius Comitis Arundelliae ad Eliensem, et Dominus Wakefield ad Wigorniae Ecclesiam. Hoc anno in Par-
 A. D. 1374.

¹ F. exercitu transfretavit, Franciamque transivit per Parisium in Burgundiam. *Vide Tho. Walsf. p. 182.* ² L. superfederet. ³ Pro, iidem. lia-

liamento erat decretum, quod Ecclesiæ Cathedrales suis electionibus congauderent, et quod Rex de cetero contra electos non scriberet, sed per literas suas ad eorum confirmationes juvaret. Hoc autem statutum in nullo ¹ profecit. In isto Parlamento concessa fuit Domino Regi una decima per Clerum, et quintadecima per laicos. Circa ista tempora tota Aquitania, præter Burdegaliā et ² Basoniam, contra Regem Angliæ rebellavit, et ad Regem Franciæ se convertit.

A. D.
1374.

Quinto die mensis Julii obiit Magister Willelmus ³ Wynchelesy, Archiepiscopus Cantuariæ: unde Monachi ejusdem ecclesiæ Cardinalem ⁴ Angliæ in Archiepiscopum postularunt: qua de causa Rex offensus, proposuit dictos Monachos exlegasse; plura vero expenderunt, antequam Regis gratiam habuerunt. Postulationi factæ de Cardinali Rex noluit consentire. sed nec Papa, nec Cardinales. Circa principium mensis Augusti fuit tractatum apud Bruges de diversis articulis, pendentibus inter Regem Angliæ et Papam. Duravit iste tractatus fere duobus annis. tandem concordatum est inter eos, quod Papa de cetero reservationibus beneficiorum minime uteretur, et quod Rex beneficia per breve, vocatum, *quare impedit*, ulterius non conferret. Sed de electionibus, superius tactis, nihil actum est; et hoc ascribitur aliquibus, qui sciebant, se posse citius per Curiam Romanam, quam per electiones, ad dignitates episcopales, quas ambiunt, promoveri.

---

¹ *Rectius*, profecit. ² Bayonem *T. Wals.* (p. 133.) *aliisque. rectius.* ³ *Lege*, Wittlesey. ⁴ *Id est*, Simonem Langham, quem *abdicati archiepiscopatus* (nam ad cardinalis dignitatem *evectus abdicasse perhibetur*) *pœnituisse videtur.* Vide *Whartoni Angl. Sacr. P. I. pag. 120.*

A. D. 1375. Hoc anno, circa purificationem Beatæ Mariæ, conveniunt apud Bruges utriusque regni nobiles atque valentes, ad tractandum de pace inter duo regna; duravitque iste tractatus per duos annos, cum magnis sumptibus utriusque partis. Tandem recesserunt absque pacis effectu.

Quarto Nonas Maii, vacante adhuc Archiepiscopatu, translatus est ad sedem Cantuariæ, Magister Symon de Sudbury, Londoniæ episcopus, ad Londoniæ vero ecclesiam translatus est Magister Willelmus Courtney Herfordiæ Episcopus, ad quam translatus est ¹Bangornienfis.

Hoc anno, in quodam tractatu de pace, concessæ erant Treugæ inter duo regna, à festo nativitatis Sancti Johannis Baptistæ usque ad idem festum anni sequentis. Eodem anno, circa principium mensis Aprilis, dux Britanniae, cum Comitibus, Baronibus, et nobilibus Angliæ, transfretavit in Britanniam, ubi prospere se habuissent, nisi dictæ treugæ, tam cito captæ, eos impedivissent.

Eodem tempore insula de Constantynia, in qua situatur castrum Sancti Salvatoris, à Francigenis oppugnata et obsessa, eis redditur, cum suis pertinentiis, in non modicum regni Angliæ detrimentum.

Hoc anno erant calores nimii, et pestilentia pergrandis, tam in Anglia, quam in aliis diversis mundi partibus, inolevit, ² quando infinitos utriusque sexus extinxit. Item hoc anno decessit Dominus Robertus Wifeldus, Episcopus Sarum, cui successit magister Radulfus Argum, Doctor juris civilis. Sublatus est etiam de medio isto anno Dominus Edwardus Le de Spencer,

---

¹ Joannes Gilbert. ² *Potest & quæ legi.*

et in ecclesia Monachorum de Teukesbury traditur sepulturæ. Durante ista epidimia, Dominus Papa, ad instantiam Cardinalis Angliæ, concessit omnibus in Anglia, qui de peccatis suis contriti fuerint et confessi, plenam remissionem, per duas Bullas, sex mensibus duraturas.

Hoc anno Comes de Pembroke, per Bertrandum Cleykyn redemptus, inter Parisium et Calesium itinere verso Angliam, die Sanctæ Etheldredæ ¹ virginis diem clausit extremum. Offenderat namque dictam virginem in multis, ut dicitur; igitur diebus ejusdem, in Ecclesia celebratis, multa mala passus est. Eodem anno, mense Novembris, occurrerant apud villam de Brugis Dux Lancastriæ et Dux Andegaviæ, cum aliis Dominis et prælatis utriusque regni, ² tractandum de pace.

A. D.
1375.

CAP. 61.

IN principio mensis Maii, Rex Edwardus maximum Parliamentum apud Westmonasterium celebrari fecit; in quo, more solito, à comunitate quoddam subsidium petiit concedi, pro defensione sui et regni: sed illi de comunitate responderunt, se fore indies talibus exactioibus aggravatos, nec tale onus diu posse ferre. Dicebant namque, liquide eis constare, Regem pro defensione sui et regni sufficienter habere, si regnum foret bene et fideliter gubernatum: sed quamdiu tale regimen per malos officarios habetur in regno, nunquam rerum copia vel divitiis abundabit. ³ hæc ita-

A. D.
1376.

¹ Vide supra, ad A. D. 1372. ² L. ad tractandum. ³ Hoc Th. Wals. p. 185.

A. D. 1376. que se offerebant certissime probaturos; ¹ut si, post probationem hujusmodi, ²inventum, regem ulterius ³indigisse, ipsum libenter juxta eorum facultates adjuverent. Postea vero publicata fuerunt plura mala de diversis officiariis, regi jugiter assistentibus, et potissime de Domino Latemer, Regis Camerario, super pessima Regis gubernatione et regni. Tandem de quadam Alicia Peres inibi tractabatur, super ejus maleficiis, quæ per eam, et ejus fautores, fiebant in regno. Rex enim eam per multa tempora tenuerat in concubinam, unde liberius potuisset, feminea fragilitate pensata, ad tam inhumana et nefaria declinare. Quos omnes à societate Regis comunitas petiit amoveri, et nobiles viros approbatos et valentes loco eorum provide subrogari. Erat namque inter illos de comunitate quidam miles sapiens, facundus et disertus, nomine Petrus de la Mare, in cujus ore sententia omnium dependebat. Hic vero quia contra dictam Aliciam, et quosdam alios de consilio Regis, quædam enormia veraciter in publicum deduxisset, ad instantiam præfatæ mulieris, apud Nottingham perpetuo carceri adjudicatur, in quo biennio manebat.

Sexto Idus ⁴Julii, durante Parlamento apud Westminsterium, in Palatio Regis mortuus est Princeps

---

¹ L. eo, cum T. W. ² Subintellige, esset. ³ Pro, indiguisse. Sed indigere (idque, ut videtur, rectius) apud T. W. ⁴ L. Junii. Nam A. D. 1376. dies S. Trinitatis incidit in diem octavum Junii. Rectissime igitur Johannes ab Ardern sive de Ardern in tractatu suo, de Fistula in ano, membraneo, eleganter scripto, penes celeberrimum amicissimumque Medicum Ricardum Meadum, de morte Edvardi hujus Principis invictissimi verba sequentia litteris consignavit, fol. 77. sicuti meam in gratiam exscripsit vir ingenio ac eruditione præstans Martinus Folkesius, Armig. r, Societatis Regiæ Sodalıs, qui sane Codicem curiosis illustra-

Walliæ, primogenitus Regis Edwardi, in die Sanctæ Trinitatis, ad cuius reverentiam quolibet anno, eo die, ubicunque foret orbe terrarum, maximam solennitatem consueverat celebrare; cuius fortunam militiæ, tanquam alterius Hectoris, omnes gentes, tam Christiani quam Pagani, dum vixit sanus, plurimum formidabant. Corpus vero ejus in Ecclesia Christi Cantuariæ honorifice sepelitur.

A. D.
1376.

*stravit oculis. Ad cuius notæ fidem certissime corrigi queat Stoveus noster, qui docuit in Annalibus, Cantuariæ in palatio archiepiscopali Principem animam exhalasse; secus plane atque optimi Historici veteres. Nimirum Stoveo forsitan imposuerat malus quidam Codex Adami de Murimuth, nisi putes ~~apud~~ esse vel ~~imprimis~~ vel typographicum pro Westmonasterii, adeoque hac in re ~~apud~~ sive inscitia non debere accusari virum diligentissimum. At in Stovei Summariis deest locus mortis Edwardi: eò forte & in Annalibus similiter tollendum quis censuerit. Exadverso vocum talem pennam ipsius pennæ figuram adhibuit Ardernus, uti etiam in nota sua Folkesius. Nos autem figuram hanc, tanquam nullius in re nostra historica usus, utpote nemini fere incognitam, omisimus. Neque operæ est notare, & in margine alias subinde occurrere illuminationes, quemadmodum & in tractatu alio mox præcedente in eodem Codice, cuius hoc esse principium monuit Folkesius. Hoc est Speculum fleobothomiæ, in quo qui sanguinem minuere volunt, diligenter inspicientes scire possunt evidenter, de qua parte corporis, de quibus venis, quo tempore, et pro quibus ægritudinibus fleobothomia sit laudabiliter facienda. Sed hoc pacto Folkesii è Codice Meadiano nota de morte Edwardi. Præstat enim locum integrum adscribere, quam nostra qualiacumque demum in medium proferre verba. Capite de Emoroidibus infra anum latentibus, videlicet ubi Nastare depingitur et penna Principis Walliæ, viz. folio præcedente. "Et nota, quod talem pennam albam portabat Edwardus, primogenitus filius Edwardi Regis Angliæ, super cretam suam. Et illam pennam conquisivit de Rege Boëmo, quem interfecit apud Cresse in Francia. Et sic assumpsit sibi illam pennam, quæ dicitur **Ostrichfeher**, quam prius Dominus Rex*

"no-

A. D. 1376. Hoc anno, circa principium mensis Julii, homines et tenentes Comitum Warwici contra Abbatem et conventum de Evesham et eorum tenentes maliciose insurrexerunt. Abbatiam cum villa destruere molientes, homines illorum quosdam verberantes, vulneraverunt, quosdam interfecerunt. Denique accedentes ad maneria eorum, clausuras parcorum fregerunt et combusse-

“nobilissimus portabat super cretam suam. Et eodem anno, quo Dominus strenuus et bellicosus Princeps migravit ad Dominum, scripsi libellum istum manu propria, viz. anno Millesimo CCCLXXVI^o. et Dominus Edwardus Princeps obiit VI°. Idus Junii, viz. die Sanctæ Trinitatis, apud Westmonasterium in magno Parlamento, quem Deus absolvat, quia fuit flos Miliciæ Mundi sine pare. *Nastare species est clysteris sive enematis. Inde Folkefius lingua vernacula interpretatur, a sort of glister pipe. Verum enimvero, sicuti anonymum nostrum correximus, ita & alii similiter emendandi sunt auctores, quotquot octavo die Julii obiisse principem nigrum tradiderunt, speciatim Thomas Walsinghamus, & anonymus ille calamo exaratus in collegii Magdalenensis Oxonii bibliotheca, qui Walsinghamo quicquid fere consignavit, acceptum retulit. Hanc vero in sententiam anonymus Magdalenensis: Eo tempore, non dum finito parlamento, dominus Edwardus, princeps Walliæ, auuo [lege octavo] die Julii, i. in die sanctæ Trinitatis, prout optavit, defungitur. Quo obeunte, omnis obiit spes Anglorum. Quo superstitite, nullius hostis incursum, nullius [i. nullius] belli congressum formidaverant. Qui sospes dum exitit, nullam gentem adiit, quam non vicit; nullam civitatem obsedit, [i. obsedit,] quam non cepit. Quo extincto, extinctus est parlamenti præsentis effectus. Quandoquidem vero in Præfatione breviter de hoc anonymo vidimus, de eo nunc amplius non agamus. Meque sine dubio nugari putares, si ad fidem hujus auctoris illa ederem, quæ fusiùs emendatiusque jam antea apud Walsinghamum divulgata esse patet. Itaque plura hic ex anonymo Magdalenensi, mihi ab amicissimo juvene, bonarum litterarum cultore illo eximio, Joanne Lovedaio, ostenso, describere meræ moræ esse videatur.*

runt,

A. D.
1376.

runt, feras occiderunt et fugaverunt, capita vivariorum fregerunt, aquam excurrere fecerunt, pisces ceperunt et secum asportaverunt, damna plurima perpetrarunt, pro certo dictam Abbatiam cum suis membris (prout verisimile videbatur) finaliter destruxissent, nisi Rex manus adjutrices citius apposuisset. Igitur Rex misit literas suas ad Comitem prædictum, præcipiendo, ut hujusmodi malefactores et pacis perturbatores compesceret omnino, et ita, mediantibus amicis, pax inter eos reformata est. Propter istam ¹brigam, ut dicebatur, Rex noluit ²gubernari per istos Dominos in Parlamento constitutos, sed filium suum Ducem Lancastriæ ad sui regni regimen reassumpsit, qui usque ad mortem sic stetit.

Eodem anno, post purificationem Beatæ Mariæ, ³celebrato apud Westmonasterium Parlamento, in quo Rex quoddam subsidium à clero et populo laicali postulavit, unde tunc tale subsidium sibi erat concessum, viz. quod perciperet à qualibet laicali persona utriusque sexus, annos quatuordecim excedente, quatuor denarios, exceptis notorie pauperibus, qui publice mendicarent; et de qualibet persona ecclesiastica promota duodecim denarios, et de singulis aliis non promotis quatuor denarios, exceptis fratribus quatuor ordinum mendicantium.

Circa istud tempus surrexit in Universitate Oxoniæ quidam Doctor Theologiæ Johannes Wyclyfe, tenens opiniones erroneas publice in Scolis et alibi, contra statum universalis Ecclesiæ contrarias et absurdas, et præcipue contra Monachos et alios religiosos possessio-

¹ *Id est, rixam.* ² *Gubernare al. Sed gubernari etiam Thomæ Wals. p. 187.* ³ *F. celebratur ap. W. Parliamentum.*

A. D. 1376. natos male sonantes: et ut suam hæresin contra insultantes fortius et latius propalaret, ascivit sibi comites unius sectæ, sc. in Oxonia habitantes, longis vestibus de Rusceto indutos, nudis pedibus incedentes, hujusmodi errores in populo ventilantes, et palam in eorum sermonibus prædicantes. Inter alia, dicunt et asserunt, quod Eucharistia in altari post sacramentum non esse verum corpus Christi, sed ejus figuram. Item, quod Domini temporales possunt meritorie auferre bona fortunæ ab ecclesia delinquente. Ista, et plura alia, publice, in subversionem, disseminabant et asserbant, in tantum, quod magnates terræ, et multi de populo, eos in suis erroribus confovebant, eo quod tantam pietatem, ad auferendum bona temporalia à viris ecclesiasticis, ipsis attribuerunt. Demum conclusiones ipsius Johannis cum Papa in audientia exhibitæ et perlectæ fuerunt. Papa vero, super hujusmodi consultus, viginti tres ex ipsis conclusionibus, tanquam erroneas, hæreticas et vanas, damnavit, dirigenisque Bullas suas Domino Archiepiscopo Cantuariæ, et Episcopo Londoniæ, ut prædictum Johannem facerent arrestari, ac ipsum super ipsis conclusionibus examinaret. Quo factò, et facta declaratione super ipsis, licet fictæ, Archiepiscopus sibi, et omnibus aliis, super illa materia perpetuum indixit silentium, ne de cetero ullo modo de illa tractarent. Qui aliquandiu siluerunt; tandem, contemplatione Dominorum et aliorum sibi adhærentium, eadem opiniones et peiores reassumentes, in eorum malitia continuaverunt.

Eodem etiam anno Londonienses, unanimiter confluentes, hospitium Domini Ducis Lancastriæ de Saveye, inter Londoniam et Westmonasterium situatam,

I Adde nostræ fidei ex *Thoma Wals.* p. 188.

igne consumere minabantur, nisi quidam miles Petrus de la Mare (de quo supra) à carceribus, quibus mancipatus fuerat, liberaretur. Sed episcopus Londoniæ, ne hoc fieret, cum magna instantia, licet vix potuit, eos ab eorum proposito refrænare, et sic tandem quieverunt.

Dux vero audito rumore confurgens de prandio ad manerium de Kenyngton, ubi tunc Richardus filius principis erat, festinanter accessit, propter quod Dominus Rex majores et seniores dictæ civitatis deponi fecit et alios eorum loco creari.

Hoc anno, statim post festum Sancti Michaëlis Archangeli, Richardus, filius Principis, factus est Princeps Walliæ, cui Rex contulit Ducatum Cornubiæ, cum comitatu Cestriæ. Hoc anno, circa idem tempus, Dux Lancastriæ persecutus est graviter Episcopum Wintoniæ, dicens, eum falsum fuisse patri suo, dum esset ejus Cancellarius, unde nimis rigorose, immo et injuste, magna summa pecuniæ condemnatus erat Domino Regi, pro qua in manus ejus omnia sua temporalia erant capta, nec sibi ante mortem regis ullius prece poterant restaurari. Cardinalis Angliæ eodem anno post prandium subito percussus, loquelam suam amisit, qui per tres dies aut quatuor supervivens, in festo Sanctæ Mariæ Magdalenæ spiritum exhalavit.

CAP. 62.

IN principio mensis Octobris Papa Gregorius transfudit se cum curia sua de Avinionia ad urbem Romanam. Duodecimo Cal. Apr. Johannes Menstrworthe, miles, Londoniæ primo fuit tractus, deinde suspensus, postea decollatus. Postremo, corpus ejus quadriparti-

A. D.
1377.

A. D. 1377. tum ad quatuor civitates in Anglia famosas mittebatur; caput vero ejus super pontem Londoniæ erat ¹effixum. Fuit namque iste Johannes Regi et regno infidelis, cupidus et instabilis, eo quod frequenter ²magnam summam pecuniæ, à Rege pro vadiis hominum armatorum ³acceptis, in usus proprios convertebat, timensque aliquando se super hoc forsitan accusari, ad regem Franciæ latenter aufugit. cui facta fidelitate, promisit classem Hispanicam in confusionem Anglorum ad illorum fines adducere: sed Deus justus, cui nullum latet secretum, recte illum antea permisit confundi etiam et puniri, ⁴quamvis ut dolose Dominum suum solumque natale nequiter debellando, suum iniquum propositum adimpleffet.

In festo Sancti Georgii Martyris Rex Edwardus apud Windesforam Richardo de Burdeaux, filio Edwardi Principis, heredi suo ordinem contulit militarem. Qui postquam quinquaginta annis et amplius regnasset, apud Shene 21 die Junii moriens, in Monasterio Westmonasterii sepelitur. Erat namque iste Rex Edwardus, inter omnes mundi magnificos, bonitate immense dictus graciosus, quia virtute gratiæ, sibi divinitus concessæ, universos prædecessores suos, viros illustres et nobiles, quadam excellentia præfulgebat. Corde magnanimus, quia, ad infortunia et incommoda aliqua accidentia, nunquam expavit. Belliger, insignis, et fortunatus, quia in terra et in mari, in hujusmodi bellicis congressibus, triumphali gloria victoriam

---

¹ Potius, affixum. Nam sic etiam *T. Wals.* p. 189. ² Magnas summas *T. W.* ³ Acceptas *T. W.* Sed acceptam hic reponend. ut *ms* magnam summam congruat. ⁴ F. quam dolose. Sed in *T. W.* quam ut adimpleret pro quamvis ut adimpleffet.

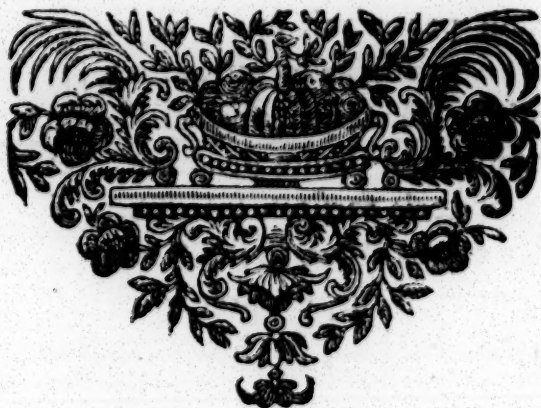
reportavit. Clemens, benignus, familiaris et mansuetus etiam ad omnes, tam ad ¹exteros quam ad internos suos subditos, et alios sub ejus regimine constitutos. Deo devotus, quia ²ecclesias Dei, et ejus ministros, in maxima veneratione colebat. In curis temporalibus tractabilis, providus in consilio et discretus, in eloquii suavitate affabilis et mitis, in gestu et moribus maturus; afflictis compatiens, in beneficiis conferendis profusus, in rerum affluentia modestus, in ædificiis construendis sollicitus ac curiosus, leviter ferens damna, deditus occupationi, attentius circa illam vacabat; corpore elegans, vultum habens Deo similem, quia tanta gratia in eo mirifice relucebat, ut si quis ejus faciem inspexerit, vel nocte de illo somniaverit, eo die sperabat sibi jocunda solatia et prospera evenire. Regnum vero suum usque in senium gloriose rexit; largus in donis et prodigus in expensis. Erat enim in universa morum honestate præclarus, unde ejus fama in tantum percrebuit apud barbaras nationes, ut ejus magnalia prædicando astruerent, nullam terram sub cœlo fuisse, quæ tam nobilem Regem, tam generosum aut felicem unquam produxit, vel eo extincto consimilem posteris forsitan suscitabit. Luxus tamen et motus suæ carnis etiam in senili ætate non cohibuit, unde citius, ut creditur, propter illius immoderantiam vitam finivit. Et profecto hîc notandum est, prout gesta supra testantur, quia sicut in ejus primordio cuncta grata et prospera successive ipsum inclytum reddiderunt, ³ atque ejus media ætate in summa gloria et honore abundanti felicitate transacta: ita vero ad senium eo vergente, et ad occasum tendente, peccatis

¹ *Patius*, externos. *Vide T. Walf. p. 190.* ² *Rectius*, ecclesiam. ³ Sicque ejus *al.*

A. D. 1377. exigentibus, paulatim illa felicia decrescebant, infortuniaque et infausta, enormia et alia incommoda crebrescebant, et plura mala pululare cœperunt, et (quod dolendum est) longam continuationem postea habuerunt.

---

*Hucusque Historia Edvardi III. Sequitur in iisdem schedis Tannerianis tractatus historicus de Rege Richardo II. Sed omittendum duximus, quod idem sit atque Vita Ricardi II. nuper à nobis edita. Contulimus tamen, & inde colligimus, editionem nostram in plerisque eo esse longe correctiorem, in aliis maculatiorem. Quomodo-
docunque sit, visum est subsidio schedarum dictarum notas in nostram editionem novas scribere, & mantissa vice nunc demum juris facere publici.*

N O T Æ

IN VITAM RICARDI II.

à nobis divulgatam.

P A G. I. l. 4. *Nondum plene*] *Nondum etatis plene*
T. l. 14. *Sollemnitate*] *Sollennitatem* T. l. 16.
Henricum post *Dominum* addit T.

P. 2. *Sithardum*] *Guychardum* al. l. 3. *Baptista* post
Johannis in T. l. 22. *Aliquando*] *Aliquos* T. l. 25. *Tem-*
pore post *illo* in T. l. 26. *Anno*] *Tempore* T. l. ult. *Le-*
wes. Vero] *Lewes, ubi* T.

P. 3. l. 30. *Barenetti,*] *Baronetti,* T. me improban-
te. Not. I. post *Cl.* adde, & T.

P. 4. l. 12. *Multitudine armatorum*] *Multitudine Anglo-*
rum armatorum T. l. 13. *Incurrunt. Unde*] *Incurrunt.*
Verum T. l. 15. *Sicque*] *Sic quod* T. Not. I. post *omnia*
Cl. adde, & T. Not. 2. post *novi Cl.* adde, & T.

P. 5. l. 13. *Affugerunt.*] *Aufugerunt* T. l. ult. *Julii,*
Aprilis al. Not. I. post *Cl.* adde, & T.

P. 6. l. 10. *Effugit.*] *Affugit* T. pro *aufugit.* l. 21. *Per*
nos] *Pronos* T. quo modo ad imum pag. conjeceram.
l. 23. *Qui*] *Quæ* T. sicuti conjeceram. l. 24. *Quæ in*
brevi pervagando] *Qui in brevi pernavigando* T. l. 26. *Fi-*
lium,] *Deest* T. l. 27. *Seperat,*] *Fecerat,* T. quo modo
conjeceram ad calcem. Ib. *Intercipit*] *Intercepit* T.
l. 29. *Onustis*] *Onusta* T. Not. 4. post *simile* adde, *sed*
spatium duntaxat vacuum in T.

P. 7.

P.7. l.5. *Calverlee*,] *Camilee*, T. l.7. *Festum Sancti Jacobi*] *Festum Nativ. S. Johannis* al. l. 10. *Bokingham frater ejus*, Comes de T. l. 11. *Armatorum*, *applicantes*] *Armatorum*, & *applicantes* T. l. 20. *Dejectos*.] *Frustratos* T. l. 29. *In dictum*] *In* omittitur in T. Not. 2. post *Cl.* adde, et T. Not. 3. post *habitueros* adde, et tamen *habiturum etiam in T.* Not. 4. post *Cl.* adde, *intrarunt, T.*

P.8. l.4. *Privilegium*] *Privilegia* T. l. 15. *Quidem fecerunt*] *Quidem hoc fecerunt* T. Not. 1. post *violantes* adde, *vel potius legend.* (*ut nunc tandem video legi in T.*) *malefactores frangentes*, dictum.

P.9. l.10. *Posuit*] *Posuerat* T. l. 25. *Londonias*,] *Londonienses*, T. Not. 1. post *indicatus* adde, *sed depræjudicatus in T.* Not. 3. post *Cl.* adde, & T. *Quin & in T.* quas habebat. Not. 4. post *Cl.* adde, & T. Not. 5. post *Cl.* adde, & T.

P.10. l.26. *pro ratione* in T. legitur *commune*. Not. 1. post *eis* adde, *Et sic quidem plane legitur in T.*

P.11. l.14. *Festum S. Johannis*] *Festum nativitatis S. Johannis* T. l. 19. *Prompto*] *Prompta* T. atque ita ad calcem conjeceram. l. 30. *Maris*] *Deest* T. l. 32. *Americanorum*] *Armoricanorum* T. haud aliter atque ad finem conjeceram. Not. 2. post *Cl.* adde, *Cherburgia T.*

P.12. l.19. *Flandritarum*,] *Flandrensum*, T. l. 22. *Dirupissent*.] *Diripuisent* T. Not. 1. post *Cl.* adde, *Cassalensis T.* Not. 2. post *Cl.* adde, & T. Not. 3. post *Cl.* adde, *Regiis T.*

P.13. l.16. *Scivere*,] *Sinerent*, T. l. 21. *Illud*] *Istud* T. Not. 1. post *vina* adde, *et tamen lectio vulgata potest retineri, modo sic distinguas*, Januensis. Propter quod? ut dicitur, quod. *Quo pacto & in T. interpungerem, in quo*, Januensis, propter quod, ut dicitur, quia. Not. 2. post *Cl.* adde,

adde, & T. Not. 3. post, p. 235. adde, *Conjecturam firmat T. in quo plane eo modo legitur.*

P. 14. l. 1. *Pellitur terra*] *Pellitur à terra* T. l. 2. *Ubi*] *Nisi* T. quo modo ad finem conjeceram. Ib. *Consilio*, id] *Concilio universo*, id T. l. 9. *verum pro bene* in T. l. 13. *Contra Dominum*] *Contra ipsum ad Dominum* T. Ib. *Persequuntur.*] *Prosequuntur*, T. l. 14. *Est auctoritate Regis, dictus*] L. cum T. *est, et auctoritate Regis dictus.* l. 18. 27] XXV. T. l. ult. *Advenit,*] *Evenit*, T. Not. 1. post *consilio* adde, *quo modo sane in T. nisi quod concilio (per c) habeat.* Not. 2. post *Brumfield* adde, *Sed in T. Bromfylde.* Not. 5. post *prædecessoris* adde, *et tamen prædecessores etiam in T.*

P. 15. l. 6. *Ambassitores*] *Ambassiatores* T. l. 7. *Inflexibilem*] *Inflexibile* T. l. 8. *Propositi, idem*] *Propositi, et idem* T. l. 16. *Londoniarum*] *Landavensi* T. male. l. 22. *Completa.* *Postea, circa annum gratia 1385, Edmundo prædicto*] *Completa postea, circa annum gratia 1385. Edmundo vero prædicto* T.

P. 16. l. 5. *Habens*] *Habentes* T. l. 6. *Destinati*] *Destinatos*, T. l. 14. *Deferuntur*] *Deferuntur* T. l. 23. *Ascenderunt,*] *Ascenderent*, T. l. 25. *et pro apporiasse* in T. l. 26. *Uxores*] *Sorores* T. l. 30. *Irrepuisse,*] *Eripuisse*, T. Not. 2, 3, 4, 5. post *Cl.* adde, & T.

P. 17. l. 3. *cum pro qua* in T. Not. 2. post *Cl.* adde, & T.

P. 18. l. 1. *suis pro viris* in T. l. 2. *Quam stipendiarius,*] *Deest quam* in T. Ib. *Quam & beneficiatis,*] *Deest &* in T. l. 3. *de*] à T. l. 6. 6um *pro Vicarium* in T. l. 28. *Conferre*] *Conferri* T. l. 24. *Katerinton,*] *Kinyngton*, T. Not. 1. post *solvenda* adde, *quo modo sane legitur in T.* Not. 2. post *Cl.* adde, *Viz. 8vo die T.* Not. 3. post *Cl.* adde, & T.

P. 19. l. 5. *Verisimile*] *Verisimiliter* T. l. 12. *Agit,*] *Egit*, T.

T. Not. 1. post *malim* adde, *Nam omittitur plane in T.*

P. 20. l. 5. *Westmoriā*, T. l. 7. & *interfectus*] Deest & in T. l. 23. post *Gandavenses* in T. additur *nempe*. l. 24. & *in medium*] Deest & in T. l. ult. 10 *vell*] De-
funt in T. Not. 2. post *villam* adde, *quam conjecturam*
firmat T. in quo, *villam de Winchylsee*. l. 24. Not. 4.
post *perlatis* adde, *quo modo in T.*

P. 21. l. 25. *Pascha*] *Pascham* T. Not. 1. post *sed* ad-
de, & *tamen seu etiam in T.*

P. 22. l. 12. *sc. Paleus pro specialis Presbiter* in T. &
mox cum Duce pro Duce. l. 22. *Arripuit*,] *Arripuerunt*,
T. l. 24. *Disperso*] *Depresso* T.

P. 23. l. 4. *Humani generis*] *Humano generi* T. l. 28.
Secretius iniantes,] *Ferocius ineuntes*, T. Not. 1. post *mi-
raculosum* adde, *Et tamen malim cum T. mirabile*. Not. 2.
post *Cl.* adde, *et T.* Not. 3. post *displicere* adde, *quo pa-
cto legitur in T.* Not. 4. post *Cl.* adde, & *T.*

P. 24. Not. 1. post *Cl.* adde, *T.* Not. 4. post *Londonias*
adde, *quo modo in T. legi nunc tandem intelligo*. Not. 5.
post *Cl.* adde, *et T.*

P. 25. l. 12. *Viderunt*,] *Viderant*, T. l. 24. *Implentes*,]
Replentes, T. Not. 1. post *Cl.* adde, *Malim autem cum*
T. quin destruebatur.

P. 26. l. 6. *Ceteris*] *Certis* T. l. 10. *Unde*] *Verum* T.
l. 12. *Transferebant*,] *Transferebat*, T. in quo & *mox*,
prostravit, destruxit, & fecit. l. 27. *Et tunc novum & in-
auditum accidit*, T. Not. 1, 2, 3, 4. post *Cl.* adde, & *T.*

P. 27. *Ad eos inermis*.] *Ad eos veniret inermis* T. l. 15.
Bene] Deest T. in quo tamen est spatium vacuum. l. 19.
Super] *Supra* T. l. 24. *Qui*] *Quod* T.

P. 28. l. 7. *Circa*] *Contra* T. l. 13. *Erunt*] *Essent* T.
l. 14. *Quibuslibet*] *Quibuscunque* T. l. 15. *Villis, mercato-
riis*,] Deest comma post *villis* in T. l. 18. *Et si contraria*

antea tenta f. in p. non] *Et si antea contrarium attentatum fuisset, in posterum tamen non T.* Not. 1. post *recessurum* adde, *quo modo plane legitur in T.* Not. 3. post *perdonaret* adde, *vel potius promulgatas, perd.* Nam in *T.* *promulgatis, perdonaret.* Not. 6. post *Cl.* adde, *et T.*

P. 29. l. 1. *Tailar*] *Tyler T.* l. 22. 3 *vel*] *Desunt T.* Not. 1. post *Cl.* adde, *Quid quod et quasi etiam exstat in T?* Not. 5. post *clamanti* adde, *ut scribitur in T.*

P. 30. l. 15. *Scribere &c. totius*] *Scribo, multa vero quæ prater eo per viros diabolicos in turbationem totius T.* l. 17. *Qui*] *Quia T.* l. 20. *Quorundam ex post*] *Quorundam, qui ex post T.* Not. 1. post *Cl.* adde, *et T.* Not. 2. post *vel* adde, *cum T.* Not. 3. post *Parker* adde, *At in T. hoc modo effertur: perimerunt in fidei detrimentum. Quid fecerint magistros &c. unde fortean nonnulli nota interrogandi post fecerint distinguerent. Sed priorem nostram conjecturam malim.* Not. 4. post *compulerunt* adde, *sive, ut in T. compellunt.*

P. 31. l. 3. *Attramentarium*] *Atramentum T.* l. 6. *Invenerat,*] *Meruerat, T. rectius.* l. 9. *Mandamus,*] *Mandavimus, T.* l. 17. *Consilio*] *Consilium T.* l. 18. *Potuiſſent.*] *Potuiſſet T.* l. 19. *Posterius*] *Postremo T.* Not. 1. post p. 280. adde, *uti etiam T.*

P. 32. l. 1. *Nobis favebat,*] *Nobis non favebat, T. rectius, ut videtur.* l. 4. *Adjuvet*] *Adjuvat T.* l. 14. *Nec stipendiis*] *Nisi stipendiis T. recte.* l. 22. *Ceteri*] *Certi T.* l. 28. *Dominus Rex*] *Dominusque Rex T.* Not. 2. post *Cl.* adde, *et T.*

P. 33. l. 23. *Cassavit & penitus adnullavit.*] *Quassavit & adnullavit T.* Not. 2. post *civitatem* adde, *vel, cum T. comitatum.*

P. 34. l. 11. *Tradidit,*] *Reddidit, T.* l. 13. *Autem*] *Etiam T.* l. 27. *Voluit*] *Valuit T. rectius.* Ib. *Sic quod*]

Sicque T. l. 31. *Pendebat, quod Rex*] *Pendebat, quod illud, quod Rex* T. Not. 1. post *subintelligas* adde, *Sed cui firmat* T. Not. 2. post *Cl.* adde, *Bruciswys* T.

P. 35. l. 3. *Dceft Parlamento* in T. l. 16. *Accidentem,*] *Occidentalem,* T. l. 26. *Nonas*] *Nonis* T. l. 27. *Sequenti,*] *Sequentis,* T. l. 29. in] *de* T. Not. 2. post p. 150. adde, *Sed* 5to in T. Not. 4. post *Cl.* adde, & T.

P. 36. l. 6. *Trinaturam,*] *Trinacriam,* T. l. 9. *Burges,*] *Brugis,* T. l. 10. *Flandritarum,*] *Flandrensum,* T. l. 11. *Owdenard,*] *Wodenarde,* T. l. 12. *usque natale Domini* T. Not. 1, 2. post *Cl.* adde, & T.

P. 37. l. 1. *Comprehensionem*] *Destructionem* T. l. 15. *Deviarunt*] *Deviarent* T. Not. 1. post *Viclefensium* adde, *vel cum* T. *Wyclifensium.* Not. 2. post *fuerat* adde, *ur plane* in T.

P. 38. l. 1. *Ac diversis*] *Ac in diversis* T. l. 8. *Monuerunt*] *Moverunt* T. l. 14. *Haretica vero,*] *Vero haretica,* T. Not. 1. post *Cl.* adde, & T.

P. 39. l. 16. *Execrans*] *Excommunicans* T. l. 26. *Decano*] *Diacono* T. l. 28. *Alia, de*] *Alia persona, de* T. Not. 2. post *Walsingh.* adde, & T. Not. 3. post *Cl.* adde, *Excommunicati,* T. Not. 4. post *Cl.* adde, & T.

P. 40. Not. 2. post *Walsingh.* adde, & T. Not. 3. post *Cl.* adde, & T. Not. 5. post *Cl.* adde, & T. Not. 6. post *Cl.* adde, & T.

P. 41. l. 2. *Conclufionum, quas*] *Conclufionum opiniones, quas* T. l. 6. *Autem*] *Eriam* T. l. 8. *Cruciatam*] *Cruciatum* T. l. 9. *Regni*] *Regis* T. l. 13. *Tamen redeunti ante Regi*] *Tamen ante reditum Regis* T. l. 20. *Parvis,*] *Pueris,* T. l. 25. *Anglis*] *Anglia* T. Not. 1. post *Cl.* adde, *at in* T. *pro inter sororem legitur intrusorem.* Not. 2, 3. post *Cl.* adde, *et* T. Not. 4. post *sufficienciam* adde, *quo pacto legitur* in T.

P. 42. l. 3. *Prospero*] *Prosperere* T. l. 4. *Domino*] *Deo* T. l. 12. *Molendinas*] *Molendina* T. l. 13. *Submersit*] *Subvertit*, T. l. 16. *Cruciatum*] *Cruciatam* T. l. 29. *Ipsorum*] *Suorum* T. Not. 1. post *Cl.* adde, & T. Not. 3. post *qui* adde, *vel potius, cum T. quod.*

P. 43. l. 6. *Cruciatum*] *Cruciatam* T. l. 12. & *per*] *Deest* & in T. l. 19. *Deest sibi* in T. l. 21. *Illud*] *Istud* T. l. 29. *Reliquique*] *Deest que* in T. Not. 1. post *adhaerentes* adde, *Nam ita legitur in T.* Not. 3. post *expulsum* adde, *quo modo plane in T.*

P. 44. l. 6. *Terra sua*] *Terram suam* T. l. 9. *Assumeret.*] *Assumerent* T. Not. 1, 2. post *Cl.* adde, & T.

P. 45. l. 8. *cui qui pro et qui* in T. in quo & mox *resisterunt pro resistentes.* l. 13. *pradicta ad pro pradata* & *ad* in T. l. 23. *Unde, ut dicebantur,*] *Verum, ut dicebatur,* T. l. 25. *Deest fuerant* in T. Not. 1. post *Graveling* adde, *Sed Grevenyngia in T.* Not. 2. post *delend.* adde, *at in T.* *ad die Dominica* [f. diem Dominicam] *ea debellata cum legitur.* Not. 3. post *contentis* adde, *quo modo plane in T.* Not. 4. post *parte* adde, *Nam eo modo in T.* Not. 5. post *Cl.* adde, *Sed excæcaverunt recte effertur in T.*

P. 46. l. 1. *tunc* 10 *vel* 11 *pro inter* 10 & 11 in T. l. 11. *Deest suarum* in T. l. 12. *Deest regulari* in T. l. 15. *Posse & scire se ipsos satis bene*] *Posse satis seipsos bene* T. l. 20. *Venisset,*] *Venissent,* T. l. 26. *In adventu*] *In primo adventu* T. l. 27. *Sicut oppugnavit villam de Gravenyngia, oppugnasset,* T. l. 29. *Existentes cotidie*] *Exeuntes continue* T. Not. 1. post *ceperunt* adde, *vel potius legend. cum T.* Postea villam de Neuport, & bene alias quinque villas bonas, cum omnibus in eis contentis, nostri viriliter conquesti sunt: sicque plurimi &c. Not. 2. post *coniciebatur* adde, *Nam sic etiam T.*

Not. 5. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 6. post *vel* adde, *cum T.*

P.47. l.5. *Aliis modis*] *Aliis variis modis T.* l.6. *No-*
stri] *Nostri T.* l.12. *Venerunt*] *Venerant T.* l.14. *Graue-*
yng,] *Gravenyngia, T.* l.17. *de villa pro villam* in *T.* me
improbante. l.20. *Tamen*] *Veruntamen T.* l.21. *Quid*] *Quod T.* l.25. *Quasi ictus fulguris multiplicatos,*] *Quasi*
ignis fulgoris multiplicatus, T. Not. 1. post *Cl.* adde,
& *T.*

P.48. l.12. *Graueyng recepto,*] *Grauenyngia accepto,*
T. l.14. *quod eandem villam dimitteret,* *T.* l.16. *Sic-*
que] *Sic quod T.* l.17. *Fuerat*] *Fuit T.* l.27. *Communi*] *Communium T.* Not. 1. post *affectione* adde, *Vel potius*
cum T. legend. *Prædictus Dux Britanniae tum miserans*
strenuitatem eorum, tum ponderans affectionem, quam
habebat &c.

P.49. l.7. *Tantum*] *Tunc T.* l.14. *Burdegall*] *Burde-*
galia T. Not. 1,2. post *Cl.* adde, & *T.* Not.4. post
Cl. adde, & *T.* Not. 5. post *incumberent* adde, *Nam in*
T. qui *incumberent.*

P.50. l.6. *Militum, scutiferorum*] *Militum, et scutife-*
rorum T. Not. 1. post *Cl.* adde, & *T.* Not.2. post *sine*
adde, *Nam sic quidem in T.* Not.4. post *Cl.* adde, *et T.*

P.51. l.16. *Coram fratre*] *Coram dicto fratre T.* l.18.
Deest per in *T.* l.29. & *ita dire acerime fuerit tormen-*
tatus,] & *tunc diu acerrime tormentatus, T.* l. ult. *De-*
scribitur] *Dicebatur T.* Not. 1. post *tum* adde, *quo mo-*
do profecto legitur in T. Not. 2. post *transirent* adde, &
tamen transiret etiam in T.

P.52. l.1. *Illis,*] *Ejus, T.* l.8. *Eodem*] *Eo T.* l.13.
Affectibus relinuens] *Affectibus post se relinuens T.* l.17.
suo familiari eum] *à suo familiari eum T.* l.27. *Dioc.*] *Dio-*
cesanus T. l.28. *Hujus*] *Hujusmodi T.* l.29. *Unde*] *Ve-*

Verum T. Ib. Oxoniam] Exonia episcopum T. Not. 1. post Scotos adde, vel cum T. Northamhimbros, Northamhimbri Scotos. Not. 2. post p. 336. adde, Neque aliter T. Not. 3. post visitationi adde, nisi cum T. mox legas subivit pro submittit.

P. 53. l. 10. Oxon.] Exonia, T. Ibid. Edere] Comedere T. l. 17. Dioc. suam Oxon. Bathon. et Wygorn.] Diocesum Exonia, Batonia et Wigornia, T. l. 19. Hujus] Hujusmodi T. Not. 1. post fuerant adde, vel, ut in T. fuerunt. Not. 2, 3, 4. post Cl. adde, T. Not. 6. post æmulum adde, vel potius cum T. æmulis. Not. 7. post menciendo adde, quo modo plane in T.

P. 54. l. 1. D^{nus}. pro dictus in T. l. 2. Invitavit,] Invitasset, T. l. 3. Intimo de privilegio in Const. extr.] In titulo de privilegiis inconstanter extravigantium T. l. 6. sibi pro si in T. l. 17. Fladbury pransus pro Flamburn comedisset in T. l. 19. Equo descendit, & versus] De equo descendens, versus T. l. 20. Ingressum] In gressu T. l. 21. Propinquante,] Appropinquante, T. l. 22. Contra] Extra T. l. ult. Exemptionis jurisdictionibus,] Exemptæ jurisdictionis, T. recte.

P. 55. l. 6. Deest sibi in T. l. 10. Ipsarum] Ipsorum T. l. 11. In istis] In omittit T. l. 17. Prostravit in orationibus dictis secreto,] Prostravit, orationibus dictis secreto, T. l. 19. In villa divertit.] In villam se divertit T. l. 23. Hoc anno,] Hoc etiam anno, T. l. 26. Regis pro ipsius in T. l. 28. Quo ipse propria] Quod ipse in propria T. Not. 1. post velle adde, malim tamen cum T. voluit. Not. 2. post præmissis adde, quo modo sane legitur in T. Not. 4. post quam adde, At desunt ad quem ipse voluit ipsius via directa in T.

P. 56. l. 8. Quo] Quod T. l. 14. de] à T. Ib. pro feodo] per factum T. l. 16. Deest præfatum in T. l. 28. hoc est,

est, unum] hoc esse vitium T. Not. 1. post Cl. adde, & T. Not. 2. post erga adde, quo modo plane in T. Not. 3. post qui adde, At in T. hac ita leguntur: Postea cum in tractatu quodam inter ipsos & nos fuisset, contra eos objectum est, quod &c.

P. 57. l. 7. Deest Dominus in T. l. 9. succinctus pro fuit invitatus in T. l. 17. Legencia] Ligentia T. l. 19. Possit] Posset T. l. 21. Dedit consilium,] Dedit tale consilium, T. l. 22. Servaret,] Servare, T. l. 28. Tum dictus Dux] Tamen dictus D^{nu}. Dux T. Not. 1, 2. post Cl. adde, & T. Not. 3. post segura adde, Nec quidem aliter in T. Not. 4. post Cl. adde, Rectius autem in T. jurejurando solummodo.

P. 58. l. 4. Ut] Prout T. l. 9. Archiepiscopum percussisset pro voluit Archiepiscopum percussisse in T. l. 11. Sicque] Sic quod T. l. 14. Conf. D. Pr.] Concilio Dominorum et Pralatorum T. l. 26. Atri Ditis,] Recte, non, ut in T. attractis. l. 31. Bourser] Boufer T. Not. 1. post Cl. adde, et T. Not. 2. post Cl. adde, At in T. quem ex crebris inventionibus.

P. 59. l. 7. Venisia,] Venetia, T. l. 12. Zang, Cardinalis Corsiens.] Zangia, Cardinalis Corsiensis, T. l. 14. Deest dictus in T. l. 20. Apprime] Vir optime T. l. 24. Exinde &] Et hiis et T. l. ult. Dicto] Predicto T. l. 6. post quidam adde, Nam eo modo T.

P. 60. l. 1. Permisit] Permissus T. l. 27. Maio, T. Not. 1. post Cl. adde, Strettonia, T.

P. 61. l. 1. Promittentes, quod sibi plura, quam sint] Promittentes sibi plura, quam fuit T. l. 6. Deest posterius destruere in T. l. 20. et ibi pro ibi in T. l. 21. Parte Anglia] Parte regni Anglia T. l. 29. Deest ipse in T. l. ult. incontinenti T.

P. 62. l. 9. Et quando aliquos cap. aliquos oc.] Et aliquan-

quando alios capiebant, aliosque occidebant T. 1.10. Enim pro vero in T. 1.14. usque ad mare T. 1.21. Edinburgh, T. 1.27. & suis, ejus consilium spr.] & ejus familia, illud spr. T. 1.29. Remeavit,] Se semovit, T. 1.ult. Deest valentem in T. Not.1. post delend. adde, & quidem deest in T. Not.2. post Cl. adde, & T.

P.63. 1.4. R.] Richardus T. 1.5. Richardi de Staffordia pro Comitibus Stafford in T. 1.7. Vehementer & u.m.e. iratus & turbatus,] Vehementer ultra modum erat turbatus, T. 1.9. Off. dign.] Dignitatibus et officiis, T. 1.12. Immunitatis loco] Immunitate loci T. 1.14. Desunt reciperet nec in T. 1.23. et pro set in T. 1.24. mille viz. dolia & octoginta.] viz. 1800 dolia T. 1.27. Contraxit] Traxit T. 1.29. Intus erant,] Inerant, T. 1.30. Villam pro villa custodiam in T. Not.1. post regia adde, Sed regis in T.

P.64. 1.1. utilia mox post usui additur in T. Sed nil opus. 1.3. et mox post set additur in T. 1.14. vel oc.] Et occisi T. 1b. Tunc pro tertio in T. 1.23. Tributum] Tributa T. 1.24. Pascentes tenebantur] Pascendos tenebant T. 1.30. Prospera] Prospere T. Not.1. post vel adde, cum T. Not.2. post coggonem adde, & sic T.

P.65. 1.5. Autem] Etiam T. 1.12. Propter Domini ereptionem vacarent.] Propter Deum ejus ereptioni vacarunt T. 1.15. Granade,] Gaynede, T. 1.19. unde produm in T. 1.23. Praessente,] Praeunte, T. 1.29. Irruptione] Non ut in T. eruptione. 1.31. Maxima] Magna T. 1.ult. Postea Rex P. supra eosdem] Postea supra dictus Rex contra eosdem T. Not.1. post Regem adde, quo modo in T. Not.2. post quos adde, Nam ita T.

P.66. 1.15. Deest Marchionem in T. 1.30. Proximo] Proxime T. Not.1. post Hiberniam adde, quo modo certe in T. Not.2. post eam adde, Sed ad subiciendum eos in T.

P.67. l.1. Deest *post* in T. l. 3. *in isto pro isto* habet T. l.15. *la pro le* in T. l.21. & *populo*] & *à popolo* T. l.28. *Supradictas*,] Deest in T. Not.1. *post p.349.* adde, *Neque aliter in T.* Not. 2,3. *post Cl.* adde, & T. Not.4. *post Cl.* adde, *Sed in T.* *datus est ei.* Not.6. *post Walsingh.* adde, *Sed in T.* *in pace uti consueverat non armatus in Bello.*

P.68. l.4. *Prosequens, & eum*] *Persequens, eum* T. l.21. *Statuit*,] *Statuunt*, T. l.30. *Fuerunt inter haretica*] *Fuerunt in parte haretica* T. Not.1. *post Cl.* adde, & T. Not.2. *post earum*, adde, *quo modo in T.* Not.3. *post Cl.* adde, & T.

P.69. l.1. *Promississent, voluerunt stetisse.*] *Promiserunt, stetissent* T. l.5. *Abierunt. Quod*] *Abierunt retrorsum. Quod* T. l.9. & *nunquam*] *Quod nunquam* T. l.14. *Hosium*] *Domum* T. l.15. *Parte*] *Partem* T. l.18. *Qui e. c. q. erat convictus*,] *Quo erat convictus*, T. l.22. *Inter Regna*] *Inter Reges et Regna* T. l.23. *actum. Præter*] *actu præter* T. l.29. Deest *sua* in T.

P.70. l.1. *Volumus*,] *Nolumus*, T. l.2. *Pro tunc visus est*,] *Per tunc usus est*, T. l.7. *Mensam, & die*] Deest & in T. l.11. *Regis quondam*,] *Quondam Regis Hispania*, T. l.18. *ante pro annum* in T. l.19. *Antistes, quando*] *Episcopus, qui* T. l.21. *Concessio viluit*] *Concessio tantum viluit* T. l.22. *Cruce signationi*] *Profectioni sive cruce signationi* T. Not.1. *post p.350.* adde, *Neque aliter* T.

P.71. l.1. *Egressum*] *Aggessum* T. l.6. *Egressi contra*] *Egressi, congressi contra* T. l.7. *ceperunt et confregerrunt*, T. l.14. *Regno*] *Regni* T. l.18. *Aquitania*,] *Aquitania*, T. l.21. *Prolocutor*] *Pralocutor* T. l.26. Deest *fundatus* in T. Not.1. *post malis* adde, *Sed qui in* T. Not.2. *post Walsingh.* adde, *Quo modo & T.*

P.72. l.28. *Toto*] *Toti* T. Not.1. l.6. *post importa-*
bi-

bile adde, cum T. Not. 2. post *Walf.* adde, Vel sic ar-
etaret Catholicos *T.* Not. 3. post *minus* adde, *Sed* quin
in *T.* Not. 4. post *Walf.* adde, & *T.*

P. 73. l. 4. *Fecit*] *Facit T.* l. 6. *Ergo*] *Autem T.* l. 12.
Propositum] *Proposito T.* l. 13. *Meticulosi ut*] *Meticulosi*
sicut T. l. 21. ac *Lond.*] et *Lond. T.* l. 24. *Deest sicut*
in *T.* l. 27. *Sentirent*] *Scirent T.*

P. 74. l. 12. *Ferebant,*] *Properabant, T.* l. 21. *Pro eif-*
dem.] *Cum eisdem T.* l. 29. & *cum*] *Deest &* in *T.* l. 30.
Set obs. v. &c. paratus] *Obsistente vento, laus Deo, cona-*
tus suos [f. *sui*] *frustrantur, totus ille apparatus T.*

P. 75. l. 14. *Quas causas,*] *Quam causam, T.* l. 16. 20
milibus Marcarum] 1000 *marcis T.* l. 30. *Qui & se*] *Deest &* in *T.* Not. 1. post *contra* adde, *nisi malis cum T.*
contra Regem et Regnum. Not. 2. post *tamen* adde,
Nam ita etiam T.

P. 76. l. 2. *Pro conductu,*] *Pro salvo conductu, T.* l. 8.
Consentiret,] *Affentiret, T.* l. 11. *Nec item secundo An-*
glia] *Nec secundo quidem Anglia T.* l. 14. *Portu*] *Portum*
T. l. 23. *Anglia metu liberata,*] *Anglia à metu liberatur,*
T. l. 30. *Regis petitionem*] *Regis etiam petitionem T.*
Not. 1. post *adventui* adde, *Sed adventum in T.* Not.
2. post p. 353. adde, *Permissum T.* Not. 3. post *W.*
adde, & *T.*

P. 77. l. 1. *Francis v. pro 30 m. Marc.*] *Francia vende-*
ret pro 3000 marcarum, T. l. 3. *Ut ea et duntaxat*] *Et*
ea duntaxat T. l. 12. *Institutus*] *Constitutus T.* Not. 3.
post *L.* adde, *cum T.*

P. 78. l. 5. *ad pro in* legitur in *T.* l. 7. *Omnesque pro*
qua omnes in *T.* l. 9. *Regni*] *Regnis T.* l. 10. *Thomas*
pro Comes in *T.* l. 11. et *pro vel* in *T.* Not. 1. post
capta adde, *Nam ita T.* Not. 2. post p. 356. ad-
de, *Neque aliter T.* Not. 3. post *W.* adde, et *T.* Not.

6. post *Cl.* adde, *T.* Not. 9. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 10. post *malim* adde, *cum T.* Not. 11. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 12. post *W.* adde, & *T.*

P. 79. 1. 2. att le pro atte in *T.* 1. 3. *Arte sua*] *Acta sua T.* 1. 19. *Quam Gallicos,*] *Quam inter Gallicos, T.* 1. 21. vel *intrepidus* pro *intrepidus* in *T.* Ib. *Injunctum*] *Prædictum T.* Not. 1. post *Cl.* adde, *Execrabile T.* Not. 2. post *W.* adde, et *T.* Not. 4. post *Cl.* adde, *T.* Not. 5. post *W.* adde, *At in T.* in dolo pro indoli. Not. 6. post *Cl.* adde, & *T.*

P. 80. 1. 9. *Concefferant*] *Concefferat T.* 1. 20. *Libertati*] *Libertate T.* 1. 23. *Exequacium*] *Sequacium T.* 1. 26. *Fecerit,*] *Fecerat, T.* Not. 1. post p. 357. adde, *Accederent, T.* Not. 4. post *Petro* adde, *Et tamen Petrus Pastfullius in T.* Not. 5. post *potius* adde, *cum T.* Not. 6. post *Wiclefensibus* adde, vel, ut in *T.* *Wycliffensibus.* Not. 7. post *polluerant* adde, *cum T.*

P. 81. 1. 3. *Mala, tanta*] *Mala, et tanta T.* 1. 7. *Egressi* (ad] *Egressi* (sc. ad *T.* 1. 22. *Deest tamen* in *T.* 1. 30. *Cognosceret,*] *Nosceret, T.* Not. 1. post p. 357. adde, *Sed neutra vox exstat in T.* Not. 2. post vel adde, *cum T.* Not. 3. post *L.* adde, *cum T.*

P. 82. *Quondam*] *Quosdam T.* 1. 3. *Edidit*] *Edicit T.* 1. 5. *Vel*] *Et T.* 1. 7. *Traditores,*] *Proditores, T.* 1. 11. *Nido*] *Sinu T.* 1. 21. *Scribantur*] *Scribebantur T.* Ib. *Transcripta exinde sibi*] *Transcriptum sibi exinde T.* Not. 1. post vel adde, *cum T.* Not. 2. post 358. adde, *Sed in T.* *Clenbowe.* Not. 3. post *potius* adde, *cum T.* Not. 4. post *Cl.* adde, *T.*

P. 83. 1. 9. *Deest velut* in *T.* 1. 16. *Herford,*] *Herefordius, T.* Not. 1. post *pistrinum* adde, *nisi malis cum T.* *pristinum suum locum deferri.* Not. 2. post *Wals.* adde, *Suffragatur T.* Not. 3. post *in* adde, *T. et.* Not. 4. post vel adde, *cum T.* P.

P.84. l.2. *ingratus* pro *jugiter* in T. l.4. *Superduxit,*] *Supraduxit,* T. l.6. *Nomen &c. surrepsit* delunt in T. l.10. *Ind. proc.*] *Indignabantur* proinde *procere,* T. l.13. *Si]* *Sibi* T. recte. Not.3. post *vel* adde, *cum* T. Not.5. post *Cl.* adde, *et* T.

P.85. l.2. *Redit]* *Rediit* T. l.16. *Elegissent.*] *Elegisset* T. Not.2. post *Cl.* adde, *quo modo etiam in T. nisi quod gratiam (ut legi iussimus) pro gracia, et pro ut, rependerunt pro rependerent, indictaruntque pro indicarent habeat.* Not.4. post *Cl.* adde, *& T.* Not.5. post *mutet* adde, *Sed deest plane in T.*

P.86. l.11. *Statutum]* *Statuta* T. l.19. *Pr. quod]* *Præsertim eo quod* T. l.23. *Voluerii]* *Voluerat* T. Not.2. post *dederat* adde, *cum* T.

P.87. l.4. *Poterat]* *Poterit* T. l.24. *Procedatur?*] *Procedant?* T. Not.1. post *pertinuerint* adde, *Sed pertinuerunt in T.* Not.3. post *eosdem* adde, *cum* T.

P.88. l.3. *extunc* pro *tunc* in T. l.4. *est* pro *existit* in T. l.27. *Iusticiarii]* *Iustitiam* T. Not.2. post *Lokton* adde, *Sed Laketonus in T. in quo tamen p.89. l.5. Blake tantummodo pro Blaketon.*

P.89. l.11. *Interea & rumor]* *Interea rumor* T. l.26. *quibus* pro *quia* in T. Not.1. post *L.* adde, *cum* T. Not.2. post *L.* adde, *cum* T.

P.90. l.20. *Votum]* *Vota* T. Not.1. post *Cl.* adde, *et* T. Not.2. post *delend.* adde, *vel potius legend. cum* T. *antequam* mutuis viribus sibimet subvenirent.

P.91. l.1. *Venturum]* *Proventurum* T. l.6. *Plurimorum]* *Plurium* T. & sic etiam l.6. — l.30. *Unde]* *Verum* T. Not.1. post *Cl.* adde, *Ut Londoniæ, T.*

P.92. l.5. *Vicecomitibus Londoniarum,]* *Vicecomites Londoniæ,* T. l.15. *In regalibus]* *Tò in* omittitur in T. Not.3. post *Cl.* adde, *et* T. Not.4. post *deprehenden-*

dos adde, *Sed deprehensuros in T.* Not.5. post *Cl.* adde, & *T.* Not.6. post *nulli* adde, *cum T.* Not.7. post *p.361.* adde, *nisi malis cum T.* ideo sibi sumens mansuetudinem. Not.8. post *convenisse* adde, *cum T.*

P.93. l.10. *Recipietis*] *Recipietur T.* l.20. *Fussit,*] *Fusserat, T.* Not.1. post *Cl.* adde, *et T.* Not.3. post *Cl.* adde, *Sed universis legitur in T.* Not.4. post *Cl.* adde, *Sed in T.* surgere in hac. Not.6. post *Cl.* adde, & *T.* Not.7. post *legi* adde, *Nam & ita etiam T.*

P.94. l.10. *D^{us} pro dictus* in *T.* l.24. *Comparaverat,*] *Preparaverat, T.* l.30. *Unde*] *Verum T.* Not.1. post *Cl.* adde, *Molynes, T.* Not.2. post *vel* adde, *cum T.* Not.3. post *p.362.* adde, *Sive, ut in T.* junctis. Not.4. post & adde, *At in T.* *armarium &.* Not.5. post *subtraham* adde, *Et quidem me etiam in T.*

P.95. l.10. *Paraverunt.*] *Preparaverunt, T.* l.24. *Extr. c. id e. D.] Extracto Dagario T.* Not.1. post *sua-*
fisti adde, *At in T.* *legitur, promissisti, tu ad hoc nos co-*
egisti. Not.3. post *Molineus* adde, *vel cum T.* *Molynes.*

P.96. l.4. *Unde*] *Verum T.* l.5. *Deest etiam* in *T.* l.19. *Cognitus propter*] *Cognitus ab eo propter T.* Not.2. post *Cl.* adde, & *T.* Not.3. post *Cl.* adde, *Reperierunt T.* *quo modo & in aliis quibusd. antiquitatis ef-*
fertur monumentis. Not.6. post *Cl.* adde, *Eo futuram,*
latenter T. Not.7. post *Cl.* adde, *Willelmo de Athoo T.* Not.9. post *tutaretur* adde, *vel cum T.* *curaret.* Not.10. post *excesserat* adde, *vel cum T.* *recesserat.*

P.97. l.1. & *orans*] *Deest & in T.* l.3. *Autem*] *Tunc T.* l.6. *Quod*] *Quo T.* l.20. *Regis*] *Regi T.* l.25. *Re-*
ticentes,] *Rejicientes, T.* l.26. *Properavere*] *Preparavere*
T. l.28. *Ea vice,*] *Eadem vice, T.* Not.1. post *Cl.* adde, *Discerneret T.* Not.2. post *Cl.* adde, *Burfordiam*
prope Babbelake ubi T. Not.3. post *de* adde, *cum T.*

Not.

Not.5. post *Vasconiam* adde, *nisi cum T. de Vasconia malis*. Not.6. post *Cl.* adde, & *T.*

P.98. l.4. Deest *distincti* in *T.* l.10. *portas* post *aperirent* in *T.* l.12. & *præsto sunt*] *Etiam præsto fuit T.* l.19. *Liberatione,*] *Deliberatione,* *T.* l.20. *Hospicium*] *Hospitia T.* Not.1. post *Cl.* adde, & *T.* Not.3. post *Lege* adde, *cum T.* Not.4,5. post *Cl.* adde, & *T.* Not.6. post *L.* adde, *cum T.* Not.7. post *divitum* adde, *cum T.* Not.8. post *et* adde, *Sed desunt & exercitu in T.* l.9. post *hic* adde, *cum T.* Not.10. post *exponderint* adde, *cum T.*

P.99. l.4. *Optinerent.*] *Haberent T.* l.5. *Tamesin*] *Thamensem T.* l.8. *Mitius*] *Vicinis T.* Ib. *Renunciari*] *Renunciare T.* l.10. *Voluerunt*] *Vellent T.* l.15. *Vel ul. de s. si vol.*] *Vel quot de suis voluerint, T.* l.24. *Quas ceperant,*] *Quas interceperant, T.* l.26. *Firmandi,*] *Affirmandi, T.* l.28. *Rex nescivit,*] *Deest Rex in T.* l.30. *Capta tunc licentia,*] *Licentia tunc petita, T.* Not.1,2. post *loquar* adde, *cum T.* Not.3. post *Cl.* adde, & *T.* Not.4. post *prævideant* adde, *cum T.* Not.6. post *Cl.* adde, & *T.* Not.7. post *concessus* adde, *cum T.* Not.8. post *depressum* adde, *Notabiliter etiam in T.*

P.100. l.5. *Cubatum,*] *Cubatum, T.* l.16. *Elevarentur,*] *Delerentur, T.* l.24. *Eboraci*] *Eboracenses T.* Not.2. post *eligerent* adde, *cum T.* Not.3. post *tractatus* adde, *cum T.* Not.5. post *Bemond* adde, *sive cum T.* *Remundia.* Not.6. post *Albredum* adde, *cum T.* Not.8. post *al.* adde, *sive, ut in T. de Berfordia.*

P.101. l.2. *Powygg*] *De Powiggus, T.* l.6. *Beaucamb* *T.* l.13. *Blak*] *Blake T.* Not.1. post *legendum* adde, *Nam in T. expulsæ sunt et Dominæ.* Not.2. post *Molyng* adde, *vel, ut in T. Molynges.* Not.3. post *al.* adde, *Et quidem Elinham in T.* Not.4. post *Cl.* adde, & *T.*

T. Not. 6. post *Lake* adde, *Sed Flake in T.* Not. 8. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 9. post *Cl.* adde, *Quod (omisso eo) in T.* Not. 10. post *Cl.* adde, & *T.* *Quin & in T.* intercessores pro interceptores. rectissime.

P. 102. l. 14. Deest *Edwardo* in *T.* l. 24. est post *so-pita* additur in *T.* l. ult. Defunt *Jo. Holt, R. Fult.* in *T.* Not. 1. post *urbis* adde, cum *T.* Not. 2. post *fecerat* adde, cum *T.* Not. 4. post *vel* adde, cum *T.* Not. 5. post *tractus* adde, cum *T.* Not. 6. post *L.* adde, cum *T.*

P. 103. *Expetitum.*] *Expeditum T.* l. 13. *le Mustre & de Rochel, de Elum T.* l. 15. *Percipiens,*] *Recipiens, T.* l. 23. Deest *eis* in *T.* Not. 2. post *Olorum* adde, *sive, ut in T. Olerum.* Not. 3. post *sive* adde, cum *T.* Not. 4, 5. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 7, 8. post *Cl.* adde, et *T.*

P. 104. l. 2. Deest *Sancti* in *T.* l. 33. *In castris,*] *In castra, T.* Not. 3. post *L.* adde, cum *T.*

P. 105. l. 12. *Et sic, &c. vacuatum* defunt in *T.* l. 16. *Cantebrigia,*] *Apud Cantabrigiam, T.* l. 24. Defunt *eo ipso* in *T.* Not. 1. post *vel* adde, cum *T.* Not. 2. post *vel* adde, cum *T.* Not. 4, 5. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 10. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 11. post *al.* adde, *quo modo & T.*

P. 106. l. 1. *Burnewell*] *Barnewelliam T.* l. 2. *Equum calcaribus, cadit*] *Equum cum calcaribus, equus cadit, T.* l. 3. *Vitam in*] *Vitam usque in T.* l. 5. Deest *illud* in *T.* l. 9. *Cruciatis*] *Cruciata T.* l. 17. *Eboracensem, — quia*] *Eboracensem, Alexandrum Nevyle proditorem et susurronem ad episcopatum Sti. Andrea in Scotia, quem non habiturus esset, quia T.* l. 20. *fuerunt T.* l. 29. *saltem pro treugis T.* lb. deest *Francia* in *T.* Not. 2. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 3. post 368. adde, *Sed Shirlaw Vetonensem in T. quanquam Bathoniensem in marg. in quo Codice & infra etiam Shirlaw legitur.*

P.107. l.12. *Tum*] *Tamen* T. l.17. *Adducentes*] *Abducentes* T. l.24. *Duxit*] *Duxerat* T. l.25. *Deest Thomas* in T. Not.1. post *Clambowe* adde, *sive, ut in T. Clenbowe*. Not. 2. post *Dagworth* adde, *sive ut in T. Segworthe*. Not. 3. post *vel* adde, *ut in T.* Not.4. post *dictis* adde, *Sed istis in T.* Not. 5. post *Cl.* adde, & T. Not.6. post *Cl.* adde, & T. Not.9. post *Moubray* adde, *sive, ut in T. Moumbray*. Not. 11. post *Cl.* adde, & T.

P.108. l.10. viz. post *Edmundo* additur in T. l. 11. *tempore pro anno* in T. l.24. *responderent*, T. l.28. *enim pro vero* in T. Not.1. post *Episcopum* adde, *Et quidem Roffenses pro ad Roffensem in T.* Not.2. post *Godwino* adde, *Nec Godwino favet T. in quo plane, M^{rum}. Johan- nem de Barnet*. Not. 3. post *vel* adde, *cum T.* Not. 4. post *ut* adde, *cum T.* Not. 6. post *habebat* adde, *sive cum T. quot annos habebat?* Not.7. post *debere* adde, *cum T.*

P.109. l.11. *Movit*] *Dimovit* T. l. 23. *Tinemuthia —succenderant,*] *Tinemutham vastaverunt,degradati fuerunt et succenderunt*, T. l. 25. *Tineimutha* T. Not. 1. post *Cl.* adde, & T. Not.3. post *Clenbow* adde, & T. Not.5. post *L.* adde, *cum T.* Not.7. post *vispilliones* adde, *sive, ut in T. vespilliones*.

P.110. l.3. *Balaustre,*] *Balista*, T. l.6. *Celarium* T. l.10. *Ad curam ipsum hab.*] *Et curam ipsius haberet*, T. Not. 1. post *Cl.* adde, *Murte, T.* Not.2. post *Cl.* adde, *At in T. suum suis sumptibus*. Not. 3. post *Cl.* adde, *Sed in T. Franciæ excluderentur*. Not.4. post *Cl.* adde, & T. Not.5. post *indisciplinatum* adde, *cum T.*

P.111. l. 12. *Cæptum*] *Cæpta* T. l. 25. *ad pro ante* in T. Not. 1. post *Cl.* adde, & T. Not. 2. post *Cl.* adde, & T. Not.4. post *Cl.* adde, & T. Not.5. post *L.* ad-

adde, *cum T.* Not. 6. post *improperio* adde, *Sed in T.* vituperio. Not. 10. post *potius* adde, *cum T.*

P. 112. l. 2. *Neque possent*] *Deest neque* in *T.* l. 3. *Detrahere*] *Retrahere T.* l. 6. *laici, & manus T.* l. 7. *Perturbatio*] *Turbatio T.* l. 8. *quamdiu T.* Ib. *habitacula T.* l. 18. *derelinquere T.* l. 20. *Magna form.*] *Magna et form. T.* l. 25. *Conceptu*] *Conceptione T.* l. 29. *Regi & proc.*] *Regi nec proc. T.* Not. 1. post *apud* adde, *T. &.* Not. 2. post *Cl.* adde, *& T.* Not. 4. post *nam* adde, *Adstipulatur T. in quo*, *Nam jocando repente.* Not. 5. post *L.* adde, *cum T.*

P. 113. l. 12. *Perfidum*] *Perfidia T.* l. 19. *Desunt triginta tribus* in *T.* Not. 1. post *devium* adde, *cum T.* Not. 2. post *Cl.* adde, *& T.* Not. 4. post *novos* adde, *cum T.* Not. 5. post *ipse* adde, *cum T.* Not. 6. post *autem* adde, *cum T.*

P. 114. l. 4. *suum* post *errorem* in *T.* l. 5. *Sunnyng.*] *Non Summynge* ut in *T.* l. 10. *Quod*] *Qua T.* l. 12. *Foverunt hac universa*] *Sciverunt hac universi T.* l. 15. *Rictibus*] *Retibus T.* l. 17. *etiam pro ipsis* in *T.* Not. 1. post *prodita* adde, *cum T.* Not. 4. post *manifestissima* adde, *cum T.* Not. 5. post *Cl.* adde, *Neque aliter T. in quo & suam post villam desideratur.* Not. 6. post *Cl.* adde, *& T.*

P. 115. l. 3. *Eo temp.*] *Eodem tempore T.* l. 9. *Manifesta quam mir.*] *Manifesta tamque mir. T.* l. 11. *Suffectura,*] *Sufficere, T.* l. 14. *Oxonium,*] *Exoniam, T.* l. 17. *Turbabantur*] *Turbantur T.* l. 20. *Vac.*] *Evacuandam T.* l. 23. *à vis.*] *à sua vis. T.* Not. 5. post *Cl.* adde, *& T.* Not. 6. post *Cl.* adde, *& T.*

P. 116. l. 16. *Habetis*] *Habebitis T.* l. 25. *quamdiu T.* Not. 1. post 374. adde, *& T.* Not. 2. post *Wals.* adde, *& T.*

P. 117. l. 1. *Die S.*] *Die vero S. T.* l. 5. *Nol. a. m. il-*

lud

lud f. conc. illa] *Noluit ullo modo desistere illa* T. l. 10. *Deest petiit* in T. in quo tamen mox post venissent legitur ignoravit. l. 18. *Dunstabillia* T. l. 19. *Deest capiendum* in T. l. 25. *Adventu suo &c. ipsius villa.*] *Adventu suo pulsatae sunt campanae* [monasterii] *aut Ecclesiarum parochialium ipsius villa* T. Not. 2. post *arcte* adde, *vel, ut in T. arte.* Not. 3. post *imitaretur* adde, *Conjecturam firmat T.*

P. 118. *ita ut pro ut* in T. l. 11. *Passus est primo,*] *Passus primo,* T. l. 14. *Etenim vero cum*] *Etenim cum* T. l. 28. *Cum 4 milibus*] *Cum 9000* T. l. ult. *Recedant,*] *Recedunt,* T. Not. 2. post *Cl.* adde, *Sed licet sibi met (sine ut) in T.* Not. 4. post *Cl.* adde, & *T.*

P. 119. l. 2. *Ex eis rel.*] *Ex iis in vita relinquam* T. l. 9. *Imploravit*] *Implorat* T. l. 10. *Misericordia,*] *Miseria,* T. Ib. Cor. v. pr.] *Correctiorem ducere vitam,* T. l. 14. *Insuperato,*] *Improsperato,* T. Not. 1. post *Wals.* adde, & *T.* Not. 3, 4. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 6. post *vel* adde, *cum T.*

P. 120. l. 2. *Castelle*   *Librarum p. t. et sec. solvendi residui. obfides*] *Castelle 10000 Librarum pro tunc, et pro securitate solvendi residui obfides* T. l. 17. *Discesserunt.*] *Recesserunt* T. l. 18. *Natale cum*] *Natale Domini cum* T. l. 19. *Deest suum* in T. l. 20. 17. an.] 11 annorum, T. l. 21. *Cupit,*] *Vellet,* T. Not. 1. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 3. post *dictum* adde, *cum T.* Not. 5. post 578. adde, *In T. autem Desed pro Draes.* Not. 6. post *rectius* adde, *At in T. Ivero.*

P. 121. l. 17. *aliquod* T. l. 21. *Romanam prov.*] *Romanam pro obtinendis provisionibus* T. l. 22. *Possit*] *Possit* T. l. 24. *Deest etiam* in T. Ib. Oc. *quales A. Bordreers*] *Occultos jugulatores, quos Anglici Bordre* T. Not. 2. post *L.* adde, *cum T.*

P.122.l.5. *Libra 12 d. et de dolio*] *Librario et dolio* T. 1.12. *Garther* T. 1.24. *Signum et stigma* T. 1.28. *Kingtoniam, T.* Not. post *Cl.* adde, *De Gelre, T.*

P.123.l.1. *Garther, intererant* T. 1.5. *Cathenasia* T. 1.9. *Curia vac.*] *Curia Romana vacantia* T. 1.13. *Anglo per. e. anno. In*] *Anglico perimitur. Eodem anno in* T. 1.19. *Glavon*] *Glabonius* T. Not.1. post *Cl.* adde, et *T.*

P.124.l.4. *Prior Euesham,*] *Prior de Evesham, T.* 1.5. *Deest pariter in* T. 1.10. *Desunt de dicta Aquitania in* T. 1.16. *Deest etiam in* T. 1.20. *ut pro quod in* T. 1.22. *Obiciuntur.*] *Objicientur* T. Not.3. post *vel* adde, *cum T.* Not.4. post *Cl.* adde, *Dallingerbrugge T.*

P.125. *Aub. de Weer*] *Aubrey Veer* T. 1.8. *Thesauros*] *Thesaurum* T. 1.15. *Natale apud*] *Natale Domini apud* T. 1.16. *Tentum parl.*] *Tentum est parl.* T. 1.18. *Deest die in* T. 1.20. *Regina, D.A. A. cum aliis Ep.*] *Regina, cum D^{no}. Archiepiscopo aliisque Episcopis* T. 1.23. *Domini, nec non &c. alia Domina. Ad*] *Domini et D^{na}. Ad* T. 1.27. *Solvebant.*] *Solvebat* T. Not. 1. post *locum* adde, *Et quidem ita T.*

P.126. *Deest sequente in* T. 1.7. *Decessit,*] *Decesserit,* T. 1.8. *In quantum*] *In omittit* T. 1.9. *Plebei in e. m. v. cond.*] *Plebei ejus mortem valde dolebant* T. 1.11. *Execr.*] *Inexcrabiles,* T. 1.25. *Namera,*] *Naverna,* T. 1.27. *Deest saepe in* T. Not.2. post *Cl.* adde, et *T.*

P.127.l.4. *Unde,*] *Verum,* T. 1.7. *Blokley vitam*] *Blokely tertio die mensis Martii vitam* T. 1.10. *Postremum*] *Postremo* T. 1.11. *Proxima*] *Proxime* T. 1.15. *Meridionale*] *Meridionalis* T. 1.17. *Deest alios in* T. 1.18. *Deest Regis in* T. Not.1. post *Cl.* adde, *quo pacto etiam T. nisi quod audisset non audiisset habeat.* Not.2. post *Landavensis* adde, *cum T.* Not. 3. post *Cl.* adde, & *T.*

P.128. l.2. *Post suc.*] *Post hac suc.* T. l.8. *Alium Bewford,*] *Alium Henricum Beuford,* T. l.9. *Filiis, de quibus &c. Quos*] *Filiis. Quos* (omissis *de quibus una C.W. f. altera*) T. in quo nec ullum spatium vacuum. l.11. *Eodem*] *Hoc* T. l.12. *Keynton.*] *Keningtoniam* T. Not.1. post *Swynford* adde, *Et quidem Swinfordiam in T.* Not.2. post *alii* adde, *Atque ita etiam T.* Not.3. post *Cl.* adde, & *T.*

P.129. l.11. *Posita*] *Reposita* T. l.13. *Kyngton*] *Keningtoniam* T. l.14. *Civitate*] *Communitate* T. l.15. *Deest eorum in T.* l.18. *Cornhill.* *Eodem*] *Corunhullia interierunt. Eodem* T. l.19. *Est Regina*] *Est ista Regina* T. l.21. *Cornhil*] *Cornhullia* T. Not.1. post *nostro* adde, *cum T.* Not.2. post *Cl.* adde, *At in T.* *Corn-street.*

P.130. l.1. *Deest Ric. in T.* l.16. *Deest illam in T.* l.23. *discurrentes* T. l.26. *Hiis diebus*] *Hiis etiam diebus* T. Not.2. post *Cl.* adde, & *T.*

P.131. l.3. *Nunc, se*] *Se nunc* T. l.16. *Advenire*] *Ad hoc venire* T. l.34. *Et eam*] *Et quod eam* T. l.36. *Ad seq.*] *Ad subsequencia* T. l.37. *Sunt*] *Sint* T.

P.132. l.3. *Misit*] *Fussit* T. l.6. *Incidentes, vel personis &c. exceptis, dum*] *Incidentes, 50 personis exceptis, dum* T. l.13. *Discr. & el. v. per*] *Discretionis et eloquentia, per* T. l.18. *Mi Rex, praecepto*] *Mi, ex praecepto* T. Not.1. post *Cl.* adde, *Neque aliter T. nisi quod eos post Crastino addat.* Not.2. post *Cl.* adde, *Decimo, proditorie comp. T.* Not.3. post *Cl.* adde, & *T.*

P.133. l.10. *dictus pro Dominus* in T. l.24. *Cestria,* T. l.25. *Defunt inter ceteros* in T. l.28. *Deest tunc* in T. l. ult. *Tensis*] *Tetentis* T. Not.3. post *adjudicaretur* adde, *Nec quidem aliter T.* Not.4. post *Cl.* adde, & *T.*

P.134. l.5. *Quod in eod.*] *Tò in* omittit T. l.7. *De-*

est eorum in T. l. 18. Desunt et rediit in T. Ib. hoc pro hac in T. l. 26. Deest earundem in T. l. 28. *Tradendis*] *Tractandis* T. l. 29. *Instanti*] *In instanti* T. l. 31. *Reg. f. &c. Regni*] *Et regalia sua, ac quiete, pace & tranquillitate Regni*, T. Not. 1. post dignos adde, *Sed in T.* illas 50 personas, in generali perdonatione existentes, breviter dico et volo, quod petens hoc est morte dignus. Not. 2. post *Sic* adde, *At* expressionem in T.

P. 135. l. 10. *Libere*] *Libenter* T. l. 13. Deest *vestri* in T. l. 17. *Quod,*] *pr. i. pr. vestra r. jurisd. prod.*] *Quia, pretextu illius proditoria comissionis vestra regalia, prodiciose* T. Not. 1. post *Cl.* adde, *At in T.* magnarum consanguinitatis.

P. 136. l. 7. *In die*] *Tò in* omittit T. Ib. *Apostoli*) *Dux*] *Apostoli et Evangelista*) *Dux* T. l. 14. *Quo*] *Qua* T. l. 18. Deest *etiam* in T. l. 20. *Perf.*] *Prosequendam* T. l. 21. Deest *mox* in T. l. 22. *Capicio*] *Caputio* T. in quo & mox infra etiam *caputium*. l. 25. *Domino de Nevyle:*] *Domino Johanni Nevyle:* T. l. 14. post *Cl.* adde, *Wykham Wintoniæ, in dicta T.* Not. 2. post *Rotelondia* adde, *Nec quidem aliter in T.* Not. 4. post *Cl.* adde, *& T.* Not. 5. post *Cl.* adde, *Harnegi Park contra T.*

P. 137. l. 2. *Vere ment.*] *Vere tu mentiris*, T. l. 6. *Perditione*] *Perdonatione* T. l. 7. *Illi &c. omnes.*] *Illi qui me accusaverunt de prodicione, sunt inimici mei, mentiuntur* T. l. 15. *Transm. anteq.*] *Transmarinis fuisti, antequam* T. l. 21. *Meum fundendum* T. l. 25. *Scio, quia*] *Scio bene, quod* T. l. 30. *Nonne*] *Numquid* T. l. 31. *Eramus*] *E-ratis* T. Not. 1. post *illa* adde, *Nam in T.* Illa perdonatio.

P. 138. l. 1. *tu mentiris*] Deest *tu* in T. l. 2. Deest *meo* in T. l. 4. *Dixisti, in*] *Dixisti mihi, in* T. l. 14. *Corpore desc.*] *Corpore tuo desc.* T. l. 19. *Quanto*] *Quantum* T.

T. 1.23. *Judicii*] *Judicio* T. 1.28. *Tandem*] *Tam diu* T. Not. 1. post *Cl.* adde, *quo modo etiam in T. nisi quod igitur pro sibi habeat.* Not. 2. post *Cl.* adde, & *T.* Not. 3. post *proditionis* adde, *quo modo sane in T.*

P. 139. 1.14. *Annexationem*] *Annexionem* T. 1.18. *Respondit, de lib.*] *Respondit, quod se deliberaret* T. 1.24. *Defunt vel dampn. in h. parlamento* in T. 1.29. *Masculi, per*] *Masculi, vel per* T. Not. 1. post *delend.* adde, *Nam deest in T.* Not. 4. post *proditionis* adde, *quo modo plane in T.*

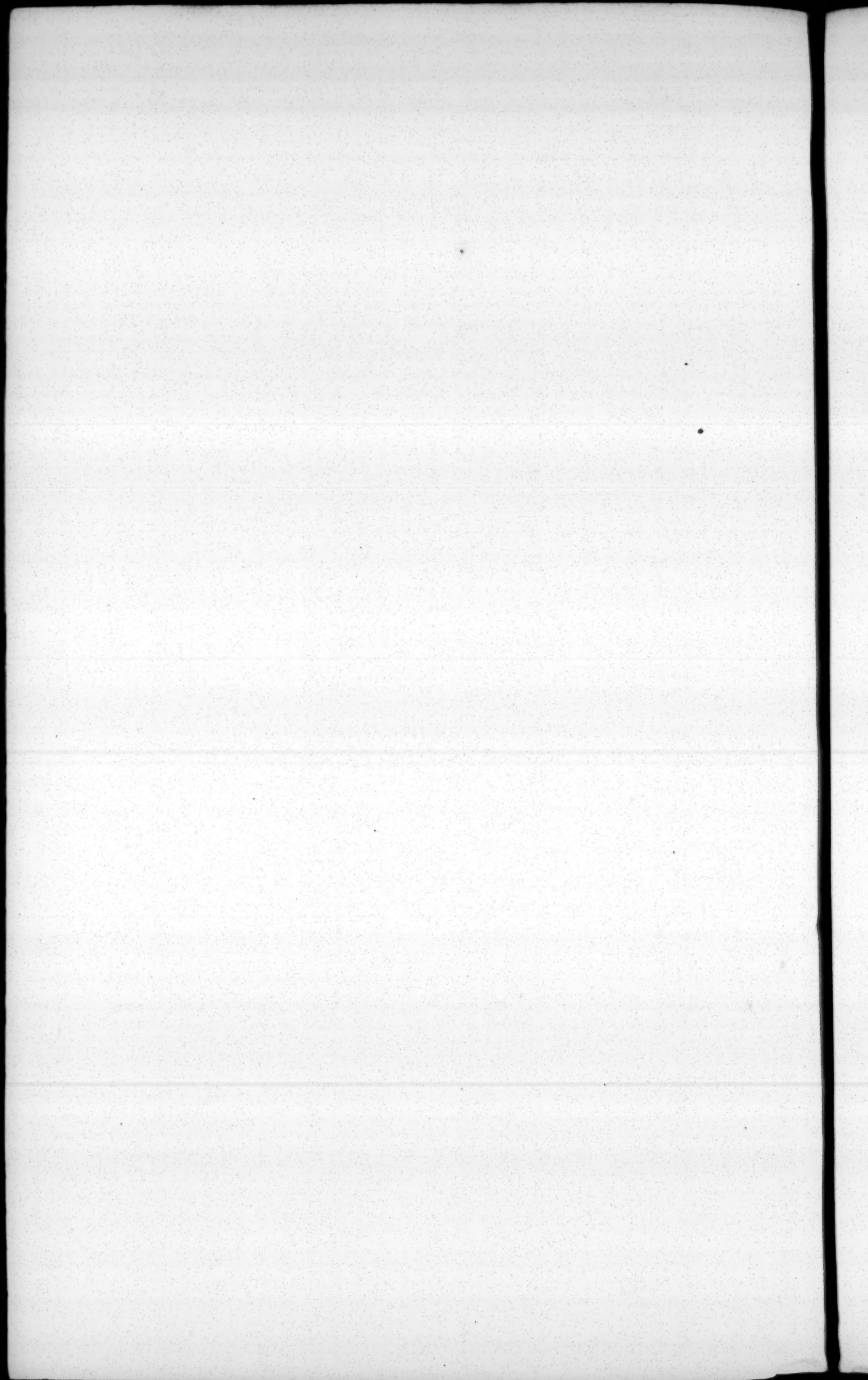
P. 140. 1.2. *Deest isto* in T. 1.7. *Capicio,*] *Capucio,* T. 1.10. *Esse pro proditorie* in T. 1.13. *Alligatus*] *Allectus* T. 1.16. *Westmonasterii, ac semp.*] *Westmonasterio semper* T. 1.28. *Transeundi.*] *Transeundum* T. 1.31. *Conc. est*] *Concessit* T. 1. ult. *Respondendum.*] *Hic definit* T.

P. 396. 1.33. post *repositorium* adde, *nisi malis cum T. comma post adulationis tollere.* 1.37. post *fecerat* adde, *Firmat conjecturam* T. *in quo fecerat displicare.*

P. 397. 1.2. post 1.12. adde, *Et quidem hic loci (pag. 62.) fugerunt plane in T.* 1.3. post *erumpebant* adde, *quo modo sane in T.* 1.4. post *Apogr.* adde, & *T.* 1.8. post *inante fautores* adde, *Sed in T. vidit plures fautores.* 1.10. post *Walsinghamo* adde, & *T.* 1.15. post *quando-cunque* adde, *Nam & ita etiam T.* 1.18. post *Walsinghamus* adde, *uti etiam T.* 1.19. post *fatisceret* adde, *At in T. facesceret.* 1.21. post *Beauchamp* adde, *sive ut in T. Beaucham.*

P. 400. 1.25. pro P. 108. lege, P. 106.

P. 402. 1.3. post *Hibernicorum* adde, *Nam ita T.* 1.4. post *de violatione* adde, *nisi malis cum T. de super violatione.*

Johannis de Whethamstede
NARRATIO,
ANTEHAC INEDITA,
DE
REGINALDI PECOCKII
ABJURATIONE.

PRÆMITTUNTUR

Quæ de eodem PECOCKIO memoriæ prodiderit
Historiæ & Antiquitatum Universitatis OXO-
NIENSIS Auctor.

D E

REGINALDO PECOCKIO,

Ex Historia & Antiquitatibus .

Universitatis OXONIENSIS, l.I. p.220.

CICCDLVII.

PER hæc tempora & antea Academici quidam nostri in dispungendis Reginaldi Pecocke, Episcopi Cicestrensis, propositionibus occupati erant ; quas utique Præsul ille scriptis, concionibus, & colloquiis quotidianis ingerere non cessabat ; illæ vero numerum ¹septenarium non excedunt, & sic se habent.

I. Nullus scit probare, quod Episcopus, in hoc quod est Episcopus, obligatur prædicare in sua propria persona vulgo suæ Diœces. accipiendo istum sermonem prædicare in sua maxime famosa significatione.

II. Item posuit, quod Episcopi non debent tenere, seipsos esse obligatos ad prædicandum in propriis personis suis, communitati propriæ suæ Diœces. in eo, & pro eo, quod sint Episcopi superiores aliis curatis, sed tenentur tenere seipsos liberos & solutos ab isto onere prædicandi ; verbis positis in ista conclusione acceptis famosissimis significationibus.

---

¹ Ibid. in I. [nimirum] part. [*Thomæ Gascoigne Dict. Theol.*] p.343.

III. Item Episcopi, in hoc quod sunt Episcopi, debent habere scientiam in illis materiis, quas Curati inferiores debent prædicare vel docere, & debent habere maiorem scientiam in responsione & solutione magnarum quæstionum, quam debent habere Curati inferiores, in hoc & pro hoc quod sunt Curati inferiores.

IV. Item Episcopi habent auctoritatem, ad resumendum & assumendum sibi & ad dimittendum quando volunt officium & opus Prædicationis, consimiliter sicut habent potestatem ad resumendum & ad accipiendum quodlibet ad opus Curæ pertinens infimo & immediatissimo Curato quando volunt, sic quod per hoc Episcopi non sunt impediti à meliore opere suæ ordinariæ curæ, quod per eos fieri debet, & quod non potest fieri ordinariè per alium Curatum.

V. Item Episcopi possunt pro diversis causis esse absentes à suis Diocæsis, & non residentes in suis Diocæsis, excusatoriè & meritoriè & cum gratiarum actione penes Deum, & aliter peccarent coram Deo, durante tempore illarum causarum.

VI. Item magis utile opus potest fieri animabus hominum quam est opus prædicationis, isto termino prædicatione accepto in sua famosa, & usitata significatione.

VII. Item nec Papa, nec Episcopi *Anglia* sunt Symoniaci in hoc, & pro hoc, quod recipiunt à Papa suos Episcopatus per provisionem, & solvunt primos fructus suorum Episcopatum.

Has ille Propositiones ad Crucem Paulinam Londini, anno CIƆCDXLVII. quo nimirum tempore Episcopatum

---

¹ His temporibus Annata vocabantur.

Vol. II.

P p p

Afa-

Asaphensem gerebat, in Concione ¹propalavit; deinde vero in charta vulgari & Pergamena indentata descriptas viris pluribus ²detulit, nominatim Gualtero Hart, Episcopo Nordovicensi Fautori suo, Adamo Molens Episcopo Cicestrensi, & Vincentio Clement Doctore Oxoniensi arrogantissimo, qui minis & promissis Gradum Regentibus & non Regentibus in magnâ Congregatione coactis extorserat, quorum haud paucis, Conscientiâ fidem servare cupientibus, statutum erat eundem repellere. Ad Pecockium redeo, qui cum opiniones suas profeminaret, oppugnatores frequentes ex utraque, maxime vero Cantabrigiensi, Academiâ habuit; easdem Concionibus, Scriptis, & Determinationibus, Londini coram Johanne Staffordo, LL. D. & Archiepiscopo Cantuariensi, ac deinceps coram Archiepiscopo Kempe, & Thomâ Bouchier successore ejus, multisque præterea Episcopis ac Theologia Doctorebus, celebratis, convellentibus. Horum de numero ³erant Gilbertus Worthyngton, Gulielm. Littefeild, Petrus Beverley alias Hyrford, è Diœcesi Lincolnensi, Guliel. Myllyngton ex Agro Eboracensi, Doctores Cantabrigienses: Thomas Eborall Collegii Wythyngdoniensis Praefectus, & Johannes Burbach, Oxoniensis uterque; præter eruditos familiarum Mendicantium Doctores, nostra plerosque Universitatis Alumnos. His addendi Doctore Hugo Damlet, qui Pecockium illum è Scriptis suis hæreseos coarguit, Johannes Bury Monachus Augustinensis, & Johannes ⁴Milverton, Oxoniensis, quorum tamen duorum scripta videre nondum contigit.

Pecockius autem in Walliâ natus perhibetur, unde, post annos aliquot in re Grammaticâ positos, Oxoniam accessit, & inter socios Orielenſes brevi cooptatus, Episcopus demum Asaphensis potentum duorum Clericorum operâ ⁵crea-

---

¹ Gascoigne ut supra p. 343. &c. ² Ibid. ³ Ibid. in Gasce. in 2. part. p. 595. ⁴ Vide Baleum cent. 8. nu. 20. & 44. ⁵ Ib. in Gasce. in 1. part. p. 324. tur.

tur. *Haud ita diu, Theologia Doctor, ex vitiosâ Regentium* ¹ *dispensatione, nobiscum evasit, exercitiis pro formâ nequaquam præstitis; sed neque pro Doctoratu à tempore Inceptionis, quæ sub Monacho Cisterciensi erat, Actum aliquem Scholasticum aut Concionando, aut Legendo, aut denique disputando fecit. Brevi admodum ad Sancti Alaphensis sedebat; operâ enim Gulielmi Suffolciæ Ducis, quicum gratiâ plurimum valebat, & Gualteri Hart Episcopi Nordovicensis, qui eundem Hereticum esse (seculi nimirum dialecto cum Vasconienfi utor) probe noverat, ad Episcopatum Cicestrensem transferebatur. Posthæc autem in eadem sententiâ permansit, & viginti annorum spatio libros, si Gascoigno fides, heretica pravitatis refertissimos Idiomate Anglicano* ² *conscripsit, animo se vacillare testatus, ex eo quod inter scribendum plurima deleret, quæ mox iterum chartæ mandabat. Leprâ cum Juvenis esset, uti & cognatorum plurimos, laborasse refert idem Gascoignus, morbum vero consimilem adulti animum corripuisse perhibet, hereticam nempe pravitatem intelligens, quam haud paucis affricuisse asserit, juvenique speciatim Oxonienfi annos viginti nato, Grammaticaque nobiscum student. Secularis autem is erat, Regique de hæresibus variis delatus, maxime vero quod die quovis jejunii (inexpiabile plane nefas) carnibus vesci solebat, Episcopo Lincolnienfi in manus traditur, Carcerique Wallingfordienfi ab eo mancipatus est; apud quem opiniones deinde suas retractavit, Monachumque Abendonix induens, coram Gulielmo* ³ *Abbate agnovit errores sese omnes à solo Pecockio accepisse.*

Hic vero Pecockius in Scriptis ubique suis sanctorum quatuor Doctorum, Hieronymi nempe, Ambrosii, Augu-

¹ Ibid. in 2. part. p. 596. 597. & in 1. part. p. 343. &c.

² Ibid. in 1. part. p. 343. ³ Gulielmo scilicet Abhenden. Vide Lelandi Coll. Vol. VI. p. 194. H.

stini & Gregorii *authoritatem* ¹vilipendebat, & improbat, quoties de illis *mentio* incideret, *exclamare* paratus, Vah! de scriptis eorum sanctorum, nisi *ratione* naturali dicta sua probarent. Cum Petro nimirum Abælardo sentiebat, *cujus effatum* erat, quod ille cito & male credit, qui sine *ratione* naturali primo credit; licet hanc *sententiam* in scriptis suis contra dictum Abælardum *refutârat* S. Bernardus, sanctusque Gregorius ²affirmarat, quod fides non habet meritum cum humana ratio præbet experimentum. Volebat ³porro Pecockius, eum quidem *sacra Scriptura sensum* esse, quem ejusdem author destinârit; hunc tamen non aliunde colligendum, quam à prævalente humani generis *ratione*. Præterea, in Epistolâ quâdam, ad Doctorem Gulielmum Godard Fratrem Minorem, & Oxoniensem aliquando alumnum, datâ, islius avi Concionatores, Clamatores in pulpitis appellavit. Insuper, *Symbolum*, Apostolicum vulgo dictum habitumque, ab Apostolis fuisse conditum ⁴negavit, variisque in eodem Articulis fidem derogans (maxime autem in libello, cui Provocatori nomen fecit) rem omnem ingenio humano assignat, nec à Clerico quovis admittendum esse contendit; unde novum ipse *Symbolum*, tadio plenissimum, procudit, Angliceque evulgavit, quod hoc eodem anno Londini damnavit Archiepiscopus. Articulo autem illi fidem præsertim elevabat, quo dicitur, Christum ad inferos descendisse, eoque nomine Doctorem Subtilem erroris ⁵insimulat, Propositionem illam temporibus Divi Augustini in Symbolo non fuisse repertam asseverans. Hac in re Groltesto palam repugnans, qui Capitulum de Christi ad inferos descensu è Textu Hebræo, sic reddito, & vita mea ad Infernum descendit, propugnavit,

¹ [Gascoigne] Ib. in 2. parte p. 595, 596. ² In homelia 26.
³ Ibid. in Gascoigne. in 1. parte p. 502. ⁴ Ibid. p. 522. ⁵ Pecock in libro suo de fide part. 2. cap. 5.

velut in Opusculo super Psalterium, suâ manu exarato, inque celeberrimâ Franciscanorum Bibliothecâ Oxonii reposito, videre olim erat. Affirmavit ¹porro, credi quidem posse, Ecclesiam esse Catholicam, verum Christianum neminem teneri, ut ejusdem Constitutionibus obtemperet, quibus contraniti existimârit rectæ rationis dictamina.

Horum pleraque cum scriberet Episcopatu Asaphensi fruebatur, anno autem CIOCDXLIX. de Episcopis concionandi munere liberandis crebras habuit Conciones. Complures vero potioris notæ viri partes ejus fovebant, quorum de numero erant Gul. Poole Suffolciæ Dux, Gualt. Hart Episcopus Nordovicensis, cum Episcopis aliis haud paucis, quorum ²plerique Academiâ Oxoniensi prodierant, quod etiam in causâ fuisse opinor, cur nostrates tarde admodum & inviti quodammodo contra virum, prædicando vel disputando biennii spatio surrexerint; quamvis Myllyngtonus, ex Aulâ Clarensi in Academia Cantabrigiensi, Pecockium proximâ prædicandi vice ad Divi Pauli excipiens, aperte ³denuntiavit, ut prosperis rebus uterentur ejusdem Patroni Regnum Angliæ haudquaquam esse passurum. Et profecto haud secus non ita multo post evenit. Nam Pecockii Conciones, tum alibi passim, tum Londini præsertim habitæ, tantam Episcopis invidiam apud plebem cumularant, ut eosdem his frequenter verbis ⁴proscinderent: Væ Episcopis qui ditantur, qui volunt vocari Domini, & ut eis serviatur genibus flexis, & equitant cum tot & tot pomposis equis, & nihil volunt facere prædicando verbum pro salute animarum; aut enim nesciunt prædicare, negotiis sæculi & delitiis corporis impediti, aut quoniam non possunt verè prædicare, nisi prædicant illa mala, in quibus, vel pro quibus, ipsi Episcopi sunt

¹ Gasc. ut supra in part. 2. p. 596. ² Ut videtur in F. ep. 241. ³ Gasc. in 1. part. p. 409. ⁴ Ibid. p. 404.

rei, nec bona opera prædicant, quæ Episcopi non faciunt, sed negligunt, & talia bona operantes derident vel non ponderant, &c.

Hæc & similia conspirantem populi indignationem declarabant, quæ quidem eo nuper proruperat, ut anno CIOCDL. Adamum Molens Cicestrensem, & Gulielmum Askue Sarisburiensem Episcopos trucidarint, eorumque juxta & aliorum Episcoporum Palatia solo complanârint. His adjiciendi Episcopi Lichfeildix & Nordovici, quos seditiosa plebs fugientes insectabatur; & Jurisperiti ac Episcoporum Officiarii spoliati partim, partim etiam interempti; denique Rectores & Vicarii Cantiani, alique prope Sarisburiam & Hungerfordiam bonis exuti.

Sed nec prosperis rebus semper utebatur Pecockius. Postquam enim præcipua, quæ nitebatur, columna rueret, Suffolciæ Dux, (qui anno CIOCDL. morti occubuit;) alique ejus fautores eriperentur, dici non potest, quantam sibi apud omnes invidiam subito conflavit, quem hoc anno solenni Ordinum Conventu, ipsoque Londino excedere¹ jussit (Barone seculari ne uno aliquo intercedente) Thomas Bouchier Archiepiscopus Cantuariensis. Aliquanto post cum præciperet idem Cantuariensis, ut Libros suos omnes, quonempe de iisdem inquireretur, secundum Decretum in eam rem editum, adferret; rescripsit ille, libros infra triennium contextos prolaturum sese, & Doctrinam in illis contentam rationem redditurum; ceterum quod ad alios pertineret, fateri se, temere omnes & sine judicio maturo exaratos fuisse, ideoque quicquid illis inesset non esse defensurum. Attulit quidem deinde ad Archiepiscopum libros novem, verum, erasis pluribus in locis quæ scripta primitus fuerant, novo sensu interpolatos; qui tamen postquam à XXIV. Doctoribus jubente Archiepiscopo, ibidem, cum Episcopis nonnullis ipso-

---

¹ Ib. in Gasc. in 2. part. p. 595.

que Pecockio, presente, excusſi fuiſſent, ex inquiſitorum iſtorum ſententiâ, erroribus immo hæreticâ pravitate ſcatere¹ declarantur, quod & Doctores illi coram Rege & Optima- tibus probandum ſuſcipiebant. Caterum reclamabat Pe- cockius, eorumque iudicium palam detrectabat, doctrinam ſuam ab iis, qui ſibi in Scholaſticis diſputationibus pares eſ- ſent, eventilandam fruſtra efflagitans. Cauſam vero ſuam perorantem adſtantium plurimi verbis aſpere caſtigarunt, ſpecialim Georgius Nevill ad Sedem Exoniensem electus, qui hunc indignabundus in modum corripuit: Deus ex ſuo juſto iudicio, vult vos hæc opprobria magna pati, quo- niam vos indignè valde reprehendiſtis, & negatis eſſe vera, ſcripta verba per B. Hieronymum, & S. Auguſti- num, & S. Papæ Gregorii Doctores dogmata, & etiam opera aliorum ſanctorum. Ad quæ Pecockius; pœni- tet me ſic ſcripſiſſe, fui enim non ſufficienter videns in materiis.

Denique, habito ſapius doctrinæ ejus examine, Lambe- thæ XXVIII. Nov. hoc anno [CICCDLVII.] præſenti- bus cum Archiepiſcopo, Episcopis, Doctoresque haud paucis, Domino Thomâ Stanley, Dominoque Scalys Baronibus, ſcriptis aperte renuntiavit, librosque omnes, maxime autem quem de Episcopis ad prædicandum minime obligatis edide- rat, revocavit; Episcopos vero, rem diligentius perpenden- tes, haud parum habuit ſollicitos, quod ea Anglicano ſer- mone propalaverat, quæ populum à pietate potius averte- rent quam ad eandem incitarent. Caterum his ita geſtis, Cantuariam delatus eſt Pecockius, ubi admiſſorum pœni- tentiam agens, verſiculos hoſce ipſum inviſentibus proferre ſolitus eſt;

What hath wonder that reaſon cannot ſkan,
How a moder is Nayd, and God is man.

¹ Ibid. 596.

Qui-

Quibus in hunc modum pie subjecit Gascoignus noster.

Lebe Keason, belebe the wonder.

Welef hath Pastry, & Keason is under.

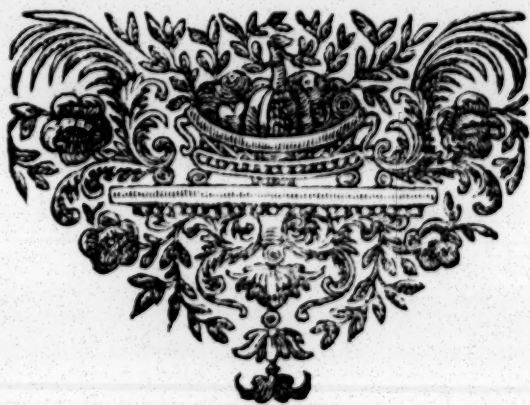
*Postremo autem, adventante die solenni causa hujus cognitioni præstitutâ (quarto nempe Decembris hujus anni) Pecockius, abjuratis denuo Libris suis omnibus & opinionibus, ad Divi Pauli Cæmeterium deducitur, Stola Episcopali indutus, ibique ad Archiepiscopi pedes consedit. Aderant vero, præter multa hominum millia, Thomas Kempe Londinensis, Joh. Low Roffensis, & Laurentius Booth Dunelmensis Episcopi; quibus arbitris coram proferebantur XIV. viri illius Tractatus, quorum tres grandiori volumine & (ut ex recepto more loquamur) in folio, reliqui autem minori sive in quarto conscripti erant; omnes autem igni, in eam rem parato, immisi in cineres abierunt. Conspiciebat Operum suorum interitum ipse Author, fassusque, id sibi dedecoris & ignominia peperisse insolentiam animi nimiumque fastum, Maydstonam in Cantio deportari jubetur, eoque in loco supremam sententiam expectare. Quonam inde concefferit, aut an ibidem (ab Episcopatu enim detrusus erat) reliquam transegerit atatem, prorsus ignoro¹. Constat autem quotquot Librorum ejus exemplaria Oxoniæ deprehendebantur, ad Quadrivium, vulgo **Quaterbois**, decimo septimo dicti mensis die, concremata fuisse, Cancellario M^o Thomâ Chaundler, & Academicis universis eò solenniter procedentibus; qui & ante mensem datis ad Archiepiscopum² literis detestari se hominis dogmata professi fuerant,*

¹ At è Præfatione nostra liquet, ipsum ad *Thorneyam* fuisse amandatum. Mihique extra controversiam ponendum esse videtur, ibidem ipsum non tantum mortuum, sed & humatum fuisse. H. 2 F. fol. 104. ep. 233.

ut diutino eorundem ea in re silentio ignosceret obsecrantes.

Haftenus de Pecockio illo, de quo certe hac referenda duxi (tametsi ab instituti Operis ratione aliena nonnihil videantur) quod Oxoniensis fuerit, praesertim vero quod illa Scriptorum neminem attigisse crediderim prater unicum Gascoignum; cujus, cum eorum quae refert pleraque, oculis & auribus praesens hauserit, vestigia premenda mihi religiose videbantur.

JOHANNIS de WHETHAMSTEDE
NARRATIO

De R. PECOCKII Abjuratione.

A. D. 1457. *Processus cujusdam abjuracionis, factæ per Reginaldum Pekok, Episcopum Cicistrensem, in publica audiencia apud crucem sancti Pauli Londoniarum, propter pravas, perfidas, & perversas opiniones, quas scribere, docere, & publicare præsumpserat mutabili populo et fluitanti.*

E Registro, five Chronico, Johannis de Whethamstede MS. in bibliotheca Collegii Armarum Londini, fol. 117. b.

NNO² adhuc et adhuc ulterius isto tempore, videlicet illo quo sol à medio coeli descenderat, stabatque pene in yemali solsticio suo, infurrexit infra regnum istud

* Fol. 118. a.

1 Notationem hanc chronologicam in margine ipse adjeci.
2 A. D. videlicet 1457. five anno sexto secundæ Prælaturæ Johannis de Whethamstede.

A. D.
1457.

doctor quidam doctrinæ perfidæ opinionisque perversæ, præfularis tamen dignitatis, ac cathedratus in ecclesia Ciciſtrenſi, nomine & cognomine Reginaldus Pecok nuncupatus, qui licet adinſtar pavonis tam vultu quam geſtu pennas haberet ſatis ſplendidas, fucatoque ſuo colore complacentes multis, publicatione tamen et propalacione operum ſuorum & opinionum, vocem habebat in tantum terribilem, quod cogeret quam plures Chriſti fideles præ timore tremere, credereque, quod vellet, ſi nequaquam celerius contradictores ſuſciperet, non paucos corrumpere de plebe ſimplices, facereque in articulis fidei fluitare. In tantum etenim in ſuo ſenſu de ſua ſciencia ſuperbierat, taliterque ſe ſupra ſe in altum elevabat, quod ultra oracionem illam ſalvificam, quam doctor doctorum doctiſſimus, dominus videlicet Iheſus Chriſtus, proprio ſuo ore composuit, ederet in ſuo vulgari nedum alias tres, et populo ad dicendum propalaret, quinymo ulterius ad tria ſimbola eccleſiæ, ad ſimbolum videlicet Apoſtolicum, ad ſimbolum Niceni concilii, et ad ſimbolum editum per ſanctum virum Athanaſium, ſuperadderet in vulgari eciam ſuo quartum. In quo una cum articulo de deſcenſu Chriſti ad inferos ſepoſuit alios varios, quaſi nec fidem nec credenciam ullam haberet in illis. Quibus in populo divulgatis, & ad aures virorum illorum devenientibus, qui fuerunt

A. D. 1457. forciores fidei pugiles, militesque aulæ ecclesiasticæ audaciores, statuerunt primo et ante alia coram oculis suis illud, quod scribitur in Canone, Octogesima tertia distincione, *Error cui non resistitur, approbatur, opprimiturque virtus, quæ nullatenus defensatur.* Deinde secundo, id quod scribit Ieronimus in libro de ¹ exoficione catholicæ fidei; *Arrius in Alexandria modica primo sintilla fuerat, sed quia non statim extinctus, brevi processu temporis, totum pene orbem facibus suæ impiæ doctrinationis inflammabat.* Deinde vero tercio, id quod consulit Ovidius, in primo de remedio amoris parum à principio:

*Opprime, dum nova sunt, subiti mala semina morbi.
Nam mora dat vires, teneras quoq; ² decoquat uvas:*

* Fol. 118.
b.

* Et validas segetes, quod fuit herba, facit.

Item subsequenter ibidem:

*Principiis obsta. serò medicina paratur,
Cum mala per longas convaluere moras.
Sed propera: nec te venturas differ in horas.*

Et hiis scriptis five dictis dentibus rationis maturius mastigatis, decreverunt, ne per moras diutinas invalesceret nimium tanta pestis, illius obstare principiis, de talique remedio providere, quo obstruere possent os loquencium iniqua, ac manum præscindere talia scribentis, quæ sunt

¹ Sic. L. expecione. ² L. decoquit.

suspectæ leccionis, & poena adustionis digna. A. D.
Pergentes igitur ad reverendissimum in Christo 1457.
patrem ac dominum, Magistrum Thomam Boucher, Archipræsulem Cantuariæ, qui protunc cardo erat solidior, forciorque columpna tocius in regno ecclesiæ Anglicanæ, requisiverunt eum, quatinus, in præservacionem naviculæ fidei à periculo submergendi, citari faceret prædictum Episcopum, limitaretque sibi diem, horam & locum ad comparendum coram ipso, ad respondendumque in hiis, quæ in causa fidei obicienda erant contra eum. Comparens igitur coram eo apud Westmonasterium in quadam camera concilii, præsentem tunc ibidem tam domino Rege quam multis eciam proceribus de diversis partibus regni, quæstionabatur primitus in articulo de descensu Christi ad inferos, deinde secundo de auctoritate ecclesiæ universalis, deinde tercio de potestate conciliorum, deinde quarto de sensu et intellectu sacrarum scripturarum, deinde vero quinto de aliis variis, de quibus in subsequen-
tibus fiet mencio plane magis. Cumque, replicationibus & responsionibus hinc inde factis, protraheretur tempus prolixius, multiplicarenturque verba plurima, sed absque termino conclusionis, aperuit tandem dominus archiepiscopus os suum, loquebaturque, dicens per hunc modum. *Confrater condilecte, Magister Reginalde. Quoniam ut in majori sunt hæretici omnes,*
in

A. D. 1457. *in lumine sui intellectus taliter obcæcati, quod licet sibi concludi melius sciverint, sibi tamen conclusum esse pertinaciter contradicere solent, nolumus multum tecum verbis contendere, quia plus sermonibus quam rationibus novimus te habundare; volumus tamen ostendere tibi sub brevibus, declarareque succinccius, quomodo in antefatis articulis contra* dicta doctorum magis autenticorum manifeste contravenire præsumis. Nam quantum ad articulum de Christi descensu ad inferos, dicit doctor Tarentinus, in quadam sua questione de tribus symbolis, quod ideo articulus dictus relinquebatur tam extra symbolum Niceni concilii, quam etiam sancti viri Athanasii, quia illis in temporibus nulla contra eum oriebatur hæresis, nec solebat de eo magna quæstio commoveri. Quantum ad articulum de auctoritate universalis ecclesiæ, dicit doctor Augustinus in epistola sua contra fundamentum, tantam esse illius auctoritatem, quod nullatenus sacro Christi euangelio crederet, nisi quatenus per ipsam ecclesiæ auctoritatem approbata esset. Quantum ad potestatem conciliorum, dicit doctor Gregorius, et decretatur dictum suum in Canone quintadecima distincione. Sicut. Illa sacra quatuor concilia, videlicet Nicenum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Calcedonense, non minoris honoris aut reverenciæ esse, quam sunt quatuor libri sacri euangelii, nec minori amplecti voluit ea devocione, aut inferiori approbacione custodiri. Quia in ipsis (ut ipse asserit) velut in quadrato lapide consurgit structura sacræ fidei, omnisque vitæ ac*

ac-

* Fol. 119.
a.

accionis bonæ norma consistit. Dicunt eciam ceteri A. D.
doctores concorditer quasi omnes: Licet sacra concilia errare poterint in hiis, quæ sunt facti, non tamen 1457.
in hiis, quæ sunt fidei; quia in omni concilio generali, ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine Christi, ibi statim inter eos adest ille spiritus bonus, qui non permittit eos aut errare in fide, aut à via recedere veritatis. Quantum vero ad sensum et intellectum scripturæ sacræ, dicit doctor Ieronimus, quod quicumque aliter eam intelligit, exponit sive elucidat, quam sensus spiritus sancti, cujus digito scripta est, efflagitat, eum pro hæretico habere constat. Concordat eciam cum ipso doctor Lincolnensis, scribens ad propositum sub isto modo dicens: Quicumque opinionem excogitat aliquam scripturæ sacræ contrariam, si eam publice docuerit, pertinaciterque defenderit, pro hæretico habendus erit. Quare, magister, cum tu omnium horum doctorum dictis contrarius nedum, ymo magis contradictorius esse convince-
ris,* oportet nos, juxta doctrinam dicti doctoris Ieroni-
mi, resecare te, tanquam carnem putridam, à corpore
universalis ecclesiæ, repellereque ab ovili velut alteram
ovem scabidam, ne totum habeas corrumpere gregem
aut contaminare. Igitur ex hiis duobus unum tibi eligas: Utrum mavis à tuis erroribus recedere, facereque abjuracionem publicam, & sic de cetero cum ceteris Christi fidelibus in tuis opinionibus convenire, aut incidere in pœnam canonis, patique non solum opprobrium degradacionis, quin eciam ulterius tradi pote-
stati

* Fol. 119.
b.

A. D. 1457. *stati brachii secularis, quatinus, quia thesaurum fidei violenter deprædari niteris, fias, juxta verbum prophetæ, tam cibus ignis, quam eciam alimentum pro combustione. Ex hiis duobus unum tibi elige, quia hæc est divisio immediata in hæreticorum coercionem. Episcopus hanc archipræfulis oblacionem audiens, stabat per pauculum temporis sub silencio, quasi videretur fuisse in se angustatus, quid apcius daturus esset pro responso. Demum tamen os suum aperiens, respondebat dicens: Angustia sunt michi undique, & quid de duobus michi propositis eligam michi melius, sto paulisper sub desperatione. Si enim opiniones meas et posiciones defendero, mors michi est & ignis combustio. Si vero non defendero, incidam in linguis hominum, nec evadam absque scandalo. Melius igitur est michi incidere in plebis obloquium, quam derelinquere legem fidei, & mitti post decessum in gehennam ignis, & ad loca suppliciorum. Eligo ergo abjuracionem facere, intendoque imposte- rum taliter michi vivere, quod cessabit amodo omnis talis contra meam personam citacio, nec dabitur suspicio aliqua vel minima ullo tempore de residuo. Abjuracionem igitur ac eciam confessionem fecit primo quasi in privato coram dicto domino Archiepiscopo, coram dominisque præsentibus, deinde palam & in aperto apud Crucem sancti Pauli, congregata tunc ibidem utriusque conditionis, cleri videlicet et plebis, numerosa multi-*

Narratio de Pecockii abjuratiōe. 497

tudine & prægrandi. Et utriusque, abjuratiōnis videlicet et confessiōis, hīc subsequuntur ^{A. D. 1457.} tenores. Et primo de confessiōe. Et est illius tenor talis.

Tenor confessiōis.

* **I**N nomine sanctæ & individuæ Trinitatis, ^{*Fol. 120. a.} patris & filii & spiritus septiformis, Ego Reginaldus Pecok, Episcopus Cicistrensis quamquam indignus, ex mea pura potencia, liberaque voluntate, absque ullo genere coercitiōis, metus seu compulsioni, fateor, confiteor & recognosco, quod Ego ante hæc tempora, præsumendo nimium de naturali ingenio meo proprio, præferendoque iudicium meæ naturalis rationis supra vetus & novellum testamentum, ac etiam supra determinacionem nostræ matris ecclesiæ catholicæ, tenui, scripsi & docui aliter alioque modo quam sancta Romana ecclesia tenet, docet, prædicat, aut observat. Et super hæc contra veram, catholicam & apostolicam fidem, edidi, scripsi & docui, ac etiam publicavi multas periculosas perniciosasq; doctrinas, ac etiam libros, continentes in se hæreses & errores contrarios fidei catholicæ, totiusque ecclesiæ determinacioni, & præcipue in hiis hæresibus et erroribus qui hīc nunc subsequuntur.

A. D.

1457.

*Copia quorundam articulorum, in quibus dictus
Episcopus hæreticavit contra fidem.*

IN primis, quod non est de necessitate fidei credere, quod dominus noster Ihesus Christus post mortem descendit ad inferos.

Item, quod non est de necessitate salutis credere in spiritum sanctum.

Item, quod non est de necessitate salutis credere in sanctam ecclesiam catholicam.

Item, quod non est de necessitate salutis credere in sanctorum communionem.

* Fol. 120.
b.

* Item, quod ecclesia universalis potest errare in hiis, quæ sunt fidei.

Item, quod non est de necessitate salutis credere & tenere, quod illud, quod consilium generale & universalis ecclesia statuit, approbat, seu determinat, in favorem fidei & ad salutem animarum, sit ab universis Christi fidelibus approbandum & tenendum. Et quod reprobatur, determinat seu condempnat esse fidei catholicæ vel bonis moribus contrarium, sit ab eisdem pro reprobo & condempnato esse credendum & tenendum.

Item, bene licebit unicuique scripturam sacram in sensu litterali intelligere, nec tenetur aliquis de necessitate salutis alicui alteri sensui inhærere.

Te-

Tenor abjuracionis.

QUARE ego miser peccator, qui longe ante hæc tempora ambulavi in tenebris, sed modo, per misericordiam et infinitam Dei bonitatem, sum reductus in viam rectam, et in lucem veritatis, considerando, me ipsum peccasse graviter, ¹ inqueque informasse, ac eciam infecisse populum Dei, revertor & revenio ad unitatem sanctæ matris ecclesiæ, et omnes hæreses & errores, ac eciam omnes alias hæreses & errores per me scriptos & contentos in præfatis meis libris et operibus, ego hîc solēniter et aperte revoco & renuncio. Quas hæreses omnes et errores, omnesque alias opiniones hæreticam pravitatem sapientes, ego ante hæc tempora coram Reverendissimo in Christo patre domino meo Cantuariensi in forma canonica judicialiter abjuravi, submittendo me ipsum existentem tunc ibidem, ac eciam adnunc, ego vere poenitens, vereque contritus, submitto me correccioni sanctæ matris ecclesiæ, dictique domini mei Cantuariensis. Et super hæc exhortor et requiro, in nomine & virtute Dei omnipotentis, in salvationem animarum omnium hîc existentium, ac eciam animæ meæ, * quod nullus hominum ab

Fol. 127. a.

---

¹ Sic. L. iniqueque.

A. D. isto tempore in antea det fidem aut credenciam
 1457. perfidis meis doctrinis, hæresibus aut erroribus,
 five præfatos meos libros legat, teneat aut cu-
 stodiat aliquo modo, sed quod ipsi omnes suspe-
 cti de hæresibus liberentur cum omni possibili
 festinatione dicto domino meo Cantuariensi,
 aut alicui suo Commissario five deputato, in eva-
 sionem & effugacionem multorum inconvenien-
 cium, graviumque periculorum animarum, quæ
 aliter ex ipsis causari possent & evenire. Et su-
 per hæc, in planam declaracionem meæ conver-
 sionis & poenitentiæ, ego hîc aperte consensio,
 quod dicti mei libri omnes, propter declaracio-
 nem superius positam, liberentur & deputentur
 igni, & aperte ¹ comburentur, in terrorem &
 exemplum omnium aliorum sic errantium. Qui-
 bus per ipsum taliter dictis publiceque perlectis,
 allati fuerunt adstatim posterius in medium libri
 ejus plures, projectique in ignem, tunc ibidem
 accensum, in finalem eorum destruccionem, et
 in signum perpetuæ condempnacionis. Sicque
 pastor ille perditissimus, qui in quanto plus sibi
 sapuit, in tanto plus desipuit, quantumque in se
 sanioris opinionis videbatur sibi fuisse, tantum
 magis insaniit insaniorisque opinionis convince-
 batur extitisse, humiliter modo de se sentit, hu-
 militer in se sapit, humiliterque ymo humilime

---

¹ Sic F. comburantur.

Narratio de Pecoockii abjuratiōe. 501

fatetur se errasse, ac quod apud se sapuit amplius quam oportuit ipsum sapuisse. Sic etiam intoxicator ille impiissimus, qui perfidiæ venenum imbiberat, ut ipsum imbibitum effunderet iterum, ac populum simplicem in fide infective informaret, expuit ipsum modo taliter & evomuit, quod dum Sol dat radium, Mars gerit aut gladium, ipsum rebibere seu reglutire nullatenus ausus erit. Sic insuper illud horribile monstrum, quod regnum Angliæ jam nuper abortive produxit ad esse, in melius reformavit archipræfularis autoritas, deque rudi massa & deformi, fecit esse habitaculum spiritus sancti, receptaculumque graciæ melioris. Sicque adhuc ulterius, ut recenter magis retineatur in mente memoria nominis ipsius, scribitur de ipso Episcopo metrice sub hiis verbis:

* *Sic deplumatus pavo fuit & spoliatus,
Sicque sibi siluit, vox quia rauca fuit.
Sic dudum volucris quæ nomen habebat honoris,
Bubo non pavo dicitur esse modo.
Nomine privari vult atque gradu spoliari,
Qui violat fidei dogmata sive Dei.
Ne sic priveris hæc qui legis, aut spolieris,
Nec basse tendas, nec nimis alta petas.
Dum medium tenuit, currum patris bene rexit,
Alta sed ut peciit, Pheton ab arce ruit.*

*Fol. 121. b.

Et

A. D.

1457. Et patet in hiis paucis, qualis fuit reduccio, re-
formatio, reconciliacioque præsulis, de quo jam
dicitur, delirantis.

*Acta fuerunt ista et peracta in anno Domini
Millesimo, Quadringentesimo Quinquagesimo
Septimo, Mensis Decembris die Quarto, Et
regni Regis Henrici sexti Anno Tricesimo
Sexto.*

Col-

Collectanea historica

EX DICTIONARIO THEOLOGICO

Thomæ Gascoignii.

PRÆMITTITUR

EJUSDEM GASCOIGNII

V I T A,

Ex Hist. & Antiq. Univ. OXON.

THOMÆ GASCOIGNII V I T A,

Ex Historia & Antiquitatibus
Universitatis OXONIENSIS, l. II. p. 106.
ubi de Collegii *Oriensis* Scriptoribus agitur.

THOMAS VASCONIENSIS, *vel* VASCONIUS, vulgo GASCOIGNE, *patriâ* Eboracensis, *Hunfle-tæ in Agro illo natus*, an. CIOCDIII. *Patrem habuit Ricardum, & Matrem Beatricem, è quibus Ricardus Pater fatis concessit cùm filius annum ætatis decimum octavum ageret, quo tempore ad Universitatem nostram accessit. Post operam quam maxime sedulam literis, præcipue autem Theologiæ, navatam, in Ecclesiâ Præbendariâ de Thame, Presbyter ordinatus est, an. CIOCD-XXVII. proximoque anno in Commensalium Oriensium numerum admissus: cujus cum Bibliothecæ, tum erigendæ, tum instruendæ nummos Librosque contulisset (sub id vero & Collegiorum Balliolensis, ac Lincolniensis Bibliothecis munificum se præstitit) à Præposito & Sociis ¹statuitur, ut illo simul nomine, & quoniam in Collegio viginti jam annis commoratus fuerat, totidemque Solidos pro Camerâ suâ quotannis pensitârat, Camerâ superiori, Refectorio Plateam versus appositâ, quoadusque Sodalitio valediceret, gratis fruëretur.*

¹ Reg. Coll. *Oriel.* penes Decanum ejusdem Collegii, p. 36.

Hec

Hoc in annum CIOCDXLVIII. cadit. An. autem CIOCDXXXIV. die S. Basilix ad Doctoris in Theologia Gradum promovetur, quo tempore integram Universitatem ingenti Epularum apparatu excepit. Haud ita multo post Cancellariatu Academico non semel fungebatur; prout ipsius verba, obscure licet, subinnuunt: ——— novi enim (inquit ille¹) unum Cancellarium Universitatis Studii Oxoniensis, qui publica fama bonus Rector Universitatis & Cancellarius vocabatur, & ter fuit ibidem electus in illud officium, & resignavit tandem officium contra voluntatem Villæ & Universitatis, & per XII. annos antea rexit ibi in S. Theologia, & per totum tempus illius Regentiæ, nec per tempus quo stetit Cancellarius illius Universitatis, nulla persona in Anglia obtulit ei Ecclesiam aliquam, nec Præbendam, nec Dignitatem, nec Episcopatum, nec aliquod Ecclesiasticum undè posset vivere ut Sacerdos vel ut Graduatús Clericus, sed vixit toto hoc tempore de parvo patrimonio suo temporali ad quod natus fuit, eo quod filius unicus fuit in morte patris sui, & novi quomodo eodem tempore, quo prædictus Doctor fuit Cancellarius Oxonia, in magna fama Scientiæ, & boni regiminis apud homines, quod inter ceteros indigne promotos, unus fatuus Juvenis, XVIII. annorum in ætate existens, fuit promotus ad XII. Præbendas, & ad magnum Archidiaconatum centum librarum in valore, & ad unam magnam Rectoriam, &c. Alibi² autem sic edisserit: Ego novi, quod jam in Studio Oxoniensi stetit unus Doctor Theologus in Oxonia ultra XXIV. annos, & fuit Regens in S. Theologia per annos XII. ibidem, & post-

¹ In 1. sua part. Theologici Dict. p.311. ² Ib. in 2. part. p.567.

ea bis Cancellarius Oxoniæ, & ter ibi electus in illud officium, & creavit XXXV. Doctores S. Paginæ, & tamen à principio mundi usque in diem resignationis dicti Cancellariatus, nunquam aliquis Episcopus, nec Abbas, nec aliquis Temporalis, obtulit sibi aliquam Ecclesiam cum cura, nec sine cura animarum, nec Præbendam, nec Capellam, excepto uno Milite. *Is Pluralitates (ut voce utar forensi) impugnare solitus est, nec Rectoria unquam fruebatur, præter illam de Dighton, in Comitatu Eboracensi, quam Doctori Thomæ Eborall consignavit; quem & ibidem commoraturum, & propterea curæ animarum (ad quam arctissimis conscientie vinculis teneri Parochum existimabat) sedulo magis incubiturum sperabat.* Beckingtonus quidem, Episcopus Batho-Wellensis, Præbendam de **Combe**, ad Ecclesiam suam pertinentem, & XII. quotannis Marcas præstantem, Vasconio obtulit, quam ille multis de causis accipere detrectavit; sed neque Ecclesiæ Eborac. Cancellariatum, à Kempio Archiepiscopo oblatum, & post mortem Doctoris Kexby, qui in eum versabatur, ad se ex præconcessâ Advocatione ad se venturum, accepit; utpote quod cum Proventus muneris istius ab Ecclesiis duabus, usui isti appropriatis, redirent, Cancellario propterea emolumenta intervertenti imputandam crederet summam Vicariorum duorum egestatem. Insuper, ut ab ipso ¹proditum invenio, Windelsoriæ agentem his verbis compellavit Henr. VI. Quare non estis vos Dr. Gascoigne Episcopus? cui dedit hunc responsum. Domine, dico vobis, si cuperem esse pecuniarum multarum fidelis adquisitor, malletm esse bonus Sutor quam scientissimus Doctor in Anglia, existente statu in Anglia, ut est modernis temporibus; testis est enim mihi Deus, quod malletm bonos & plures Prædicatores verbi Dei in

---

¹ Ib. in 2. part. p. 306.

Regno Angliæ multiplicari, quam omnes divitias temporales, quæ sunt cum ditissimo homine in Angliâ, &c. Ut Viri modestiam, vitamque Regulâ quavis Monasticâ severiorem omittam, verbum Dei ab an. CIOCDXXVII. ad obitum usque tam Academicis, quam Oppidanis frequenter annuntiavit. Grostestum, Episcopum Lincolniensem (quem Beata memoriæ virum appellitat) in summo semper pretio habuit; cujus opera, quæ nimirum in Franciscanorum Oxoniensium Bibliothecâ evolverat, citare crebrius gestiebat. Ne singula persequar, clarissima Pietatis juxta, & Eruditionis indicia in scriptis ejus reperiuntur, utpote quibus Episcopi Romani Tyrannidem in Angliâ exercitam, variasque Curie Romanæ, sui que seculi, corruptelas, aperit & exagitat. Denique tanto eum studio complectebatur Academia, ut de vitæ probitate necnon egregiis ejus Concionibus, literas¹ testimoniales, sigillo publico munitas, exhibuerit. Scripsit:

Hieronymi vitam. Lib. I. Princ. An. Dom. incarnationis, CCCXXXIII. MS.

Dictionarium Theologicum. Vol. 2. MS. in Bib. Coll. Lyncoln.

Ordinarias Lectiones. Lib. I. MS.

Sermones in Evangelia. Lib. 2. MS. & alia.

E vivis migravit XIII. Martii, juxta comput. Angl. an. CIOCDLVII. inque Capella Collegii Novi (ubi * Epitaphium ejus, pro Temporum illorum ingenio conscriptum, videre licet) sepultus jacet. Ex Testamento supremo, quod ego sæpius² perlegi, Libros suos omnes in Folio & Quarto Viris Religiosis de Spon prope Brentfordiam in Diocesi Londinensi, consignavit; quorum de numero erat Dictionarium sive Lexicon ejus Theologicum, propriâ manu exa-

¹ In F. fol. 38. b.   ² In Aaa. fol. 166.

ratum, quod iis hac detulit conditione, ut in Charta pergamena pulchre transcribendum curarent; id quod ipsi prestiteret, apud quos & Autographum, & Exemplar ad sodalitii usque everfionem comparebant. Ad hac, vitam ¹ S. Brigidæ, è Latino Anglice, additis in Monialium usum Annotationibus, redditam, eidem sodalitis donavit; quam quidem Divam plusquam prudentem deceret coluisse perhibetur; cuius etiam ope (ut Gascoignus² fatetur) Tenantius quidam, Oxoniensis Procurator, à Dæmone solutus erat.

* Ibid. p.154. Epitaphium THOMÆ GASCOIGNII, in capella exteriori Collegii Novi sepulti.

Vir gravis, ingenuus natus, jacet hîc tumulatus,
 Doctor præcipuus, Thomas Gascoigne vocitatus.
 Quem probitas morum, genus, & Schola philosopho-
 Ac sacra scriptorum fidei fecere decorum. [rum,
 Hic curam studiis bis Cancellarius egit,
 Hinc ubi Gregorii lux crastina, mille peregit,
 Et centum quater, L. septem tempora Christi,
 Optimus iste pater moritur clero nece tristi.

Sic se habuit Epitaphium illud sepulti meritis longe quidem impar, utpote cùm is præcipuum Academiae nostræ ornamentum, seu Viri pietatem, seu eruditionem inspicias, habitus quoque vixit fuerit. Sub ipsius autem imagine, laminae aeneae insculptæ (perinde vero ac versiculos prædictos furto jam olim ablatam constat) comparuere, quæ etiamnum supersunt, Gascoignorum de *Hunffleet*, in Agro Eboracensi, Arma gentilitia. Conspiciuntur quoque hodierno die manus binæ è nubibus protensæ, pileum doctoralem (rotundum utique & nonnihil fastigatum, quali temporibus iis utebantur Theologiæ Professores) supra Viri verticem sustinentes.

¹ MS. in Bib. Cotton, sub *Othone*, A.14. ² In 2. part. Dict. Theol. p.86. & 188.

COLLECTANEA
EX DICTIONARIO THEOLOGICO
THOMÆ GASCOYNE,
S. Theologiæ Doctōris Oxoniensis.

MS. fol. in Bibliotheca Collegii Lincolnienſis Oxon.

IN Parte 1ma. Voce *Absolutio*. p. 23.
Thomas Walden, Doctōr Oxoniensis Cathedræ in Sacra Theologia, scripsit contra Wycliff & Hus & Ieronymum de Praga tria Volumina, vocata ab ipſo *Doctrinale Antiquitatum Ecclesiæ*; et mortuus est ¹ qui fuit in partibus Galliæ cum Rege Angliæ Juvene Henrico VI^{to}, existens Confessor ſuus, ² ſic prius fuit Confessor Patris ſui Henrici V^{ti} Regis Angliæ, & Frater fuit Ordinis Carmelitarum, qui dicunt, ſeipſos eſſe Profeſſores Eſſentialium Regulæ S^{ti} Doctōris Baſilii Doctōris Græci.

---

1 F. quum, cum *vel* quando. 2 F. ſicut.

p. 30. Dominus Lincolnienſis ſanctæ memoriæ Epiſcopus erat Doct̃or Sacræ Theologiæ Oxoniēſis.

p. 42. Magiſter Johannes Scot ordinis Fratrum Minorum, & Doct̃or Sacræ Theologiæ, natus in villa vocata *Duns*, in Borea Angliæ.

p. 55. P. 2. Voce *Appropriatio & Non-Residentia*. Jam in Anglia periit cura Animarum per Eccleſias Appropriatas, & per Non-Residentiam Curatorum & Prælatorum, & per indignorum promotionem, & per pluralitates Beneficiorum ſeu Maleficiorum, & per peſſimam Collationem gradus Scholaſtici, & conſeſſionem gratiarum indignis & vitioſis & inſciis perſonis in Oxonia & in aliis Studiis. quæ Collatio mala graduum Scholaſticorum non erit deſtructa, quouſque poteſtas diſpenſandi cum bonis Statutis retrahatur à Regentibus & à Procuratoribus Uniuerſitatis, qui peſſima concedunt pro lucro proveniente eiſdem per Graduatos & per Graduandos per eoſdem.

p. CXI. vocat ſe Thomam Gaſcoigne Eboracenſis Dioceſeos Doct̃orem Theologiæ Oxoniæ.

ibid. Johannes de Capiftrane fecit multas prædicationes in Boëmia contra M. Johannem Huſſe & alium Magiſtrum artium Hieronymum de Praga, qui nutriti erant in malis eorum erroribus & hærefibus per libros mali Doct̃oris Johannis Wickliff de Anglia, quos libros Boëmi Scholares in Oxonia portaverunt in Boëmiam, ut patet in libro de Geſtis Concilii Conſtantiēſis & Baſiliēſis. Et peſſima Regina Boëmiæ, Uxor Wenceſlai Regis Boëmiæ, defendebat prædictos duos hæreticos Bohemos, & eis adhærentes, et etiam malum Magiſtrum Artium Oxoniæ, Petrum Anglicum, qui portavit libros multos prædicti Wycliffe Hæretici de Anglia in Pragam in regnum Bohemiæ. Qui Pe-

trus

trus fuit filius unius ¹ Trantigeni. Sc. natus fuit in villa Angliæ quæ vocatur *Hogh* juxta villam vocatam Grantham, & vocavit seipsum Petrum Clericum, Anglice *Clark*. Et prædicti Johannes Hufse & Hieron. de Praga fuerunt combusti, ut Hæretici, in Constantia tempore Concilii Constantiensis, ut dixit mihi Doctori Gascoigne bonæ memoriæ Episcopus quondam Herefordensis Dominus Thomas Spofforth sepultus Eboraci, qui hoc vidit Constantiæ in tempore præd. Concilii Generalis Constantiæ.

p. 120. Voce *Christus*. Hæc scripsit Dominus Lincolniensis Doctor Robertus Grosseteste super Psalterium, propria manu sua scriptum, & opus illud est Oxoniæ inter Fratres minores. Et ista Conclusio Domini Lincolniensis est contra Conclusionem Magistri Reginaldi Pecock Cicestrensis Episcopi, qui dixit, quod anima Christi non descendit ad Inferna. Item dixit & scripsit in Symbolo suo magno Anglicano, per eundem Pecock episcopum edito, quod Apostoli non fecerunt Symbolum nostrum Commune. Sed illud Symbolum Pecock episcopi fuit Londoniis ad Crucem S. Pauli declaratum pro nullo Symbolo habendo, auctoritate Archiepiscopi Cantuariensis & Episcoporum utriusque Provinciæ in Anglia, anno Christi 1457.

p. 143. V. *correctio*. Ego credo, quod anno Domini 1450. permisit Deus Episcopos in Anglia à suis subditis occidi, & loca eorum & palatia ad terram proster-
ni, & unam causam credo esse, quod Reginaldus Pecock Episcopus tunc Cicestrensis & prius Assaven-
sis, & alii Episcopi faventes ei dixerunt, quod Episcopi non

---

¹ *Conjeceram*, Francigenæ. Sed natus &c. Nam Francigenæ etiam infra in Coll. è Part. II. p. 456.

tenentur prædicare populo vocaliter, & credo, quod Deus ideo prædicavit tunc vocaliter puniendo eos graviter, & permittendo eos affligi & odiri à toto populo communiter. Gildas enim Scriptor de Gente Britonum in Chronica sua, & Malmesburiensis in sua Chronica, testantur, Britones in vitia magna corruisse, & terram suam perdidisse per desidiam prædicationis Episcoporum.

Hic locus
citatur à
Br. Twyne
in Apol.
Oxon. p.
291. G. H.

p. 165. V. *castitas*. Nobilis memoriæ Doctor Magister Thomas Walden, aliàs Nettare, sacre Theologiæ Doctor Oxoniensis & Frater Carmelita, obiit in Domino in Civitate Rotomagensi, existens prius Confessor Henrici 5^{ti}, & postea fuit Confessor Henrici 6^{ti} Regum Angliæ. Solebant enim Reges Angliæ habere in suos Confessores bonos Doctores Theologos, non Episcopos. Henricus enim 6^{tus} fuit primus Rex in Anglia qui habuit Episcopum continue secum manentem in suum Confessorem, Episcopum Sarum Willelmum ^{Ailcoth} Hachko, qui à suis Diocesanis occisus fuit anno Christi 1450, eo quod non residebat in suo Episcopatu, ut dicebatur.

p. 204. V. *Contra Caudas Dominarum*. Secundum relationem Antiquorum, in tempore Annæ Reginæ Angliæ, & uxoris Regis Richardi 2^{di}, nec ante tempus illud, vestes Dominarum ad terram descenderunt cum Caudis: i. e. *Trains* Anglice.

p. 251. V. *Deus*. Domini Lincolniensis Doctoris Roberti Grossteste Commentarium super Psalterium, propria manu sua scriptum, Ego Thomas Gascoigne sæpe vidi, & credo firmiter, quod opera, quæ Dominus Lincolniensis Doctor Robertus Grosseteste edidit & propria manu sua scripsit (quæ opera ego sæpe vidi) extendunt se in quantitate scripti ultra quantitatem

tem Doctoris de Lyra (Nicholai de Lyra) super Scripturam Sacram in sensu historico, & in opere suo morali super Bibliam, quod opus morale Doctoris de Lyra ego idem Thomas Gascoigne vidi Oxoniæ in Collegio Balioli in manibus Doctoris Roberti Twathys, Magistri Principalis illius Collegii.

p. 257. V. *Deus*. O! quam magna sunt opera tua, Domine Deus, hoc anno Christi Jesu 1457°, in quo fecisti plurimos homines mori in Anglia, emittendo sanguinem per os, per nares, per oculos, per ungues, per juncturas, & per secessum! sc. in illis partibus corporis, per quas horribiliter jurare consueverunt. sc. per oculos Christi, per faciem Christi, per latera Christi, per sanguinem Christi, per cor Christi pretiosum, per clavos Christi in suis manibus & pedibus, in quibus partibus homines plurimi tunc illo anno Dominiæ incarnationis sanguinem emiserunt, ut ego auctor hujus libri novi, & propter memoriam futurorum hæc scripsi, & credo firmiter, quod magna ira Dei imminet super capita plura seu Rectores plures in populo Dei, qui ponunt festucas in populo ubi ponerent columnas vivas in regimine animarum & populi Dei. ponunt enim pueros in Ecclesiis, in Præbendis, in dignitatibus & in Episcopatibus, ubi ponerent viros eximios, scientes & devotos, & Papa Romanus licentiat eos, ut novi, ad habendum fructus, & ad percipiendas omnes pecunias Episcopatus, sic tamen quod ipsi non consecrarentur in Episcopum illius Episcopatus per 4^{or} annos, vel amplius. Heu, heu! quod hoc venenum non solum intravit in Romam sub Calisto III. sed etiam in malum exemplum posteris intravit in Angliam circa annum Domini 1455, ipsis promotis in Ecclesiam retinentibus omnia beneficia priora per licentiam Papæ,

et etiam recipientibus omnes pecunias Episcopatus certo ¹ pertinentibus, non obstante quod Papa mandat eis per tot annos in Episcopum non consecrari propter defectum ætatis in annis pluribus &c. O! Domine Deus, quomodo sunt ista introducta in destructionem animarum &c?

p. 317. V. *Episcopus*. Episcopus Assavenfis, Wallicus origine, nomine Reginaldus Pecock, anno Domini 1449 & antea, Londoniis asseruit publice, quod Episcopi, quales nunc sunt in Ecclesia, non tenentur prædicare populo suæ Dioceseos, nec alterius, et ex isto dicto, & ex hoc, quod non ponderat de dictis sanctorum Doctorum, sed de suis propriis glossis, maxima perturbatio & occasio multiplicium malorum in Anglia, & alibi, orta fuerunt, diversis doctoribus Oxoniæ & Cantabrigiæ publice coram Episcopis contra eundem Episcopum Londoniis, & in Universitatibus contra eum legentibus, determinantibus & prædicantibus, & Episcopi ei favebant. Et idem Episcopus dixit Magistro Chapman, quod ex opinione sua Episcopali sequetur, quod nullus deinceps loquetur malum de Episcopis, nec de eis murmurabit, quod per ipsum Episcopum omnibus notum erit in scriptis, quod Episcopi non tenentur prædicare, nec alia opera curæ animarum facere, sicut Clerus & Vulgus opinantur, sed tenentur superintendere. Et tamen, dicto suo non obstante, quasi omnes clamant, væ! væ! Episcopis, quæ primus per eorum defectum hæc scribo in veritate A.D. 1449.

p. 320. V. *Episcopus*. Noviter intravit in Angliam magnum exemplum peccati, quando Papa Calixtus 3^{tius} licentiavit, dispensavit seu dissipavit cum uno Ju-

---

¹ Sic *Apogr. Harb. F.* pertinentes.

vene Sacerdote, magistro Artium, Georgio Nevil, quod ipse, existens viginti trium annorum vel circiter, haberet omnes proventus & redditus Episcopatus Exoniensis, & quod omnia Beneficia sua alia retineret, quæ habuit ante illam licentiam Papalem, ita tamen, quod ipse, tunc annorum 23, non esset consecratus in Episcopum Exoniensem, quousque attingeret 27 ætatis suæ annum; et sic Papa habilitavit eum, ut vocaretur Electus & confirmatus Exoniensis Episcopus, & quod reciperet per certos annos omnes Proventus illius Episcopatus, sed non quod consecraretur in Episcopum illius Civitatis Exoniensis per annos 4. Et ita istud venenum Imò intravit tunc in Ecclesiam Anglicanam, & tam nequam posteris exemplum. Ille enim Juvenis Georgius, filius Richardi Comitis Sarum, fuit licentiatus Romæ, ad pecunias Episcopatus Exoniensis colligendas, sed non ad animas illius Episcopatus Deo colligendas, quia Papa habilitavit eum sua dispensatione seu licentia, ut fructus omnes illius Episcopatus reciperet, sed non quod Episcopus fieret quousque ipse, tunc 23 annorum in ætate, attingeret 27 annum. Quod exemplum malum inductum fuit in Angliam A. C. 1456, licentiantie Papa Calisto 3to.

p. 322. V. *Episcopus*. Nuper Martinus 5us, Papa Romanus, scripsit Episcopis mihi notis, ut certas consuetudines malas & certa mala Statuta regni publice reprehenderent, & contra ea prædicarent, & contraria Statuta in Parlamento regni decerni & statui laborarent; & quia Episcopi nec hæc fecerunt, nec hæc ausi sunt facere, idem Papa Martinus excommunicavit eos, & Archiepiscopum Cantuariensem suspendit à sua Legacia, qua est Legatus natus in Anglia, sed non Legatus missus. Et tunc Episcopi dixerunt

T t t 2

plane,

plane, quod Concilium Generale fuit supra Papam, & à Papa appellaverunt ad Concilium Generale proximò post tunc celebrandum, quamvis pluries antea mutaverunt sententiam suam, dicentes, quod quilibet Papa est supra Concilium Generale, & illud potuit ad libitum suum dissolvere. Et idem Papa Martinus obiit intra breve tempus postea, & non tulit sententiam interdicti, quam promisit se illaturum contra regnum, nisi cetera mala & statuta reformarentur in regno Angliæ, & Rex Henricus 6us tunc fuit in ætate puerili, & Archiepiscopus Cantuar. Henricus Chichele Doctor Juris Civilis &c.

p. 343. V. *Episcopus*. Novi nuper in Anglia homines pessime promotos, qui habuerunt licentiam à Rege Henrico 6to, ut laborarent Papæ Romano pro Provisione, & qui illam acceptarent, & sic per Provisionem factam Romæ in diebus meis facti sunt plures Episcopi & Abbates & Decani sine Electione quacunque, excepta electione Papæ, quæ vocatur *Provisio*.

p. 343. V. *Episcopus*. Anno Dom. Incarn. 1447 prædicavit Londoniis apud crucem S. Pauli Reginaldus Pecock, Wallicus origine, postea Cicestrensis Episcopus, qui per Henricum 6um Regem tunc Juvenem, instantiâ duorum virorum, factus est ibidem episcopus, quamvis antea ab eis multum oditus est, & hæreticus reputatus à pluribus. Scripsit enim continue quasi per 20 annos tales materias in lingua Anglicana, ex quibus, ut creditur, pessima mala oriuntur & occasionaliter orientur. Qui Doctor fuit in Oxonia per gratiam absentandi. nunquam enim respondit alicui Doctori pro forma sua, ut esset Doctor, nec aliquem actum in Scholis fecit in Oxonia, postquam incepit in Theologia, an postea faciet nescitur à nobis. per omnes an-

nos à die Inceptionis suæ in Oxonia usque ad diem præsentis scripturæ, nullum actum fecit Scholasticum, nec legendo, nec prædicando, nec disputando, nec determinando. Iste Reginaldus Episcopus prædictus prædicans, ut præfertur, ad crucem S. Pauli, affirmavit & asseruit in suo Sermone, & per Indenturas, in Anglicana scriptura scriptas, tradidit diversis personis post Sermonem istas Conclusiones, plurium malorum & abusuum ¹causativas, in Anglia et alibi. viz.

Nullus scit probare, quod Episcopus, in hoc quod est Episcopus, obligatur prædicare in sua propria persona vulgo suæ Diocesis, accipiendo istum sermonem *prædicare* in sua maxime famosa significatione.

Item posuit, quod Episcopi non debent tenere, se ipsos esse obligatos ad prædicandum in propriis personis suis, pro eo quod sunt Episcopi superiores aliis Curatis, sed tenentur tenere seipsum liberos ab isto onere.

Item, Episcopi in hoc quod sunt Episcopi, debent habere scientiam in illis materiis, quas Curati inferiores debent prædicare vel docere.

Item, Episcopi possunt, pro diversis causis, esse absentes à suis Diocesibus & non-Residentes excusatorie & meritorie.

Item, Nec Papa, nec Episcopi Angliæ sunt simoniaci in hoc, & pro hoc, quod recipiunt à Papa suos Episcopatus per Provisionem, & solvunt primos fructus suorum Episcopatum.

² Istæ Conclusiones, quæ sunt plurium malorum origines & occasiones, prædicavit præd. Pecock Episcopus, præd. anno 1447, & tradidit eas scriptas in An-

---

¹ Sic Apogr. Harb. F. causativas. ² Sic Apogr. Harb. F. istas.

glico Episcopo Norwicensi suo fautori, & Episcopo Ciceſtriæ, & Magistro Vincentio Clement Doctore inſolventi, qui Oxoniæ in Theologia incepit, in ordine Diaconatus exiſtens, gradu ſuo obtento minis & promiſſis & diverſis literis Regiis & Brevibus Regiis miſſis contra eos, qui in magna Congregatione Regentium & non Regentium in Oxonia, gratiam ſuam petitam ex ſua conſcientia negaverunt.

ibid. p. 345. Ego Doctore & Cancellarius Oxoniæ novi, quod iſte præd. Episcopus Reg. Pecock per plures annos ſolebat plura ſcribere, & ſemper, poſtquam ſcripta erant, propriâ ſuâ manu cancellavit omnia, dicens, ſeipſum reperiſſe fatua & inepta ſe prius ſcripiſſe. Iſte Reginaldus, Episcopus Aſſavenſis in Walſia, valde fuit diſpoſitus ad lepram corporis, & plures de Parentela ſua fuerunt corpore leproſi, etiam iſte Episcopus fuit leproſus mente, i. e. Hæreticus, famâ plurimum. Fuit nuper unus, qui 20 annorum Scholaris in Grammatica ¹ Oxonia, qui exiſtens in habitu ſeculari accusatus fuit Regi Angliæ Henrico 6to de diverſis & peſſimis hæreſibus, & qui comedebat carnes omni feria 6ta, & traditus Episcopo Lincolnienſi Domino Willelmo Alnwyke incarceratus fuit in Wallingforth, & coram Episcopo abjuratus, factus eſt Monachus Abendonæ, & ibi conſeſſus eſt manifeſte coram Abbate Willelmo², quod omnes hæreſes ſuas & errores recepit & didicit ab ore præd. Reginaldi, & à nullo alio.

p. 352. Ego Doctore Thomas & Cancellarius Oxoniæ Regens ibidem per 12 annos in Sac. Theologia, dum vixero plangere opto coram Deo, eo quod ex ju-

---

¹ Sic *Apogr. Harb.* ² Aſhenden.

dicio meo debitæ prædicationi Verbi Dei non vacavi, nec tam sæpe prædicavi, ut potui, quamvis nullam Ecclesiam seu Præbendam, vel dignitatem Ecclesiasticam pro tunc habui, sed ex Patrimonio Patris mei Ricardi Gascoigne Eboracens. Dioces. vixi, pro cuius anima & matris meæ Beatricis Laus Deo vero semper in Gloria.

p. 360. V. *Episcopus*. O! Episcopi attendite & videte, quomodo jam in hoc tempore per Concessionem Papales & Indulgentias ab ipso vocaliter concessas, quasi tota potestas vestra est exhausta, & quasi destructa. Videte, an hoc fiat, vel propter abusum vestræ potestatis, vel propter usurpationem & cupiditatem Curie Romanæ & Romanorum Curtisanorum? Nuper enim novi, quomodo Episcopus Cistrensis Magister Richardus Praty, Doctor Sac. Theologiæ Oxon, quendam Vicarium pessimæ famæ & nequam Vitæ excommunicavit & beneficio privavit, et idem Vicarius ipsum Episcopum post longam vexationem in Curia de Arcubus London requirebat, sub magnis pœnis, ipsum absolvere à sua excommunicatione, virtute potestatis absolvendi concessæ à Papa Eugenio cuicunque idoneo Sacerdoti de fraternitate Domus S. Antonii Londoniis. Et Episcopus nunquam hoc fecit, sed ipsum excommunicatum privavit vicaria sua, & nunquam pro rogatu Comitum Arundel & aliorum ipsum restituit, sed à Diocesi sua nequam pecus eiecit, dicens, *hæc littera, quam dicis tibi concessam à Papa, enervat omnem potestatem concessam à Deo Episcopis, quia ex illo concessu sequitur, quod quivis malus erit absolutus ab Episcopo suo, velit nolit Episcopus, vel aliter Episcopus incurret offensam Papæ, & sic Episcopus quilibet absolvet pessimum tyrannum pro ostensione Bullæ Papalis, sine quocunque alio medio requisito ad absolutionem vestram coram Deo.* Item inquit
idem

idem Episcopus, *non sequitur, me debere te absolvere quia habes Bullam Papalem, qui fallere potest & falli; quia novi, quod in Curia Romana, postquam Papa aliquam petitionem sibi factam concessit Bullari, sub hac forma, fiat ut petitur, tunc Cubicularii Papæ & Camerarii & astantes, avaritiæ veneno inebriati, faciunt Bullas augendo & diminuendo Clausulas in Bulla, quæ nunquam Papa novit, nec concessit, nec concedere potuit acceptorie coram Deo. Et ego, inquit Episcopus, non faciam secundum Bullam tuam, quia credo, quod Papa vocaliter ista non concessit, & scio, quod realiter concedere non potuit; potestas enim sua data est sibi à Christo, ut liget quod est ligabile recte ab homine &c.*

p. 381. Consimiliter Thomas Arundel, Baccalareus Artium & Archiepiscopus Cantuariensis, fecit cum suis Constitutionem Provinciale, ne quis non privilegiatus prædicaret populo sine licentia obtenta Episcopi, quam habere non potest, nisi cum magnis instantiis aliorum, vel pro pecuniis. Et iste Arundel cito post illam Constitutionem factam de verbo Dei alligando, fuit obtrusus in suo gutture, quod non potuit nec bene loqui, nec deglutire, & sic moriebatur; homines enim tunc crediderunt, quod Deus ligavit linguam ejus, quia ligaverat linguas quasi omnium Prædicatorum propter paucos Hæreticos, qui tunc à prædicatione fuerant suspensi. Vide postea in Dictionario T. Gascoigne, p. 478. eadem de T. Arundello.

p. 382. Episcopus Assavensis Reg. Pecock dixit, quod Episcopi non tenentur prædicare; postea tamen dixit & asseruit (ut mihi dixit suus Capellanus Magister Johannes Orle) quod Episcopi tenentur prædicare, i. veritates divinæ Scripturæ publicè dicere & ostendere, sed non tenentur, ut ipse dixit, prædicare modo

nunc

nunc usitato, sc. accipiendo Thema, introductionem & divisionem Thematis facere; sed tenentur prædicare veritates divinæ Scripturæ apte dicendo & declarando, ut dixit idem Episcopus, sicut mihi dixit præd. Magister Orle, S. T. Bacalaureus. Et postea idem Episcopus prædicavit & prædicari fecit in sua Diocesi, ita quod aliqui mirabantur dicentes, *Episcopus iste jam prædicat publice.*

p. 386. V. Episcopus. A. D. 1452do. & 3^{tio}. Rectores, Vicarii & Sacerdotes in Wallia, habentes Concubinas secum in domibus eorum commorantes, dixerunt Episcopo suo Menevensi, cujus nomen fuit De la bere: *O Domine Episcope, nos Sacerdotes Dioecesis vestræ, timore Dei ducti, & metu pænæ æternæ peccatoribus debitæ, supplicamus Paternitati vestræ, ut auctoritate vestra Pontificali faciatis seu compellatis Concubinas nostras recedere, & in perpetuum seperari à nobis & à domibus nostris. Nos enim optamus & obsecramus, ut per vestram auctoritatem sic à nobis separentur, & à domibus nostris, ut nunquam habeamus occasionem peccandi cum eis, nec ipsæ mulieres Concubina occasionem peccandi habeant per nos cum eis cohabitantes.* Et Episcopus abominabilis memoriæ respondens, *ego non volo concedere, quod Concubina vestra nec à vobis, nec à domibus vestris separentur, nec separari cogantur, quia tunc ego Episcopus vester perderem annuatim 400 Marcas, quas recipio annuatim in Diocesi mea pro Concubinis Sacerdotum. De quolibet enim Sacerdote recipio annuatim unum Nobile, vel ultra, pro sua Concubina. Et Sacerdotes dixerunt Episcopo illi S^{ti} David, O Domine Episcope, nos optamus illas seperari à nobis, & ipsæ Concubina non volunt seperari à nobis, nec à Domibus nostris, sed volunt manere & nutriri bonis nostris, velimus nolimus; & nos quia non audemus eas expellere, propter metum suorum*

amicorum qui eis favent, rogamus, ut per vos, Domine Episcopo, separentur à nobis & à domibus nostris. Et Episcopus dixit eis, non volo compellere eas seperari à vobis, quia tunc ego perderem plures pecunias annuatim. Et iste est Episcopus De la bere, qui male fuit Provisus in Decanatu Ecclesiæ Wellensis per Papam Nicolaum 5um, invito Capitulo illius Ecclesiæ, sed non ibi receptus fuit, eo quod timuit mortem suam ibidem violentam, & postea fuit pessime, per eundem Papam, Provisus in Episcopum Menevensem in Wallia, eo quod Rex Angliæ Henricus 6us, qui postea fuit alienatus à mente sua, licentiavit eundem Eleemosynarium suum De la bere acceptare Papæ Provisionem in Decanatu Welliæ & in Episcopatu Menevensi.

p. 387. V. *Episcopus.* Johannes Kemp de Cantia Episcopus Roffensis & postea Cicestrensis, & postea Londinensis, ac deinde Eboracensis fuit, & per 28 fere annos, in quibus stetit Archiepiscopus Eboracensis, fuit totaliter absens à sua Diocesi, manens Londoniis, vel in Cantia, vel in aliis locis in Anglia remotis à sua Diocesi, excepto quod aliquando semel in 10 vel 12 annis mansit in sua Diocesi Eboracensi per duas vel 3 septimanas, paucis diebus vel nullis mansit in Eboraco, & in tempore suo Palatium Archiepiscopi Eborac. defecit, & fere ad solum ruebat, & ipsum Palatium, ipso existente Archiepiscopo, reparatum non fuit. Et in recessu suo ab Eboraco, quum Rex Angliæ Henricus VI. & Dux Summerfettiæ Edmundus fecerunt eum Archiepiscopum Cantuariensem, reliquit Ecclesiam suam Eboracensem in magna perturbatione sine remedio. Post mortem enim Decani Eboracensis, ^c Feltar

---

ⁱ Sic Apogr. Harb.

mine, Canonici Ecclesiæ pacifice elegerunt Bermyngham in Decanum suum Eboracensem, & in tempore Electionis in Capitulo duo mali Canonici Eboraci & Prior Sⁱ Oswaldi elegerunt extra Capitulum, juxta imaginem Sⁱ Christophori, in Decanum Ecclesiæ Eborac. Magistrum Richardum Andrew, Secretarium R. Henrici VI. & factâ appellatione per illos tres Canonicos contra electionem veram Bermyngham, factam in Capitulo, R. Henricus VI. licentiavit illum Richardum, qui fuit pessime & injuste sic à tribus extra Capitulum electus, sub Sigillo suo, acceptare Provisionem Papæ, ut esset Eboracensis Decanus, ita quod Papa Nicolaus 5us ipsum Ricardum in Decanatum Ecclesiæ Ebor. Provideret, & Electionem Bermyngham factam legitime cassaret & revocaret seu adnullaret. Et sic factum fuit Romæ per pecunias præd. Ricardi; et quia Capitulum Eboracense ipsum Ricardum, Provisum per Papam, recipere in suum Decanatum non voluit, idcirco per Bullas Papæ Nicolai diversi Canonici Ecclesiæ Cathedralis Ebor. excommunicati fuerunt, & Ecclesia Cathedralis exposita Interdicto & suspensa per plures septimanas, ita quod nec Matutinæ, nec aliqua Missa fuit in illa Ecclesia per plures septimanas, nec Vesperæ. Et in ista perturbatione reliquit præd. Johannes Kemp suam Ecclesiam Eboracensem, quum fuit factus Episcopus Cantuariæ; et fuit cum hoc Cardinalis Episcopus de Roma, & tamen Romam non ivit, nec cum fuit Archiepiscopus Eboracensis & Cardinalis Presbyter, nec cum fuit Archiepiscopus Cantuar. & Cardinalis Episcopus, & in alios, & extraneos, & Curtesanos Romanos Providit & elegit in magnas dignitates suæ Ecclesiæ Eboracensis, & in Rectores suæ Diocesis. De his Rebus T. Gascoigne postea, p. 421. v. *Episcopus*.

p.401. Ante Regem Henricum VI. solebant Reges Angliæ maturos Doctores Theologiæ, exutos à Curia aliâ, eligere in suos Confessores, & Episcopi suæ curæ tunc vacabant. Sed in tempore Henrici VI, Stafford Episcopus Cantuariæ & Bastardus origine, fuit Cancellarius Angliæ, Adam Molens Episcopus Cice-
strensis fuit Custos Privati Sigilli & occisus fuit, Epi-

^{Hart}scopus Norwicensis Walter Lyard de Cornubia fuit Confessor Reginae residens in Curia, & Episcopus Carloliensis & postea Lincolniensis Marmaducus Lumley fuit Thesaurarius Angliæ, & indignus Episcopus 'Cestriæ, But^h ² nomine, fuit tunc Cancellarius Reginae Margaretæ Angliæ. Vide Ant. Wood Hist. Oxon.

p. 154.

p.403. Doctor Millington de Cantabrigia, fuit Doctor Sacræ Theologiæ de Comitatu Eboraci, egregie determinans contra Reg. Pecock.

p.404. Reginaldus Pecock factus Episcopus Cice-
strensis per media Willⁱ Pule, Ducis Suffolciæ. Cau-
sa fuit Reg. Pecock, quod plurimi in populo surrexe-
runt, & occiderunt Episcopum Cicestrensem Adam
Molens, & Episcopum Sarum Will. Asku, & persecu-
ti sunt Episcopum Cestriæ, But^h nomine, & Episco-

^{Hart}pum Norwicensem Walterum Lyart, & Rectores &
Vicarios diversos in Cantia, & juxta Sarum, & circa
Hungerford spoliaverunt. Et eodem anno intravit
Dux Eboraci in Angliam ab Hibernia, in qua tunc fue-
rat contra voluntatem suam, ex mandato Regis Angliæ
Henrici VI. Et revera, ex quo præd. Episcopus Reg.
Pecock & alii Episcopi per Regem intrantes dixerunt,

---

1 *Id est*, Lichfeldiæ. 2 *Guilielmus Boothe.*

quod

quod Episcopi non tenentur prædicare per seipsos vocaliter, Deus Omnipotens prædicavit in Anglia realiter, puniendo realiter, & puniri permittendo Episcopos &c. in Anglia.

p. 409. Doctor Willelmus Millyngton Eboracensis Diocesis, de Clara Aula Cantabrigiæ.

p. 419. V. *Episcopus*. S. Episcopus magnus Thomas Cantuar. Episcopus fuit electus in episcopum Cantuariensem Londoniis Westmonasterio, per episcopos suos suffraganeos, & per Monachos deputatos Cantuariæ, quū ipse Thomas Becket electus in episcopum Cantuariensem fuit ordinis Diaconatus, & fuit electus feria 4ta in Hebdom. Pentecost. & in Sabbato postea, sc. in Vigilia Ste Trinitatis, fuit consecratus in sacerdotem, & in festo illo s^m. Trinitatis fuit consecratus in Episcopum, & in crastino illius Festi sanctissimæ Trinitatis, sc. in die Lunæ, idem B. Thomas, tunc Cantuar. Archiepiscopus, sigillum Regium, quod ipse portavit Cancellarius Angliæ, misit Regi Henrico II. tunc Angliæ Regi, & illud officium Cancellariatus Angliæ dimisit & renuntiavit, dicens, Seipsum Episcopum non posse officio & debito illius Archiepiscopatus debite vacare, nisi dimitteret officium Cancellariatus Angliæ; ex quo factō Rex Angliæ iratus est contra Sanctum Thomam; Qui S. Thomas nullos solvit primos fructus seu Annata Papæ Romano, quod nullus Episcopus in tempore S. Thomæ solvit primos fructus Papæ, nec antea. Postea tamen, in tempore Papæ Romani Johannis 22ⁱ. primi fructus sive Annata Papæ solvi cœperunt, ex cupida ordinatione Papæ Johannis 22. & sibi adhærentium in Curia Romana. Et sic jam inolevit in Anglia Consuetudo, quod consensus Papæ Romani & ejus Cameræ, & consensus Regis in Anglia, &

& certa millia pecuniarum constituunt Episcopum quemcunque, jam in Anglia ut sit Episcopus. Electio enim Episcopi in Anglia, his diebus, nihil facit nisi nomine tenus tantum, & ideo Episcopi non audent offendere Regi & suis per quos constituuntur.

p.423. Hæc S. Beda libro suo super Proverbia Solomonis, qui liber est in Osney juxta Oxoniam.

p.424. A. D. 1456°. Quum magna victoria Dei fuit ostensa contra Turcas, nec Archiepiscopus Angliæ Primas Thomas Bourcher, nec alii Episcopi fecerunt actus publicè laudis, nec processiones ad Dei opera miraculose manifestanda. Oxoniæ tamen eodem anno processio generalis, & Cantus solennis cum *Te Deum laudamus*, in Craftino S. Luciae fiebat, & etiam Sermo publicus unius antiqui Theologi, cui propitiatur Deus.

refused

p.432. T. Gascoigne refutavit Cancellariatum Ecclesiæ Cathedralis Eboracensis, quoniam se isto honore indignum credidit. [*Qua de re hoc pacto loquitur: Ego Tho. Gascoign, indignus Sacerdos & Doctor Theologiæ Eboracensis Diocesis, fateor, quod, licet curas Ecclesiarum Parochialium, mihi oblatarum, refutavi, propter diversa impedimenta in corpore meo & infra, tamen opto & desidero plures sanctos & devotos viros, & scientes, potius habere Officia & Curas in Ecclesiis, quam meipsum habere milia Marcarum, & quam meipsum habere maximum Episcopatum Regni, & eligere an vellem dare alteri homini, ego potius darem alteri quam accipere illum Episcopatum mihi ipsi, si scirem vel crederem, quod ille, cui darem Episcopatum vel Officium, melius posset, sciret, & vellet proficere animabus, quam ego, scilicet si sic proficeret recte prædicando, sancte exemplificando, hospitalitatem*

tem tenendo, sobrie inter homines vivendo, et recte consulendo. Et hæc dico, non propter vanam gloriam, ad honorem ex hoc mihi habendum in hoc seculo, sed ut alii, hæc legentes, moveantur & inclinentur accipere Officium et Ecclesiam, seu refutare talia oblata, sicut Deus vult, et ad intentum fiendum quod Deus præcepit fieri; & quoniam scit, an bene vel male feci in refutando Cancellariatu Ecclesiæ Cathedralis Eboracensis, cui sunt appropriatæ duæ Ecclesiæ Parochiales, & male ut ego judico; ideo offero me infinitæ misericordiæ Dei, & precibus omnium Sanctorum, quoniam in refutando hoc & alio credo firmiter, me esse & fuisse inhabilem, & non habentem necessaria requisita ad standum in prælio pro Domino Deo, ad destruendum mala & peccata magna valde.]

p. 438. V. *Episcopus*. Episcopus modernus Eboracensis Willelmus *Buthe*, nec est bonus Grammaticus, nec scientificus, nec virtuosus reputatus, nec Graduat, sed Legista Juris Regni, qui confert Beneficia & Præbendas pessime pueris & juvenibus, qui non fuit Electus in Episcopum Eboraci per Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Ebor. sed licentiâ R. Henrici VI. recepit Provisionem Papæ Nicolai 5. Papa enim Romanus in diebus istis cassat omnes Electiones Dignitatum eligibilium, & illas Electiones reservat sibi ipsi & suis Cardinalibus, & suam *Provisionem* vocat Electionem suam; ita ut tria ista * faciunt hominem Episcopum esse in Anglia, viz. Voluntas Regis, Voluntas Papæ vel Curiae Romanæ, & pecuniæ in abundantia solutæ Curiae Romanæ. sc. diversa millia librarum Anglicanæ monetæ soluta hîc in Anglia Lombardis pro Cambio, quod de-

---

* Sic *Apogr. Harb.*

pauperat regnum. In Concilio Generali Deus, si sibi placeat, det remedium, vel per appellationem Regis & Regni à Papa ad Concilium Generale. Concilium enim Basileense, quod fuit translatum Ferrariæ & postea ad Florentiam, statuit & ordinavit remedium contra ista annata, quæ Anglici vocant primos fructus Episcopatum, sed illud remedium non vidimus executum, an sit executum in Francia nescio. O Deus, respice de Cælo, & vide & visita vineam Ecclesiæ tuæ.

p.451. V. *Expositio S. Scriptura*. Hæc scripsi manu mea propria ego Magister Thomas Gascoigne, filius & heres Richardi Gascoigne de Hunflet in Com. Ebor. in Anglia, Doctor in habitu seculari in Sacra Theologia in Universitate Studii Oxoniensis, & hæc prædicta de Sanctissimo Hieronymo, Cœlesti Doctore, probavi esse vera, anno D. 1445, in quo anno resignavi officium Cancellariatus Universitatis Oxoniensis.

p.502. V. *Fides*. A. D. 1457. visum est diversis Magnis & pluribus doctoribus, quod libri editi inscripti in Anglico & in Latino, per Reg. Pecock Episcopum Cicestrensem, meritò abjecti essent à lectura hominum & auditura eorundem. Scribitur etiam de eodem Reginaldo Episcopo, quod in libro suo, quem ipse intulatur, *de Fide*, dicit & scribit, quod hoc dictum B. Gregorii (Homil. 26.) *Fides non habet meritum cui humana ratio præbet experimentum*, est falsum, et etiam ibi ponit, quod B. Gregorius contradicit sibi ipsi. Item in epistolâ suâ directâ, in Titulo, Doctori Ordinis Fratrum Minorum, *Godard*, vocat Prædicatores modernos Clamitatores in Pulpitis. Item prædicavit Londoniis ad Crucem S. Pauli, quod Episcopi solventes Papæ Romano, antequam per Papam admittantur ut sint Episcopi, quinque millia Marcarum seu majorem summam,
non

non peccant in hoc; nec hæc solvendo Papæ aliquid dant Papæ, ut ipse dicit, sed tum tribuunt Papæ quod Papæ est, sicut tribuit aliquis Ballivus suo Domino. Item scribitur de eo, quod non tenetur quis ad credendum s. Ecclesiæ Determinationi, sed debet credere quod Ecclesia Catholica est. Item, quod Bona Ecclesiastica & Divitiæ Episcoporum &c. non sunt Bona Pauperum, sed sunt Bona ita propria Ecclesiasticorum, sicut sunt bona temporalia illorum virorum qui habent illa ex hereditate &c.

p. 550. De Ieronymo de Praga, Johanne Wicliff &c. vide in V. *Hæresis*, ubi hæc habet etiam de Wicliff. Iste Johannes Wycliff Secularis Doctor in Theologia et Anglicus, non fidei Catholicæ, obiit in Villa de Luturworth in Anglia, Lincoln. Dioces. A. D. 1384. in die S. Sylvestri. Ipse Wycliff in 4to libro Trialogi sui ter damnati, Capitulo 36. Prædictum Concilium contra eum celebratum A. D. 1380. Londoniis, et Universitas Oxoniensis A. D. 1410, damnavit 200 & ultra ejus Conclusiones, & libros ejus combussit in Quadrivio, præsentē Cancellario Abbate Salopiæ.

p. 550. Ego Thomas Gascoygne, seu Gascoyn, Eborac. Dioces. qui fui Cancellarius Oxoniæ A. D. 1434. copiam Epistolæ T. Arundel Archiepiscopi contra Wycliff scripsi de libro de Gestis Concilii Generalis Basileensis qui est Oxoniæ in Collegio Dunelmix, & etiam in illo libro sunt 45 Conclusiones hæreticæ Wicliff damnatæ Londoniis in Concilio Episcoporum, ipso Wicliff tunc vivente. sc. A. D. 1380.

p. 644. Frater Thomas Dokking, Doctor Theologiæ Ordinis Minorum, in opere suo egregio super Job.

*Collectanea ex Parte 2da Dictionarii
Theologici D. Thomæ Gascoigne.*

p. 47. V. *Luxuria*. Novi ego Magister Thomas Gascoigne, licet indignus Sac. Theologiæ Doctor, qui hæc scripsi & collegi, diversos viros qui mortui fuerunt ex putrefactione membrorum suorum genitalium & corporis sui; quæ corruptio & putrefactio (ut ipsi dixerunt) causata fuit per exercitium Copulæ Carnalis cum mulieribus. Magnus etiam Dux in Anglia, sc. J. de Gaunt, mortuus est ex tali putrefactione membrorum genitalium & corporis sui, causatâ per frequentationem mulierum, (magnus enim fornicator fuit, ut in toto regno Angliæ divulgabatur,) & ante mortem suam jacens sic infirmus in lecto eandem putrefactionem Regi Angliæ Ricardo II ostendit, cum idem Rex ipsum Ducem in sua infirmitate visitavit¹. et dixit mihi qui ista novit, unus fidelis Sacræ Theologiæ Baccalaureus. ² Willielmus -- -- -- vir maturæ ætatis & decentis Londoniis mortuus est ex tali putrefactione membrorum suorum genitalium & corporis sui, causatâ per copulam carnalem cum mulieribus, ut ipsemet pluries confessus est ante mortem³ suam.

p. 94. Magister Albertus Livoniæ & Prusiæ Archiepiscopus, & Apostolicæ Sedis Legatus, in vita quam

---

¹ Vide *Ant. Wood. hist. Oxon. l. i. p. 193. G. H.* ² Lege ex *Appendice nostra ad Hist. Glasc. Anglice consignatam*, p. 290, (ubi hæc juxta fidem Codicis MS. quem olim vidi in cubiculo cujusdam è Sociis collegii Lincolniensis, ad litteram edidi :) Willielmus etiam Longe, vir &c. ³ Suam, quando manu sua propria elemosinarie distribuit, ut ego novi anno Domini millesimo CCCC^{mo}. XXX^{mo}. *Hist. Glasc.*

scripsit de Sancto Edmundo, Archiepiscopo quondam Cantuariensi. Qui S^{tu}s Edmundus fuit Magister Artium Oxoniæ & Doctor Parisiensis.

p.92. V. *miraculum*. J. Wycliffe miracula Sanctorum vituperavit, & tamen ascripsit miraculo terræ motum factum Londoniis, quando, ipso vivente ac personaliter existente in Concilio Episcoporum Londoniis, plures Conclusiones ipsius damnatæ fuerunt coram Archiepiscopo Cantuar. *Courtney*. Et etiam damnatæ sunt Oxoniæ, & postea in Concilio Generali. sc. in Concilio¹ Constantino coram Papa Martino Quinto, & idcirco vocatur Wycliffe nequam memoriæ ter damnatæ. Et Doctor Oxonⁱ Magister Woodforth Ord. Minor. ostendit causas & rationes, quare merito damnabantur 18 Conclusiones Wycliffe, & istæ 18 Conclusiones abjurantur à quolibet Oxoniensi Graduato, ut patet in Statuto edito Universitatis, & illæ 18 quæstiones damnatæ patent in opere Doctoris Will. Woodforth misso Archiepiscopo Cantuariensi Tho. Arundel, in quo patent rationes & causæ quare damnantur. Notent ergo Oxonienses ibidem illas Conclusiones. Quod Wycliffe vituperavit miracula, patet in 4to Trialogi sui capitulo 38°. & per Doctorem Walden l.6. sui Doctrinalis cap.124; & ultra illas 18 conclusiones damnatas, fuerunt plures aliæ Conclusiones Wycliffe damnatæ Oxoniis & Londoniis, & in Concilio Generali² Constantino. Et ipse Wycliffe in 4to Trialogi Capitulo 36°. præd. Concilium Episcoporum, in quo damnatæ erant 200 Conclusiones ejus & ultra, vocat Concilium Tonitruui. tunc enim accidit tonitruum, in signum, ut ipse dixit, quod fuit defectus attestationis

¹ Sic *Apogr. Harb.* L. Constantiensis, uti etiam *infra*.

² Sic *Apogr. Harb.*

humanæ conclusionibus suis, & ideo dixit Terræ motum fieri insolitum, in signum quod Terra clamat pro eo, & tamen depravat in aliis libris miracula, & præcipue in Capit. 36°. sui Trialogi 3ⁱⁱⁱ. Canonizationes Sanctorum vituperat. Et Capit. 16°. in Dialogo sui majoris mendacii.

p. 171. V. *Papa*. In tempore Papæ Nicolai 5^{ti}, & tempore Regis Angliæ Hen. VI. fuit Civitas Constantinopolis capta, & in manus Turcorum Paganorum tradita, per fraudem & cupiditatem Januensium. Et tunc recessit ab Obedientia Regis Angliæ Andegavis in Andegavia, & Cenomanis in Cenomania, quas R. Angliæ Henricus VI. sub sigillo suo magno dedit Duci Lotharingiæ Patri tunc Margaretæ Reginæ Angliæ, & heredibus ejusdem Ducis. Et cito post recessit tota Normannia & tota Francia ab obedientia ejusdem Regis Henrici VI. et etiam Vasconia & Burdegalia. Et idem Rex dedit à se & ab heredibus suis quasi omnes terras & castra Coronæ Angliæ pertinentia, Dominis certis in Anglia, & famulis domus Regiæ & eorum heredibus, ita quod ille Rex Angliæ vix potuit expendere de Terris & Tenementis ad valorem ¹quadringenta librarum. Et tunc in Anglia occisi fuerunt per Anglicos, Dux Suffolciæ Wilhelmus Poole, & Jacobus vocatus Dominus de Say, & Dominus Wilhelmus Aiscough Episcopus Sarum & tunc Confessor R. Hen. VI, & occisus fuit per ipsos suos Diocefanos post Missam suam, quam celebravit in die Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, & devote accepit mortem suam, ut dicebatur, & male tractabatur à suis Diocefanis propriis, qui eum occidebant & bona sua multa rapiebant, dicentes, *iste*

---

¹ Sic *Apoçr. Harb.*

mansit semper cum Rege & fuit ejus Confessor, & non mansit in sua Diocesi Sarum nobiscum, nec tenuit hospitalitatem, ideo occidetur. Et sic verberabant eum & percutiebant eum cum instrumentis horribilibus, ipsum vulnerantes tyrannice & occidentes, post extractionem ejus extra Ecclesiam, & ipsum nudum jacere in Campo fecerunt.

p. 173. V. *Papa.* Papa Alexander 5us fuit Bacalau-reus Sacræ Theologiæ Oxoniæ, & Doctor Theologiæ Parisiis, ut ipse Papa in Concilio Pisano dixit Domino Thomæ Spofforth, Abbati Ecclesiæ B. Mariæ Eboraci, qui Dominus Thomas fuit etiam in Concilio Constantiensi. Vide Ant. à Wood Histor. & Antiqu. Univers. Oxon. l. I. p. 77. 204.

p. 191. In tempore Papæ Johannis 22ⁱ Papa non providet, nec confert Episcopatum alicui in Anglia, nisi ille Provisus solvat 500 vel mille Marcas Papæ vel Curia Romanæ, & pecuniæ sic Romæ solutæ, antequam aliquis sit ordinatus in Episcopum, vocantur Romæ *Annata*, quas pecunias nos Anglici vocamus *primos fructus*. Domine Deus, respice de cœlo, & vide & visita Ecclesiam Vineæ tuæ &c.

ibid. Romæ in tempore Eugenii Papæ 4^{ti} prædicavit s^{cæ} memoriæ Prædicator frater Thomas de Calva juxta Neapolim Carmelita. Et Romæ prædicavit contra abusus Curia Romanæ & Cardinalium, & contra Symoniam eorum &c. & Cardinales fecerunt eum comburi &c. hæc dixit mihi homo nobilis de regno Hungariæ Dominus Erasmus Fullar Sacerdos, qui hæc in Roma vidit & novit &c. Et præd. frater Thomas de Calva fecit, cooperante Deo, tam magna miranda, quod Papa Nicolaus 5us voluit eum Canonizare, sed Cardinales resisterunt &c.

p. 302. S^{us} Beda Monachus ordinis S. Benedicti, fuit monachus nigri ordinis in monasterio S. Pauli Apostoli, ubi mansit, & per 4 milliaria distant monasterium S. Petri Apostoli in *Wermouth*, & monasterium S. Pauli in *Jaru*, & quia ista duo monasteria unum & eundem Abbatem habuerunt, ideo S. Beda in libris suis duobus de Gestis trium Abbatum, monasterium suum ubi mansit vocat aliquando *Jaru* seu *Giru*, & aliquando *Wermouth*, quia ista duo Monasteria unum Abbatem Benedictum Biscop habentia, unum Monasterium censebantur & vocabantur; & ista duo monasteria in borea Angliæ stant inter aquam *Tyne* & aquam *Weer*, & villa juxta quam aqua *Tyne* currit in mare orientale, vocatur *Tynemouth*, & villa juxta quam currit aqua *Weer*, vocatur *Wermouth*; Hæc patent in Chronica Dunelmensis Ecclesiæ.

p. 304. Ego Thomas Gascoigne rexi Oxoniæ in Theologia 12 annis, & resignavi sponte Rectoriam meam de Dighton, quam unicam habui, Doctori Thomæ Eborall, ea intentione, ut ipse, aptior me ad circumcundum & ad prædicandum in Diocesi Eboracensi, ibidem maneret & prædicaret; quem Doctorem postea retraxit ab ea Cura Dr Richardus Prate, Episcopus Ciceſtrenſis. Multiplex impedimentum fuit, quod ego non circuivi prædicando Verbum Vitæ, ut volui. O Domine Jesu parce mihi remittendo quæ merui, & omnis Spiritus laudet Deum semper pro donis suis, cujus gratiâ nec optavi, nec recepi licentiam à Papa ad habendum pluralitates, nec duo incompatibilia &c.

p. 306. Hæc Doctor Robertus Groſteſte vocatus Dominus Lincolnienſis Episcopus, & antequam fuit Episcopus, fuit Archidiaconus Lancastriæ & Doctor S. Theologiæ Oxoniæ, ut ego vidi scriptum manu suâ
pro-

propriâ, qui fuit Pauper origine seu ex Nativitate sua, sed pro sancta vita ejus & magna scientia fuit factus instantiâ Regis Angliæ Episcopus Lincolnæ. Sed completi sunt dies. sc. illi, ¹qui non est nunc sicut tunc fuit. Nam Henrico VI dicente & quærente à me, apud Castrum suum Windsor, *quare*, inquit Rex, *non estis Vos Doctor Gascoigne Episcopus?* et ego respondi sibi, *Domine, dico vobis, Si cuperem esse pecuniarum multarum fidelem acquirentem, malletm esse bonus Sutor quam Scientissimus Doctor in Anglia, existente statu in Anglia, ut est modernis temporibus. testis enim mihi est Deus, quam mallem bonos & plures Prædicatores Verbi Dei in populo Angliæ multiplicari, quam omnes divitias temporales quæ sunt cum ditissimo homine Angliæ, Deo semper gratias. Amen. et omnis Spiritus laudet Deum semper. Amen.*

p. 397. Ego Thomas Gascoigne, vocatus Doctor Theologiæ & Cancellarius Studii Universitatis Oxoniæ, Eboracens. Dioceseos, submitto me & meipsum offero misericordiæ Dei, eo quod non prædicavi publice quoties, ut credo, sic prædicassem. Anno enim Domini 1427 fui ordinatus in Sacerdotem in Ecclesia Præbendali Thame Lincoln. Dioces. autoritate Doctoris Theologiæ Magistri Ricardi Fleming, tunc Episcopi Lincolnensis, nati in Diocesi Ebor. Et ab illo anno Domini credo, quod ego miser Thomas Gascoigne prædicavi quolibet anno in diversis locis usque ad annum istum in quo hæc scripsi, i. e. ad annum Domini 1456. Sed miserere, miserere mei, Piissime Jesu, quia nec prædicavi toties ut debui. &c.

p. 450. Nunquam invenire potui, quod aliquis Rex Angliæ habuit Episcopum in suum Confessorem, nec

Episcopum in domo sua ¹hebdomatim manentem, excepto Henrico VI. Henricus enim IV, quando Confessor suus factus fuit Episcopus, ipsum Curæ suæ & Episcopatui ire præcepit. Henricus etiam V. prudens Rex valde & regnis pluribus terribilis, secum habuit unum maturum Doctorem in Sacra Theologia M. Thomam Walden in suum Confessorem, qui nullâ curâ animarum oneratus erat; & sic Reges & Domini quondam solebant suos Capellanos retinere, qui omni cura animarum soluti erant.

p.445. Acta Concilii Basiliensis patent in tribus magnis Voluminibus; & opto, quod aliquis bonus Vir per Dei gratiam laboret ad habendum Acta in illo Concilio scripta verâ manu; quia ille liber magnus, continens tria Volumina, continet plura Acta bona, & Determinationes Doctorum notabilium in Theologia de unione Græcorum in una fide Ecclesiæ Latinorum, cui postea Græci contradicebant & tunc destructi fuerunt.

p.456. Petrus Payn, aliàs Clerk, Anglus ²in Praga obiit 1455. Iste Petrus Hæreticus habuit diversa nomina. Vocabatur Magister Petrus Payn, item Petrus Hogh, quia natus fuit in Villa ~~Hogh~~ juxta Grantam. Item vocabatur Petrus Freyng, i. e. de Francigenis, quia Francigena fuit Pater ejus, & vocabatur Magister Petrus Inglis, i. e. Anglicus, quia fuit natus in Anglia, et quia fuit Magister Artium Oxoniæ, vocavit seipsum Petrum Clerk. Vide Ant. Wood Hist. Univ. Oxon. l.I. p.203. 215.

p.504. A.D. 1452. in Quadragesima surrexit Ricardus Dux Eboraci pro Reformatione Regni Angliæ, ut dixit idem Dux, et tunc Decanus Capellæ Regiæ in

---

¹ Sic *Apogr. Harb.* ² Vide *supra* ad Part. I. p. CXI.

domo Regis Magister Will. Say dixit mihi, qui hæc scribo, Thomæ Gascoigne, quod Magnates & plures Angliæ optant, quod non esset aliquis Prædicator Verbi in Anglia, & hæc opinio incepit in Anglia ex quo Reginaldus Pecock, Episcopus Allavenfis & postea Cicestrensis, prædicavit London. quod Episcopi non tenentur prædicare in eo quod Episcopi sunt.

p. 516. Ab anno Christi 1403, in quo fui natus, non novi promotos esse in Ecclesia qui sciunt, possunt, et volunt debito modo animabus prodesse.

p. 508. A. D. 1450. Durante Parlamento Leycestriæ insurrexit Communitas Kantia, & vocabant se ipsos Publicos Petitores publicæ justitiæ fiendæ; et ipsis insurgentibus Parliamentum istud finitum fuit, quod diu continuatum erat Londoniis & Leycestriæ, ut Communitas, aggravata expensis & laboribus, consentiret certis petitionibus Regis, & certis Taxis quas petiit: sed concessa non fuerunt quæ petiebantur à Rege. Dictum enim fuit in Publico, quod, nisi Communitas Angliæ articulis propositis consentiret, Parliamentum non finiretur. Et plures minas à Rege & à suis juvenibus Consiliariis sustinuit Communitas illius Parliamenti; & in mandatis à Rege habuerunt, quod procederent in articulis, Communitati ex parte Regis propositis; et unus articulus fuit, quod Communitas Angliæ provideret pro pecuniis, quibus Normannia defenderetur per Anglicos, & quod Communitas Angliæ non intromitteret se de factis Regis & Dominorum. Et tamen Rex prius dederat Andegaviam Regi Siciliae existenti tunc in Francia, quia aliter non potuit habere ejusdem Regis filiam in uxorem;

---

¹ Sic Apogr. Harb. pro petebantur.

et quia Dux Suffolciæ Willelmus Poole, nomine procuratorio Regis Angliæ, cum Regis Siciliae filia in Gallia contraxit, ideo dixerunt Gallici, quod eam extra regnum Franciæ non duceret, quousque eorum amicus Rex, nomine & non re, Siciliae haberet sibi & suis successoribus collatum à Rege Angliæ Ducatum Andegaviæ. Sic sub literis R. Angliæ Patentibus, Andegavia à præd. R. Angliæ & suis successoribus alienatur. Et præd. Parliamentum, indies vexatum laboribus & expensis, palam dixit, quod nunquam concederet Taxam Regi, nisi prius ille autoritate Parliamenti resumeret actualiter omnia pertinentia coronæ Angliæ, quæ idem Rex alienârat. &c.

p. 517. Thomas Gascoigne nonnulla habet de se ipso.

p. 539. Ego, qui hæc scripsi, fui Doctor Regens in Theologia Oxoniæ per 14 annos, & ibi Cancellarius, & à juventute mea vixi patrimonio meo temporali sine alio victu, & utinam dum viverem solum illud haberem, sic quod remediata esset appropriatio Ecclesiarum ab illis, qui essent veri Curati & immediati.

p. 551. 552. de Roberto Grosteste Episcopo Lincoln, & ejus cum Papa Diffensione, quod sequitur. Hæc est ratio s^æ memoriæ Doctoris Roberti Grosteste, quondam Episcopi Lincoln. in Epistola sua Responsiva Literæ Innocentii 4^{ti} Papæ, qui voluit & mandavit, quod juvenis nepos ejusdem Papæ Innocentii, Fredericus nomine, ex Provisione ipsius Papæ haberet proximam extunc vacaturam Præbendam in Ecclesia Lincoln. Cui mandato Papæ Dominus Lincolnensis nunquam obedire voluit, asserens in præd. Epistola, tale factum esse contrarium Dei mandato & saluti animarum. Et epistola illa incipit, *Novit discretio vestra, quod Mandatis*

Apo-

Apostol. &c. Iste enim Papa Innocentius scripsit Innocentio Collectori suo in Anglia & Archidiacono Cantuariensi mandatum, ¹ &, non obstante quocunque Statuto vel decreto, consuetudine vel juramento præstando in Ecclesiis Cathedralibus, ipsi duo inducerent Fredericum Nepotem Papæ & Alienigenam, in realem possessionem Præbendæ proxime vacaturæ in Ecclesia Lincolnienſi. Sed Dominus Lincolnienſis ipsum Fredericum in Canonicatū recipere non voluit, nec ejus Procuratores nomine ipsius, asserens, ipsum Fredericum esse actū inhabilem, & in ætate juvenili indispositum ad regimen animarum & ad actus pertinentes & debitos Præbendæ vacanti Lincolnix, & eisdem Collectori Papæ in Anglia & Archidiacono Cantuar. scripsit Dominus Lincoln. Qui enim nunc vocatur Collector Papæ in Anglia, in tempore Domini Lincolnienſis vocabatur *Scriptor* Papæ in Anglia. Hæc reperi in Chronicâ Eveshamiæ Ego Magister Tho. Gascoigne.

[p. 567. in verbo *Rektor* vel *Episcopus*. Novi jam in Ecclesiâ valde vitiosos & fatuos ex nativitate exaltari, ita quod unus habet 12. Præbendas & magnum Archidiaconatum 100 librarum, & nunquam per 20 annos aliquem earum personaliter visitavit, sed unus vir nuptus et armiger omnia bona Præbendarum & Archidiaconatus illius annuatim recipit & secum retinet, & habet 20 libras annualis pensionis à præfato stulto, & alius secularis habet 10 libras, & alius secularis 10 libras, & alius mundanus 100 solidos, & ipse nullum denarium habet, nisi secundum voluntatem prædicti secularis, qui omnia bona præfati Archidiaconi recipit, & ipse Archidiaconum exhibuit per 20 annos in

---

1 F. ut.

domo alterius ad Communias Hebdomadales 16^d, & audiui ego Doctor & Professor S. paginæ eundem Archidiaconum dicentem anno Domini 1440. *Non curo de Clerimoniâ, ego enim maiora habeo, quam Magni Doctores, & ego credo ita bene sicut illi. Credo enim tres Deos esse in una persona, & Credo quicquid Deus credit.* Hæc absurda ego Cancellarius Oxoniæ audiui personaliter ab ore ejus, Deus scit quod non mentior; & tamen ego Novi, Quod jam in Studio Oxoniensi stetit unus Dr Theologiæ in Oxoniâ ultra 24 annos, & fuit re-gens in Sanctâ Theologiâ per annos 12 ibidem, & postea bis Cancellarius Oxoniæ, & ter ibi electus in illud Officium, & creavit 35 Doctores S. Paginæ, & tamen à principio Mundi usque in diem Resignationis dicti Cancellariatus, nunquam aliquis Episcopus, nec Abbas, nec aliquis Temporalis obtulit sibi aliquam Ecclesiam cum curâ nec sine curâ animarum, nec Præbendam nec Capellam excepto uno Milite.]

p. 569. [in verbo *Rector, Judex, Princeps.*] Ante magnam pestem in Anglia paucæ fuerunt querelæ in populo & paucæ implacitationes, & sic fuerunt [tunc] pauci Legistæ in Angliæ regno, & pauci Legistæ in Oxonia, ¹quum fuerunt triginta millia Scholarium in Oxonia, ut vidi in Rotulis Antiquorum Cancellariorum Oxoniæ, ²quum ego fui ibidem Cancellarius. Et promotio bonorum Virorum, & Residentia in suis Curis, & Ecclesiæ sufficienter dotatae, & non appropriatæ aliis non Curatis extra parochiam manentibus, fuerunt causa, ³quia paucæ lites tunc regnabant in parochiis, & pauci errores in ⁴compositione litium & querelarum & errorum qui jam sunt. Et tunc Justitarii

---

¹ Quando T. ² Quando T. ³ Quare T. ⁴ Compara-tione T.

regni Angliæ utebantur in Capitiis sui officii pellibus agnitis & non de *minuto vario*; solum enim Episcopi, doctores & magistri in Universitatibus, & Domini de Parlamento utebantur illis diebus *minuto vario*, & albo & griseo, ut mihi dixerunt qui ista viderunt & novērunt. Et tunc solum Doctores in Theologia utebantur rotundis pileis, cum prædicabant Clero seu populo; [& quale ornamentum capitis est Pilleum, declarat S. Hieronymus in Epistola ad Fabiolam. Sed heu! jam sunt signa sine signatis seu significatis in pluribus, quia non sunt in eis bona propter quæ signa instituta sunt, nec monerent mentem hominis qualiter oportet eum agere, & ut ut cogitaret, qualis esset, & onera sui Officii.]

p. 591. Heraldus de Armis R. Franciæ Karoli, in tempore Regis Angliæ Hen. VI. juravit per Deum, & per ipsum Karolum Regem Franciæ, armigero Angliæ de Somersethshire vocato St Barbe, quod ipse Heraldus armorum audivit Regem Franciæ dicentem, quod Rex Angliæ præd. cum consensu diversorum Dominorum de Concilio ejusdem Regis Angliæ, dedit & concessit Regi & Coronæ Franciæ omnes terras extra Angliam, quas idem Rex Angliæ habuit, seu se habuisse prætendebat, exceptis tribus locis. sc. Villa de Calis, & Castello Hamys, & Castello Kyme juxta Calisiam, & hæc esse vera juravit per Deum idem Heraldus Armorum.

[Ex Diction. Thomæ Gascoign in Verbo *Regis*.

— Sed quia iste Pecoke Episcopus prædictus visus fuit diversis Episcopis Angliæ disonerasse Episcopos ab obligatione prædictâ Dei, & ab obligatione plurima opera curæ animarum faciendi, ideo, ut creditur & di-

citur, habuit diversos Episcopos Angliæ ei faventes. Quamvis diverſi Doctores Oxonienses & Cantabrigienses multa fecerunt contra eundem Episcopum Pecoke, prædicando, ſcribendo, legendo & determinando publice Londoniis in præſentia Archiepiſcopi Cantuarienſis, Stafford, qui fuit Civilis, et in præſentia etiam ibi plurium Episcoporum, et poſtea coram Archiepiſcopo Cantuarienſi Kemp nomine, & poſtea coram Domino Thom: Bouſcher Archiepiſcopo Cantuarienſi, inter quos Doctores præcipui in Cauſa Dei fuerunt Mr. Petrus Hyrford Lyncoln Diœceſis, Mr. Guliellimus Myl- lington Eboracenſis Diœceſis, Dr. Thomas Eborall, & Johannes Burbach, & Doctores egregii etiam 4 ordinum fratrum, & Doctor Hugo Damlett, qui in diverſis ſcriptis ipſius Pecoke Anglicis & Latinis ipſum erroneum et hæreticum judicaverunt . . . . .]

p. 594. Episcopus Reg. Pecock in libro suo de fide (pte 2da. c. 5) dicit, quod Doctor Subtilis fuit deceptus, qui dixit, quod, Christum descendisse ad Inferos, est articulus fidei, quia ponitur in Symbolo; & dicit ibi præd. Pecock, quod in tempore Augustini non fuit ille articulus in Symbolo, & sic non est verum, quod Apostoli posuerunt illum in Symbolo. hæc ille Pecock ibidem contra omnia testimonia Sanctorum Patrum. A. D. 1457. præd. Pecock Episcopus circa Festum S. Martini Episcopi [& Christi Confessoris] expulsus fuit Londoniis à præſentiâ Regis & Dominorum regni Spiritualium & Temporalium, & à domo Concilii Regis & Dominorum Regni, jubente sibi in illa domo Archiepiſcopo Cantuar. Domino Thoma Bourcher, quod ipſe Pecock [episcopus] exiret ab illa domo [Concilii Regii] & à præſentia Regis ibi tunc existentis, [& à præſentia Dominorum Regni ibi tunc

ex-

existentium spiritualium & temporalium.] Nullus enim Dominus Temporalis tunc in illo Concilio magno Regis & Regni existens, voluit loqui consilium suum nec avisamentum, nec ea quæ intellexit pro bono regni ibi exprimere, quousque ille Episcopus Pecock esset ¹extra domum illius Concilii, magnis doctoribus & pluribus in Theologia ibi in illo Concilio Regio præsentibus, & libros ipsius Pecock exigentibus à Domino præd. Cantuariensi, qui ²permisit ut haberent illos ad examinandum. Et præd. Episcopus Pecock dixit præd. Archiepiscopo, quod ipse voluit inducere coram illo Archiepiscopo omnes libros suos, quos fecit ³intra triennium ante illum diem, & pro illis libris voluit, ut ibi dixit, respondere, sed non pro aliis libris suis, quos [ipse Episcopus Pecoke] ante [illud] triennium tradidit aliis hominibus, quia, ut dixit, illi libri non fuerunt correcti per ipsum [Pecoke, sed indeliberate aliis petentibus illos Libros incorrectos eis tradidit.] Et sic postea libri ejus, sc. novem, introducti sunt in præsentiam præd. Archiepiscopi [per eundem Pecoke,] & inventi tunc fuerunt illi libri ipsius Pecock in pluribus locis eorundem cancellati & rasi in diversis locis, & [iterum] de novo scripti per eundem Episcopum, & sic exivit à domo Concilii Regii apud Westmonasterium iste Pecock Episcopus Cicestrensis [Wallicus origine,] qui præposuit legem Naturæ supra ⁴scriptam & supra Sacramenta, [& qui in factis suis et verbis dixit, Anima mea nauscat super cibo isto levissimo, scilicet, de scriptis S^{ci}. Hieronymi, S. Ambrosii, S. Au-

¹ Intra fortasse. G.H. Sed quousque idem est hic quod donec. Itaque extra retinerem. Neque aliter Tannerus. ² Promisit, quod hab. Tanneri apogr. ³ Infra Tanneri apogr. ⁴ Scripturam Tan. ap.

gustini & S. Gregorii & aliorum Sanctorum, eorum enim scripta vituperavit, & in pluribus illa vera esse negavit,] et rationi suæ propriæ adhæsit. Iste Pecock Episcopus A.D. 1457. in Sabbato infra Octavas ¹S^{mi}. Martini & Confessoris citatus & monitus per Archiepiscopum Cantuar. Tho. Bourcher [præsentavit Archiepiscopo illi novem Libros, quos Pecoke edidit, ut traderentur per Archiepiscopum illum Doctoribus præcipuis ad examinandum, qui contra ipsum Pecoke Episcopum indies instabant;] qui Pecock [episcopus,] exclusus illo anno de concilio Regis & Regni, optavit & petiit, quod non judicaretur secundum iudicium illorum Doctorum, sed [per] sibi pares, quos æstimabat esse non Episcopos Angliæ, [qui tunc, ut credebant aliqui, inventi sunt minus habentes,] sed optabat habere tales examinatores librorum suorum, quos ipse vocabat sibi pares in scholastica disputatione, [& favore quem optabat habere per adhærentes ei Juvenes & malæ fidei notatos & reputatos. Istius Pecoke Episcopi] novum Symbolum quod edidit, fuit destructum & revocatum & inhibutum ut pro Symbolo ab aliquo haberetur, per præd. Cantuariensem & per Confratres suos Episcopos, qui sic proclamari fecit per Doctorem in Theologia Pinchebek nomine, ad Crucem S. Pauli Londoniis A.D. 1457. [in Dominica infra octavas S^{ti} Martini Christi Confessoris.] Archiepiscopus Cantuar. Thomas Bourcher consulto Rege Henrico VI. expulit ipsum Pecock Episcopum Cicestrensem à Domo Regii Concilii, omnibus ibi Dominis regni temporalibus ipsum expelli optantibus.

p. 596. Angliæ fuit multum perturbatum A.D. 1457. per libros Anglicanos editos per Reg. Pecock, Episco-

---

1 Sic *Apogr. Harb.* At S. Martini Christi Confessoris Tan-
pum

pum Ciceſtrenſem. Qui primò prædicavit Londoniis, publicè dicens ad Crucem S. Pauli, quod Epifcopi, in hoc quod Epifcopi, non tenentur prædicare, & tunc poſt hoc incidit de abyſſo malorum in majorem abyſſum & profundum malorum, reprehendendo dicta Sanctorum. & A. D. 1456. miſit literam ſuam Majori Londoniarum, Canyng nomine, quâ lectâ ut valde ſuſpicioſâ perturbationis fidei & inſurrectionis in regno Angliæ, idem Major miſit illam literam Regi Henrico 6to, quæ ipſum & Dominos ſuos in odium ipſius Pecock Epifcopi multum excitavit. Et A. D. 1457. Doctores 24, in præſentia Archiepiſcopi præd. Cantuar. & fratrum ſuorum Epifcoporum, Londoniis, multa ſcripta Pecock probaverunt, in præſentia ipſius Pecock epifcopi, eſſe erronea, & ipſa ſcripta, per eum ſi eſſent deſenſata, eſſe hæretica, & hoc ſe probaturos coram Rege Henrico VI, & ſui regni Dominis, ipſi Doctores, ibi coram Rege Hen. VI. ſuis pileis utentes, 'proviſerunt. Epifcopus enim electus & confirmatus de Exoniâ, Magiſter Georgius Nevyl, filius Comitum Sarum, dixit Pecock præd. Epifcopo, in tempore ſuæ examinationis, paſſionato ſeu irâ commoto, *Domine Ciceſtrenſis, Deus ex ſuo juſto judicio vult vos hæc opprobria magna pati, quod vos indigne valde reprehendiſtis & negaſtis, eſſe vera ſcripta verba per B. Hieronymum & S. Auguſtinum &c.* Et Epifcopus Pecock Ciceſtrenſis dixit Electo in Epifcopum Exoniensẽ, *pœnitet me ſic ſcripſiſſe, fui enim non ſufficienter videns in materiis.* Omnes enim Domini Temporales Regni, qui tunc fuerunt Londoniis cum Rege Henrico VI. optabant, ipſum Epifcopum Pecock expelli de domo Concilii Regis & Dominorum, & ſic

---

I Promiſerunt T.

Vol. II.

Z z z

fuit,

fuit, & multum infesti erant ei propter diversas causas. Una fuit, quia scripsit tales profundas materias in Anglicis, ¹ quia magis aptæ erant lædere legentes & audientes quam illis proficere. Item, quia scripsit Episcopus ille literam suam Majori Londoniarum, *Cannynges* nomine, quam literam ille Major London. misit præd. Regi. Qua litera Episcopi Pecock lecta coram Rege Henrico VI. & suis Dominis, inventæ fuerunt in ea evidentiæ, seu conjecturæ, seu probabiles suasiones ad mutationem fidei in regno Angliæ, & etiam ad magnam populi in regno perturbationem, & in scandalum magnorum Dominorum in regno, quos dixit in litera sua ipsi Episcopo, & ² in libris suis Anglicanis, adhærere. Item, præcipue provocavit omnes Dominos Temporales tunc Regni in odium ipsius Pecock Episcopi, quod mutavit Symbolum nostrum Commune, quod ediderunt Apostoli Domini nostri Jesu Christi. Ipse enim Episcopus *Pecock* scripsit & dixit, quod Apostoli non fecerunt illud Symbolum nostrum Commune, & diversos articulos in illo Symbolo negavit, verbis suis, & scriptis suis, & ideo novum Symbolum magnum & longum in Anglicis verbis composuit, quod damnatum fuit Londoniis ut pro nullo Symbolo haberetur, nec nominaretur, auctoritate Archiepiscopi Cantuariensis & etiam Eboracensis & aliorum multorum Episcoporum. Quæ damnatio lecta fuit Londoniis per Doctorem *Pynchbek* ad Crucem S. Pauli A.D. 1457. Et in crastino S. Edmondi Regis & Martyris, idem Pecock Episcopus revocavit diversas Conclusiones per eum positas in libris suis, & ab eis recessit coram Archiepiscopo Cantuariensi & aliis Episcopis & Doctoribus

---

¹ Sic *Apogr. Harb.* Forte quæ. ² Sic *Apogr. nostrum.* Abesse malim.

Theologiæ secularis habitus & religiosi: et A.D. 1457. apud Lambeth, die Novemb. 28. in præsentia Domini Cantuar. & aliorum Episcoporum & plurium Doctorum Theologiæ, recessit à libris suis quos scripserat, & à conclusionibus suis, & illas abjuravit ibidem, ipsis præsentibus & duobus Dominis secularibus, sc. Domino Thoma Stanley & Domino de Scalys, & multis militibus. Et omnes libros tunc revocavit, & sic revocavit illum librum suum proprium in quo scripsit, quod Episcopus, in eo quod Episcopus est, non obligatur prædicare. Et magnæ causæ movebant Clericos & Dominos temporales multum contra eum. sc. Quod scripsit altas materias & profundas in Anglicis, quæ potius abducerent Laicos à bono, quam ex verosimili plures ducerent ad bonum. Item, 2um magnum motivum contra illum *Pecock* Episcopum fuit, quod vilipendit & renuit opera & scripta Sanctorum Doctorum Ecclesiæ, sc. Hieronymi, Augustini, Ambrosii, Gregorii &c. & omnes alios scriptores, dicendo *vath* de Scriptis eorum Sanctorum, nisi ratione naturali dicta sua probarent. Item, quia negavit, Commune Symbolum esse Symbolum ab Apostolis editum. Item, quia fecit novum & longum Symbolum suum proprium in Anglicis, in quo omisit certa posita in Symbolo nostro Apostolorum, & scripsit, quod homo crederet Ecclesiam Catholicam esse, sed non tenetur stare determinationi Ecclesiæ, si homo habeat sufficientem exceptionem in ingenio suo contra illam. Et eodem ¹ A. D. 1457. [2^a dominica adventus Domini, quæ fuit illo anno in die S. Barbaræ Virginis & Martyris, sc.] 4to [die] Decembris, in præsentia Archiepiscopi Bourcher & Episcopo-

rum Roffensis & London, idem Pecock recessit à libris suis omnibus, & in scriptis ibi abjuravit, & combusti fuerunt tunc ante eum ad Crucem S. Pauli [Apostoli] in illo cœmeterio [libri ejusdem.] Iste *Pecock* Wallicus origine, tunc Episcopus Cicestrensis, qui antea fuit Episcopus Assavensis, quondam fuit Socius Collegii de Oriell in Oxonia, & Doctor fuit Oxoniensis in Theologia, & nec ante nec post gradum illum fecit aliquem actum in Scholis pro forma sua, sed recepit illum gradum per dispensationem, i. e. per dissipationem seu licentiam ad malum, per Regentes in Oxonia. Et ego Thomas Gascoigne novi, quod iste Pecock provifus tunc in Episcopum Cicestrensem per media Willelmi Ducis Suffolciæ & Walteri Hart Episcopi Norwicensis, incepit in Theologia sub quodam Monacho Cisterciensis ordinis, quum ego præd. Doctor Thomas Gascoigne Eborac. Diocesi. natus fui Cancellarius Oxoniæ circa annum D. 1445. Et ¹ quum libri præd. *Pecock* fuerunt combusti Londoniis, anno, die & loco prædictis, ipse Episcopus Pecock fuit præfens in loco combustionis eorundem, sedens ad pedes Episcoporum. Et sic ille idem Episcopus [Pecok,] qui antea prædicavit ad Crucem S. Pauli, quod Episcopi [in hoc quod Episcopi sunt] non tenentur prædicare, [et hoc idem scripsit,] illud idem postea revocavit, & in eodem loco ubi malum hoc prædicavit, videbat libros suos ante seipsum comburi in præfentia Episcoporum, & in præfentia Cleri & magni populi [anno Domini Jesu 1457, secundâ Dominicâ adventus, quæ fuit quarto die mensis Decembris.] Et eodem tempore, in præfentia 20000 hominum, iste Pecock Episcopus ² inductus in habitu Episcopali ad pedes Archiepiscopi Cantuar. [Domini]

1 Quando T. 2 "F. indutus", inquit cl. Tannerus.

Tho.

Tho. Bourcher, & Episcopi Londinensis Kemp, & Episcopi Roffensis Low Doctoris in Theologia Oxoniæ, & Episcopi Dunelmensis, abjuravit ibi sua scripta & conclusiones suas scriptas abjuratas per eum pridie in Manerio Archiepiscopi Cantuar. de Lambeth, in præsentia 24 Doctorum in Theologia, & tres magnos libros suos erroneos cum undecim aliis in quaternis existentes, tradidit cuidam viro propriis manibus, qui igni ingenti ibidem præparato committeret. Et sic factum tunc fuit Londoniis in Coemeterio Ecclesiæ Cathedralis S. Pauli Apostoli [Jesu Christi]. Et dixit etiam idem Episcopus Pecock publice, *Superbia mea & præsumptio mea induxerunt me ad hæc mala & opprobria*. Et postea Archiepiscopus Cantuar. Thomas Bourcher mandavit eum ad Maidston, judicium expectaturum. [. . . . .] Fama fuit, si ipse descendisset ad ignem, in quo Libri sui comburebantur, populus ibi eum projecisset in ignem . . . . .]

Annotatio Georgii Harbinii.

Vide Bry. Twyne Acad. Oxon. Apolog. l. 3. p. 291. 308. 311. 316. 349. 350. 372.

Ex Registro Nich. Bubbewith, Episcopi Bath. & Well. A.D. 1457. Dñs Episcopus Cantuariensis scribit Episcopo Bath. & Well. ad faciend. processiones solennes pro tranquillitate Ecclesiæ & Regni — . Et dolet de rumore, quod sunt nonnulli Cantuar. Provinciæ, plus sapere quam oportet, libros diversorum operum habentes, non solum Reginaldi, Cicestrensis

Episcopi, in vulgari Anglico compositos, verum etiam alios nonnullos &c.

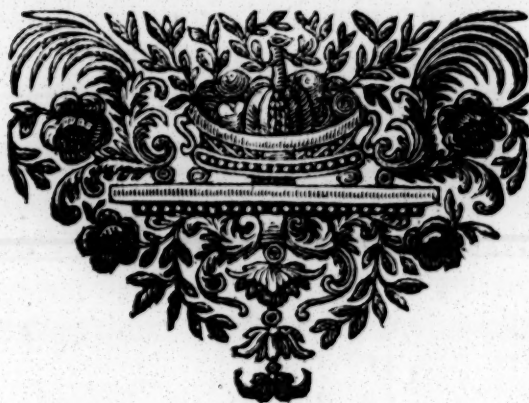
Vide Excerpta ex Th. Gascoigne Dictionario Theologico in Ant. a Wood Hist. Univers. Oxon. p. 58. l. 1. & p. 59. & p. 77. 78. 82. 83. 105. 154. 184. in marg. 193. in marg. & in Textu. 202. 203. 204. 209. 213. 214. 215. 220. 224. 225. 272. & l. 2. p. 31. 107.

De Reginaldo Pecock, Episcopo Cicestreysi, vide Ant. Wood. Hist. Univers. Oxon. l. 1. p. 220. &c.

De Tho. Gascoigne vide Ant. Wood. Hist. Univers. Oxon. l. 1. p. 226. & l. 2. p. 106. 107.

Et Cottoni Posthuma de hoc Dictionario.

Et Chronicon [Johannis] Whethamsted Abbatis S. Albani de Reg. Pecock Episcopo.

A N
ACCOUNT
O F
King CHARLES Ist.
E S C A P E
O R
DEPARTURE from OXFORD

In the Year 1646,

By Dr. MICHAEL HUDSON.

Together with
Mr. ROBERT BARHAM of Sandwiche's
Examination relating to the said Dr. MI-
CHAEL HUDSON. As also somewhat
of curious Remark that concerns Sir K E-
NELM DIGBY.

Now first published from Original Papers.

To which is prefix'd Dr. MICHAEL HUDSON's
Life from *Athenæ Oxonienses*.

T H E L I F E

Of Dr. MICHAEL HUDSON,

From *Athenæ Oxon.* Vol. II. col. 59. Ed. genuin.

MICHAEL HUDSON a Westmorland man ¹ born, became a poor serving child of Queen's Coll. in the year 1621. and in that of his age 16, afterwards Tabarder, and in the year 1630 Fellow of that House, he being then Master of Arts. About that time he took holy Orders, married Capt. . . . . Pollard's daughter of Newnham Courtney in Oxfordshire, and was beneficed in Lincolnshire. But when his Maj. K. Ch. 1. set up his standard, he left his Benefice, adhered to him, and after Edghill battle, retiring to Oxon, was in Feb. 1642. actually created Doctor of Divinity, and made Chaplain to his Majesty. About that time he being esteemed an understanding and sober Person and of great fidelity, was made Scoutmaster General to the Army in the north parts of England, under the command of William Marquess of Newcastle, whereby he did wonderfully advantage himself in the ways and passes of those parts. In that employment he continued some years, with very good success. At length his Maj. (who usually called him his plain dealing Chaplain, because he told him his mind, when others would, or durst not) having an especial respect for his signal loyalty and courage, entrusted him, and

John Ashbournham one of the Groomes of his Bedchamber, with his Person, at what time he left Oxon in a disguise 27. Apr. 1646, in order to surrender himself into the hands of the Scots, then besieging Newark on Trent. Afterwards his Maj. being settled for a time in Newcastle, a Serjeant at Arms, or his Deputy, was ordered by the Parliament 23 of May following, to fetch our Author Hudson to London, for conveying the King to the Scotch Army, and to bring Ashbournham with him; but they having timely notice, drew aside and escap'd the messenger. Afterwards Hudson crossing the Country in order to get to London, was discovered at Rochester, and apprehended on the 8 of June following, brought to London, and committed Prisoner to London-house. On the 18 of the same Month, he was examined by a Committee of Parliament, and confessed, that the King, when he left Oxon, crossed the Country, was at Henley in Oxfordshire, Harrow on the hill, at Brentford, and almost perswaded to go to London. Afterwards he went to St. Alban's, and so to Harborow in Leycestershire, where the French Agent (Monsieur de Montereal or Montrevil) was to have met him, but came not. From thence he went to Stanford in Lincolnshire, and thence to Downham in Norfolk, where he lay at a petty Ale-house, and that sometimes he passed by the name of Hudson's Tutor, at other times by the name of Doctor, and sometimes went as Ashbournham's Servant. On the 18. of Nov. the same year, he broke out of Prison, and, as 'tis ¹said, conveyed Letters from the King to Maj. Gen. Rowland Langhorne in Wales, which, I suppose, is false. In Janu. following, he was retaken by Maj. Gen. Sedenham Pointz, sent from Hull to London, and committed close prisoner to the Tower, with strict order given, that none should speak

---

¹ In the *Memorials of English affairs*, p.237.
Vol.II.

with him, but in the presence of his keeper. During his confinement there, he wrot,

The divine right of government, natural and political, in two books — Printed 1647. qu. wherein he shews himself to be a Scholar, as he before had, by his martial feats, a courageous Soldier. But he making an escape thence in the beginning of 1648, he went into Lincolnshire, where he raised a party of horse for his Majesty, and had engaged some of the Gentry of Norfolk and Suffolk in the like design. On the 6 of June 1648, intelligence was brought to the Parliament, that the Malignants, that is the Royalists, were up in Arms in Lincolnshire under the command of Dr. Hudson, and two days following were letters read from Col. Tho. Waite, that he had suppressed the insurrection of Malignants at Stanford in Lincolnshire, and had killed their commander Dr. Hudson. It seems the chief body of these Malignants so called, fled to Woodcroft house, in the Parish of Helpson near to Peterborow in Northamptonshire, about 7 miles distant from Stanford, where Hudson was barbarously killed on the 6 of June in
 1648. *sixteen hundred forty and eight. The manner of which was briefly thus. After the Rebels had entred into the house, and had taken most of the Royalists, Hudson with some of his courageous Soldiers went up to the battlements thereof, where they defended themselves for some time. At length upon promise of quarter they yeilded, but when the Rebels had got in among them they denied quarter: Whereupon Hudson, being thrown over the battlements, he caught hold of a spout or out-stone and there hung; but his hands being beat or cut off, he fell into the moat underneath, much wounded, and desir'd to come on land to die there. Whereupon one Egborough (servant to Mr. Spinks, the intruder into the Parsonage of Castor belonging to the Bishop of Peterborough)*
knocked

knocked him on the head with the but-end of his musket. Which being done, one Walker, a Chandler or Grocer in Stanford, cut out his tongue, and carried it about the Country as a trophie. His body for the present was denied burial, yet after the enemy had left that place, he was by some Christians committed to the earth. In Aug. 1684, I was informed by the letters of Mr. Joh. Whitehall, Preb. of Peterborough and Dean of Oundle, that the body of the said Dr. Hudson was removed soon after his death to Uffington near Stanford in Lincolnshire, where it was solemnly buried. Quære. As for Egborough, he was not long after torn in pieces with his own gun, which burst while it was under his arm in Long Orton; and Walker since, through poverty, quitted his trade, and was become a scorn and by-word to the boys when he passed through the streets of Stanford.

PAPERS ENDORSED,
HUDSON'S PAPERS

EXAM. & CONFEST. 1646.

The first Paper, endors'd, *Hudson's
Confession. before Committee of Parl^r.*

PON Friday Aprill ¹ the 2^d.
The French Agent departed
from Oxon. & went towards
Southwell. The next day A-
prill the ² 3^d. I was told, that
the Kinge intended to goe
to the Scottish Army upon
Tuesday after, being Aprill ³ 6th. Upon Sunday
Aprill ⁴ 4th. I went to Secretary Nicholas, to

---

¹ It should be the 3^d. the first of April falling that year upon
a Wednesday. and yet 'tis so not only in the Transcript sent me
by Mr. Baker, but in that also which he keeps by him, and Mr.
Baker assures me, that 'tis so in the Original. Dr. Hudson being
then in durance, his Papers seiz'd, & his confession made so long
after the thing hapned, he might easily mistake the Date of a day.
2 4th. 3 7th. 4 5th.

know

know the truth of this, and he seemed not to know any certaintie, but withall told me, It was the King's pleasure, that I should waite once a day upon him, for he did believe, the Kinge would acquaint me with some thinge verie shortlie.

Upon Tuesday the Kinge sent for me in the Morninge, and bid me prepare my selfe for a Journey, & was verie much troubled, that there should be anie rumor in the Towne of his Intention to goe to the Scotts: & told me, that indeed he had acquainted his nephew Prince Rupert, & the Duke of Richmond with it, but did not thinke, they would have imparted it to any other. In conclusion he commanded me to prepare to goe my selfe the next morninge to Harborow, & ¹ see if need were to the Scottish Quarters, & that Mr Ashburnham, & Mr Secretary Nicholas should furnish me with Instructions that night for my Journey. And so about 8. of the Clocke that night they told me, I must of necessity be at Harborow next night, & there I should find Mounser Mountrell, & 500. of the Scottish Horse, waitinge to receive the Kinge: And wished me to tell Mountrell, that because the Kinge had received never a Letter from him, since his departure from Oxon. to assure him of the Scotch Horse waitinge for him (accordinge

as Mounfer & the Scotch Commissioners had concluded at London, & as Mounfer had thereupon undertaken to the Kinge at Oxford) the Kinge would not adventure his person, but had sent me to let him understand the reason, why he came not. But yet if the Scotch & he were there, that then the Kinge, upon notice from him by me, would come to Harborow, with all possible speed. My further Instructions from Mr Ashburnham & Mr Secretary were, that if I found none at Harborow, I should ride to Southwell to Mountrell.

Upon Wednesday I went from Oxford to Harborow, & found neither Mountrell nor Scott. Upon Thursday I went to Southwell, to Mountrell, who told me, the Scots (notwithstanding their former promises) absolutely declined the meetinge at Harborow, because it would be a manifest breach of peace between them & the Parliament, but that they could give no full answer to Mountrell's Demands before Monday followinge being April the ¹ 12th. Upon Saturday I departed from Southwell, & returned again upon Wednesday after, for the Scotts absolute answer, being Apr. ² 14th. Upon Friday Apr. ³ 16th. Mounfer told me, they had concluded to send a Partie of Horfe to Burton upon Trent, & a small partie besides to Bos-

---

1 13th. 2 15th. 3 17th.

worth

worth to receive the Kinge, but could not goe any further for feare of occasioninge some Jealousie in the Parliament. Upon Sunday after Apr. 18th. I came back to Oxford, & related all the former passages to the Kinge, concerning the Scotts, letting him likewise understand, how the Parliament Horse were quartered in all the Townes, which he was to pass through towards Bosworth, & that it was not possible for him to pass in that way which he intended, by forceing his passage, with his new raised Horse of the Prince's; but that he might passe what way he pleased in a disguise, as a private Man: yet concerninge the Scotts, I then delivered my opinion, that I did verily beleeve, there Intentions were either to make a benefitt of the Kinge, & make there advantage of his cominge to them, to compasse there ends for money from the Parliament; or else if they were disappointed of those ends, to use the Kinge's power & Interest to raise an English Army under there Command, & to imploy them one against another, till they could so farre weaken the Kingdome, that they might enslave the whole Kingdome. Upon this & the consideration of the unworthy dealinge of the Scotts, in faylinge him at Harborow, the Kinge declined all thoughts of goeing to the Scotts.

---

1 19th.

Yet

Yet in regard he found the Armies drawinge round about Oxford, & noe answere returned to his Messages, nor any hope of releefe in Oxford, after it was besieged, and a Vote (as it was reported) past in the Parliament of the Independent Partie, against Monarchie, he thought it not safe for him to stay at Oxford: but about this both the Lords & others were divided in there opinions; Mr Secretarie Nicholas & some others conceiving it best for him to stay with his Lords, & if he did perish, he should so perish hon^{bly}. by their advise. Mr Ashburnham & some conceived it best for him to depart Oxford, & that also in a private manner, which Mr Secretarie likewise did utterlie dislike fearinge it might be dangerous to his person, beinge perswaded, that if he should be discovered upon the way, they would kill him, after they knew him, because they were resolved he should never raigne againe in England. But however, Mr Ashburnham gave me private order, to prepare all thinges in readinesse for the Kings goeing & his own along with my selfe towards London, and told me, he did beleieve the Kinge was resolved to depart Oxford, & would acquaint his Lords with it immediately before his departure, & not before, & wished me to waite upon him once a day, & he would let me know the Kings Resolution always

waies whether it continued the same or not. That weeke I got a Passe from a Captaine, that was to goe to London, about his Composition. Upon Sunday after beinge April 26. at Dinner I came to Mr Ashburnham as soone as he was awake (beinge returned but that Morninge from a Treatie at Woodstocke, beinge sent thither the Eveninge before with 2. Lords & S^r W^m.¹ Fletwood) & he told me the Kinge must goe my way, for they had made tryall of other waies, but nothings could be effected, & wished me to bringe all thinges to his Chamber, and thither the Kinge would come about 11. of the Clocke that night, all which was accordinglie done, & about 12. the Kinge came with the Duke of Richmond, & there Mr Ashburnham cut of his Locke, & some part of his beard. In the Interim they sent me to call the Governor, who came about two of the Clocke, & the Kinge havinge acquainted him with his Intentions to goe out of Oxford, the Governor went back for the Keyes, & just as the Clocke struck 3. we passed over Magdalen bridge, & after we were out of the last port a little, the Governor returned, havinge received Orders from the Kinge, not to let any port be opened, nor any passe in or out of Oxford for 5. dayes. So we three passed through ² Mouch Balden, & thence to

---

¹ L. Flectwood. ² L. Marsh.

Dorchester, where was a Guard of Dragoons, which we passed without any difficultie or examination. At Benson a small partie of Horse mett us, & asked to whom we belonged (Mr Ashburnham & I rideinge both with Pistolls) I answered to the House of Commons, and so passed. At Henley we passed in like manner without any question, onely shewing the Passe to the Corporall, and givinge 12^d. to the Guard. One of Col. Ireton's men rid in our Company from Nettlebed to Slow, & seeing me give money alwaies at the Guard, asked him if his Mr. were not one of the Lords of the Parliament, he answered noe, his Mr. was of the lower House. After we were passed Maydenhead & Slow, we turned out of the Road towards Uxbridge, & there passd another Guard at the water, in the same manner we had passed the former. After we had passed Uxbridge, at Mr Teafdale's House, a Taverne in Hillingdon, we alighted & stayed to refresh our selves, betwixt ten & eleven of the Clocke, & there stayed 2. or 3. houres, where the King was much perplexed, what course to resolve upon, London or Northward. The consideration of the former Vote, & the apparent danger of being discovered at London, moved him to resolve at last to goe Northward and through Norfolke where he was least known, & there to stay till he had sent me againe to
Mountrell,

Mountrell, to heare what he had donne with the Scotts, resolvinge absolutely, that if the Scots would not send him an assurance under their hands, of such conditions as he expected, he would rather cast himselfe upon his English, then trust them, and wished me to bringe their hands to him, or if there were danger in that, to see all their hands to such Propositions, as they agreed to. About 2. of the Clocke, we tooke a Guide towards Barnet, resolvinge to crosse the Roads into Essex; but after we were passed Harrow upon the Hill, I told the Kinge, if he were not knowne much in St Albon's Road, It was much the neerer way to goe through St Albon's, & thence towards Royston, which he approved of, & so passed through St Albon's, where one old Man with an Halberd asked us, whence we came, I told him, from the Parliament, & threw him six pence & so passed. After we had ridd a mile, a Gentleman well horst came gallopinge after us verie fast, which put us in some doubt, that we had been discovered in St Albon's, but they tow turninge aside, I turned my horse to meete him, & saluteinge him, found him verie drunke, & soe to avoid his Company, turned up another way, till he was past, & after went to Wethamsted 3. Miles from St. Albon's, where we lodged that night, & next morninge tooke horse at day breake, & went

towards Baldocke: & as we rid upon the way, It was resolved, that I should goe directly away towards Southwell, & the Kinge, & Mr Ashburnham towards Norfolke, & to stay at the White Swann at Downham, till I came back to them. So at Graveley, the Kinge gave me a little Note to Mountrell, wherein he expressed his departure from Oxford, & desired him to make an absolute Conclusion with the Scots, & if they would give such assurance for hon^{ble}. Conditions for him, as should satisfie him (concerninge the particulars, whereof the Kinge had given me Instructions) then he would come to them; If not, he was resolved to dispose otherwise of himselfe upon my returne. I came to Southwell next morninge, and acquainted the French Agent with these particulars, who upon Thursday night told me, they would condescend to all the Demands, which the Kinge & Mountrell had agreed to make to them, before Mountrell came from Oxford (of which Mountrell told me the Summe) but would not give any thinge under there hands. I desired to avoid mistakes, that the particulars might be sett downe in writinge, least I should afterwards be charged with makinge a false Relation, & soe he sett the Propositions downe in writinge.

(1) That they should protect the Kinge in his person & in his honour.

(2) That

(2) That they should presse the Kinge to do nothinge contrarie to his Conscience.

(3) That Mr Ashburnham & I should be protected.

(4) That if the Parliament refused, upon a Message from the Kinge, to restore the Kinge to his Rights and Prerogatives, they should declare for the Kinge, and take all the Kinge's Friends into there protection. And if the Parliament did condiscend to restore the Kinge, then they should be a meanes, that not above 4. of them should suffer banishment, & none at all death.

This done, the French Agent brought me word, that the Scots seriously protested the performance of all these, & writt a little Note to the Kinge to accept of them, & such security, as was given to him, in the King's behalfe.

I came to the Kinge upon Friday night, & related all, & he resolved next morninge to goe to them, & soe upon Tuesday Morninge, we came all to Southwell to Mountrell's Lodgings, where some of the Scotch Commissioners came to the Kinge, & desired him to march to Kellom for security, whither he went after Dinner.

That night they procured an Order from the Kinge to the Lord Bellasis, for Surrender of
New-

Newwarke, that they might make the more speedie repaire to Newcastle. And while the Kinge stayed at Kellom, pressed the Kinge to some thinges, contrarie to the former Propositions, at which the Kinge was much displeased.

Upon Thursday we marched alonge with the Scottish Army (as soone as ever the Articles of Newwarke were agreed) towards Newcastle, whither we came upon Wednesday after; where we mett more Commissioners come from Scotland. Then they all pressed the Kinge to disband Montrosse's forces, & to settle the Presbyterian Government, & to surrender Oxford, & some other particulars contrarie to there Propositions protested at Southwell, & desired him to send away Mr. Ashburnham, because the Parliament had sent a Serjeant at Armes for him, & therefore they could not protect him without manifest breach of Covenant, he beinge a person excepted, but promised to protect me. Mr Ashburnham went to Jarrah with Sr Henry Gibb upon Saturday morninge, & about 4. dayes after was shipt away for Holland. That afternoon I was apprehended by the Deputy Maior & Alderman, & confined to the Maior's House, where I remained till that day senet, & then beinge sent for to the Kinge, the Maior & some of the Committee consented I should goe, & sent a Gentleman with me to Court, whom the
Kinge

Kinge desired to returne to the Maior, & tell him he had some occasion for me, to waite upon him, for that day after dinner the Maior & Aldermen came to the Kinge, & the Kinge requested of them, that I might stay at Court some time, which they granted, but that night it was resolved I should be sent away, & the Scots motioned, I might be shipt at Tinmouth & sent into Holland: but I desired the Kinge, I might goe to London, & know, how busines stood there, & if it were possible to doe him some service, as I found occasion offered. The Kinge was verie willinge, but some of the Scots much against it, least I should be taken againe. Upon Sunday about tow of the clocke in the morninge, I was brought out by the Captaine of the Guard, who had order for it from the Governor, & had the word given me; soe from thence I came to London upon Munday June 1. & went to the Swan in old Fish Street, & sent for Dr Crosse my Brother in lawe, & imparted my Intentions to him, concerninge the procuringe of some Friend, to let some of the House of Commons know, that if they would propose any hon^{ble}. conditions for the Kinge, I would undertake to bring him up from the Scots, to the Parliament, without the consent or privity of the Scots. But I found he had not soe much Interest in any of the House, that he could presume

sume securely to acquaint them with the busi-
nesse. And I desired him to send for Mr Ste-
vens, with whome I was formerlie intimatelie
acquainted: for he writt a Note, but Mr Ste-
vens not knowinge, that I was there, did not
come. After I writt in mine owne hand, & then
Mr Stevens came to Dr Crosse, who brought him
into Southwarke, to the House where I stayed.
So we three went together to the blew Anker
Taverne, & there I acquainted M^r. Stevens with
my desire to serve both Kinge & Parliament, in
bringinge the Kinge hither, if they would pro-
pose any Conditions, which might satisfie the
Kinge, especiallie concerninge his Friends, &
declared unto him, how perfidiously the Scots
had dealt with him. He conceived that Motion
would be verie acceptable, if I could be cer-
taine of effectinge it. I told him, that all the
difficultie in the businesse would be, to worke
my readmission to the Court, which I could noe
way devise to bringe to passe, but by the Queene's
assistance, to whom I had a Letter of Credence
from the Kinge, & therefore if he would agitate
the businesse heere with the Parliament, I would
goe into France to the Queene, & prepare my
way, by procureing Letters from her, one to
the Lord Lowden to give him thanks & the rest
for there reall expressions of Loyaltie & fideli-
tie to the Kinge. Another to the Kinge to in-
treat

treat him to be constant to the Scots, & to be whollie advised by them, in all his proceedinges, which the Kinge should shoue to the Scots Lords, & within a fortnight I would retorne hither againe to London, & if the Motion were approved of, & all things disposed for the Kinge's fatisfaction, I would return immediately to Newcastle to the Kinge. Mr Stevens doubted not, but within a fortnight against my retorne, all thinges would be finished heere accordinge to my desire, both for the Kinge's satisfaction & my security in my passages; & so I left him & Dr Crosse, & sett forward on my journey towards Dover, havinge prevailed with my Brother Crosse (who had some acquaintance with the Speaker, to procure me a Passe in his name) & upon Saturday met Col. Pitman upon Rochester Bridge, who brought me to Sandwich that night, & there left me, & went home, but next day came againe, & about 7. of the clocke at night, when I was takinge horse for Dover, discovered me to mine Host, & foe to Mr. Maior.

Mich. Hudfon.

Mr. Baker does not know Dr. Mich. Hudfon's hand, but he believes the said Paper to be an Original, he is sure, it is the same that was layd before the House of Commons when he was their Prisoner. Tho' it contains a piece of History very curious, yet 'tis much in the dark.

*In the same hand is also the ensuing Paper, containing
Dr. Hudson's Examination at Newcastle, viz.*

Villa Novi Castri super Tynam] *The Examination of Michaël Hudson, late of Queen's Colledge in Oxford Clarke, taken the XVIth. day of May 1646. before Henry Dawson, Esq; deputie Maior, & other his Maj^{tie}'s. Justices of the peace of the said Towne.*

Who being demanded, what his occasions were, to come from Oxford, & when he came from thence? He saith, that he came from Oxford on Monday Morninge about three of the Clocke, being the 27th. of Aprill, his Maj^{tie}. havinge sent for him the night before; & by his Maj^{tie}'s. Command, he this Examinant, & Mr. John Alhburnham came out of Oxford at the same tyme. And beinge asked, whether he knew of his Maj^{tie}'s. Resolution to goe out of Oxford, before the tyme he came to his Maj^{tie}? He saith, he had noe knowledge of it, 'till that tyme. And being asked, whether his Maj^{tie}. knew him before that tyme, or whether he had formerly imployed him in any particular Service? He saith, his Maj^{tie}. knew him before, & had sometymes imployed him, but concerninge the particulars, he desires not farther to be examyned. And saith, that his Maj^{tie}, Mr Alhburnham, & this Examinant made use of an old
Pasle,

Passe, which they had gotten from a Captain in
 Oxford, whose name he doth not now remem-
 ber. And when they came from Oxford, they
 went to Dortchester, to Henley, Maydenhead,
 & so on the Roade towards London, but he
 was commanded by his Maj^{tie}. not to reveale the
 place, where his Maj^{tie}. lodged on Monday night.
 And being demanded, whether his Maj^{tie}. was in
 London or no? he desires to be excused, be-
 inge commanded by his Maj^{tie}. to the contrarie.
 And saith, that when they turned their faces
 about for the North, his Maj^{tie}. lodged at Whitt-
 hamsteed neere unto St Albane's, but the tyme
 when, he is also commanded by his Maj^{tie}. to
 conceale. From thence his Maj^{tie}. went to a
 place called Downam toward the Isle of Ely,
 where his Maj^{tie}. lodged, & from thence to Cop-
 pingford neere Stilton, & there lodged, & from
 thence to Stamford, where they lodged one
 night, & stayer till eleaven of the Clocke the
 next night. And then went from thence, &
 came unto the Scotts Army upon Twesday the
 fift of May, where his Maj^{tie}. continued untill he
 came with the Army for this Towne. And
 beinge demanded, whether his Maj^{tie}. had any
 Intelligence by the way? he saith, he had none,
 untill he came unto the Scotts Army, & then a
 Letter came by a serveing man, & was delivered
 to his Maj^{tie}. & this Examinant supposeth it

came from Secretary Nicholas from Oxford, but he knoweth not the Contents of the Letter, nor knew the man that brought it. And beinge demanded, ¹whether he intended to goe this day, havinge byn observed to take his leave at the Court of Mr Crefwell? He saith, he intended to goe to Jarrow, beinge invited thither, with the French Embassador to dynner to Sr Henry Gibb's, & intended to have byn back at eight of the clocke at night. And for Mr Crefwell, when he came from the Court, Mr Crefwell spake to him, to give him his advice, how he might procure a Passe for himselfe to goe awaye, or a Proteccion to stay here; but this Examinant told him he was in hast, & putt it off, untill he should come backe. And beinge demanded, when he last sawe Mr Ashburneham? he saith, he sawe him about eight of the clocke this day, but sawe him not since, nor knowes not ²whether he is gone. And beinge demanded, whose the Portmantle, Lynnen, Money, & other thinges therein were, which was upon one of the Horfes in this Examinant's company? He saith, he beleeves they were Mr Ashburneham's, & were to be conveyed unto him, by the French Agent's Servant, but to what

---

1 *Sic*, *pro* whither. 2 *Sic*.

place he was to carry them, this Examinant knowes not.

Mich. Hudson.

Capt. coram nobis Hen. Dawson deput. Maior, }
Leonard Carr, Thomas Ledyerd, Thomas Bonner. }

Endors'd Read 25°. Maii 1646. *Examinacon* of
Mr Hudson at Newcastle.

Another Paper endors'd, Hudson's Examⁿ. of 12
June.

12 Junii 1646. When I came to Mountrell to Southwell, Aprill 29. Mountrell told me, that the Scotch Horse were then waiting at Bosworth & Burton for the King's cominge to receive him.

Mountrell propos'd to the Scotts the releev-
inge of Newarke, either by falling upon the
English, or drawinge of, or to have Newarke
surrendred into y^r. hands, if they would declare
for the Kinge, for now I gave Mountrell a War-
rant, directed to my Lord Bellasyfe, from the
Kinge, to be sent to him, if there should be
occasion. But the Scots absolutely refused to
condiscend to any of these motions, because
they would neither make a manifest breach with
the Parliament, nor divide their Army.

After Mounser Mountrell had related all the
particulars, which were agreed upon betweene
the

forte April 30.

the Scots & him upon Thursday May 30. & told me, the Scots would give noe assurance, but there words; I bid him never expect the Kinge, for I was sure he was resolved not to trust them, unless it were under there hands, because of the miscarriage at Harborow. He asked me then, what other course the Kinge could resolve upon to secure his person. I told him, the Kinge & Mr Ashburnham should stay in some private place, & I would adventure into London, to know how businesse stood there, & take some directions from the Kinge, to some Friends of his, to try what meanes could be made, to receive him there hon^{bly}. He replied, that was noe good way, the Kinge would be lost, & therefore desired me to sett down in writinge, what I would relate *Ec. ut in priori Examinacoe.*

Before I parted from the Kinge upon Tuesday Aprill 28. It was resolved, that if the Scots agreed to such thinges, as the Kinge expected, then upon my returne we three should goe by water directlie to Newcastle, & never come to the Scotch Army before Newarke, which way was best approved of by the Scotch Lords, as Mountrell told me. And therefore before I parted from Southwell, he told me, that my Lord Dumfirlin, & he would goe from thence

to

to Newcastle to meete the Kinge, & leave the rest of the Commissioners, to come afterwards with the Army, when Newarke was furrendred. But I desired him not to goe, before he knew the King's Resolution, for I could not assure him, that the Kinge would come. But if he pleased to send his servant with me, I would write by him to Mountrell, after the Kinge had resolved. Soe I tooke his servant with me to Stanford, and there left him, and went my selfe to the Kinge.

After the Kinge had resolved to goe to the Scots, Mr Ashburnham preſt earnestlie to goe by water directlie to Newcastle. But in regard I found by the Bookes, that we three were discovered to be come together out of Oxford, & those Bookes were come into Norfolke, & that we had noe warrant from any of Parliament to goe by water, I advised the Kinge to goe by land, as the safest way, which he agreed to, & thereupon we tooke our Journey next morninge for Southwell.

Upon Tuesday June 2^d. when I was at Mr Crosse's House, I desired to speak with Mr Stevens. Upon Wednesday morninge, my Brother Crosse sent a note to him, that he should come to him. But upon that Mr Stevens came not. About 8 of the clocke we tooke a Coach, & went to the white Lyon in Tower Street, that
my

my Brother Crosse might advise with a Kinsman of his at the Custome House, about a Passe. When it could not be had there, he went to procure one from Mr Speaker, which he told me, could not be had till the next Morninge. When we parted that night, I gave him a Note under mine own hand to Mr Stevens, which he sent to him, and that night about 2 of the clocke, Mr Crosse's House was searched, of which newes was sent me the next morninge by a man I sent downe to my Brother Crosse for the Passe. Then I sent for Mrs Mortimer, & sent her downe to know the businesse more fullie: she brought me word, that my Brother was to appeare that afternoone before the Committee of Examinations, & that it was about me, & they imagined that it was upon Mr Stevens his Information.

Then I despaired of havinge the Parliament acquainted with my Intentions to bring up the Kinge by Mr Stevens, & remembringe that I had heard verie much of my Lord Maior's affection to the Kinge (though I protest to my knowledge, I never heard my Lord Maior so much as named either by the Kinge, Mr Secretarie, or Mr Ashburnham, nor had any Commis-sion from the Kinge, either to speak with him or send to him) I thought if I could come to speak to the Lord Maior, I might doe the Kinge a double service.

(1) By

(1) By lettinge him truly understand, how unworthily the Scots had dealt with the Kinge: for though the Cittie Petition did plead much to the Parliament in behalfe of the Scots, yet I imagined that was not done so much out of their reallitie to the Scots, as because they had an opinion, that the Scots were reall to the Kinge.

(2) By makinge him an Instrumēt to some of the House to acquaint them with my Intentions of bringinge away the Kinge from the Scots to the Parliament, which I conceived he could doe effectually, & presumed he would doe willingly, after I had acquainted him how the Kinge was abused & deceived in expectation by the Scots.

But could not contrive any meanes, how to come with speech with the Lord Maior, & walkeinge in a roome verie melanchollie, beinge partlie vexed, that Mr Stevens should prove (as I then thought) unfaithfull to me, & partlie perplexed, that I could not finde out any other convenient way besides him, to make knowne my Intentions to some of the House, before I left the Kingdome, I accidentallie let fall these words, in Mrs. Mortimer's hearinge (*well, I wish I could have spoke with my Lord Maior*) not havinge the least thought, that she knew meanes to effect it. She presentlie answered, she had a

Friend, whom she was confident could bring me to speach of him, & one who she knew was faithfull to the Kinge, and would not discover me, & this was the Lord Salton. Soe that night she went to the Lord Salton, and he undertooke it. Next morninge she brought me word from my Lord Salton, that the Lord Maior was out of Towne that day, but would return at night, & then he would acquaint him with my desires, & wished her to bringe me to the Howp Taverne at the bridge foote about 8 of the clocke, & there he would be. In the Interim my Brother Crosse brought Mr Stevens to me: & as soon as I had spoke with Mr Stevens, I told M^{rs}. Mortimer, that now I had noe occasion to speak with my L^d. Maior, & therefore I would goe waite upon my L^d. Salton at the place appointed, & excuse it, wch. I did that Friday at 8 of the clocke at night, & from thence went immediately to Greenwich, & soe to Sandwich.

Mich. Hudson.

In the same hand with the former, & (as I presume) his own.

Mr Rushworth had probably seen these Papers (as at Vol. VI. Pag. 267.) but makes so many mistakes in his short account of 20 or 30 lines, that he must have trusted his memory, which fail'd him.

T. B.

From

From the same Bundle, endorsed Hudson's Papers &c. 1646.

The Examination of Robert Barham of Sandwich Innholder, taken the 9th. of June 1646, by Sr H. Heyman, Lieu^t. Coll. Oxenden, & Capt. John Nutt.

Who saith, that a Gentleman naming himselfe Mr. Crosse, came to his Howse upon Saturday last, being the sixth of this Instant, about 3 of the Clock in the afternoon, accompanied with one Coll. Pitman, & one who called himself Mr Crosse's servant. That the Coll. went to his own Lodging that night about one mile of the Inne, & upon his departure recommended the said Crosse to this Examinant, & desired him to use Crosse well, in regard, he the Coll. said he was a Man of some eminent Quality, & a Parliament Man, as he did believe, & did sollicite this Examinant upon the Lord's day following to recommend him to some Friend at Dover, who might assist the said Crosse, in getting passage for France. Whereupon the Examinant wrote a Letter to Jeniper of Dover to that effect. But when the said Crosse was ready to take horse, the said Pitman calling this Examinant aside, said in his eare, that if I suffer this Gentleman (meaning Crosse) to pass away, I am a dead Man, for his name is Hudson, &

is one of the three that conveyed the King from Oxford. Whereupon this Examinant demanded & received of Hudson, his Letter to Jeniper back again, & immediately rent it, & with the assistance of the said Pitman, ¹ ceased upon the said Hudson, disarmed him, & sent to the Maior to acquaint him therewith, who presently came with some of his Brethren, to the three Kings, whither this Examinant had carried him the said Hudson, and tooke him into their custody. And this Examinant further saith, that he knoweth not of any Company, that resorted to him, but Pitman & his own servant.

This Examinant also saith, that his Ostler Arth. Caryngton did this present Tuesday morning find a small Letter (Indorsed 141, 351, 143, 347: sealed up) in a Crevice of the Stone wall, in the Stable near the Manger, which this Examinant received from his said Servant, & did deliver to the Maior.

He saith further, that Hudson & his Man both affirmed, they had a Passe from Mr Speaker of the House of Commons; but afterwards they both denying it, the Passe upon search was found in his Man's Bootes, and was delivered to the Maior.

Robert Barham.

---

¹ L. seized.

These are to will & require you, to permitt the Bearer hereof Mr Francis Crosse D^r of Physick, with his Servant Rich^d. Ambler, to imbarque themselves at Gravesend, or any other Port under the Command of the Parliament, to be transported into Flanders, for the Improvement of his Profession (they not carrying any thing prejudiciall to the State or prohibited by the Lawes) for which this shall be your warrant. Dated 3°. Junii 1646.

W^m. Lenthall Speaker.

His name in his own hand, as I presume, no very good one.

There are more Papers in the same Bundle, to this purpose, but these are enough to explain & confirm what I sent you. There are likewise severall other Bundles of Original Papers, containing many things very curious & very valuable, & of great use both to correct & improve our Histories of that time.

Having yet roome, I send you somewhat that concerns a Man of great Note in your University.

A Paper endors'd, Letter to the Queen Regent, Mother to the French King.

Madam,

Les deux Maisons du Parlement ayans entendu par Le Sieur de Gressy le desir de vostre Majesté, qu'elles accordassent la liberté

té au Chivalier Kenelm Digby : Nous ont commandé de faire cognoitre a vostre Majesté, que bien que la Religion, les Procédures passées, et les habilités du dit Gentlehomme puissent donner juste Umbrage qu'il pratique au prejudice des Constitutions de ce Royaume: neant moins elles ayans grand Regard a Recommendation de vostre Majesté luy ont octroyé la liberté, et nous ont authorizé en oustre d'assurer vostre Majesté, combien elles seront prestes de tesmoigner en toutes autres occasions leur Respect envers elle: Aussi bien que d'avancer tout ce qui regardera la bonne correspondance d'entre ces deux Estates. Sur quoi Nous demeurons de Vostre Majesté

Madam, Les tres humble serviteurs &c.

Whereas upon the Mediation of her Ma^{ty}. the Queene of France, It hath pleased both Houses of Parliament to permitt me, to goe into that Kingdome: In humble acknowledgment of their favour therein, & to preserve & confirme a good opinion of my sincere Zeale, & honest Intentions to the honor & service of my Country; I do here upon the fayth of a Christian, & the word of a Gentleman, protest & promise, that I will neither directly nor indirectly negotiate, promote, consent unto, or

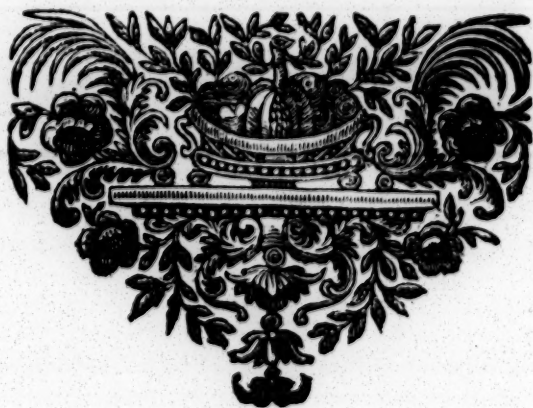
conceale any practice or design prejudiciall to the honor or the safety of the Parliament. And in witnesse of my reality herein, I have hereunto subscribed my name, this third day of August 1643.

Kenelme Digby.

This last is all in his owne hand (a very fair one) which I have often seen, which I rather mention, because this Account does not agree with Mr Wood's, & yet is undoubtedly an Originall.

The Letter to the Qu. of Fr. is only a Copy or first Draught, & yet being upon gilded Paper, looks, as if it had been design'd to be sent.

T. B.

Dr.

2

D^r. A R C H E R's
ACCOUNT
OF THE
RELIGIOUS HOUSES

In the Diocese of
BATH and *WELLS*,

A N D

Of those out of it that had any Revenues in it.

Part of a Letter from Dr. A R-
CHER to the Publisher.

Worthy Good Sir,

I Have sent you by our good Friend
Mr Tottenham, what I have col-
lected from our registers concerning
the religious houses of this diocese, &
those out of it that had any revenues
in it. I Pray your kind acceptance of
what I present to you. The valuation
of the monasteries in Henry VIIIth's
time are taken from the book of
tenths sent from the augmentation
office to the bishop of this diocese,
by which the first-fruits were to be
paid. It is, I think, to be depended
upon, tho it differs in some particu-
lars from the account given by Dr
& Tanner in his *Notitia*. ———

Wells Feb. 7

1729.

An

An ACCOUNT OF THE RELIGIOUS HOUSES

In the Diocese of
BATH and *WELLS*,
AND OF

Those out of it that had any Revenues in it.

*Monasterium Sancti Salvatoris, et apostolorum
Petri et Pauli de Athelney, ordinis Sancti Be-
nedicti.*

HE king was founder & pa-
tron.

The abbats were sum-
moned to sit in the con-
vocation.

A. D.
888

John was the first abbat.
Monast. tom. 1. p 203.

1159

Benedict was abbat. *Reg. Well. 1. fol. 26.*

1198

About this time Savaricus bishop of Bath &

E e e e 2

Gla-

Glastonbury made a proposal to the abbat of Cirencester, to make a grant to him of his church or rectory of Milbourn Port, with a design to make it a prebend in the cathedral of Wells, to be enjoyed by the abbats of that convent & his successors for ever; but it did not take effect.

The same proposal he made to Benedict abbat of Athelney as to his church of Long Sutton, which was complied with, and the prebend of Sutton was given to him, and possessed by his successors, 'till the dissolution of the religious houses. Savaricus did this in imitation of his great predecessor Reginald fitz Joceline, who about the year 1175 made Robert abbat of Glassenbury prebendary of Pilton, as about the year 1188 he made the abbat of Bec in Normandy prebendary of Old Clyve in this diocese, the monastery there being a cell depending upon that in Normandy. And Dec. 1. 1201 Savaricus gave the prebend of Ilmister to the abbat of Mochelney & his successors, who enjoy'd it till the dissolution of their convent. *Reg. 1. fol. 59, 60.*

1221 Benedict was abbat. *Reg. 1. fol. 38.*

1231 Roger. *Reg. 1. fol. 40.*

1249 & 1263 Robert. *Reg. 1. fol. 71. Reg. 3. fol. 33. & 397.*

1325 Robert de Isle was confirm'd March 25. *Drok. 237.*

1362 Robert de Hacche was abbat. *Drok. 289.*

1391 John Hywishe abbat was installed prebendary of Long Sutton Aug. 4. he was abbat 1427. *Reg. 1. fol. 298. & Reg. 3. fol. 52.*

1446 John Pederton was abbat. he died Feb. 10.

1457. *Bekinton.*

1457 Robert Hylle elected Feb. 27. *Stillington.*

Nine monks were then in the convent, and two absent.

He died Oct. 10. 1485.

1485 John George, prior, elected Oct. 29. *Stillington.*

Eleven monks in the convent. He died in May 1503.

1503 John Wellinton abbat elect was confirmed July 26. *King.* he died in 1516.

1516 Richard Wraxal abbat elect was confirmed Jan. 7. *Adrian.*

1525 John Herre was abbat. *Clark.*

1539 R. Hamlyn was abbat, who with eight monks surrendred the monastery to the King Feb. 8. The abbat having a yearly pension of 50-00-00 given him & his prebend of Long Sutton for a gratuity. *Burnet collect. tom. 1. 146. Fuller p. 344.*

This abbat & convent had not one advowson of a rectory, and but one church appropriated to them¹, that of Ling, in which parish the monastery stood, the revenues of which church were valued 20 Edw. I at VII marks & half. & 26. Hen. VIII at 10-08-04.

The abbat & convent presented to the vicarage.

The abbat was prebendary of Long Sutton, which prebend 20 Edw. I was taxed at XXXVI marks.

---

¹ Sutton Bingham belonged to the Monastery of Athelney. *Sir Philip Sydenham.*

Account of the Religious Houses

In the year 1444 The clergy of the province of Canterbury granted a tax of a penny, to be paid out of every mark, to raise an army against the Turks. *Bekinton fol.26.* and then the revenues of the abbey of Athelney were valued at 147 marks or 98 pounds a year. *ib. fol.29.* and 1534 26 Hen. 8 at 209--00--05. the tenths 20-18-00. *ob.*

The abbat received a yearly pension from the church of Selworthy of X shillings.
Bawdrip ——— XL shill.

Prioratus sancti Nicolai de Barlich ordinis sancti Augustini.

THE priors were not summoned to convocation.

- 1175 Walter was prior. *Reg.3. fol.389.*
 1263 Robert, & 1268,1277. *Reg.1. fol.86,90,110.*
 1320 Jan.13. Hugh Price resigned. *Drok. 159.*
 1387 William *Reg. 3. fol.183.*
 1430 John Porter died in November. *Stafford.*
       Thomas Bury prior elect was confirmed Nov. 24. he died Jan.4. 1456.
 1456 Feb.5. Thomas Thornbury elected; *Bekinton.* Seven canons were then in the convent.
 1488 John Chester died Sept.22. *Stillington.*
       Oct. 4. Robert Wynde canon, elected by two canons, there being no more at that time belonging to the convent.
 1492 Robert Wynde was deprived. *Fox.*
       Sep. 3. Thomas Bird canon of Taunton elected by three canons.

1524

1524 Thomas Bird resigned. *Clark.*

Dec. 7. John Norman, canon of this house, elected by Dr Thomas Benet, commissary to cardinal Wolsey, nine canons in the convent having by compromise devolved the election of a prior to him.

The prior & convent had the rectories of Bradford, Brompton *regis*, Winsford in this county, & Morebath in Devon. appropriated to them, to the vicarages of which they presented, and the whole tithes of the stipendiary cures of Hillfarrance & Upton.

20 Edw. I { Bradford was valued at XX marks
the rectory { King's Brompton at XII
of { Winsford at ——— XII

The rectories were appropriated to the common use of the whole convent, but the prior had a particular pension from

King's Brompton of III marks
Winsford of ——— X shillings.

The church of Bradford was appropriated to the convent about the year 1387. *Reg. Well. 3. fol. 183.*

1444 The revenues of this priory were valued at 47 marks or 31-06-08. and 26 Hen. VIII at 98-14-09 $\frac{1}{2}$. the tenths 09-17-05 $\frac{3}{4}$.

Barwe, Barrow-Gurney, Wyndyn-Barrow,
Prioratus sanctæ Trinitatis.

A Benedictine nunnery. Thomas de Berkeley patron.

1316

Account of the Religious Houses

- 1316 Johanna de Gurney elected prioress Oct. 4.
Drok. 180. shee resigned in April 1325.
- 1325 Agnes de sancta cruce elected. *Drok.* 229.
shee died 1328.
- 1328 Oct. 14 Basilia de Sutton elected. *Drok.* 300.
shee died June 13. 1340.
- 1340 Aug. 12 Juliana de Grandy elected. *Rad.*
211.
- 1348 Oct. 20 Agnes Walim prioress elect confirm'd.
Rad. 326.
- 1410 Sep. 2 Margeria fitz Nichol resigned. *Bub.*
57.
- 1432 May 20 Johanna Stabler. *Stafford* 76.
- 1511 March 2 Isabella Cogan confirmed. *King.*

This nunnery had a pension of two marks out of the appropriated tithes of Barrow-Gurney. The revenue of the church of Barwe *monialium* was valued 1426 at four marks. *Stafford* 8. The nuns had likewise a small pension from the rectory of Twiverton by Bath.

The yearly income of it was valued 26 Hen. VIII at 23-04-04 $\frac{1}{2}$.

The tenths 03-19-06 $\frac{3}{4}$.

*Hospitale sancti Johannis baptiste Bathoniae cum
capella sancti Michaëlis annexa.*

- 1260 **A**DAM was master. *Reg.* 1. fol. 107.
- 1343 Sep. 7 Thomas Gosmale collated by the bishop by lapse. *Rad.* 293.
- 1398 John Ashmeek died in March. *Bekinton.*
John Shaftesbury succeeded & resigned in January 1428. *ibid.*

- 1438 Peter Byryman was master, & resigned in January 1457. *Stafford* 155 & *Bek.* 135.
- 1460 Jan. 8. John Vobe, presented by the prior & convent. *Bekinton* 261.
- 1483 Aug. 5. Thomas Cornysh M. A. collated by the bishop, by lapse. *Stillington*.
This hospital escaped the general dissolution.
- The revenues were valued 26 Hen. VIII at 22-16-10 $\frac{1}{2}$. & pays tenths 02-05-08 $\frac{1}{4}$.
- Queen Elisabeth 1578 granted the advowson of this hospital to the mayor & commonalty of the city of Bath.
- 1662 Feb. 12 John Rustat, chaplain to king Charles the second, was presented by him to this hospital, *jure devoluto*. *Peers* 106.
- 1680 Feb. 1 Will. Peake succeeded, presented by the mayor &c. *Mew* 40.
- 1683 Dec. 3 Will. Clement M. A. *Mew* 50.
- 1711 Jan. 3 John Chapman M. A. *Hooper* 19.

*Monasterium sanctorum apostolorum Petri & Pauli
Bathoniae, ordinis sancti Benedicti.*

THE bishop patron, and as such collated the precentor, sacrist & celerar.

The priors were always summoned to the convocation.

- 1159 Peter was prior. *Reg. I. fol. 26*.
- 1175 Walterus. he died May 31 1198. *Wharton*
to. I. p. 303.

- 1199 G was prior.
- 1205 Robert was prior 1205. *Reg. Well. 1. fol. 56.*
& elected abbat of Glastonbury in October
1233.
- 1223 Thomas was prior *MSS. fol. 41. & 1243.*
- 1261 Walter elected in May. *Reg. 1. fol. 106.*
- 1300 Thomas was prior. *Reg. 3. fol. 284.*
- 1303 Robert Cloppecote was prior & 1321. *Drok.*
177. he was buried Feb. 17.
- 1332 Robert Sutton elected & confirm'd March
12. and so continued till June 1333. soon af-
ter he was removed by the authority of the
pope's provisionary bull, who had collated Tho-
mas Christy, who was in possession of the priory
Sep. 30. 1333. *Rad. 71.*
- 1340 Thomas Christy left the priory in August.
Rad. 211.
- 1363 John was prior. *Rad.*
- 1406 John Dunster was prior. *Bowet.* he died
Feb. 6. 1411.
- 1411 March 10 John of Telesford, a monk of the
cell at Dunster, was elected. *Bubwith.*
There were nineteen monks present, viz. four-
teen at Bath, and five from the cell at Dunster
belonging to this priory.
- 1426 William Southbroke succeeded; *Stafford.* he
died June 7. 1447.
- 1447 Sep. 16 Thomas Lacock elected by the bi-
shop, upon whom the nineteen monks, then be-
longing to this convent, had by compromise de-
volved the nomination of the prior. *Bekinton.*
he was prior 1451.
- 1476 Richard was prior. *Stillington.*

1489 John Cantlow was prior. *Stillington.* he died in August 1499.

1499 Aug. 31 William Bird elected by the bishop. *King.* There were twenty one monks in the convent beside William Bird, who by compromise devolved the election of a prior to the bishop. he died May 22. 1525.

1525 July 5 William Holway elected; twenty one monks belonged to the convent, whereof three were absent. *Clark.*

William Gibbs was prior. 1539 Jun. 29 he surrendred his monastery to the king, and had a yearly pension of eight pounds allowed, with an house in Bath to dwell in.

The prior & convent of this monastery had the advowsons of these four rectories in this diocese, *viz.* North Stoke, Preston, Staunton Prior & Camely, & possessed the appropriate rectories of fourteen vicarages, of which they were patrons, *viz.*

St. Mary Stally with the chapel of Widcomb,
taxed 20 Edw.I at XL sh. IV pence.

Bathford 20 Edw.I valued at XIII marks.

Batheaston XV marks.

Bathampton X marks & half.

Inglecomb VI mar. III sh. IV pence.

South Stoke.

Weston.

Compton Dando C shill.

Corlton VII marks IX sh. IV pence.

Long Ashton XVII marks.

Kilton VI marks IIIs. IV pence.

Castle Cary XX marks.

Account of the Religious Houses

Carhampton IV marks & half.

Dunster. XII marks.

Tho the parsonages were appropriated to the prior & convent in general, The prior had a yearly pension from Bathweek XIII sh. IV pence.

Corston IV sh.

The prior of Bath received a yearly pension from the parsonage of Camely of XIII sh. & IV pence.

Radstocke IV marks.

Banwell XL shill.

Preston VIII shill.

Newton & Loe VII sh.

VIII pence.

The almoner & sacrist had a yearly pension from Batheaston of IX marks.

The keeper of the infirmary from Walcot VI sh. VIII pence.

This convent received a yearly pension of C shillings from the parsonage of Bridgwatter. *Rad.* 71.

The revenues of this monastery were valued in the year 1444. 88 marks, 6^s & 8^d & 58-13-04 and 1534. 26 Hen. VIII at 617-02-03 $\frac{1}{2}$. The tenths 61-14-02 $\frac{3}{4}$.

Prioratus de Bertle aliàs Spraulsmede, ordinis sancti Augustini.

THE abbats & convent of Glastonbury presented the prior.

Robert of Baltesborough prior died in Feb.

1349.

1349

- 1349 Feb. 22 William of Fulbroke. he died 1362.
 1362 Dec. 31 William Tannere.
 1409 Dec. 30 Thomas Horneblowton.
           John Romney died 1464.
 1464 Dec. 6 Thomas Bone. he died 1470.
 1470 Ap. 26 John Fairman. he died 1473.
 1473 Oct. 18 John Benet. he died 1488.
 1488 May 19 Thomas Vele. he died 1501.
 1501 June 1 William Badcocke.
           Stephen Clarke. he died 1518.
 1518 March 10 John James, canon of Bruton. he
       died 1520.
 1520 Oct. 23 Stephen Stawell.
       26 Hen. VIII the revenues of this house were
       valued at 06-05-02 $\frac{1}{2}$. the tenths 00-12-06 $\frac{1}{4}$.

*Hospitale sancti Johannis Baptistæ de Bruggewater,
 ordinis sancti Augustini.*

ORDINATIO seu fundatio hospitalis sancti Johannis de Bruggewater Reg. Bekinton. fol. 215.

Universis sanctæ matris ecclesiæ filiis, ad quos præsentēs literæ pervenerint, Jocelinus, permissione divina Bathon. episcopus, salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra, cum nobilis vir Wilhelmus Bruere, pio ductus affectu, hospitale sancti Johannis apud Bruggewater nostræ diocesis nuper fundasset, ac fratres clericos Deo servituros ibidem constituisset, ac quasdam terras, res, possessiones, et redditus ad sustentationem eorum, et pauperum Christi, pietatis intuitu eisdem contulisset, ac plura dare, conferre et procurare promississet, nosque eidem et piis ejusdem desiderii nostrum benignum præbentes assensum,

præ-

præhabita deliberatione ac diligenti tractatu cum capitulis ecclesiarum nostrarum Bathon. et Wellen. ad petitionem, supplicationem seu præsentationem ipsius Willelmi, et aliorum amicorum, ecclesias de Bruggewater, de Northover et de Isle Brueres, cum omnibus juribus et pertinentiis suis, cum capella in castro de Bruggewater, præfato hospitali & fratribus, et eorum successoribus, capitulorum nostrorum prædictorum unanimi accedente consensu, intuitu charitatis, conferentes & appropriantes in perpetuum; Insuper subscripta certa de causa, unà cum eodem Willelmo & fratribus unanimi consensu duximus statuenda, et in dicta domo perpetuo observanda, videlicet, ut prædicta domus hospitalis, domus Dei sit libera, pura et perpetua pro pauperibus Christi tantummodo fundata, et aliis, ut divitibus, nullatenus teneatur. Item, ut dicta domus et fratres easdem habeant libertates et liberas consuetudines, quas aliqua domus aut fratres hospitalis, vel consimilis religionis habent, seu habere solent, et ab oneribus episcopalibus, procurationibus, expensis et aliis ac etiam extraordinariis totaliter sint quieti pariter et immunes. Item, ut fratres dictæ domus magistrum seu custodem de suo gremio eligendi, ac magister assensu fratrum alios recipiendi, liberam, puram, et perpetuam habeant seu habeat facultatem. Item, ut magister, fratrum suorum consensu, de omnibus rebus, officiis et ballivis internis et externis, ad domum suam qualitercunque spectantibus, libere disponat et ordinet, prout sibi et domui videbitur expedire. Item, ut habitum et vestes ferant clericales, prout decet fratres hospitalis aut consimilis ordinis vel religionis debite portare, cruce tamen nigri aut *nidii* coloris in mantellis et indumentis suis superioribus decen-

center impressa, prout decet. Item, ut regulam, observantias et constitutiones approbatas et laudabiliter observandas præ oculis habeant, et secundum eas facturi. Item, ut ecclesiæ parochiali de Bruggewater, ubi resident, quam in usus proprios possident, per aliquem eorundem fratrem, et per alium capellanum secularem idoneum pro cura supportanda honestè faciant deserviri. Item, ut eorundem frater aliquis, aut alius capellanus secularis cum in statu fuerit, in capella castri de Bruggewater unam missam celebret quotidie, et etiam cum dominus castri ibidem fuerit et fieri postulerit in horis canonicis ibidem tenetur ministrare, prout decet. Magister vero et fratres proventus omnes et oblationes, ubicunque locorum in dicto castro fiant, plenarie habeant sine contradictione. Dominus autem castri, qui pro tempore fuerit, libros, vestimenta, vasa, luminaria ac omnia alia pro dicta capella seu loco necessaria et convenientia inveniet et sustentabit temporibus futuris. Item, ut eorum aliquis frater idoneus tutelam et curam pauperum infirmorum et egenorum in infirmaria ibidem sub magistro habeat specialem, prout decet, eisdem ministrando secundum statum et modum domus, & suam facultatem. Item, ut duæ aut tres mulieres, non nobiles, sed idoneæ, bonæ conversationis et famæ, volentes & potentes pauperibus infirmis ibidem deservire, per magistrum et fratres debitè admittantur, quæ in cellula, aut camera in infirmaria prope egenos et pauperes per se morentur, et ibidem jaceant et sustententur prout magistro et fratribus videbitur expedire, et quæ mulieres semper sint sollicitæ ac etiam paratæ de die et de nocte infirmos juvare, et eisdem in omnibus ut decet ministrare, et quæ ad alios actus et servitia præter preces debitas
non

non se divertant. Proviso, ne de cetero plures mulieres sorores aut aliæ ultra dictum numerum duarum vel trium in domo admittantur nec sustententur ullo modo. Item, ne quis leprosus aut demens, aut morbum caducum vel alium contagiosum habens, aut mulier prægnans, aut infantulus lactens, nec aliquis intolerabilis licet pauper & infirmus in prædicta domo admittatur ullo modo. Et si forte ignoranter aut casu tales admissi fuerint quicunque expellantur. ac etiam quando alii pauperes et infirmi ibidem convaluerint, licentientur sine mora. Item, quia indignum est, et rationi contrarium judicatur, ut ea, quæ à Christi fidelibus ad sustentationem pauperum Christi, pietatis intuitu, conferuntur aut deputantur, ad alios usus illicite transferantur pro alicujus libito voluntatis, districte prohibemus, ne res, possessiones quæcunque aut redditus ad hoc piissimum opus collati, aut pia devotione fidelium in posterum conferendi, aut quæ artificio, ingenio, aut industria vel providentia ipsorum magistri et fratrum seu alias acquiri valeant undecunque, ad alios usus nisi pauperum Christi ibidem transferantur, sed in eisdem et in utilitatem domus totaliter expendantur secundum providentiam magistri et fratrum, qui ad ipsorum custodiam fuerint deputati. Item, ne res, possessiones aut redditus dictæ domus vendantur, alienentur indebite, nec perpetuo obligentur ullo modo. Item, ne corrodia, liberationes, perendinationes, pensiones aut cantariæ in dicta domo vendantur nec concedantur prece vel pretio. Item, ne aliqua onera perpetua sustentanda intra domum vel extra, fratres aut domum onerando vel obligando, admittantur nec concedantur quovis modo, nisi possessiones et redditus perpetui et sufficientes ad onera sustentanda fuerint

col-

collati et deputati, ac etiam ad ea specialiter obligati, et insuper magna et manifesta domus utilitas id exposcat, assensu & discretione diocesani et domus patroni qui pro tempore fuerint interveniente speciali. Et si in contrarium præmissorum aliquid fieri contigerit, pro non facto penitus habeatur, et adnulletur omnino per diocesanum et domus patronos absque mora aliquali. Item prohibemus, ne divites aut potentes, nec etiam loci diocesani seu ordinarii aut domus patroni, qui pro tempore fuerint, nec eorum ministri aut ballivi quicunque fuerint, in dicto hospitali perendinare, morari aut hospitari, domum aut fratres onerando, nec per suos frequenter accessus, nec per equorum suorum aut aliorum quorumcunque moras vel perendinationes, in aliquo domum gravare præsumant, nec à fratribus aut à domo aliqua bona illicitè extorqueant vel asportent, nec damnum aliud aut gravamen eisdem inferant, nec inferri procurent, nec eis nocere intentent quovisque pro colore sub anathemate et divina ultione. Conservatores vero et protectores omnium et singulorum præmissorum, et etiam adjutores domus et fratrum speciales sint loci diocesani et domus patroni qui pro tempore fuerint, prædicta omnia et singula debite conservando. Et etiam si contra eadem aliquid perpetratum vel factum fuerit, et quam citius eis innotuerit, ad pristinum et debitum statum, prout decet, redigendo sine mora, prævaricatores insuper, et horum contemptores seu rebelles modis omnibus puniendo, & debite compescendo, prout decet. Nos vero una cum præfato Willelmo Bruere præmissa omnia et singula, ut præmittitur, rata et grata habentes, ea autoritate episcopali approbamus, et in perpetuum confirmamus, pro nobis et successoribus nostris, de consensu capituli

Wellen. antedicti. In cujus rei testimonium, ad dictorum magistri et fratrum et aliorum amicorum rogatum speciale, præsentis scripto, super præmissis confecto et indentato seu diviso, sigillum nostrum et sigillum dicti Willelmi Bruere dictæ domus fundatoris et patroni alternatim duximus appendendum. his testibus, Willelmo præcentore, Willelmo archidiacono, Alardo cancellario, Godefrido thesaurario, Lamberto subdecano, Roberto succentore Wellen. Gilberto de Taunton, canonicis Wellen. & multis aliis. Datum per manum nostram apud Woky XII Kal. Augusti, pontificatus nostri anno quarto decimo. 1219.

Patrons of this hospital.

1219 William Bruere founder. *Bek.* 215.

1312 Margareta de mortuo mari. *Drok.* 136.

Earls of Merch.

Lord de la Zusche.

1449 Henry VI during the minority of the Lord de la Zouche's son. *Bek.*

1456 Richard duke of York, Earl of Ulton, Lord of Wigmore & William Lord la Zouch & Seymour. *Bek.*

1524 The patronage was divided into three parts, whereof one belonged to Katharine queen of England, the other two to Henry Dawbeny Knight lord Daubeney, and these two granted a license to the confreres to elect a new master.

Masters.

1298 Galfridus de Mark was master. *Drok.* 264.

1312 Henry of Stanford was elected in March. *Drok.* 136. he was master 1329.

1334 May 11 John of Walchyn was confirmed. *Rad.* 92.

1340 Thomas of Badicote was master. *Rad.* 375.

1422

- 1422 John Pathul died in February.
Feb. 16 Thomas Pulton master elect was confirm'd. *Bubw.*
- 1449 Oct. 30 Roger Cory master elect was confirmed. 1456 he resigned. *Bek.*
- 1457 March 28 John Holford was elected. Nine brethren were present & three absent. *Bek.*
- 1498 Thomas Spenser was master. he died Dec. 4 1524. *King* 24.
- 1524 Jan. 3. Robert Walshe. *Clarke.* Feb. 3. 1539 he and seven brothers surrender the hospital to the king. he having a yearly pension given him of 33-06-08 and a gratuity of 16-13-04.
Leland saith this hospital maintain'd thirteen poor persons, besides the brothers & strangers. *Collect. tom. I. p. 44, 78.*
- The master & brothers had the advowson of the rectory of Chilton & Idestoke, and the appropriate tithes of Bridgewater, Wemdon, Northover & Islebrewers, of which vicarages they had also the advowson.
- The yearly revenues of this hospital were valued 1534. 6 Hen. VIII at 120-19-02. The tenths 12-01-011.
- 1284 Bishop Robert Burnel appropriated the church of Wemdon to this hospital, as Peter Quivill bishop of Exeter did the church of Morwinston in Cornwall. *Drok.* 264.

Hospitale sancti Johannis baptiste Bristol: ordinis sancti Augustini.

THE mayor & communalty of Bristol were patrons, & presented the master.

- 1348 June 25 John of Manyngton master resigned.
Rad. 324.
- 1410 John Saint Paul was master. *Bubwith* 38.
- 1424 John Shaftesbury resigned in July, & went to
the mastership of St. John's in Wells. *Bub.* 209.
Nich. Sterre died in 1437. *Stafford* 139.
- 1437 John Halle Jan. 24. he resigned 1467. *Stillington* 10.
- 1467 Jul. 18. William Prowe.
John Mede died in 1494. *Fox.* 23.
- 1494 May 27 Richard Colyns B.D.
- 1537 Richard Bromfeld was master, & with the
brothers granted the next advowson of Butcomb
to John Ketynghall. *Knight* 6.
- The master & brothers were patrons of the
rectory of Butcombe.
- In the book of tenths, sent to this diocese, in
Henry VIIIth's time the revenue of this hospital
is not mention'd.

*Hospitale sanctæ Katharinæ de Bedmynster juxta
Bristol.*

Patrons.

- 1325 **M**AURICE of Berkeley. *Drok.*
- 1327 Thomas of Berkeley, & 1338, 1349,
1353.
Edward III during the minority of Thomas
of Berkeley.
- 1414 Thomas Lord of Berkeley.
- 1425 Richard Beauchamp earle of Warwick.
- 1452 Edmund duke of Somerset, John earl of Sa-
lop, & George lord Latemer.

- 1497 Margaret Countess of Richmond & Derby,
mother of king Henry the VIIth.
- 1513 Edward duke of Buckingham, earl of Hart-
ford, Stafford, & Northampton.
- 1523 Henry earl of Essex lord of the manour of
Bedmyster, which was given by Henry VIII.
- 1543 King Henry VIII.
- 1568 Hugh Broke esq. & John Hill gent.
- 1573 Edw. Nevil esq.
Masters.
- 1325 April 25 John of Babbe Cary. *Drok.* 238.
- 1327 Sep. 30 Richard of Borefordescote Wyke. *ib.*
269.
- 1332 April 11 John Randolph of Coleshulle. *Rad.* 55.
- 1338 Oct. 22 John of Malmesbury. *ib.* 182.
- 1348 Dec. 10 John of Eggesworth. *ib.* 328.
- 1349 Ap. 14 William of Foston. 340.
Ap. 19 Walter of East Ham. 350.
- 1353 Oct. 29 John of Kymeriden. 424.
John Dyfford.
- 1414 Apr. 21 John Worthy. *Bubw.* 83.
- 1414 Nov. 19 John Dyer. *Bub.* 87.
John Coriscomb.
- 1425 June 1 Thomas Fulford D. D. a preaching
friar. *Stafford* 12.
- 1432 Oct. 11 Jacobus Akadensis episcopus. *ib.* 168.
Henry Abyndon.
- 1497 Sep. 1 Thomas Cofyn B.D. *King* 10.
- 1513 Ap. 21 John LLoyd. *Hadrian* 107.
- 1523 May 12 Richard Waldegrave gentleman, a
layman. *Clark* 3.
- 1543 Ap. 14 William Clarke, a layman. *Knight* 14.
John Aungel.

Account of the Religious Houses

- 1568 Aug. 23 James Bond B.D. *Barkley* 25.
 1570 Nov. 23 John Bridgwater canon residentiary
 of Wells. *ib.* 31.
 Edw. Mowcroft.
 1573 May 26 Francis Nevil. *ib.* 38.
 1534 26 Hen. VIII the revenue of this hospital was
 valued at 21-15-10. the tenths 02-03-07.

*Hospitale sancti Marci de Gaunt sive Bylestwyke
juxta Bristoliam.*

- 1310 **W**ILLIAM was master. *Drok.* 33.
 1326 Walter de Belvere was master. *Reg.*
i. 165.
 1411 William Lane was master. *Bubw.* 52.
 The master & brothers presented to the re-
 ctory of Stockland-Bristol, which in the year
 1314 was appropriated to them, as was that of
 Overstowey in 1326. They presented to the
 vicarage of Stockland, but the bishop reserved
 the advowson of Overstowey to himself.
 20 Edw. I. the rectory of Overstowey was
 taxed at XIII marks and Stockland in ten.
 1444 The revenues of this hospital were valued at
 LXXI marks 47-06-08.

*Ecclesia conventualis beatæ Mariæ virginis de Bru-
ton, ordinis sancti Augustini.*

JOHANNES Luttrell Armiger, dominus de
 Dunsterre, patronus.

The priors were summoned to the convoca-
 tion.

1144

- 1144 G -- -- was prior. *Reg. Well.1. fol.37.*
 1159 William. *ib. fol.46.*
 1184 Robert. *ib. fol.48.*
 1188 Philip. *ib. fol.46.*
 1194 Gilbert. *Reg.3. fol.155.*
 1416 Nov.9 John was summoned to the convocation. *Bubr.124.*
 1418 John Cosham prior died.
 Dec. 10 John Schoyle. he resigned 1429.
Stafford 61.
 1429 Aug.8 Richard Glastonbury. he died Sep.14.
 1448. *Bek.*
 1448 Oct.4 John Henton. There were fourteen canons in the convent, and two were absent, having renounced their profession.
 He was summoned to convocation June 30
 1463. *Bek.286.*
 1498 William Gilbert was prior. he was suffragan bishop to cardinal Wolsey when he held the bishoprick of Bath & Wells in commendam, with the title of *episcopus Majorensis*; he was instituted into the vicarage of South Petherton Dec. 16
 1525. Leland saith he went to Rome, and obtain'd a grant from the pope to change the style of this convent from Priory to Abby. *King 28.*
 1533 John Ely was abbat, he and fourteen monks surrender the Abby 1539 April 1. he had a yearly pension of 80-00-00 & a gratuity of 20-00-00. *Barkley 41. Fuller.*
 The prior & canons had these rectories appropriated to them, and presented to the vicarages.

Ban-

Account of the Religious Houses

Banwell with the chapels Puxton & Churchill.
Westbury with Priddy.

Milton Cleevedon.

Shepton Mountague.

South Petherton & the chapels belonging to it.
Swell.

Cutcomb & Luxborough.

Minhead.

Charlton Adam.

Chilthorne Domer.

They had the whole tithes of the perpetual curacies of Brewton with Brewham and Pitcomb appropriated.

20 Edw. I. the church of	{	Banwell was taxed at XLVII marks.
		Westbury at VII marks.
		Milton Clevedon IIII marks.
		Shepton Mountague VIII marks.
		South Petherton LIII pounds VI th . VIII ^d .
		Swell IIII marks & half.
		Bruton in XL marks.

1444 The revenues of this monastery were valued at CCXCVI marks VI^s & VIII^d. i.e. 197-13-04. and 26 Hen.8. 439-06-08. the tenths 43-18-08.
20 Edw.I. The hospital of Bruton received a yearly pension of XX shill. from the parsonage of Banwel.

Buckland, Wyntchyn Buckland Nunnery.

WILLIAM de Erlegh founded here a priory & convent of seven canons
of

of the order of St. Austin. About this time Walter was prior *Reg. Well. I. fol. 38.* These were soon removed, the canons having killed the Steward of their founder, & King Henry II placed in their room a prioress & eight sisters of the order of St. John of Jerusalem, and they were the onely nuns that were so in England. *Monast. tom. 2. p. 550.*

They had the intire tithes of the parishes of Bromfeld & Durlston appropriated to them by the tenor of St. John's, to whom they belonged, and received four marks a year from the vicar of North Petherton, which are still paid to the crown. *Bek. 64.*

1320 March 9 John de Werewell was *præceptor domus de Boukeland*, & was appointed by the prior of St. John of Jerusalem to be procurator & administrator of the estate belonging to that hospital in this diocese. *Drok. 159.*

The revenues were valued 26 Hen. VIII at 223-07-06. the tenths 22-06-09.

Katharine Bowser prioress surrendred her house to the King Feb. 10 1539. & had a pension of 50 pounds a year, with a gratuity of 25-00-00. *Fuller 345.*

Prioratus monialium de Canyngton, ordinis sancti Benedicti.

ROBERT fitz Payn Lord of Stoke Curcy patron.

1317 Emma of Gylescumb prioress resigned. *Drok.*

106.

Vol. II.

H h h h

Ma-

Account of the Religious Houses

Matild of Merston was elected. her election was vacated. *Drok.* 718.

Johanna collated by the bishop; she resigned Aug. 15.

Matild chosen again. *Drok.* 150.

1336 May 4 Wilhelma of Blachyndon died I.

17 Johanna of Bere elected: there were twelve nuns present, & one in the infirmary. *Rad.* 153.

1343 Aug. 12. Avitia of Reygners. *Rad.* 282.

1440 Johanna of Chedelden died. *Stafford* 155.

April 14 Johanna Golfyse.

1499 & 1502 Eleanora was prioress. *King* 52, 96.

1504 March 30 Cæcilia Verney vac. *King.* 8. shee was prioress 1533.

The revenues of this nunnery were valued 26 Hen. VIII at 39-15-07½. the tenths 03-19-06¾.

This prioress & convent had the rectorie of Camyngton appropriated to them, & they presented to the vicarage.

They had also the rectory of Wytherigge in the deanary of South Molton, Devon. appropriated to them. *Rad. in Drok.* 299.

Monasterium beatæ Mariæ virginis de Clyva ordinis Cisteriensis.

THIS was a cell to the abbey of Bec in Normandy; and in the year 1188 William de Roumara earl of Lincoln gave the church of old Clyve to Savaricus, bishop of Bath & Glastonbury, who made it a prebend in the cathedral-

thedral church of Wells, and annexed it to the abbat of Bec & his successors.

The abbats were summoned to convocation.

1297 Henry was abbat.

At this time there were twenty six monks in this convent, when Gilbert of Woollavington added two more, who were to be priests & say masses for him & his family in the chapel of that monastery. *Rad.* 204.

1315 Sep. 21 Richard le Bret made his profession before the bishop in these words: *Ego frater Ricardus, electus abbas de Clyve, subjectionem, reverentiam et obedientiam à sanctis patribus constitutam, secundum regulam sancti Benedicti, tibi, domine pater episcopo, tuisque successoribus canonicè substituendis, et sanctæ sedis Bathon. & Wellen. salvo ordine nostro, perpetuo me exhibiturum promitto.* *Drok.* 91. The abby just before is said to be of the Cistercian order, which being grafted on the order of St. Benedict, is the reason that this abby is said sometimes to be of the order of St. Benedict, tho generally of the Cistercian.

1321 Sep. 29 Robert de Clyva abbat elect made the same profession. *Drok.* 177.

1407 John was abbat. *Bowet* 46.

1416 Nov. 9 Leonard was summoned to the convocation. *Bubwith* 124.

1419 Sep. 28 William Seylake was confirmed.

1421 Oct. 1 John Stone confirm'd. *Bubw.* 187.

1438 Ap. 20 David Joyner was summoned to the council of Florence. *Stafford* 145. and to the convocation June 20. 1463. *Bek.* 286.

1509 Jan. 26 John Paynter was summoned to the convocation. *Adrian* 72.

1510 Aug. William Dovell was confirmed.

The abbat & convent rented the church of the Abbat of Bec, & paid him a clear rent of fourty marks a year. of which see Adam de Domerham vol.I. p.213. They had the rectory of East Camel appropriated to them, & presented to the vicarage. an account of the value of which see there p.203.

1444 The revenue of this monastery was valued at LXX marks VI^s. & VIII^d. i.e. at 47-00-00. & 1534. 26 Hen. VIII at 155-09-4 $\frac{1}{2}$. the tenths 15-10-11 $\frac{1}{4}$.

Dunster.

THIS was a cell to the priory of Bath. it consisted of a prior and four or five monks.

1332 Oct. 24 Robert de Sutton made prior. *Rad.* 71,72.

1411 William Bristow was prior, & there were four monks with him. *Bubwith*.

1425 July 28 John Henton, monk of Bath, was collated by bishop Stafford the priory of Bath being now void. *Stafford* 13.

This cell was endowed with the appropriate rectories of Dunster & Kilton, but the prior & convent presented to the vicarages.

20 Ed.I the church of Dunster was taxed in XII marks.

and Kilton in VI marks IIIth. & III pence. The

The prior of Dunster received from the rector of Cutcomb a yearly pension of XL shill. & IIII pence,

And from the parsonage of Stokegumber VII shillings.

1444 The revenues of this priory were valued at XLVI marks, *i.e.* 30-13-04. and 1534. 26 Hen. VIII at 37-04-09½. the tenths 03-14-05¾.

Glastonbury.

1456 **A**T the election of Walter More there were present fifty three monks. he died Oct. 22. and Nov. 15 John Selwood was elected, forty eight monks being then present. *Bekington.*

1524 Jan. 20 Richard Beer died, & forty seven monks devolve the election of their abbat to cardinal Wolsey, who declared Richard Whiting abbat, who was then chamberlain of the monastery. *Clark.*

The abbats & convent presented to the rectories of

Limpsham.	Streat & Walton.
Marksbury.	High Ham.
Wrington.	Puddimore Milton.
Batcomb.	Greinton.
Ditchet.	Monkton.
Mells.	

The churches of these vicarages were appropriated to them, and they presented the vicars:

Doulting

Account of the Religious Houses

Doulting with the four
 chapels of East & West } taxed 20 Edw. I at
 Cranmere, Downhead & } XXXVI marks.
 Stokelane.

The rectories of Doulting & East Brent were appropriated to this monastery, first by bishop Walter Gyffard June 9. 1266. & bishop William de Button the second Aug. 7. 1267. *Reg. 3. fol. 184. & Reg. I. fol. 84.*

East Pennard & Bradley taxed XX marks.
 Butley & Balstonborough XXII marks.
 Mere — — — VI marks & half.
 Murlinch with Catcot, Chel- } XXXI marks.
 ton, Erington & Sutton }
 Middlefoy } XLIX marks X shill. IV
 Otheroy } pence.
 Weston Zoyland }

Shapwyke and Ashcote — XXIII marks.

And the whole profits of these curacies were appropriated to them:

St. John in Glastonbury taxed 20 Edw. I at XXIV marks.

St. Benignus.

West Pennard.

Pensions paid to the abbat & officers of the monastery, from several rectories in this diocese:

To the abbat, from the rectory of Almenesford XL shillings.

To the sacrist from Batcomb XX shill.

To the sacrist from Doulting IV marks.

To the abbat from Camerton VIII sh. VIII pence.

To

To the sacrist from Murlinch VII marks & half.

To the abbat from Streat XL shillings.

To the sacrist from Shapwyke XX shill.

To the mead maker XLIII sh. & IV pence.

To the abbat from High Ham XL shill.

The convent from Norton under Hamden XL shill.

The abbat from Puddimore Milton X shill.

The keeper of the infirmary { Berrow XIII sh. IV pence.
East Brent XIII sh. IV pence.
Limpsham XIII sh. IV pence.

To the mead maker Limpsham V shill.

To the precentor Wynescomb II marks.

The abbat Wrington III marks.

1444 The revenues of this monastery were valued thus: *Abbas Glaston. cum officiariis ibidem, et cum ecclesia de Strete* MDCCXXVII marks Xs. i.e. 1151--06--08. and 1534. 26 Hen. VIII at 3311--07--06. the tenths 331--02--09.

Domus loci Dei de Henton ordinis Cartusienfis.

1403 THOMAS Wyne was prior. *Bowet* 29.

1513 John was prior. *Adrian* 10.

1540 Edmund Hord.

Dec. 11. 1344 Radulphus de Salopia, then bishop of this diocese, appropriated the church of Henton *monachorum* to this monastery. *Reg.* 3. 172.

It's revenues were valued 1444 LXXVI marks IIIs. IV pence, and 1534. 26 Hen. VIII at 248-19-02. the tenths 24-17-11.

1540

Account of the Religious Houses

1540 Edmund Hord prior & nineteen monks surrendered their house to the king, for which he had a pension of 44^{l.} yearly, & a gratuity of eleven pounds.

Bishop Burnet saith there were about 19 monks vol. 1. *collect. fol. 147.* but Dr. Fuller names one and twenty, each of which had a yearly pension, & most of them gratuities as well as the prior, viz.

	Pension.	Gratuity.
Thomas Fletcher	06-13-04	01-13-04
William Burford	06-13-04	01-13-04
Hugh Laycocke	08-00-00	02-00-00
Robert Frye	06-13-04	01-13-04
John Bachcroft	08-00-00	02-00-00
Robert Russell	02-00-00	00-10-00
Robert Lightfoot	02-00-00	00-10-00
Robert Noling	06-13-04	01-13-04
Henry Gurney	06-13-04	01-13-04
Thomas Hellyer	06-13-04	01-13-04
Nicolas Baland	06-13-04	01-13-04
William Reynold	06-13-04	01-13-04
Robert Savage	06-13-04	01-13-04
Will. Robinson	02-00-00	00-10-00
John Chamberlaine	06-13-04	01-13-04
William Coke	06-13-04	01-13-04
James Marble	06-13-04	01-13-04
Roger Legge	02-00-00	00-10-00
Hen. Bourman	06-13-04	01-13-04
John Calert	02-00-00	00-10-00
Robert Stamerdon	06-13-04	01-13-04
Pensions to the prior	44-00-00	Gratuities to the prior 11-00-00
to the friars	119-06-08	the friars 29-16-08
	163-06-08	40-16-08

Hospitale sanctæ Trinitatis de Alba aula. Drok.
411. *Prioratus Albæ aulæ Ivelcestre.*

THIS house was founded by William Dacus about the year 1226 for an hospital, and 1241 bishop Joceline appropriated the church of St. Mary minor to it, with the consent of the abbat & convent of Cerne the patrons, & of the rector of the parish. *Drok.* 58.

Some time after it became a nunnery.

1316 Alitia de Zerde prioress was expelled. *Drok.* 98.

1323 Alitia de Chilthorne was prioress & was expelled 1325. *Drok.* 238.

Sir Nicolas de Boleville knight, then patron.

1335 Aug. 7 Cæcilia de Draycot was prioress. *Rad.* 127.

This house was called in 1313 the hospital of the holy Trinity, & in 1313 it was a priory of nuns, but how long it continued so is uncertain.

It was called afterwards *Libera capella de Whitehall*; to which king Henry VI presented Nov. 29. 1485 William Ellyot a clerk in chancery upon the death of John Banys. *Stafford* 130.

1497 March 10 Bishop Oliver King collated to it by lapse. *King* 13.

1519 Aug. 30 Richard bishop of London, Edmund bishop of Sarum, John Fineux knight chief justice of the common pleas, John Neville knight lord of Burge Venny & Robert Poyntz knight

feoffees of Henry Stafford earl of Wilts presented to this chappel, as they did again in 1525. 26 Hen. VIII 1534 it was valued at 16-09-09 $\frac{1}{2}$. the tenths 01-12-11 $\frac{3}{4}$.

Monasterium beatæ Mariæ virginis de Kaynesham, ordinis sancti Augustini, observantiæ sancti Victoris. Bekinton 207.

1455 **H**UMPHRY duke of Gloucester patron & founder.

The abbats were summoned to the convocation.

1175 William was abbat.

1322 & 1335 Nicolas was abbat. *Drok.* 159.

1348 Feb. 3 John de Bradford confirm'd. *Rad.* 337.

1396 Thomas was abbat. *Reg.* 3. fol. 179. he was summoned to the convocation Nov. 9. 1416.

1438 Ap. 20 Walter Bekkensfeld was summoned to the council of Florence. *Stafford* 145. he resigned in December 1455.

1455 Jan. 9 Thomas Tyler. Fifteen monks were then in the convent. he was abbat in 1463.

1497 June 1 John Graunt confirmed. *King* 6.

1499 May 31 Philip Keynesham confirmed. *King.* he died in 1505.

1506 Ap. 8 William Rolfe. *Adrian.* he was summoned to the convocation 1515.

1526 March -- John was abbat. *Clark* 60. I suppose John Stoneston, who with ten monks surrendered their abby to the king Jan. 23. 1539, for which he had a yearly pension of 60-00-00.

The

The abbat & convent presented to the rectories of Ubley.

Hardington by Frome.

Holcomb.

They had the churches appropriated to them of these vicarages, to which they presented, High Littleton appropriated 1322. *Drok.* 159. Keynesham. the church valued 20 Ed.I. at L marks.

West Harptree valued 20 Ed.I. XIII marks. appropriated 1337.

Cloford.

The abbat of Keynesham received a yearly pension from the parsonage of Newton St.Loo of VI sh. VIII pence.

The abbey of Kaynesham is not mention'd in the taxation 1444.

The revenues were valued 26 Hen.VIII 1534 at 419-10-05. the tenths 41-19-00 $\frac{1}{2}$.

Domus pauperum leproforum beatæ Mariæ Magdalænæ de Langport.

1310 **J**AN. 31 the bishop granted the lepers of this house a brief, to collect almes in his diocese for their support. *Drok.* 34.

1337 Ap.8. *Rad.* 163 & 1452 Dec.1. *Bek.* 149.

There are numerous instances of briefs granted by the bishop to make collections for the repair of churches, & the releif of poor people, which were directed to the ministers of the several parishes in the diocese with orders to publish the

Account of the Religious Houses

tenor of them in the church, & exhort their people to a generous contribution.

Upon this account, I suppose, at the review of the liturgy in 1660 Briefs were directed to be read in the church by the minister in the rubric after the Nicene Creed.

Mochelney.

Monasterium sanctorum apostolorum Petri & Pauli de Mochelney, ordinis sancti Benedicti.

THE king patron. The abbats were summoned to the convocation.

- 1201 Nov. 29 'Richard abbat of Mochelney & his convent made a grant to Savaricus bishop of Bath & Glastonbury of the church of Ilminster, which he afterwards converted into a prebend & annexed it to the abbats of Mochelney, who were prebendaries of Ilminster, till the dissolution of the monastery. *Reg. Well. I. fol 41.*
- 1248 Walter.
- 1304 John de Hentone. he died June 9. 1334.
- 1334 July 19 John de Somerton was confirmed. *Rad. 94.*
- 1353 Thomas de Overton. & 1368.
- 1375 William de Shepton. & 1387.
- 1399 John Bruton. & 1410. *Bubwith.*
- 1446 John of Charde was at the election of Nich. Carent dean of Wells Aug. 27. he died Sep. 10. 1463. *Bekington.*

¹ Compare this Catalogue of Abbats with my Observations in my Preface to *Adam de Domerham*, p. XXV.

1463 Sep. 21 Thomas Pipe elected, fourteen monks then in the abby. *Bekinton.*

1472 John Bracy was at the election of John Gunthorp dean of Wells. *Stillington.* he died May 16. 1490.

1490 June 15 William Wyke. Fifteen monks in the abby & two absent. *Stillington.* he died in Oct. 1504.

1504 Jan. 21 Thomas Broke confirmed. *Adrian I.* he died in 1522.

1522 Nov. 6 John Shirbourne confirmed. *Wolsey* 20.

1533 Thomas Yve was abbat.

The abbat & monks had the advowson of the rectory of Chipstaple, & the appropriated churches of the vicarages of

Fifehead: the rectory of which taxed 20 Edw. I in III marks.

Ile abbats — in IIII marks.

Merriot not appropriated till after 1362.

Mochelnye — in IX marks.

Somerton — in XXX marks.

this was appropriated by bishop Savaric in 1205. *Reg. Well. I. fol. 49.*

The revenues were valued 1444 at CXLV marks X sh. *i.e.* 97-03-04 and 1534. 26 Hen. VIII at 447-05-00. the tenths 44-14-06.

The abbat surrendered his monastery to the king Jan. 3. 1539.

Prio-

Prioratus exempti monasterii apostolorum Petri & Pauli Montis acuti, ordinis Cluniacensis. Adrian 121.

TH E priors were summoned to the convocation.

1362 Giralduſ was prior. *Rad. in Drok. 254.*

1416 Nov. 9 John was ſummoned to the convocation. *Bubwith.*

1449 June 7 John Benet ſummoned to convocation. *Bekinton 152.*

1452 & 1463 Robert Mountague ſummoned to the convocation. *Bekinton 286.*

1498 & 1509 John Watts was prior. *Adrian 115.* ſummoned to convocation.

1515 Thomas Chard was ſummoned to convocation. he was prior in 1525. *Clark 25.*

1539 March 20 R. Whitelocke & thirteen monks ſurrender the priory to the King. The prior having a yearly penſion of 80-00-00 allowed him, with a gratuity of 20^{ll}, with the capital meſſuage of Eaſt Chinnock to live in.

The prior & convent were patrons of the rectories of Odcombe &
Clowſeworth.

and had the appropriate churches ' & advowſons of theſe vicarages,

Creech, the rectory 20 Ed. I taxed at XXIX marks & half. appropriated to them 1362.

---

1 Brympton d' Evercy belong'd to Mountague Monastery. *Sir Philip Sydenham.* East

East Chinnock taxed at XV marks.

Mountague XV marks.

Tintenhull XXIV marks.

The prior of Mountague received a yearly pension of X shillings from the rectory of Yarlington.

from Camerton VIII shillings.

Creech VI marks.

Norton fitz Warren V shill.

Chefilborough C shillings.

Tintinhull XIII sh. IV pence.

Merston magna VII shill.

Yeovill V pounds.

The revenues were valued 1444 at CCXXXIV marks X sh. *i.e.* 156-10-00. and 1534. 26 Hen. VIII were valued at 456-14-04½. the tenths 45-13-05 ¼.

Collegium de Mowntroy.

A College consisting of fourteen chantry priests founded by Ralph Erghum bishop of Bath & Wells's executors in the year 1407.

The revenues were valued 1534. 26 Hen. VIII at 83-16-00½. the tenths 08-07-07 ¼.

---

*Prioratus ecclesie conventualis sancti Jacobi de Sta-
verdale, ordinis sancti Victoris. Drok. 290.*

RICHARD Lovel lord of Kary castel patron & founder.

Account of the Religious Houses

- 1263 Robert was prior. *Reg. Well. 1. fol. 116.* perhaps the same with Robert de Cherlton, who died in February 1309.
- 1309 Walter de Eton. *Drok. 29, 30.* he resigned Aug. 13. 1322.
- 1322 Aug. 29 William de Nymefeld confirm'd. *ib.* 189. he died about July 1333.
- 1333 July 21 Henry de Nymefeld. *Rad. 87.*
- 1418 Oct. 29 John Pense. he died in October 1440. *Bubw. 150.*
- 1440 Nov. 5 William Poyntyngton. *Bek.*
- 1502 Sep. 22 Andrew Grey. *King.*
- 1508 Sep. 15 John Legge. *Adrian.* he resigned Aug. 13. 1513.
- 1513 Aug. 11 Richard Crue canon of Bruton. *Adrian.*

24 Hen. VIII 1533 this convent was united to the priory of Taunton. *Monast. to. 2. p. 207.*

This priory was endowed with the appropriate rectory of Wincanton, & in the year 1374 bishop John Harewel appropriated the vicarage to it. *Reg. 3. fol. 171.*

Prioratus alienigena de Stoke Curcy, cella monasterii beata Mariæ de Lonely ordinis sancti Benedicti Cenomanensis diœcesis.

THE priors were named & removed at the will of the abbat & convent of Lonely.

- 1221 M. Abbas de Lonley præsentavit G. monachum ad prioratum de Stoke Curcy. *Reg. 3. fol. 111.* Vin-

Vincent Tybone removed 1309 by Peter abbat of Loneley.

1309 Jan. 14 Peter de Siena. he died in 1316. *Drok.* 28.

1316 Ægidius Roufee Aug. 14. *Drok.* 11. recalled in 1328.

1328 June 14 Godfrey de Luco. *Drok.* 280. presented by William abbat of Lonley.

There were at this time three monks residing in this priory.

William Hodu - - - - resigned 1350.

1350 Jan. 8 John Gallard. *Rad.* 378.

1402 Richard Amys was prior.

Upon the inquisition that was made upon the vacancy of this priory July 31. 1316 it was found, the prior & convent were indowed with some portions of the rectory of Stoke Curcy, with the rectory of Lillingstoke, & the sine cure chapel of Derborow, which were valued then as they were 20 Edw. I in XLV marks. *Drok.* 11.

The prior & convent presented to the vicarage of Stokegurfy with Lilstoke annexed, and to the rectories of Holford & Wootton Courtney; which advowsons and the endowment king Henry VI gave to Eton college.

The prior received a yearly pension of X shillings from the rectory of Wootton Courtney. & VII shill. from West Quantokeshead.

1444 The revenues of this priory were valued at LII marks VI s. VIII pence 35-00-00.

*Prioratus apostolorum Petri & Pauli de Taunton,
ordinis sancti Augustini.*

THE bishop of Winchester patron & founder.

The priors were summoned to convocation.

1175 Stephen was prior, & in 1189. *Reg. Well. I. fol. 35, 60.*

1313 John was prior, who being very old & infirm, the bishop appointed two of the canons to be his coadjutors. *Drok. 140.*

Stephen de Pycoteston died 1325.

1325 Jan. 23 Richard de Colmstoke. *Drok. 270.*

1331 Ralph of Colmstoke was prior. *Rad. 51.* he resigned March 22. 1338.

1339 Ap. 19 Robert de Messingham. There were 25 canons belonging to the convent, of which twenty four were present at the election & one was abroad. *Rad. 197.*

1346 Ap. 8 Thomas Cok or le Cock. *Rad. 308.*

Thomas de Pederton died 1361.

1361 Jan. 17 Walter de Gratly. *Rad. in Drok. 286.*

Walter Coke died in January 1307.

1307 Robert Newton Jan. 18. *Bowet 48.* he died Aug. 12. 1431.

1431 Sep. 14 Thomas Ufcoln. Fourteen monks then in the convent.

1438 Thomas Benet prior was summoned to the council of Florence. *Staff. 145.*

1449 Richard Glene summoned to the convocation. *Bek. 88.*

he died Jan. 31. 1475.

1475 Feb. 28 John Aylshent. Fifteen canons devolve the election to Henry bishop of Winchester. *Stillington.*

1492 John Prowse was prior. *Fox.* he resign'd 1513.

1513 Feb. 23 Nicolas Peper. Thirteen canons present, & three absent. *Adrian.* he died Sep. 26. 1523.

1523 Oct. 27 Will. York B.D. canon of Bruton, named by cardinal Wolsey.

Twelve canons present & one absent; the election was by compromise devolved to the cardinal. *Clerk.*

1539 William Williams was prior, who with twelve monks surrender the priory into the King's hands Feb. 10. he having a yearly pension of 60-00-00, & a gratuity of 30. *Fuller. 344.*

This prior & convent presented to the rectories of Comb Flory.

St. Laurence Liddiard.

Rowington.

Thurloxton.

They had the appropriate rectories of the following vicarages, to which they also presented.

Kingston & Cothelstone taxed 20 Edw. I
in XX marks.

Ninehead VI marks & half.

Pitmister XXXII marks.

Dulverton XIII marks.

They had also the rectories of these parishes entirely appropriated to them, viz.

The vicarage of St. Mary Magdalene, the vi-

Account of the Religious Houses

car being paid by the convent. This vicarage had the following chapels depending on it.

St. James in Taunton.	Staple Grove.
Hillbishops.	Thurlebeare.
Riston.	Trull.
St. Mary Stoke.	Wilton.

and of Corfe, Otterford, & Ashe priors, which 20 Edw.I was taxed in XX shillings.

The rectory of St. Mary Magdalene 20 Edw.I was valued at XC marks.

Tho the rectory of Dulverton was appropriated to the prior & convent in general, yet the prior had a particular yearly pension from thence of IIII marks & an half.

and the rectory of St. Laurence Liddiard II marks.

The revenues of this priory were valued 1444 at CCXX marks 146-13-04 and 26 Hen. VIII 1534 at 286-10-00. the tenths 28-13-00.

Templecomb.

A Preceptory or commandery of the knights Templars.

The revenues of the free chapel belonging to this commandery were valued 26 Hen. VIII 1534 at 107-07-01. the tenths 10-14-08½.

Prioratus hospitalis sancti Johannis baptiste Wiltshiriae, ordinis sancti Augustini.

THE bishop patron.
Peter was prior. Reg. I. fol. 162.

1228

1314

- 1314 Walter. *Drok.* 68. he died 1323.
 1323 Jan. Philip de Exton. *Drok.* 214.
 1348 Feb. 20 Henry de Exton. *Rad.* 413. he was
 prior 1352.

John Type died 1409 March 12. the brothers desire a Conge d'elire from the bishop. *Bubw.* 37.

- 1410 July 13 John Bartlet collated by the bishop by lapse. he died 1438.

- 1438 Feb. 12 Nicolas Cousin collated by the bishop, there being but two brothers in the house having a right to vote in an election of a new master. *Stafford* 156. he resigned Sep. 20, 1445.

- 1445 Oct. 4 Thomas Yle a brother of Bridgwater hospital, named by the bishop, there being but two brothers in the house, they devolved the election to the bishop. he resigned Aug. 1. 1462.

- 1462 Aug. 27 Thomas Cornish bishop of Tine, a canon of St. Austin, chosen by the bishop, five brothers devolving the election to him. Thomas was suffragan bishop to Adrian de Castello bishop of this see. he resigned 1497. *King.* 28.

- 1497 July 1 Reginald ap David.

- 1500 April 9 John Marler. *King.* he resign'd 1513.

- 1513 Dec. 1 Richard Smith. *Adrian* 113. he died 1524.

- 1524 May 10 John Bartram brother of the hospital of Bridgwater. *Clark.* 10.

- 1539 Rich. Clarkson was prior. he & three brothers resigne the hospital to the king Feb. 3. he receiving a yearly pension of 12-00-00. *Fuller.*

The master & brothers had the rectory of
 Ever-

Account of the Religious Houses

Evercreech & Chesterblade appropriated to them, & presented to the vicarage.

20 Edw. I The rectory was taxed in IX marks.

1534 26 Hen. VIII the revenues of this hospital were valued at 40-00-05. the tenths 04-00-00½.

Prioratus de Witham, ordinis Cartusienfis.

1458 **J**OHN Pester was prior. He & the convent obtain a licence, to lay out a Cœmetery about the chapel in the Fraternity, to bury the secular persons who lived in their district, & to have a font in the chapel, & a chaplain to officiate in it. *Bek. 233.*

1539 John Witham was prior. he & twelve monks surrender their monastery to the king Feb. 15. he having a yearly pension of 33-06-08. & a gratuity of 08-06-08.

1444 The revenues of this priory were valued at LXXXVI marks 32-10-00 and 1534 26 Hen. VIII at 215-15-00. the tenths 21-11-06.

Prioratus de Worspynge ordinis sancti Augustini, observantie sancti Victoris.

1266 & 1277 **J**OHN was prior. *Reg. I. fo. 18.*

1383 **T**HOMAS. *Reg. 3. 221.*

Thomas Barewell died 1414.

1414 Nov. 18 Peter Loviare. *Bubw. 93.*

William Lustre died 1457.

1458 Ap. 6 John Gurman, six canons present. *Be-
kington.*

1498 Richard Spryng was prior. *King.24.* he resigned Aug.30. 1525.

1525 Sep.24 Roger Tormenton, five canons present.

William de Courtenay lord of Worspyng founded this convent of the order of St. Austin in this manour, where he had built a chapel dedicated to St. Thomas of Canterbury, & requested bishop Joceline to appropriate the church of Worle then vacant to this priory.

Henry Engayne gave the canons half the manour of Worle.

Galfridus Gilbewyn gave them the manour of Lokkyng.

The prior & convent had the rectories of Kewstoke, Lokkyng & Worle appropriated to them, and they presented to the vicarages.

20 Edw.I. The	}	Kyustoke was taxed at
church of		VIII marks.
		Lokkyng at VI
		Worle at -- VIII

1444 Not taxed.

26 Hen.VIII 1534 the revenues of this priory were valued at 87-02-11. the tenths 08-14-06.

Rectories, vicarages & perpetual curacies in the diocese of Bath & Wells belonging to religious houses in other dioceses.

THE abbat & convent of Bermondsey in Surrey were patrons of the rectory of King Weston, and received yearly from that mannour XLVIII marks, *i.e.* 32-10-00.

The

Account of the Religious Houses

The prior of Bermondsey received from the rectory of Chilthorne Domer a yearly pension of XX shillings.

from the rectory of Inglescomb L sh. which he paid to the refectory of the monks of Bath, and another pension of II marks X shill.

The rectory of Yeovil III marks.

The prior & convent of Bradenestoke in Wilts, had the entire revenues of Chilcompton, now a perpetual curacy, appropriated to them.

In the year 1188 Gerbertus or Gilbertus de Percy, lord of the manour of Chilcompton, made an oblation of the grant of this church upon the altar of St. Andrew in the cathedral church, to found a prebend there. & a little after, in the same year the prior & convent of Bradenestoke, patrons of the church of Cheddre, with the consent of Reginald bishop of Bath & the chapter of Wells, exchanged the church of Childcompton with the prior & convent, for the church of Chedder. *Reg. Well. I. fol. 27.*

The abbat & convent of St. Austin in Bristol, were patrons of the rectory of Rowbarrow, & had the appropriated rectories of these vicarages, to which they presented:

Clevedon the rectory 20 Edw. I. valued at XII marks.

Pawlet ---- XV marks.

Portbury -- XV marks.

Tickenham IX marks.

Were — XIV marks.

The prior & convent of Bronmere in Hampshire had a yearly pension of one mark & half from the parsonage of Stanton Drew.

The prior & convent of Bustleham in Surrey had the rectory of Curry Revel appropriated to them June 14. 1391 by bishop Ralph Erghum, with the consent of John duke of Aquitaine & Lancaster founder, & William de Mountague earl of Sarisbury patron of the rectory. *Reg. Well.3. fol.201.*

The abbess & nuns of the priory of Canonlegh, Devon, had the rectory of Sampford Arundel appropriated to them Dec.1 by bishop William de Button the first, with the consent of Sir John Arundel. *Knight. Reg.1.70.*

The abbat & convent of Cirencester had the advowson of the rectory of Standerwyke. They had the appropriated rectories of these vicarages to which they presented.

Frome, which was given them 1133 by king Henry. *Monast. to. 2. p.89.* and was taxed 20 Edw.I at XXV pounds.

Milborne Porte given them at the same time & taxed at XXV marks.

Merston Bigot taxed in X marks.

Wellow given them at the same time, & taxed at XXIV pounds.

The abbat of Cirencester had a pension from the rectory of Frome XX shillings.

From the Hungerford Farley IIII shillings.
rectory of Milborn porte II marks.

The prior & convent of Farlegh in Wiltshire

Account of the Religious Houses

received a yearly pension of X shill. from the parsonage of Timbsborough.

The abbess & convent of Godstow in Oxfordshire had the advowson of the rectory of Lam-yat.

The prior & convent of Gold Clyve in Monmouthshire, which was a cell depending upon the abby of Bec in Normandy, had the advowson of the rectory of Monks Selver; they enjoyed the appropriate rectories of the following vicarages, of which they were patrons,

Nether Stowey 20 Edw. I taxed at VII marks.

Puriton XII marks.

Woollavington X marks.

This rectory & the endowments of the other churches were given to this priory & abby of Bec by Robert de Chandos, the founder. *Monast. to. I. p. 590.*

The prior of Gold Clyve had a yearly pension from the rectory of Puriton of II shill. VII pence, & from Wollavynton XXII marks VI^s. VIII^d. and from the manour of Preston in the parish of Milverton, yearly XVII marks II-06-08.

The prior & brothers of St. John of Jerusalem, at London, were patrons of the rectories of Elworthy,

Tolland,

Heathfield,

and of these vicarages, whose rectories were appropriated to them,

North Petherton,

Kilmefden,

Halfe.

Aug.

Aug. 22. 1335 Radulphus de Salopia, bishop of this diocese, made this return to the king's writ, directing him to send an account of the possessions belonging to the prior & brothers of the hospital of St. John of Jerusalem within the diocese of Bath & Wells:

Prior et fratres hospitalis sancti Johannis Jerusalem obtinent in nostra diœcesi in proprios usus, ecclesias, de Halse, quæ valet per annum X^{lib.} de Drifton, quæ valet per annum, cum decimis de Coggeleade, juxta Boclande, octo marcas; de North Pedreton, quæ valet per annum sexaginta marcas; et de Kyne-merfdone, quæ valet per annum viginti quatuor marcas. Habent etiam in nostra diœcesi advocaciones ecclesiarum de Ellesworth taxat. in sex marcis & dimidia, de Tolande taxat. in tribus marcis, et Hethfeld taxat. in quinque marcis. Percipiunt insuper pensionem annuam duorum solidorum de capella de Dodyngdon in parochia de Netherstawe; pensionem annuam duorum solidorum de ecclesia de Toulande; pensionem annuam XX solidorum de ecclesia de Bekynton, et pensionem annuam unius marcæ de ecclesia de Poulet. Reg. Rad. fol. 126.

The abbat & convent of Jumiege in Normandy, & diocese of Roan were patrons of the rectory of Chewton, with the chapels of Eston major & minor, Emborow, Faringdon & Palton, & upon the resignation of the rector, they prevailed upon Joceline bishop of Bath to appropriate the rectory to them Feb. 17. 1241. *Reg. Well. 3. fol. 183.* When the alien priories were in the hands of the crown, king Henry V gave this appropriation to the Carthusian priory

Account of the Religious Houses

of Jesus de Bethleme de Shene in Surrey, which he founded in the year 1413.

20 Edw. I this rectory was taxed at XXXII marks VIII^d. *ob.* exclusive of the other pensions it was charged with.

This rectory paid likewise a pension to the priory of Hastyng in Normandy, a cell to the abby of Jumiege, of V marks.

The abbess & nuns of Keinton, Wilts, had the appropriate rectory of & presented to the vicarage of Twiverton. 1318. 11 Edw. II the rectory was taxed at VI marks.

The prior & convent of Kenelworth in Warwickshire had the appropriate rectory of & presented to the vicarage of Charlton Canfield.

20 Edw. I the rectory taxed in XXV marks.

The prior & convent of Merton, Surrey, had the appropriate rectory of Midsomer-Norton, taxed 20 Edw. I at XXV marks, and presented to the vicarage.

The prior of Merton received a yearly pension from the parsonage of Mertoock of IV marks.

The abbess & nuns of Polsho, Devon, had the appropriate rectory of Merston *magna*, taxed 20 Edw. I at XXIII marks VIth. & VIII^d. & presented to the vicarage.

The abbess & nuns of Syon, Middlesex, had the appropriate rectory of Yeovil given them about the year 1418, when the rector resigned it, & king Henry V gave it to this abby of his foundation. *Bubwith* 152, 153. from which time the abbess & convent presented to the vicarage.

The

The abbess & nuns of Shaftesbury, Dorset, had the advowsons of the rectories of

Abbats Comb,

Kelston,

Kilmington,

and the abbess received a pension from Abbots Comb yearly of XV marks; and from the manour of Kelston XXX marks, 20-00-00.

The abbess & nuns of Stoddelegh, Oxfordshire, had the advowson of the rectory of Crocomb, and from the manour of Trent VI marks.

The abbat & convent of Teuksbury, Gloucester, had the advowson of the rectory of Burnet.

The abbess and nuns of Wherwell in Hampshire had the appropriate rectory of Bathwyke & Woolly, taxed 20 Edw. I at XII marks, & presented to the vicarage. Pope Gregory the IXth. confirm'd the grant of this rectory & the manour to this convent 1228. *Monast. tom. 3. p. 10.*

The abbess had a yearly pension of XIII sh. & IV pence.

The abbey & convent of St. Michael *in periculo maris* in Normandy, to which the priory of St. Michael's mount in Cornwall was a cell, received a yearly pension from the parsonage of Merton of XL marks.

The prior of Flexley in Gloucestershire had an estate at East Brent, valued at XX marks a year 1444.

The prior of Winchester had an estate in the deanary of Axbridge, valued at XIII marks a year 1444.

The

Account of the Religious Houses

The prior of Stanly in Wilts had an estate in the same deanary, valued at VII marks a year 1444. & in Bedmister II marks X sh.

The prior of Bradley, Wilts, had II marks III s. IV pence in Frome deanary.

The abbat of Shirbourn, Dorset, received from Corton & Ilchester yearly VIII marks.

The abbat of Ford, in Devon, had estates in the parishes of Winsham, Crykete, & other places in the deanary of Crewkerne, to the value LVIII marks X sh.

The abbat of Nethe in Glamorganshire had from the manour of Exford yearly III marks X sh.

The abbess of Wilton, Wilts, from the manour of Exton III marks VI s. VIII d.

The abbat of Tewkesbury, Glouc. received yearly from the manour of Burnet VIII marks.

The abbat of Bruern, Oxford, III marks from Bedmister.

The abbat of Whitland, Brecon, one mark, from the same manour.

The prior of Brynmore, Hampshire, from Portbury IX marks.

Here follows a Paper (relating to Glastonbury) that Dr. Archer received (after he had drawn up and transmitted the foregoing account) from Mrs Prowse (Daughter of the late Bishop of Bath and Wells Dr. Hooper) to be sent to me, written & spelt exactly as in the Original, from which she transcribed it.

T. H.

The

The Names of the Chambers, as I finde them
named in the Inventory, as likewise of other
Roomes belonging to the late Abby of GLA-
STONBURY.

The Great Chamber.

The Abbots Chamber.

The second Chamber.

The third Chamber.

The fourth Chamber.

The fifth Chamber.

The high Chamber, called the Kings Lodgings.

The Wardrobe, under the Kings Lodgings.

The second Chambez, next to the Kings.

The third Chamber.

The fourth Chamber.

Two Chambers, called the Inner Chambers.

The Pryors Lodgings.

The Hall.   The Pryors Chamber.

The Kitchin.   The Inner Chamber.

The Chappell.

The Buttery.   The Bake house.

The Farmerars Office.

The Hall.   The Inner Chambez.

The buttery.   The Cook's Chamber.

The Kitchen.   The Skilling house.

The Chaple.

The

The Almnors house.

The Innez Chamber. The Buttery.

The new Chamber.

The Chamber ober against it.

In another Officie.

A Hall. one Chamber.

A Chamber called Paradise.

The Inner Chamber.

The Fryars Chamber.

The Doctors Chamber. The buttery Chamber.

The Bishops Chamber. The Monck Chamber.

The Chapell. The Parlor.

The Sextons Officie.

The Chamber hanged with green Say.

The Iubylers Officie.

The Fryery Officie.

The Dary house.

The Subamnors Officie.

The bake house belonging to the Subamnors Officie.

The Bishops Chamber.

The Innez Chamber.

The Cellars Chambers.

The red Chamber. The greene Chamber.

The Brogde Chamber.

The Chamber next to it. The White Chamber.

Paulletts

Paulletts Chamber.

The fourth bed Chamber.

The middle Chamber. The next Chamber.

A Doders Chamber.

Anothez Hall. The Mill house.

The Bake house.

The Brewhouse.

The Armory, where was a great numbez of Swords, Gunns, bullets and other materials belonging to that office.

The Cobents Kitching.

The Archdeacons officie.

The Gallery.

The Sextery.

The Kitchen.

Another Chapple.

The little Parlor under the Gallery.

The great Hall, hung at the upper end with a great Peice of Arras.

The Pantry. The buttery.

The Abbotts Plumhouse.

In the Abbotts Stable 8 horses.

I finde the Abbott had of horses, mares & colts at Sharpsham, at the same time, & at another Parke in all 44.

This is almost all I finde about the house.

Seaven great bells in the great Towre.

There was a great many fine Alters in the Church, with very rich things belonging to them.

In the new Chaple, a very faire Toombe of King Edgar, Copper gilt,

The Alter being sett with Images all gilt.

The rest belonging to the Church I will give you a more full account another time.

The length and breadth of the great Hall at Glasfenbury.

The Hall contained in length one hundred and eleaven foot,

And in breadth one and fiftie foot.

The Great Chamber contained in length seaventie two foote,

And in breadth twentie foure foote.

The broade Couzt belonging to the said Abbey contained in length foure hundred ninety one foote :

And in length two hundred and twentie foote.

In another hand.

The great Church in the Aby wase in length 594 foott as followeth :

The Chapter house in length 90 foot.

Quier in length ——— 159 foot, in bredth 75 foot.

The bodie of the Church in length 228 foott.

Josephs Chapell in length — 117 foott.

594

The Kitching 40 foott square.

AN
ALPHABETICAL LIST
OF THE
RELIGIOUS HOUSES
In SOMERSETSHIRE,
Rectifying some Mistakes & Omissions in
HARPSFIELD, SPEED and DUGDALE'S
Catalogues.

By JOHN STRACHEY,
of SUTTON-COURT in *Somersetshire*, Esq;.

THELPH, Ædelingeý or
the Noble Isle. the first Abbot of
it was one John, a Native of
Old Saxony, & all the ¹ Monks
forreigners, for there were none
in England would take the habit
(Affer.) Alphred endowed it
with 10 *Cassata terræ* in Sutton [*viz.* Long Sutton] &

---

¹ *Thomas Sprott* [*Chron.* p.105.] says this Abbey was for
Nunns, which should be corrected Monks. T. H.

20 Ed. 3 the Abbot is certified to hold One Knight's fee in Charlton, & half a fee in **Winnmere**. Robert Hamlin the Prior with 8 Monks signed the Surrender 1540, & had a pension of 50*l. per annum*. The Scite of the Abby was granted to Clayton, & he soon sold it [36 H. 8] to John Timbersborow, with Messuages in Ling & Michaëls borow belonging to it. Monkton also belonged to it, as appears by a grant of it 2^d. Eliz. to one Bolt, & Bosinton in the Hundred of Carhampton. In 1672 when the gold picture case, of which Dr. Musgrave writt a dissertation, was found, Captain Hacker was Owner of it. It's now a little farm house in the parish of Ling. Just at the Meeting of the Rivers Tone & Parret near Burroughbridg 4 Mile above Bridgewater.

Bantwell, Beantwell & Bananpele, Leland [Itin. vol. 8] says was a notable Monastery in the time of King Alfred, & Asser says he was presented to the government of it by the King himself. This seems to have been on the Scite of the Bishop's Palace which now is standing here, & probably not appropriate to any particular Order, for there is no record of it's Continuance or Dissolution, & the Mannour was afterward part of the great Estate of Harold Earl of West-sax, afterwards K. of Engl. Earl Goodwin, father of this Harold, with Harold and other Sons were banished by Edw. surnamed *the Confessor* on this Occasion. King Edward during his Exile had, as is natural, taken a greater Affection to forreigners, who had civilly entertained him, than to his own Countrymen, who had excluded

cluded him. The Earl of Boloign after he was seated on the throne, with a great Retinue made Edward a Visit, & at the Earl's departure one of his purveyors arbitrarily forcing provisions from the Owner at Canterbury, occasion'd a Riott, & in the tumult some of the forreigners were kill'd. King Edward hereupon orders Goodwin, who as Earl of Kent had both Civill & Military Jurisdiction in that County, to punish the Riotters. Goodwin represents the Matter in favour of the English, & layes the fault on the Insolence of the forreigners. Whereupon Edward, who was alwayes ¹ jealous of Goodwin's power, who by bringing in Edward, & making him King in opposition to the Danish Power, had given proof, that so great an Interest might also dethrone him again, layes hold on this Occasion to humble Goodwin, summons him to appear before the Great Councill, & on his Non appearance procures a Sentence of Banishment against him and his Sons (who had recourse to Arms) seizes their vast Estate, grants this Mannour & several others of Earl Harold's in these parts to Dudaco, the Bishop of Bath, a forreigner, conteining 30 mansions or farms. Harold turns Pyrate, makes a descent in Somersetshire among his former Tenants, rayses Contributions, & oppresses all the Bishops Tenants, who were generally his own (for most, if not all, of the lands in King Edward's Charter to Wells Church were Harold's, as appears by Doms day) & plunders the Bishop, & afterward when he was restored to King Edward's favour, & made his Captain general, did in his turn procure the Banish-

ment of Bishop Gyfo, another forreigner also, then in possession of this See & of his Lands, and then, or at least when he came to the Crown, reassumed these Lands or most of them. This I remark, because from hence seems to arise the common Cry of the Norman & forreign Clergy, who are the only historians of the next Reigne, against Harold, who was the Greatest Nobleman then in England, & by unanimous Vote of the rest advanced to the Crown, & dyed bravely fighting for it & the English Liberties against the Norman Invader, who soon¹ usurped the One & shortly after subverted the Other, & the Conqueror² *anno Regni 2°*. restored these Lands to Gyfo, & thô the Mannour hath been again alienated, yet it hath also been restored & still remaines to the Bishoprick.

Bablew Priory was in Tintinhull two miles from Ilchester. I presume annexed to Montague Priory, which being aliens, was suppressed 2 Hen. 5 because 35 Hen. 8 there is a lic. to Sir Tho. Wyat [who had the grant of Montague priory] to alien Lands in³ Balhow, Bearcroft and other Lands in Tintinhull to the use of Eliz. Darrel, and 2 Edw. 6 there is a licence to John Light to alienate a Capital Messuage called Bablew Priory in Tintinhull to John Cuff & John Timbersbury. which is all I find of it.

Warelinch. Dugd. calls it **Wyrbeye**. it's in the parish of Brampton *regis* on the little river Barle, 2 miles

---

¹ *The Duke of Normandy had a good Title to the Crown of England, as may plainly appear from that right famous Book call'd, Hereditary Right. T. H. 2 Regist. Well. 1067. which was 2. Regni. 3 Alibi Bablew.*

from the Church South. Speed sayes William Say founder, ¹ others say the Fettiplaces. 34 Hen. 8 the Scite of this Priory, Bury & Lincomb, & the Mannour of Brampton Bury & Worleys Woods granted to Wallop. it's now Mr. Lucas's of Taunton, who has built a new house there. He purchased it of Ball of Devon. to whome Wallop sold it.

Bath. The Scite of the Abby here, with the customary works & services of the Tenants in Lincomb, Holway & Walcot, & the Capital Mess. of Comb, were granted by Hen. 8th. to Humph. Colles, who soon sold it to Math. Colthurst. William Colthurst gave the Abby Church to the Town of Bath, & 12 Eliz. Edw. Colthurst sold the Abby house to Fulk Morley. The Duke of Kingston is now owner of the Land, & last Year 1729 in digging foundations for new buildings, some stone Coffins were discovered behind the Abbey in the Walks. Comb aforefaid belonging to the Abby, 6 Eliz. was granted to Robinson, & from him descends Sir John Robinson, the present Owner of the Cap. Mess. & Mannour of Comb. The Parsonage of Inglescomb, appropriate to this Priory, 36 Hen 8. with the Advowson, was granted to John Lord Russel & James Biss of Stoke St. Michael for 335*l*. valued then at 7^l 10th, 0. at 15 shil. reserv'd rent, from whome it came to Coll. Hales of Gloucester, who sold it to Catherall (*carta penes Rev. Sam. Catherall.*)

St. John's Hospitall near the Hot Bath by Bishop Reginald fitz-Joceline 1174, for such sick poor as come

for the use of these Waters. But the number is now confined to 12, who are not adventitious strangers, but settled for life, & therefore I beleive herein mistaken for

Bellotts, founded by Tho. Bellott, Esq; *temp. Ja. I* on a more extensive Charity, & takes in Diseased from all parts.

The Wimberyes, sometime called **St. Catherines**, by the Sisters of that name, in a lane from thence called *Binbury Lane* —

St. Mary Magdalene. — Leland reckons this among the Hospitals of Somerset for leprous persons, & therefore I doubt he mistakes it for another which follows. This of St. Mary Magdalene, commonly call'd **The Magdalenes**, is in a Vill. called Holoway, going up the Hill on the South side of Bath bridge, & hath been for many years an hospital for Ideotts. There are several Lands held by lease of the Master of this hospital, particularly at Roddon near Frome & at Timbersbury. There have been sometime two, oftner one, & many times none main-
teyned here. There is an Old house & decayed Chappel adjoyning, which may perhaps eat up the rents & fines of the Lands.

An house for Leprous persons behind the Hott Bath is different from the former, but is, as I suspect, con-
founded with it by Leland.

A Freechole built by K. Edw. 6 as by the Inscription over the dore.

A Charity Schole of late foundation is a good building.

Bircle, *aliàs Spaulesmead*, ⁱnow called *Burtle house*, not *Barcle* (as the similitude of *Bercle* & *Bertle* has induced some to think) is in the very sink of the marish on the river which runs to Hunespill, fit for an Hermitage. For thò there is a stone ford, called *Birtle Steening*, over the river by it in the Summer; tis not passible, or the place any way without Boat accessible, in Winter. I do not find this in the List of Aliens suppress'd 2 H. 5. & thò it's called a Cell to Glaston, 'twas dissolved before that Abby. For 14 Edw. 4. Portman had Bircles ley, & 3 & 4 Phil. & Mary Portman is certified to hold the Scite of Birtle Priory *aliàs Spaulfmead*, & 8 Eliz. *Situm Prioratus de Bircles ly aliàs Spaulfmead*.

Brent or **Cast Brent** was also a Cell to Glaston. See after.

Brerewell or **Brymere**, I presume the same which in the *Notitia Mon.* is called **Bearwel**, said to be of Black Nunns, but I take this place to be in Wilts, thò at Portberry in Somersetshire there is an old building said to have been a Priory, & in an Inquisition taken 20 Ed. 3. Maurice Berkly is certified to hold half a Knight's fee in Portberry, & the

---

¹ This Priory or Hermitage (which was a Cell to Glastonbury Abbey) was dedicated to St. Stephen, and founded by William Fitz Geffry A. D. 1226. Coll. nostr. MSS. Vol. 99. p. 39. & Adam de Domerham, p. 656. T. H.

List of the Religious Houses

Prior of Brymere the other half there, which his predecessors formerly held, & the 9th. Rich. 2 Berkly *inter alia* is certified to hold the Church of Breremeb & the Mannour & Advowson of Exton. this is not mention'd in Speed or Dugdale.

Barow, or **Binchin Barrow**, Speed sayes was of Black Nuns dedicat to St. Mary & St. Edwin, built by Gournay, who, as Leland sayes, also founded Gaunts. 36 H. 8 the Scite of this Priory was granted to Clark, & 44 Eliz. it continued in the same name, thò Leland sayes Drew of Bristol converted this Priory into a fair dwelling. It is now, & hath been for several descents, the seat of the family of Gore.

Brew Speed sayes was also of Black Nuns, dedicat to St. Mary & Edwin, & therefore I suspect he confounds it with the former, & because it's omitted by Dugd. & I know not where else to find it.

Brewton, or **Bruton**, a Priory belonging to St. Martin of 'Thoriano in Normandy. These Priories alien were suppress'd when the Warrs with France broke out *T. H.* 5. thò sometime restor'd again, which made William Gilbert Prior 1514 procure the Pope to turn it into a Monastery, but it continued not long after. Hen 8. granted the Scite of it & of the Mannours of Bruton with it's appurtenances in Wyke, Pitcomb & Cole, Hengrove, Wilkenthorp & Harwood, to Maurice Berkly, who also 37 Hen. 8 held the Chap. of Brewham, Redlinch, Pitcomb & Wyke, & in this family it hath conti-

---

1 Toriana *alibi*.

nu'd to this time, being lately the residence of the Viscounts Fitzharding.

Widgwater. Harpsfeild & Speed say there was a Priory of Minorites or Grey Fryers, Dugd. says Canons of St. Augustine, dedicat to St. Francis.

An Hospital of Knights of St. John of Jerusalem, founded by William Breiwer partly without the Eastgate. preists habited like Secular preists with Crosses on their Breasts, sayes Leland. Lord Zouch, Earl of March & Lord Daubigny Benefactors (Speed.) 34. H.8. the King granted the Scite of this Hosp. & Lands near it, called Smallcroft, to Humph. Colles. Dugd. omitts it.

Bristol. St. Augustines, Black Canons, *Victorini*, now the Cathedrall or College & the Bishop's palace.

St. James a Priory & Cell to Tewksberry. a Gateway by the Tower of the Church leads to severall old Tenements, formerly the Fryers Lodgings behind the Church.

White fryers dedicat to St. Mary, founded by Edw. 1st. Dugd. omitts it. *Qu.* whether on the Wear or in Lewins Mead? For there was a priory in both places, one of them is still omitted.

Beatae S. Magdalenae domus. Harpsfeild & Speed omitt this, but it's still known by the Name of the **Fryers**, & the lane, where it was, called *Magdalene Lane*. it's now converted into severall good houses & gardens.

Kalendarium domus. val. 10. 18. 8. Dugd. *Qu.*¹ What these were?

The Gaunts *aliàs St. Marks, aliàs Billingswick.* Black Canons regular of St. Augustines (Dugd.) Speed says dedicat to St. Jo. which Error happens by it's being afterward converted to an Hospital of Knights of St. Jo. of Jerusalem. he also says Hen. de Gaunt Preist was the founder. Leland sayes Gournay for the Soul of Maurice de Gaunt his Unkle. however 20 Ed. 3. I find, that Tho. de Gournay, Master of St. John's Bristol, held Lands, *viz.* $\frac{1}{2}$ a Knight's fee in West Harptre, & 7 H. 6 John Tiptoft, Master of the same, held the same. The Parsonage also, & Part of Paulet, called thence Paulet Gaunts, & of Stokeland Gaunts or Stoke-land Bristol belonged to it. Tho. Carr a Citizen *Temp. Jac. 1^{mi}.* converted it into an Hospital for Blew-coat boyes. Dugdale distinguishes it from the Hospital of St. John of Jerusalem. if so, the last succeeded the Templars in Temple Street in the said City.

Buckland. The *Notitia Mon.* calls it the only preceptory of Sisters of St. John of Jerusalem in Engl. placed there by H. 2. 1182. in room of Black Canons formerly seated there by William de Erleigh. Harpsfeild, Speed & Dugd. confound it with Buckland in Devon, & the *Notitia* still mistakes it for Buckland St. Marye's in this County, whereas this place is in the parish of Ling 4 miles from Bridgwater &

---

¹ *What they were may be learned from Leland's Itin.* Vol. VII. p. 75, 76. & *from my Appendix to Thomas Key.* T. H. two

two from Borowbridg, but the Tything is in the Hundred of N. Petherton & called Buckland fee. 'Twas lately the Seat of the Lord Hawly, now of James Baker, Esq. The house has been new built, but the outward Inclosures or old Court or Garden walls remain. There is a Mannour at some dist. formerly belonging to it, styled the Mannour of Bankland, Chedmede & Buckland *Sororum*. late Sir Copleston Bampfild's, who being then an Infant, was enabled by Parliament to sell it. Sir Tho. Wroth purchas'd it 1716, & 'tis now Sir Hugh Akland's. 46 H. 8 Ludlow held lands in Frome of the Priorefs of Minchin Buckland, viz. a farm call'd Ballow farm. To this did belong also the Mannour of Halse & advowson of Heathfeild, all held by Gabriel Hawly 16 Eliz.

Cannington. Harpsfeild says black Nunns, Dugdale Benedict. priory, Speed sayes founded by Robert de Romera, but Leland & the *Notitia* by Rob. de Curcy. Anno 5 R. 2 *magister* Rob. Crofs, Rector of Spaxton, gave Messuages in Paulet, val. 26 shil. *per ann.* which he held of the Master of St. Marye's Bristol, to this priory, to find 2 Wax Candles for the Altar — 30 Hen. 8. the Scite of this priory was granted to Edw. Rogers, & continued in his family till about 1670, when, for default of heires, it escheated to the Crown, & King Cha. 2 in June 1672 granted the Mannour & that of Radway fitz Payn & Charlton fitz Payn to the Lord Clifford. the present Lord has rebuilt the house.

Cadbury or **North Cadbury**, a Collegiat Church of a Rector, 7 Chaplains & 4 Clerks. Speed says founded by Ela or rather Eliz. Widow of Sir William Botereaux & her Son Will. 4 Hen. 5. This Mannour descended by an heirefs of Bottereaux to Lord Hungerford, & was lately the Seat of Francis Hollis Newman, Esq.

Cainsham. Speed sayes Black Canons, Dugdale more truly Benedictine Monks, dedicat to St. Mary. It consisted of 10 Monks. The Mannours of Cainsham, Chuton-Cainsham, Charlton, Littleton, Marksbury, Hunstreet, some Lands near Priddy but in West Harptre parish & Marshfeild in Gloucestersh. belonged to it. After the Dissolution 'twas part of the Joynture of Queen Catherine Parr, '8 & 6 Ed. 6 the K. in consideration of ²940 *l.* granted the Scite of the Abby, & the advowson & the farms of Estover & Westover in Cainsham, to Tho. Bridges, in which family it still continues, being one of the Seats of George Bridges, Esq; 1730.

St. Catherine's Hospital, valued by Speed & Dugd. 21.15.8 is now a Glasshouse near Bedminster Bridg.

St. Cross in the parish of Chew-stoke, are now some enclosures, where there are foundations of buildings & a Well called St. Marye's Well. by tradition here was a litle Cell for 4 Nunns, founded by Eliz. de Sancta Cruce, a family who were Lords of

---

1 *Carta penes late Sir Tho. Bridges.* 2 *Now good 600 l. per annum.*

Moreton hard by, but I find no record of it, & it must be suppress'd before the General dissolution, because John St. Loe held these lands, called St. Cross, with Stoke &c. 24 Hen.7 of the Bishop of Bath.

Congersbury. Wharton from the Chron. of Glaston says, that the Saints Faganus & Deruvianus began a Bishoprick here *anno* 167. which continued to the time of King Ina, when Daniel removed to the place called Wells, which, according to the modern notion of Bishopricks, must be a very narrow Diocess. for in the Confessor's Charter, afterward granted to Wells Church, it's said to contain 38 manfions. Ina seems to have given Bishop Daniel Wells in exchange for this place, & then annexed it to Shirbourn. How Shirbourn lost it again, or Wells, which was erected out of Shirbourn, is not clear; but by Doomsday it appears to have been the Estate of Earl Harold, as indeed were most of the donations of Edw. the Confessor to Wells Church, & Harold resumed them when King, & William the Conquerour regranted most of them to Bishop Gyfo, yet this Mannour some how came to the Bishop of Lincoln. Robert Grouthead, Bishop of that see, sold it to Joceline Bishop of Wells 1239. Yet under a fee farm of 54 *l.* for the 3 manours of Congersbury, Axbridge & Cheddre, so that the fee still remained in the Crown. *Anno* 1583 John Carr, Citizen of Bristol, being possess'd of this mannour, gave it with the advowson to the Corporation of Bristol, to the use of the Orphans hospital, which he had erected on the Scite of the Gaunts.

Clive

Clive or Old Clive. Harpsfeild sayes White Monks, Dugdale Benedictines, but the Charter expressly sayes Cistercians, dedicat to St. Mary, by William de Romera. K. Hen. 8th. granted the Chappel & mannour of Clive to Robert Earl of Suffex, with messuages in London, Bilbrook, Washford, Golsingworth, Rode-water, Leigh & Lingham &c.

Dunstar of Benedictines, a Cell to Bath, William not John de Moion founder. it was first a priory alien, & with others suppress'd 2 H. 5. but then procured to be annexed to Bath, & after the general dissolution, the Scite of Bath & this Priory were granted to Humph. Colles 34 H. 8.

Farly Priory is in Wilts, but being only 2 miles from Farley Castle, which is in Somerset, occasions the Error of those, who place it in this County.

Frome. here is the outward Inclosure or Stone wall of a Priory, but the house entirely new built. Mr. Bull lives in it, & on **St. Catherine's hill** was a small Cell of Nuns, of which there are now no remains, dedicat to that St. & at **Cayford**, in the same parish, are large old Walls and buildings, said to have been a Nunnery belonging to Cirencester; with the ruins of an old Cross there.

Glastonbury. The mannour was granted to the Duke of Somerset 4 Ed. 6. 1 Eliz. the Scite of the Abby & the mannour of Pridy was granted to Peter Carew, & 13 Eliz. the Scite of the Abby & Wy-
ral

ral park & a messuage called **Le Galliz** in Glaston were granted to the Earl of Suffolk. the Scite is now the Duke of Devon's.

Wyral the Hill, where the old Thörn grew, a park belonging to the Abby a mile out of Glaston, where is said to have been a Nunnery dedicat to St. Peter, very conveniently scituate within the Pale of the Abby Park.

Green Oar on Mendip, a Cell to this Abby. A Contest between the Prior of Green Oar & the Lord Bonvill's Tenants at Chewton occasioned the settling the Laws of the Miners of Mendip by Lord Justice Chock. *Temp. Ed.4.*

Cast Brent was another large mannour house & Cell to Glaston. This house was taken down 1708, & the materials sold. There were many monuments of the Monks or Priors in the Cloysters. I saw some lye about the Church yard, covered with Nettles & long grafs, one of them at length a Monk as his *Tonsure* shewed, another half length or Bust. Doctor Westover of Blackford in Wedmore bought some of them, as I was inform'd, for statues in his gardens. The Church is an handsome building of 3 Isles, hath a Spyre covered with lead, & a great deal of painted Glafs preserved in the windowes. In one there is part of the History of our Saviour, the imprisonment & decollation of St. Jo. Baptist in another, St. Jo. Bapt. St. Jo. Evangelist & St. James Minor in a third, 2 Monks at length lying under

---

¹ *New Mr. Berkly's aliàs Portman's farm.*

2 of the Windows in stone. Three niches over one another in different storyes of the Church tower, in one a King with Scepter & Mound another person embracing him, in the middle a Queen, & in the lowest another King. The mannours both of East & South Brent were held of the Abbot of Glaston. In East Brent one Tenant held by Service of keeping a boat at the place; where Abbot Rook since built a Bridg called Rook's bridg. In South Brent are 12 Tenements that held by the Service of drawing the Abbot's Wine during Christmas. East Brent was lately Sir William Whitmore's Estate. South Brent St. Barb's manour.

Winton or Winton, the second house of Carthusians in England, founded by Ela Countess of Sarum *Temp. Hen. 3.* At the dissolution Edm. Hord prior had a pension of 44 *l.* & 11 *l.* mony in hand, & soon after, viz. 37 Hen. 8th the Scite of the Abby was granted to John Bartlet, who alienated to Mathew Colthurst, & 21 Eliz. I find a Licence to Edward Colthurst, successor to Math. to alienate it to Walter Hungerford, in which family it remained, till Sir Edward Hungerford, about the beginning of this Century, sold his great Estate hereabout. This Abby was bought by Walter Robinson, Esq. whose Seat it now is. Many of the out walls & old buildings are still in being. Phillips Norton likewise belonged to the said Abby & since to the Hungerfords, till parcelled out in fee to the several Tenants about the Time before mentioned. the Rectory of Wellow &—

Langly¹ *alias* **St. Algar's** in Merston, where Leland says are the Bones of St. Algar, where is an old Chap. & Monksham.

Ilchester² — *Whitehall* five *Libera*-Hospital found, ed by Jo. Wybourn & Rich. Reeves.

Linton a Priory of Aliens & Cell to St. Jacutus in Brittany, suppress'd 2 H.5 [*Not. Mon.*] I can find no remains of this priory or where it was.

Martock a priory belonging to Syon Monastery. for 34 Hen. the 8th that King grants to Humph. Colles lands in Cote, lately belonging to Syon, as of the priory of Martock. 3 & 4 Phil. & Mary Buckland had these Lands, in which family (of Stanlinch in Wilts) they still remain [*carta penes Maurice Buckland.*]

Mountacute, endowed³ by William E. Moreton⁴ with the lands of Mountacute & Tintinhul hard by, & Creech 10 miles distant. this Earl took part with Robert against Hen. 1st. & his Lands, with all those he had given to the Priory, were seized. however these were after restored. for 33 Hen. 8th after the

---

¹ Now Lord Weymouth's. ² The Charters for the foundation of Trinity Hospital, at Ilchester, by William Dacus, about the year 1226, I have printed at the end of John Trokelowe's Annals &c. A. D. 1729. T. H. ³ Leland. ⁴ Tho' William E. of Moreton is said to be the founder, yet John of Glanstonbury tells us it was founded by William the Conq. pag. 155. T. H.

List of the Religious Houses

Suppression the K. granted it to Sir Tho. Wyatt, with lands called Fulford, Spotsgrove, lands in Michaëlcreech, the Rectory of Higham & Odcomb belonging to it. he was attainted 3 Mar. *Temp. Jac. I.* Mr. Phillips Serjeant at Law built a fine Seat, where the priory stood, making a glorious Shew (says Camd.) this is now in being, & in the same family, & shews what building was then glorious would now be accompted mean.

Bounton, Speed calls it **Boundroy**, a Coll. val. 11. 18. 8. he makes it distinct from a College in Wells, founded by Ralph Erghum Bishop *Temp. R. 2.* but it's certainly the same, & was some time since the Habitation of Harry Bridges, Esq. & since of William Baron, Esq. 'Twas a Cell to Glaston for 14 Chauntry preists. The Tradition is, that it was heretofore the Seat of a Saxon King, which if true, it's not unlikely to be King Ina's, when Daniel Bishop of Congersbury married him & his Queen Adelburga, & thereupon he planted a Church here under the said Daniel, who removed hither.

Morelinch a Cell to Glaston, on Poledon hill. the Monks supplied 7 Churches, viz. Morelinch, Sutton, Edington, Grinton, Stole, Catcot, Chilton, which are still united to it, & called *the 7 Sisters*.

Buchelny, Leland says founded by Ina, Camden ascribes it to Athelstan. 1 Hen. 7th. John Buller held Lands of the Abby in Cudworth, Ashwell & Turnic, *alibi* Twinie, & Cheningstraw. this Abbot was alwayes a prebendary of Wells, viz. of Cudworth.

worth. after the dissolution 30 H. 8 the King granted to Edw. E. of Hartford the Monastery & Mannour of Muchelny, Drayton & Welton, Middlesey, Lamport & Audry, Yarnhill, Camel, Downfhead, Isle Abbots, Ilminster, Ilecomb, Fifehead, Chipstable, Yvell, Yvilchester, Melton & Merston, most, if not all, belonging to the said Monastery.

Pilton Priory, Leland says founded by King Æðelstan, who gave the Mannour, Parsonage & Cell there to Malmsbury, yet he says, that the left hand of Pilton street belonged to Barnstable priory, the right to Clive Abby. Yet the Author of *Angl. Sacra* quotes R. de Diceto, that *anno* 1180 an agreement was made with the Abbot of Glaston & Reginald Bishop of Wells, that the Abbot should give the Bishop the mannour of Pilton to constitute 2 Prebendaries in Wells Church, & thereupon the Abbot was to be perpetual Archdeacon of 10 Churches (but I can find no such passage in Diceto) Math. Paris indeed says, King Ina granted the mannour to Glaston. cont. 20 Hydes, & Leland that Abbot Jo. Chinock built the mannour house. The Demeasnes are now Mr. Rider's. Mr. Langton bought the mannour 1719.

Regill, not taken notice of by Harpsfeild, Speed, Dugdale or the *Notitia*, was a Cell to Flexley in Gloucestersh. it's on Broadwel down 6 mile from Bristol in the Parish of Nemnett. 'Hen. the 8th. granted it to Sir Anthony Kingston, who sold it to --- Ba-

---

1 *Carta penes Mr. Baber.*

rone, & he to Sergeant Baber *Temp. Eliz. Regina*, & was the Seat of the late Edward Baber Esq. & from him came to Sir Halfwell Tynt his next heir.

Staberdale or **Staffordale**, a Priory of Black Canons, omitted by Speed & Dugd. founded by Sir William Zouch, says the *Notitia*, probably pursuant to the desire of Sir William St. Maur, whose heir he was, *Temp. R. 2.* & therefore I have met with it ascribed to St. Maur. It's now the Seat of James Church Esq. rebuilt. There were the ruins of an old Church, said to be the Mother Church to Wincaunton.

Stoke-Curcy¹, a Priory alien of Benedictines, belonging to ²St. Mary of Lolly in Cenomania, suppressed 2 H. 5. 1414. Dugd. by mistake places it in Devon.

Stoke under Hambden, Speed says Black Monks, a Coll. founded by Math. Gourney, who, as Leland says, lyes buried there. he dyed 1406 *atat. 96.* The Provost had a large house there (Leland) Dugdale omitts it.

Taunton. Leland calls it a Priory, Speed a Nunne-ry, founded by William Gifford & Hen. de Blois Bp. of Winchester. Dugd. says Canons of St. Augustine. 34 Hen. 8 the King granted to Humph. Colles the

---

¹ Founded by Hugh de Nevill & William de Curcy temp. Hen. II. T. H. ² Dugd. *Quare T. 2. p. 113. alibi* Only in Normandy.

Grange of Barton *alias* Blackdown, & the Rectory & Advowson of Corfe, Pitminster & Trull, & the mannour of Middlecot, & parcells of land in Orchard, Trull, Pitminster & Corfe, & tenements in Cathanger belonging to the said Priory — Dugd. says Rob. d' Arundel *Temp. Steph.* gave the Church of Disham & 2 hydes of land to the Canons of Taunton.

Temple Comb. Knights Templars. They had another house in Temple Street Bristol. Temple also near Camely, 7 miles from Bristol, seems to have been a Cell of them. After the suppression of the Knights Templars, the Knights of St. John of Jerusalem or Hospitallers had their Lands. these were also suppress'd by Parliament 1540. 35 Hen.8 the mannour of Temple Comb was granted to Lord Clinton. It's now the Seat of Sir William Wogan.

Wells. The Church said to be founded there by King Ina, over which Daniel from Congersbury is said to preside, seems only to have been a collected Society to be instructed in Christianity, & not a Bishoprick in the modern notion. for this place was long afterward in the diocess of Shirbourn, & was taken out of it about the year 905 in the time of Edw. the Elder.

— **St. John Baptist.** a Priory there, Speed sayes an hospital, by Joceline Bishop of Wells & Hugh Bishop of Lincoln. it's now the Lord Brook's.

— **Bub.**

— **Bubwith's** hospitall for 24 poor men, omitted by Dugd.

— **The College** built by Ralph Erghum Bishop mention'd in Speed, is certainly the same which he afterward calls **Boundroy**, & is **Pontroy** before mentioned.

Witham Camd. sayes was in the first place a Nunnery, built by Hen. 3. afterward the first Carthusian Monastery in England — 15 Eliz. Sir Ralph Hopton dyed seized of it, from whome descended another Sir Ralph, who for his service to Car. 1. was created Lord Hopton, & dying 1652, his Sister & heirefs brought it to Wyndham, & is now the chief Seat of Sir William Wyndham Baronet. The house is for the most part new built, but the old dark vaulted Chappel remaines, thô converted to another use, & a much finer built near it.

Charterhouse on Mendip 15 mile distant was a Cell to this, & is still reputed in the same parish. 36 Hen. 8th. the King granted it to Rob. May, & 44 Eliz. 'twas the Seat of John May sheriff of Somersset. 'Tis Tythe free, & now a Seat & Mannour of Mr. Gore.

Winsford in the West of this County (not **Winford** 5 miles from Bristoll) seems to have been a Cell 'to Barelinch. for 38 Hen. 8 the King granted all the

---

¹ *It was a Cell to Glastonbury. See John of Glastonbury's Chron. Vol. II. p. 408. also Adam de Domerham, p. 618. T.H. mcf-*

messuages in Winford late belonging to Barelinch to Ch. Holcomb. — Joan heirefs of the last Lord Cobham *Temp.* H.6. had this mannour. & the Parsonage & Advowson belong to Emanuell Coll. Cambridge.

Woodspring, a priory, *per* William Courtny 14 Ed.2. — 36 Hen.8 St. Loe had the Scite of this, & the Mannours of Locking, Worle & Kewstoke belonging to it.

Woburn, Speed sayes founded by John Woburn, petty Canon of St. Paul's, & Rich. Hewet. Dugd. omitts it, & therefore as well as by similitude of the names I take it for the Whitehall in Ilchester founded by John Wyburn & Rich. Hughes, as before.

At **Cayford** in Frome parish is a Cross, and the remains of some old building like Church building, & the Inhabitants have a tradition there was a Monastery there.

William of Malmsbury 5 book *de Pont.* says, that in a Synod 705 a Charter is granted to the Monastery of Malmsbury, Frome & Bradford.

I beleive it might afterwards belong to Mayden Bradly 4 myles distant, because I find there were lands in Frome belonging to that priory.

Bells, now the Seat of Collonel Horner, is thought to have been a Cell to Glaston, but it was only a

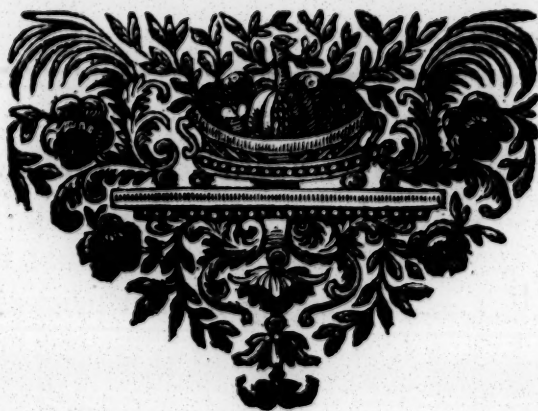
List of the Religious Houses &c.

mannour house. One of the Abbotts took a fancy to rebuild the Town, but built only one Street, which still remains an uniform Church building.

These are the Collections I promised you when I had the pleasure to wait on you at Oxford. I have purposely omitted what has already been said by others, except where it was necessary to shew their disagreement, or in order to rectify their mistakes.

From Mrs. Tyndall's in Broadstreet
Bath 11. April 1730.

Your most obedient humble Servant
John Strachey.

ANNOTATIONES.

PAG.4. l.12. *incertis*] *insertis* per *f* efferunt alii. idque rectius. Sed & per *c* alibi etiam sæpius in Codd vett. manuexaratis.

P.25. Not.2. post *quod* adde, & *quidem jure potest retineri* sibi, ut *de rege intelligatur*.

P.41. l.2. *spiritus*,] *Omnipotens* pro hac voce apud Knyghtonum, col.2495. *Ib.* l.22. *indicatum*,] Vel, ut apud Knyghtonum, *judicatum*.

P.45. l.20. *Makantes*,] *Makanter* Hen. Knyghtono, col.2498.

P.46. l.24. *Lyons*,] *Lyews*, Hen.Kn. col.2498.

P.53. l.13. *nostræ* pro *vestræ* apud Knyghtonum, col.2501. apud quem & l.14,16,21. *nostra* pro *vestra*, l.20. *nostros* pro *vestros*, & l.21. *nobis* pro *vobis* effertur.

P.54. l.17. *constituit*.] *destituit* Knyghtono, col.2502.

P.61. l.24. *adio indicamus sollicite*,] à *Deo inducamus sollicite*, H. Knyght. col.2504.

P.62. l.8. *Potissime sollempnes*] *Potissimo, solemnes* Knyghtono.

P.66. l.4. *numo*] Non, ut Knyghtono, col.2506. *immo*.

P.70. l.6. *cum*] *tamen* Knyght. col.2508.

P.71. l.13. *aurora à secundæ diei dato cum hoc signo*] *aurora secundæ diei, dato tamen hoc signo* Knyght. col.2508.

P.75. l.2. *Katerini*] *Katerni*, Knyght. col.2510.

P.84. l.26. *comunicato cum suis optimatibus suis consilio, vocavit*] *Alterutrum suis abesse malim. Nam in T. communicato consilio cum suis optimatibus, vocavit.*

P.91. l.XI. *telam*, & l.20. *tela*,] Sic MSS. Vulgo *telum* dicitur.

P.92. l.10. *menſe*] *menſis* T.

P.110. l.2. *reſtituerent*.] *F. reſtitueret.*

P.128. l.2. *quid*] *quidem* H. Knyghtono, col.2518. rectius.

P.131. l.24. *circumducentes patriam, subito peremerunt*] *circumgirantes subito patriam peremerunt* H. Kn. col.2519.

P.133. l.5. *Episcopatu Dunolmensi*] *Episcopatum Dunelmensem* H. Kn. col.2520. *Ib. l.10. Scoti multorum*] *multi Scotorum* H. Kn. col.2520. *Ib. l.16. fugierunt.*] Sic.

P.134. l.12. *altari,*] *ad altare,* H. Kn. col.2521.

P.139. l.3. *a nous*] *Vel auons* sive *anons*. Nam promiscue in Codd.MSS.

P.146. l.2. *hujus*] *hujusmodi* forsitan malint alii.

P.147. l.18. *Burgenses,*] *F. Brugenses.*

P.154. l.10. *vassalorum*] Sic.

P.155. l.29. *sententienda,*] *Vel sententianda.*

P.157. l.23. *errare*] *Potius, errore.*

P.160. l.6. *cedebant*] *cædebant* per diphthongum forsitan malint alii. id quod etiam ipse probo. Nam eo pacto infra, p.162. l.13.

P.163. l.2. *distrarius*] *Sive dextrarius.* Infra, p.220. l.1, & 29. & p.225. l.14. *destrarius.*

P.170. l.26. *Marcatores.*] Sic. Quod & alibi dicendum de aliquibus aliis dictionibus, à vulgata scribendi ratione diversis.

P.171. l.21. *sequens*] Subintellige *festum*, nisi *sequentem* reponas.

P.172. l.9. ab imo. *in re.*] *Potius, jure.* *Ib. l.31. prædictum*] *Vel, prædicta.* *Ib. l.ult. conjunctionem*] *Potius, cognitionem.*

P.173. l.14. *memorata,*] *Vel, memorata.*

P.174. l.11. *tui p. r. reg. licet indebite &c.*] *Potius, cui præfati regni regimen, licet indebite, &c.*

P.175. l.4. *iniqua, antiquitas*] *Potius, in qua antiquitus.* *Ib. l.10. hoc profecto,*] *Potius, hæc profecto.*

P.176. l.1. *regis*] *Vel, regiae.* l.3. *at*] Sic. Nescio an *ac.*

P.177. l.ult. *Umbrorum*] *Vel, Cumborum.*

P.178. Not.9. post *T.* adde, *Sed legendum potius Dec.*

P.184. l.8. *crimine*] *Vel, crimen.*

P.185. l.17. *per leges ipsum Johannem,*] *F. per leges nec ipsum Johannem.*

P.189. l.10. *equituris*] *Sive, ut alii, equitaturis.* *Equitatura*

tura autem, juxta Glossographos, idem est quod *equus*, five *animal*, quo quis *vehitur*.

P.191. l.10. *omnesque custodes*] F. *omnes custodes*.

P.196. l.7. *instituet*] F. *institueret*.

P.198. l.8. ab imo. *Quid ad me de hereditate tua? Non curo.*] Potest & hoc pacto distingui: *Quid ad me? De hereditate tua non curo.*

P.202. l.2. *expendit.*] Sic effertur & alibi apud scriptores monasticos.

P.203. l.7. *marcatorum,*] Vide Annot. ad p.170. l.26.

P.210. l.10. ab imo. *illos*] F. *illi*.

P.211. marg. *Gallice sunt scripta.*] Idcirco vero omittuntur, ut opinor, in Codice hoc Cantabrigienfi, quia scriba (quum, ut videtur, corrupta essent) minime, vel saltem parum intellexerit. Quam ob causam & ipse Jacobus Tyrrellus alique etiam describere operæ pretium esse non duxerunt. Ad *Crailebaston* vero spectabant, quæ proinde ex aliis scriptoribus sunt petenda. Certe eadem etiam in Chronico Abbingtonienfi maculis similiter admodum sunt inquinata, sicuti me monuit amicus eruditus. Nos igitur, ne ineptire videamur, meritò quoque rejicienda judicavimus, donec exemplar sanius oblatum fuerit, absque quo verbis Gallicis medicinam facere frustra tentarem.

P.214. l.5. ab imo. *Lews*] Potius, *Lewes*. Vide Dugdallii Baronag. Tom.I. p.80.

P.220. l.1. *destrarium,* & l.29. *destrarios,* uti etiam pag. 225. l.14.] Vide supra ad pag.163.

P.243. l.1. *bachalarium*] Hæc vox plane indigitat, ipsum tunc admodum fuisse juvenem. Nam eo nomine plerumque tunc temporis usi sunt de adolescentibus, adolescentulisque etiam, valde formosis, & qui ab hominibus aliquot magnis ita pendebant, ut absque illis facultates tenuissimæ sane essent, & vix à pauperum facultatibus diversæ. Neque dubium, quin forma sua admodum fuerit spectabilis Gaverstonus. Naturæ forsitan miraculum haud immeritò dixeris. Atque hac corporis dignitate facile principis (qui & ipse fuerit corpore elegans) amorem ac favorem sibi conciliavit, sicuti & adolescentularum etiam, qui Veneris (*πυρρίπυρ* scilicet, quæ in libidinem impellere putata, non
i.e.g.

regniis) Baccalaureum nominare consueverint. At vero, ut quid sentiam libere proferam, verisimile est, auctorem de baccalaureo militari esse intelligendum. De ratione vero vocem scribendi, nihil refert quid monere. Nullus tamen dubito, quin originem debuerit baculis, olim traditis juvenibus primum gradum in Academiis fumentibus, tanquam libertatis signis. Quam ob causam et cœlibes (quibus nunc sane accensendus erat Gaverstonus noster) Baccalaureos itidem appellare solemus, qui & ipsi suæ plane sunt libertatis, priusquam nuptiarum vinculis ligati eam quadantenus amittant, ludisque valedicant juvenilibus, liberis suis (seu filiis, seu etiam filiabus) relinquentes, qui tunc ipsi rectius Baccalaureorum nomen sortiantur. Quominus ambigas de baculis juvenibus academicis, ad gradum jam admissis, tradendis, prohibet ipsa illa consuetudo, olim apud Oxonienses usurpata, in cursibus suis perficiendis tempore Quadragesimali; quando equidem è Scholis, postquam Aristotelem ratiociniis defendissent, ad baculos suos, libertatis insignia, sese conferebant, & quinam essent fortiores laureaue digniores quisque pro virili in vicis pariter atque campis tentaret. In hisce autem cursibus non raro tantæ factæ sunt conturbationes, ut etiam catenis opus esset. Uti sunt nimirum cives, ut intra limites continerentur togati. Cujusmodi catenis vici cujusdam nomen ortum suum retulit, si fides antiquariis. Et tamen absit, ut cum Milesio Windeforio catenas illas argenteas fuisse existimem. Atque hanc opinionem nostram de baculis in manus togatorum, adolescentia ac juventute sua florentium, traditis tueri quoque videntur virga ferulaque antiquitus Academicis, quotquot ad professionem rei Grammaticæ apud nos admittebantur, traditæ, quæ quidem & ipsæ similiter libertatem indicant, quam super pueros exercere debent ludimagistri, ita tamen ut prudenter id faciant, ne alioqui tyranni tum evadant tum & nuncupentur. Neque absurde quis putet, baccalaureos militares eo nomine quoque gaudere, quum & ipsi itidem baculis ornari consueverint in juventute sua, veluti libertatis insignibus, indicibusque etiam auctoritatis, quam ob fortitudinem magnanimitatemque indubie tandem essent adepturi. Quem
pro-

perfecto titulum sæpius in adolescentes conferebant puel-
lulæ forma honesta ac singulari, simulatque in ludis lu-
stantes conspexissent; quales ludos crebro olim habitos
fuisse è chronicis manifestum est vetustis, eaque, quæ di-
ximus, satis firmant picturæ aliquammultæ elegantissimæ,
in Codicibus antiquis MSS. deprehensæ, quæ & ipsæ mire
placere solent è sexu femineo lectoribus, easdem conspi-
cientibus. Ceterum si baculorum figuram scire cupias, to-
gatis nostris traditorum, optime discas, ni fallor, è baculis,
in militum Romanorum statuis conspiciuis. Nam Roma-
nis ipsis, ut conjectura assequor, ipsam consuetudinem ac-
ceptam retulerunt ipsi etiam togati. Et ne spectatum pro-
cul contendas, id genus baculi in marmoribus nostris com-
parent Oxoniensibus. Unum certe à parte Scholæ Theo-
logicæ sæpius vidi septentrionali. Equidem me non fugit,
nihil de baculorum traditione in statutis vel decretis Aca-
demicis nunc legi hodiernis. Verum enimvero hoc nil ve-
tat, quo minus, morem hunc antiquum olim apud nos va-
luisse, credamus. præcipue quum hoc pro certo habea-
mus, ante etiam Æluredum Academiam apud nos fuisse,
etsi ejusdem Statuta minime nunc exstent. Prisci ævi ru-
dera satis manifesta Oxoniæ etiamnum apparent, neque
dubito quin antiquitus aulæ aliquammultæ essent ultra ec-
clesiam Ægidianam; utpote qui ex Adversariis Wodia-
nis, penes amicum egregium Thomam Rawlins, de Pop-
hills in agro Warwicensi, armigerum, ecclesiam ultra il-
lam domos exstitisse plusquam ducentas * colligo. Quod
neutiquam miraberis, si unquam de viculo legeris Walto-
niano, qui nunc evanuit, perpenderisque, aulas atque ho-
spitia numero quinquaginta duo ultra portam antiquitus
fuisse borealem¹, Wolvercotamque etiam (sive potius
Wolvefcotam²) atque Godstoviam intra civitatis Oxonien-

* 200 houses beyond St. Giles Church, as it was related
to Mr Miles Windsor of C. C. C. by an old man, circa A.
1566. *Coll. nostr. MSS. vol. 132. p. 76.* 1 Centuria borealis: the
Northerne Century: the Univerſity beyond North gate,
containing 52 halls & inns. *Ibid.* 2 *Præf. nostr. ad Joan. Rossum,*
p. VII.

sis, pro quorundam sententia, limites comprehensam fuisset, Ædificia quoque Academica & alibi apud nos perierunt vetera. De rabie Danica fuisse historici, qui & ipsi Æluredum Academiam restituisse tradunt: quam ob restitutionem Academix *fundator* ab aliquibus appellatur, licet *instaurator* tantummodo re vera sit appellandus. eo pacto quo & ipse Guilielmus Dunelmensis collegium Universitatis, quod *primus* fundaverat Æluredus, post Guilielmi Normanni, vel, ut alii, Haraldi Harefooti in idem injurias, *instauravit* tantummodo, quomodocunque *fundatorem* nuncupaverint nonnulli; sicuti cum ex aliis, tum ex ipsis, quæ diximus, Adversariis Wodianis intelligas. Nam sic Adversaria²:

R. Alfrid founded Univerf. Coll, where the Schollers had (as I think) but honorary allowance till Will. the Conq. time, who took away that, & forbad the Clerks to preach in their own mother tongue. this Coll did, as twere, lay waft from his time to Will. of Durhams time, who was accounted the founder, as it appears ex veteri scripto in fine Missalis et aliis Archivis Collegii hujus, sic:

“ Coll. Du- “ Memorand. quod A. MCC LXXX venerabilis et dis-
 “ nelm. “ cretus vir Will: de Dunelm: Archidiacon: Dunelm.
 “ 1280. fi- “ dotavit Collegium possessionibus, nominatusque funda-
 “ ve Coll. “ tor in testamento suo &c. imperfecte.
 “ Univerf.

In quibus verbis *fundator* idem signare quod *instaurator*, tam clare manifestum est (id quod, ni fallor, sponte plerique largientur nobis) quam & clare profecto liquet, verba hæc-
ce primus instituit in Codice MS. bibliothecæ collegii Magdalenensis, à memet in Præfatione³ advocato, non alio sensu (quicquid in contrarium dicant alii, qui se, quanquam nihil est causæ, hac de re torquent) accipienda esse, quam, post stragem horrendam Danicam, Academiam Oxoniensem ab Æluredo primò fuisse instauratam vel etiam conditam, nemine equidem ante ipsum manus medicas operi

¹ Some think that the City reached soe farr, that Wol-
 bercot & Godstow was contained in its limits: — Coll. nostr.
 MSS. vol. 132. p. 76. ² Prout constat è dicto vol. 132. Coll. nostr. MSS.
 p. 84. ³ §. XXII.

egregio porrigente, quemadmodum nec, antequam id faceret Guilielmus Dunelmensis, nemo sane instauravit collegium Universitatis, quod tantum jam antea damnum sustinuerat; qua de causâ in verbis Wodianis, vel potius Windeforianis, à nobis adductis *fundator* (i. e. *fundator secundarius*, neque enim *primarius*, seu, ut in Cod. MS. Magdalenensi, *primus* præmittitur) vocitatur. Ceterum Codicis MS. Magdalenensis verba ipsa subjiciemus, ut de eisdem judicium commodius ferre queas.

pag. 114. — *Ad consilium eciam Neoti abbatis scolæ publicas variarum artium apud Oxoniam primus instituit* [hic Aluredus,] *quibus præfuit sanctum Grimbaldum monachum, literatura peritum, de partibus Galliæ, ac Johannem monachum de ultimis finibus Walliæ, s. de monasterio sancti David Menervie, eamque urbem multis privilegiis decorari procuravit. optimates suos ad discendam literaturam provocavit, ita ut ipsi filios suos, aut, si filios non haberent, servos suos, si ingenio pollerent, data libertate literis commendarent. Fecit eciam Werestritum, Wigorniensem episcopum, transferre libros dialogorum Gregorii in linguam Saxoniam* ^{Fundacio Universitatis Oxon.}

E quo similiter MS. colligitur, privilegia sua Leofrico, Comiti Merciorum, accepta referre Coventriam, adeo ut ipse plane jure merito ejusmodi privilegiorum auctor fuisse perhibeatur, etsi alii non dissimilibus privilegiis antea etiam gavissam fuisse Coventriam referant, Leofricum vero sustulisse, tandemque, uxore, heroinarum prima, omniumque feminarum formosissima, nuda, comis duntaxat oblecta, per medium urbis equitante (nam haud alia lege concedere voluit maritus, cui morem gerendum esse duxit uxor) restituisse sive instaurasse. Nam hoc modo Codex MS. Locum autem lubens profero, quia firmat quæ in eandem sententiam diximus in Præfatione ad Joannis Forduni Scotichronicon.

pag. 155. *Circa annum sextumdecimum regni hujus E. [Confessoris] Leofricus, Comes Merciorum nobilissimus, obiit, & apud Coventriam in monasterio, quod ipse cum uxore sua sanctissi-*

ma, Godina nomine perpetuo digna, construxerat, sepultus est. qui etiam aliquando, consilio uxoris suæ, monasteria Leonense juxta Herefordiam, Wenlocense, Wigornienne, Euisbhamense, & duas ecclesias in Cestria, i. sancti Johannis & sanctæ Weroburgæ, reparavit, & possessionibus amplis ditavit. qui etiam, ad jugem dictæ uxoris instanciam, urbem suam Coventriam ab omni

Nota bene
pro Coventre,
manu itidem
anti-qua ejus-
dem seculi.

tolneto, præterquam de equis, liberam fecit. ad quod impetrandum uxor sua quodam mane per medium urbis nuda, set comis tecta, equitavit¹. Neque novum esse, ut instauratores ædificiorum pro fundatoribus habeantur, ex historiis monasticis satis patescit. Exemplum habemus in cœnobio S. Mariæ Eboraci. (exemplis aliis, quia passim suppetunt, supersedeo.) Siwardus comes Northumbriæ idem fundavit, ibique in clauistro sepultus est. Quamquam Alano, comiti Richmondiæ, foundationem adscribunt alii, qui tamen instauravit duntaxat, teste Dugdaliō, Baronag. Tom.I. p.46. Hinc de Siwardo in Chron. Saxon. Abbington. sub an. 1055. On þýrum ǵearpe forð-ferðe Siward eopl on Eo-forpþic. 7 hýr lic lið binnan þam mýnŕpe æt Galmanho. þe he ǵýlf ær ǵetýmbnabe. ǵobe to lofe. 7 eallum hýr hal-ǵum. id est, *Hoc anno obiit Siwardus Comes, Eboraci: & corpus ejus jacet intra monasterium apud Galmanho, quod ipse antea construxerat, in Dei laudem, & omnium Sanctorum ejus.* Locum acceptum referimus cl.Somnero in Dict.Sax. Deest enim in Chronico Sax. Oxoniæ edito. Equidem nihil de clauistro in verbis Saxonice. At in clauistro humatum fuisse disertim testatur Joannes Bromptonus, X. Script. col. 946. *Et sepultus est in monasterio sanctæ Mariæ apud Eboracum in clauistro.* Unde & illud intelligas, *Galmanho* idem esse cœnobium atque monasterium S. Mariæ. id quod cum è Dugdaliō (Baronag. Tom.I. p.4.) tum & è nostro quoque liquet Lelando, Coll. Tom.I. p.23. Nempe hoc pacto Lelandus, ex libro autoris incerti nominis, sed monachi cœnobii S. Mar: Ebor: de abbatibus & rebus in eo gestis. *Pax facta inter cives Ebor: & abbatem S. Mariæ anno D.1266. Et hoc anno inceptus est à Simone abbate Petrinus*

¹ Coll. nostr. MSS. ibid.

murus circuiens [l.circuiens] *abbatiam S. Mariæ Ebor: incipiens*
ab eccl: S. Olavi, & tendens versus portam civitatis ejusdem Galmanlith
porta Ebor:
[nunc
Boothum-
barr.]
qua vocatur Galmanlith. Nec est, cur dicas, *Galmanho* at-
 que *Galmanlith*, vel potius (nam *h* superne ipse scripsit Le-
 landus) *Galmanhith*, loca esse diversa. *Ho* enim non aliud
 valet atque *hýð* sive *portum*. Nomen recentius (quod ad-
 didit Guilielmus Burtonus Lindliacus Leicestrensis) *Booth-*
umbarr sive *Watehumbarr* firmat sententiam nostram. Quod
 si *ho* idem esse atque *hop* sive *celocem* vel *liburnicam* putes,
 non refragabor, modo concedas, & hanc etiam interpre-
 tationem ab opinione nostra non abludere, *Galmanho* ni-
 mirum atque *Galmanhith* unum eundemque signare locum.
 Imo nec quid refert, si etiam *Galmanlith* lectionem verio-
 rem esse censeas. Quid enim apertius, quam *lith* non aliud
 significare quam *classē*? Utrovis igitur modo legas, res
 eodem redibit. Quidni autem conjiciamus, *Galmanhith*
 idem esse quod *Gallemens=hith*?

P.245. l.2. *scilicet* Δ *dedit*] F. *scilicet Armerio* [vel *Aime-*
rio] *de Frisconbaude dedit*. Vide Lelandi Coll. Vol. II. p.473.
 & Dugdalii Baronag. Tom. II. p.42.

P.249. l.19. *Lugdune,*] Pro, *Lugdunum*.

P.252. l.1. *expresso*] F. *expresse*.

P.253. l.3. *ipse conventus*] Conjeceram, *ipsi conventi*.

P.263. l.16. *inimicis qui sunt. Scoti secuti*] Potest et sic
 distingui (id quod malim) *inimicis, qui sunt Scoti, secuti*.

P.273. l.16. *recto*] Nescio an *retro*.

P.277. l.10. *ab imo. Avandix*] *Anandix* alibi.

P.283. l.4. *persequenti*] *prosequentes* al. *Ib.* l.5. *detrimento*
pro interesse al. *Ib.* l.13. *imponitur*] *impeditur*, al. *Ib.* l.15.
peccato,] *pacto*, al.

P.285. l.6. *differtur,*] *defertur*, al. *Ib.* l.18. *commate*
 potius distingue post *vicio*.

P.289. l.10. *et, sicut*] *ut, sicut* al.

P.291. l.19. *armatus.*] *armata* al.

P.341. l.8. *deferret*] F. *deferet*.

P.361. l.16. *ne unius*] L. cum Thoma Walsinghamo,
nec unius.

P.373. l.25. *Johanne de Offord decano ecclesiæ Lincolnien-*
sis,] Q q q q 2

sis,] Is promotus est ad hanc dignitatem per bullam papalem 3 Id. Apr. (XI) 1344. admissusque 5 Kal. Sep. (Aug. 28.) seq. Unde forsitan hæ litteræ ad annum 1345 re vera pertinent. Et tamen sub anno 1344 collocavimus, quod mox post eas hujus anni meminerit auctor. Sane Clemens electus erat Nonis Maii 1342, coronatusque XIII Kal. Jun. Platina observante. Itaque annus tertius ipsius incidit in an. 1345.

P. 374. l. 9. ab imo. *extimatur,*] pro *æstimatur*, eo pacto quo infra pag. 377. l. XI. *inextimabilibus* pro *inæstimabilibus* legitur. Neque ab hac locutione abhorrent veteres.

P. 382. l. 10. ab imo. *deveniemus*] Hæc vox vereor ut recte se habeat. Malim, *devenire volumus*.

P. 408. Not. 2. l. 4. post *quotiens* adde, *uti etiam* toties *quam* totiens. & *quiquies quam* quinquies.

P. 410. l. penult. *sexannalem,*] Sic, non, ut vulgo, *sexennalem*.

P. 411. l. 17. *Dufford*] Sive, *De Ufford*.

P. 414. l. 3. *tractandum*] Malim, *ad tractandum*. Ib. l. XI. ab imo. *recipit*] Veriùs, *recepit*.

P. 422. l. 19. *liberatus est David Rex de Bruce, Scotiæ Rex,*] Qua de causâ tanto gaudio affecti sunt Scoti, ut David in rei memoriam nummos, quorum singuli quatuor denarios valebant, Anglice *silver Groats*, variis in locis signari jussit. idque fane hortantibus nobilibus suis, qui tanta erant magnanimitate, ut nihil passi sint regem facere, quod in ipsius cederet detrimentum honoris. Apud me unum habeo, Edinburgi cûsum. Mihi donavit Georgius Ballardus Campodunianus, is quem in Præfatione commemoravi. qui mihi retulit, in agro Warwicensi Alcestrîæ, vulgo *Duster*, repertum fuisse. Pars averfa rem aperte indicat, id quod viderant viri clarissimi Guilielmus Nicolsonus & Radulphus Thoresbeius. Nempe nummus sic describendus (sine abbreviaturis vocumve compendiis:)

DAVID DEI GRATIA REX SCOTORUM.

Davidis secundi, Regis Scotorum, facies dimidiata, cum sceptro intra rosam.

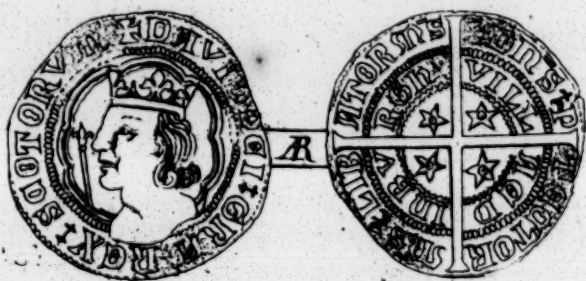
DOMINVS PROTECTOR MEVS ET
LIBERATOR MEVS. VILLA EDINBURGH.

Quatuor stellæ pentagonæ, vulgo *Mullers*.

Sed

Sed ectypum, quod cum compendiis subsequitur, verius, quam ulla nostra verba, rem explicabit. cujusmodi proinde ectypa utinam passim in historiis suis edidissent Historici Scotici, Lestæus præcipue, vir probitate sua ac integritate colendus.

P.424. l.9. ab imo. circa ad] F. circa festum ad. Nam in apographo spatium esse videtur duarum litterarum, *fm* nimirum, id est, festum.

P.433. l.19. Winchese] Potius, Whittlesey. Ib. l.20. Willelmum Lyme. Vide infra ad pag.440.

P.434. l.XI. Henricus Percy] Thomas Percy aliis. Ib. l.22. Chalkullia] Vel Chalkhil. Vide Tho. Walsingham. p.178. Ed. Parker.

P.440. l.5. ab imo. Johannes Lyme] Aliis Guilielmus de Lynne sive Lenne. Et quidem Willelmus Lyme appellatur supra p.433.

P.448. l.7. Eucharistiam forsitan reponend. pro quod Eucharistia.

P.449. l.5. refrænare,] F. refranavit.

P.494. l.17. contra fundamentum] Distinctionem firmat Codex MS. in quo etiam per *f* minusculam scribitur *fundamentum*. Clare intelligitur locus, si consideretur, librum scripsisse Augustinum contra *Fundamentum*, sic dictum, *Manichæum*. Vide Caveum in Hist. Lit. Ib. l.20. *autoritatem*] Sic, sine *c*, licet superius cum *c*.

P.497.

P.497. l.15. *vetus & novellum testamentum*,] Primum scribatur, *testamentum vetus & novellum*; sed eadem manus postea hoc signum " posuit, (hoc scilicet pacto, *supra* " *testamentum* " *vetus & novellum*) indicans, *vetus & novellum testamentum* legendum esse (nam eodem transpositionis signo & alibi utitur scriba) nisi malis, *vetus testamentum & novellum*, eo modo, quo & in versione vernacula, *The Old Testament and the New*.

P.501. l.ult. *Pheton*] *Phaëton* vulgo, sed *e* pro *æ* five *ae* semper fere in Codd. mediæ ac infimæ antiquitatis.

P.505. l.2. *S. Basilie*] Conjeceram *S. Basilii*. Sed mutare non placuit. præcipue, quum *i* et *e* promiscue non raro in Codd. vett. usurpentur.

P.506. l.19. *Kexby*] Vel, ut alii, *Haxbye*. *Ib.* l.20. *ad se* --- *ad se*] Vel prius vel posterius *ad se* delend. *Ib.* l.27. *hunc responsum*.] Sic Wodii codices impressi. Potius, *hoc responsum*.

P.511. l.9. ab imo. *habendo*,] Alii *habendum* malint.

P.523. l.4. ab imo. *& in alios*,] Tò *in* delend. forsitan, nisi *inde* malis.

P.529. l.15. *A. D. 1384. in die S. Sylvestri*.] Neque aliter Historiæ & Antiquitatum Universitatis Oxoniensis auctor, qui ad verba firmanda Gascoignii ibi advocat notam in quadam pagina ante Historiam Ivonis Carnotensis MS. in bibliotheca Cottoniana. Wicclefi (qui nec fuerat collegii Mertonensis socius, nec annum probationis habuerat plenarie in eodem, teste Lelando Coll. Vol. IV. p.55.) mortem anno M. CCC. LXXXVII. assignant alii. His accensendi sunt Joannes Baleus & Henricus Whartonus. Et tamen hi etiam diei S. Sylvestri, five ultimo Decembris, eandem pariter adscribunt. Gascoignium sequi malim; præcipue quum adstipuletur Chronicon Tynense apud Lelandum, Coll. III. p.406. uti etiam Polychronicon in Collegio Magdalenensi Oxoniæ, ab ipso etiam Lelando laudatum, Coll. Vol. I. p.381. Neque recedere videtur auctor vitæ Ricardi II. à nobis in medium prolata, p.58. *Ib.* l.20. *combussit*] Sc. Universitas.

P.541. l.7. *rotundis pileis*,] At nunc dierum quadratis utuntur Theologiæ Doctores, juristæ vero ac medici rotundis. Atque juristarum medicorumque pileos ab illis, quorum

rum meminit Gascoignius, diversos non esse, è forma pileorum rotundorum, quibus Theologiæ Doctores usi sunt vivente Gascoignio, discas. Eam nempe in margine videas Codicis MS. mihi porrecti ab amicissimo juvene Joanne Lovedaio, (in bibliotheca collegii Magdalenensis Oxonii, num. 43.) Gascoignii vitam S. Hieronymi inter alia complectentis. Unde & evidenter constat, Doctorum ordinem non tantum in ecclesia supremum quasi fuisse, sed & pileum rotundum magnæ fane libertatis signum. *Doctorum* (inquit Gascoignius) *ordo est quasi supremus ordo in ecclesia, ut testatur Dominus Innocencius tercius papa in antiquis de hæreticis capitulo, Cum ex injuncto. Scienciam enim habuit & auctoritatem eam docendi, ut major in eadem. unde merito magister, i. major stans nuncupatur. Nam pilleus, qui est habitus doctorum rotundus pro capitibus, signum fuit indultæ & magnæ libertatis. ut testatur sanctus Paulus Orosius, ad beatum doctorem Augustinum, in libro suo de Ormesta mundi. (Coll. nostr. MSS. Vol. 129. p. 40.)* Ceterum quo minus arbitreris, antiquitus artium magistros pileis similiter rotundis usos fuisse, obstat Kalendarium quoddam vetustum membraneum MS. penes amicum eximium Thomam Wardum Warwicensem, è qua notam quandam exscripsimus (Coll. MSS. vol. 120. p. 9.) unde claret, magistris pileos doctorales nunquam nisi per dispensationem in usu fuisse; temporibus nempe illis, quibus doctorum vices supplebant. Aliàs quadratis, licet à pileis sive cappis recentioribus aliquantulum diversis, utebantur. Verba Kalendarii :

Forma admittendi magistrum in loco doctoris.

M. Thomas, nos admittimus te ad deponendum loco et absentia doctoris in medicinis. In cujus signum tradimus tibi hoc insignium, hoc est, pilleum doctoralem, & admittimus et [f. te] ad usum ejusdem in hoc tempore.

P. 542. l. 11. *Guliellimus*] Sic Apographum Harbinianum.

P. 556. l. 3. *Exam̄ & Confess̄.*] Idem valent hæ voces, quod *Examination and Confession.*

P. 561. l. 18. *Governor,*] Sir Thomas Glemham, Kt.

P. 566. l. 5. ab imo. *Alderman,*] Sic Apographum Bakerianum. Malim, *Aldermen.*

P.575. l.18. *any of Parliament*] Sic Apogr. Bakerianum. F. *any of the Parliament*.

P.592. l. ult. *January 1428.*] Sic Autographum Archerianum. Sed reponend. forsitan *January 1438.*

P.594. l.4. 1233.] Sic Autogr. Arch. Scribend. potius, 1223.

P.598. l.2. ab imo. *nidii*] Vocabulum sane rarum, frustra que fortean alibi quæras, sed quod idem valere ac *nigri* plane probat vocula *aut.* Unde vero traxit originem neutiquam dixerim, nisi quod putem, sicuti *niderling* vel *nidering* idem esse quod *nequam*, ita equidem & *nidium*, *improbum* itidem sonare. at vero improbos omnes *nigros*, quoad mores, profecto esse, notius est, quam ut ostendi debeat, quemadmodum & probos homines esse candidos albosque etiam, si mores itidem spectes, apud omnes in confesso est. Quidni igitur recte ad vestimenta quoque transferamus, ut ad eorundem itidem colorem nigrum indicandum apte usurpetur? ita tamen, ut si *aliquantum nigrum* potius denotare existimes, me non refragantem sis habiturus, quum videam, stultos plerosque apud nostrates *nideos* sive *noddios*, vulgo *noddies*, audire, à cujusmodi fatuis improbos minime esse secernendos lubentissime, ni fallor, fateberis. 'quo nomine & subfusci itidem esse coloris, morum ratione habita, prompte similiter agnosces. Neque quis, ut opinor, qui recte attendit, inficiabitur.

P.630. l.14. *John Witham*] Sic Autogr. Archerianum. Aliis *John Michell*.

P.633. l.4. *Bustleham in Surrey*] Sic Autogr. Archerianum. At legend. *Bustleham in Berks.*

P.642. l.13. *And in length*] Sic feminæ ornatissimæ Autographum. Reponerem, *And in breadth.*

P.649. l.20. *Beartwel,*] 'Tis *Beartwe* in the *Notitia Mon.*

P.656. l.25. *Glastonbury.*] E Coll. nostris MSS. Vol. 121. p.153. hîc loci sequentia inferenda duxi:

Jul.27. 1729. Sund.

The ingenious Mr. *John Murray* being now in Oxford, put into my hands this Morning to peruse, a little fol. Paper MS. in *English* about *Glastonbury*, having this Title, *The famous Monastery of Glastonbury in the County of Somerset-*

merſet, of the Order of St. Benediſt. It is a Tranſlation from the *Monaftericon*, (with an Addition from *Camden* about King *Arthur's* Monument.) For which reaſon I have not judged it proper to tranſcribe any thing from it; but the Tranſlator (who lived a little after the Reſtauration of K. Ch.II.) having ſubjoyn'd ſomething about K. *Ina*, and the modern State of the place, I ſhall, for that reaſon, here annex it:

* Of King *Ina*.

* F. 41. 2.

Ina, or *Ine*, was the Son of *Kenred*, of the linage of *Cherdick*, the firſt King of the Weſt Saxons, after *Ceadwall* his predecessor's departure to Rome, took upon him the government of the Weſt Saxons, which he ſucceſsfully managed with continuall Victories the terme of 38 yeares. His firſt attempts were againſt the Eaſt, or Kentiſh, Saxons, in revenge of his couſin *Molloe*, the brother of *Ceadwald*, whome the Kentiſh Saxons, in the ſiege of a fort, had burnt to death, whoſe wrath *Withred* pacified by the payment of 30000 *Markes*, in the yeare of grace 708, & 21 of his owne reigne. He fought with the Brittaines under their Capt. *Gerent*, whome he victoriously ſubdued, and in his 26th yeare againſt *Cheolred*, King of *Mercia*, with doubtfull victory, at the place then called *Wodensbury*, & in his 36th invaded the South Saxons with ſuch ſucceſs, that he reduced the ſame into a province, annexing it to the Weſt Saxons ſubjection, & manifeſting his good deſires, both to the adminiſtration of Juſtice, & the advancement of Divine piety, he ordained many good Lawes, for the amendment of manners in his people, which are yet extant, written in the Saxon tounge, & tranſlated into Lattin by the leazned Mr *William Lambert*.

He built at Wells in *Somerſetſhire* a Colledge, Dedicated to God & St *Andrew*, which after *Kenulph*, King of the Weſt Saxons, made an *Episcopall See*, & annexed great poſſeſſions thereabout adjoining to it.

The famous & renowned Abbey of *Glaſton* he built moſt ſtately, to the honou^r of *Chriſt*, *Peter* & *Paul*, in a fenny place, ſequeſtered from the road way, where formerly had ſtood the old Cell of *Joſeph of Aramathea*, and that being decayed, *Devi*, Bp of *St David's*, had thereon erected a new, which time alſo

so haveing ruinated, 12 men well affected in the North parts of Brittain had repaired. But now by this Ina was quite pulled downe, & after a most sumptuous manner was built; the Quire or Chappell whereof he adozned with gold & silver, & gave rich Ornaments thereto, as Altaꝝ, Chalice, Censer, Candlesticks, Bason, Bucket, Images, & pall for the Altar of incredible value; for the gold thereupon bestowed amounted to 333 pound weight, & the silver to 2835 pound, besides precious Gemms in the imbroidery of the celebrating Robes. He instituted also a certaine yearly payment to the See of Rome, injoining every one of his subjects, that possessed in his House of one kind of goods to the value of twenty pence, that he should pay a penny to the pope upon Lammas Day yearly, - - - - - was contributed under the name of the King's Almes, but a - - - - - called & challenged by the name of Peter Pence. At length, by the instigation & earnest perswasion of Ethelburg his Queene, he layed away & renounced the glittering glory of his princely & present estate, wherein he had in great prosperity reigned 37 yeares & odd moneths, & professing a voluntary poverty (so great was the zeale of that age, but quite contrary now) went to Rome, where, in the habit of a religious man, he ended his life in meane estate. And Ethelburg his Queene became a veiled Nun, & was made Abbess of Barking neare London, wherein shee ended her life.

The Gold before menconed, which he royally & religiously gave to the Church of Glaston, amounted to 15984 pounds, besides the Silver & precious Gemms, & great & large possessions of Land. Now the Tree is best knowne by it's fruits, or true faith shewne by works, whether thus, or by scraping all from the Church & poore &c. I leave to the sober Christian Readers to judge.

King Ina's picture with others is fairely drawne in the West window of the beautifull Cathedrall Church of Wells, which was new glased shortly after King Charles the second came to the Crowne, by the care & at the cost of the worthy Bishop Creighton (then Deane) for which he paid 140 pounds.

The foundation plott of ground, on which the Abbey &c. was built, is 60 Acres within the wall.

Joseph's Chappell, contiguous to the West end of the great Church, was 111 foot long, & 24 foot broad.

The great Church, whose body or inferior part from Joseph's Chappell to the Cross was, 144 foot long.

The Cross part of the great Church from the nave or body was, 37 foot long, & 58 foot broad.

The Quire of the Church was, 116 foot long. The Church was, 70 foot broad.

The whole Church, with Joseph's Chappell, was 466 foot long & more, besides the large & beautifull Lady's Chappell at the East end, of which nothing now remaines, but part of Joseph's Chappell, part of the Quire, part of St Stephen's Chappell, and the North porch. At the West end of Joseph's Chappell are two Turrets yet remaining, in each of which is a faire staire Case of free stone, of 48 steps in each, yet pretty intire.

Under the floore of Joseph's Chappell was a large & faire vault to bury in, & under the body of the Church 3 large vaults supporting the Church & floore, with 2 rowes of massey strong free stone pillars, in which lye intombed many of those great persons, formerly mentioned [from the Monasticon.]

The Cloysters joined to the Church on the South side.

The Head of the great Hall of the monastery (which was throwne downe not many yeares since) was 46 foot broad, 80 foot high.

The Kitchen, built all of Stone, haveing no Timber in it but the 2 doores, is yet standing, & is about 30 foot Diameter within the walls, 8 Squares, 4 Chimneys & Windows, it's inferior part is 20 foot high, a strong & stately building.

The Tower of St Michael (whose Church perished with the Abbey) stands upon - - - - - he highest Hill, about a Mile from the Abbey - - - - - call=

ed the Tor, where Richard Whiting, the last Abbot of this place, for not acknowledging the King's Supremacy, or rather for refusing to resigne the Abbey into the King's hands (as the manner of the times went) was hanged by the neck, & so finished his life.

The tradition of this place sayes, he was in this time (to hasten his ruine) inditted for felony also, in takeing some plate & money of the Abbey, & conveying it to those, who were in Armes in the North against the suppression of Monasteries, which was called Rebellion. & so sentence of Death passing against him, some armed men came suddenly to the Abbey, & surprized him, & dragging him to the top of the Tor Hill, as hastily executed him, though supposed never heard.

The Tor is yet standing, & in the West end of it is yet to be scene the figure of St Michael the Arch Angell, cut in free stone, with weights in his hand, in one Scale the Bible, in the other a Devill, & another hanging by striding to make weight, but are too light.

1126

The ancient large & famous Church had it's first foundation about the yeare of our Lord 65, in that plot of ground (after the first Oratory of wreathen wands on the Tor Hill was erected) neare the Town of Glaston, where now the ruines are yet to be scene, & by severall changes, interballs, various successes & Augmentations, was continued untill the Reigne of Hen.*2. And then by the cost & care of the then Abbot Hen. de Bleys was built that large & stately structure, which was standing at the dissolution in Hen.8's time, which was about the yeare of our Lord 1538. Some ruines yet remaine, which shew what it had been, when it was in it's prosperity & glory. So that from it's first foundation to it's destruction was 1473 yeares. And that last new Church,

* F. 1.

that

that great & stately fabrick (some ruines whereof yet remaine) which was built - - - - - eys stood
412 peazes from it's building to it's - - - - -

Of some of the Chappells in & belonging to Glaston.

St. Margaret's Chappell.

In the East end of the Towne, in Wells way, was a Chappell dedicated to the memory of St Margaret. it's now a small dwelling House, in which lives one Tho. Jacob.

St. Dunstan's Chappell.

In a neighbour village, called Edgarley, at the foot of the Tor Hill, on the South & about a mile out of Glaston Towne, was a Chappell dedicated to the honour of St. Dunstan (of whome you may read before) it's now a Bazine, belonging to one Timothy Rood.

St. Bridget's Chappell.

In the Isle of Beokery was a Chappell, dedicated to St. Bridget. it's wholly ruined. It was about halfe a mile out of Towne on the West side.

Here are also two small Almshouses yet remaining (supposed of the Abbey's foundation) in each of which is a Chappell, where prayers are read Wensdayes and Fridayes weekly. In the one of these is 10 men, & in the other 10 women.

The Reader hath 5 li. per ann. sallary for his attendance, paid by the King's Receivers, out of which they deduct about 10 s per annum for fees &c.

P. 658. l. 14. Hinton] In Leland's *Collectanea*, Vol. II. p. 445, 446. & in the *Monasticon Anglicanum*, T. II. p. 113. as well as in the *Notitia Mon.* p. 199. is mention made of Haselburg, a Priory of Black Canons founded by William Fitz-Walter about A. D. 1160.

I N D E X.

A

- A** BÆLARDUS (Petrus) 484
 Abbendonæ abbates—
 Rogerus 57. Guilielmus Ashenden 483, 518
 Abbingtoniensis (Chronica) 151, 152
 Aberdene (Villa de) 278
 Abreconway Castrum 9
 Acra. *Vide* Tholomayda.
 Acton Burnel (Parliamentum apud) 13
 Æluredus Magnus. *Vide* Oxonii,
 Albertus (Magister) 530
 Alexander Rex Scociæ & Margareta ejus uxor 29. & ea occasione de successione regni Scociæ *ibid.* & *seqq.* in quibus & Arbitratio super Regno Scociæ 36
 Alexandria civitas capta per Regem Cypriæ 430
 Algar's (St.) *See* Langly.
 Allendale 133
 Alnewyk (Castrum de) 132
 Amand. *Vide* Sancto.
 Ambler (Richard) 581
 Ambrosius (S.) 543, 547
 Ameraduk (Rees) 16
 Anandia (Vallis) 136
 Andreæ (Matthæus episcopus S.) 76, 81
 Andreæ (S.) *petra* vel *acus*, lapis sic dictus 121
 Anglesey (Insula de) 9
 Angliæ (Qualiter Magnates) scripserunt papæ contra provisores, sive impetrantes in curia dignitates vel præbendas 363. Angliæ Regum olim Confessores boni Doctores Theologi, sive Doctores Theologiæ maturi, non Episcopi 512, 524. Quis Regum nostrorum primus pro Confessore suo Episcopum habuerit? 512. In Anglia quid facit Episcopum? 527. Pauca olim querelæ in populo & pauca implacitationes, & pauci Legistæ in Angliæ regno 540
 Anglicanæ (Oppressio terræ) per prisas 110
 Anglicos (Inter) et Hannonienses conflictus 389
 Anglicus (Petrus) *Vide* Payn.
 Angos (Gilbertus de Umfrevile, Comes de) 272
 Annata sive fructus primi 525, 528, 533
 Appropriatio & Non-Residentia 510
 Aquitaniæ (Bellum fortissimum in-

- inter principem) et Henricum Hispaniæ intrusorem 432
- Ardern (Johannes ab five de) 444, 445, 446
- Are (Villa de) 122
- Aree (Castrum vel Castellum de) 166, 237
- Aree (Insula de) 166
- Armachanum (Magna controversia inter episcopum Hiberniæ) et fratres mendicantes 423. Sed feliciter terminata 424
- Artheret 88
- Arthoys (Comes de) 73, 199
- Articuli, quos Comites pecierunt nomine communitatis [Angliæ] 115
- Afechel five Affethel (Comes & Comitatus de) suspensus 223, 224. Afeles five Atheles vel Athels (Comes de) 278, 400, 407, 408. Affellia, Arfellia vel Athels (Comes de) occisus 408, 409. Asthell (Willelmus Comes de) 97. Athels (David Comes de) 272
- Ashbournham five Ashburnham (John) 553, 557, 558, 560, 561, 562, 564, 565, 566, 570, 572, 574, 575, 576
- Asthell. *Vide* Afechel.
- Athanasius (S.) 494
- Athelney 587, 643
- Athels. *Vide* Afechel.
- Attaciare* quid? 23, 24
- Avesburiensis (Rob.) emendatur 377
- Augustinus (S.) 494, 542, 543, 545, 547, 677
- Ays (Villa de) 320
- B
- Bablew 646
- Bachalario five Baccalaureo (Dissertatio brevis de) in qua & quædam ad Universitatis Oxoniensis antiquitates spectantia 669
- Badenaugh five Badenagh (Johannes de) 122
- Baliolo, Bayllol five Baillel (Edwardus de) 401. jus in regnum Scociæ vendicans, Anglicos ad pugnam provocat, sed ipse & socii repelluntur 272. ac devincuntur magno cum damno 273. in Regem coronatur 274. congressum cum Scotis habet *ibid.* cum quibus treugas init *ibid.* sed in damnum suum *ib.* ipse & multi nobiles Angliæ, Scociam intrant, eamque devastant *ib.* Baliolo (Edwardus de) Rex Scociæ, homagium Regi Angliæ facit 277. ab Edvardo III ad custodiam totius Scociæ dimissus 403. tenet Parliamentum 405. *Vide* Edwardus III.
- Ballardus (Georgius) 676
- Balliolensis (Johannes) quondam rex Scociæ, custodiæ Domini papæ liberatus 169
- Baly (Will.) 280
- Banaster (Adam de) 263
- Bangorniensis episcopus (Joannes Gilbert) 442
- Banwell, Beanwell or Bananpele 643
- Bar-

- Bardale (Johannes de) 276
 Barde (Willelmus) 275
 Barez (Comes de) 19
 Barham (Rob.) 579, 580
 Barlich, Barelinch or Byrbyche 590, 646
 Barton 57
 Barton de Ryton (Johannes de) 208
 Barwe, Barow, Barrow-Gurney, or Mynchyn-Barrow 591, 650
 Basilienfis Concilii Acta 536
 Basset de Drayton (Rad.) 164
 * Bathoniæ (Hospitale sancti Johannis) cum capella sancti Michaelis annexa 592, 648.
 Monasterium sanctorum apostolorum Petri & Pauli Bathoniæ 593. Bath Abby 647.
 St. John's Hospitall *ib.* Bel-lots 648. The Bimberyes *ib.*
 St. Mary Magdalene *ib.* An house for Leprous persons *ib.*
 A freeschole *ib.* A Charity schole 649
 Batho-Wellenses (Episcopi)—
 Joannes de Drokenesford 396.
 Radulphus de Salopia sive de Shrowsberry 396, 418. Johan-
 nes Bernet 428, 431. Johan-
 nes Harewel 431. Nich. Bub-
 bewith 549. Beckingtonus 506
 Bayllel (Edwardus de) venit in Angliam de jure suo in regno Scotiæ 400. pugnatque cum Edvardo III, sed in suum incommodum 401
 Bayun, Bayon, Bayon sive Bayo-num 47, 51, 71, 74, 75
 Beamund (Henricus de) 246
 Bearwel 649
 Becket (Thomas) 525
 Beckettus (Guilielmus) 57
 Beda (S.) 526, 534
 Bedefordia (Symon de) 271
 Bedmynster juxta Bristol (Hospitale sanctæ Katharinæ de) 604
 Beleregard, Belegarde sive Vele-garde 72, 74
 Bellasis or Bellasyfe (The Lord) 565, 573
 Bello (Abbatis de) misericordia 429. *Is fuisse colligunt Robertus de Bello. Vide Lelandi Coll. vol. VI. p. 429.*
 Bello monte Comes de Bogham (Henricus de) 272, 273, 400, 405, 407
 Bellomonte (Joh. de) 311
 Bellum valde lethale apud Do-very inter Dominum Johan-nem de Monte forti, & Do-minum Carolum de Bloys 429. Bellum lethale inter Chri-stianos et Paganos 430
 Berechere (Patricius de) 276
 Berfordia (Symon de) 398
 Berewyckum captum ab Edvar-do Imo 89. Parliamentum apud Berewyk 100. Berewyk occupatum à Scotis 131. Berewici villa obsessa ab Edvar-do III 275. quo tempore in ea incendium horribile *ibid.*
 Castrum de Berewyck, sive Barewyck vel Berewyk, obses-sum 402. Berewicum capitur à Scotis, & à rege Edvardo III liberatur 422
 Berkeleye (Thomas de) 388
 Berk-

- Berklee (Mauricius de) 311
 Bermondsey 631
 Bernardi castrum 218
 Bertle *aliàs* Spraulsmède five
     Spaulsmead 596, 649
 Bertram (Jordanus) 47
 Beverley *aliàs* Hyrford (Petrus)
     482, 542
 Bigod (Rogerus) fratrem suum
     Johannem exheredat, & quo-
     modo 198
 Billingswick. *Vide* Bristol
 Bircle. *Vide* Bertle.
 Biscop (Abbas Benedictus) 534
 Blaynes 46, 48, 49, 69
 Bloys (Carolus de) 429
 Blunt (Adamus) 92
 Boddenath (Johannes Cumyn,
     five Comyn, comes de) inter-
     fectus 219, 220. mortis vero
     ejus auctores puniti 224
 Boid (Rob.) 276
 Bonifacii VIII Papæ Ordinacio
     inter Reges Franciæ & An-
     gliæ, Philippum nempe IV,
     ac Edvardum I. 149. quæ
     declaratur Edvardo 168. Bo-
     nifacius [VIII.] papa litteras
     dirigit Edvardo I pro Scottis
     & regno Scottorum 172. lit-
     terarum forma *ib.* ad eandem
     respondum, in quo de jure
     Anglorum ad Scotiam fusc
     agitur 177. Magnatum regni
     Angliæ hac de re ad papam
     litteræ 186
 Bonner (Tho.) 573
 Bosco (Humfridus de) 275
 Bothevile (Castrum de) 278, 279
 Botulphi (S.) magna pars com-
     busta 7. Botulfi (Nundinæ
     Vol. II.
     S.) combustæ dolo 16
 Boughan. *Vide* Bouthan.
 Boun (Edwardus le) submersus
     407
 Boun (Willelmus de) 362
 Bourser five Boufer (Robertus
     le) Cancellarius Angliæ 331
 Bouthan five Boughan (Uxor
     comitis de) 220
 Boyding (H. de) 50
 Boys (Rich. de) 46
 Brabanciæ (Johannes dux) 19
 Brabason (Rogerus) 32
 Bradenestoke 632
 Bradley 638. *Vide* Mayden.
 Braundun (Reg. de) 189
 Brent or East Brent 649, 657
 Brerewell or Brymere 649
 Brew 650
 Brewton. *Vide* Bruton.
 Bridget's (St) Chappell 685
 Bridgwater. *Vide* Bruggewater.
 Brighyn, Brithin five Brychyn
     (Castrum de) 98
 Bristol: (Hospitale sancti Jo-
     hannis baptistæ) 603. Bristol
     (St Austin's in) a Priory of
     Black Canons 632, 651. St
     James a Priory [of Black
     Monks] 651. White fryers *ib.*
     Beatæ S. Magdalenæ domus
     ib. Kalendarium domus 652.
     The Gaunts *aliàs* S. Mark's,
     aliàs Billingswick five Bylef-
     wyke 606, 652. *Vide* Bedmyn-
     ster. *Vide* Gaunt.
 Britannia (Johannes de) 45, 46,
     74
 Brithin. *Vide* Brighyn.
 Bronmere five Brynmore 633,
     638
     S f f f Bruere

- Bruere (Willelmus) 597, &c.
 Bruern 638
 Bruggewater or Bridgwater Priory 597, 651
 Brus (Alexander) 273, 276
 Brus (David le) Edvardi III sororem in uxorem ducit 392
 Brus (Edwardi de) res gestæ in Hibernia 263
 Brus (Nigellus) 219, 223, 273
 Brus (Petrus de) 214
 Brus (Robertus de) genitus 214.
 Robertus, quintus filius filii illius Roberti de Brus, qui cum Johanne de Balliolo disceptavit, ad regnum Scociæ aspirat 218, 219. & facit se coronari 220. quam ob causam eum prosequitur rex Angliæ 221. cum rege Angliæ parat se pugnare 222. & in fugam convertitur *ib.* Robertus de Brus, novus rex Scociæ, ab insulis Scociæ, ad quas fugerat, revertitur 225. devincitque Henricum Percy *ib.* circuitque terram Scociæ *ib.* ipsius duo fratres Thomas de Brus & Dominus Alexander capti, tracti & suspensi *ib.* Robertus cum fautoribus suis excommunicatur 226. movet contra Anglos 236. eosque fugat 237. sed ipse tandem devincitur & latere cogitur *ib.* Robertus de Brus, rex Scociæ, reversus ex Insulis, multas strages exercet in Northumbria 245. cum eo treugæ initæ *ib.* latenter venit in episcopatum Dunelmensem 262. civitatem Karleoli expugnare tentat *ib.* sed frustra *ib.* fratri suo Edwardo de Brus supplicat in Hibernia existenti 263. Robertus Brus, Rex Scociæ, lepra percussus obit 270. *Vide item de morte Roberti le Bruse pag. 390. Vide Bruse. Vide Bruys.*
 Brus (Thomas de) 219
 Bruscewith[—] five Brusslewys 223
 Bruse junior (Robertus de) fugit à facie Edvardi Imi 166. *Vide Brus.*
 Bruton or Brewton 606, 650
 Bruys (Robertus de) obit 67. & sepelitur in domo de Giffelburn *ibid.* Bruys (Robertus de) filius Roberti quarti 83. *Vide Brus. Vide Bruse.*
 Bryan (Guido de) 422
 Brychyn. *Vide Brighyn.*
 Brymere. *Vide Brerewell.*
 Buckland five Mynchyn Buckland 608, 652
 Bughan (Johannes de) 122. *Vide Comyn. Vide Bouthan.*
 Bulmer (Johannes de) 169
 Burbach five Burback (Joh.) 482, 542
 Burdegalis 46, 71
 Burdews 70
 Burghafs (Bartholomæus de) 373
 Burgus super mare 45, 48, 49, 69
 Burtonus (Guilielmus) 675
 Bury (Johannes) 482
 Busse five Bussche (Johannes) 208
 Bustleham 633
 Buthe

Buthe (Will.) 527
 Byleswyke. *Vide* Gaunt.
 Byrbyche. *Vide* Barlich.
 Byseth (Thomas) 166

C

Cadbury or North Cadbury 654
 Cainsham. *Vide* Kaynesham.
 Caldecotes (Rob. de) 276
 Caldestrem 89
 Calna five Calva (Thomas de) 533
 Calores nimii 442
 Cambel (Dunecanus de) 276
 Cambel (Johannes) 276
 Cannington. *Vide* Canyngton.
 Canonlegh 633
 Cantia (Edmundus, Comes) de-
 collatur 271
 Cantilupo (Nich. de) 311, 348
 Cantuarienses archiepiscopi —
 Tho. Becket 525. Robertus de
 Kiluerby 1, 3. Robertus de
 Wynchelfe 107, 138. Walter-
 us Raynolds 387, 393. Sym-
 mon de Mepham 393, 396.
 concilium provinciale tenet
 London 394, 400. visitat Di-
 œcesim Batonia 399. & de
 discordia inter ipsum & epi-
 scopum Exonia 399, 400. Sym-
 monis de Mepham mors 403.
 Johannes de Stratfordia 403,
 406, 409, 415. transit mare ad
 Regem Franciæ 406. redit &
 diœcesim visitat 408. Johan-
 nis [Stratford] archiepiscopi
 Cant̃, littera ad Edvardum
 III. qua de consiliariis malis
 regem monet 327. Qualiter

Archiepiscopus idem scripsit
 Cancellario Angliæ de liber-
 tatibus Ecclesiæ 331. Quali-
 ter etiam Archiepiscopus idem
 eadem de re scripsit Regi, con-
 filioque suo 333. Qualiter
 quoque idem Archiepiscopus
 Cantuariensis scripsit eadem
 de re Episcopo Londoniensi
 335. Qualiter Archiepisco-
 pus idem excommunicari fe-
 cit pacis perturbatores, et pri-
 vilegia Ecclesiæ infringentes
 339. Symon Islepe 431. Sym-
 mon de Langham *ib.* in Car-
 dinalem creatus 433. Wil-
 lelmus Wynchelessey, sive po-
 tius Wittlesey 433, 441. De
 Simone Langham iterum in
 archiepiscopum confirmando
 agitur, sed frustra 441. Sym-
 mon proinde de Sudbury ar-
 chiepiscopus fit 442. [Guiliel-
 mus] Courtney 531. Tho-
 mas Arundel 520, 529, 531.
 Henricus Chichele 516. [Jo-
 hannes] Stafford 523, 542.
 Johannes Kempe 482, 506,
 522, 523, 542. Thomas Bou-
 chier, Boucher sive Bouscher
 482, 486, 493, 526, 544, 547,
 549. Cantuariensis (archie-
 piscopus) Papæ *legatus natus* in
 Anglia, sed non *legatus mis-
 sus* 515

Canyng five Cannynge 545, 546
 Canyngton five Cannington
 609, 653
 Capistrane (Joh. de) 510
 Caputia & pillea antiqua qua-
 lia? 541

S f f f 2

Car-

- Carcathona 422
 Cardinales in Angliam veniunt
 pro pace inter Reges Angliæ
 & Franciæ 413. revertuntur
 415
 Carich (Dominus de) 276
 Carliolenses faciunt prædas in
 Valle Anandiæ 136
 Carliolensis episcopus (Marina-
 ducus Lumley) 524
 Carlolo (Willelmus de) 275
 Carnarvan (Castrum de) 55
 Carr (Leonard) 573
 Cartæ Magnæ Confirmacio 138.
 Articuli inserti in Magna
 Carta 141
 Caryngton (Arth.) 580
 Cassus quid? 243
 Castra duo apparent 426
 Castrellum sive costrellum quid?
 56
 Catherine's (St) hill 656
 Catherine's (St) Hospital 654
 Cayford 656, 665
 Cestria (Villa de) à Jacobo de
 Douglas spoliata 262
 Cestriæ. *Vide* Cicestriæ.
 Cestriæ sive Lichfeldiæ episco-
 pi — Guilielmus Buth, Buthe
 vel Boothe 524. Johannes
 Kemp 522. Adam Molens
 523, 524
 Chalhullia (Mons de) 434
 Chamberleyn (Robertus) 17
 Chapman (Magister) 514
 Charterhouse on Mendip 664
 Chaundos (Dominus Johannes)
 interficitur 435
 Chene (Reginaldus de) 276
 Cherleton (Thomas de) 389
 Chikwell (Robertus de) 334
 Cicestriæ vel Cestriæ episcopi—
 Walterus sive Joannes de
 Langeton 242, 244. Willel-
 mus Lyme 433. Magister
 Reede *ibid.* Ricardus Praty
 vel Prate 519, 534. Adamus
 Molens 482, 486. Reginaldus
 Pecoock 524, 528. *Vide* Pe-
 cock.
 Cirencester 633, 656
 Clement (Vincentius) 482, 518
 Clementis (V) papæ bullæ con-
 tra Templarios 249, 257. Con-
 cilium suum tenet Vienna
 261. Templariosq; delet 261,
 262
 Clericus vel Clark. *Vide* Payn.
 Cleyken (Bertrandus) & ejus
 res gestæ 431, 432
 Clive. *See* Clyve.
 Clyfford (Jacobus de) 247
 Clyfford (Rogerus de) 8
 Clyforde, Clyfforde vel Clif-
 forde (Robertus de) 221, 224,
 246
 Clyve, Clive or Old Clive 610,
 656
 Cobham (Reg. de) 311, 426
 Cockerdale. *Vide* Cokedale.
 Cofrer (Radulphus lee) 197
 Cokedale sive Cockerdale 94
 Cokefeld sive Godefold (Rob.
 de) 50
Cokermouth. *Vide* Kokermew.
 Colevile (Robertus de) 274
 Columpnas (Duo Cardinales
 de) Jacobus f. & Petrus ne-
 pos Jacobi, depositi per pa-
 pam 203. posteaque bellum
 contra papam gerunt, sed in-
 cassum 203, 204

- Cometa five comata stella apparet 415, 433
- Comitiva magna diversarum nationum, vocata *gens sine capite* 426. alia, vocata *alba comitiva* 427
- Comyn de Badenach (Johannes) 98, 103
- Comyn de Boughan five Boughan (Johannes) 83, 98, 103. *Vide Bughan. Vide Bouthan.*
- Comyn (Johannes, filius Johannes) 97
- Comyn (Robertus) 219
- Concubinæ 521
- Confessores. *Vide Angliæ.*
- Congersbury 655
- Conquæstus* (Terminus à) 391
- Constantinopolis Civitas capta 532
- Constantynia (Insula de) obfessa à Francigenis, & eis redditur 442
- Corebrigge 94
- Cornubiæ (Johannes de Eltham, Comes) 279, 394, 398. moritur 410. & sepelitur 411.
- Cornubiæ Comitatus qualiter Ducatus factus est, & de ceteris eventibus illius temporis 279. Cornubiæ (Edvardus, primogenitus R. Edvardi III, Dux) 411. Northamptoniæ per ipsum (Regni tunc custodem) Parliamentum tentum 416
- Costrellum. *Vide Castrellum.*
- Coventriensis civitatis privilegia 673
- Cowfi (Dominus de) Isabellam, filiam regis Angliæ, ducit in uxorem 430
- Crabbe (Johannis) audacia ineptha 273
- Creighton (Bp.) 682
- Cressi (Bellum de) 384, 386
- Cressingham (Hugo de) 118, 127, 129
- Creswell (Mr) 572
- Crettyng five Treting (Jacob de) 50
- Crettyng five Treting (Joh. de) 50
- Crofs (St.) 654
- Crosse (Dr.) 567, 568, 569, 575, 576, 578, 579, 581
- Crux sanguinea 425
- Curteray 147
- Cuthbertus (S.) amorem in episcopatum Dunolmensensem ostendit 133
- Cynerinus (Sanctus) 47
- Cynerus (S.) 50, 74

D

- Damlet (Hugo) 482, 542
- Dampe (Villa de) 148
- Darci (Johannes) 311
- David cum fratre suo Leulino, principe Walliæ, concordatus 7, 8
- David, Rex Scociæ, ducit in uxorem Johannam de Turri 270. ambo coronantur 271.
- David de Bruce, Scotiæ Rex, de custodia apud Odiham liberatur 423. nummus ejus 676, 677
- Dawson (Henry) 570, 573
- Deen (Comes de) 432
- Dei ira in inaniter jurantes 513. & in Rectores ecclesiarum plu-

- plures *ib.* victoria magna contra Turcas 526
Deneby. *Vide* Tynebe.
Derby (Henricus de Lancastria, Comes de) 279, 373, 411
Derwent 133
Dertford 272
Despenser (Hugo le) 242
Devonia (Hugo Courtenay, Comes) 421
Dewescy (Johannes) 196
Digby (Kenelme) 582, 583
Dokking (Tho.) 529
Domicellus quid? 407
Dominarum vestium cum caudis longis, Anglice *Crains*, origo 512
Dover, Dovertia five Doveria 59
Doverly. *Vide* Bellum.
Douglas (Archibaudus vel Archebaudus) 273, 274, 276. Angliæ marchiam intrat 274. remeatque cum magna præda *ibid.*
Douglas (Jac.) 262, 268, 392
Douglas (Will.) filius Jacobi Douglas 275, 276
Doway 147
Drilton (Castrum de) 160
Duglas (Dominus Willelmus) 91, 118, 119, 123, 124
Dunbar (Patricius Comes de) 273, 274, 277, 279
Dunbarre (Castrum de) 94. obfessum 281
Dunelmi (De rebus gestis) postquam Henricus, episcopus Dunelmensis, factus fuerit patriarcha Hierosolymitanus 217, 218. *Vide* Dunolmenfes.
Dunfermelyn 205
Dunkeldensis episcopus (Mathæus) 76, 81
Dunstan's (St.) Chappell 685
Dunster or Dunstor 612, 656
Dunolmenfes episcopi—Richardus de Pover 194. Robertus de Insula five Insulis 6, 194. Antonius de Bek 14, 51, 64, 69, 99. Execrabilis dissensio inter Dominum Anthonium Bek Dunelmensem episcopum, & Richardum de Hoton priorem & monachos Dunelmenfes 188 &c. Anthonius, episcopus Dunelmensis, patriarcha factus Hierosolymitanus 216. & quo modo postea se gessit 217, 218. obit 254. cui succedit Richardus de Kellaw *ibid.* Ludovicus de Bello Monte 403. Richardus, vel potius Robertus, de Graystanes 404. Richardus de Bury 404, 415. Laurentius Booth 488. Dunelmensis Ecclesiæ Chronica 534. *Vide* Dunelmi.
Dunolmenfes priores — Ricardus 188, 218. Willelmus de Tanfeld *ibid.*
- E
- East Brent. *Vide* Brent.
Ebachardus (vel Herwart) frater 35
Eboraci S. Mariæ monasterii fundatio 674
Eborall (Tho.) 482, 506, 534, 542
Eborum (Thomas Spofforth Abbas

- bas Ecclesiæ B. Mariæ) 533
 Eborum Archiepiscopi --- S. Wilhelmus 14. ejus translatio *ib.*
 Walterus Giffard 6, 194. Wilhelmus Wetewang, Wickwane
 sive Wyckewang vel Wykwang (qui & aliter Walterus
 Wethebanger nuncupatur) 6, 14, 194. Dunelmum visitat 6,
 7. Johannes Romanus 14, 54, 196. obitus ejus 68. qualis
 fuerit? *ibid.* illi succedit Henricus de Newerk 69, 108,
 142, 170, 196. Thomas de Corebryg 170, 196, 207. Wilhelmus
 de Grenesfelde 207, 215, 254. archidiaconatum Dunelmensem
 visitat 254. inquisitionem facit de templariis 255.
 Johannes Thoresby 440. Alexander Nevyl *ib.* Johannes Kemp
 522, 523. Wilhelmus Buthe 527
 Eborum Decani --- Wilhelmus Hameldon 237. Felstar 522.
 Bermyngham 523. Richardus Andrew *ib.* controversia de
 electione Decani 522, 523
 Eborum Cancellarius (Doctor Kexby, vel, ut alii, Haxbye)
 506.
 Eborum Ecclesiæ Thesaurarius Emericus sive Henricus [*quem
 Almericum appellant alii*] 5
 Eborum dux Ricardus surgit pro Reformatione Regni Angliæ
 536
 Eborum (Parliamentum apud) 158, 170, 405, 408. Eborum
 (Concilium provinciale apud) 248
 Ecclesia (Promotorum in) imperitia & ignavia 537. Valde
 vitiosi & fatui ex nativitate in Ecclesia exaltati 539
 Eclipsis solis 425
 Edinburgh (Castrum de) obsesum 281
 Edmundum (Parliamentum apud S.) 107
 Edwardi (De Coronacione) Imi Regis, et ejus Primordiis 1. descriptio Edwardi 2. Edwardus
 Imus in Walliam proficiscitur, ipsiusque Regina parit
 filium Edwardum apud Carnarvan 14. filius ejus Alfonso
 moritur *ibid.* Edwardus tenet Parliamentum apud
 Aſton Burnel *ib.* & apud Westminsterium *ib.* Rex
 proficiscitur in Vasconiam 14, 15. ubi moratur per tres
 fere annos 15. reversus, Capitalem suam Justiciarium,
 Thomam de Weyland, perpetuo exulat *ib.* Edwardi Imi
 filia 19. Edwardus Rex tenet Parliamentum Londoniis
ib. Regina ejus Alienora obit 21. Quomodo Rex Angliæ
 Edwardus Imus homagium reddidit Regi Franciæ 44.
 mittit exercitum in Vasconiam 45. quidque fecerit
 exercitus ille *ibid.* De confusione & capcione
 nostrorum in Vasconia 48. Quomodo Rex noster Edv. I.
 fœdus iniit cum Rege Germaniæ 51. recipit omne
 depositum in Ecclesiis *ibid.* capit lanas 52. exigit
 medietatem bo-

bonorum à Clero *ib.* Wallenses rebellare incipiunt 55. frater suus Edmundus cum Comite Lincolnienſi, Henrico de Lacy, ipſi opem ferunt 56. & tamen Wallenses primo prævalent *ibid.* tandem vero devincuntur 57. paxque cum illis inita *ib.* Cardinales veniunt in Angliam ad regem cum literis Papæ, pro pace reformanda inter ipſum & Philippum Regem Franciæ 61. De Reſponſione Regis Angliæ 63. Dominus Edmundus, Frater Regis, transfretat in Vaſconiam, cum Comite Lincolnienſi, &c. 69. & in partibus tranſmarinis obit 72. ſed ſepelitur apud Weſtmonaſterium *ibid.* poſt cujus mortem Anglis in Vaſconia præſcitur Comes Lincolnienſis *ibid.* quid deinceps geſſerit: *ib.* Confuſi ſunt nempe noſtri ſecundò in Vaſconia *ib.* Scoti rebellare incipiunt contra Regem, & quo modo 75. Scoti ineunt Fædus cum Philippo, Rege Francorum 76. Tenores Procuratoriarum Litterarum ea occaſione 81. De Reſponſione Scotorum facta Regi Angliæ 82. De ſeditione contra ipſum Roberti de Roſ 85. Quomodo Rex noſter capit Berewykum 89. Rex Scociæ reddit homagium ſuum Regi Angliæ 92. Quomodo Rex Scociæ & Magnates ſui ſubjecerunt ſe 97.

capit Rex Edvardus Caſtrum de **Edensburgh** 98. di-vertit uſque Strivelyn *ibid.* proficiſcitur uſque ad villam S. Johannis 98. Johannes, Rex Scociæ, reſignat Regnum Edvardo, Regi Angliæ 99. Magnates Scociæ ſubjiciunt ſe Regi Angliæ per Scriptum 100. Scriptum eorum 101. Scriptum Roberti de Bruys, et quorundam aliorum 102. tenet Parliamentum ſuum Edvardus apud Berewyk 100, 103. Lapidem de Scone, in quo Reges Scociæ coronari ſolebant, præcipit Londonias amoveri 100. ordinacio Edvardi Regis noſtri de Regno Scociæ 103. Quomodo Rex Angliæ poſuit Clerum extra Proteccionem ſuam 107. Comes Flandrenſis concordatus cum Rege Angliæ 111. Diſſencio orta inter Regem et Comites ſuos 112. Reconciliatur Archiepiſcopus Cantuarienſis [Robertus Wincheſſey] Regi, et transfretando licenciam accepit Rex 113. Articuli, quos Comites pecierunt nomine communitatis 115. De Reſponſione Regis 116. & de tranſſeracione ipſius verbum unum atque alterum 117. Scoti inſurrexerunt contra Regem, et quo modo 118. qua occaſione de Roberto de Bruys Juniori tractatur 119. Quidam Scotorum dedunt ſe noſtris apud

apud Irewyn 123. Quomodo
decepti sunt nostri & devisti
apud Stryvelyn 124. Comi-
tes nostri reconciliati per Fi-
lium Regis 137. Rex Ma-
gnam Cartam, cum quibus-
dam Articulis adjectis, et Car-
tam de Foresta concedit et
confirmat 138. Quomodo
Comites procedunt in Sco-
ciam 143. Transfretat Rex
in Flandriam, et quid ibi fe-
cerit 146. Quomodo treugas
inierunt Reges nostri, Edvar-
dus sc. Rex Angliæ & Phi-
lippus Rex Franciæ 148. Or-
dinatio Papæ inter utrumque
Regem, in qua & de pactione
nuptiarum sororis Regis Fran-
corum [Margaretæ sc.] cum
Rege Anglorum, uti etiam
de pactione nuptiarum filiæ
Regis Francorum [Isabellæ
nempe] cum filio Regis An-
glorum [Edvardo] agitur 149.
Dum Rex Edv. I. parat se in
Angliam redire è partibus
transmarinis, sedicio declara-
tur Flandrensiū 156. à Flan-
dria reversus, statuit parlia-
mentum suum apud Eborum
158. visitat sanctum Johan-
nem de Beverlaco *ibid.* bel-
lum gerit cum Scotis 159. vi-
ctualia deficiunt regi 161.
contra Scotos procedit versus
locum nominatum de Fau-
kirke 162. Edvardus ab equo
suo læsus, sed modicum 163.
pugnat cum Scottis apud Faw-
kirke *ibid.* vincitque magno

Vol.II.

cum damno Scottorum 165.
eosque insequitur, incredibili
cum timore fugientes *ib.* Re-
vertitur Rex 166. tenet par-
liamentum apud Karliolum
ib. magnatibusque suis dat
terras multas *ib.* Nuncio ac-
cepto Scottos coadunasse, re-
vertitur 167. natale Christi
celebrat apud Cothyngam
sive Cottenham *ib.* Quo per-
acto, tendit Londonias *ibid.*
ubi parliamentum tenet *ibid.*
in quo contentio magna su-
per confirmatione magnæ
chartæ *ibid.* tandem tamen
omnia petita concedit rex
168. ordinatio papæ inter
ipsos Reges, Franciæ sc. &
Angliæ, ab episcopo Wyncia-
no [Joh. sc. de Pontifferra] de-
claratur Edvardo *ib.* nuptiæ
celebrantur inter Edvardum
regem & Margaretam sororem
regis Franciæ 169. parliamen-
tum apud Eborum tenet Ed-
vardus 170. inde proficiscitur
versus Scociam *ibid.* celebrat
natale [Christi] apud Bar-
wick *ib.* & postea redit Lon-
donias *ib.* ubi apud Westmo-
nasterium parliamentum te-
net *ib.* prohibet omnem mo-
netam alienigenam, ne ulte-
rius pro *sterlingo* currat *ibid.*
congregato exercitu profici-
scitur in Scociam 171. rever-
titur post tempus modicum
in partes australes *ib.* parlia-
mentum tenet apud Stanfor-
diam *ib.* litteras à papa Boni-

T t t t

fa-

facio VIII accipit pro Scot-
tis & regno Scottorum 172.
Regis responsum, in quo de
jure Anglorum ad Scotiam
fusse agitur 177. qua de re
consilium sane convocavit
Lincolniæ *ibid.* eadem de re
rogatu regis Edvardi magna-
tum ad papam litteræ 186.
in Scociam cum exercitu pro-
ficiscitur Edvardus 196. na-
tale suum tenet apud Linlyf-
coth̃ *ibid.* initis treugis, re-
vertitur Londoniis 197. Sed
treugis elapsis milites in Sco-
tiam misit, qui tamen devi-
cti *ibid.* tenet parliamentum
Londoniis, in quo pecunias
exigit 198. filius ejus Comitis
Flandriæ filiam amat 200. Sed
quo minus in uxorem du-
ceret, impedit rex Franciæ
201. filiusque dictus ducit so-
rorem regis Franciæ in uxo-
rem, licet eam nequitiam di-
lexerit 202. Edvardus I. sai-
sit in tota Wasconia 205.
exercitum congregat, & in
Scotiam proficiscitur *ib.* ipsi-
que Scoti sese submittunt *ibid.*
Reversus, obsidet castrum
Stryvelyn *ibid.* hiemat apud
Dunfermelyn *ib.* ubi ad eum
venit uxor sua regina *ib.* ten-
dit ad austrum Edvardus, te-
netq; natale Domini Lincol-
niæ 206. Justiciarii sui apud
Eborum *ibid.* exigit sextum
denarium *ib.* ejicit Flandren-
ses è terra sua 207. inquietat
Thomam archiepiscopum E-

borum novo modo *ibid.* in-
quiri facit de malefactoribus
per breve, cujus formam ad-
hibuit Hemingfordius 208.
superque articulis inquirendis
contra malefactores viri egre-
gii electi 214. episcopum Du-
nelmensem Anthonium pro-
sequitur 218. bellum contra
novum Scotiæ Regem Ro-
bertum Brus, filium Roberti
de Brus, qui cum Balliolo
contenderat, gerit 221. fi-
lium, principem nimirum Ed-
vardum, aliosque etiam mili-
tes facit 221. princepsque pa-
riter atque Rex & Regina, ma-
gnusque apparatus in Scociam
proficiscuntur 221. regem Sco-
ciæ in fugam se vertere cogit
Edvardus 222. multosq; mor-
te punit, regina interim con-
servata cura regis nostri 223.
parliamentum apud Karlio-
lum tenet Edvardus 225. ubi
venit Cardinalis Hispaniæ pro
maritagio filii regis Angliæ
cum filia regis Franciæ adim-
plendo 226. quid hac de re
fiat 226, 227. pecuniæ Regi
concessæ 227. Robertum de
Brus, regem Scociæ, vincit
Edvardus, & latere cogit 237.
De morte Regis Edwardi pri-
mi *ibid.* celatur mors, donec
veniret filius 238. filius ho-
magia à Scotis capit, reverti-
turque versus austrum *ib.* te-
netque parliamentum apud
Northamptonam *ib.* Edwar-
dus I. sepelitur 238, 239, 244.

Ed-

Edwardus II^{us} natus 14. Edwardo I^{mo} succedit 240. petit filiam regis Franciæ dari sibi in uxorem *ibid.* quod et fit *ibid.* Edvardusque ducit eam in uxorem Parisiis 241. & mox reducit in Angliam, & cum ea coronatur *ibid.* mittit magnatibus, ut de rebus magni momenti convenient Westmonasterii *ib.* tribus scilicet præcipue articulis 241, 242. mire favet Petro de Gaverston 242, 243, 244, 245. valde indignante ea de causa Edvardi patre 243. indignantibus etiam magnatibus 245. parliamentum tenet Londoniis Edvardus II. *ib.* nuncios mittit ad tractandum de pace vel treuga cum Roberto de Brus *ib.* Edwardo conceditur XXV denarius, pro confirmatione magnæ chartæ & chartæ de Foresta 245, 246. conveniunt ipsius magnates apud Stamfordiam 245. tenet rex parliamentum apud Eborum 246. sed inde transfert parliamentum usque Londonias *ib.* hoc autem in parlamento de negotiis contra Scotos agitur *ibid.* magnam exercitum contra Scotos ducit 247. magnates autem aliqui, ipsi suppetias ferre renuunt 248. intrat Scotiam, bisque revertitur ad Barwick, Scotis tamen fugientibus tum ab ipso, tum & à Petro de Gaverston Comite Cornubiæ *ib.* Edwardus II

apud castrum de Berkley interfectus 268. ipsius reginæ dos assignata 388. inhumane tractatur *ibid.* mors ejus 389, 390, 398

Edwardus III, de gestis ejus & ceteris eventibus 267. Edwardus III coronatur *ibid.* tenet Parliamentum apud Westmonasterium *ib.* libertatemque concedit Londoniensibus 268. Scociam oppugnare proponit *ibid.* Sed Scoti evadunt *ib.* Edvardum vel surripere vel etiam interficere tentat Jacobus Douglas *ib.* sed frustra *ibid.* ducit in uxorem Philippam, Comitis Hanoniæ filiam 269. resignat jus & vendicationem superioritatis in Scozia 270. ad Regem Franciæ transfretat reditque *ibid.* Edvardi Regina Philippa coronatur 271. Edwardi filius primogenitus Edwardus nascitur *ibid.* Edwardus Rex capit in manu sua omnes terras, prius matri suæ concessas *ibid.* mare transit ac redit 272. torneamentum tenet apud Dertford *ib.* Edwardus III cum Edwardo de Baliolo Berewycum oblidet 275. Qualiter Scoti devicti sunt per Regem Angliæ et Edwardum de Baliolo *ibid.* Edwardus de Baliolo ipsi homagium facit 277. amboque reges inimicis suis Scotis magnorum inde damnorum sunt auctores 278. Rex Angliæ alique mirum in modum Sco-

ciam devastant *ibid.* ipsius filius primogenitus Edwardus Dux creatus Cornubiæ 279. Edvardus III. in Scociam iter facit, castrumque de Strivelyn tuetur 280. magnum consilium tenet apud Stanfordiam *ibid.* nuncios mittit ad Regem Franciæ *ib.* qui cum Proceribus Almanix fœdus ineunt, redeuntisque duas naves versus Scociam navigantes capiunt *ibid.* Rex Angliæ custodiam Marchiæ Scociæ Comiti Warewyci &c. committit, qui modicum proficiunt 281. adeo ut Scoti, nil timentes, versus Angliam auspicato progrediantur *ib.* Rex cum Regina &c. transit mare contra Regem Franciæ 282. fitq; Vicarius Ludovici de Bavaria *ib.* Qualiter Edwardus scripsit Papæ et Cardinalibus de jure suo in regno Scotiae *ibid.* Qualiter summus Pontifex rescripsit Regi Angliæ Edwardo 293. Qualiter Flandrenses Regi Angliæ favent, et de mutatione sigilli sui, & de gestis inter ipsum et Regem Franciæ habitis 303. Qua occasione litteræ Edvardi inferuntur locis Flandriæ conterminis, et portis Ecclesiarum affixæ 303. Rex Angliæ comburendo et prædas agendo Franciam intrat 305. arripit iter suum versus Veremondoy 306. Laurencium de Hastyng facit comitem Pembrochiæ *ib.*

multos nobiles facit milites *ib.* Cardinales ad tractandum de pace accedunt ad regem *ib.* privilegia offert omnibus, qui ad pacem suam venirent 306. Regis responsum Duci Brabanciæ de penuria &c. querenti *ib.* De litteris inter exercitus missis, et qualiter Rex Franciæ Anglorum Regi terga dedit 307. etsi Rex Franciæ se pugnaturum cum Anglis declarasset 310. unde pugna se diligenter parat Rex Angliæ 311. nomina illorum, qui alis singulis præficiuntur *ibid.* Rege Franciæ fugiente, in Angliam transfretat Edvardus 312. Qualiter Papa Benedictus cito post hæc scripsit Regi Angliæ *ibid.* Responso Regis Edwardi 316. Parliamentum apud Westmonasterium, in quo nonum vellus, nonus agnus &c. conceditur Edvardo III. & quid ipse ea de causa conferat 319. De bello navali, inter Anglicos et Gallicos in mari commisso, et de littera per Regem Prælati missa *ibid.* pro victoria Deo gratias agit Rex 321. litterasque Angliæ mittit Prælati, ut & ipsi Deo gratias referrent 322. litterarum forma *ibid.* Qualiter Rex Angliæ Gallicis multa mala intulit, Tornacum obsedit, et de litteris inter Reges mutuo missis 323. Qualiter Rex Edvardus, Angliam intrans, mini-

nistros suos ammovit, et Archiepiscopus ei litteram misit 326. Qualiter etiam Archiepiscopus scripsit Cancellario Angliæ de libertatibus Ecclesiæ 331. Qualiter item idem Archiepiscopus scripsit eadem de re Regi, consilioque suo 333. Qualiter quoque idem Archiepiscopus eadem de re scripsit Episcopo Londoniensi 335. Qualiter idem Archiepiscopus excommunicari fecit pacis perturbatores et privilegia Ecclesiæ infringentes 339. Qualiter Rex Edwardus scripsit Episcopo Londoniensi contra Archiepiscopum 344. Qualiter Ludovicus, Romanorum imperator, revocavit vicariatum, regi Angliæ collatum 352. Qualiter Edwardus Ludovico rescripsit 353. et etiam Episcopis Angliæ 355. De treugis inter reges Angliæ et Franciæ initis 359. Qualiter rex Angliæ scripsit papæ contra provisos, sive impetrantes in curia dignitates vel præbendas 363. Commissio nunciorum ad curiam Romanam de pace transmissorum, et qualiter rex scripsit delegatis ac notariis graciæ domini papæ, et Vic. suis 369. Qualiter papa scripsit regi, quia nuncios ad curiam non misit 373. Qualiter Rex Angliæ declaravit treugas per Philippum violatas, & ipsum ab observacione illarum fore

immunem 376. Edwardus III. in Normanniam applicat 381. Qualiter rex Angliæ et Franciæ ante bellum de Cressi mutuo litteras transmiserunt 384, 385. Edwardus III coronatur 387. multique milites eo die insigniti *ibid.* Edwardus III versus Scociam se transfert, sed cum dedecore redit 389. filiam Comitis Hanoniæ Philippam in uxorem ducit 392. Parliamentum tenet Northamptoniæ *ibid.* pax turpis inter Anglicos & Scotos *ib.* Edwardus se transfert versus Herefordiam 393. Parliamentum tenet Sarum 394. transit mare, homagiumque facit pro ducatu Aquitaniæ *ib.* tenet Parliamentum Wintoniæ, ubi de proditoribus agitur 395. tenet Parliamentum apud Nottingham 396. tenet Parliamentum apud Westmonasterium 397, 400. transit mare 397. redit 398. natale sollemniter tenet apud Wells 399. ad Berewyck venit, Scotosque vincit, & castrum villamque capit 402. ad diversa loca, devota Angliæ, peregre proficiscitur 403. tenet natale Domini apud Walingford 405. mittit inde uxorem ad parandum apud Woodstock *ib.* tenet Parliamentum apud Eborum *ibid.* recipit homagium Edwardi le Bayllol, Regis Scotiæ, *ib.* & homagium Ducis Britanniæ *ib.* prælatos & Ma-

Magnates ad Notingham vocat *ib.* tenet Parliamentum Londoniæ 406. se versus Scotiam iturum promittit *ib.* taxa ipsi concessa *ib.* consentit ire in terram sanctam propriis sumtibus *ib.* transfert se versus Marchiam Scotiæ 407. tenet festum nativitatis apud Rokesborch *ib.* treugas concedit Scotis 408. ipse cum magnatibus in Scotiam proficiscitur, inimicosque domat *ibid.* tractatus multi inter ipsum & Scotos habiti, sed inutiles 409. taxatio ipsi concessa *ib.* Parliamentum habet Norham sive Northamtoniæ *ib.* versus Scotiam, cum paucis, equitat 410. tenet Parliamentum Londoniæ *ibid.* Pascha tenet apud Eltham *ib.* & Pentecosten apud Wodestock *ib.* transfert se versus Scotiam, Scotis fugientibus *ib.* pecuniam capit, in subsidium terræ Sanctæ collectam *ib.* Parliamentum tenet Westmonasterii, in quo primogenitum suum facit Ducein Cornubiæ, multosque alios ad honores evehit 411. tenet Parliamentum Londoniæ 412. in quo decimæ &c. ipsi concessæ *ib.* ad manum suam capit omnes lanas regni sui *ibid.* quas mittit in Brabantiam cum magna classe 412, 413. convocat Parliamentum de pace cum Francis 414. natale suum tenet apud Guldestade

ib. iter arripit versus Scotiam *ibid.* lanam extorquet *ib.* de ipsius in partes transmarinas transitu agitur *ibid.* Rex cum Regina prægnante, & duabus filiabus, in partes proficiscuntur transmarinas 415. lana ipsi concessa, sed non soluta 416. Taxatio ipsi concessa *ib.* Lanarum quo modo extorsio excogitata 416, 417, 418. per totum hyemem perendinat apud Andwerp, ubi regina filium parit, Leonem vocatum 419. lana in Edvardi usum congregatur *ibid.* Edvardus suscipit vicariatum imperii à Lodovico Bavaro *ib.* conventum et concordatum inter Reges Angliæ et Franciæ 421. Edvardus III intrat regnum Franciæ 422. redit in Angliam, liberatque Berwicum *ib.* transfretat in Vasconiam, urbesque quasdam capit, diruit, deprædat & incendit *ib.* ipsius filius princeps Edvardus Regem Franciæ devincit & capit 423. Edvardus rex in Angliam transfretat, una cum Johanne Rege Francorum *ib.* Regis Edvardi mandato magna vastatio in Britannia & Normannia *ib.* Ipse cum principe aliisque apud portam de Sandewichia 424. Franciæ regnum pervadunt, & in Angliam revertuntur *ibid.* Princeps Edvardus alique Calesiam de pace accedunt *ib.* quæ & confirmatur 425. Princeps
ni-

niger ducit in uxorem comitissam Cantia *ibid.* Edvardus III confert ecclesiæ Westmonasteriæ vestimenta Sancti Petri 427. Edvardus Princeps niger accipit principatum Aquitaniæ, & in Vasconia cum uxore & suis transfretat *ibid.* *Vide Aquitania.* Edwardus III Leonellum, filium suum, facit ducem Clarentiæ, Johannem Ducem Lancastriæ, et Edmundum Comitem Cantabrigiæ 428. fama regis Edvardi ad ipsum visendum trahit tres Reges *ibid.* Edmundus Langheley paratus desponsare filiam comitis Flandriæ, sed impeditus 430. unde mulier Philippo, duci Burgundiæ, nubit *ibid.* Principi Walliæ filius Edwardus natus *ib.* Principi Edwardo Ricardus filius natus 431. Regis Edwardi filius Leonellus ducis Mediolanensis filiam in uxorem ducit 433. brevique postea obit Leonellus *ibid.* Francigenæ pacem frangunt cum Edvardo *ibid.* Edvardus tenet Parliamentum apud Westmonasterium 434. in quo tractat de rupto fœdere inter ipsum & regem Franciæ *ibid.* Philippæ Reginæ mors & sepultura 434, 435. in Parlamento apud Westmonasterium Regi conceduntur decimæ triennales 435. magnam summam pecuniæ à Prælati &c. incassum petit *ibid.* magnum

exercitum in Franciam mittit, qui debellatur 436. Princeps Walliæ contra civitatem Elinavicensem, sive Lemovicensem, agit fortiter ob rebellionem, & postea in Angliam redit, relinquens viros magnanimos post se in Francia 437. Rex Navarræ ad nostrum apud Clarindoniam venit regem de guerra *ib.* è parlamento apud Westmonasterium obtinet rex noster subsidium quinquaginta millium librarum *ibid.* in hoc parlamento Cancellarius &c. amovetur *ib.* ambassiatores à papa veniunt de pace 438. Edvardus tenet Parliamentum apud Wintoniam *ib.* Cardinales duo à Papa veniunt de pace *ib.* Anglici à parte regis nostri vincunt in bello navali Flandrenses *ib.* Comitem de Pembroke, ad dissolvendum obsidionem villæ de Rochellia, mittit Edvardus, sed frustra 439. neque felicius agit ipse rex in itinere, quod ipse aggreditur eundem in finem 439, 440. mittit Ambassiatores Domino Papæ de reservationibus beneficiorum &c. 440. Edvardo III taxatio concessa 441. Aquitania contra ipsum rebellat *ib.* apud Bruges de diversis articulis inter Regem & Papam, sicut de reservationibus & electionibus, tractatur *ib.* tractatur ibi de pace, sed sine effectu 442. treu-

- treugæ inter duo regna concessæ, & dux Britannia in Britanniam tranfretat *ib.* Dux Lancastriæ & Dux Andegaviæ apud villam de Brugis occurrunt de pace 443. maximum Parliamentum celebrari facit Rex apud Westmonasterium *ib.* in quo subsidium petit, invita communitate ob consiliariorum malorum facinora *ib.* de quibus facinoribus hîc agitur 444. Edwardi principis nigri mors ac sepultura 444,445. encomium 445. filium suum Ducein Lancastriæ ad sui regni regimen reassumit Rex 447. Regi subsidium conceditur apud Westmonasterium *ib.* Richardus, Principis filius, Princeps Walliæ factus 449. & miles 450. Edwardi III mors & encomium 450,451,452
- Edwen (Guydo episcopus) 375
- Egborough 555
- Elienses episcopi — Thomas Lylde 425. Symon Langham 425,426,427,431. Johannes Bernet 440. Thomas Arundellius *ib.*
- Eltham (Joannes de) 394, 398
- Episcopi in Anglia à suis subditis occidi à Deo permitti, & quare? 511
- Evesham (Abbatia de) mala per plura patitur ab hominibus et tenentibus Comitis Warwici, in eum insurgentibus 446
- Eveshamiæ Chronica 539
- Exoniæ episcopi — Walterus de Stapuldon 394. Jacobus de Berkeleye 388,389. Joannes de Grandifono, five Graunston vel Grandifon 389,391, 399,434. Thomas Brentyng-ham 434. Georgius Nevill 487,545

F

- Fames valida 57,58
- Farlegh or Farly 633,656
- Faukyrke (Proelium de) 162
- Fawconberge (Walterus de) 214
- Ferrariis (Johannes de) 141
- Ferrariis (Henricus de) 311
- Ferrariis (Walterus de) 311
- Fif (Comes de) 272
- Filius Cassiodori (Petrus) *vide* Papa.
- Filius Johannis Comyn (Johannes) 97
- Filius Warini (Willelmus) 311, 426
- Filius Willelmi (Radulfus) 208
- Fitzwater (Dominus) 436
- Flandrensiū sedicio 156. Flandrenses devincunt Francos in prælio 214
- Flandria (Henricus de) 311
- Fleetwood (Sir William) 561
- Fleming (Malcolmus) 276
- Flexley 637
- Foleburn five Juleburne (Joh. de) 50
- Folkefius (Martinus) 444
- Ford 638
- Franci multis vicibus devicti à Flandrensibus, & quid sequitur

- tur 199. Causa hujus dissensionis, ubi & de Comitibus Flandriæ filia pulcherrima, quam Regis Angliæ filio dare in uxorem voluit, sed à rege Franciæ impeditus 200
- Franciæ (Quomodo guerra) orta est inter Regem Angliæ et Franciæ 39. ubi & multa sigillatim referuntur, ad Edmundo, Edvardi primi Regis fratrem, Comitem Leycestriæ pertinentia 41. qui quidem Edmundus Reginam Naverniæ, matrem uxoris Regis Franciæ, duxerat in uxorem, 43. Franciæ rex Scottos ejicit de terra sua 207. Qualiter Philippus, rex Franciæ, scripsit David, Regi Scociæ, de regis Angliæ in Franciam adventu 381. Carolus, Rex Franciæ, obit 392. ipsius successor Philippus, Domini Caroli filius, de Valoys, *ibid.* Franciæ regis galeæ capiunt 5 majores naves regis Angliæ 418. quinque galeæ Southamptoniam villam deprædantur & incendunt 418, 419. Regis Franciæ piratæ mire infestant Angliam 420, 421. Franciæ Rex Johannes obit 429. succedit ejus filius Carolus *ib.*
- Francigenæ pacem frangunt cum Anglicis 433
- Frankecon (Steph.) 11
- Fratres duo combusti pro opinionibus erroneis 422
- Frenes (Hugo de) 279
- Frifel (Alexander) 280
- Vol. II.
- Frifel (Jacobus) 276
- Frifel (Symon) 276
- Frome 656, 665
- Frugum habundancia 17
- Fruementi billæ 17
- Fullar (Erasinus) 533
- Fygas (Tho.) 280
- G
- Gardin (Willelmus de) 276
- Gardino (Humfridus de) 275
- Garnegarth (Jac.) 276
- Gascoigne (Ric.) 519, 528
- Gascoigne seu Gascoyn (Tho.) 507, &c. 510, 511, 512, 513, 518, 519, 520, 523, 526, 528, 529, 530, 534, 535, 537, 538, 539, 541, 542, 548, 550, 678, 679
- Gaverston (Petri de) origo atque facta 242, 243, 244, 245, 246, 248. ipsius pulcritudo 669
- Gaunt sive Bylefwyke vel Billingswick juxta Bristoliam (Hospitale sancti Marci de) 606. *Vide* Bristol.
- Gaunt (J. de) moritur ex putrefactione membrorum genitalium & corporis sui, causatâ per frequentationem mulierum 530
- Gawnt (Civitas de) 147, 156
- Gaytam sive Gaytan (Benedictus) 150
- Gedeworth 93
- Gelu forte 429
- Geneue (Hugo de) 307, 308, 309
- Gibb (Sir Hen.) 566, 572
- U u u u
- Gif-

- Giffard vel Gyffard (Johannes) 113, 142
 10, 48, 142. *Vide* Gyffard.
 Giffard (Walt.) 50
 Gildas 512
 Giru. *Vide* Jaru.
 Giseburn (Ecclesia) combusta 18
 Glasguensis episcopus (Robertus) 175
Glaskmore 272
 Glastonbury 613, 639, 656, 680, 681, 682, 683, 684. Wyrall the Hill 657. Green Oar *ib.* East Brent 649, 657. Of some of the Chappells in & belonging to Glaston 685
 Gloucestræ Parliamentum 6
 Statuta Gloucestræ *ib.*
 Gloucestræ five Gloverniæ (Gilbertus de Clare, Comes) 19, 225, 236, 237. obit 67. ejus uxor & heres *ibid.* Gloucestræ Comes (Henricus de Audeley vel Henricus Audele) 279, 411
 Godard (Gul.) 484, 528
 Godefold. *Vide* Cokefeld.
 Godstow 634
 Godwinus correctus 207
 Gold Clyve 634
 Gordoun (Adam) 276
 Gordoun (Will.) 276
 Gorges (Rad. de) 49
 Gorney (Thomas de) 390, 398
 Graham five Grame (Patricius de) 96, 276
 Grandi-sono (Otho de) 23
 Grandifono (Will. de) 392
 Graunt (Alanus) 276
 Graunt (Johannes) 276
 Grauntson (Dominus) 436
 Gray vel Grey (Reginaldus de) 113, 142
 Green Oar 657
 Gregorius (B.) 494, 528, 543, 547
 Gressley (Le Sieur de) 581
 Grey. *Vide* Gray.
 Grostestus ep. Linc. (Robertus) 484, 534, 538. *Vide* Lincolnenses.
 Guilielmus Dunelinensis 672, 673
 Gyffard (Hugo) 280. *Vide* Giffard.
- H
- Hameldon (Willelmus de) 237
 Hamptonia 420
 Hannonia (J. de) 311
 Harcham (Andreas de) 262
 Hafelburg 685
 Hastiludia Londoniis 272
 Hastings 420
 Hastings (Joannes de) 393
 Hastryng 636
 Haukewode (Johannes) & ejus virtus militaris 435. interficitur *ibid.*
 Hay (David de la) 280
 Hays 72
Hellsmath. *Vide* Hellsmath.
 Hemingfordii interpolator 24
 Hempingham, vel potius Sempringham 214
 Henrici VI infortunia 532. Is primus Regum Angliæ Episcopum in suum Confessorem habuit, & Episcopum in domo sua hebdomadatim manentem 536. Henricus VI cum Communitate litem habet,

- bet, in suum certe magnum incommodum 537. Uxor ipsius filia Regis Siciliæ *ib.* coronæ Angliæ pertinentia alienat Henricus VI. 538, 541
- Henton or Hinton 615, 657
- Herefordensis & Essexiensis (Humfridus de Bown, Comes) 141
- Herefordiæ episcopi — Adam [de Orleton] 393. Thomas de Charleton *ib.* Lodowicus Charleton 434. Willelmus Courteney five Courtney 434, 442
- Herefordiæ hastiludia aliæque solennitates 393, 398
- Herewich incendi à galeis novem tentata, sed sine magno damno 420
- Herford (Comes de) 224
- Hermeri (Edw. de Monte) 311
- Hert 224
- Herternes five Hertenes 224.
- Hexcellsham, vel Hexelsam, five Hexfellsam, cum tota patria combustum à Scotis 93, 94. Hexcellsham, & quid ibi faciant Scoti Anglis insensu 133, 134. Et tamen Scotorum tandem duces locum protegent 135
- Heyman (Sir H.) 579
- Hieronymus five Ieronimus (S.) 492, 528, 541, 543, 545, 547
- Hilswath** five **Hellsath** 10
- Hinton. *Vide* Henton.
- Hispania (Ludovicus de) princeps factus à Papa 376. Hispaniæ Rex Petrus à regno fugatus, & frater ipsius Bastardus intrudit 431. Sed Petrus tandem restituitur 432
- Hothom five Hoton (Will. de) 33, 64, 148
- Huluersterh five Hulnester (Comes de) 223
- Huntingdoniæ (David Comes) & ejus filia 36. Huntingdown (Willelmus de Clinton, Comes de) 279, 411
- Hunycourt (Castrum de) 306
- Hus five Hufte (J.) 509, 510, 511
- Hyda juxta Portum de Rume-nal. 59
- Hyrbotil (Castellum de) 93
- Hyrford. *Vide* Beverley.
- I
- Jaru seu Giru 534
- Jeniper 579, 580
- Ieroninus. *Vide* Hieronymus.
- Jernsalem (Priory of St. John of) 634
- Ilchester. *Vide* Ivelcestre.
- Ina (K.) 681
- Incubo (De muliere ab) cognita 281
- Inglewode (Foresta de) 132
- Insulæ fortunatæ 376. earundemque populi *ib.*
- Inundatio mira 407
- Johannis (S.) Villa 98, 278. ab Anglicis capta 273
- Ipre 147
- Ireton (Col.) 562
- Irewyn. *Vide* Scoti.
- Jubileus episcopus 189
- Judæi expulsi à Terra 19
- Ivelcestre five Ilchester 617
- U u u u 2 Ju-

Juleburne. *Vide* Folcburn.

Jumiege

635

Kylling in Howdernes 214

Kypyer (Hospicium de) 195

Kyrkopatrik (Thomas de) 276

K

Karleolensis (Tota Civitas) concremata 38,39. Karleolensis episcopus (Radulphus) 38.

Karliolensis (Civitas) obsessa à Scotis 88. sed frustra 89

Karliolum vel Karleolum (Parliamentum apud) 166, 216, 225. Karliolum quomodo derelictum à Scotis absque obsessu 132. ordinatioque de capitulo ordinis Cistercentium &c. *ib.* Karleoli civitas frustra obsidetur à Roberto de Brus, Scotia Rege 262.

Karolus Princeps de Murreo Regnum Jerusalem & Sicilia suscipit 15

Karrik (Rob. Brus, Comes de) 272

Katerinus (S.) 75

Kaynesham five Cainsnam 618, 654

Keinton 636

Kelshow 145

Kemp (Johannes) 522,523

Kenelworth 636

Kentyr (Insula & castrum de) 222,223,225

Kenyngton (Manerium de) 448

Keth (Willelmus de) 275,276, 279

Knollia (Robertus de) 423,436

Knyghtonus (Henricus) 151, 152

Kokernew five **Cokezmouth** 133

L

Lacu (Willelmus de) Mabonis 274

Lacy (Johannes de) 189

Lagena vox 56,57

Lambert (William) 681

Lameslay five Lameley (Domus Sanctarum Monialium de) 94

Lana (Statutum de) 411. & de panno *ib.*

Lanarum extorsio in usum Regis quo modo excogitata? 416

Lancastria comes 242

Lancastria (Henricus Senior, Comes) Edvardo III se humiliat 270. Henricus, filius Comitis Lancastriae Henrici, 278.

Lancastria (Henricus dux) 426. Johannes Gaunt *ibid.*

Lancastria Ducissa, filia Henrici, quondam ducis Lancastriae, obit 433.

Lancastria (Dux) et Comes Herfordiae in Franciam transfretant 434.

Dux Lancastriae & Comes Cantabrigiae filias Petri, quondam Hispaniae regis, uxores sibi accipiunt 438.

Lancastria dux in Franciam transfretat absque resistantia Gallorum 440. indeque redit *ib.*

Lancastria Ducis hospitium igne consumere minitantur Londonienses 448. quid facit Dux ea occasione 449.

Lancastria Dux graviter persequi-

- sequitur Episcopum Wintoniæ *ib.*
 Lanercoſt 94
 Langeton. *Vide* Ceſtriæ.
 Langham (Simonis de) mors 449. *Vide* Cantuarienſes.
 Langhorne (Maj. Gen. Rowland) 553
 Langly *alias* St. Algar's 659
 Langon 70
 Lang-port 619
 Lapides pro cultellis 376
 Latemer (Dominus) 444
 Latymer, Latimer vel Lytiner (Willelmus) 10, 45, 46, 214, 224
 Laudolphus Cardinalis 258
 Lavercoſt [vel, ut alii efferre ſolent, Lanercoſt] 222
 Laxa quid? 243
 Layburn (Rog. de) 50
 Ledyerd (Thomas) 573
 Leghton (Villa de) 282
 Legiſtæ. *Vide* Angliæ.
 Lelandus illuſtratur 674, 675
 Lenenax. *Vide* Leuenax.
 Lenthall (William) 581
 Leuenax ſive Lenenax (Comes de) 125, 130
 Leulinus, Princeps Walliæ, deſponſat ſibi in uxorem filiam Domini Symonis de Monteforti 4, 5. movet guerram in Wallia 5. ſed ab Edvardo Rege ad obedientiam cogitur *ib.* ſed iterum rebellat *ib.* & iterato devincitur *ib.* Leulinus cum fratre ſuo Davide denuo rebellant 8. multique ex noſtris ea occaſione ſubmerſi 9. ſed tandem vincitur & occiditur Leulinus 11. quo fato fortilegæ impletur vaticinium 12. Davidque captus morte plectitur 12, 13
 Lews 14
 Leyceſtriæ Comes. *Vide* Franciæ.
 Leyceſtriæ Parliamentum 537
 Lichfeldiæ. *Vide* Ceſtriæ.
 Lincolnia conſilium 177
 Lincolnienſes epiſcopi — S. Hugo 7. Robertus Groſteſtus vel Groſſeteſte ſive Groſteſte 507, 510, 511, 512, 534, 538. *Vide* Groſteſtus. Ricardus de Graveshend 7. Olyverus [Sutton] 7, 54, 109. Henricus de Burghaſ 311. Ric. Fleming 535. Willelmus Alnwyke 518
 Lincolnienſes Decani — Richardus de Mapham 3, 4. Johannes de Offord 373, 676
 Lincolnienſis (Henricus de Lacy Comes) 56, 241, 242. præſicitur Anglis in Vaſconia 72. de geſtis ejus *ibid.* &c. obit 254. ipſiusque filia unica ſuccedit *ib.*
 Lincolnienſis (Doctör) 495
 Lingua (Quod) materna placitetur ſtatutum 428
 Linliſcoch ſive Linliſcoth 162, 163
 Linton 659
 Littefeild (Gul.) 482
 Loghmaban ſive Lohmaban (Caſtrum vel Caſtellum de) 83, 166
 London epiſcopi — Stephanus de Graveſend 418. Richardus de Benthworth *ibid.* Radulſus [de Stratford] 335, 344. Michaël [de Northburg] 425. Symon Sudbury 425, 426, 428.

428. Johannes Kemp 522.
 Thomas Kempe 488,549
 Londoniis parliamentum 245,
 279, 410. Londoniæ Parlia-
 mentum & convocatio 406,
 412. Provinciale concilium
 London 394,400. Londoniæ
 hastiludia in Chepe, ubi Re-
 gina aliæque dominæ cadunt
 de quadam machina 398,442.
 Will. Courtnay *ib.* Cannyng
 five Cannynges Major Lon-
 doniarum 544,546
 Longe (Will.) 530
 Loring (Nigellus de) 373
 Lovedaius (Johannes) 446,679
 Lowden (Lörd) 568
 Luceby (Henricus de) 190,217,
 318
 Ludovicus, Romanorum impe-
 rator. *Vide* Edwardus III.
 Lugdunensi (De concilio) per
 Papam Gregorium decimum
 2. in quo agitur de negotio
 Terræ sanctæ *ibid.*
 Lombardi mercatores accusati
 429
 Lundy (Richardus) 123,127
 Lusci (Antonius de) et Willel-
 mus de lacu Mabonis Scociam
 ingrediuntur, magno cum
 damno inimicorum suorum
 274
 Lyndesey (David de) 276
 Lyra (Nich. de) 513
 Lytimer. *Vide* Latymer.
- M
- Macharius (Sanctus) 71
 Macun (Rogerus) 195
 Madoch. *Vide* Maldoch.
 Makantes 45
Mala tota, five mala tota, quid?
 110
 Maldoch five Madoch 55,57
 Malmesburiensis 512
 Malo lacu (Edmundus de) 224
 Malo leone. *Vide* Mawlyon.
 Manley (Robertus & Johannes
 de) 70
 Manny five Mannay (Walterus
 de) 311,413
 Mantravers five Montravers (Jo-
 hannes de) 388,390,398
 Manu mortua (Statutum de) 7,
 55
 Marche. *Vide* Patricius.
 Mare (Petrus de la) 444,449
 Margaret's Chappell (St.) 685
 Marmeduche (Johannes) 160
 Martinus 5tus Papa Rom. 515.
 consuetudines certas malas &
 certa mala Statuta in regno
 Angliæ mutare conatur *ib.*
 Martock 659
 Maundevile (Joh. de) 50
 Mauney five Maunay (Walterus
 de) 305,320
 Mawlyon, i. e. de malo leone
 (Castrum de) 226
 Mayden Bradley 665
 Meadus (Ricardus) 444
 Mediolani (Guerra contra Do-
 minos) in qua præclare se
 gerit Dominus de *Spenser* 435
 Meldron (Philippus de) 276
 Mells 665
 Meneteth (Alexander Comes
 de) 97
 Menevensis Episcopus (De la
 bere) 521,522
 Menstr-

- Menstrworthe (Johannes) 449
 450
 Merton 636
 Michaël *in periculo maris* (St.)
 637
 Millyngton, Myllington, Myl-
 lyngton vel Millington (Will.)
 482, 485, 524, 525, 542
 Milverton (Joh.) 482
 Mochelney or Muchelny 620,
 660
 Molyns (Joh.) 311
 Moneta retonsa per Judæos 6.
 Nova facta *ib.* Moneta cor-
 rupta per Judæos 19. Moneta
 corrupta 54. Moneta alieni-
 gena omnis prohibita, ne ul-
 terius pro sterlingo currat, [A.
 nempe D. 1299.] 170. illud
 seculum pessimum sane pro-
 vi-
 li moneta 171
 Montgomery (Johannes de) 311
 Monhermerū sive de Monher-
 mes (Radulphus) 225. Monte
 hermer (Thomas de) 321.
Vide Montermere.
 Monte acuto (Edwardus de)
 305. Monte acuto (Willelmus
 de) 362, 396, 397
 Monte acuto (Symon de) 404
 Monte acuto (Willelmus de)
 404, 405
 Montereal, Montrevil or Mount-
 rell (Monfieur de) 553, 557,
 558, 564, 573, 574, 575
 Montermere (Radulfus de) 68.
Vide Monhermerū.
 Montis acuti (Prioratus mona-
 sterii) 622, 659
 Montravers. *Vide Mantravers.*
 Montrevil. *Vide Montereal.*
 Moravia vel Moravia (Andreas
 de) 135, 279
 Moravia Comes 276. Morra-
 via Comes captus 278. Mo-
 ravix Comes (Tho. Radulf)
 390
 More (Johannes de la) 280
 Morelinch 66
 Morgan 55, 57
 Morlee (Robertus de) 320
 Moravia. *Vide Moravia.*
 Mortalitas magna 426
 Mortimer (Mrs) 576, 577, 578
 Mortimer (Rog. de) 10, 46
 Mortuo mari (Galfridus de)
 271. Mortuo mari (Rogerus
 de) 270, 387, 392, 393, 394,
 395, 402. captus, & adjudica-
 tus ad mortem 396, 397. tra-
 ctus & suspensus & sepultus
 271, 397. causæ mortis ejus-
 dem 398
 Moubrai (Johannes, filius Gau-
 fridi de) 97
 Moubray sive Moubrai (Alexan-
 der) 272, 278
 Mountacute. *Vide Montis acuti.*
 Mountrell. *Vide Montereal.*
 Mountroy or Moundroy 623,
 660, 664
 Muchelny. *Vide Mochelney.*
 Muffet (Will.) 280
 Murimuth (Adamus de) 445
 Murray (John) 680
 Myllyngton. *Vide Millyngton.*
 Mynchyn-Barrow. *Vide Barwe.*
 Mynchyn Buckland. *Vide Buck-*
land.

N

- Narbona 422
 Naſer (Villa de) 432
 Neel ſive Nele (Dominus de) 48, 199
 Nerbon (Archiepiſcopus de) 199
 Nethe 638
 Nettar. *Vide* Walden.
 Neveill (Robertus de) 198
 Nevil (Georg.) 515
 Nicholas (Secretary) 556, 557, 560, 572, 576
Nidii vocabulum rarum 680
 Non-Refidentia. *Vide* Appropriatio.
 Nordovicenſis epiſcopus (Gualterus Hart) 482, 483, 485
 Norham 89. *Vide* Northamptoniæ.
 Northampton (Willelmus Boun, Comes) 279. *Vide* Northamptoniæ.
 Normanni de Wynchelſee perveniunt, ſed recedere coguntur 424
 Northamptoniæ (Willelmus de Boun, Comes) 411. *Vide* Northampton.
 Northamptoniæ, Northamptoniæ ſive Norham Parliamentum 31, 238, 392, 409, 416
 Northburgh (Michael de) 373
 North Cadbury. *Vide* Cadbury.
 Northfolciæ (Rogerus Bygot, Comes) 141
 Norwic' (Johannes de) 311
 Norwic' Epiſcopi — Willelmus [Bateman] 373, 422. Henricus (vel potius Thomas) Percy 434. Henricus de le Spenſer *ibid.* Walterus Lyard ſive Hart 524, 547
 Nottingham (Parliamentum apud) 271, 396
 Novum Caſtrum quo modo, quominus in Scotorum deveniret poteſtatem, conſervatum 136
 Nutt (John) 579
- O
- Odiham (Caſtrum de) 423
 Odomari (S.) Civitas 147
 Old Clive. *Vide* Clive.
 Orle (Johannes) 520, 521
 Orleton (Adamus de) 393, 404
 Ormesby (Willelmus de) 118
 Ormondia (Boteler, Comes de) 394
 Oroſius (Paulus) 679
 Ofney 526
 Otry S. Mariæ (Collegium Canoniceorum & Clericorum ſecularium fundatum apud) 391, 392. & dominium ejusdem S. Mariæ à Rothomagenſibus liberatum 392
 Ovidius citatus 492
 Oxenden (Lieut. Coll.) 579
 Oxonii (De Anonymo quodam hiſtorico in Coll. Magd. bibliotheca) 446. In Oxonia & in aliis Studiis gradus indignos collati 510. Triginta millia Scholarium olim in Oxonia 540. baccalaurei academici, & unde ſic dicti 670. Curſus Oxoniennes Quad-

dragesimales *ibid.* virga ferulaque olim tradita admissis Oxoniæ ad professionem rei grammaticæ *ibid.* strages ibi mira olim 671. Academia Oxoniæ ante Æluredum Magnum *ib.* ejusdem tamen ipse instaurator Æluredus 672. quam ob causam fundator à quibusdam appellatur *ibid.* Æluredus ille collegii Universitatis *primus* vel *primarius* fundator *ibid.* Guilielmus vero Dunelmensis ejusdem instaurator *ibid.* De fundacione Universitatis Oxon. excerptum è Codice quodam MS. in bibliotheca collegii Magd. Oxon. 673. De pileis Academicis 679, 680

Oxonienfis Cancellarius (Thomas Chaundler) 488

P

Papæ Romani — Gregorius X^{mus} 2, 3, 4. Johannes 4. Nicholaus III^{us} *ibid.* Martinus Thuronenfis 7, 13. Honorius 13, 15. Nicholaus III^{us} 15, 22. Nicholaus III^{us} Papa concedit Regi Angliæ decimam 25. ipsius litteræ ea occasione *ib.* ejus lamentacio super civitatis Tholomaydæ perdicione 26. obit 38. Cælestinus quintus *ibid.* Bonifacii VIII. Papæ litteræ ad Edvardum I. regem Angliæ, pro pace reformanda inter ipsum & Regem Franciæ Philippum Vol. II.

61. Litera Bonifacii Papæ super Libertate Universalis Ecclesiæ 104. Bonifacius Papa obit 200, 202. succeditque Benedictus XI. 193, 200, 204. Benedictus moritur *ib.* ordinavit & fecit sextum librum Decretalium 202. ordinavit, ut sanctæ moniales in domibus recluderentur *ib.* disposuerat ordinasse duas tantum regulas permansuras, beati s. Augustini & s. Benedicti, & omnes ordines etiam fratrum prædicatorum & minorum ad illos duos ordines reduxisse *ibid.* Albertum, regem Alemaniam, confirmat in regem Romanorum 203. duos Cardinales deponit *ibid.* qui deinde bellum contra illum gerunt, sed frustra 203, 204. Benedictus XI papa obit 214. ipsiusque loco electus Archiepiscopus Burdegalensis, Clemens V. vocatus 215. qui multas facit novitates 216. De oppressoribus Domini papæ 227. Quem in finem inseritur scedula Petri, filii Cassiodori *ibid.* ut & Consideratio de provisionibus papalibus 232. oppressiones ulterius fieri non permiffæ 234. auctoresque earum puniti 235. nunciique ad papam hac de re missi 236. Papa exigit à Clero quasi tres decimas 246. Benedictus XII Papa 355. Clemens VI. *ibid.* Clementis hujus Revocacio sententiarum et pœnarum,

X x x x

quas

quas incurrerunt prælati, qui
 scolares ad studia non mi-
 serunt 357. Qualiter papa
 scripsit regi Edvardo III, quia
 nuncios ad curiam non misit
 373. dominus papa facit u-
 num principem in consistorio
 publico 376. Qualiter Ma-
 gnates Angliæ scripserunt pa-
 pæ contra provisores, sive im-
 petrantes in curia dignitates
 vel præbendas 363. Joannes
 XXI. vel, ut alii, XXII. facit
 graves processus contra Du-
 cem Bavarix 396. decimas
 bonorum ecclesiasticorum Re-
 gi Angliæ concedit 397. obit
 407. frater Jacobus in Papam
 electus *ibid.* & coronatus 408.
 Benedictus XII nominatus
 409. Benedictus XII Papa re-
 vocat decimam sexannalem,
 concessam in subsidium terræ
 sanctæ 410. sex cardinales fa-
 cit 419. Innocentius sextus
 428. Urbanus quintus *ibid.*
 constitutionem edit contra
 pluralitates beneficiorum *ibid.*
 transfert se versus Romam,
 ubi cum honore recipitur 432.
 mors ejus ac sepultura 436.
 illi succedit Gregorius unde-
 cimus, antea Petrus Belfortis
 nuncupatus *ib.* Papa Grego-
 rius transfert se de Avinionia
 ad urbem Romanam 449.
 Papæ licentia ad Episcopatus
 tenendos absq; episcopis non
 consecratis 513, 514, 515. Pa-
 pales provisiones 516, 517,
 527, 533, 538. Indulgentiæ

papales 519. Calistus III. Pa-
 pa 513. Nicolaus V. 522, 523,
 532. Johannes XXII. 525,
 533. Quando primi fructus
 sive Annata primum solvi Pa-
 pæ incepterunt *ibid.* Martinus
 V. Papa 531. Alexander Vtus.
 533. Papa Innocentius IV, &
 ipsius nepos Fredericus 538,
 539. Papæ Collector in An-
 glia 539. Provisionum papa-
 lium incommoda atque mala
 232. *Vide* Bonifacii. *Vide* Mar-
 tinus.

Paschæ in Genitivo casu, licet
 sit neutrum 79. *Idcirco & in*
accusativo hæc vox semper Pascha,
ni fallor, efferenda, quod semel mo-
nuisse sat est.

Patricius Comes, vulgo **Counte**
de la Marche, & uxor ejus
 94, 95

Payn (Petrus) 510, 511. alias
 Clericus sive Clark vel Clerk,
 alias Hogh, alias Freyng, alias
 Inglys sive Anglicus 510, 511,
 536

Pecocke vel Pekok (Reginal-
 dus) 490, &c. 511, 514, 516,
 517, 518, 520, 524, 528, 537,
 541, 542, 543, 544, 545, 546,
 547, 548, 549, 550 Pecocke
 (De Reginaldo) erroribusque
 ac abjuratiōe ejus &c. Nar-
 ratio 480, &c. ipsius doctri-
 næ Deo minime placuerunt
 524, 525. *Vide* Cicestrenses.

Pembrochiæ (Laurencius de Ha-
 styng, Comes) 306. [Johan-
 nes Hastings] Comes de Pem-
 broke ad obsidionem villæ de
 Rôchel.

Rochellia mittitur, & suo cum
infortunio 439. obitus ejus

443

Peneryth 218

Percy (Henricus de) 90, 122, 123,
127, 142, 144, 221, 224, 236,
247. à Roberto de Brus, Re-
ge Scociæ, devincitur 225. sed
à rege Angliæ liberatur *ibid.*

Peres (Alicia) 444

Perforarde sive Perforade 73,
74

Perte (Villa S. Johannis de) 222

Pestilentia magna 434. unde
frumentum admodum carum
redditur *ibid.* pergrandis 442.
qua durante, à papa concedi-
tur plena remissio omnibus in
Anglia 443

Petra quid? 412

Pileis Academicis (De) 678, 679

Pilton 661

Pinchebek sive Pynchbek (Dr.)
544, 546

Pipe (Jacobus de) 423

Pitman (Col.) 569, 579, 580

Plimmoutha 421

Pluvia sanguinea 4, 425

Pointz (Maj. Gen. Sedenham)
553

Pollard 552

Ponnynges (Thomas) 306

Portismuda villa quasi totaliter
combusta 282

Praga (Ieronymus de) 509, 510,
511, 529

Prestefen 86

Prestfen (Willelmus de) 273

Pudensach 48

Pykering (Robertus de) 260

Pynchbek. *Vide* Pinchebek.

R

Randolf (Thomas) 268

Raneshelm 277

Rawlins (Thomas) 671

Redefdale 94

Regill 661

Retiaciati & retaciare quid? 23

Richardi 2di uxor Anna 512

Rishanger (G.) tractatus episto-
laris de jure Anglorum ad
Scotiam 177

Riton (Villa de) 136

Rochellia (Villa de) obsessa,
sed magno cum damno An-
glicorum 439

Roffenses episcopi — Willelmus
de Wittelesseye 428. Thomas
Trilleke 429, 440. Thomas
de Bramptonia 440. Johan-
nes Kemp 522 [Joannes] Low
488, 549

Rokesburgh (Castrum de) 86,
98, 145, 205

Roos sive Ros, Domini Castri
de Werk (De fedicione) 85.
Frater ejus Willelmus 85, 86

Ros (Comes de) 276

Roscehm (Thomas) 278

Rosse (Willelmus, Comes de) 97

Routhebiry (Foresta de) 131

Rulhworth 578

Ryens sive Ryons 48, 50, 58

S

Saccus quid? 412

Sacerdotis corpus in quatuor
partes divisum 428

St Barbe 541

X x x x 2 Salo-

Salopesbire (Parliamentum de)
12, 13
Salton (Lord) 578
Sancto Claro (Willelmus de) 97
Sancto Edmundo sive Amand
(Emericus de) 50
Sancto Johanne (Johannes de)
45, 47, 74
Sancto Paulo (Johannes de) 334
Sandewichia (porta [f. *portus*]
de) 424
Saresbire sive Sarum (Parlia-
mentum apud) 112, 393, 394
Sarum (Willelmus de Monte A-
cuto, Comes) 279, 392, 411
Sarum Episcopi — Rogerus de
Morthevaus 395. Robertus
Wifeldus vel de Wyueley 395,
442. Radulphus Argum 442.
Gul. Askue, Hachko sive Ai-
scoth vel Aiscough 486, 512,
524, 532
Say (Jacobus Dominus de) 532
Say (Will.) 537
Scabies ovium 4
Scaly, (Dominus Baro) 487, 547
Scambeschinel. *Vide* Skambsky-
nel.
Scanopark vel **Stannon park**
sive **Stanhopepark** 389, 398
Scarra quid? 20
Sceggefild 195
Scelton 214
Scocia (Quomodo Dominium
Regni) concessum est Regi
Angliae 29. Rex Scociae red-
dit sive resignat homagium
suum Regi Angliae 92
Scot (Jo. Duns) 510
Scoti rebellare incipiunt contra
Edvardum I. Regem Angliae,

et quo modo 75 ineunt Foe-
dus cum Philippo, Rege Fran-
corum 76. Tenores Procura-
toriarum Literarum ea occa-
sione 81. De Responsione
Scotorum facta Regi Angliae
82. Scoti incendunt omnia
usque Karliolum 87. combu-
runt Hexcellsham. cum tota
patria 93. attoniti vero ac
stupefacti revertuntur 94. Ca-
piuntur Scoti multi apud Dun-
barre in Castro *ib.* qua occa-
sione & exercitus Scotorum
cum magna iactura fugatur
95, 96. Quomodo Rex Sco-
ciae & Magnates sui subjece-
runt se 97. Johannes, Rex
Scociae, resignat Regnum 99.
Magnates Scociae subji-
ciunt se Regi Angliae per Scriptum
100. Scriptum eorum 101.
Scriptum Roberti de Bruys,
et quorundam aliorum 102.
Ordinacio Edvardi Regis An-
gliae de Regno Scociae 103.
Scoti insurrexerunt contra
Regem Edvardum I. *ib.*, et
quo modo 118. qua occa-
sione de Roberto de Bruys
Juniori tractatur 119. Qui-
dam Scotorum dedunt se no-
stris apud Irewyn 121. Quo-
modo decepti sunt nostri et
devicti a Scotis apud Stryve-
lyn 124. Scoti vastant quasi
tres Comitatus 131. eorum
propositum S. Cuthberti con-
silio quassatum 133. Scotti
magno cum damno victi apud
Fawkinke ab Edvardo I. no 162,

- 163, 164, 165. Scoti ab Edwardo III & Edwardo de Baliolo maximo cum damno devicti 275, 276, 277. Scotorum quadraginta millia à duobus millibus Anglicorum vincuntur 401. & paullo post longe majori cum damno vincuntur 401, 402. *Vide* Bonifacius.
- Scrop (Galfridus de) 311
- Segrave (Dominus de) 311
- Segrave (Jacobus) 207
- Segrave (Johannes de) 144, 197
- Selekyrk (Foresta de) 96, 165
- Sempringham. *V.* Hempringham.
- Senis cujusdam devotio 268.
- somniumque de Scotis pariter atque Anglis 269
- Sentenciarum Revocacio &c. *Vide* Papa.
- Sethon (Christoferus de) 219, 224
- Sethon five Seton (manerium de) 224
- Seton (Alexander de) 272
- Shaftesbury 637
- Shene 636
- Shirbourn 638
- Siccitas magna 422
- Sixle. *Vide* Thixsell.
- Skambskynel five Scambeschinel monasterium 126
- Sodoreng' episcopus (Marcus) 175
- Soleys. *Vide* Soules.
- Somerville (Johannes de) 97
- Sondirland (Comes de) 276
- Soules five Soleys (Johes de) 76, 81
- Southamptonia villa deprædata & incensa 418, 419
- Southfolch (Robertus de Ufford, Comes) 279
- Spaulsmead. *Vide* Bertle.
- Spencer (D. Edwardus Le de) 442
- Spenser. *Vide* Mediolani.
- Spinks 554
- Spofforth (Tho) 511
- Spraulesfinede, or Spaulsmead. *Vide* Bertle.
- Stafforde (Radulphus de) 348
- Staffordus (Joh.) 482
- Stagnum idem quod flammum 18
- Stanfordiam five Stamfordiam (Parliamentum apud) 171.
- Stanfordiam (Consilium magnum apud) 280. *Vide* Edwardus II.
- Stanhop (Parkus de) 268. *Vide* Scanopark.
- Stanley (Tho.) 487, 547
- Stanly 638
- Stannon park. *Vide* Scanopark.
- Staverdale or Staffordale 623, 662
- Stella. *Vide* Cometa.
- Stevens (Mr.) 568, 569, 575, 576, 577
- Stodeleghe 637
- Stoke-Curcy 624, 662
- Stoke under Hamlden 662
- Stoveus 445
- Stretford' (Henricus de) 334
- Stretherne (Comes de) 276
- Strivelyn, Stryvelyn vel Strivelin five Strivilyn (Castrum vel Castellum de) 98, 130, 170, 205, 278, 279
- Strivelyn (Johannes de) 311
- Steward (Joh.) 280
- Stu-

- Stuward (Walterus) 276
 Styvelyngton five Stynelington
 (Thomas de) 207
 Subtilis (Doctor) 542
 Suffolciæ (Gulielmus Poole, vel
 Pule, Dux) 482, 485, 524, 532,
 538, 548
 Suthfolchiæ Comes (Robertus
 Dufford) 411
 Swynⁿ (Portus de) 146, 147
 Swynerton (Rogerus de) 273
 Syon 636
 Syward (Ricardus) 97

T

- Talbot (Richardus) 400, 406,
 408
 Tanay (Lucas) 9
 Tanfeld (Willelmus de) 218
 Tarentinus (Doctor) 494
Tasfia quid? 24
 Taunton 626, 662
 Teafdale (Mr.) 562
 Tempestas mire humida ac se-
 vera 420
 Templarios (Bulla Domini papæ
 contra) qui ejusdem virtute
 dissolvuntur 249. Inquisitio
 de Templariis 255, &c. bullæ
 contra eos 249, 257. de pœ-
 nis eorundem 260. delentur
 Templarii 261, 262
 Templecomb 628, 663
 Templehiston 160, 162
 Tenantius 508
 Terræ motus generalis 4
 Testa (Willel. de) 216, 232, 234,
 235
 Teuksbury five Teukesbury 637,
 638
 Thixfēll vel potius Sixle (mo-
 nasterium de) 224
 Tholomayda i. Acra (Civitas)
 perditur 21. lamentacio Pa-
 pæ super hac perditione 26
 Thorp (Johannes de) 334
 Thotenham & Thotenham scire,
 vel Totenham & Totenham-
 shire 224
 Tinemew 205
 Toner (Castrum de) 305
 Tornacensis civitatis obsidio
 323
 Toway (Rad.) 50
 Treting. *Vide* Crettyng.
 Turbevyle (Tho. de) 50. De
 Sedicione Thomæ de Turbe-
 vile 58
 Turcas (Dei victoria magna
 contra) 526
 Turnay 148
 Turpington (Henricus de) 396,
 397
 Turri (Johanna de) *Vide* David.
 Twathys (Rob.) 513
 Tweng (Marmeducus five Mar-
 maducus de) 128, 129, 130
 Tynebe five Deneby (Castrum
 de) 56
 Typtoft (Rob.) 16

V

- Valencia de Pembruc (Emeri-
 cus de) contra Scotos per-
 git 263. à quibus fugatur *ibid.*
Vide Walence.
 Valoys (Caroli de) mors 390
 Velegarde. *Vide* Belegarde.
 Ventus vehemens 427
 Ver (Hugo de) 47, 50
 Ver-

Vermyn five Vernun (Johannes de) 362
 Vesey (Johannes de) 31
 Vesey (Willelmus de) 72
 Ufford (Dominus de) 311
 Vitulus monstrosus natus 282
 Umframvyle (Imgramus de) 76

W

Waite (Tho.) 554
 Wak (Johannes de) 144
 Walays five Wallensis (Will.) 118, 119, 121, 124, 126, 132, 134, 135
 Walden aliàs Nettare (Tho.) 509, 512, 531, 536
 Walence five Valente (Almericus five Emericus de) 221, 222, 236. *Vide* Valencia.
 Walker 555
 Wallayn (Hilias five Helias) 10
 Wallenses cum Leulino rebellare cœperunt 4. Wallenses surrexerunt, et Leulinus occiditur cum fratre suo David 7. Wallenses rebellant & subiguntur 16. Wallenses rebellare incipiunt 55. in suum detrimentum rixantur cum Anglicis 161
 Wallingford 405
 Walsinghamus (Tho.) emendatus 430
 Warena (Comes de) 95, 118, 122, 124, 125, 144, 145
 Warena (Johannes comes de) 214
 Warewyk (Gwydo Filius Comitatus de) 144
 Warewyk ([Thomas Beau-

champ] Comes de) versus Normanniam properat, & apud Caleſiam moritur 434, 435
 Warwyk (Edmundus de) 263
 Warwyk (Tabula rotunda apud) 7
 Wath (Michael de) 334
 Watton (Monasterium de) 224
 Wellensis (Johannes de Godeleye, Decanus) 389
 Wells Church 663, 684. Wellia (Prioratus sancti Johannis baptistæ) 628, 663. Bubwith's hospitall 663. The College 664
 Wenelliscomb (i. e. ~~Wibels~~ **comb**) 399
 Werk (Castrum de) 85, 87
 Wermouth 534
 Westmonasterii Statuta secunda 14. Parliamentum apud Westmonasterium 170. & statuta ibidem edita (A. viz. D. 1299) *ib.* Parliamentum apud Westmonasterium 267, 318, 397, 400, 411, 434, 435, 437. Parliamentum maximum apud Westm. 443. aliud Parliam. apud Westm. 447
 Westmonasterii (Symon Langham abbas) 426, 427
 Weyland (Thomas de) 15
 Wherwell 637
 Whitehall (Joh.) 555
 Whitland 638
 Wicclefus. *Vide* Wycliff.
 Wigornienſes episcopi — Adam [de Orleton] 393, 404. Thomas Heminale 419. cujus loco eligitur Wolstanus ac confirmat

- firmatur, bis antea electus 419.
 Reginaldus [Brian] 425. Jo-
 hannes Bernert, Bernet vel
 Barnet 425, 431. Will. de
 Wittelessey five Winchese
 429, 433. Johannes Lyme vel
 Guil. de Lynne five Lenne
 440, 677. Dominus Wake-
 field *ib.*
 Wilton 638
 Winchester 637
 Windeforius (Milesius) 670, 671
 Winsford 664
 Wintonia five Wyntonia Par-
 liamentum, in quo de prodi-
 toribus, qui Edvardum II vi-
 vere finxerant, agitur 395.
 Parliamentum apud Winto-
 niam 271, 438
 Wintonienses Episcopi — Jo-
 hannes de Stratfordia 397. A-
 dam de Orletonia 404. Wil-
 lelmus de Edyngtonia 431.
 Willelmus de Wikeham 431
 Witham 630, 664. Charterhouse
 on Mendip *ib.*
 Wodiana Adversaria 671, 672
 Wolmere (Foresta de) 281
 Wood 583
 Woodforth (Will.) 531
 Woodstock 405
 Worspyng five Woodspring
 630, 665
 Worthyngton (Gilb.) 482
 Wrothell (Manerium de) 224
 Wycliff, Wickliff, Wyclyfe, Wi-
 cliff, Wycliffe five Wicclesus
 (Joh.) ejusque opiniones er-
 ronæ 447, 448, 509, 510, 529,
 531. ipsius conclusiones plu-
 res damnatæ 531. quarum &
 aliquot abjurantur à quolibet
 Oxoniensi Graduato *ib.* Joan.
 Wicclesi mors 678.
 Wynchelfee 424
 Wyntonia. *Vide* Wintonia.
 Wyrall the Hill 657
 Wyfeman (Gilb.) 276
- Y
- Yvel 665

Operum nostrorum genuinorum hactenus impressorum Catalogus.

I. **A** *N Index of the principal Passages in Sir Roger L'Estrange's Translation of Josephus into English.* Lond. 1702. fol. Hæc versio deinde in 8vo. prodit una cum eodem nostro Indice.

II. Reliquiæ Bodlejanæ: Or, *some genuine Remains of Sir Thomas Bodley.* Lond. 1703. 8vo. Ex Autographis. Prelo mandavit Amicus quidam Londinensis, ad quem Apographum miseram.

III. C. Plinii Cæcilii Secundi Epistolæ & Panegyricus, cum variis Lectionibus & Annotationibus. Accedit vita Plinii ordine chronologico digesta. Oxon. è Th. Sheld. 1703. 8vo.

IV. Eutropii Breviarium Historiæ Romanæ, cum Pæanii Metaphrasi Græca. Messala Corvinus de Augusti Progenie. Julius Obsequens de Prodigis. Anonymi Oratio Funebris Gr. Lat. in Imp. Fl. Constantinum Constantini M. fil. Cum variis Lectionibus & Annotationibus. Oxon. è Th. Sheld. 1703. 8vo.

V. Indices tres locupletissimi in Cyrilli Hierosolymitani opera Gr. Lat. Oxon. è Th. Sheld. 1703. fol. ad finem Cyrilli operum.

VI. Ductor Historicus: Or, *a short System of Universal History, and an Introduction to the Study of it. Vol. the first, in three Books, containing, I. A Chronology of all the most celebrated Persons and Actions from the Creation to this Time. To which is premised an Explication of Terms, and other Præcognita. II. An Introduction to History. Wherein an Account is given of the Writings of the ancient Historians,*
Vol. II. Y y y y

rians, Greek and Roman, with the Judgment of the best Critics upon them. Together with an ample Collection of English Historians. III. *A Compendious History of all the ancient Monarchies and States from the Creation to the Birth of Christ.* Lond. 1705. 8vo. the second Edition. Prodiit item, me inscio, anno 1714. & 1724. Ad primam editionem quod attinet, alteri cuidam omnino illa est adscribenda. Quin & duo primi libri in secunda, tertia & quarta editione sunt item alterius cujusdam auctoris, qui & Præfationem scripsit. Librum autem tertium ipse contexui, veterum Historicorum, Inscriptionum, Nummorum, aliorumque monumentorum antiquorum auctoritate nixus.

VII. *Ductor Historicus: Or, a short System of Universal History. Vol. the second. Containing a Compendious Account of the most considerable Transactions in the World, from the Birth of Christ to the final Decay of the Roman Monarchy, and the Establishment of the German Empire by Charles the Great: In three Books, viz. I. A Series of the Succession, and a History of the Reigns of all the Emperors, from the Birth of Christ to the Removal of the Imperial Seat to Constantinople. II. The succession of the Emperors, continued from the Translation of the Empire, to the Reign of Charlemayne. III. The History of Persia under Parthian Kings, and the Persian Race restored, to the Destruction of that Monarchy by the Saracens: The several Kingdoms erected in Europe, by the Francks, Saxons, Goths, Vandals, &c. and their respective Successions: The Life of Mahomet, and the Succession of the Saracen Caliphs: Together with an account of the Foundation of the most considerable Cities, &c. for 800. Years after Christ, with other Miscellaneous Things, not mentioned in the Course of the History.* Oxon. 1704. 8vo. è prelo Lichfeldiano. Prodiit etiam ter Londini, (clam me,) id quod innui in Glossario ad Petrum Langtoftum, voc. *Wiri*. Tertium volumen me editurum esse

in

in Præfatione monui. Quem in finem multa ex optimæ notæ libris collegeram. At quo minus pergerem impediit Puffendorffii Introductionis versio Anglicana, quæ ab eo seculo exordium ducit quo desinit volumen secundum, & ad nostra usque tempora serie continua historiam deducit.

VIII. *Index of the four Parts of Dr. Edwards's Preservative against Socinianism.* Oxon. 1704. 4to. è prelo Lichfeld. Ipsius auctoris rogatu confeci.

IX. *Index to the Lord Clarendon's History of the Rebellion.* Oxon. è Th. Sheld. 1704. fol. Aliæ item exstant editiones tum in fol. tum in 8vo. Hanc opellam navavi rogatu clarissimi doctissimique viri, Henrici Aldrichii, S. T. P. Ædis Christi Decani.

X. M. Juniani Justinii Historiarum ex Trogo Pompeio libri XLIV. MSS. Codicum collatione recogniti, annotationibusque illustrati. Oxon. è Th. Sheld. 1705. 8vo.

XI. T. Livii Patavini Historiarum ab urbe condita libri qui supersunt, MSS. Codicum collatione recogniti, annotationibusque illustrati. Oxon. è Th. Sheld. 1708. sex voluminibus in 8vo.

XII. *A Letter containing an account of some Antiquities between Windsor and Oxford, with a List of the several Pictures in the School Gallery adjoining to the Bodlejan Library.* Edidit amicus quidam (ad quem scripseram) Lond. A. D. 1708. in libro nimirum miscellaneo (in 4to.) cui tit. *The Monthly Miscellany, or Memoirs for the Curious.* Exstat etiam alia editio, auctior & emendatior, omisso tamen Piæurarum Catalogo, (quem calamo quoque correxeram,) ad calcem Vol. quinti Itinerarii Lelandi. At quum Catalogum etiam hunc vehementer expeterent eruditi, opusculum totum à memet recoctum (nam ed. Londinensis mendis obsita fuit) sicut jam prius scripseram denuo edidi A. D. M. DCC. XXV.

in 8vo. nimirum, idque consilio atque hortatu amicorum aliquot doctorum; ita tamen, ut centena duntaxat exemplaria excudenda duxerim.

XIII. *The Life of Ælfred the Great, by Sir John Spelman, Kt. Published from the Original MS. in the Bodleian Library. To which are added many Historical Remarks, and a Discourse upon an old Roman Inscription lately found near Bathe.* Oxon. è Th. Sheld. 1710. 8vo.

XIV. *The Itinerary of John Leland the Antiquary, in IX. Volumes 8vo. Published from the Original MSS. and other authentick Copies.* Oxon. è Th. Sheld. 1710, 1711, 1712. NB. *This Work, which is very scarce, there having been only an hundred and twenty Copies printed, viz. 12. in fine, and 108. in ordinary, Paper, is adorned with divers curious Discourses and Observations, partly written by the Publisher himself, and partly by others.*

XV. *Henrici Dodwelli de Parma Equestri Woodwardiana Dissertatio. Accedit Thomæ Neli Dialogus inter Reginam Elizabetham & Robertum Dudleium, comitem Leycestriæ & Academiae Oxoniensis Cancellarium, in quo de Academiae Aedificiis præclare agitur.* Oxon. è Th. Sheld. 1713. 8vo. E Codicibus MSS. edidi, quos & summa cura recensui. Libro huic Operum Dodwelli editorum Catalogum præmisi.

XVI. *Joannis Lelandi Antiquarii de rebus Britannicis Collectanea. Ex Autographis descripsi edidique. Quin & Appendicem subjeci, totumque opus (in VI. Volumina distributum) notis & indice adornavi.* Oxon. è Th. Sheld. 1715. 8vo. Non plura quam centum quinquaginta sex exemplaria imprimenda curavimus.

XVII. *Acta Apostolorum Græco-Latine, litteris majusculis. E Codice Laudiano, characteribus uncialibus exarato, & in Bibliotheca Bodlejana adservato, descripsi edidique. Symbolum etiam Apostolorum ex eodem Codice sub-*

subjunxi. Oxon. è Th. Sheld. 1715. 8vo. Centum viginti duntaxat exemplaria excudimus.

XVIII. Joannis Rosii Antiquarii Warwicensis Historia Regum Angliæ. E Codice MS. in Bibliotheca Bodlejana descripsi, notisque & indice adornavi. Accedit Joannis Lelandi Antiquarii Nænia in mortem Henrici Duddelegi Equitis; cui præfigitur Testimonium de Lelando amplum & præclarum, hætenus ineditum. Oxon. è Th. Sheld. 1716. 8vo. Sexaginta tantummodo excusa sunt exemplaria.

XIX. Titi Livii Foro-Julienfis Vita Henrici quinti, regis Angliæ. Accedit Sylloge Epistolarum, à variis Angliæ Principibus scriptarum. E Codicibus calamo exaratis descripsi edidique. Appendicem etiam Notasque subjeci. Oxon. è Th. Sheld. 1716. 8vo.

XX. Aluredi Beverlacenfis Annales, sive Historia de Gestis regum Britannia, libris IX. E Codice pervetusto, calamo exarato, in Bibliotheca Viri clarissimi, Thomæ Rawlinsoni, Armigeri, descripsi edidique. Quin & Præfatione, Notis atque Indice illustravi. Oxon. è Th. Sheld. 1716. 8vo. Centum quadraginta octo solummodo exemplaria sunt impressa.

XXI. Guilielmi Roperi Vita D. Thomæ Mori equitis aurati, lingua Anglicana contexta. Accedunt, Mori Epistola de Scholasticis quibusdam Trojanos sese appellantis; Academiae Oxoniensis Epistolæ & Orationes aliquammultæ; Anonymi Chronicon Godstovianum; & fenestrarum depictarum ecclesiæ Parochialis de Fairford in agro Glocestriensi Explicatio. E Codicibus vetustis descripsi edidique, Notisque etiam adornavi. A.D. 1716. 8vo. Neque hujus quidem libri plura quam centum quadraginta octo exemplaria sunt excusa.

XXII. Guilielmi Camdeni Annales Rerum Anglicarum & Hibernicarum regnante Elizabetha. Tribus Voluminibus comprehensi. E Codice præclaro Smithiano, propria

pria Auctoris manu correcto, multisque magni momenti Additionibus locupletato, erui edidique, aliumque insuper Codicem è Bibliotheca Rawlinsoniana adhibui. A.D. 1717. 8vo.

XXIII. Guilielmi Neubrigenfis Historia five Chronica rerum Anglicarum, libris quinque. E Codice MS. pervertusto in bibliotheca prænobilis Domini Dni. Thomæ Sebright, Baronetti, uberrimis additionibus locupletata, longeque emendatius quam antehac edita. In hac Editione præter Joannis Picardi Annotationes, meas etiam Notas qualescunque & Spicilegium subjeci. Quinetiam accedunt Homiliæ tres eidem Guilielmo à Viris eruditissimis adscriptæ, partim è Codice præclaro antedicto, partim è Codice antiquo Lambethano nunc primum editæ. Oxonii, è Theatro Sheldoniano, 1719. 8vo.

XXIV. Thomæ Sprotti Chronica. E Codice antiquo MSto. in Bibliotheca prænobilis Adolescentis Dni. Edwardi Dering, de Surrenden Dering in Agro Cantiano, Baronetti, descripsi edidique. Quin & alia quædam Opuscula, (Nicholai speciatim Cantalupi Historiolam de Antiquitate & Origine Universitatis Cantabrigienfis.) è Codicibus MSSis. authenticis à meipso itidem descripta, subjeci. Oxon. è Th. Sheld. 1719. 8vo.

XXV. *A Collection of curious Discourses, written by eminent Antiquaries upon several Heads in our English Antiquities, and now first published chiefly for the use and service of the young Nobility and Gentry of England.* Oxon. è Th. Sheld. 1720. 8vo.

XXVI. Textus Roffensis. Accedunt Professionum antiquorum Angliæ Episcoporum Formulæ, de canonica obedientia Archiepiscopis Cantuariensibus præstanda, & Leonardi Hutteni Dissertatio, Anglice conscripta, de Antiquitatibus Oxoniensibus. E Codicibus MSS. descripsi edidique. Oxon. è Th. Sheld. 1720. 8vo.

XXVII.

XXVII. Roberti de Avesbury Historia de Mirabilibus gestis Edvardi tertii. Accedunt, (1.) Libri Saxonici, qui ad manus Joannis Joscelini venerunt. (2.) Nomina eorum, qui scripserunt historiam gentis Anglorum, & ubi exstant; per Joannem Joscelinum. E Codicibus MSS. descripsi edidique. Appendicem etiam subnexui, in qua, inter alia, continentur, *Letters of H. Henry VIII. to Anne Bolen.* Oxon. è Th. Sheld. 1720. 8vo.

XXVIII. Johannis de Fordun Scotichronicon genuinum, una cum ejusdem Supplemento ac Continuatione. E Codicibus MSS. erui edidique. Appendicem etiam subjunxi, totumque opus (in quinque Volumina distinctum) Præfatione atque Indicibus adornavi. Oxon. è Th. Sheld. 1722. 8vo.

XXIX. *The History and Antiquities of Glastonbury. To which are added, (1.) The Endowment and Orders of Sherington's Chantry, founded in St. Paul's Church, London. (2.) Dr. Plot's Letter to the Earl of Arlington concerning Thetford. To all which Pieces (never before printed) a Preface is prefix'd, and an Appendix subjoyn'd.* Oxon. è Th. Sheld. 1722. 8vo.

XXX. Hemingi Chartularium Ecclesiæ Wigornienfis. E Codice MS. penes Richardum Graves, de Mickleton in agro Gloucestriensi, armigerum, descripsi edidique. Quin & eam partem libri de *Domesday*, quæ ad Ecclesiam pertinet Wigorniensem, aliaque ad Operis (duobus Voluminibus comprehensi) nitorem facientia, subnexui. Oxon. è Th. Sheld. 1723. 8vo.

XXXI. *Robert of Gloucester's Chronicle. Transcrib'd, and now first publish'd, from a MS. in the Harleyan Library. To which is added, besides a Glossary and other Improvements, a Continuation (by the Author himself) of this Chronicle from a MS. in the Cottonian Library. In two Volumes* 8vo. Oxon. è Th. Sheld. 1724.

XXXII.

XXXII. *Peter Langtoft's Chronicle*, (*as illustrated and improv'd by Robert of Brunne*) *from the Death of Cadwalader to the end of K. Edward the First's Reign. Transcrib'd, and now first publish'd, from a MS. in the Inner-Temple Library. To which are added, besides a Glossary and other curious Papers, (1.) A Roll concerning Glastonbury Abbey, being a Survey of all the Estates belonging to that House at the Dissolution, taken by King Hen. the Eighth's order and for his use. (2.) An Account of the Hospital of St. Mary Magdalen near Scroby in Nottinghamshire, by John Slacke, Master of that Hospital. (3.) Two Tracts by an anonymous Author; the first relating to Conquest in Somersetshire, the second concerning Stone-henge. In two Volumes 8vo. Oxon. è Th. Sheld. 1725.*

XXXIII. *Johannis, confratris & monachi Glastonienfis, Chronica, five Historia de rebus Glastonienfis. E Codice MS. membraneo antiquo descripta edidique. E quo Codice & historiolum de antiquitate & augmentatione vetustæ Ecclesiæ S. Mariæ Glastonienfis præmissi, multaque Excerpta è Richardi Beere (Abbatis Glastonienfis) Terrario hujus cœnobii subjeci. Accedunt, Quædam, eodem spectantia, ex egregio MS. nobiscum communicato ab amicis eruditis Cantabrigiensibus, ut & Appendix, in qua, inter alia, de S. Ignatii Epistolarum Codice Medicæo, & de Johannis Dee, Mathematici celeberrimi, vita atque scriptis agitur. Duobus Voluminibus. Oxon. è Th. Sheld. 1726. 8vo.*

XXXIV. *Adami de Domerham Historia de rebus gestis Glastonienfis. E Codice MS. perantiquo, in bibliotheca Collegii S. Trinitatis Cantabrigiæ, descripta primusque in lucem protuli. Quin & (præter alia, in quibus Dissertatio de Inscriptione perveteri Romana, Cicestriæ nuper reperta,) Guilielmi Malmes-*
bu-

burienſis librum de Antiquitate Eccleſiæ Glaſtonienſis, et Edmundi Archeri Excerpta aliquammulta fatiſ egregia è Regiſtris Wellenſibus, præmiſi. Duobus Voluminibus. Oxon. è Theatro Sheldoniano 1727. 8vo.

XXXV. Thomæ de Elmham Vita et Geſta Henrici Quinti, Anglorum Regiſ. E Codicibus MSS. vetuſtiſ deſcripti, & primus luci publicæ dedi. Oxon. è Th. Sheld. 1727. 8vo.

XXXVI. Liber Niger Scaccarii. E Codice, calamo exarato, mihiq; à Richardo Graveſio Mickletonienſi donato, deſcripti & nunc primus edidi. Qui et cum duobus aliis Codicibus MSS. contuli, Wilhelmiq; etiam Worceſtrii Annales rerum Anglicarum (antehac itidem ineditos) ſubjeci. Duobus Voluminibus. Oxonii, è Th. Sheld. 1728. 8vo.

XXXVII. Hiſtoria Vitæ & Regni Ricardi II. Angliæ Regiſ, à Monacho quodam de Eveſham conſignata. Acceſſerunt, præter alia, Joanniſ Roſſi Hiſtoriola de Comitibus Warwicenſibus; Joanniſ Bereblocci Commentarii de rebus geſtiſ Oxoniæ, ibidem comorante Elizabetha Regina; & D. Ricardi Wynni, Baronetti, Narratio hiſtorica de Caroli, Walliæ Principiſ, Famulorum in Hiſpaniam Itinere A. D. MDC-XXIII. E Codicibus MSS. nunc primus edidi. Oxon. è Th. Sheld. 1729. 8vo.

XXXVIII. Johanniſ de Trokelowe Annales Edvardi II. Henrici de Blaneſorde Chronica, et Edvardi II. Vita à Monacho quodam Malmesburienſi fuſe enarrata. E Codicibus MSS. nunc primus divulgavi. Quin &, præter Appendicem (in qua, inter alia, Ordinationes Collegii Orielenſiſ) Monumenta quædam vetera, ab Edmundo Archero communicata, ſubjunxi. Oxon. è Th. Sheld. 1729. 8vo. NB. Trokeloum ac Blaneſfordium ad fidem excudimus apographi, amici longe

Vol. II. Z z z z do-

doctissimi Ricardi Meadi (qui studiis nostris impense favet) sumptibus è bibliotheca Cottoniana exscripti, nobisque ab ipso Meado dono dati, è qua bibliotheca et Observationes illas egregias (hoc in opere editas, p. 384.) de cœnobio sanctimonialium de Winteneý in agro Hantonienfi impensis suis exscribendas curavit amicus noster eruditus Jacobus Westus, armiger, qui & ipse nobis, in veteris ævi monumentis rursus verisatis, dolentibusque tantopere apud multos nunc fordere antiquitatem, donavit.

XXXIX. Thomæ Caii (Collegii Universitatis regnante Elizabetha Magistri) Vindiciæ antiquitatis Academiæ Oxoniensis contra Joannem Caium, Cantabrigiensem. In lucem ex Autographo emisi. Porro autem non tantum Antonii à Wood Vitam, à seipso conscriptam, & Humphredi Humphreys (episcopi nuper Herefordiensis) de viris claris Cambro-Britannicis Observationes, sed et reliquias quasdam, ad Familiam religiosissimam Ferrariorum, de Gidding Parva in agro Huntingdonienfi, pertinentes, subnexui. Duobus Voluminibus. Oxon. è Th. Sheld. 1730. 8vo. NB. Pag. LXXXVIII. l. 17. *concieved*] Lege, *conveyed*, prout emendavit cl. Bakerus.

XL. Walteri Hemingforde, Canonici de Giffesburne, Historia de rebus gestis Edvardi I. Edvardi II. et Edvardi III. Accedunt, inter alia, Edvardi III. Historia per anonymum; Narratio de Processu contra Reginaldum Peacockium, auctore Johanne Whethamstedio; Excerpta historica è Thomæ Gascoignii Dictionario Theologico; Libellus de Caroli I. ab urbe Oxoniensi fuga sive discessu, Notitiaque Domorum Religiosarum in Diœcesi Batho-Wellenfi. E Codicibus MSS. nunc primum publicavimus. Duobus Volumi-

ni-

nibus. Oxon. è Th. Sheld. 1731. 8vo. NB. In Præfatione mentionem feci *Durandi Rationalis Divinorum Officiorum* Moguntiae excusi M.CCCC.LIX. Nunc tandem intellexi, exemplar ejusdem editionis penes se habere Comitem nobilissimum Oxoniensem, Edvardum Harleium, idque etiam membraneum & perquam nitidum. Me per litteras, docte & candide propria sua ipsius manu scriptas, certiore fecit ipse Comes, conatum nostrorum litterariorum fautor eximius. At ne de tempore ambigas, obstat nota, characteribus rubris excusa, ad calcem operis. hæc scilicet, quæ & in Codice similiter Sebrightiano ἀπολιξεί exstat. *Præfens rationalis divinorum codex officiorum venustate capitalium decoratus, rubricacionibusque distinctus, artificiosa adinventionem imprimendi ac caracterizandi, absque calami exaratione sic effigiatus, et ad eusebiam Dei industrie est consummatus per Johannem Fust civem Maguntinum, et Petrum Gernszheim, Clericum diocesis ejusdem, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, sexto die Octobris.* Hinc manifestum, longe falli Jacobum Mentelium (ceteroquin forsitan his in rebus non mediocriter versatum) qui in Parænesi de vera Typographiæ Origine (Parisiis 1650. in 4to. excusa) pag.67. monuit M. CCCC. LIX. librariorum mendam esse pro M. CCCC. LXI. Sic ut (inquit) *Librariorum menda profecto sit, (ut in primoribus librorum Editionibus contigisse sæpe sæpius agnovimus) in ea designatione Temporis, editi istius Operis: ubi punctum, quod ante Notam X. positum, de numero detrahit; eundem post fixum augere debeat, hoc modo: M. CCCC. LXI. non illo, M. CCCC. LIX.* At vero non numeris (sive litteris vel characteribus numeralibus) exprimitur. Quidni itaque contendamus, vel Mentelium editionem hanc principem *Rationalis* nunquam

vidisse, vel saltem memoriâ mire fuisse lapsum? Mihi profecto ita videtur. Neque, ut opinor, quis iniquo animo feret, memet sententiam aperuisse. certe Mentelium erroris nemo excusare poterit. Proinde absit, ut quis suspicetur, librariorum injuriâ M.CCCC.LXI. in *Millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono* corruptum fuisse. Hæc paucissimis verbis complector. Nec enim vacat, nec quidem necesse est, fusius hîc loci differere. Qui plura velit, adeat, si lubet, de arte typographica scriptores, qui singula pensiculatiùs considerarunt. Etsi vero in hac editione signaturæ non compareant, admodum tamen vetustam esse consuetudinem apud typographos ejusmodi signaturis schedas notandi, liquet ex Hieronymi, vel potius Rufini (nam Rufino adjudicant Codices antiqui MSS.) libro de Fide, Oxoniæ A. D. MCCCC LXVIII. (nec quid clamat editionem esse supposititiam) impressi. Ni fallor acceptam retulerunt Harlemonibus typographi. Harlemonenses etenim quum ab una duntaxat schedæ parte, atramento typographico nondum invento, imprimere consueverint, binas ea de causâ schedas inter se invicem conglutinare coacti sunt, ejusmodique schedas signaturis distinguere, ut inde facilius constaret, quænam schedæ re vera essent simul glutinis ope conjungendæ. Utinam hac de re quid animadvertisset doctissimus Wallisius, qui notis suis quibusdam adornavit Rufini exemplar, quod Academiæ Oxoniensi donavit Moses Pit. Miror tamen Wallisium fugisse, Moguntiaë artem typographicam ante annum MCCCCLXV re vera exercitam fuisse. Nam illo anno vetustiore esse fidem faciunt Durandi exemplaria, alique libri, in quibus plane est *Johannis* (vel, ut alii, *Jacobi*) *de Janua Catholicon*, Moguntiaë A. D. MCCCCLX excusum, cujus bi-

na (unum membraneum, alterum chartaceum) exemplaria in bibliotheca sua, libris omnibus instructissima, habet Comes, quem diximus, præstantissimus Oxoniensis. Sed, ne in obscuro sit quod innui, accipe notam, ad initium pariter atque finem operis impressam: *Altissimi præsidio, cujus nutu infantium linguæ fiunt disertæ, quique numerosæ parvulis revelat quod sapientibus celat, hic liber egregius, Catholicon, Dominica incarnationis annis MCCCCLX Alma in urbe Maguntina nationis inclita Germanicæ, quam Dei clemencia tam alto ingenii lumine, donoque gratuito, ceteris terrarum nationibus præferre, illustrareque dignatus est, non calami, stili, aut penna suffragio, sed mira patronarum formarumque concordia, proporcione et modulo, impressus atque confectus est.*

*Hinc tibi, Sancte Pater, nato cum flamine sacro
Laus et honor Domino Trino tribuatur et Uno,
Ecclesiæ laude libro hoc Catholice plaude:
Qui laudare piam semper non linque Mariam.*

DEO GRACIAS.

In sua itidem bibliotheca *Catholicon* habuit episcopus nuperus Elyensis Joannes Moorus, (sicuti è Catalogo Codicum MSS. observare est, ubi tamen, Tom. II. p.379. mendose, quam dedimus, nota exstat) qui de eodem mecum hîc Oxonii coram egit; ita tamen ut de Durandi editione princeps Moguntina nihil audivisse videretur. Quod moneo, quia rei librariæ admodum peritus esset Moorus, certaue sit conjectura, ipsum mihi commemoraturum fuisse, si modo ad aures, harum rerum avidissimas, de Durandi illa editione quid pervenisset, utpote qui de aliis, huc spectantibus, expresse, licet strictim, tunc temporis differuerit. Mihi verisimile videtur, Oxonienses Harlemonsium in
sche-

fchedis signandis, Moguntiacorum (vel saltem Moguntiacorum Harlemi viventium) five potius Argentoratensium (nam Argentorati *typos singulares metallicos* primum inventos fuisse compertum habeo) in typis conficiendis, inventa sectari voluisse, licet tam acri ac sublimi ingenio fuerit is qui Oxoniæ Rufinum excudebat, ut fere existimem, *typos* aliquot *peculiares* ipsum re vera adinvenisse, & in ipsos haud parce sumptum fecisse. Nec est, quod aias, hoc merum esse nostrum commentum. Typi, quibus usus est *typographus* ille *Oxonienfis*, sententiam firmat. Neque abiit Bagfordii opinio. Nec tamen registra laudare possum, quæ metuo ne perierint. Sed vix est, ut hanc causam juvem, quum Harlempjes libros nullos ob oculos habeam. Hæc de *typographorum* nostrorum *Oxonienfium* præcessoribus dicta sunt. Ad aliarum rerum, eo pertinentium, nunc explicationem, narrationemque etiam de quibusdam Moguntia Harlemoque profugis, (qua occasione vestibus paullo vilioribus, *χατωναίους* veteribus non dissimilibus, utebantur) & in Angliam nostram contendentibus (et quidem in promptu causam video, cur huc se contulerint) nosmet accingeremus, modo è re nostra esset, *δακτυλοδείκτως* ve de hoc argumento agere in animo haberemus, sermonemque cum illis ferere, qui jam antea ex professo de eodem quid litteris consignarunt. Eo autem inclinatus animus, ut putem, non deesse qui inuideant, tantam apud nos Oxonienses esse artis typographicæ antiquitatem. quæ tamen res quum nobis satis sit clara, (idque etiam è monumentis, quorum fidem nemo temere in dubium vocet) nolumus sane cum aliquo in præsentia ducere contentionis funem. nedum cum amicis Cantabrigiensibus, qui tamen nihil (quantum intelligere possum) Erasmi libello de

conscribendis epistolis Cantabrigiæ impressum antiquius ostendere possunt. Auctor mihi est amicissimus Bakerus, qui Erasmi libellum, ibi A.D. M. D. XXI. mense Octobri per Joannem Siberch impressum, mihi dono dedit (A. D. M. DCC. XVII.) & ad ejusdem initium notam hanc (dignam quæ adscribatur) proprio suo calamo posuit.

This is the first Book, that I (or Mr Bagford) have yet met with printed at Cambridge. Dr Fuller (Hist. of Cambr. B. 58, 59.) seems to be of the same opinion, tho' by a mistake in his account, he seems never to have seen the Book. Two other Books I have seen printed by Siberch at Cambridge the same year, viz. 1521. In one of these he styles himself, Joannes Siberch primus utriusque linguæ in Angliâ Impressor. I meet with one Joh. Siberti Printer at Lyons an. 1498. Whome I take to be the same Man, & if he printed in England as early as he did at Lyons, he might be, primus utriusque linguæ in Angliâ Impressor.

This is the only Copy that I know of in this University, unless it be amongst the Bp. of Ely's Books, who had it not some short time before his death, as I was told, for he was then enquiring after it.

Primum typographum Oxoniensem fuisse Fredericum Corfellis (qui multos viros eruditos in familiaritatem suam adsciverat) mihi liquet, illumque plane fuisse qui Rufinum excuderit. Arbitror, dignum fuisse statua. Levioribus certe de causis homines de se bene meritos χαλκαῖς εἰκόσιν ἐτίμησαν veteres. Tantum vero abest, ut ejusmodi statua ipsi unquam fuerit posita, ut ne quidem apud nos ejusdem εἰκὼν ullibi in parietibus compareat. Nec quidem olim comparuit. Unde nec quid ejusmodi commemorat Wodius, cujus tamen opus multa,

ra, ad artem typographicam spectantia, pandit. Append. p. CLXII. l. 6. *ymo potius*] Subintellige, *volo*. P. 3, 4. ad summit. pag. pro 1724 lege 1274. P. 227. l. 3. ab imo, *Comparabo*] L. *Comparabo*. P. 292. Not. 13. pro *possitis* leg. *positis*. P. 310. l. 18. *Veneruntque*] L. *Veneruntque*. P. 586. l. 19. *Tannner*] L. *Tanner*. P. 678. l. 35. pro *Vol. I.* p. 381. lege, *Vol. III.* p. 381.

F I N I S.

